ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

У Гружи,
15.06.2022.

Директор школе
Слађана Ђокић

САДРЖАЈ

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 3

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 5

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ 10

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА КАО И ПРЕВЕНЦИЈЕ ОД ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА 12

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ 19

ПЛАН САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ 21

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ 22

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ 28

ПРОГРАМ ТИМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ШКОЛСКИХ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ 30

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 42

ПРОГРАМ ЗА СТИЦАЊЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ ЗНАЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА 43

ПРОГРАМ РАДА БИБЛИОТЕКАРА 45

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ 50

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ 50

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 123

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК 188

РУСКИ ЈЕЗИК 218

ШПАНСКИ ЈЕЗИК 257

МАТЕМАТИКА 318

ФИЗИКА 372

ХЕМИЈА 435

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА 464

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО 504

БИОЛОГИЈА 543

ИСТОРИЈА 573

ГЕОГРАФИЈА 633

МУЗИКА КУЛТУРА 717

ЛИКОВНА КУЛТУРА 725

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ 780

ВЕРСКА НАСТАВА 803

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ 825

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ 843

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ 843

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА 846

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ 849

МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ 855

ДОМАЋИНСТВО 856

ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ 864

УМЕТНОСТ 875

ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА 881

ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ 891

ПРЕДУЗЕТНИШТВО 893

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД 900

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ И РАЗВОЈНИ ПЛАН ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „РАДА ШУБАКИЋ“ ГРУЖА 900

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ 901

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ ОД 1. ДО 4. РАЗРЕДА 903

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ СВИХ УЧЕНИКА КОЈИ СЕ ОБРАЗУЈУ ПО ИНДИВИДУАЛНОМ ОБРАЗОВНОМ ПЛАНУ 905

ПРОГРАМ РАДА ЂАЧКОГ ПАРЛАМЕНТА 909

ПЛАН РАДА СТРУЧНОГ ТИМА ЗА РАЗВОЈ МЕЂУПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА 912

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ 915

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ ПРВИ ОБРАЗОВНИ ЦИКЛУС 916

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм се доноси у складу са Законом, а циљеви школског програма јесу:
1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
13) развијање позитивних људских вредности;
14) развијање компентенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;

15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИРАЗРЕД		ДРУГИРАЗРЕД		ТРЕЋИРАЗРЕД		ЧЕТВРТИРАЗРЕД	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
У К У П Н О: А		20	720	21	756	21	756	21	756
Ред. број.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
1	Верска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36
У К У П Н О: Б		1	36	1	36	1	36	1	36
У К У П Н О: А + Б		21	756	22	792	22	792	22	792

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ И ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

Ред. број.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИРАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Редовна настава	21	756	22	792	22	792	22	792
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава	/	/	/	/	1	36	1	36
4.	Настава у природи **	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Ред. број.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	**А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ**	**ПЕТИ РАЗРЕД**		**ШЕСТИ РАЗРЕД**		**СЕДМИ РАЗРЕД**		**ОСМИ РАЗРЕД**	
		Нед.	**Год.**	**Нед.**	**Год.**	**Нед.**	**Год.**	**Нед.**	**Год.**
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54	2	72+54	3	108	3	102
УКУПНО:А		24	918	25	954	28	1008	28	952
Ред. број	**Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ**								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Други страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО:Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО:А+Б		27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
Ред. број	**В.СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ**								
1.	Чувари природе	1	36	1	36	-	-	-	-
2.	Вежбањем до здравља	1	36	1	36	-	-	-	-
3.	Музиком кроз живот	1	36	1	36	-	-	-	-

4.	Животне вештине	1	36	1	36	-	-	-	-
5.	Медијска писменост	1	36	1	36	-	-	-	-
6.	Моја животна средина	-	-	-	-	1	36	1	34
7.	Уметност	-	-	-	-	1	36	1	34
8.	Предузетништво	-	-	-	-	1	36	1	34
9.	Домаћинство	-	-	-	-	1	36	1	34
10.	Филозофија са децом	-	-	-	-	1	36	1	34
УКУПНО:В		5	180	3	180	5	180	5	170
УКУПНО:А+Б+В		32	1206	33	1242	36	1296	36	1224

Ред. број	**ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПЕТИ РАЗРЕД**		**ШЕСТИ РАЗРЕД**		**СЕДМИ РАЗРЕД**		**ОСМИ РАЗРЕД**	
		Нед.	**Год.**	**Нед.**	**Год.**	**Нед.**	**Год.**	**Нед.**	**Год.**
1.	**Обавезне ваннаставне активности**								
	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
	Хор/Оркестар*	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	34-68
2.	**Слободне активности**								
	Друштвене,техничке,хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	34-68
	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана Годишње		До 2 дана годишње	

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом активно се реализује кроз разноврсне активности. Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржаје и начине сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе.

Циљ сарадње школе са локалном самоуправом је унапређивање образовновaспитног рада, резултата тог рада и општег културног и образовног нивоа живота и рада у друштвеној средини.

Задаци школе:
- обезбедити сарадњу са породицом и свим чиниоцима друштвене средине;
- активно деловати на младе у својој средини;
- обезбедити учешће друштвене средине у остваривању циљева, задатака и садржаја рада у школи (учешће културних и друштвених институција);
- прилагодити облике и садржаје културне и јавне делатности улози школе и потребама друштвене средине;
- анимирати све чиниоце да стварају материјалне и друге услове за рад у школи;
- стално доприносити подизању и развијању културе рада и живљења.

Основна подручја деловања (узајамног) школе и друштвене средине биће:
- укључивање представника друштвене средине у одлучивање о условима рада школе, усклађеном васпитном деловању на ученике и у процесу демократског развоја;
- активно учешће представника локалне самоуправе у орган управљања, стручне активе и тимове;
- коришћење услова у сарадњи са друштвеном средином, установама и организацијама у свим областима;
- сарадња школе са заинтересованим лицима и организацијама, као и са родитељима за друштвене, културно-уметничке и спортске активности.

Посебно интензивна сарадња ће се одвијати са:
- основним, средњим и високим школама, као и са факултетима,
- Министарством просвете, науке и технолошког развоја, Школском управом – Књић
- Центром за културу и библиотека Књић
- Домом здравља Књић,
-Центар за социјални рад Књић

- средствима јавног информисања,
- спортским клубовима,
- Полицијском управом Кнић,
- Националном службом за запошљавање,
- Ватрогасном службом,
- Војском,
- Музејима у Крагујевцу

Ове задатке школа остварује кроз:

- сарадњу са родитељима, деловањем у друштвеној средини, кроз активности тимова као што су Тим за културне активности школе, Тим за маркетинг, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тим за школски спорт и спортске активности, Тима за заштиту животне средине, Тим за инклузивно образовање, Тим за професионалну оријентацију ученика, Ученички парламент, Школску заједницу ученика, као и кроз учешће у пројектима који се реализују у локалној средини

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА КАО И ПРЕВЕНЦИЈЕ ОД ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Сви облици насиља, злостављања, злоупотребе, занемаривања и дискриминације деце којима се угрожава или нарушава физички, психички и морални интегритет личности детета представљају повреду једног од основних права детета наведених у Конвенцији Уједињених нација о правима детета, а то је право на живот, опстанак и развој. Одредбе Конвенције односе се на заштиту детета од:
-Физичког и менталног насиља, злоупотребе и занемаривања
-Свих облика сексуалног злостављања и искоришћавања
-Отмице и трговине децом
-Свих других облика искоришћавања (експлоатације) штетних по било који вид дететове добробити
-Нехуманих и понижавајућих поступака и кажњавања
-Ускраћивања информација и правичног поступања у заштити приватности
-Ускраћивања подршке за физички и психички опоравак и социјалну реинтеграцију детету које је било изложено насиљу.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање, занемаривање и дискриминацију проистиче из низа прописа који утврђују права детета и ученика у Републици Србији и остварују се у складу са Уставом Републике Србије ратификованим међународним уговорима, низом појединачних закона, као и Законом о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/17, 27/18, 10/19, 6/20 и 129/2021.) и другим прописима којима се регулишу права детета и ученика. На основу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање, занемаривање и дискриминације школа доноси Програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације којим прописује садржаје и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, праћење ефеката предузетих мера и активности. Забрана насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације у школи се односи на сваког – децу, ученике, запослене, родитеље (законске заступнике) и трећа лица.

На основу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање ("Службени гласник РС", бр. 46 од 26. јуна 2019, 104 од 31. јула 2020), у складу са специфичностима рада у ОШ "Рада Шубакић”, донет је програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације и оформљен Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације. Исти има сталне чланове – два наставника, директор школе, секретар и педагог.
Тим ће радити на превенцији насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, спроводити интервентне активности, предузимати мере заштите и пратити ефекте предузетих мера. Чланове Тима именује директор школе. Тим ће остваривати

сарадњу унутар установе са одељењским старешинама, предметним наставницима и осталим запосленима; са родитељима и вршњацима; остваривање сарадњу са спољном заштитном мрежом: домом здравља, полицијом, центром за социјални рад. Састанци Тима ће се организовати по потреби.

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученик или запосленог. Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.
Насиље и злостављање може да се јави као физичко, психичко (емоционално), социјално и дигитално.
Под дискриминацијом односно дискриминаторним понашањем подразумева се понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа односно врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице или групу лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статус мигранта, расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији,, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном доби, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.
Извршилац дискриминације јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, као и установа, њени органи и тела који својим чињењем или пропуштања чињења врше дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим, у свим релацијама.
Дискриминисано лице јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ и треће лице, група – учесника у образовању, запослених, родитеља и трећих лица, чланови органа и тела установе који су претрпели дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.
Насилно понашање није у сваком случају дискриминаторно, али свако дискриминаторно јесте насилно.
Насиље може имати различите форме :
Физичко насиље и злостављање се односи на понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа.
Психичко насиље и злостављање је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета или ученика.Овде се сврстава и вређање угледа и части, узнемиравајуће и понижавајуће поступање које повређује неко од личних својстава. Вербално привилеговање припадника већинске групе и прекомерно хваљење; неоправдано вербално умањивање или снижавање доприноса и успеха припадника мањинске групе, игнорисање

због личног својства, одбијање да седи у клупи, омаловажавање родитеља по основу личног својства
Социјално насиље и злостављање је понашање којим се искључује дете и ученик из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивање задовољавања социјалних потреба. Дискриминативне активности као што су : излагање подсмеху по основу његове националности; омаловажавање по основу личног својства; имитирање хода, говора ученика са сметњама у развоју или инвалидитетом;ословљавање погрдним називима по основу припадности одређеној групи; изражавање стереотипа и предрасуда о припадницима одређеној групи;причање увредљивих шала и вицева о припадницима одређених група; промовисање родних стереотипа; певање увредљивих и понижавајућих песама о припадницима одређене групе;
Дигитално насиље и злостављање је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, СМС-ом, ММС- ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и сл.
Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.
Злоупотреба детета и ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан, положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе). Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете и ученика од стране родитеља или наставника ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.
Сексуално насиље и злостављање је понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи и приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.
Насилни екстремизам је промовисање, заговарање, подржавање, припремање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.
Трговина људима је врбовање, превожење, пребацивање, скривање или примање лица, путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја или давање или примање новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације.
Експлоатација је рад који није у најбољем интересу детета и ученика, а у корист је другог лица, установе или организације.
Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета и ученика, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.
Занемаривање и немарно поступање је пропуштање родитеља, друге особе која је преузела бригу о детету и ученику, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој детета и ученика у свим областима, а што може да наруши његово знање и развој.

Занемаривање у установи обухвата:
-ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних детету и ученику;односно необезбеђивање додатне подршке у образовању; неоправдана примена нижих критеријума у оцењивању припадника ромске националности; сужавање плана и програма за припаднике мањина;необезбеђивање материјала за рад прилагођених ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом;неукључивање ученика из осетљивих група у поједине активности, ученички парламент; необавештавање о родитељским састанцима
-нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља;пропусте у обављању надзора и заштите детета и ученика од повређивања, самоповређивања, употребе алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце, укључивања у деструктивне групе и организације и др.
Насиље је вишедимензионална појава. Не постоје прецизне границе између различитих врста и облика насиља, односно они се међусобно преплићу и условљавају.

Превентивне активности
Превентивним активностима се:
-ствара и негује клима сарадње и толеранције, уважавања и међусобног прихватања;
-подиже ниво свести и осетљивости свих актера школског живота (наставника, родитеља,
-ученика, ваннаставног особља) у циљу бољег препознавања свих облика насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације;
-истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно реаговање на насиље и дискриминацију на принципима једнаких могућности које се остварују на свим нивоима и облицима рада у школи
-дефинишу се процедуре за заштиту ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације;
-планирање, осмишљавање и спровођење превентивних активности, начини информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, дискриминације и дискриминаторног понашања;
-успостављање интерне и екстерне заштитне мреже;
-праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и облика дискриминације
-превентивни и саветодавно-едукативни рад у оквиру школе у доношењу као и у спровођењу програма превенције, укључујући све интересне групе у школи.
Остваривање се и васпитни и појачан васпитни рад у складу са потребама у школи.
По протоколу превентивне мере установа креира на основу увида и података о:
-Учесталости инцидентних ситуација и броја пријава насиља
-Заступљености различитих врста насиља
-Броју повреда

-Сигурности објекта и дворишта
-Процени реализованих обука за запослене и потребе даљег усавршавања
-Броју и ефектима реализованих акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ
-Степену и квалитету укључености родитеља у живот и рад установе и друго.

Интервентне активности

Да би интервенција у заштити ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:
-Да ли се насиље дешава или постоји сумња на насиље
-Где се дешава – да ли се дешава у установи или ван ње
-Ко су учесници насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
-Облик и интензитетет насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
-На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре.
У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом доноси се одлука о
начину реаговања :
-Случај се решава у установи
-Случај решава установа у сарадњи са другим релевантним установанма
-Случај се прослеђује надлежним службама.
Школа је развила модел интерне заштитне мреже у случајевима насиља међу ученицима коју је примењивала до сада и примењиваће и убудуће.

ПРВИ НИВО
Ове облике насиља решава самостално наставник/одељењски старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада са децом – појединцима, групама, одељењем. Може користити подршку вршњачког тима, школског тима и управе школе.
ДРУГИ НИВО
У решавањеу ових облика насиља наставник/разредни старешина укључује Тим, то јест унутрашњу заштитну мрежу.
ТРЕЋИ НИВО
Ако ученици чине или трпе неки од следећих облика насиља обавезно је укључивање других институција, односно активирање спољашње заштитне мреже.
Ниво решавања насилничког понашања зависиће од следећих околности:
Да ли насиље чини појединац или група, вршњак или неко старији; Да ли се насилно понашање понавља;
Које су могуће последице; Какве су компетенције наставника, одељењеског старешине;
Треба уважити и лични доживљај детета које трпи насиље

Кораци у интервенцији – поступци и процедуре у заштити деце од насиља, злостављања, занемаривања и

дискриминације

1. Сазнање о насиљу односно дискриминаторном понашању - откривање је први корак у заштити ученика/деце од насиља.
2. Прекидање, заустављање насиља односно дискриминаторног понашања– свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ, разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати у помоћ (уколико процени да не може самостално да прекине насиље);
3. Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за ученике, раздвајање, разговор са актерима ,према процени појединачно или заједно, уколико има повређених указивање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад.
4. Обавештавање родитеља – обавља се одмах након заустављања насиља. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета, обавештава се центар за социјални рад.

Консултације се остварују непосредно по појави сумње и /или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру утанове: са колегом (одељењски старешина, дежурни наставник), са Тимом за заштиту од насиља, са педагогом и директором, са Парламентом ученика.

У зависности од сложености ситуације, конслултације се могу обавити са службама изван школе: Министарство просвете – надлежна школска управа; са надлежном службом локалног центра за социјални рад; полиција; правосудни органи; специјализована здравствена служба.

Оперативни план заштите – сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа, за све ученике – учеснике насиља и злостављања (онај који трпи насиље, који га чини и сведоци). План садржи: активности усмерене на промену понашања – појачан васпитни рад, мере друштвено корисног рада, рад са родитељем, рад са одељењском заједницом, укључивање по потреби и органа управљања; носиоце тих активности и временску динамику; начине по којима ће се обезбедити укључивање свих учесника у ширу друштвену заједницу. Када Тим процени да постоји потреба да се прилагоди и образовни рад, предложиће Тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему иоп-а.

У припрему плана заштите укључују се представници одељењске заједнице, као и учесници у насиљу и злостављању.

За трећи ниво насиља и злостављања директор подноси пријаву надлежним ореганима, организацијама и службама и обавештава министарство, надлежну школску управу у року од 24h. Пријава се подноси у усменој и писаној нформи. Пријава садржи податке о ученику и породици, који су у том моменту познати и разлоге за упућивање.

Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, уколико не постоји процена да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика.

Директор обавља комуникацију са медијима, уколико је она неопходна, а уколико је он учесник насиља, онда то чини председник Школског одбора.

Праћење ефеката предузетих мера

Тим за заштиту ученика је у обавези да, у сарадњи са запосленима у установи и релевантним установама, прати ефекте

предузетих заштитних мера.
У оквиру мера заштите планирају се и активности којима ће се обезбедити реинтеграција или поновно укључивање свих учесника насиља у заједницу установе и њихов даљи безбедан и квалитетан живот и рад у установи. План реинтеграције ће зависити од фактора као што су: врста и тежина насилног чина, последице насиља по појединца и колектив, број учесника и сл.
Праћење и вредновање предузетих активности условљава планирање новог циклуса Програма заштите ученика од насиља.

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ програма: Оспособљавање ученика за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота; развијање спремности ученика да стичу знања и искуства о себи и свету рада како би доносили реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавње за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије.

Професионална оријентација подразумева укључивање и међусобно повезивање свих актера који имају пресудну улогу и утицај на развој личности ученика и на процес доношења одлука при њиховом избору занимања и остваривању професионалног развоја: родитељи, наставници, стручни сарадници, лекари, стручњаци при Националној служби за запошљвање и други.

Програм професоналне оријентације има за циљ успостављање функционалног и одрживог програма за ученике/це који завршавају основну школу тј. популацију ученика 7. и 8. разреда.

Задаци програма: Упознавање са појмом професионална оријентација, информисање и промоција професионалне оријентације, упознавање света реалних занимања, сагледавање реалних потецијала ученика.

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Испитивање интересовања и жеља за одређена занимања (самоспознаја)	Препознавање сопствених потенцијала	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог	Почетак и крај школске године	Анкете, тестови
Информисање о занимањима и каријери	Примена расположивих информација о занимањима или информација које тек треба развити да би се добила реална слика о одређеном занимању	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог	Током школске године	Часови одељењског старешине
Упознавање са путевима образовања-мрежом школа, представљање –презентација средњих школа у непосредном окружењу	Познавање путева образовања и каријере које воде ка остваривању жељеног занимања	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог,директор,	Током школске године	Панои, гугл учионица чос, презентације школе

Реални сусрети са светом рада-посета предузећима у непосредној околини	Упознавање непосредног радног амбијента	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог, директор	Мај, јун	Неопходна документација за реализацију посете предузећу, есДневник,
Учешће родитеља у избору средње школе	Реално сагледавање потенцијала ученика и усклађеност жеља родитељ-дете за избор будућег занимања ученика	Одељењске старешине, педагог	Током школске године	Записници са родитељских састанака, индивидуални пријеми родитеља
Доношење одлуке о избору школе и занимања	Промишљено и одговорно доношење одлуке о избору школе и занимања.	Одељењске старешине, родитељи	Јун, јул	Упис у средњу школу

ПЛАН САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња са породицом ученика одвија се кроз следеће облике:
- личним контактом наставника, одељењских старешина директора, помоћника директора, стручних сарадника и осталих радника школе;
- учешћем представника родитеља у раду школског одбора;
- путем обавезних родитељских састанака;
- кроз скупове родитеља (трибине, саветовања и сл.);
- кроз учешће родитеља у раду Савета родитеља;
- путем средстава јавног информисања;
- кроз друге облике заједничких активности. Кроз наведене облике сарадње радиће се, поред осталог, на образовању родитеља за остваривање васпитне улоге породице (здравствено, психолошко и педагошко образовање).

Сваке школске године у септембру месецу конституише се Савет родитеља школе, кога чине по 1 представник родитеља сваког одељења. Савет родитеља школе ће радити на седницама. Планирано је да сваке школске године буде одржано 5 седница на којима ће се:
- предлагати мере за осигурање квалитета и унапређивање образовно-васпитног рада; - разматрати предлог програма образовања и васпитања, развојног плана и годишњег плана рада школе, извештаји о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању;
- предлагати представник у стручни актив за развојно планирање и друге активе и тимове школе; - учествовати у поступку предлагања изборних предмета и избора уџбеника;
- разматрати и пратити услови за рад школе, услови за одрастање и учење, безбедност и заштиту ученика;
- учествовати у поступку прописивања мера безбедности ученика и правила понашања у школи;
- давати сагласност на програм и организовање екскурзија и наставе у природи и разматрати извештаји о њиховом остваривању;
- разматрати друга питања утврђена Статутом школе;
- обављати други послови за којима се укаже потреба. Акциони план Савета родитеља је саставни део Годишњег плана рада школе.

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљеви програма: упознавање ученика са различитим аспектима маркетиншких активности, али и другим сродним областима осим правилног тумачења различитих прикривених, али и препознавања неприкривених промотивних порука, посебан акценат стављамо на развој комуникационих способности и јавног наступа.

Маркетинг тим има за циљ да обогати ђачки живот и, у складу са заједничким интересовањима, организује или подржи различите врсте едукативних, забавних и друштвено-одговорних догађаја

Задаци програма:промоција школе,сарадња са локалном управом,подтицај културне и друштвене одговорности ученика,правилна употреба интернета

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
ИНТЕРНЕТ САЈТ www.osradasubakic.edu.rs	Формирање школског веб сајта на Вордпресу Блогспоту ...	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за маркетинг	Септембар	
	Израда нових страна на тему : - О школи - Колектив - Наши успеси (посебну пажњу посветити анализама завршног испита), -Ученици генерације - Успеси на такмичењима (математике, српског језика и књижевности, смотри рецитатора, ... и другим такмичењима и смотрама које улазе у Републичку календар) - Награде на конкурсима и другим наградним тематима - Објављеним активностима у стручним часописима (Просветни преглед, Учитељ, Образовна технологија, ...)	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за маркетинг • Тим за школски часопис	Септембар	

	Извештавање о реализованим активностима у школи: - Наши успеси (посебну пажњу посветити анализама завршног испита), -Ученици генерације - Успеси на такмичењима - Награде на конкурсима и другим наградним тематима - Објављени текстови у стручним часописима (Просветни преглед, Учитељ, Образовна технологија, ...)	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за школски часопис • Тим за летопис • Тим за маркетинг • Координатори стручних стимова	Током школске године	
	Континуирано освежавање интернет презентације вестима из школског живота	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за маркетинг • Тим за школски часопис	Током школске.године	
Странице на друштвеним мрежама	Отварање школске странице на друштвеним мрежама: - Инстаграму - Твитеру	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за маркетинг	Септембар, Октобар	
	Континуирано освежавање интернет презентације вестима из школског живота	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за маркетинг • Тим за школски часопис	Током школске.године	
	Извештавање о реализованим активностима у школи: - Наши успеси (посебну пажњу посветити анализама завршног испита), -Ученици генерације - Успеси на такмичењима - Награде на конкурсима и другим наградним тематима - Објављени текстови у стручним часописима (Просветни преглед, Учитељ, Образовна технологија, ...)	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за школски часопис • Тим за летопис • Тим за маркетинг • Координатори стручних стимова	Током школске године	

Летопис	Прикупљање материјала/грађе за летопис школе	• Наставници разредене наставе • Наставнии предметне наставе • Координатори стручних тимова	Април	Летопис
	Израда школског летописа	Тим за летопис школе	Мај	
	Обезбеђивање средстава за штампање	• Директор школе • Правник школе • Школски одбор • Локална заједница	Током школске	
	Објављивање летописа на школском сајту и друштвеним мрежама	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за летопис школе	Јун	
Школски часопис	Прикупљање материјала/грађе за школски часопис	• Наставници разредене наставе • Наставнии предметне наставе • Координатори стручних тимова	Април	Часопис
	Израда школских новина од стране уредничког тима (тим за школски часопис)	Тим за маркетинг школе	Мај	
	Обезбеђивање средстава за штампање	• Директор школе • Правник школе • Школски одбор • Локална заједница	Током школске	
	Објављивање Часописа на школском сајту и друштвеним мрежама	• Директор школе • Наставници информатике • Тим за школски часопис	Јун	
Радионице са родитељима и ученицима	Обавештавање родитеља о Дану отворених врата	• Наставници разредне наставе • Наставници предметне наставе • ПП служба • Тим за професионалну оријентацију	Септембар	Записници Фото и видео записи
	Израда једноставних постера обавештења о темама радионица и дистрибуција	• Наставници разредне наставе • Наставници предметне наставе • ПП служба • Тим за професионалну оријентацију	Током школске	

	Извештавање о реализованих радионица	• Наставници разредне наставе • Наставници предметне наставе • ПП служба • Тим за професионалну оријентацију	Током школске	
Предавања ученицима	Обавештавање ученика о темама предавања	• ПП служба • Предметни наставници • Одељењске старешине • Тим за професионалну оријентацију • Лиценцирани предавачи из области медицине, МУПа,...	Током школске	
	Израда једноставних постера обавештења о темама радионица и дистрибуција	• ПП служба • Предметни наставници • Одељењске старешине • Тим за професионалну оријентацију • Лиценцирани предавачи из области медицине, МУПа,...	Током школске	
	Извештавање о реализованим радионицама	• ПП служба • Предметни наставници • Одељењске старешине • Тим за професионалну оријентацију • Лиценцирани предавачи из области медицине, МУПа,...	Током школске	
Предавања родитељима и ученицима	Обавештавање ученика и родитеља о темама предавања	• ПП служба • Предметни наставници • Одељењске старешине • Тим за професионалну оријентацију • Лиценцирани предавачи из области медицине, МУПа,...	Током школске	

	Израда једноставних постера обавештења о темама радионица и дистрибуција	• ПП служба • Предметни наставници • Одељењске старешине • Тим за професионалну оријентацију • Лиценцирани предавачи из области медицине, МУПа,...	Током школске	
	Извештавање о реализованим радионицама	• ПП служба • Предметни наставници • Одељењске старешине • Тим за професионалну оријентацију • Лиценцирани предавачи из области медицине, МУПа,...	Током школске	
Изложбе, представе, приредбе, фестивали	Излагање дечјих ликовних и литерарних радова Промоција ученичког стваралаштва у који су укључени и ученици по иоп-у (књижевно стваралаштво ученика промовисано на паноима одељења, у холу школе, у електонском часопису, међународним конкурсима)	• Наставници разредне наставе • Наставници предметне наставе • Тим за школски часопис	Током школске	
	Организовање позоришних представа за децу	• Директор школе • Актив млађих разреда • Друштвено –језички актив • Тим за културну делатност школе	Током школске	
	Организација и рализација приредби, маскенбала поводом Нове године, Св. Саве, Дана школе...	• Директор школе • Актив млађих разреда • Друштвено –језички актив • Тим за културну делатност школе	Током школске	

	Организација и рализација Фестивала науке	• Природно –математички актив • Актив млађих разреда • Предметни наставници • Одељењске старешине • Родитељи • ПМФ	Друго полугодиште школске	
Спорткске манифестације	Договор о реализацији спотских активности у школи	• Наставници физичког васпитања • Наставници разредне наставе • Директор школе • ПП служба	Током школске	Фото и видео записи
	Израда плана и сатнице спортског дана, недеље	• Наставници физичког васпитања • Наставници разредне наставе • Директор школе • ПП служба	Током школске	Фото и видео записи
	Одржавање спортског дана, недеље у простору школе и спољашњим теренима	• Наставници физичког васпитања • Наставници разредне наставе • Директор школе • ПП служба	Током школске	Фото и видео записи

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљеви програма:

1) одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца(ученика) и породице у задовољавању животних потреба;
2) обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити;
3) створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на социјалну укљученост;
4) очувати и унапредити породичне односе,као и унапредити породичну,родну и међугенерацијску солидарност;
5) зауставити злостављање,занемаривање или експлоатацију,односно отклонити њихове последице.

Циљеви социјалне заштите остварују се пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које одређују,умањују или отклањају зависност појединаца(ученика) и породица од социјалних служби.

Задаци програма:

1) пружање помоћи за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица
2) спречавање настајања и отклањања последица социјалне искључености

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Осигурање ученика	Обезбедити доступност у остваривању права на осигурање	Директор Одељењске старешине	Септембар	Извештај тима
Бесплатни уџбеници и школски прибор за ученике из социјално угрожених породица	Обезбедити доступност у остваривању права на бесплатне уџбенике	Наставници,учитељи,ученици и наставник задужен за рад Црвеног крста	Септембар	Записник са одељењског већа, Извештај тима
Превоз ученика(сарадња са општином)	Обезбедити доступност услуге бесплатног и организованог превоза за ученике који су удаљени од школе	ОШ”Рада Шубакић” Општина Кнић	Септембар	Извештај тима

Хуманитарни крос”Трка за срећније детињство”	Подстицати на учешће у хуманитарним активностима	Одељењске старешине, наставници физичког васпитања и ученици школе	Октобар	Евиденција у дневнику, Извештај тима
Акција: “друг-другу“ “Солидарност на делу“	Подстицати на учешће у хуманитарним активностима	Ученици, одељењске старешине и наставник задужен за рад црвеног крста	Октобар	Евиденција у дневнику
Организовати бесплатан одлазак ученика 8.разреда на екскурзију из социјално угрожених породица	Обезбедити доступност одласка на екскурзију ученицима који су социјално угрожени	ОШ”Рада Шубакић”,одељењске старешине и Туристичка агенција	Октобар	Извештај са екскурзије Извештај тима
Обележавање Дана здраве хране 16.10.	Развијање свести о здравој храни и здравим стиловима живота	Одељењске старешине, наставник биологије, ученици	Октобар	Евиденција у дневнику, Извештај тима
Обележавање 16.новембра Међународног Дана толеранције	Унапредити комуникацијске вештине,као и породичну, родну и међугенерацијску толеранцију	Одељењске старешине, наставници Грађанског васпитања и Верске наставе, ученици	Новембар	Евиденција у дневнику
Акција „Један пакетић много љубави“	Подстицати на учешће у хуманитарним активностима	ОШ”Рада Шубакић” Општина Кнић, Црвени крст школе	Јануар	Извештај тима
„Здрави стилови живота“- Радионице	Развијање свести о здравим стиловима живота	Одељењске старешине, наставници физичког васпитања	Фебруар	Евиденција у дневнику
За ученике 7. и 8.разреда организовати предавања у циљу спречавања болести зависности и хроничних болести	Упознавање са болестима зависности, последицама и утицају на свакодневни живот	ОШ”Рада Шубакић“, Лекари дома здравља Кнић Педагог школе	Април	Извештај тима Евиденција у дневнику
Организовати бесплатан одлазак на екскурзију ученицима од 1.-7.разреда из социјално угрожених породица	Обезбедити доступност одласка на екскурзију ученицима који су социјално угрожени	ОШ”Рада Шубакић”,одељењске старешине , Туристичка агенција	Мај	Извештај са екскурзије Извештај тима

ПРОГРАМ ТИМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ШКОЛСКИХ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљеви програма: Упознавање ученика са географским и геоморфолошким специфичностима, културно-историјским знаменитостима, традицијом и обичајима, индустријом, привредним и туристичким потенцијалима, флором и фауном наших крајева.

Задаци програма: Развијање позитивног односа према националним, етичким и естетким вредностима, развијање интересовања ученика за природу,изграђивање еколошких навика.

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Разредна настава 1.Жича-Крушевац-Љубостиња	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика.Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије

2.Овчар бања-Шарган-Дрвенград-Златибор	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије
3.Манастир Враћевшница-Норвешка кућа-Таковски грм-Савинац	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског, фотографије

	између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа)			
4.Овчар бања(Музеј железнице)-Ужице(Народни музеј)-Сирогојно-Стопина пећина	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије
Ученици од 5-7. разреда	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски	Мај, јун	Извештај вође пута на седницаам

1.Аранђеловац-Пећина Рисовача-Буковичка бања-Музеј- Опленац	односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.		Одељенског већа, фотографије
2.Ваљево-Муселимов конак-Музеј-Бранковина	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Мај, јун	Извештај вође пута на седницасма Одељенског већа, фотографије

	свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).			
3.Ниш-Нишка тврђава-Ћеле кула-Чегар-Нишка бања	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије
4.Ресавска пећина-Манастир Манасија-Водопад Лисине	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини,	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је	Мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије

	њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	добио сагласност одељењског већа.		
Ученици 8.разреда 1.Ђердап-Лепенски Вир-Доњи Милановац-Виминацијум	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Октобар, мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије

	достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).			
2.Суботица-Палић-Нови Сад	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Октобар, мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије
Посете позоришту или биоскопу 1-8 разред Дечије позориште у Крагујевцу	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Октобар, мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије

	солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).			
Биоскоп Синеплекс Биг Фешн	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Октобар, мај, јун	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије
Фестивал науке у Првој	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота	Туристичка организација, одељенски старешина,	Октобар, мај, јун	Извештај вође пута на

крагујевачкој гимназији	људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа).	директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.		седницама Одељенског већа, фотографије

НАСТАВА У ПРИРОДИ

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми, пројектна настава и ваннаставне активности из плана и програма наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања – у климатски погодном месту из здравствено-рекреативних и образовно-васпитних разлога.

Циљеви наставе у природи су:

- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;

- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима;
- развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази.

Задаци наставе у природи остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:
- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
- очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;
- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
- упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи;
- формирање навика редовне и правилне исхране;
- навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима;
- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.

Стручно веће за разредну наставу предлаже програм наставе у природи, који доставља наставничком већу ради разметрања и усвајања.

Настава у природи се организује и изводи, уз претходну писмену сагласност родитеља, односно другог законског заступника по правилу за најмање 80% ученика истог разреда, уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака. Изузетно, настава у природи може да се организује за ученике одељења у којем писмену сагласност да најмање 60% родитеља ученика.

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Ученици од 1-4. разреда Копаоник	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва, Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Током школске године	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије
Соко бања	Упознавање са појавама и феноменима у природи и појавама у друштвеној средини, начинима живота људи у појединим крајевима, развијање позитивног односа према националним, историјским, кутурним, верским и естетским вредностима Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика. Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетичким вредностима, Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,	Туристичка организација, одељенски старешина, директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник, кога одреди директор школе и који је добио сагласност одељењског већа.	Током школске године	Извештај вође пута на седницама Одељенског већа, фотографије

	Успостављање непосреднијих односа између ученика међусобно, Упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева, Развој и практиковање здравих стилова живота, Развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња, Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање, Упознавање привредних достигнућа (обилазак привредних и друштвених јавних предузећа			

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ програма заштите животне средине је да се код ученика развије правилан однос према животној средини, људима и смисао за лепо. Активности на заштити животне средине одвијаће се на нивоу одељења, разреда и школе. Еколошки програм школе полази од садржаја специфичних за узраст ученика. Такође је битно и да ученици кроз стицање знања о разним природним појавама схвате како се може угрозити животна средина, да развију свест о складном односу човека и природе, као и да изграде навике и културу понашања која ће допринети да они сами постану активни учесници у очувању животне средине.
Садржај овог програма ће се реализовати кроз наставне предмете: свет око нас, природа и друштво, чувари природе и биологија, кроз часове одељењских заједница, као и кроз следеће активности:
1. **Уређење простора**
- акција чишћења дворишта
- брига о цвећу и украсном биљу, као и сађење истог
- уређење учионица и дворишта и изложбе ученичких радова у холу школе
2. Едукација ученика
- посете природњачким изложбама
- еколошке акције
- израда фотографија природе
- сортирање и поновна употреба отпада
-стручна предавања и квизови
3. Праћење утицаја човека на животну средину
- теренске активности
- анализа утицаја загађеног ваздуха на жива бића
- анализа утицаја хране на здравље.
Обележиће се и још неки значајни датуми:
16. октобар- Светски дан здраве исхране
3. новембар- Светски дан чистог ваздуха
1. децембар- Светски дан борбе против сиде
21. март- Светски дан заштите шума
22. април- Дан планете Земље
31. мај- Светски дан борбе против дуванског дима.
Ациони план Тима за заштиту животне средине је саставни део Годишњег плана рада школе.

ПРОГРАМ ЗА СТИЦАЊЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ ЗНАЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

План подршке ученицима дошлим из Украине				
Тема:	**Садржај**	**Начин остаривања**	**Исход**	**Начин праћења**
КЊИЖЕВНОСТ	-Појмови: текст (песма, прича); -Тумачење текстова;	-Индивидуални рад -Рад у пару -Рад на тексту -Читање речи -Илустрација (текста, дела текста); -Илустрација ликова; -Илустрација места радње; -Преписивање (дела текста, пасуса, сторфе)	-Разликује песму од приче; -Одговара на једноставна питања у вези са текстом; -Познаје и користи основне делове текста (наслов, име аутора); -Одређује уз подстицај основну тему текста; -Уме да процени садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му/јој се допада, да ли му/јој је занимљив.	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;
ЈЕЗИК	-Реченица, реч, глас, слово -Разликовање реченице као обавештења, питања и заповести; употреба тачке, упитника и узвичника -Употреба великог слова на почетку реченице, у писању личних имена и презимена	-вежбе за уочавање положаја гласа (слова) у речи, реченици; -словарица, формирање речи и реченица; -вежбе за уочавања реда речи у реченици; -писање речи на основу слике; -састављање речи од задатих слова -састављање речи на задато почетно слово; -цртање на основу значења речи или реченице; -записивање реченица различитих по значењу;	Препознаје реченицу, реч, глас и слово, дели реч на слогове. Рзликује именице, глаголе и придеве. Разликује реченице као обавештења, питања и заповести. Употребљава велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена.	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено Изражавање; -Активност на часу;

		-записивање реченица по диктату; -индивидуални рад; -рад у групи/тиму, пару;		
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Препричавање -Усмено причање о догађајима и доживљајима -Описивање, - Штампана слова ћириличког писма	-препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомоторичке вежбе; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи); -гледање дечје позоришне представе; -илустровање дела текста; -илустровање лика из текста; - приказ прозног и поетског текста у облику низа слика, стрипа; - индивидуални рад; -рад у групи/тиму;пару	Уме да преприча краћи текст на основу претходне израде плана текста. Постиже напредак у развијању слободе у вербалној комуникацији и развоју комуникативних способности; уме својим речима да прича на задату тему и држи се теме. Уме својим речима да описује илустрацију, предмет, биће. -Влада основном техником читања ћириличног итекста. -Пише штампана слова ћирилице	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено Изражавање; -Активност на часу;

ПРОГРАМ РАДА БИБЛИОТЕКАРА

ЦИЉ

Стручни сарадник - школски библиотекар, својим стручним ангажовањем, доприноси остваривању и унапређивању образовно-васпитног рада у основним и средњим школама, реализујући програм рада прилагођен наставним плановима и програмима. Програм рада школског библиотекара обухвата задатке и послове из области образовања и васпитања, као и библиотечко-информацијске послове из домена културних и уметничких аспеката образовања. Он подстиче промовисање читања и самосталност ученика у учењу, даје свој пун допринос развоју информационе писмености (медијске и информатичке) за ученике и наставнике, остварује сарадњу и заједничко планирање активности наставника, школског библиотекара и локалне самоуправе, обезбеђује електронске изворе и приступ ка њима, што омогућава ученицима да овладају вештинама налажења и критичког процењивања датих информација и перманентност учења током читавог живота.

ЗАДАЦИ

Школски библиотекар, реализовањем задатака и послова из области образовања и васпитања, као и библиотечко-информацијских из домена културних активности школске библиотеке, доприноси унапређивању свих облика и подручја рада, тако што учествује у пословима планирања, програмирања, организовања, унапређивања и праћења рада школе, односно целокупног образовног процеса, као члан школских тимова има задатке:
- развијања и неговања навике читања и коришћења библиотеке код ученика и наставника,
- развијања и промовисања правилне употребе свих облика извора информација,
- мотивисања за учење и подстицање на оспособљавања за самостално учење и образовање током целог живота,
- сарадње са наставницима, ученицима и њиховим родитељима,
- праћења и подстицања развоја ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом професионалном развоју,
- пружања помоћи обдареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама, сарађујући са њиховим родитељима и релевантним институцијама,
- стварања услова за што непосреднији и једноставнији приступ библиотечком фонду и расположивим изворима информација, и развијање индивидуалне стваралачке способности и креативности код ученика,

- обезбеђивања приступа програмима који раде на развијању информационе писмености, како би се корисници оспособили за проналажење, анализирање, примену и саопштавање информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија,
- припремања и реализовања библиотечког програма намењеног ученицима са посебним потребама и посебним способностима,
- вођења аутоматизованог библиотечког пословања (инвентарисање и сигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и други послови),
- коришћење савремених облика и метода рада са ученицима,
- заштита и чување библиотечко-медијатечке грађе и периодична ревизија фонда.

Активности-теме	Начин реализације	Време реализације
Васпитно-образовна делатност		
Упознавање ученика са библиотечком грађом	Континуирано упућивање ученика да науче распоред књига по полицама и самосталнно врше одабир	Током целе године
Увођење ученика у функцију азбучног каталога	Научити кориснике да сами пронађу своју карту читалаца	Током целе године
Обележавање Међународног дана деце	Прављење паноа о дечјим правима са ученицима	Октобар-новембар 2022.
Стварање умећа за самостално коришћење литературе	Ученике упућивати у истраживачки приступ у проналажењу појмова и учења из књига	Током целе године
Обележавање школске славе и Светског дана писмености	Организовање литерарног конкурса о школи и Светом Сави	Децембар 2022. - јануар 2023.
Извођење часова у читаоници Библиотеке	Наставници предметне наставе и наставници разредне наставе	Током целе године
Сарадња са наставницима и стручним сарадницима		
Ревизија библиотечке грађе; груписање књига	Библиотекар, наставници српског језика и један наставник разредне наставе	Током целе године
Прављење плана набавке потребне стручне литературе	Библиотекар кроз разговор са директором, стручним сарадницима и председницима стручних већа	Током целе године.
Посета Сајму књига у Београду	Библиотекар и наставници у договору са директором школе	Октобар 2022.
Набавка сликовница и школске лектире	Купити на Сајму књига уз консултације са Стручним већем млађих разреда и наставницима српског језика и током године у складу са могућностима	Током целе године

Организовање литерарних и ликовних конкурса	Библиотекар у сарадњи са наставницима	Према плану рада
Библиотечко-информациона делатност		
Упис ученика у школску библиотеку за школску 2022/2023. годину	Библиотекар уз помоћ учитеља првог разреда и педагошке службе	Септембар 2022.
Формирање базе књига у електронском облику/ Формирање електронске читаонице	Библиотекар, наставници српског језика и један наставник разредне наставе	Током целе године
Издавање и примање књишког фонда	Библиотекар уз вођење одговарајуће евиденције	Током целе године
Праћење и вођење евиденције коришћења библиотечке грађе	Библиотекар	Током целе године
Инвентарисање, сигнирање и каталогизација књига	Библиотекар	Током целе године
Учешће у раду стручних органа и актива	Присуство седницама актива и Наставничког већа	Током целе године
Сарадња са Општинском библиотеком	Библиотекар школе кроз контакте и сусрете са библиотекарима	Током целе године

Редни број теме	**Тема**	**ОБЛАСТ**	**Недељни фонд часова**	**Време реализације**	**Носиоци активности**
I	**ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ**	-Планирање и програмирање образовно-васпитног рада -Праћење и вредновање образовно-васпитног рада -Рад са наставницима -Рад са ученицима -Рад са родитељима -Рад са директором и стручним сарадником -Рад у стручним органима и тимовима -Вођење документације и припрема за рад	11	Током целе године	Библиотекар, учитељи, предметни наставници, педагог школе
II	**БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНА ДЕЛАТНОСТ**	-Рад са наставницима -Рад са ученицима -Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе -Вођење документације и припрема за рад	3		Библиотекар

III	**КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ**	-Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе -Рад са наставницима -Рад са ученицима -Рад са родитељима -Рад са директором и стручним сарадником	1		Библиотекар, наставници српског језика, музичке и ликовне културе, наставници разредне наставе
IV	**ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**	-Рад у стручним органима и тимовима -Вођење документације и припрема за рад -Рад са директором и стручним сарадником	5		Библиотекар

	ОБЛАСТИ РАДА	САДРЖАЈ
I	**ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	1. Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике; 2. Израђивање годишњег плана; 3. Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно-васпитног рада.
II	**ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	1. Учешће у изради годишњег плана рада и самовредновања рада установе.
III	**РАД СА НАСТАВНИЦИМА**	1. Организовање наставних часова из појединих предмета у школској библиотеци; 2. Коришћење ресурса библиотеке у процесу наставе.
IV	**РАД СА УЧЕНИЦИМА**	1. Ради на развијању позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивању на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавању претраживања и употреби свих извора и оспособљавању за самостално коришћење, 2. Стимулише навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно-просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама (часови библиотекарства и упознавање са радом школских секција; читање, беседништво, стваралаштво, такмичења, квизови о прочитаним књигама, развијање комуникације код ученика и сл.),
V	**РАД СА РОДИТЕЉИМА, ОДНОСНО СТАРАТЕЉИМА**	1. Учешће на родитељским састанцима ради давања информација о читалачким интересовањима и потребама ученика, ради развијања читалачких и других навика ученика и формирању личних и породичних библиотека,

VI	**РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ И ПРАТИОЦЕМ УЧЕНИКА**	1. Сарадња са стручним већима наставника, педагогом, психологом и директором школе у вези са набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те целокупном организацијом рада школске библиотеке, 2. Информисање стручних већа, стручних сарадника и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе, 3. Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, разговори, акције прикупљања књига и завичајне књижне и друге грађе, изложбе, конкурси, обележавање значајних јубилеја везаних за школу и просвету: "Месец књиге", "Светски дан књиге", "Дечја недеља", "Дан писмености", "Дан матерњег језика", Јубилеј школских библиотека и школских библиотекара и др.),
VII	**РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА**	1. Рад у стручним тимовима у циљу промовисања школе и прикупљања средстава за обнову књижног фонда.
VIII	**САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ**	1. Сарадња са другим школама, школском, народном и другим библиотекама на територији локалне самоуправе, управног округа и Републике Србије по питању размене и међубиблиотечке позајмице; 2. Учешће у раду Друштва школских библиотекара Србије и других стручних друштава у локалној самоуправи и Републици Србији.
IX	**ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ**	1. Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци, 2. Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара - анализа и вредновање рада школске библиотеке у току школске године, 3. Стручно усавршавање - учешће на семинарима, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће и школски библиотекари.

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ:
Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Општи оперативни задаци:
− описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
− поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
− упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
− оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
− уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
− развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
− развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво − усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
− увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног – изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
− оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
− упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
− поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
− развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне);
− поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;

− поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
− усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
− упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
− развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
− навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији;
− подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
− подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
− васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
− развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Посебни оперативни задаци:
− проверавање и систематизовање знања стечених у претходним разредима;
− овладавање простом реченицом и њеним деловима;
− појам сложене реченице;
− увођење ученика у појам променљивости и непроменљивости врста речи;
− стицање основних знања о именицама, значењима и функцијама падежа;
− стицање основних знања о именичким заменицама и бројевима;
− стицање основних знања о глаголима (видовима и функцијама);
− оспособљавање ученика за уочавање разлике у квантитету акцента;
− савладавање елемената изражајног читања и казивања текстова, одређених програмом;
− увођење ученика у тумачење мотива, песничких слика и изражајних средстава у лирској песми;
− увођење ученика у структуру епског дела, с тежиштем на књижевном лику и облицима приповедања;
− увођење ученика у тумачење драмског дела, са тежиштем на драмској радњи и лицима;
− оспособљавање ученика за самостално, планско и економично препричавање, причање, описивање, извештавање, те за обједињавање разних облика казивања (према захтевима програма).
Организациони облик рада: Годишњи фонд 180, недељни фонд 5

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исход	Начин провере	Стандарди	Напомена
КЊИЖЕВНОСТ **ЛИРИКА** Лектира 1. Народна песма: Вила зида град 2. Народне лирске песме о раду (избор); народне лирске породичне песме (избор) 3. Бранко Радичевић: Певам дању, певам ноћу 4. Милица Стојадиновић Српкиња: Певам песму 5. Душан Васиљев: Домовина/ Алекса Шантић: Моја отаџбина 6. Војислав Илић: Зимско јутро 7. Милован Данојлић: Шљива / Десанка Максимовић: Сребрне плесачице 8. Пеђа Трајковић: Кад књиге буду у моди **Књижевни термини и појмови:** Песник и лирски субјекат. Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме.	Методе рада: монолошка, дијалошка, текст-метода, дискусија, илустративна, писаних радова, истраживачких радова, израда семинарских радова, проблемска, истраживачка метода. Технике рада: технике учења, технике памћења, израда диференцираних задатака, пројекција, симболизација и упрошћавање, асоцијативна техника, брзог читања, брејн сторминг, контрастирање, когнитивно мапирање. Облици рада: фронтални групни, рад у пару, индивидуални. Поступност се обезбеђује самим избором и распоредом наставних садржаја, а конкретизација нивоа обраде, као врста упутства за наставну	**КЊИЖЕВНОСТ** Српски језик-Ликовна култура *Зимско јутро* Линије у природи Српски језик-Географија-Ликовна култура *Поход на Мјесец* Земља и њен сателит (сунчев систем) - Машта и фантазија (4.разред) Српски језик-Историја *Избор из грчке митологије* Античка држава Грчка (култура, религија) Српски језик-Историја-Музичка култура *Митолошке и обредне песме*-Појава хришћанства-Компоновање:	**КЊИЖЕВНОСТ** − ученик разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности − чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела − чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова − одреди род књижевног дела и књижевну врсту − разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности − разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији	- иницијално тестирање - тестови знања по нивоима - усмене провере - чек листе - 15-минутна провера - квиз - завршно тестирање - писање школских и домаћих задатака -истраживачки рад - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава, учешће на такмичењима)	**КЊИЖЕ-ВНОСТ** 1.4.1. 1.4.2. 1.4.3. 1.4.4. 1.4.5. 1.4.6. 1.4.7. 1.4.8. 1.4.9. 2.4.1. 2.4.2. 2.4.5. 2.4.6. 2.4.7. 2.4.8. 2.4.9. 3.4.1. 3.4.3. 3.4.5. 3.4.7. **ЈЕЗИК** 1.3.4. 1.3.9. 2.3.3. 2.3.7. 3.3.4. 3.3.6.	

Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац). Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност. Стилске фигуре: епитет, ономатопеја. Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне. **ЕПИКА** Лектира 1. Народна песма: Свети Саво 2. Народна песма: Женидба Душанова (одломак о савладавању препрека заточника Милоша Војиновића) 3. Ерo с онога свијета 4. Дјевојка цара надмудрила 5. Милован Глишић: Прва бразда 6. Стеван Сремац: Чича Јордан (одломак) 7. Бранко Ћопић: Поход на Мјесец 8. Иво Андрић: Мостови	праксу у појединим разредима, назначена је описно формулисаним захтевима: запажање, уочавање, усвајање, појам, препознавање, разликовање, информативно, употреба, обнављање, систематизација и другима. Селективност се остварује избором најосновнијих језичких законитости и информација о њима. Правопис се савлађује путем систематских вежбања, елементарних и сложених, која се организују често, разноврсно и различитим облицима писмених вежби. У настави граматике треба примењивати следеће поступке који су се у пракси потврдили својом функционалношћу: - подстицање свесне активности и мисаоног осамостаљивања ученика; - сузбијање мисаоне инерције и ученикових	осмишљавање ритмичке пратње Српски језик-Природа и друштво *Женидба Душанова*, народна епска песма- Развој српске државе (4.разред) Српски језик-Ликовна култура *Доживљаји Тома Сојера*, Марк Твен-Машта и фантазија (4.разред) Српски језик-Музичка култура *Капетан Џон Пиплфокс,* Душко Радовић Кирија, Бранислав Нушић- Дечја забавна песма (5.разред) Српски језик-Историја	− анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих) епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) − разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца − разликује облике казивања − увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике − одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту − процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) − развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела		**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** 1.1.1. 1.1.2. 1.1.4. 1.1.6. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.2.8. 2.2.2. 2.2.5. 3.1.2. 3.2.1. 3.2.5.	

9. Данило Киш: Дечак и пас 10. Горан Петровић: Месец над тепсијом (први одломак приче „Бели хлеб од претеривања” и крај приче који чине одељци „Можеш сматрати да си задобио венац славе” и „Мрави су вукли велике трошице тишине“) 11. Антон Павлович Чехов: Шала **Књижевни термини и појмови:** Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу. Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља. Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац. **ДРАМА** Лектира	имитаторских склоности; - заснивање тежишта наставе на суштинским вредностима, односно на битним својствима и стилским функцијама језичких појава; - уважавање ситуационе условљености језичких појава; - повезивање наставе језика са доживљавањем уметничког текста; - откривање стилске функције, односно изражајности језичких појава; - коришћење уметничких доживљаја као подстицаја за учење матерњег језика; - систематска и осмишљена вежбања у говору и писању; - што ефикасније превазилажење нивоа препознавања језичких појава; - неговање примењеног знања и умења; - континуирано повезивање знања о језику са непосредном говорном праксом;	Свети Сава у народној књижевности - Србија у доба Стефана Немање Српски језик-Верска настава В.С:Караџић *„Живот и обичаји народа српског“*- Народни и верски обичаји Српски језик-Ликовна култура *Робинзон Крусо*, Данијел Дефо *Хајдуци*, Бранислав Нушић-Илустровање приче, бајке, књиге (5. разред) Српски језик-Ликовна култура *Мостови*, Иво Андрић -Визуелно споразумевање(5. разред) **ЈЕЗИК**	− одреди тему и главне и споредне мотиве − анализира узрочно-последично низање мотива − илуструје особине ликова примерима из текста − вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове − илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима − уважава националне вредностии негује српску културноисторијску баштину − наведе примере личне добити од читања − напредује у стицању читалачких компетенција − упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст **ЈЕЗИК** ГРАМАТИКА			

1. Бранислав Нушић: Кирија 2. Душан Радовић:Капетан Џон Пиплфокс 3. Љубиша Ћокић: Биберче **Књижевни термини и појмови:** Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте: једночинка, радио-драма. **НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ** **(бирати до 2 дела)** 1. Вук Ст. Караџић: Моба и прело (одломак из делаЖивот и обичаји народа српскога) 2. Доситеј Обрадовић: О љубави према науци 3. М. Петровић Алас: У царству гусара (одломци) 4. Милутин Миланковић: Успомене, доживљаји, сазнања (одломак) 5. Избор из енциклопедија и часописа за децу **ДОМАЋА ЛЕКТИРА:** 1. Епске народне песме (о Немањићима и Мрњавчевићима –	- остваривање континуитета у систему правописних и стилских вежбања; - побуђивање ученикових језичког израза животним ситуацијама; - указивање на граматичку сачињеност стилских изражајних средстава; - коришћење прикладних илустрација одређених језичких појава. Методика наставе језика, теоријски и практично, упућује да у настави матерњег језика треба што пре превазићи нивое препознавања и репродукције, а стрпљиво и упорно неговати више облике знања и умења - применљивост и стваралаштво. Обрада нових наставних (програмских) јединица подразумева примену следећих методичких радњи: Коришћење погодног полазног текста (језичког предлошка) на коме се увиђа и објашњава	Енглески језик-Српски језик Поређење придева и показне заменице Придеви (значење, слагање придева са именицом) Енглески језик-Српски језик My world: Present Simple At the moment-present continuous tense Презент	− разликује променљиве речи од непроменљивих − разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију -разликује основне функције и значења падежа − употребљава падежне облике у складу са нормом − употребљава глаголске облике у складу са нормом − разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) ПРАВОПИС доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова − користи правопис (школско издање) ОРТОЕПИЈА − правилно изговара речи водећи			

преткосовски тематски круг) 2. Народне бајке, новеле, шаљиве народне приче (избор); кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке) 3. Бранислав Нушић: Хајдуци 4. Данијел Дефо: Робинсон Крусо (одломак о изградњи склоништа) 5. Марк Твен: Доживљаји Хаклберија Фина / Краљевић и просјак / Доживљаји Тома Сојера 6. Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић: Зеленбабини дарови (одломци)) 7. Игор Коларов: Аги и Ема 8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...) **Допунски избор лектире (бирати до 3 дела)** 1. Јован Јовановић Змај: Песмо моја (из Ђулића) 2. Стеван Раичковић: Велико двориште (избор)/ Мале бајке (избор) 3. Иван Цанкар: Десетица	одговарајућа језичка појава. Најчешће се користе краћи уметнички, научно-популарни и публицистички текстови, а и примери из писмених радова ученика. Коришћење исказа (примера из пригодних, текућих или запамћених) говорних ситуација. Подстицање ученика да полазни текст доживе и схвате у целини и појединостима. Утврђивање и обнављање знања о познатим језичким појавама и појмовима који непосредно доприносе бољем и лакшем схватању новог градива. (Обично се користе примери из познатог текста.) Упућивање ученика да у тексту, односно у записаним исказима из говорне праксе, уочавају примере језичке појаве која је предмет сазнавања. Најављивање и бележење нове наставне јединице и		рачуна о месту акцента и интонацији реченице − говори јасно поштујући књижевнојезичку норму − течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове **ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** -користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог − издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) − саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште − проналази експлицитно и имлицитно садржане информације		

4. Љубивоје Ршумовић: Уједурме и зврчке из античке Грчке (избор)/ Густав Шваб: Приче из старине 5. Џон Р. Р. Толкин: Хобит (одломци) 6. Никол Лезије: Тајна жутог балона 7. Корнелија Функе: Господар лопова (одломак) 8. Вида Огњеновић: Путовање у путопис (одломак) 9. Владислава Војновић: Приче из главе (избор, осим приче Позориште) 10. Дејан Алексић: Музика тражи уши (избор) / Кога се тиче како живе приче (избор) 11. Јован Стерија Поповић: Лажа и паралажа (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: Сирано де Бержерак (одломак о путу на Месец) Дело завичајног аутора по избору **ЈЕЗИК** **ГРАМАТИКА** Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви),	подстицање ученика да запажену језичку појаву истраживачки сагледају. Сазнавање битних својстава језичке појаве (облика, значења, функције, промене, изражајних могућности...). Сагледавање језичких чињеница (примера) са разних становишта, њихово упоређивање, описивање и класификовање. Илустровање и графичко представљање језичких појмова и њихових односа. Дефинисање језичког појма; истицање својства језичке појаве и уочених законитости и правилности. Препознавање, објашњавање и примена сазнатог градива у новим околностима и у примерима које наводе сами ученици (непосредна дедукција и прво вежбање). Утврђивање, обнављање и примена стеченог знања и умења (даља		у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту − напамет говори одабране књижевне текстове или одломке			

глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози Именице – значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске). Промена именица (деклинација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа. Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место). Придеви – значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Заменице – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици,	вежбања, у школи и код куће). Вежбе читања у себи непосредно се уклапају у остале облике рада и увек су у функцији свестранијег стицања знања и разумевања не само књижевног дела, већ и свих осталих текстова. Примена текст методе у настави подразумева врло ефикасне вежбе за савладавања читања у себи с разумевањем и доприноси развијању способности ученика да усклађују брзину читања са циљем читања и карактеристикама текста који читају. При обради текста примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У свим разредима обрада књижевног дела треба да буде повезана са решавањем проблемских питања подстакнутих текстом и уметничким доживљавањем. Методика наставе					

употреба личне заменице сваког лица себе, се. Бројеви – врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на -ица) и редни бројеви. Глаголи – глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица – предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; за узрок и за меру и количину); апозиција. **ПРАВОПИС** Заменица Ви из поштовања. Одрична речца не уз именице, придеве и глаголе; речца нај у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви.	књижевности већ неколико деценија, теоријски и практично, развија и стално усавршава наставников и учеников истраживачки, проналазачки, стваралачки однос према књижевноуметничком делу. Ученикова активност треба да свакодневно пролази кроз све три радне етапе: припремање, рад на часу и рад после часа. У свим етапама ученик се мора систематски навикавати да у току читања и проучавања дела самостално решава бројна питања и задатке, који ће га у пуној мери емоционално и мисаоно ангажовати, пружити му задовољство и побудити истраживачку радозналост. Такви задаци биће најмоћнија мотивација за рад што је основни услов да се остваре предвиђени интерпретативни домети. Наставник ваља да постави задатке који					

Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору). **ОРТОЕПИЈА** Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви). Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица. Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже. **ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Препричавање, причање, описивање – уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно,имејл) ● Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице – њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. ● Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе,	ће ученика подстицати да уочава, открива, истражује, процењује и закључује. У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, уметничке слике, фабула, сиже, књижевни ликови, поруке, мотивациони поступци, композиција), облици казивања, језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми.					

основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције. ● Осам домаћих писмених задатака. ● Четири школска писмена задатка.						

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Додатна настава из Српског језика и књижевности се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за српски језик и књижевност. Додатна настава продубљује и проширује знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању садржаја предмета; доприноси формирању и ширењу научног погледа на свет; подстиче имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија читалачке компетенције, оспособљава ученике за самообразовање.
Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових језичких и књижевних способности.
Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Начин праћења
ГРАМАТИКА	-Овладавање употребом акценатске норме -уочавање нових нивоа језичких односа	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење	- одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме - препознаје гласовне промене; - познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик	CJ.2.3.1. CJ.2.3.2. CJ.2.3.3. CJ.2.3.4.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности

	-посматрање језика као система -повезивање књижевног дела и граматичке законитости	-Учествовање на такмичењима	промењљиве речи; - познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама;	СЈ.2.3.8. СЈ.3.3.1. СЈ.3.3.2. СЈ.3.3.4.	-Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене
ПРАВОПИС	-Примена правописних норми -Израда плана писменог састава -примена правописних норми -проналажење, издвајање и упоређивање информација из више текстова	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– доследно примени правописну норму;	СЈ.3.2.5.	-Диктат -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене
КЊИЖЕВНОСТ	-продубљивање анализе књижевног дела -истраживање књижевности компаративном методом -приказивање повезаност књижевности са другим наукама -развијање критичког и логичког процењивањеа текста - Проналажење, издвајање и упоређивање информација из више текстова	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог; - уочава разлику између препричавања и анализе дела; - здваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту - разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу; - тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело; - изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже - повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*	СЈ.2.4.7. СЈ.2.4.8. СЈ.3.4.2. СЈ.3.4.3. СЈ.3.4.6. СЈ.3.4.7. СЈ.3.4.8.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Праћење дневника читања -Давање бројчане оцене.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-уобличавање и језичко пречишћавање говорне и писане речи -овладавање новим стилом -ограничавање употребе страних речи -коришћење нових метода у изражавању -повезивање глуме са начинима књижевних остварења -богаћење речника	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери); - познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама); - дели реч на слогове у сложенијим случајевима; - уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла	CJ.2.3.10. CJ.2.3.11 CJ.2.1.2. CJ.3.1.4 CJ.3.3.1. CJ.3.3.7.	-Стилске вежбе -Лексичке вежбе -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Допунски рад се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.
Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отколонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе наставним листићима, предавања с друкчијим, очигледнијим примерима, посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад се организује током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа предмет Српски језик и књижевност у основној школи.
Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју су ученици слабије савладали.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Начин праћења
ГРАМАТИКА	Реченице по саставу Врсте речи (именске) Служба речи Функција речи у реченици; Главни реченични чланови Зависни реченични чланови Падежи; значење и функција Реченица (основни појмови); Глаголи; Глаголске основе – инфинитивна и презентска; Глаголски облици – грађење Придеви; писање придева на -ски, -чки, -шки, -ов, -ев, -ин; извођење придева од именица са Ј у основи (армија − армијски) Глаголи, глаголски вид, глаголски род Глаголске основе, инфинитивна и презентска основа	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	- препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије промењљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи -Ученик правилно употребљава падеже у реченици и синтагми. - разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне)	СЈ.1.3.1. СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ПРАВОПИС	-Правопис – основна правила; Писање имена небеских тела; Правопис (употреба великог слова, запете у апозицији и вокативу, одричне заменице са предлогом: ни са ким) Глаголски облици (инфинитив, радни глаголски придев, презент, перфекат, футур I Писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-примењује правописну норму у једноставнијим примерима - Ученик правилно употребљава глаголске облике и примењује правописну норму у једноставнијим примерима.	СЈ.1.2.7. СЈ.1.2.8.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

КЊИЖЕВНОСТ	-Издвајање основних делова структуре књижевног дела-тема, слике, ликови	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...	СЈ.1.4.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Причање о стварном или измишљеном догађају уз коришћење приповедања, описивања и дијалога -Проналажење и издвајање основних информација у тексту -Лексичке вежбе: исказивање особина предмета, односно исказивање радњи одговарајућим придевима и прилозима, односно глаголима	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	– састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице	СЈ 1.1.4. СЈ 1.1.5. СЈ 1.1.6. СЈ 1.1.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Општи оперативни задаци:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе српског језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе српског језика буду у пуној мери реализовани;
- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и и нформативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;

- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором знања; навикавање на самостално коришћење библиотеке, поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе дасе она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Посебни оперативни задаци:
- увођење ученика у грађење речи;
- упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи;
- утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица;
- проширивање знања о сложеној реченици;
- развијање способности за уочавање и тумачење емоција; мотива и песничких слика у лирском тексту;
- постепено уочавање структуре основних облика писменог изражавања.

Организациони облик рада:

Годишњи фонд часова: 144
Недељни фонд часова: 4

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
КЊИЖЕВНОСТ ЛИРИКА **Лектира** 1. Обредне лирске народне песме (избор) 2. Ђура Јакшић: „Вече“ 3. Јован Дучић: „Село“ 4. Мирослав Антић: „Плава звезда“ 5. Вељко Петровић: „Ратар“ / Алекса Шантић: „О, класје моје“ 6. Десанка Максимовић: „Грачаница“ / Војислав Илић: „Свети Сава“ 7. Стеван Раичковић: „Хвала сунцу, земљи, трави“ 8. Милован Данојлић: „Овај дечак зове се Пепо Крста“ 9. Сергеј Јесењин: „Песма о керуши“ **Књижевни термини и појмови** Врста строфе према броју стихова у лирској песми:	Лектира је разврстана по књижевним родовима – *лирика, епика, драма* и обогаћена избором нефикционалних и информативних текстова. Избор дела је у највећој мери заснован на принципу прилагођености узрасту. Циљ је формирање, развијање или читалачких навика код ученика. Обимнија дела ученици могу читати преко распуста, чиме се подстиче развијање континуиране навике читања. Изборни део допушта наставнику већу креативност у достизању исхода. Уз доминантан корпус текстова канонских писаца којим се утиче на формирање естетског укуса ученика, изграђује и богати свест о природи националне књижевности (и вредностима класика светске књижевности), али и културном и	**Корелација:** **Историја** – Пад Србије под турску власт **Историја** – Марко Краљевић **Верска настава-** Празници **Музичка култура** – обредне песме **Грађанско васпитање-** Породица у савременом свету **Биологија-** „Плави цвет“ Т.Росић (циклуси у природи, значај биљака) **Историја**-словенска митологија **Историја**-лирске родољубиве песме **Физика-„**Моји изуми“, Никола Тесла **Историја, ликовна култура-** Задужбине наших предака **Биологија, ликовна култура, историја, музичка култура,**	Ученик ће на крају разреда бити у стању да: - повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; -чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; -одреди род књижевног дела и књижевну врсту; -прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; -разликује ауторску приповетку од романа; -анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); -уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње;	-иницијално тестирање -тестови знања по нивоима -усмене провере - чек листе -15-минутна провера - квиз - завршно тестирање -писање школских и домаћих задатака -истраживачки рад	СЈ.1.4.2. СЈ.1.4.3. СЈ.1.4.4. СЈ.1.4.5. СЈ.1.4.7. СЈ.1.4.8. СЈ.2.4.1. СЈ.2.4.2. СЈ.2.4.6. СЈ.2.4.7. СЈ.2.4.8. СЈ.3.4.1. СЈ.3.4.2. СЈ.3.4.6. СЈ.3.4.7. СЈ.3.4.4. СЈ.3.4.5.	

дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). **ЕПИКА** **Лектира** 1. Народна песма: „Смрт Мајке Југовића“ 2. Народна песма: „Марко Краљевић укида свадбарину“ 3. Петар Кочић: „Јаблан“ 4. Исидора Секулић: „Буре“ (одломак) /Бранко Ћопић: „Чудесна справа“ 5. Иво Андрић: „Аска и вук“ 6. Антон Павлович Чехов: „Ванька“/Итало	националном идентитету, у избору лектире и допунском избору дата је могућност наставницима да одаберу и известан број књижевних дела савремених писаца, чиме се ученици упознајуса репрезентативним примерима савремене књижевности и у прилици су да критички самеравају поетику њихових дела са канонским вредностима. Текстови из допунског дела програма треба да послуже наставнику и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи ученицима за читање у слободно време. Дела која су екранизована или се изводе у позоришту могу служити за компаративну анализу. Часописи и енциклопедије, такође, повезивати са лектиром.успостављање	**географија, физика, математика-** „Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца“, Пиј, Блок, Бланшар(избор) **Компетенције:** **<u>Компетенција за учење</u>** -Има позитиван однос према учењу -Користи различите изворе информација -Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима **<u>Комуникација</u>** -Изражава своје ставове мишљења,осећањана позитиван, конструктивани аргументован начин **<u>Сарадња</u>** -Поштује правила заједничког рада,препознаје своје	-разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; -разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; -разликује облике казивања; -увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; -анализира узрочнопоследичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; -анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; -уочава хумор у књижевном делу; -разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; -илуструје верованја, обичаје, начин живота			

Калвино: „Шума на ауто-путу“ (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду) 7. Светлана Велмар Јанковић: „Сирото ждребе“ (из „Књиге за Марка“) **Књижевни термини и појмови** Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно -историјско предање (Смрт Марка Краљевића) **ДРАМА** **Лектира** 1. Коста Трифковић: „Избирачица“ (одломак) 2. Миодраг Станисављевић: „И ми трку за коња имамо“ (одломак)	вертикалне корелације, континуирано понављање садржаја из првог циклуса образовања. Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или тону приповедања, у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења. При обради текста, примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова. Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана решавањем *проблемских питања* која су	место и улогу у групи или пару **Естетичка компетенција** -Препознаје естетичке елементе у различитим контекстима -Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница	и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; -уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; -препоручи књижевно дело уз кратко образложење; -упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;			

3.Бранислав Нушић: „Аналфабета“ (одломак) **Књижевни термини и појмови** Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет). **НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ** (бирати 2 дела) 1. Вук Караџић: „Живот и обичаји народа српскога“: Божић (одломак); Ђурђевдан (одломак); Додоле, прпоруше и чароице (одломци) 2. Владимир Хулпах: „Легенде о европским градовима“ (избор) 3. Никола Тесла: „Моји изуми“ (поглавље по избору) 4. Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: „Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца“ (избор)	подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела, обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми. Исходи везани за наставну област књижевност засновани су на читању. Кроз читање и тумачење књижевних дела ученик развија читалачке компетенције које подразумевају не само истраживачко посматрање и стицање знања о књижевности већ подстичу и развијају емоционално и фантазијско уживљавање,					

5. Гроздана Олујић: „Били су деца као и ти“ (избор) **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** 1. Епске народне песме о Косовском бoју (избор) 2. Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор) 3. Бранислав Нушић: „Аутобиографија“ 4. Анђела Нанети: „Мој дека је био трешња“ 5. Весна Алексић: „Кањави коњ“ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу – Небески ковач и Прича о богу Стрибору – Сеченско светло) 6. Бранко Ћопић: „Орлови рано лете“ 7. Ференц Молнар: „Дечаци Павлове улице“ **Допунски избор лектире** (бирати 3 дела) 1. Добрица Ерић: „Месечеви миљеници“ (песме о свицима) (избор) 2. Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге)	имагинацију, естетско доживљавање, богате асоцијативне моћи, уметнички сензибилитет, критичко мишљење и изграђују морално просуђивање. Разни облици читања су основни предуслов да ученици у настави стичу сазнања и да се успешно уводе у свет књижевног дела. И у шестом разреду негује се, пре свега, доживљајно читање, а ученици се поступно уводе у истраживачко читање (читање према истраживачким задацима, читање из различитих перспектива и сл.) и оспособљавају да искажу свој доживљај уметничког дела, увиде елементе од којих је дело сачињено и разумеју њихову улогу у изградњи света дела. Повећан број допунског избора лектире указује на могућност обраде појединих предложених садржаја (књижевних дела) на додатној настави.					

3. Владимир Стојиљковић: „Писмописац“ (Писмо Бранку Ћопићу) 4. Владимир Андрић: „Пустолов“ 5. Тиодор Росић: „Приче старог чаробњака“ (једна прича по избору) 6. Вилијем Саројан: „Зовем се Арам“ 7. Хенрик Сјенкијевич: „Кроз пустињу и прашуму“ 8. Џејмс Крис: „Тим Талир“ или „Продати смех“ 9. Џек Лондон: „Зов дивљине“/“Бели очњак“ 10. Реј Бредбери: „Маслачково вино“ (избор) 11. Ивана Брлић Мажуранић: „Приче из давнина“ (избор) 12. Владислава Војновић: „Приче из главе“ (прича „Позориште“ – одломци) 13. Јасминка Петровић: „Ово је најстрашнији дан у мом животу“	Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи.					

14. Александар Поповић: „Снежана и седам патуљака“, драмска бајка						
ЈЕЗИК ГРАМАТИКА Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти); Подела сугласника по звучности и по месту изговора. Подела речи на слогове; слоготворно *р***.** Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано *а***;** промена *л* у *о*; палатализација; сибиларизација; јотовање; једначење сугласника по звучности;	У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писану комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на усвајање језичких правила и граматичке норме, већ и на разумевање њихове функције и правилну примену у усменом и писменом изражавању. Када се у садржајима програма наводе наставне јединице које су ученици већ обрађивали у нижим разредима, подразумева се да се степен усвојености и способност примене раније обрађеног градива проверава, а понављање и увежбавање на новим примерима претходи обради нових садржаја, чиме се обезбеђује континуитет рада и	**Корелација:** **Немачки језик-** глаголски облици **Енглески језик-** глаголски облици **Биологиј**а-говорни органи К**омпетенције:** **<u>Компетенција за учење</u>** -Има позитиван однос према учењу -Користи различите изворе информација **<u>Сарадња</u>** -Активно о конструктивно учествује у раду групе и пара -Поштује правила заједничког рада -Ставља интерес групе изнад личног **<u>Комуникација</u>** -Уважава саговорника реагујући на оно што	-повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наст авним садржајима; -препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; -разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; -разликује врсте гласовних прмена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; -одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; -препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; -разликује реченице по комуникативној функцији; -доследно примењује правописну норму; -користи правопис (школско издање);		CJ.1.3.1. CJ.1.3.2. CJ.1.3.3. CJ.1.3.4. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.10. CJ.2.3.3. CJ.2.3.4. CJ.2.3.6. CJ.2.3.7. CJ.2.3.1. CJ.2.3.2. CJ.2.3.10. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.4. CJ.3.3.5. CJ.3.3.6.	

једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника. Заменице: неличне именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице *свој*, показне, односно упитне, неодређене, опште, одричне). Граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола *бити*); плусквамперфекат. Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице. ПРАВОПИС Писање имена васионских тела. Растављање речи на крају реда (основна правила).	систематичност у повезивању новог градива са постојећим знањима. Нужно је да наставник увек има на уму пресудну улогу умесних и систематских вежбања, односно да наставно градиво није усвојено док се добро не увежба. То значи да вежбања морају бити саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања. Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција (у свакој погодној прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног).	говори,а не на његову личност -Уме да саслуша саговорника до краја и без упадица **<u>Решавање проблема</u>** -Користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.	-разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи			

Правописна решења у вези са гласовним променама. Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице *Ваш* великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика. ОРТОЕПИЈА Правилан изговор гласова *ч, ћ, џ, ч, р*. Дуги и кратки акценти.	Један од изразито функционалних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примењени језик појављује као свестрано мотивисана људска активност. Правописна правила се усвајају путем систематских вежбања (правописни диктати, исправка грешака у датом тексту, тестови са питањима из правописа итд.). У оквиру правописних вежби пожељно је повремено укључити и питања којима се проверава графија (писана слова: велико и мало ћириличко Ћ, Ђ; велико и мало латиничко Ђ, велико Г, С, Ш итд.). Такође, треба подстицати ученике да сами уочавају и исправљају правописне грешке у СМС					

	комуникацији, као и у различитим типовима комуникације путем интернета. Поред тога, ученике треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање). Пожељно је да наставник доноси примерак *Правописа* на час кад год се обрађују правописне теме (тако би могао појединачно ученицима задавати да пронађу реч у правописном речнику и одреде њен правилан облик или правилно писање). Наставник стално треба да указује на важност правилног говора, који се негује спровођењем одређених ортоепских вежби.					
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка).	Област *Језичка култура* обухвата усмено и писмено изражавање. Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим областима предмета Српски језик, као и кроз самосталне наставне јединице. У повратном	**Корелација: Немачки и енглески језик-** туђице **Компетенције:** **<u>Комуникација</u>**	-употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање;		CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.5. CJ.2.2.1. CJ.2.2.2. CJ.2.2.5. CJ.3.2.1. CJ.3.2.2. CJ.3.2.5.	

Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористицима). Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. Богаћење речника: *лексичкосемантичке вежбе* (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); *стилске вежбе*: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предложак за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за	смеру, обрада књижевног текста и рад на граматици морају укључивати и садржаје за неговање културе усменог и писменог изражавања ученика. Настава ће бити очигледнија и ефикаснија ако се анализирају снимљена казивања и читања. Приликом реализације наставних садржаја пожељно је користити и савремене информационо-комуникационе технологије (нпр. паметну таблу, рачунар и видео-бим и сл.). семантичке, стилске вежбе) планира се и реализује у наставном контексту у коме постоји потреба за функционалним усвајањем и функционалном применом датих језичких законитости и појава у новим комуникативним ситуацијама, као и потреба за утврђивањем, обнављањем или систематизовањем знања	-Кроз комуникацију негује културу изражавања -Познаје различите облике комуникације -Уме јасно да се изрази усмено и писмено, у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене **<u>Дигитална компетенција</u>** -Уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику.	-разликује и гради аугментативе и деминутиве; -саставља обавештење, вест и кратак извештај; -разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; -проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; -драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; -говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; -изражајно чита обрађене књижевне текстове.			

анализу и писање унапређене верзије састава).	стеченог током наставе језика и наставе књижевности. Све врсте вежби, чији је циљ развијање ј езика. Циљ говорних вежби јесте унапређивање културе усменог изражавања. Детаљна организација, вешто осмишљене садржајне струкуре и мотивисање ученика за разговор водиће ка правилности, лакоћи, јасности, једноставности, прецизности и флуентности у усменом излагању ученика. Ове вежбе би требало да приближе учеников говор стандардно језичком изговору. Форме учтивости, односно посебна језичка средства којима се исказује учитвост представљају важан сегмент у реализацији наставе језичке културе. Потребно је код ученика развијати свест о неопходности и значају језичке учтивости, тј. учтивог комуникативног понашања, односно					

	истакнути значај неговања правилног и учтивог говора и писања. Ученицима треба указати на то да су у домену конвенција учтивости најтипичније форме усмене и писмене етикеције: употреба заменице *Ви*, етикете за исказивање уважавања приликом ословљавања јавном и службеном комуницирању (*господине*, *госпођо*/*госпођице*, *Ваша екселенцијо*, *Ваша светости*...), као и говорни чинови експресивног типа (формуле учтивости): извињавање, захваљивање, честитање, молба. Лингвометодички текстови који садрже дијалошку форму у којој се испољава језичка учтивост могу послужити за уочавање форми учтивости. Такође, требало би подстицати ученике да износе своје мишљење и сопствена запажања о (не)учтивом					

	комуникативном понашању.					

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Допунски рад се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.
Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отколонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе наставним листићима, предавања с друкчијим, очигледнијим примерима, посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад се организује током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа предмет Српски језик и књижевност у основној школи.
Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју су ученици слабије савладали.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
ГРАМАТИКА	Изведене и сложене речи; суфикси, префикси, корен речи; Гласови; самогласници и сугласници; поделе сугласника по месту изговора и звучности; Гласовне промене и алтернације; Заменице – именичке и придевске; Функција речи у реченици; Реченица (основни појмови); Независне и зависне предикатске реченице; Глаголи; Глаголске основе – инфинитивна и презентска; Глаголски облици – грађење	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	- зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама - препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи - разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела - препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу - разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) - правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)	СЈ.1.3.1. СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.5. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.7. СЈ 1.3.10. СЈ.2.3.2.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ПРАВОПИС	-Правопис – основна правила; Писање имена небеских тела; Правописна правила у вези са гласовним променама; Писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-примењује правописну норму у једноставнијим примерима -употребљава глаголске облике у складу са нормом	СЈ.1.2.7. СЈ.1.2.8.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

КЊИЖЕВНОСТ	-Издвајање основних делова структуре књижевног дела-тема, слике, ликови	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...	СЈ.1.4.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Причање о стварном или измишљеном догађају уз коришћење приповедања, описивања и дијалога -Проналажење и издвајање основних информација у тексту -Лексичке вежбе: исказивање особина предмета, односно исказивање радњи одговарајућим придевима и прилозима, односно глаголима	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	– састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице	СЈ 1.1.4. СЈ 1.1.5. СЈ 1.1.6. СЈ 1.1.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Додатна настава из Српског језика и књижевности се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за српски језик и књижевност. Додатна настава продубљује и проширује знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању садржаја предмета; доприноси формирању и ширењу научног погледа на свет; подстиче имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија читалачке компетенције, оспособљава ученике за самообразовање.
Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових језичких и књижевних способности.
Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Начин праћења
ГРАМАТИКА	-Овладавање употребом акценатске норме -уочавање нових нивоа језичких односа -посматрање језика као система -повезивање књижевног дела и граматичке законитости	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме - препознаје гласовне промене; - познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи; - познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање); - препознаје главна значења и функције глаголских облика - дели реч на слогове у сложенијим случајевима; - познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује); - познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама;	CJ.2.3.1. CJ.2.3.2. CJ.2.3.3. CJ.2.3.4. CJ.2.3.8. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2. CJ.3.3.4.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене

ПРАВОПИС	-Примена правописних норми -Израда плана писменог састава	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– доследно примени правописну норму;	СЈ.3.2.5.	-Диктат -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене
КЊИЖЕВНОСТ	-продубљивање анализе књижевног дела -истраживање књижевности компаративном методом -приказивање повезаност књижевности са другим наукама -развијање критичког и логичког процењивањеа текста - Проналажење, издвајање и упоређивање информација из више текстова	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог; - уочава разлику између препричавања и анализе дела; - здваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту - разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу; - тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело; - изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже - повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави*	СЈ.2.4.7. СЈ.2.4.8. СЈ.3.4.2. СЈ.3.4.3. СЈ.3.4.6. СЈ.3.4.7. СЈ.3.4.8.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Праћење дневника читања -Давање бројчане оцене.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-уобличавање и језичко пречишћавање говорне и писане речи -овладавање новим стилом	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава; - одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или	СЈ.2.3.10. СЈ.2.3.11 СЈ.2.1.2. СЈ.3.1.4 СЈ.3.3.1. СЈ.3.3.7.	-Стилске вежбе -Лексичке вежбе -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја

	-ограничавање употребе страних речи -коришћење нових метода у изражавању -повезивање глуме са начинима књижевних остварења -богаћење речника		контекста у коме су употребљени (сложенији примери); - познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама); - чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе; - дели реч на слогове у сложенијим случајевима; - уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла		-Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ:
Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Општи оперативни задаци:
- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе српског језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе српског језика буду у пуној мери реализовани
- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика

- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца)
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког)
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова
- упознавање, читање и тумачење популарних и и нформативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором знања; навикавање на самостално коришћење библиотеке, поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм)
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења
- развијање поштовања према културној баштини и потребе дасе она негује и унапређује
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција)
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима

Посебни оперативни задаци:

- систематизација и проширивање знања о врстама речи и граматичким категоријама променљивих речи, о значењу и употреби падежа, о врстама глагола
- систематизација и проширивање знања о реченичним члановима
- напоредни односи међу реченичним члановима
- појам синтагме и састав именичке синтагме
- појам актива и пасива

- систем независних предикатских реченица
- напоредни односи међу независним предикатским реченицама у оквиру комуникативне реченице
- конгруенција
- разликовање дугих акцената и реченични акценат
- усвајање знања о глаголским начинима
- осамостаљивање за анализу лирских, епских и драмских дела
- усвајање књижевних и функционалних појмова према захтевима програма
- излагање (експозиција), опис и приповедање
- технички и сугестивни опис, техничко и сугестивно приповедање
- рад на некњижевном тексту
- информативно читање и упућивање ученика у читање „с оловком у руци“ (подвлачење, обележавање, записивање)

Организациони облик рада: годишњи фонд часова 144, недељни фонд часова 4

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исход	Начин провере	Стандарди	Напомена
КЊИЖЕВНОСТ ЛИРИКА Лектира 1. Јован Дучић: Подне 2. Милан Ракић: Божур 3. Владислав Петковић Дис: Међу својима 4. Милутин Бојић: Плава гробница 5. Десанка Максимовић: Крвава бајка 6. Стеван Раичковић: После кише 7. Јован Јовановић Змај: Јутутунска јухахаха 8. Рабиндранат Тагоре: Папирни бродови	Методе рада: монолошка, дијалошка, текст-метода, дискусија, илустративна, писаних радова, истраживачких радова, израда семинарских радова, проблемска, истраживачка метода. Технике рада: технике учења, технике памћења, израда диференцираних задатака,	**КЊИЖЕВНОСТ** Корелација: Историја: - Србија у Првом светском рату (Владислав Петковић Дис - „Међу својима“; Милош Црњански – „Наша небеса“ („Крф, плава гробница” – одломак); Милутин Бојић – „Плава гробница“)	**КЊИЖЕВНОСТ** Ученик ће на крају разреда бити у стању да: – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности	- иницијално тестирање - тестови знања по нивоима - усмене провере - чек листе - 15-минутна провера - квиз - завршно тестирање - писање школских и домаћих задатака -истраживачки рад	**КЊИЖЕВНОСТ** СЈ. 1.4.1. СЈ. 1.4.2. СЈ. 1.4.3. СЈ. 1.4.4. СЈ. 1.4.5. СЈ. 1.4.6. СЈ. 1.4.7. СЈ. 1.4.8. СЈ. 1.4.9. СЈ. 2.4.1. СЈ. 2.4.2. СЈ. 2.4.4. СЈ. 2.4.5. СЈ. 2.4.6. СЈ. 2.4.7.	**КЊИЖЕВНОСТ** Тематски дан: Свети Сава-живот и дело **ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Тематска недеља:

9. Вислава Шимборска: Облаци Књижевни термини и појмови Опкорачење. Рефрен. Цезура. Везани и слободни стих. Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација). Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. ЕПИКА Лектира 1. Народна бајка (једна по избору): Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован 2. Стефан Митров Љубиша: Кањош Мацедоновић (одломак) 3. Радоје Домановић: Вођа (одломак) 4. Петар Кочић: Кроз мећаву 5. Иво Андрић: Јелена, жена које нема (одломак) 6. Данило Киш: Прича о печуркама / Еолска харфа 7. Алфонс Доде: Последњи час / Владимир Набоков: Лош дан 8. Дневник Ане Франк (одломак)	пројекција, симболизација и упрошћавање, асоцијативна техника, брзог читања, брејн сторминг, контрастирање, когнитивно мапирање. Облици рада: фронтални групни, рад у пару, индивидуални. Текстови из допунског дела програма из књижевности треба да послуже наставнику и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи ученицима за читање у слободно време. Дела која су екранизована или се изводе у позоришту могу служити за компаративну анализу. Часописи и енциклопедије, такође,	- Облици отпора османској власти (Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима); - Владавина Михаила Обреновића (Јован Јовановић Змај – „Јутутунска јухахаха“); - Владавина Милана Обреновића (Радоје Домановић – „Вођа“) Верска настава: -Свети Сава (Свети Сава у књижевности) Музичка култура: -средњовековна музика -класична музика (Вивалди); -" Тамо далеко" -" Што се боре мисли моје" -староградска музика и севдалинке Грађанско васпитање:	књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и	- праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава, учешће на такмичењима)	CJ. 2.4.8. CJ. 2.4.9. CJ. 3.4.1. CJ. 3.4.2. CJ. 3.4.3. CJ. 3.4.5. CJ. 3.4.6. CJ. 3.4.8 Вештина разумевања прочитаног: CJ. 1.1.1. CJ. 1.1.2. CJ. 1.1.4 CJ. 1.1.5. CJ. 1.1.6. CJ. 1.1.8 CJ. 2.1.1. CJ. 2.1.5. CJ. 2.1.7. CJ. 3.1.2. **ЈЕЗИК** CJ.1.3.4. CJ.1.3.6. CJ.1.3.8. CJ.1.3.10. CJ.2.3.1. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.3.3.5.	Европски дан језика Тематски дан: Дан матерњег језика

9. Ефраим Кишон: Код куће је најгоре (једна прича по избору) 10. Афоризми (Душан Радовић и други) Књижевни термини и појмови Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. ДРАМА Лектира 1. Бранислав Нушић: Власт (одломак) 2. Вида Огњеновић: Кањош Мацедоновић (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана) Књижевни термини и појмови Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.	повезивати са лектиром.успостављање вертикалне корелације, континуирано понављање садржаја из првог циклуса образовања. Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или тону приповедања, у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења. При обради текста, примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање	-држава - грађанин -политика (Бранислав Нушић – „Власт“) Биологија: -Значај гљива за природу и човека (Прича о печуркама- Данило Киш) Ликовна култура: - композиција и простор -сродност ликовних вредности -арабеска Географија: - природне географске одлике Африке -читање географских података (Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго) -Јужна Европа и Државе Балканског полуострва (Научнопопуларни	песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према		**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** СЈ.1.1.8. СЈ.1.2.1. СЈ.1.2.2. СЈ.1.2.3. СЈ.1.2.7. СЈ.1.2.8. СЈ.2.1.2. СЈ.2.2.5. СЈ.3.2.1. СЈ.3.2.3. СЈ.3.2.5.	

НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ Обавезна дела 1. Михајло Пупин: Са пашњака до научењака (одломак) 2. Јелена Димитријевић: Седам мора и три океана (одломак) / Милош Црњански: Наша небеса („Крф, плава гробница” – одломак) Једно дело по избору 1. Јован Цвијић: Охридско језеро (одломак) / Пеђа Милосављевић: Потера за пејзажима 2. Светлана Велмар Јанковић: Српски Београд деспота Стефана (Капија Балкана) 3. Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме покосовског тематског круга (Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакшића и песма по избору) 2. Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима (Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав;	критичких ставова. Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана решавањем проблемских питања која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела, обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми. Исходи везани за наставну област књижевност засновани су на	и информативни текстови) Техника и технологија: -машине и механизми (Михајло Пупин: Са пашњака до научењака) Компетенције: Компетенција за учење -Има позитиван однос према учењу -Користи различите изворе информација -Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима Комуникација -Изражава своје ставове мишљења,осећања позитиван, конструктивани аргументован начин Сарадња	особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне			

Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана) 3. Свети Сава у књижевности: – одломак из Житија Светог Симеона (о опроштају оца од сина); – избор из народних прича и предања (на пример Свети Сава и ђаво, легенде о Светом Сави); – избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: Прича о Светом Сави) 4. Мирослав Антић: Плави чуперак и Шашава књига (избор) 5. Антоан де Сент Егзипери: Мали Принц; 6. Јован Стерија Поповић: Покондирена тиква 7. Душан Ковачевић: Свемирски змај 8. Дејан Алексић: Ципела на крају света / Игор Коларов: Дванаесто море Допунски избор лектире (бирати 3 дела) 1. Милорад Павић: Руски хрт (одломак) 2. Тургењев: Шума и степа 3. Антон Павлович Чехов: Чиновникова смрт	читању. Повећан број допунског избора лектире указује на могућност обраде појединих предложених садржаја (књижевних дела) на додатној настави. Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи. У настави језика нужно је да наставник увек има на уму пресудну улогу умесних и систематских вежбања, односно да наставно градиво није усвојено док се добро не увежба. То значи да вежбања морају бити саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања. Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи	-Поштује правила заједничког рада,препознаје своје место и улогу у групи или пару Естетичка компетенција -Препознаје естетичке елементе у различитим контекстима -Показује позитиван однос према сопственој и културе других заједница **ЈЕЗИК** Корелација: Немачки језик- -глаголски облици (императив, инфинитив, помоћни глаголи), -падежи (конгруенција) -зависне реченице Енглески језик- -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога	равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст; **ЈЕЗИК** – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме;			

4. Јанко Веселиновић: Хајдук Станко (одломак из првог дела романа) 5. Гордана Малетић: Катарке Београда (прича Зебња и друге) 6. Урош Петровић: Загонетне приче 7. Александар Манић: У свитање света 8. Јасминка Петровић: Лето кад сам научила да летим 9. Градимир Стојковић: Хајдук у Београду 10. Корнелија Функе: Срце од мастила 11. Душица Лукић: Земља је у кварy (избор) 12. Гордана Брајовић: из збирке песама Индија, Индија (Пролази слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја) 13. Душан Поп Ђурђев: Лет лионског Икара **ЈЕЗИК** ГРАМАТИКА Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне.	као систем. Један од изразито функционалних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе. Правописна правила се усвајају путем систематских вежбања (правописни диктати, исправка грешака у датом тексту, тестови са питањима из правописа итд.). У оквиру правописних вежби пожељно је повремено укључити и питања којима се проверава графија (писана слова: велико и мало ћириличко Ћ, Ђ; велико и мало латиничко Ђ, велико Г, С, Ш итд.). Такође, треба подстицати ученике да сами уочавају и исправљају правописне грешке у СМС комуникацији, као и у различитим типовима	-глаголски облици (будуће време, кондиционал) -модални глаголи Компетенције: Компетенција за учење -Има позитиван однос према учењу -Користи различите изворе информација Сарадња -Активно и конструктивно учествује у раду групе и пара -Поштује правила заједничког рада -Ставља интерес групе изнад личног Комуникација -Уважава саговорника реагујући на оно што говори,а не на његову личност -Уме да саслуша саговорника до краја и без упадица	– разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним чланови- ма и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну норму;			

Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. Конгруенција – основни појмови. ПРАВОПИС Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета,	комуникације путем интернета. Поред тога, ученике треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање). Област Језичка култура обухвата усмено и писмено изражавање. Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим областима предмета Српски језик, као и кроз самосталне наставне јединице. У повратном смеру, обрада књижевног текста и рад на граматици морају укључивати и садржаје за неговање културе усменог и писменог изражавања ученика. Приликом реализације наставних садржаја пожељно је користити и савремене информационо-комуникационе технологије (нпр. паметну таблу,	Решавање проблема -Користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама **ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Корелација: Енглески језик- -интервју -лексичке и семантичке вежбе Информатика: -презентација - интернет Компетенције: Комуникација -Кроз комуникацију негује културу изражавања -Познаје различите облике комуникације -Уме јасно да се изрази усмено и писмено,у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући	– разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат; **ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опис у изражавању;			

тачка и запета). Писање скраћеница, правописних знакова. ОРТОЕПИЈА Дугоузлазни и дугосилазни акценат. **ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у	рачунар и видео-бим и сл.). Циљ говорних вежби јесте унапређивање културе усменог изражавања. Форме учтивости, односно посебна језичка средства којима се исказује учтивост представљају важан сегмент у реализацији наставе језичке културе. Потребно је код ученика развијати свест о неопходности и значају језичке учтивости, тј. учтивог комуникативног понашања, односно истакнути значај неговања правилног и учтивог говора и писања. Лингвометодички текстови који садрже дијалошку форму у којој се испољава језичка учтивост могу послужити за уочавање форми учтивости. Такође, требало би подстицати ученике да износе своје мишљење	ограничења у погледу дужине и намене Дигитална компетенција -Уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику	– препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским			

зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.	и сопствена запажања о (не)учтивом комуникативном понашању.		текстовима намењеним младима.			

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Допунски рад се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.
Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отколонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе наставним листићима, предавања с друкчијим, очигледнијим примерима, посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад се организује током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа предмет Српски језик и књижевност у основној школи.
Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју су ученици слабије савладали.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
ГРАМАТИКА	-Променљиве и непроменљиве врсте речи -Значење и употреба падежа -Именичка синтагма -Служба речи у реченици - Комуникативна и предикатска реченица - Напоредни односи међу независним предикатским реченицама	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	- разликује врсте и подврсте речи -правилно употребљава падеже у синтагми и реченици примењује правописну норму у једноставнијим примерима -разликује синтаксичке јединице (реч, синтагма, реченица) -разликује врсте и подврсте реченичних чланова у једноставнијим примерима	СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.8. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.7. СЈ 1.3.9. СЈ 1.3.10. СЈ.2.3.5.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

	- Врсте зависних реченица по значењу -Глаголи и глаголски облици		-разликује реченице по комуникативној функцији -разликује напоредне односе међу независним предикатским реченицама -препознаје врсте зависних реченица у једноставнијим примерима -препознаје глаголска времена и начине, као и неличне глаголске облике		
ПРАВОПИС	-Правописна правила у вези са употребом великог слова, спојеним и одвојеним писањем речи -Правописна правила у вези са писањем глаголских облика	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-примењује правописну норму у једноставнијим примерима -употребљава глаголске облике у складу са нормом	СЈ.1.2.7. СЈ.1.2.8.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
КЊИЖЕВНОСТ	-Издвајање основних делова структуре књижевног дела-тема, слике, ликови	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...	СЈ.1.4.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Причање о стварном или измишљеном догађају уз коришћење приповедања, описивања и дијалога -Проналажење и издвајање основних информација у тексту -Лексичке вежбе: исказивање особина предмета, односно	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	– састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице	СЈ 1.1.4. СЈ 1.1.5. СЈ 1.1.6. СЈ 1.1.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

	исказивање радњи одговарајућим придевима и прилозима, односно глаголима				

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Додатна настава из Српског језика и књижевности се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за српски језик и књижевност. Додатна настава продубљује и проширује знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању садржаја предмета; доприноси формирању и ширењу научног погледа на свет; подстиче имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија читалачке компетенције, оспособљава ученике за самообразовање.
Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових језичких и књижевних способности.
Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Начин праћења
ГРАМАТИКА	-Вежбе у правилном акцентовању; коришћење речника да би се проверио акценат -Синтаксичка анализа реченица и синтагми; вежбе на захтевнијим примерима - Претварање активних реченица у пасивне и обрнуто -Посматрање језика као система	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– уочи делове синтагме; -разликује врсте синтагми; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица и одреди њихове функције;	СЈ.2.3.1. СЈ.2.3.6. СЈ.2.3.2. СЈ.2.3.7. СЈ.2.3.3. СЈ.2.3.8. СЈ.2.3.4. СЈ.3.3.4. СЈ.3.3.2. СЈ.3.3.5. СЈ.3.3.3. СЈ.3.3.6.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене

	-Повезивање књижевног дела и граматичке законитости		– искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени правила конгруенције у реченици; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат.		
ПРАВОПИС	-Примена правописних норми -Израда плана писменог састава -Проналажење, издвајање и упоређивање информација из више текстова	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– доследно примени правописну норму;		-Диктат -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене
КЊИЖЕВНОСТ	-Анализа лирске и епске песме; језичко-стилска средства као интеграциони чиниоци интерпретације -Анализа драмског књижевног дела – уочавање битних одлика; разлика између драмског Књижевног дела и позоришне представе -Анализа савременог књижевног дела по слободном избору ученика	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким,	CJ.2.2.5. CJ.3.2.5.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Праћење дневника читања -Давање бројчане оцене.

	-Формирање властитог мишљења о књижевном делу -Анализа домаћег филма са посебним акцентом и визуелним и акустичким ефектима.		говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;		
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Вежбе на тежим експозиторним тесктовима -Уочавање основних информација, извођење закључака, упоређивање информација из више дужих текстова, резимирање - Прављење легенди и табела -Повезивање глуме са начинима књижевних остварења -Богаћење речника	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.	CJ.2.3.10. CJ.2.3.11 CJ.2.1.2. CJ.3.1.4 CJ.3.3.1. CJ.3.3.7.	-Стилске вежбе -Лексичке вежбе -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ: Циљеви учења предмета Српски језик и књижевност јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Задаци:.
Општи оперативни задаци:
-развијање љубави према матерњем језику;
-описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
-поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
-упознавање језичких појава и појмова,овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
-оспособљавање за успешно служење књижевним језиком;
-богаћење речника,језичког и стилског израза;
-развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
-увежбавање и усавршавање гласног читања;
-оспособљавање за самостално читање,доживљавање,разумевање,свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
-упознавање ,читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
-оспособљавање ученика за логично схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
-доживљавање и вредновање сценских остварења;
-навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
-неговање позоришне и филмске уметности;
-подстицање, неговање и вредновање ваннаставних активности (литерарна,рецитаторска секција...)
-васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма,истинољубља,солидарности и др.моралних вредности;
-развијање патриотизма и сарадње међу људима.
Посебни оперативни задаци:
- оспособљавање ученика за комплетну анализу уметничког дела (лирска и епска песма, приповетка, роман) уз помоћ теза

- систематизовање знања о народној књижевности
- процењивање естетских, језичко-стилских и других вредности књижевног дела
- развијање критичког односа у приступу делу и писцу ,као и према језику и садржини текстова из свакодневног живота;развијање осетљивости на манипулацију језиком(нарочито у виду бирократског језика и језика реклама)
- појам о стилу и штампи
- систематизација знања о књижевнотеоријским појмовима
- рефлексивна песма, балада, поема, трагедија, дневник, путопис, мемоари, биографија, романтично, реалистично систематизовање обрађених појмова
- усвајање знања о језику као средству споразумевања, о језицима националних мањина
- систематизација знања: о творби речи и начинима творбе, о променљивим и непроменљивим речима; њиховим морфолошким карактеристикама и функцијама у реченици
- значења и употреба падежа, падежна синонимија
- о глаголима по врстама и глаголским облицима
- о променама; о гл. правилима стандардне акценатске норме и акценту
- развијање позтивног односа према дијалектима,као и потребе да се негује и развија књижевни језик
- даље усвајање ортоепске,ортографске,граматичке,лексичке и стлске норме српског језика
- формирање критеријума за самосталан избор ,анализу и процену уметничких дела приступачних овом узрасту
- овладавање расправом као обликом усменог и писаног изражавања
- обнављање и систематизовање знања из свих подручја

Организациони облик рада: годишњи фонд часова 136, недељни фонд часова 4

Тема-садржај	Начин Остваривања	Корелација међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
КЊИЖЕВНОСТ Л Е К Т И Р А **ЛИРИКА** 1. Ђура Јакшић: „Отаџбина” 2. Јован Јовановић Змај: „Светли гробови”	Током обраде књижевних дела, као и у оквиру говорних и писмених вежби, настојаће се да ученици буду у стању да начине различите врсте карактеризације ликова: откривају што више	Корелација Историја: Први српскианизацуо устанак, народне епске песме новијих времена, Вук Караџић:	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;	-иницијално тестирање -тестови знања по нивоима -усмене провере - чек листе -15-минутна провера	СЈ.1.1.3. СЈ.1.1.5. СЈ.1.1.6. СЈ.1.4.4. СЈ.1.4.7 СЈ.1.4.5. СЈ.1.4.6. СЈ.1.4.8	

3. Јован Јовановић Змај: „Ђулићи” (избор) 4. Десанка Максимовић: „Пролетња песма” / „Опомена” 5. Момчило Настасијевић: „Труба” 6. Иван В. Лалић: „Ветар” 7. Марина Цветајева: „Месечев сјај” **ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ** 1. Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) 2. Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара **ЕПИКА** 1. Вук Стефановић Караџић: О народним певачима 2. Вук Стефановић Караџић: Житије Ајдук Вељка Петровића (одломак) 3. Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак)	особина, осећања и душевних стања књижевних ликова (према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким), да изражавају своје ставове о њиховим поступцима и да покушају да их сагледају из различитих перспектива. Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана реша- вањем проблемских питања која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. Многи текстови, а поготову одломци из дела, у наставном поступку захтевају умесну локализацију, често и вишеструку. Ситуирање текста у временске, просторне и друштвено-историјске оквире, као и обавештења о битним садржајима који претходе одломку – све су то услови без којих се у бројним случајевима текст не може интензивно доживети и правилно схватити.	Ајдук Вељко Петровић, Прота Матија Ненадовић: Мемоари. Први светски рат Бранимир Ћосић: Покошено поље (одломак), Станислав Винавер: Ратни другови („Аритон”); Други светски рат: Данило Киш: Ноћ и магла, Хилда Дајч: Писма, Клод Кампањ: Због мојих петнаест година; Давид Албахари: Мамац, Душан Ковачевић: Ко то тамо пева, Џон Бојн: Дечак у пругастој пиџами Музичка култура: Ко удара тако позно – молске лествице Музика у Србији у 19. и 20. веку	– тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста	- квиз - завршно тестирање -писање школских и домаћих задатака истраживачки рад	СЈ.1.1.1. СЈ.1.1.4. СЈ.2.1.2. СЈ.2.1.3 СЈ.2.4.3. СЈ.2.4.6. СЈ.2.4.4. СЈ.2.4.7 СЈ.2.4.8 СЈ.2.4.1 СЈ.2.4.2. СЈ.2.4.5. СЈ.2.4.9. СЈ.3.4.1. СЈ.3.4.2. СЈ.3.1.2. СЈ.3.4.4. СЈ.3.4.5. СЈ.3.4.3. СЈ.3.4.6. СЈ.3.4.7.	

4. Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) 5. Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече”) 6. Симо Матавуљ: „Пилипенда” 7. Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити” 8. Милош Црњански: Сеобе (одломак) / Роман о Лондону („Пролеће је стигло у Лондон”) 9. Бранимир Ћосић: Покошено поље (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) 10. Дино Буцати: „Колумбар” 11. Херман Хесе: „Магија књиге” / Нил Гејмен: „Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења” / Милорад Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја	При обради текста примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судо ве о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживач- ку делатност и заузимање критичких ставова, с посебном пажњом на заузимање различитих позиција у односу на текст и уважавање индивидуалног разумевања смисла књижевног текста. Ученике у овом узрасту треба подстицати да актуелизују свет књижевног дела, односно да га доведу у везу са сопственим искуством, разми-шљањима и светом у којем живе. У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела об- једињавајући и	Верска настава: -Свети Сава (Свети Сава у књижевности) Ликовна култура: - композиција и простор -сродност ликовних вредности -арабеска	од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања; – објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму;			

читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) **ДРАМА** 1. Данило Киш: Ноћ и магла 2. Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак) 3. Жан Батист Поклен Молијер: Грађанин племић (одломак) **НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ** 1. Веселин Чајкановић: „О ускршњим обичајима” 2. Милутин Миланковић: Кроз васиону и векове (одломак) 3. Хилда Дајч: Писма – одломак, (обавезна напомена о власнику права: ©Јеврејски историјски музеј) 4. Споменка Крајчевић: Кругом двојке (избор	синтетички чиниоци могу бити: уметнички дожи- вљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мо- тиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми. Књижевнотеоријске појмове ученици ће упознавати уз обра- ду одговарајућих текстова и помоћу осврта на претходно читалач- ко искуство. У програму нису наведени сви појмови и врсте књи- жевних дела предвиђени за усвајање у претходним разредима, али се очекује ће се наставник наслонити на стечено знање ученика, обновити га и продубити на примерима, сходно старијем узрасту. Обнављање и повезивање књижевних термина и појмова обрађи- ваних у		– примени основна правила о распореду акцената; – уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту			

одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица пристаниште” – „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух” – „Извесност”, „Тајна”; „Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”) 5. Герман Титов: „25 сати у свемиру” Са наведеног списка, обавезан је избор два дела за обраду. **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** 1. Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против дахија”; „Бој на Мишару”, „Бој на Чокешини”...) 2. Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); обичајне народне лирске песме (избор)	претходним разредима са новим делима која се обрађују у овом разреду је обавезно. У осмом разреду потребно је извршити целовите система- тизације градива у оквиру класификовања књижевних родова и врста усмене и ауторске књижевности. Посебну пажњу ваља поклонити лирско-епским врстама, балади и поеми, (које се у овом разреду први пут именују), као и књижевнонаучним врстама: ауто- биографији, биографији, дневнику, мемоарима и путопису.					

3. Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, Бранко Миљковић: „Критика метафоре”, Војислав Карановић: „О читању поезије”, Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...) 4. Иво Андрић: Деца („Деца”, „Књига” и „Панорама”) 5. Бранислав Нушић: Сумњиво лице 6. Клод Кампањ: Због мојих петнаест година 7. Давид Албахари, Мамац ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3–6 дела) 1. Милош Црњански: „Ја, ти и сви савремени парови” 2. Оскар Давичо: „Србија” / „Детињство” (избор) 3. Бранко Ћопић: Мала моја из Босанске Крупе						

4. Станислав Винавер: Ратни другови („Аритон”) 5. Народна приповетка: Усуд 6. Вук Стефановић Караџић: Српски рјечник (избор, нпр. „Отмица”...); 7. Растко Петровић: Африка (одломци) 8. Радослав Братић: Мајсторова рука (одломак) 9. Милорад Павић: Хазарски речник, одреднице о Ћирилу и Методију (одломци) 10. Душан Ковачевић: Ко то тамо пева 11. Гроздана Олујић: Гласам за љубав 12. Џон Селинџер: Ловац у житу 13. Ричард Бах: Галеб Џонатан Ливингстон 14. Кајо Ритер: Дечко који није био из Ливерпула 15. Џон Бојн: Дечак у пругастој пиџами 16. Сју Таузенд: Дневник Адријана Мола.						

КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија.						
ЈЕЗИК Граматика Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик.	Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у ко- јем се остварује њена функција (у свакој погодној прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног). Један од изразито функци-оналних поступака у настави граматике јесу				ЈЕЗИК СЈ.1.3.1. СЈ.1.2.7. СЈ.1.2.8. СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.6 СЈ.1.3.7. СЈ.1.3.8. СЈ.1.3.9. СЈ.1.3.8. СЈ.1.3.2. СЈ.2.3.3. СЈ.2.3.6. СЈ.2.3.9. СЈ.2.3.10. СЈ.2.2.5. СЈ.2.3.4. СЈ.2.3.5.	Тематска недеља: Европски дан језика

Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско- ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика. Грађење речи:	вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примење- ни језик појављује као свестрано мотивисана људска активност. На овај начин код ученика се и развија свест о важности културе говора, која је неопходна за свакодневни живот као део опште кул- туре, а не само као део наставног програма.				CЈ.2.3.6. CЈ.2.3.7. CЈ.2.3.8. CЈ.3.3.1. CЈ.3.2.5. CЈ.3.3.2. CЈ.3.3.3. CЈ.3.3.5. CЈ.3.3.4. CЈ.3.3.6	

– основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.						
Правопис Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи	Садржаје из правописа неопходно је повезивати са одгова- рајућим примерима и на часовима граматике и на часовима књи- жевности. Треба на једноставан начин					

(сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци.	указати на адаптацију (прилагођавање) имена из страних језика и њихову промену. Питање спојеног и одвојеног писања обрадити на једноставним, уобичајеним примерима и предочити могућност тројаког писања (сложенице, полусложенице, синтагме). Употребу генитивног знака треба повезати са дужином, која се у говору чује, а у писању бележи овим знаком. Такође, треба објаснити разлику у бележењу црте и цртице, указујући на правила употребе једног, односно другог знака.					
Ортоепија Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).	Ортоепске вежбе не треба реализовати као посебне наставне јединице, већ уз одговарајуће теме из граматике, али и на темама из књижевности. На овом нивоу ученици треба да уоче разлику између кратко- силазног и краткоузлазног акцента. Такође, потребно је система- тизовати знања о распореду акцената и неакцентованих дужина на					

	једноставним примерима. Уколико за то постоје могућности, наставник би требало да пушта снимке правилног изговора и указује на разлике у изговору. Ученике треба навикавати да препознају, репродукују и усвоје правилно акцентован говор, а у местима где се одступа од акценат- ске норме, да разликују стандардни акценат од свога акцента, тј. од дијалекатске акцентуације.					
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стиловима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери	Област Језичка култура програмски је конституисана као посебно подручје, али је неопходно да се повезује са другим двема областима: са књижевношћу и са језиком. Језичка култура обухвата усмено и писмено изражавање и једнаку пажњу би требало посветити и једном и другом начину изражавања. Крајњи циљ наставе језичке културе односи се на то да ученици буду оспособљени за успостављање				ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА СЈ.1.2.1. СЈ.1.2.6. СЈ.1.2.3. СЈ.1.2.5. СЈ.1.2.8. СЈ.1.2.9. СЈ.2.2.1. СЈ.2.2.3. СЈ.2.2.4. СЈ.2.2.5. СЈ.2.2.2. СЈ.3.1.2. СЈ.3.2.1. СЈ.3.2.2. СЈ.3.2.5.	Тематски дан: Дан матерњег језика

из текстова у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина). Лексикологија: – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и хомонимија; – застареле речи; нове речи – неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему. Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија);	квалитетне и сврсисходне комуникације.				CJ.3.2.3. CJ.3.2.4.	

презентовање чињеница и коментара. Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независносложеним реченицама. Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање						

значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.						

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Допунски рад се организује за ученике који у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.
Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отколонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе наставним листићима, предавања с друкчијим, очигледнијим примерима, посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад се организује током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика. Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа предмет Српски језик и књижевност у основној школи.

Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју су ученици слабије савладали.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
ГРАМАТИКА	-Језик Словена -Почетак писмености код Срба - Развој српског књижевног језика - Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа - Дијалекти српског језика - Грађење речи - Фонетика: подела гласова и гласовне промене. -Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. -Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	- именује дијалекте српског језика -разуме настанак и развој српског књижевног језика -набраја значајне године Вуковог рада -разликује врсте и подврсте речи -примењује правописну норму у једноставнијим примерима -разликује синтаксичке јединице (реч, синтагма, реченица) -разлликује просте ечи и творенице; разликује начине грађења речи у једноставним примерима -разликује реченице по комуникативној функцији -препознаје врсте зависних реченица у једноставнијим примерима -препознаје глаголска времена и начине, као и неличне глаголске облике	СЈ. 1.3.1. СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.8. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.7. СЈ 1.3.9. СЈ 1.3.10. СЈ.1.3.17. СЈ.2.3.5. СЈ.2.3.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ПРАВОПИС	-Правописна правила у вези са употребом великог слова, спојеним и одвојеним писањем речи	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-примењује правописну норму у једноставнијим примерима -употребљава глаголске облике у складу са нормом	СЈ.1.2.7. СЈ.1.2.8.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

КЊИЖЕВНОСТ	-Издвајање основних делова структуре књижевног дела-тема, слике, ликови - Повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... - Упознавање са књижевним терминима (стилске фигуре, књижевни родови и врсте, облици изражавања, нарација, дескрипција, дијалог, монолог) - повезује писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда	СЈ.1.4.7. СЈ.1.4.3. СЈ.1.4.5.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- Препознавање текстова писаних различитим функционалним стиловима -Проналажење и издвајање основних информација у тексту - Лексикологија: једнозначност и вишезначност речи;	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	–препознаје текстове писане различитим функционалним стиловима - проналази и издвајање основне информације у тексту - разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију	СЈ 1.1.4. СЈ 1.1.5. СЈ 1.1.6. СЈ 1.1.7.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:

Додатна настава из Српског језика и књижевности се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за српски језик и књижевност. Додатна настава продубљује и проширује знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању садржаја предмета; доприноси формирању и ширењу научног погледа на свет; подстиче имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија читалачке компетенције, оспособљава ученике за самообразовање.
Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових језичких и књижевних способности.
Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
ГРАМАТИКА	-Вежбе у правилном акцентовању; коришћење речника да би се проверио акценат -Синтаксичка анализа реченица и синтагми; вежбе на захтевнијим примерима - Претварање активних реченица у пасивне и обрнуто -Посматрање језика као система -Повезивање књижевног дела и граматичке законитости - уочавање нових нивоа језичких односа, -посматрање језика као система, -повезивање књижевног дела и граматичке законитости	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– уочи делове синтагме; -разликује врсте синтагми; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица и одреди њихове функције; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени правила конгруенције у реченици;	СЈ.2.3.1. СЈ.2.3.6. СЈ.2.3.2. СЈ.2.3.7. СЈ.2.3.3. СЈ.2.3.8. СЈ.2.3.4. СЈ.3.3.4. СЈ.3.3.2. СЈ.3.3.5. СЈ.3.3.3. СЈ.3.3.6.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене

			– разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат.		
ПРАВОПИС	-Примена правописних норми -Израда плана писменог састава -Проналажење, издвајање и упоређивање информација из више текстова	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– доследно примени правописну норму;	СЈ.2.2.5. СЈ.3.2.5. СЈ.3.3.1	-Диктат -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене
КЊИЖЕВНОСТ	-Анализа лирске и епске песме; језичко-стилска средства као интеграциони чиниоци интерпретације -Анализа драмског књижевног дела –уочавање битних одлика; разлика између драмског Књижевног дела и позоришне представе -Анализа савременог књижевног дела по слободном избору ученика -Формирање властитог мишљења о књижевном делу -Анализа домаћег филма са посебним акцентом и визуелним и акустичким ефектима. - Продубљивање анализе књижевног дела, истраживање књижевности компаративном методом, приказивање повезаност и књижевности са другим наукама, развијање	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став;	СЈ.2.2.5. СЈ.3.2.5. СЈ.2.4.1. СЈ.2.4.2. СЈ.2.4.3. СЈ.2.4.4. СЈ.2.4.5. СЈ.2.4.6. СЈ.2.4.7. СЈ.2.4.8. СЈ.2.4.9. СЈ.3.4.1. СЈ.3.4.2. СЈ.3.4.3. СЈ.3.4.4. СЈ.3.4.5. СЈ.3.4.6. СЈ.3.4.7. СЈ.3.4.8. СЈ.2.1.2. СЈ.2.1.3. СЈ.2.1.4. СЈ.2.1.5. СЈ.2.1.6 СЈ.2.1.7.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности -Праћење постигнућа на такмичењима -Праћење дневника читања -Давање бројчане оцене.

	критичког и логичког процењивања текста		– доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;	CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Вежбе на тежим експозиторним тесктовима -Уочавање основних информација, извођење закључака, упоређивање информација из више дужих текстова, резимирање - Прављење легенди и табела -Повезивање глуме са начинима књижевних остварења -Богаћење речника	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	– примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.	CJ.2.3.10. CJ.2.3.11 CJ.2.1.2. CJ.3.1.4 CJ.3.3.1. CJ.3.3.7. CJ.2.3.9. CJ.2.3.10 CJ.2.1.1. CJ.2.1.3. CJ.2.1.4. CJ.2.1.6. CJ.3.3.8.	-Стилске вежбе -Лексичке вежбе -Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ПЕТИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

Циљ наставе

Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Организациони облици рада

Фронтални, индивидуални, партнерски, групни, тимски

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у). (Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	-презентација наставних садржаја, -интерактивно учење, препознавање и примена граматичких садржаја , - рад у пару, групни рад на задату тему, -израда пројеката, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, - утврђивање и систематизација путем	Корелација: Верска настава- - Божић Грађанско васпитање- - грађанин Биологија- -Значај воде за природу и човека Географија- - природне географске одлике, читање географских података Немачки језик:	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;	-иницијално тестирање залагање на часу -рад у пару - групни рад на задату тему -презентација наставних садржаја интерактивно учење и online квизови препознавање и примена граматичких садржаја израда пројеката и паноа -утврђивање и систематизација путем штампаног материјала	Усмено изражавање 1.1.15,1.1.17,1.1.13,1.1.10,2.1.12.2.1.17,2.1.15,2.1.18,3.1.16,3.1.17, ,3.1.18 Разумевање писаног текста 1.1.7,1.1.9,2.1.2, 2.1.3,2.1.7,2.1.8, 3.1.6,3.1.8,3.1.7, 3.1 Разумевање говора	

	штампаног материјала, и мини тестова - корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, -начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала, -допунска и додатна настава	-придеви -прилошке одредбе -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога -глаголски облици (будуће време, кондиционал) -модални глаголи -празници Српски језик: -интервју - лексичке и семантичке вежбе -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога -глаголски облици (будуће време, кондиционал) -модални глаголи Компетенције: Компетенција за учење -Има позитиван однос према учењу -Користи различите изворе информација Сарадња -Активно о конструктивно учествује у раду групе и пара		(радне свеске, мини тестови, квиз) корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика корелација са другим страним језиком, начини реализације задатака уз помоћ визуелног и аудио материјала одговарање на питања у вези сатекстом који ученици имају пред собом разговор на задату тему (дијалог или рад у групи), -читање дијалога по улогама, -понављање фраза и израза -преписивање текстова -кратки описи -слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио записа -драмска игра, -рад у пару -симулација ситуација, -именовање научених појмова и израза уз често групно понављање -читање наглас, -гласно понављање, појединачно и групно	1.1.2,1.1.5, 2.1.8,2.1.5,2.1.4, 3.1.2,3.1.3,3.1.4 Писано изражавање 1.1.16,1.1.19,2.1 .24,2.1.25,3.1.26 , 3.1.27 Медијација 1.1.21,1.1.23,2.1 .21,2.1.24,2.1.25 ,2.1.26,3.1.29,3. 1.30 Интеркултурал на компетенција 1.3.1,1.3.2,1.3.3, 2.3.1,2.3.2,2.3.5, 3.3.1,3.3.5	

		-Поштује правила заједничког рада -Ставља интерес групе изнад личног Комуникација -Уважава саговорника реагујући на оно што говори,а не на његову личност -Уме да саслуша саговорника до краја и без упадица Комуникација -Кроз комуникацију негује културу изражавања -Познаје различите облике комуникације -Уме јасно да се изрази усмено и писмено,у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене Дигитална компетенција -Уме да претражује, анализира и систематизује информације у		слушање, -читање наглас - одговарање на питања у вези са текстом који ученици имају пред собом -диктати -слушање звучних и видео записа -писање есеја, писања, -опис особа и ситуација -попуњавање упитника -превод појединачних речи и текстова		
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично). Садржаји My name’s Maria/I’m Maria. What’s your name? This is my friend. His name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara this is Maria. Nice/Pleased to			- представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;			

meet you. How old are you? I’m 11. John isn’t twelve. He’s thirteen. Who’s this? It’s Carla. What’s your phone number/address/mail address? Where are you from? I’m from (Spain). They’re from Britain. What nationality are you/is she/he? I’m (Spanish). Who’s this? It’s my father. Who’s that? It’s my sister. Her name’s Susan. These are my friends. Those are their dogs, Blacky and Spot. Личне заменице у функцији субјекта - I, you … Присвојни придеви - my, your… Показне заменице- this/these, that/those Glagolto be - the Present Simple Tense Питања са Who/What/Where/How (old) Основни бројеви (1-100) (Интер)културни садржаји: формално и неформално представљање, сличности и разлике у именовању сродства, земље енглеског говорног подручја.		електронском облику Решавање проблема -Користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама				
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици - упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства			- разуме упутства и налоге и реагује на њих;			

за игру и слично). Садржаји Let’s start. Quiet, please. Listen to me! Stand up. Sit down. Say hello/goodbye to your friend/him/her/them. Open/Close your books. Put down your pencils. Open the window, please. Come here/to the board. Give me your book, please. Don’t do that. Listen and sing/do/number/point/match/repeat … Read and say/write/complete the sentences/dialogue/chart. Move to the right/left. Go back to the start/number 1. Императив, чичне заменице у функцији објекта - me, her, him… (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости, песме.						
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања. Садржаји Can I sit here? Sorry, you can’t. We cannot/can’t talk in class. You must switch off your mobile phone. You must not/mustn’t feed the animals. You mustn’t take photos here. Модални глаголи за изражавање дозволе и забране - can/can’t/cannot,			- разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и			

must/mustn’t/must not (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима, значење симбола.			слично) и без ње;			
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења.			разуме позив и реагује на њега, - упути позив на заједничку активност;			
Let’s play football/the memory game/go to the cinema. Come and play with me! Can/Could you come over to my place/to my party tomorrow afternoon? OK. All right. Sure. Why not? Well, I’m not sure. Sorry, I can’t. Thank you, but I can’t. Императив Модални глаголи за изражавање педлога - can/could (Интер)културни садржаји: прикладно прихватање и одбијање позива, рођендан и прослава рођендана, игре.			- разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе и захтеве; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин;			
Језичке активности у комуникативним ситуацијама			разуме једноставно			

Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику. Садржаји Can I borrow your pencil, please? Yes, here you are. Thank you! You’re welcome. No problem. It’s alright. Okay. No, I’m sorry, I need it. Can you help me, please? Can/Could you open the door for me, please? Of course. Sure. Give me a glass of water, please. Can I have your phone number/address/mail address? May I ask a question? Could/May we go home now?Модални глаголи за изражавање молбе и захтева - can/could/may (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације.			исказане честитке и одговара на њих; - упути једноставне честитке;			
Језичке активности у одговара на њих; - упути једноставне честитке; комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки			разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - опише жива бића, предмете и места и појаве			

други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику. Садржаји Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter! Happy Valentine’s Day! Same to you! Well done! Bravo! Congratulations! (Интер)културни садржаји: најзначајнији празници и начин обележавања/прославе.			једноставним језичким средствима;			
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава. Садржаји I’m tall and thin. I’ve got long brown hair and blue eyes. What colour are your eyes? She’s got a nice big present. She’s a good teacher. He’s a good friend. My dog Blacky is small and black.			разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; - опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - опише шта уме/не уме да (у)ради;			

He’s got a white tail. Their garden is big and nice. My house is small, but nice. There isn’t a hospital in my town. There are two cafes near my house. There’s a pen on the table. The pen is black. There is/are… (Интер)културни садржаји: култура становања, однос према живој и неживој природи, главни/већи градови земаља енглеског говорног подручја.						
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и списковa у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима. Садржаји Do you always walk to school? He never helps his mum. She sometimes does the washing up. What do you do on Sundays? I go to school in the morning. He doesn’t collect badges. I feed my dog and take out the rubbish in the morning. I help my father in the garden on Saturdays. Mr/Mrs Atkin works in a bank. My			- разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;			

cousins live in Canada. She’s wearing blue jeans today. She’s cleaning her teeth. What are they doing now? They’re reading. What’s he doing? Is he doing his homework? Yes, he is./No, he isn’t. He/She can jump. Can you sing? Who can swim? Can Beth climb a tree? Yes, she can./No, she can’t. He can run, but he can’t swim. The Present Simple Tense i The Present Continuous Tense за изражавање радњи у садашњости Прилози за учесталост - усуаллу, офтен… Модални глагол цан за изражавање способности (Интер)културни садржаји: радно време, разонода, живот породице.						
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа. Садржаји I’m thirsty. I can bring you a glass of water. I am hungry. Can I make you a sandwich/Do you want a sandwich? Yes, please./No, thanks, I want some			разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; - опише непосредни			

salad. She is hot/cold. Alice is happy/sad/fine/ill/tired… The Present Simple Tense (be, want)			простор у којем се креће;			
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). Садржаји Where’s the chair? It’s in front of the whiteboard. There’s a mirror on the wall. The desk is between the bed and the wardrobe. The kitchen is downstairs. In this picture, our parents are in the living room. Where’s the toilet? It’s on the left/right. It’s here/over there. What’s behind/opposite the school? There’s a big beautiful park near here. There is/are… Предлози за изражавање положаја и просторних односа - here, there, in, on, under… Where, What…			разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;			

Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничког станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. Садржаји What time is it? It is five o’clock. It’s half past six. It’s (a) quarter past/to twelve. When do you wake up? I wake up at seven. There’s a good programme on TV at (a) quarter to seven. When does the film start? It starts at half past seven. The train leaves at half past two. What’s the weather like today? It’s (very) hot today. It’s sunny/windy... It isn’t (very) cold. It’s snowing. It usually snows in winter. What day is it today? Is it Tuesday? I usually have my piano lesson on Thursday, but this week I’m having it on Wednesday. I don’t			разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/непр ипадање, поседовање/неп оседовањ е и реагује на њих; - тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/непр ипадање, поседовање/неп оседовањ е;			

watch TV in the morning/afternoon. My birthday is on 21st of May/May 21st. The Present Simple Tense за изражавање утврђених програма, планова и распореда (ред вожње, ТВ/биоскопски програм и сл.) и уобичајених радњи. Тхе Пресент Цонтинуоус Тенсе за изражавање тренутних и привремених радњи. Предлози ин/он/ат за изражавање времена. Редни бројеви до 100. (Интер)културни садржаји: клима, разговор о времену, географске дестинације.						
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања. Садржаји This is my ball. This isn’t your card. Whose jacket is this? It’s Jane’s/my father’s jacket. I’ve got a brother. He’s got two sisters. I’ve got a bike. I haven’t got rollerblades. Sam hasn’t got a cat, he’s got a dog.			разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;			

Is this your dog? Саксонски генитив са именицом у једнини - му фриенд’с/Милан’с боок Присвојни придеви му, уоур, хис…Хаве гот за изражавање припадања/поседовања. (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.						
Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања. Садржаји Do you like it? Yes, it’s very good/No, it’s horrible. I’m sorry, but I don’t. I don’t know. I like apples. I don’t like oranges. Peter loves English. He doesn’t like Maths. My favourite school subject is P.E. What’s your favourite school subject/book/film…? Who’s your favourite singer/actor/sports star? Why? The Present Simple Tense (like, love…)			разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; - изрази присуство и одсуство некога или нечега;			
Језичке активности у комуникативним ситуацијама						

Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100. Садржаји There are six apples on the table. Are there any bananas? Yes, there are some./no, there aren’t any. How many people are there in the park? There are two women and three children. Is there any orange juice in the fridge? Yes, there is some./No, there isn’t any. How much is this T-shirt? It’s £2.80. Основни бројеви до 100 Множина именица - правилна и најчешћи облици неправилне множине (man - men, woman - women, child - children...).						

РАЗРЕД: ШЕСТИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

Циљ наставе

Циљ наставе енглеског језика у основним школама остварује се овладавањем комуникативних вештина и разбијањем способности и метода учења страног језика.Стога,циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалиних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивних односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и наслеђу, уз уважаваније различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи.

Општи оперативни задаци

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознавајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да разуме усмену поруку исказану савременим језиком, без непотпуних лексичких и синтаксичких тешкоћа, не дуже од две до три минуте.Разумеваније треба да се односи на различите врсте усмених порука (приповедање, разговор), а треба да буде способан и да идентификује различите врсте усмених порука (изјавне, упитне и заповедне), да реконструише непознато на основу контекста и да запамти кључне елементе поруке.

Усмено изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде оспособљен да савременим језиком, примереним свакодневној комуникацији, искаже једноставну усмену поруку и да буде у стању да учествује jednostavnom разговору, да једноставно и јасно исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да прочита и разуме једноставне поруке, знакове, информације, да разуме глобално, селективно и на нивоу имплицитног, једноставније аутентичне текстове писане савременим језиком у вези са свакодневним ситуацијама и из домена њиховог интересоваља.

Писано изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде способан да напише своје личне податке, да напише честитку, једноставну поруку и краће неформално писмо, да опише неки доживљај, да напише нешто о себи и својим интересовањима, да напише кратак резиме о ономе шта је чуо, виде или прочитао и изнесе лични став (допадање, недопадање,слагање, неслагање и друго)
Дијалог
Ученик треба да је способан да користи научене фразе и изразе док води дијалог са наставником, другим учеником или или евентуално говорником коме је енглески матерњи језик.
Развијање социо-културне компетенције
Поред сазнања о основним чињеницама везаним за историју, географију културу и уметност земаља чији језик учи, ученик треба да створи увид, у оквиру поља свог интересовања и искуства уочи сличности и разлике у навикама (вербална и невербална комуникација), обичајима, менталитету и институцијама наше земље и земаља чији језик учи
Медијација
У комуникативним контекстима који укључују говорнике учениковог првог језика (л1) и циљног језика (л2) преноси и преводи кратке поруке (у усменој и писаној форми) у складу са потребама комуникације.
Знања о језику и стратегије учења
Ученик треба да:
1) препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом
2) поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине
3) користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације
4) уочава сличности и разлике између страног и матерњег језика
5) примењује компензационе стратегихе као што су:
~ усмерава пажњу на оно што разуме
~ покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна
~ обраћа пажњу на речи које се више пута понављају
~ обраћа пажњу на разне невербаалне елелменте (гестови, мимика итд.)
~ размишља да ли одређена реч коју не разуме личи на неку из матерњег језика
~ тражи значење у речнику
~ уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција и позитивни трансфер).
Организациони облици рада

Фронтални, индивидуални, партнерски, групни, тимски

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена-пројектна настава
ГРАМАТИКА Глаголи глаголски облици (Садашње просто време,Садашње трајно време, Прошло просто време,Будуће просто време , Садашњи перфекат,прошло трајно време) модални глаголи (could, couldn’t, should, shouldn’t, have to/don’t have to, can, must) прилози учесталости (sometimes, usually, always…) компарација придева(правилна и неправилна) -fast, faster, the fastest good, better, the best handsome, more handsome, the most handsome Упитне заменице Who, which… Кондиционал (први тип) (If clauses) Сложенице (make-up, tracksuit...)	презентација наставних садржаја, интерактивно учење, препознавање и примена граматичких садржаја , рад у пару, групни рад на задату тему, израда пројеката, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, и мини тестова корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала,	Српски језик, Грађанско васпитање, Историја, Географија, Биологија, Физичко васпитање, Немачки језик	разуме текстове и упутстава и реагује на одговарајући начин - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, - уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи, - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника) - обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима, - уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника,	залагање на часу, ношење прибора за рад, диктат, тестови, учешће и допринос у пару/групи, самопроцена сопственог напредовања, домаћи задаци, иницијално тестирање, усмена провера знања, провера путем кратких одговора (блиц питања) провера успешности реализације пројеката и презентација, контролна вежба, писмени задатак, формативно праћење	**Усмено изражавање** 1.1.10,2.1.17, 1.1.132.1.18. 2.1.16,2.1.14 2.1.15,2.1.19 3.1.16,3.1.20, 3.1.21,3.1.18 **Разумевање писаног текста** 1.1.7,1.1.8,1. 1.9,2.1.6,2.1. 8,2.1.9,3.1.15 ,3.1.9,3.1.10, 3.1.14, **Разумевање говора** **1**.1.1,1.1.2,1. 1.3, 1.1.4,2.1.1,2. 1.2,2.1.3,3.1. 1,3.1.3,3.1.2 **Писано изражавање** 1.1.16,1.1.17, 1.1.18,2.1.20, 2.1.21,3.1.24, 3.1.26,3.1.27	

Именице изведене од глагола најчешћи суфикси (-ation, -ment, -y) Нулти члан (in hospital, at school, in bed, by plane) Суфикси за грађење придева danger – dangerous; beauty – beautiful Негативни префикси за прављење негације happy – unhappy known – unknown Неодређене заменице (somebody, nobody, anybody, anything, anywhere, nowhere…) Детерминатори (some, any, no, much, many, a lot of) Везници (because, so, and, for example, like) ВОКАБУЛАР И ИЗГОВОР Вођење сопственог речника (писање нових речи по новим насловима и текстовима који се изучавају) Подела по врстама речи Глаголи (инфинитив, прошло време, партицип) Именице	допунска и додатна настава		-интерпретација и практична примена стечених знања -упознавање , представљање себе и других -изражавање припадности -казује једноставне усмене поруке; - описује појмове; - разуме нови граматичке појмови унутар познате реченице - Уме да нађе задату реч на страном језику у свом речнику или у штампаном издању, - Уме да нађе синоним задате речи на страном језику, -Тражи одговарајући израз са матерњег на израз у страном језику - Исправља друга уколико погреши - Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, - Уме да користи вербална и невербална средства изражавања,		**Медијација** 1.1.21,1.1.23, 2.1.21,2.1.24, 2.1.25,2.1.26, 3.1.29,3.1.30 **Интеркултурална компетенција** 1.3.1,1.3.2,1.3.3,2.3.1,2.3.2,2.3.5,3.3.1, 3.3.5	

Придеви Предлози Упитне речи ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ Разумевање краћег текста до 100 речи (уџбеник или додатни материјал) Краћи дијалози до 10 реплика (питања и одговори) Издвајање кључних информација после слушања текста Разумевање и одговарање на усмене поруке (давање наредбе или извршавање) ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Попуњавање текстова (песма из уџбеника, упитник...) Тестови (граматичке целине, вокабулар) Квизови и анкете (online или на часу) КОНВЕРЗАЦИЈА Дебата дискусија на задату тему (дијалог или у групи) Јавна презентација ученичких пројеката (пројекти на задате теме)			-континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) - може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате. - Правилно пише страну реч, - Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода, - Уме да попуњава крађу анкету везану за обим вокабулара који поседује, - Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, - Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава Описује догодовштине са распуста			

Драматизација (скечеви везани за претходно учену целину) Замена улога (ученик у улози наставника предавача			Разумеве и даје једноставна упутстава и команде Молбе и изражава захвалности, Преноси трећој особи основно значење исказаног у оквиру набројаних комуникативних функција, тражи и даје обавештења; - описује и именује предмета; - изражава припадност -препознаје историјске појмова			
- заједничке активности и интересовања у школи и ван ње (изласци, договори, преузимање одговорности у договореној ситуацији) - договор и узајамно поштовање међу члановима породице - приватне прославе (рођендан, годишњице и др.) - припрема, планирање, организација, подела послова - обавезе у кући, уређење простора у којем се живи, промене у	Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови: - циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од	- сви предмети	Први страни језик Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу. **1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором	Будући да се на том узрасту стичу тек почетна граматичка знања која ће се даље утврђивати и проширивати (способност ученика да разумеју страни језик и да се изразе њиме умногоме превазилази њихова експлицитна граматичка знања), њихово вредновање требало би предвидети пре свега у оквиру формативне евалуације, то јест кроз кратке усмене/писмене вежбе којима се проверава способност ученика да примене одређено откривено граматичко правило; исправак је за ученике прилика		

сопственом кутку (постери, нове боје...) - изражавање обавезе, забране, недостатака - развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима (описивање времена, прогноза) - традиција и обичаји у културама земаља чији се језик учи (карневал...) - оброци (сличности и разлике са ишраном у земљама чији се језик учи), наручивање хране, савети о хигијени у кухињи - стамбена насеља - како станујемо (блок, насеље, кућа ....) - споменици и знаменитости у великим градовима (у земљама чији се језик учи) - куповина на једном месту (велике робне куће, олакшице) - развијање критичког става према негативним елементима вршњачке културе (нетолеранција, агресивно понашање итд.) - тематске целине	интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; - говор наставника прилагођење узрасту и знањима ученика; - наставник мора бити сигуран да је шваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; - битно је значење језичке поруке; - и у шестом разреду очекује се да наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа; - знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима		говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се	да га боље разумеју и запамте. У сумативној евалуацији (на крају полугођа и школске године), то јест у писменим задацима и приликом провере способности усменог изражавања, не би требало давати граматичка вежбања, већ би граматичку тачност наставник требало да вреднује као један од више елемената којим се оцењују различите рецептивне и продуктивне језичке вештине. Елементи и скала вредновања, усаглашени на нивоу школе, требало би да буду познати и јасни ученицима. Елементи који се оцењују не треба да се разликују од уобичајених активности на часу. Исто тако оцењивање треба шватити као саставни део процеса наставе и учења, а не као изоловану активност која подиже ниво стреса код ученика. Оцењивањем и евалуацијом треба да се обезбеди напредовање ученика у складу са оперативним задацима и квалитет и ефикасност наставе. Оцењивање се спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности		

и повезаност садржаја са другим предметима - сналажење у библиотеци/медиотеци - употреба информација из медија - образовни систем у другим земљама - развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима (описивање времена, прогноза) - традиција и обичаји у културама земаља чији се језик учи (карневал...) - оброци (сличности и разлике са ишраном у земљама чији се језик учи), наручивање хране, савети о хигијени у кухињи - стамбена насеља - како станујемо (блок, насеље, кућа ....) - споменици и знаменитости у великим градовима (у земљама чији се језик учи) - куповина на једном месту (велике робне куће, олакшице) - развијање критичког става према негативним елементима вршњачке	тачности и зато узор није изворни говорник; - са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, одговарајући часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом,		односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице,	ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама. Начини провере морају бити познати ученицима, односно у складу са техникама, типологијом вежби и врстама активности које се примењују на редовним часовима. Елементи за проверу и оцењивање: - разумевање говора - разумевање краћег писаног текста - усмено изражавање - писмено изражавање - усвојеност лексичких садржаја - усвојеност граматичких структура - правопис - залагање на часу - израда домаћих задатака и пројеката (појединачних, у пару и групи) - у шестом разреду није предвиђено оцењивање способности медијације. Предвиђена су два писмена задатка, по један у сваком полугодишту.		

културе (нетолеранција, агресивно понашање итд.) - тематске целине и повезаност садржаја са другим предметима - сналажење у библиотеци/медиотеци - употреба информација из медија - образовни систем у другим земљама	поступком и циљем; - и у шестом разреду наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа; - сви граматички садржаји уводе се без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се евалуира и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће: - усвајање језичког садржаја		окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају			

	кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину; - поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности; - наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја; - ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; - уџбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала;		његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења. **18** ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи			

	- учионица постаје простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; - рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; - за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.		основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику			

			саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. **2. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.			

			3. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења			

			цињних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација цињних култура за које показује интересовање. **19** Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу. **1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и			

			главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.			

			ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.			

			ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/ метафорично значење. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о			

			познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење. **20** ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније			

			информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.			

			ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену). **2. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени			

			број основних правописних правила. ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. **3. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА** ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су			

			непримерени/неприкладни у контексту циљних култура. ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. **21** ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.			

			Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу. **1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске			

			теме, уз одговарајућу визуелну подршку. ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама. ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.			

			ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.). ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика. ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе. ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција. ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена			

			осећања, жеље и расположења. ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике. ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука. **22** ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама. ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикона, информатора и сл. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и			

			формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање. ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима. ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.			

			ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл. ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота). ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства,		

			активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују. ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл. МЕДИЈАЦИЈА ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног			

			узрасту и интересовањима. ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. **23** ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица. **2. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне			

			групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти. ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила. ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и			

			ситуације из његовог непосредног искуства. **3. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА** ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји			

			пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ПСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас. ПСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема. ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у			

			свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.__			

РАЗРЕД: СЕДМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

Циљ наставе

Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, даизразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Општи оперативни задаци

Задаци наставе страног језика у основном образовању стога јесу:
- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе страног језика сврха, циљеви и задациобразовања, као и циљеви наставе страног језика буду у пуној мери реализовани
- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,
- стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавањеразличитости и навикавање на отвореност у комуникацији,
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.
- ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацијиспоразумева са људима из других земаља,
- ученик треба да усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, навишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту садругим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са

говорницима других језика.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту садругим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Разумевање говора
Ученик разуме и реагује на усмени текст у вези са темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом.
Разумевање писаног текста
Ученик чита са разумевањем писане и илустроване текстове у вези са темама, ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђенимнаставним програмом.
Усмено изражавање
Ученик самостално усмено изражава ситуације и комуникативне функције у вези са темама предвиђеним наставним програмом.

Писано изражавање

Ученик се у писаној форми изражава у вези са темама и ситуацијама и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода.Интеракција
Ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама, ситуацијама и комуникативнимфункцијама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције.
Медијација
У комуникативним контекстима, који укључују говорнике учениковог првог језика (Л1) и циљног језика (Л2), преноси и преводи кратке поруке (у усменој и писаној форми) у складу са потребама комуникације.
Знања о језику
Ученик препознаје принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај развијања личних стратегија учењастраног језика.
Развијање социо-културне компетенције

Поред сазнања о основним чињеницама везаним за историју, географију, културу и уметност земаља чији језик учи, учениктреба да стекне увид, у оквиру поља свог интересовања и искуства, у сличности и разлике у навикама (вербална и невербална комуникација), обичајима, менталитету и институцијама између наше земље и земаља чији језик учи.

Евалуација
Елементи који се оцењују не треба да се разликују од уобичајених активности на часу. Исто тако оцењивање треба схватити као саставни део процеса наставе и учења, а не као изоловану активност која подиже ниво стреса код учеика. Оцењивањем и евалуацијомтреба да се обезбеди напредовање ученика у складу са оперативним задацима и квалитет и ефикасност наставе. Оцењивање се спороводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.
Елементи за проверу и оцењивање:

- разумевање говора
- разумевање краћег писаног текста
- усмено изражавање
- писмено изражавање
- усвојеност лексичких садржаја
- усвојеност граматичких структура
- правопис
- залагање на часу
- израда домаћих задатака и пројеката (појединачних, у пару и групи)

Организациони облици рада: фронтални, индивидуални, групни, тимски

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ГРАМАТИКА Глаголски облици (Садашње просто време,Садашње трајно време,Прошло просто време,Будуће просто време –будући планови инамере-going to, Садашњи перфекат used to) модални глаголи(should, shouldn’t, must, mustn’t,	презентација наставних садржаја, интерактивно учење, препознавање и примена граматичких садржаја , рад упару, групни радна задату тему,израда пројеката, приближавање граматичких садржаја из угласвакодневнице, утврђивање и систематизација путем	**Корелација:** **Верска настава-** -Божић **Грађанско васпитање-** грађанин **Биологија-** -Значај воде за	-иницијално тестирање залагање на часу -рад у пару - групни рад назадату тему -презентација наставних садржаја интерактивно учење и online квизови препознавање и примена граматичких садржаја	--разуме текст иупутстава и реагује на одговарајућиначин разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи, покушава да одгонетне значење на основу контекстаи проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника)	Усмено изражавање 1.1.15,1.1.17,1.1.13,1.1.10,2.1.12.2.1.17,2.1.15,2.1.18,3.1.16,3.1.17,,3.1.18 Разумевање писаног текста 1.1.7,1.1.9,2.1.2,2.1.3,2.1.7,2.1.8,3.1.6,3.1.8,3.1.7,3.1 Разумевањеговора	

have to, don’t have to, needn’t) Изрази заколичину Број и родименица Mouse – mice Child – childrenCat – Tom cat Lion – lioness Host : Hostess Односне заменице (who, what,which, that) Question tags He is here, isn’the? Први и други тип кондиционала He will study, if hewishes to. He would study ifhe wished to. ЗаменицеPossessive Pronouns (mine) Personal pronouns (you) Reflexive pronouns (myself) Demonstrativepronouns (this) Interrogative pronouns (whose) Relative pronouns(that, which) Distributive pronouns (either) Indefinite pronouns (all, one)Индиректни Говор (наредбе, молбе,	штампаногматеријала, имини тестова корелација и позивање настечено знање изграматике матерњег језика, начини реализације узпомоћ визуелногги аудио материјала, допунска идодатна настава	природу и човека **Географија-** - природне географскеодлике -читање географских података **Немачки језик:** -придеви -прилошкеодредбе -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога -глаголски облици (будуће време, кондиционал) -модални глаголи - празници **Српски језик:** -интервју - лексичке и семантичке вежбе -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога -глаголски облици	израда пројекатаи паноа -утврђивање и систематизацијапутем штампаног материјала (радне свеске, мини тестови, квиз) корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика корелација са другим страним језиком, начини реализације задатака уз помоћ визуелногги аудио материјала одговарање на питања у вези сатекстом који ученици имају пред собом разговор на задату тему (дијалог или раду групи), -читање дијалогапо улогама, -понављање фраза и израза -преписивањетекстова -кратки описи -слушање и реаговање на упутства наставника илиса аудио записа -драмска игра,	обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају,као и на насловеи поднаслове у писаним текстовима, уколико не зна појам на страном језику, покушавада је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника, -интерпретацијаи практична примена стечених знања -упознавање , представљањесебе и других -изражавањеприпадности --исказивање једноставне усмене поруке; -савладавање технике читања; описи појмова; лексика, нови граматички појмови унутар познате реченице Уме да нађе задату реч на страном језику усвом речнику или у штампаномиздању, Уме да нађе синоним задате речи на страномјезику, Тражи одговарајући израз са матерњег на израз у страном језику Исправља другауколико погреши Може да изрази утиске иосећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, Уме да користи вербална и невербална средства изражавања,	1.1.2,1.1.5, 2.1.8,2.1.5,2.1.4,3 .1.2,3.1.3,3.1.4 Писано изражавање 1.1.16,1.1.19,2.1. 24,2.1.25,3.1.26, 3.1.27 Медијација 1.1.21,1.1.23,2.1. 21,2.1.24,2.1.25,2 .1.26,3.1.29,3.1.3 0 Интеркултурална компетенција 1.3.1,1.3.2,1.3.3,2 .3.1,2.3.2,2.3.5,3. 3.1,3.3.5	

савети) ВОКАБУЛАР И ИЗГОВОР Вођење сопственог речника (писање нових речи по новим насловима итекстовима којисе изучавају) Подела површтама речи Глаголи (инфинитив, прошло време, партицип) Именице Придеви Предлози Упитне речи Имитирање изговора говорника којимаје енглески језик матерњи, а Долазе из различитих делова света (нагласак Аустралија, Америка, Канада Велика Британија) ЧИТАЊЕ ИСЛУШАЊЕ САРАЗУМЕВАЊЕ М Разумевање краћег текста до 200 речи (уџбеник или додатни материјал) Крађи дијалозидо 15 реплика (питања и одговори) Издвајање Кључних информација после слушањатекста Разумевање и одговарање наусмене поруке (давање наредбе		(будуће време, кондиционал) -модални глаголи **Компетенције:** **Компетенција за учење** -Има позитиван однос према учењу -Користи различите извореинформација **Сарадња** -Активно о конструктивно учествује у раду групе и пара -Поштује правила заједничког рада -Ставља интерес групе изнад личног **Комуникација** -Уважава саговорника реагујући на оноштo говори,а не на његову личност -Уме да саслуша саговорника докраја и без упадица Комуникација -Кроз комуникацију негује културу изражавања -Познаје различите облике	-рад у пару -симулацијаситуација, -именовање научених појмова и изразауз често групно понављање -читање наглас, -гласно понављање, појединачно игрупно слушање, -читање наглас - одговарање на питања у вези са текстом који ученици имају пред собом -диктати -слушање звучних и видеозаписа -писање есеја,писања, -опис особа и ситуација -попуњавањеупитника -превод појединачних речи и текстова	Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајањуи примени општих стратегија учења(генерализација,индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) може да употреби реч сличног значењаили приближногуместо непознате. Правилно пише страну реч, Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаногкода, Уме да попуњава крађуанкету везану за обим вокабуларакоји поседује, Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, Уме да попуњава реченицу везануза граматичку целину која се изучава Писање дневника Разумевање и давање једноставних упутстава и команди, Молбе и изрази захвалности, Преноси трећој особи основнозначење исказаног у оквиру набројаних комуникативнихфункција, тражење идавање обавештења; описивање иименовање предмета; изражавањеприпадности; Препознавање историјских појмова -разуме везу између сопственог		

или извршавање) ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Попуњавање текстова (песмаиз уџбеника, упитник...) Тестови (граматичке целине, вокабулар) Квизови и анкете(online или на часу) КОНВЕРЗАЦИЈА Дебата дискусија назадату тему (дијалог или у групи) Јавна презентација ученичких пројеката (Пројекти на задате теме) Драматизација (скечеви везани за претходно учену целину) Замена улога (ученик у улози наставника предавача)		комуникације -Уме јасно да се изрази усмено и писмено,у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужинеи намене **Дигитална компетенција** -Уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронскомоблику **Решавањепроблема** -Користи стечена знања и вештинеу новим ситуацијама		залагања и постигнућа у језичким активностима, уочава сличности и разлике измеђуматерњег и страног језика који учи,		

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ:

-продубљивање знања о језику
-приказивање повезаности књижевности са другим наукама
-развијање критичког и логичког процењивањеа текста
-посматрање језика као система
-повезивање књижевног дела и граматичке законитости
-уобличавање и језичко пречишћавање говорне и писане речи
--богаћење речника
-примена правописних норми
-проналажење издвајање и упоређивање информација из више текстова
-аргументовање става

Редни број	Наставна тема/ област/садржај
1.	Module 1 – Battle of the teens
2.	Module 2 – Travellig around
3.	Module 3 – Get active
4.	Module 4 – The unexplained
5.	Module 5 – Let s communicate
6.	Module 6 – H2O
7.	Module 7 Stand by me
8.	Module 8 No limits

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ:

- препознавање граматичких категорија
-усвајање вокабулара
-вежбање читања са провером разумевања прочитаног текста.

Редни број	Наставна тема/ област/садржај
1.	Module 1 – Battle of the teens
2.	Module 2 – Travellig around
3.	Module 3 – Get active
4.	Module 4 – The unexplained
5.	Module 5 – Let s communicate
6.	Module 6 – H2O
7.	Module 7 Stand by me
8.	Module 8 No limits
1.	Module 1 – Battle of the teens
2.	Module 2 – Travellig around
3.	Module 3 – Get active

РАЗРЕД: ОСМИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 68

Циљ наставе: Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Задаци наставе страног језика у основном образовању стога јесу:
- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе страног језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе страног језика буду у пуној мери реализовани
- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,
- стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији,
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.
- ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља,
- ученик треба да усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Организациони облици рада
Фронтални, индивидуални, партнерски, групни, тимски

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Садржаји се остварују кроз комуникативне функције: ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА, ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА, ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ, ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ, РАЗУМЕВАЊЕ, ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ УПУТСТАВА,	-презентација наставних садржаја, -интерактивно учење, препознавање и примена граматичких садржаја , - рад у пару, групни рад на задату тему, -израда пројеката, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, - утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, и мини тестова - корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, -начини реализације уз помоћ визуелног	**Корелација:** **Верска настава**- - Божић **Грађанско васпитање**- - грађанин **Биологија**- -Значај воде за природу и човека **Географија**- - природне географске одлике -читање географских података **Немачки језик:** -придеви -прилошке одредбе -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога -глаголски облици (будуће време, кондиционал)	– разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе; – тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима; – у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и	-иницијално тестирање залагање на часу -рад у пару - групни рад на задату тему -презентација наставних садржаја интерактивно учење и online квизови препознавање и примена граматичких садржаја израда пројеката и паноа -утврђивање и систематизација путем штампаног материјала (радне свеске, мини тестови, квиз) корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика корелација са другим страним језиком, начини реализације задатака уз помоћ визуелног и аудио материјала	Усмено изражавање 1.1.15,1.1.17,1.1.13,1.1.10,2.1.12.2.1.17,2.1.15,2.1.18,3.1.16,3.1.17, ,3.1.18 Разумевање писаног текста 1.1.7,1.1.9,2.1.2,2.1.3,2.1.7,2.1.8,3.1.6,3.1.8,3.1.7,3.1 Разумевање говора 1.1.2,1.1.5, 2.1.8,2.1.5,2.1.4,3.1.2,3.1.3,3.1.4 Писано изражавање 1.1.16,1.1.19,2.1.24,2.1.25,3.1.26, 3.1.27 Медијација 1.1.21,1.1.23,2.1.21,2.1.24,2.1.25,2.1.26,3.1.29,3.1.30 Интеркултурална компетенција 1.3.1,1.3.2,1.3.3,2.3.1,2.3.2,2.3.5,3.3.1,3.3.5	

ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ И ПРОШЛОСТИ, ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА), ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА, ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ, ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА, ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА, ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА, МИШЉЕЊА, ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА The Present Simple Tense и The Present	и аудио материјала, -допунска и додатна настава	-модални глаголи -празници **Српски језик:** -интервју - лексичке и семантичке вежбе -глаголи кретања -везници -описни придеви -поређење прилога -глаголски облици (будуће време, кондиционал) -модални глаголи **Компетенције:** **Компетенција за учење** -Има позитиван однос према учењу -Користи различите изворе информација **Сарадња** -Активно о конструктивно учествује у раду групе и пара -Поштује правила заједничког рада -Ставља интерес	збивања; – размени информације које се односе на опис бића,предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују ипореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; – разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи детаљније	одговарање на питања у вези сатекстом који ученици имају пред собом разговор на задату тему (дијалог или рад у групи), -читање дијалога по улогама, -понављање фраза и израза -преписивање текстова -кратки описи -слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио записа -драмска игра, -рад у пару -симулација ситуација, -именовање научених појмова и израза уз често групно понављање -читање наглас, -гласно понављање, појединачно и групно слушање, -читање наглас - одговарање на питања у вези са текстом који ученици имају пред собом		

Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у прошлости The Present Perfect Simple Tense за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају Питања са Who/What/Which/Where /When/Why/How… Питања са препозиционим глаголима Пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple, Present Perfect Simple, Past Simple, Future Simple) Саксонски и норманski генитив Twice/three times.../half as (adjective) as Префикси over-, under-, un-, in-, im-, ir-, il-, dis-... (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена и		групе изнад личног **Комуникација** -Уважава саговорника реагујући на оно што говори,а не на његову личност -Уме да саслуша саговорника до краја и без упадица Комуникација -Кроз комуникацију негује културу изражавања -Познаје различите облике комуникације -Уме јасно да се изрази усмено и писмено,у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене **Дигитална компетенција** -Уме да претражује, Анализира и систематизује	информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих; – саопшти краће низове обавештења, молби и захтева којисе односе на потребе и интересовања; – разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење; – упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним	-диктати -слушање звучних и видео записа -писање есеја, писања, -опис особа и ситуација -попуњавање упитника -превод појединачних речи и текстова		

надимци; родбина, породични односи и родбинске везе; важније личности из света књижевности, музике, филма и спорта. should/Ought to/Had better за давање савета Изрази: How/What about…? Why don’t we…? Would you like…? Do you want…? Shall we…? Let’s... Stative verbs (think, mean, sound...) Модални глаголи за изражавање предлога и вероватноће - can/could/may/might... Пасивни облик модалних глагола Заповедни начин Gerund/Infinitive Индиректни предлози и савети Први и други кондиционал Негативни префикси un-, im-, ir-, il-... Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – can/could/may/will Заповедни начин		информације у електронском облику **Решавање проблема** -Користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама	ситуацијама из свакодневног живота; – тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости; – размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;			

Први и други кондиционал Индиректне наредбе и молбе Gerund/Infinitive Префикси over-, mis-, over-, re... (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања. Заповедни начин Модални глаголи shall/should за тражење упутстава Модални глаголи за изражавање вероватноће: might/may/could Пасивни облик глагола у комбинацији са модалним глаголима Први и други кондиционал Индиректне наредбе и молбе Префикси over-, un-, im-, ir-, il-... (Интер)културни садржаји: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола.			– разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости; – размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности; – размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама,			

Други кондиционал Can за изражавање способности у садашњости Модални глаголи за извођење закључака о садашњости (must/can’t/might/may/could) Пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple, Present Perfect Simple) Индиректне наредбе и молбе Индиректне изјаве и питања са уводним глаголом у садашњем времену Gerund/Infinitive Питања са препозиционим глаголима Get + adjective (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи и у ширем окружењу – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања; традиција и обичаји; метафоричка употреба језика/идиоми.			плановима, намерама и предвиђањима у будућности; – саопшти планове, намере и предвиђања; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; – размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима; – искаже и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; – разуме краће низове исказа који описују просторнеодносе, оријентацију и правац кретања; – затражи и пружи обавештења о			

Could и was/were able to за изражавање способности у прошлости Пасивни облик глагола у простим временима (Present Perfect Simple, Past Simple) Индиректне наредбе и молбе Питања са Who/What/Which/Where /When/Why… Питања са препозиционим глаголима Герунд/Инфинитив Префикси mis-, over-, re... (Интер)културни садржаји: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости; метафоричка употреба језика/идиоми. Предлошки изрази за изражавање положаја и просторних односа: halfway between / on the left/right side / at the top/ bottom / in the top/bottom left/right corner...			просторним односима, оријентацији и правцу кретања; – разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; – размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе; – разуме општи смисао и главне информације из краћихтекстова који се односе на поседовање и припадање; – размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање; – разуме општи смисао и главне информације из краћихтекстова			

Предлози са глаголима кретања: towards, onto, into, across, along... as + adjective + as: as close/near/far... as twice/three times... + adjective + as: twice/three times... as (far) as (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места; географске карактеристике наше земље и земаља говорног подручја циљног језика. Употреба и изостављање одређеног члана у изразима: the unemployed/homeless/poor/elderly/young... и unemployed/ homeless/poor/elderly/young... people (Интер)културни садржаји: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола. – размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на			који се односе на изражавање допадања и недопадања;			

изражавање допадања и недопадања и даје краткаобразложења; – разуме општи смисао и главне информације из краћихтекстова који се односе на изражавање мишљења; – тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења; – разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.						

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД:ПЕТИ

Циљ наставе: Циљ наставе немачког језика јесте да осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и да дискутују са другима , развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Општи оперативни задаци: Развијањеа сазнајних и интелектуалних способности ученика,, његових хуманистичких моралних и етичких ставова
Стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу као и према другим језицима и културама уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији
Стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика
Унапређивање знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној писменој и усменој комуникацији споразумева са људима из других земаља.
Усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима немачког језика.
Подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем нивоу образовања.
У процесу учења страног језика ученик богати себе и, и упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истрживачки дух и отвореност у комуникацији са говорницима других језика

Посебни оперативни задаци: Разумевање говора: на крају шестог разреда, ученик треба да:
- разуме изразе које наставник употребљава током часа да би дао упутства за рад и друго;
- разуме кратке дијалоге и монолошка излагања до осам реченица, које наставник исказује природним темпом, други ученици или их чује преко звучног материјала, а који садрже искључиво језичку грађу обрађену током петог и шестог разреда;
- разуме једноставне песме у вези са обрађеном тематиком;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу.

Разумевање писаног текста: ученик треба да:
- упозна и, када је у питању позната језичка грађа, савлада технике читања у себи и гласног читања;
- даље упознаје правила графије и ортографије;

- разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радним листовима;
- разуме смисао краћих писаних порука и илустрованих текстова о познатим темама (око 70 речи);
- издваја основне информације из краћег прилагођеног текста у вези са неком особом или догађајем (ко, шта, где, када...).

Усмено изражавање: ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, посебно оне које наш језик не по-знаје, акцентује речи, поштује ритам и интонацију при спонтаном гово-ру и читању;
- ступи у дијалог и у оквиру шест - седам реплика, постављањем и одговарањем на питања, води разговор у оквирима комуникативних функција и лексике обрађених током петог и шестог разреда;
- монолошки, без претходне припреме, али уз наставников подстицај, у десетак реченица представи себе или другога, уз помоћ питања саопшти садржај дијалога или наративног текста, или опише слику, лице, предмет, животињу и ситуацију;
- интерпретира кратке, тематски прилагођене песме и рецитације.

Интеракција: ученик треба да:

- реагује вербално или невербално на упутсва и постављена питања у вези са конкретном ситуацијом;
- поставља једноставна питања и одговара на њих;
- изражава допадање или недопадање;
- учествује у комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.);
- тражи разјашњења када нешто не разуме.

Писмено изражавање : ученик треба да:

- даље упознаје правила графије, ортографије и интерпункције;
- допуњава и пише речи и кратке реченице на основу датог модела, слике или другог визуелног подстицаја;
- пише пригодне честитке, поруке и електронска писма користећи модел;
- пише своје личне податке и податке других особа (име, презиме и адресу);
- одговори на једноставна питања (ко, шта, где) која се односе на обрађене теме, ситуације у разреду или њега лично;
- прави спискове с различитим наменама (куповина, прославе рођендана, обавезе у току дана...).

Знања о језику:

- схвата значај познавања језика;
- увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости); разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Организациони облици рада: Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници.

Током часа се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори / затвори свеску, итд.).
Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).
Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).
Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).
Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).
Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим / не волим, компарације...).
Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.
„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.
Заједничко прављење илустрованих материјала (планирање различитих активности, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Mein Profil	наставни програм укључује динамичну, заједнички припремљену и прилагођену листу задатака и активности.	српски језик:правилно писање именица, презент и презентска основа, главни реченични енглески језик: бројеви, Countries, nationalities and languages / Asking for clarification, Vocabulary – Family and friends	Ученик ће бити у стању да: - разумеју дијалоге који се односе на поздрављање; - поздрављају отпоздрављају; - представљају себе користећи једноставна језичка средства; - броје од 0 до 20; -препознају и примењују основна граматичка правила за грађење садашњег времена; - разумеју кратак текст на тему представљања.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4	
Ich mag das!	усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено	енглески језик: Sports and activities Asking for information Vocabulary and listening – A conversation	-постављају најједноставнија питања личне природе и одговарају на њих; -препознају и правилно изговарају слова и гласове, појединачно и у оквиру реченице; спелују речи;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној	1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10;	

	учествовање у друштвеном чину.	Српски језик:Реченични чланови.	-разумеју кратак текст на тему представљања; -пишу кратак текст о себи; -знају да кажу шта воле; -разговарају о хобију и слободном времену; -представљају друге	свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	1.1.11; 1.1.12;	
Wir sind der ´´Globus´´	говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа	Енглески језик:Family and friends My world, Step 1 – Countries, nationalities and languages. Српски језик:Личне заменице Именске речи (именице, придеви, заменице, бројеви). Бројеви. Субјекат. Главни реченични чланови. Географија:Географске одлике дражава.	Ученици воде дијалог на тему. Ученици разумеју текст на тему Ученици умеју да представе себе, кажу шта воле / не воле, користе бројеве до 2000, разговарају о хобију и слободном времену. Ученици умеју да направе кратку презентацију на тему.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	.1.13; 1.1.14; 1.1.15; 1.1.16; 1.1.17;	
Was hast du am Montag?	-ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину.	Енглески језик:Expressing interest Sequencing/ A description of a place A Welsh school Српски језик: Говорна вежба.Личне заменице. Реченични чланови. Правилно писање придева Реченица и њени делови. Падежи	Ученик ће бити у стању да: – представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; – разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; – опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима; – разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и реагује на њих;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	1.1.20; 1.1.21; 1.1.22; 1.1.23; 1.1.24; 1.2.1; 1.2.1;	

			– опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; – разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; – пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; – разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих.			
Was braucht man im Unterricht?	за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре, и обрнуто.	Српски језик: Промена именица по падежима (деклинација) Подела именица према значењу, граматичке категорије. Енглески језик : After-school activities Places in a school Are you ready?	Ученик ће бити у стању да: – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; – пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; – разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих; -именује школски прибор; користи множину именица; - именује школске предмете и износи став о њима; води дијалог на тему; - води дијалог на тему.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	1.2.3; 1.2.4; 1.3.1; 1.3.2;	
Schon wieder Eintopf	- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним	Српски језик: Именице	Ученик ће бити у стању да: разуме текст на тему; уме да напише текст на тему; именује храну и пиће;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6;	

	контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери.	Промена именица по падежима (деклинација) Акузатив	уме да каже шта му се допада / не допада; зна да изрази жељу.	групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16;	

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Ученици се упознају са немачким говорним подручјем -препознају и користе бројеве -разумеју и одговарају на једноставна питања -схватају појам одређеног члана -препознају и користе личне заменице -постављају једноставна питања -одговарају на кратка питања слуша и разуме кратак текст -одговара на једноставна питања -поставља питања -разликује негације kein/nicht -разуме употребу негација kein/nicht -користи негације kein/nicht -усваја облик за учтиво обраћање -користи облик за учтиво обраћање -кроз игру утврђује нове речи -препознаје акузатив одређеног члана -користи акузатив -упознаје модалне глаголе -препознаје модале -користи модале у комуникативој ситуацији -препознаје заменицу „man“ -разуме слушани текст визуелно усваја називе намирница -упознаје се са здравом и нездравом храном -класификује намирнице по групама -користи глаголе mögen – möchte

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Mein Profil	- Представљање - Презент глагола haben , sein - бројеви - саопштавање броја телефона - Личне заменице 3.лице јед/множине - Орећени чланови - Присвојни чланови	Немачки језик се употребљава у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери.Говор наставнице је прилагођен узрасту и знањима ученика. Настава се заснива на социјалној интеракцији . Рад се спроводи путем групног или индивидуалног решавања проблема,потрагом за информацијама из различитих извора као и решавање задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем.Граматички садржаји се уводе	Ученици разумеју текст на тему Ученици умеју да представе себе, кажу шта воле / не воле, користе бројеве до 2000, разговарају о хобију и слободном времену. Ученици умеју да направе кратку презентацију на тему.Ученици разумеју текст на тему; -Ученици умеју да направе кратку презентацију на тему;	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11; 1.1.12;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

Meine Schule		без детаљних граматичких објашњења осим, уколико ученици на њима не инсистирају.Познавање граматичких структура се оцењује и евалуира на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину а наставница је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја.Ученици слушају и реагују на команде наставнице или са траке (слушај, повежи, пиши..).	-Ученици именују школски прибор; именују школске предмете и износе став о њима; умеју да изразе жељу; говоре о својим дневним активностима.		

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставе : - развијање сазнајних и интелектуалних способности;

- развијање радозналости, истраживачког духа и отворености према комуникацији са говорницима других језика;
- развијање хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији.

Општи оперативни задаци : примена нових граматичких и лексичких структура у свакодневној комуникацији ,допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе, проширивање круга општих знања, посебно о земљи и народу чији се језик учи. Учење страних језика доприноси и подизању нивоа културе комуницирања, развијању мишљења и логичког расуђивања

Посебни оперативни задаци : комуникативн, рад с текстовима различитог жанра, у разговору с ученицима, у различитим наставним и ваннаставним активностима итд. Постиже се кроз развој свестране личности ученика, његовог мишљења, кроз развијањесистема моралних и естетских вредности, развијање ширих интересовања потребних за даље самообразовање и васпитање.

Организациони облици рада: Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници.

Током часа се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори / затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).

Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим / не волим, компарације...).

Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Заједничко прављење илустрованих материјала (планирање различитих активности, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Mein Alltag / Модул 3 3.1.Das ist meine Familie.	- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери.	Српски језик: присвојне заменице; императив; непроменљиве врсте речи. Енглески језик: My world; Speaking&Writing – Asking and giving permission / An email; Animals in the city / Huskies.	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставан опис животиња, – опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	**1.1.1;** **1.1.2;** **1.1.3;** **1.1.4;**	
3.2.Wir haben sturmfrei.	-за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре, и обрнуто.	Српски језик: Придевске заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице *свој);* *Енглески језик:* Shopping:A day at the mall; Life events, Story of the week; Free time activities, My mobile phone	Ученик ће бити у стању да: – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	**1.1.5;** **1.1.6;** **1.1.7;** **1.1.9;** **1.1.10;** **1.1.11;** **1.1.12;** **1.1.13;** **1.1.14;** **1.1.15;** **1.1.16;** **1.1.17;** **1.1.20;** **1.1.21;** **1.1.22;** **1.1.23;**	

			– даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – затражи и пружи кратко обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.		**1.1.24;** **1.2.1;** **1.2.1;** **1.2.3;** **1.2.4;** **1.3.1;** **1.3.2;**	
3.3. So ist mein Tag.	-ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину.	Енглески језик :Free time activities; Can’t study without technology Модални глаголи. Српски језик: Акузатив,личне заменице. Богаћење речника. Прилози за место; Императив.	Ученик ће бити у стању да: – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје једноставне информације о хронолошком времену користећи једноставна језичка средства.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	**2.1.1;** **2.1.3;** **2.1.4;** **2.1.6;** **2.1.7;** **2.1.9;** **2.1.10;** **2.1.11;** **2.1.12;** **2.1.16;** **2.1.17;** **2.1.19;** **2.1.20;** **2.1.21;** **2.1.22;** **2.1.26;** **2.1.27;** **2.1.28;** **2.1.29;** **2.1.30;** **2.1.31;** **2.2.1;** **2.2.2;** **2.2.3;** **2.2.4;**	

Meine Pläne / Модул 4 4.1. Wir fahren nach Berlin	- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа	Енглески језик: Geography:Functional zones. Time for an adventure Expressing interest Asking and giving permission Expressing interest **-претерит.**	Ученик ће бити у стању да: – разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости, – размени информације у вези са догађајима у прошлости, – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	**3.1.2; 3.1.3; 3.1.6; 3.1.7; 3.1.8; 3.1.9; 3.1.14; 3.1.15; 3.1.19; 3.1.20; 3.1.23; 3.1.24; 3.1.25; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.3.2.**	
4.2.Ich habe Geburtstag	усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину.	Српски језик: Подела речи по настанку: просте и творенице; породица речи, уочавање корена речи Заменице Енглески језик: Extra exercises; Extra reading **Ликовна култура: - израда позивница.**	Ученик ће бити у стању да: – разуме честитку и одговори на њу, – упути пригодну честитку, – захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства, – саопшти кратку поруку којом се захваљује.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања. Јасним и конкретним указивањем на евентуалне пропусте и њихово исправљање; -редовним прегледањем и оцењивањем домаћих задатака	**1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11; 1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 1.1.15; 1.1.16; 1.1.17; 1.1.20; 1.1.21; 1.1.22; 1.1.23;**	

					1.1.24; **1.2.1;** **1.2.1;** **1.2.3; 1.2.4;** **1.3.1; 1.3.2;**	
4.3.Endlich Ferien	наставни програм укључује динамичну, заједнички припремљену и прилагођену листу задатака и активности.	Српски језик: Личне именичке заменице Именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне) Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне, узвичне. Енглески језик: Using your book	Ученик ће бити у стању да: – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје информације о хронолошком времену и о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања. Разумевање и уважавање развојних потреба ученика (свим ученицима обезбедити услове да остваре дефинисана постигнућа тако што наставник у процесу праћења обраћа пажњу на тешкоће које ученик има, прецизно идентификује шта је то на чему ученик уз помоћ наставника треба да ради и превазиђе.	**3.1.2;** **3.1.3;** **3.1.6;** **3.1.7;** **3.1.8;** **3.1.9;** **3.1.14;** **3.1.15;** **3.1.19;** **3.1.20;** **3.1.23;** **3.1.24;** **3.1.25;** **3.2.1;** **3.2.2;** **3.2.3;** **3.3.2.**	

			– разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише карактеристике бића, премета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања, – разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих, – представи себе и другог користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – разуме планове и намере и реагује на њих, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама.			

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Принцип наставе страног језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативним вештинама и развијањем способности и метода учења страног језика.Ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима немачког језика.Ученик треба да разуме дијалоге (до 10 реплика, питања/одговора), приче, друге врсте текстова о темама, садржајима и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо или са аудио- -чита и разуме текст - постави питања о садржају текста - увежба модалне гл. и пом гл. - уочава ред речи у реченици -самостално гради реченицу - уочава употребу императива -користи самостално императив -пише позивницу -разуме прочитан и слушан текст -учествује у дијалогу користећи усвојена граматичка правила -уочава форму зависне реченице - користи зависну реченицу у комуникацији -усваја претерит помоћних глагола -разликује претерит и презент -користи претерит у комуникацији -уочава како се гради перфект -- Препознаје перфект -користи усвојену граматичку и лексичку грађу Језички садржај се усваја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину.Наставни програм се поима као динамична, заједнички припремљена и прилагођена листа задатака. Граматички садржаји се уводе без детаљних граматичких објашњења осим, уколико ученици на њима не инсистирају.Познавање граматичких структура се оцењује и евалуира на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину а наставница је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја. За увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Ученици слушају и регују на команде наставнице или са диска. Ради се у паровима, малим и великим групама и појединачно. Повезују се звучни материјал са текстом или илустрацијом, селектују тачни и нетачни искази . Решавају се "текући" проблеми у разреду,договори и мини пројекти. Уочаванје дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности .

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	стандарди	Начин праћења
Mein Alltag	- Презент модалних глагола - Посесивни члан - Упитна реч wem - Локалне допуне - Временске допуне	Језички садржај се усваја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину.Наставни програм се поима као динамична, заједнички припремљена и прилагођена листа задатака. Граматички садржаји се уводе без детаљних граматичких објашњења осим, уколико ученици на њима не инсистирају. Познавање	-чита и разуме текст - постави питања о садржају текста - увежба модалне гл. и пом гл. - уочава ред речи у реченици -самостално гради реченицу - уочава	**1.1.16;** **1.1.17;** **1.1.20;** **1.1.21;** **1.1.22;** **1.1.23;** **1.1.24;**	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној

Meine Pläne	- Упитне речи warum, wann Презент глагола haben - Упитне речи wie alt, wie viele, wo - Презент јаких глагола - Редни бројеви - Императив	граматичких структура се оцењује и евалуира на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину а наставница је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја. За увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Ученици слушају и регују на команде наставнице или са диска. Ради се у паровима, малим и великим групама и појединачно. Повезују се звучни материјал са текстом или илустрацијом, селектују тачни и нетачни искази . Решавају се "текући" проблеми у разреду,договори и мини пројекти. Уочаване дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род,број)	употребу императива - користи самостално императив -пише позивницу -разуме прочитан и слушан текст -учествује у дијалогу користећи усвојена граматичка правила - уочава форму зависне реченице - користи зависну реченицу у комуникацији -усваја претерит помоћних глагола -разликује претерит и презент	**1.2.1;** **1.2.1;** **1.2.3;** **1.2.4;** **1.3.1;** **1.3.2;** **2.1.1;** **2.1.3;** **2.1.4;** **2.1.6;** **2.1.7;** **2.1.9;** **2.1.10;** **2.1.112;** **2.1.12;** **2.1.16;** **2.1.17;** **2.1.19;** **2.1.20;** **2.1.21;** **2.1.22;** **2.1.26;**	свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе : - развијање сазнајних и интелектуалних способности;
- развијање радозналости, истраживачког духа и отворености према комуникацији са говорницима других језика;
- развијање хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији.

Општи оперативни задаци : примена нових граматичких и лексичких структура у свакодневној комуникацији ,допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе, проширивање круга општих знања, посебно о земљи и народу чији се језик учи. Учење страних језика доприноси и подизању нивоа културе комуницирања, развијању мишљења и логичког расуђивања

Посебни оперативни задаци: комуникативн, рад с текстовима различитог жанра, у разговору с ученицима, у различитим наставним и ваннаставним активностима итд. Постиже се кроз развој свестране личности ученика, његовог мишљења, кроз развијањесистема моралних и естетских вредности, развијање ширих интересовања потребних за даље самообразовање и васпитање.

Организациони облици рада: Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници.
Током часа се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.
Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори / затвори свеску, итд.).
Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).
Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).
Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).
Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).
Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим / не волим, компарације...).
Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ.
Заједничко прављење илустрованих материјала (планирање различитих активности, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Тема – садржај	**Начин остваривања**	**Корелација – међупредметна повезаност**	**Исходи**	**Начин провере**	**Стандарди**	**Напомена**
Meine Erlebnisse	За увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре, и обрнуто.	Српски језик: Грађење и основна значења глаголских облика, Служба речи у реченици Енглески језик: Perfekt Географија: Савезна Република Немачка	Ученик ће бити у стању да: изрази допадање и недопадање; изрази мишљење; разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; упути уобичајене молбе и захтеве; разуме једноставније текстове који се односе на опис радњи; разуме уобичајене изразе у вези са жељама и реагује на њих; изрази жеље једноставнијим језичким средствима; разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11; 1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 1.1.15;	
Zurück in Weimar	Ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину.	српски језик: Грађење и основна значења глаголских облика, подела глаголских облика на просте и сложене енглески језик: Conversations; CLIL-Geography: Living in a global city информатика: Адресирање на интернету, електронска комуникација	разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости.	Јасним и конкретним указивањем на евентуалне пропусте и њихово исправљање; -редовним прегледањем и оцењивањем домаћих задатака	.1.16; 1.1.17; 1.1.20; 1.1.21; 1.1.22; 1.1.23; 1.1.24; 1.2.1; 1.2.1; 1.2.3; 1.2.4; 1.3.1; 1.3.2;	

Wo ist Vincent?	Слушање и читање текстова у којима се на једноставан начин описују ппросторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу у простору, усмено и писано описивање просторних односа у приватно и јавном простору	Српски језик: Грађење и основна значења глаголских облика, Зависне предикатске реченице – условне, допусне. Физичко и здравствено васпитање: Брзо трчање на 20м, Основна правила одбојке, Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта.	Ученик ће бити у стању да: примени усвојено градиво; разуме једноставније текстове који се односе на опис места; разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење; изражава мишљење; опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6; 2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16; 2.1.17; 2.1.19; 2.1.20; 2.1.21; 2.1.22; 2.1.26; 2.1.27; 2.1.28; 2.1.29;	
Meine Welt, deine Welt	Усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину.	Српски језик: Грађење и основна значења глаголских облика. Именичке синтагме. Појам атрибута у оквиру синтагме. Служба речи у реченици Енглески језик :	Ученик ће бити у стању да: разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; разуме појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости.	Јасним и конкретним указивањем на евентуалне пропусте и њихово исправљање; -редовним прегледањем и оцењивањем домаћих задатака	2.1.30; 2.1.31; 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.6; 3.1.7; 3.1.8;	

		Questions That People Ask, Living in the International World				
Anders einkaufen	Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и списковa у вези са уобичајеним тренутним активностима, плановима и способностима	Српски језик: Утврђивање обрађених глаголских облика Служба речи у реченици	разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; разуме једноставније исказе који се односе на количину и цену; пита и каже/израчуна колико нешто кошта.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	.1.9; 3.1.14; 3.1.15; 3.1.19; 3.1.20; 3.1.23; 3.1.24; 3.1.25; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.3.2.	
Hier ist alles anders	Наставни програм укључује динамичну, заједнички припремљену и прилагођену листу задатака и активности.	Српски језик: Сложене реченице. Придеви. Негација. Енглески језик: What would you do? Nouns and adjectives describing personal qualities.	Ученик ће бити у стању да: опише жива бића и предмете; изражава мишљење; разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости.	Јасним и конкретним указивањем на евентуалне пропусте и њихово исправљање; -редовним прегледањем и оцењивањем домаћих задатака	3.1.20; 3.1.23; 3.1.24; 3.1.25; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.3.2.	

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика,стицање позитивног односа према другим културама и земљама уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Meine Erlebnisse Meine Welt, deine Welt	Перфекат правилних глагола Перфекат неправилних глагола Претерит модалних глагола Перфекат глагола haben и sein Прилошке одредбе за време Зависне реченице са dass Придев у предикативној функцији Упитна реч WIE? Футур Компаратив и суперлатив W- и OB- реченице Глагол MÖCHTEN	Комуникативна настава за циљ има језик као средство комуникације. Немачки језик се употребљава у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученика, у пријатној и опуштеној ситуацији. Наставница и даље ученицима скреће пажњу и упућује их на значај граматичке прецизности исказа.Знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности.Наставница упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа.Уџбеници постају извори активности и морају бити праћени употребом аутентичних материјала.Уводи се дечија књижевност. Уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род,број, глаголско време, лице...).Уочавање кључних информација и речи у тексту.Одговарање на питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор. Повезивања исказа сличних знашења. Употпуњавање низа, проналажење "уљеза",повезивање текста са илустрацијама/сликама. Писање честитки, разгледница и кратких порука. Писање краћих текстова. Сажимање текста ради усменог преношења најважнијих делова	Ученик треба да разуме дијалоге, приче, песме о темама, садржајима и комуникативним функцијама предвиђеним наставним програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа; Препознаје перфект у тексту. Препознаје реченице из одређених делова текста; Саставља реченице у претериту. Описује свој први дан у школи уз помоћ наставника Напредни: Саставља и прича своју историју у претериту. Користи научене реченичне конструкције	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11; 1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6; 2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16; 2.1.17; 2.1.19; 2.1.20; 2.1.21; 2.1.22; 2.1.26;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања

		поруке/договора на матерњи језик или на немачки језик.Усмено проширивање поруке/објашњавање у различитим ситуацијама Ученици се охрабрују да посматрањем сами покушају да открију граматичка правила. Откривена граматичка правила се приказују на схематизован начин		2.1.27; 2.1.28; 2.1.29;	

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе : Циљ наставе немачког језика јесте да осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и да дискутују са другима , развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Општи оперативни задаци: Развијањеа сазнајних и интелектуалних способности ученика,, његових хуманистичких моралних и етичких ставова
Стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу као и према другим језицима и културама уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији
Стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика
Унапређивање знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној писменој и усменој комуникацији споразумева са људима из других земаља.
Усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима немачког језика.
Подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем нивоу образовања.
У процесу учења страног језика ученик богати себе и, и упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истрживачки дух и отвореност у комуникацији са говорницима других језика

Посебни оперативни задаци : Разумевање говора: на крају шестог разреда, ученик треба да:
- разуме изразе које наставник употребљава током часа да би дао упутства за рад и друго;
- разуме кратке дијалоге и монолошка излагања до осам реченица, које наставник исказује природним темпом, други ученици или их чује преко звучног материјала, а који садрже искључиво језичку грађу обрађену током петог и шестог разреда;

- разуме једноставне песме у вези са обрађеном тематиком;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу.

Разумевање писаног текста: ученик треба да:
- упозна и, када је у питању позната језичка грађа, савлада технике читања у себи и гласног читања;
- даље упознаје правила графије и ортографије;
- разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радним листовима;
- разуме смисао краћих писаних порука и илустрованих текстова о познатим темама (око 70 речи);
- издваја основне информације из краћег прилагођеног текста у вези са неком особом или догађајем (ко, шта, где, када...).

Усмено изражавање: ученик треба да:
- разговетно изговара гласове, посебно оне које наш језик не по-знаје, акцентује речи, поштује ритам и интонацију при спонтаном говору и читању;
- ступи у дијалог и у оквиру шест - седам реплика, постављањем и одговарањем на питања, води разговор у оквирима комуникативних функција и лексике обрађених током петог и шестог разреда;
- монолошки, без претходне припреме, али уз наставников подстицај, у десетак реченица представи себе или другога, уз помоћ питања саопшти садржај дијалога или наративног текста, или опише слику, лице, предмет, животињу и ситуацију;
- интерпретира кратке, тематски прилагођене песме и рецитације.

Интеракција: ученик треба да:
- реагује вербално или невербално на упутсва и постављена питања у вези са конкретном ситуацијом;
- поставља једноставна питања и одговара на њих;
- изражава допадање или недопадање;
- учествује у комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.);
- тражи разјашњења када нешто не разуме.

Писмено изражавање : ученик треба да:
- даље упознаје правила графије, ортографије и интерпункције;
- допуњава и пише речи и кратке реченице на основу датог модела, слике или другог визуелног подстицаја;
- пише пригодне честитке, поруке и електронска писма користећи модел;
- пише своје личне податке и податке других особа (име, презиме и адресу);
- одговори на једноставна питања (ко, шта, где) која се односе на обрађене теме, ситуације у разреду или њега лично;
- прави спискове с различитим наменама (куповина, прославе рођендана, обавезе у току дана...).

Знања о језику:
- схвата значај познавања језика;

- увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости); разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Организациони облици рада: Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници.
Током часа се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.
Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори / затвори свеску, итд.).
Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).
Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.).
Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).
Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).
Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим / не волим, компарације...).
Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ.
Заједничко прављење илустрованих материјала (планирање различитих активности, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Mein Körper und meine Gesundheit	Наставни програм укључује динамичну, заједнички припремљену и прилагођену листу задатака и активности.	Српски језик: Реченични чланови: субјекат и предикат, Интерпункција у зависним реченицама Енглески језик: перфект,претерит модалних глагола,	Ученик ће бити у стању да: опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11;	

		All in the mind.	искуствима, догађајима и способностима у прошлости; опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; се извини користећи мање сложена језичка средства размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости	формативног оцењивања.	1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 1.1.15;	
Du bist toll, wie du bist	Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним тренутним активностима, плановима и способностима	Српски језик: Морфологија: Врсте и подврсте речи и њихове категорије. Променљиве врсте речи. Променљиве именске речи. Правописна правила. Падежи за означавање места завршетка кретања и места налажења. Падежна синонимија . Енглески језик: **All in the mind, The importance of dreams, Fast food nation**	Ученик ће бити у стању да: се извини користећи мање сложена језичка средства; размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; упути уобичајене молбе и захтеве; пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота. разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садшњости; разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, намере и предвиђања и реагује на њих; размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања	1.16; 1.1.17; 1.1.20; 1.1.21; 1.1.22; 1.1.23; 1.1.24; 1.2.1; 1.2.1; 1.2.3; 1.2.4; 1.3.1; 1.3.2;	

			саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа			
Servus und auf Wiedersehen	За увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре, и обрнуто.	Српски језик Вежбе на аргументованом тексту (кључне речи, сажимање текста). Интерпункција у зависним реченицама Зависне реченице Енглески језик: Present perfect + yet, already; Present perfect and past simple Extra reading – Victorian Britain	Ученик ће бити у стању да: упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности: извини се користећи мање сложена језичка средства; опише и упореди предмете користећи једноставнија језичка средства; разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих. опише жива бића користећи једноставнија језичка средства; разуме једноставније исказе у којима се тражи мишљење и реагује на њих; изражава мишљење и даје кратко образложење; у неколико везаних исказа саопшти инфомације о себи;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања	2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6; 2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16; 2.1.17; 2.1.19; 2.1.20; 2.1.21; 2.1.22; 2.1.26; 2.1.27; 2.1.28; 2.1.29;	

			разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; размени једноставније информације личне природе; разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; описује радње,стања и збивања; пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота			
Leute auf dem Land	Усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину.	Српски језик: Морфологија: Врсте и подврсте речи и њихове категорије. Променљиве врсте речи. Променљиве именске речи Функционални стилови (новинарски,	Ученик ће бити у стању да: опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; разуме једноставније текстове који се односе на опис места, појава, радњи, стања и збивања; разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	2.1.30; 2.1.31; 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.6; 3.1.7; 3.1.8;	

		административни и научни)	размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања и реагује на њих; изрази допадање/недопадање уз једноставније образложење; разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким изразима			
Weihnachten im August	Ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину.	Српски језик: Функционални стилови (новинарски, административни и научни) Интерпункција у зависним реченицама Енглески језик: **Unit 10, Step 1 – Who knows? Saying goodbye!**	примени усвојено градиво; разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, радњи, стања и збивања; опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; затражи ипружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; ирази допадање и недопадање уз једноставније образложење;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	3.1.14; 3.1.15; 3.1.19; 3.1.20; 3.1.23; 3.1.24; 3.1.25; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.3.2.	

			размени информације у вези са количином; изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; извини се користећи мање сложена језичка средства; изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима			

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	стандарди	Начин праћења
Mein Körper und meine Gesundheit Servus und auf Wiedersehen	Генитив Футур Зависне реченице Претерит слабих глагола Претерит јаких глагола Зависне реченице са als Заменице:einige, manche Зависне реченице са obwohl Глаголи који захтевају предлоге Задаци са такмичења Питање: für wen	Комуникативна настава; циљни језик употребљава се у учионици, у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери. Наставник ученицима омогућује приступ и прихватање нових идеја; рад у учионици и ван ње обухвата групно или индивидуално решавање проблема, потрагу за информацијама из различитих извора.	Ученик ће бити у стању да: • упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; • затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности: • извини се користећи мање сложена језичка средства; • опише и упореди предмете користећи једноставнија језичка средства; • разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; • опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; • саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; • разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих. • опише жива бића користећи једноставнија језичка средства; • разуме једноставније исказе у којима се тражи мишљење и реагује на њих; • изражава мишљење и даје кратко образложење;	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11; 1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 1.1.15; 2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6; 2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16; 2.1.17; 2.1.19; 2.1.20; 2.1.21;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

	Питање: mit wem Упитне речи womit, wofür		• у неколико везаних исказа саопшти инфомације о себи; • разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; • разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; • изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима • затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; • размени једноставније информације личне природе; • разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; • описује радње,стања и збивања; • пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота	2.1.22; 2.1.26; 2.1.27; 2.1.28; 2.1.29; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.6; 3.1.7; 3.1.8;	

РУСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставног предмета: Заснивање циља на потребама ученика, које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика, развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама уз уважавање различитости и навикавање на отвореност и комуникацију

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Привет, Россия!
2.	Кафе,,Планета“
3.	Школа № 3
4.	Семья Ирины
5.	Свободное время
6.	Добро пожаловать в Москву
7.	Праздники
Укупан број часова	72

САДРЖАЈ	Начин остваривања садржаја	Корелација и међупредметна компетенција	Начин провере	Исход	Стандард	Напомена
Здраво, Русијо! Русија- Србија, поређење Русије и Србије, типични сувенири, Четворо младих из Русије се представља, млади из Русије се међусобно	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем	-Немачки језик(поздрављање и представљање) -Енглески језик (поздрављање и представљање) Комуникација	-усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања	- уме да се поздрави и отпоздрави, изговори своје име, пита некога за име... - поставља питања - представља друга/ другарицу/ чланове породице,	Р.Г.1.1. разуме основне инструкције наставника и адекватно реагује на њих Р.Г.2.1. разуме краће дијалоге, приче и песме о темама предвиђеним наставним програмом У.И.1.1. правилно изговара гласове У.И.2.3. усваја нови вокабулар У.И.2.4.	

поздрављају; хоби, читање назива улица, руска азбука, основни бројеви до 10; српски и руски називи градова	штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -истраживачки рад, квизови, рад на тексту	-Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмено и писану, невербалну, телефоном, путем интернета)	-провера лексике -активност на часу -вршњачко оцењивање -самопроцена сопственог знања	представи себе и другог, казује руску азбуку, зна бројеве од 1 до 10	изржајно чита Р.Т.2.1 проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима Р.Т.3.3. издваја кључне речи и резимира текст П.И.2.1. саставља једноставан текст и уме да га организује у зависности од узраста, у смисаоне целине Л.1.1. уме да користи речник страних речи и израза Г.1.1. препознаје врсте речи	
Кафе „Планета`` Максим и Јелена наилазе на своју наставницу Ану Ивановну и Максимову комшиницу Ирину. Максим, Јелена и Ирина долазе заједно у кафић... и упознају Виктора, који је заборавио телефон у кафићу. Читање менија, прављење менија; род именица, правила за писање после слова к,г,х, глагол бити у	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	-Енглески језик(презент глагола) -Немачки језик(род именица, личне заменице) Комуникација - Уме јасно да се изрази усмено и писано у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене	-усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак	- уме да се поздрави приликом сусрета, разуме како да пита некога како је и одговори на то питање - поздравља се на растанку; разуме изразе којима се исказује прихватање и одбијање предлога - уме да наручи јело/ пиће разуме изразе за обављање телефонских разговора; поставља питања, уме да прочита мени, разуме род именица	Р.Г.1.2. разуме и користи основне форме учтивог обраћања Р.Г.3.1 разуме и издваја кључне информације из разговора У.И.2.1. описује, у неколико реченица познате теме и догађаје из прошлости, садашњости и будућности користећи познате језичке елементе Р.Т. 1.2. може да у тексту разликује битно од небитног П.И.1.1. зна и примењује руску азбуку Л.1.1. уме да користи речник страних речи и израза Л.2.1. препознаје различита значења основних вишезначних речи у једноставним примерима Г2.1. познаје врсте речи и одређује их у датим примерима	

презенту; личне заменице				- разуме правила за писање после слова к,г,х; разуме глагол бити у презенту; именује личне заменице		
Школа N^0 3 Максим и Јелена су у рачунарском кабинету. Максим чита рачунарски часопис на часу и због тога мора да напише реферат, Максим не иде на тренинг, већ размишља како да напише реферат. Распоред часова, свеска за оцене, школска легитимација, инфинитив, презент, предлози в,на, читање слова л, негација(ред речи); дани у недељи	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова истраживачки рад, квизови, рад на тексту	-Енглески језик(презент глагола) -Немачки језик(презент глагола) Сарадња -Активно и конструктивно учествује у раду групе или пара	-усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	- зна да постави питање шта неко ради, разуме изразе који исказују опомену; разуме изразе за исказивање мишљења о нечему; обавља телефонски разговор, одговара на имејл, разуме и примењује изразе за исказивање допадања/ недопадања - препознаје облике инфинитива; разуме и правилно користи презент, правилно користи предлоге в и на; разуме ред речи код негације; примењује редне бројеве од 1 до 10, именује дане у недељи	Р.Г.1.1. разуме основне инструкције наставника и адекватно реагује на њих Р.Г.2.1. разуме краће дијалоге, приче и песме о темама предвиђеним наставним програмом У.И.1.2. ради на увежбавању коректног изговора, акцентовања и интонације исказа У.И.2.4. изржајно чита Р.Т.2.1 проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима П.И.2.1. саставља једноставан текст и уме да га организује у зависности од узраста у смисаоне целине Л.1.2. поседује одређени фонд речи у зависности од узраста Г.1.2. препознаје различита глаголска времена	

Породица Ирине; Максим помаже Ирини да реши задатке из математике, Ирина треба да доведе млађу сестру из вртића. Испланирала је нешто друго, па се Макс показује као прави пријатељ. Максим доводи Верочку на време кући, а где је Ирина? Спортски догађаји у Русији; име, патроним, презиме, глагол имати, граматички и природни род именица, датив и генитив, бројеви од 11 до 100, спортски догађаји у Русији	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова истраживачки рад, квизови, рад на тексту	-Енглески језик(упознавање са лексиком која означава храну) -Немачки језик(упознавање са лексиком која означава храну) Одговоран однос према здрављу -познаје улогу и значај воде и састојака намирница, примењује правила и принципе здраве исхране и зна последице неправилне исхране	-усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	- представља се пуним именом; користи изразе за означавање да је нешто нечије/ да неко има нешто; разуме изразе који се односи на телефонски разговор. Користи изразе којима се исказује предлог да се уради нешто; разуме и користи изразе који се односе на позивање некога на јело - уме да питаколико има година; разуме граматички и природни род именица, препознаје датив и правилно користи предлог к; разуме и препознаје генитив именица и правилно користи предлоге у, для; зна основне бројеве од 11 до 100	Р.Г.1.3. разуме основне фразе и најфреквентније речи предвиђене наставним планом и програмом У.И.2.1. описује, у неколико реченица, познате теме и догађаје из прошлости, садашњости и будућности користећи познате језичке елементе У.И.2.3. усваја нови вокабулар У.И.2.4. изржајно чита Р.Т. 1.2. може да у тексту разликује битно од небитног П.И.1.1. зна и примењује руску азбуку Л.2.1. препознаје различита значења основних вишезначних речи у једноставним примерима Г2.1. познаје врсте речи и одређује их у датим примерима	
Слободно време Идемо заједно? Витја помажђе Ири да уради домаћи	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни	-Немачки језик(активности у слободно време)	-усмена провера -домаћи задаци	- разуме изразе којима се исказује слободно време, заједничке	Р.Г.2.2. разуме основна начела вођења разговора У.И.2.2. препричава, у неколико реченица, садржаје писаних и	

задатак, Макс и Лена имају пробу за школски кабаре, али се Лена изненада разболела, мора се пронаћи неко решење, учење песмице напамет, писање песме, прављење реп песме, инструментал једнине, повратни глаголи у презенту, глагол заниматься, номинатив једнине код придева, категорија живо-неживо, глагол играть, одећа, деклинација придева с тврдим сугласником у основи.	рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	-Енглески језик(активности у слободно време) Компетенција за учење -способан је да самостално и сарадњи са другима истражује и открива и повезује нова знања; користи могућности ван школског учења, негује и развија лична интересовања	-вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак	активности; уме да искаже позитиван коментар о нечијим вештинама - разуме и примењује лексику која се односи на изненадан проблем/ слободно време; описује одећу; изражава слагање са неким ; разуме повратне глаголе, користи глагол заниматься; разуме категорију живо-неживо; правилно користи глагол играть(в/на) - разуме и примењује придеве мењајући их по падежима	илустрованих текстова Р.Т. 1.1. разуме кратке текстове које чита наглас и у себи, а који садрже познате језичке елементе Р.Т.2.1 проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима П.И.1.1. зна и примењује руску азбуку Л.2.1. препознаје различита значења основних вишезначних речи у једноставним примерима Г.2.2. одређује глаголско време у реченици	
Добро дошли у Москву! Добро дошао Иване! Витја чека свог пријатеља на аеродрому; у метроу-Витја и Иван се возе	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и	Комуникација -уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност	-усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања	- разуме изразе којима се исказује превоз, превозна средства; уме да пита за пут/ да опише пут, користи изразе за разговор о неком граду;	Р.Г.1.1. разуме основне инструкције наставника и адекватно реагује на њих Р.Г.3.1 разуме и издваја кључне информације из разговора У.И.1.1. правилно изговара гласове У.И.2.1. описује, у неколико реченица, познате	

подземном железницом до центра града, али вожња започиње са проблемима, ипак на крају се све добро завршило. Песма у класичној и модерној верзији. Глаголи кретања; превозна средства, рачунање до 60; читање цене, читање слова и и ы. лична заменица это/эти; как дойти до...? Где находится...?	систематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова		-провера лексике -писмени задатак	разуме и користи глаголе кретања, зна да прочита цену/ да рачуна до 60; разуме и користи личне заменице этот/ эта пева песму у класичној и модерној верзији	теме и догађаје из прошлости, садашњости и будућности користећи познате језичке елементе У.И.2.4. изржајно чита Р.Т.2.1 проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима П.И.1.1. зна и примењује руску азбуку П.И.1.2. саставља једноставну, разумљиву, граматички исправну реченицу Л.2.1. препознаје различита значења основних вишезначних речи у једноставним примерима Г.2.3. познаје начин грађења основних глаголских времена	
Празници; Празници и прославе, четворо младих говори како се код њих прослављају празници, Витја и Иван траже поклоне за посебан повод, статистика о жељама деце и младих, певање песме, називи месеци и	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, групни рад на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и систематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење,	Комуникација -уме јасно да се изрзаи усмено и писано, у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене	-усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике	- уме да наведе датум/ прича о датуму рођења користи изразе којима се описују празници честита празник - именује месеце и годишња доба користи редне бројеве од 11 до 31 разуме и користи неправилан глагол хотеть	Р.Г.2.1. разуме краће дијалоге, приче и песме о темама предвиђеним наставним програмом У.И.1.2. ради на увежбавању коректног изговора, акцентовања и интонације исказа У.И.2.4. изржајно чита Р.Т.2.1 проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима П.И.2.1. саставља једноставан текст и уме да га организује у зависности од узраста у	

годишњих доба, редни бројеви од 11 до 31, датум, породица речи, грађење речи, конјугација глагола хотеть, присвојне заменице 3. лица, перфекат	допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова			- примењује присвојне заменице 3.лица једнине и множине(его, её, их) - разуме и користи глаголе у перфекту; пева руску песму	смисаоне целине Л.1.1. уме да користи речник страних речи и израза Л.1.2. поседује одређени фонд речи у зависности од узраста Г.1.1. препознаје врсте речи Г.1.2. препознаје различита глаголска времена	

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ: Заснивање циља на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језака;развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика његових моралних и естетких ставова стицање позитивниг односа према другим језицима и културама уз уважавање различитисти и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика; усвајање основних знања за усмено и писмено споразумевање са људима из других земаља; усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима руског језика, као и да настави да на вишем новоу образовања и самостално учење истог или других страних језика.

Редни број	Наставна тема/ област/садржај
1.	Привет, Россия!-постављање питања, разговор о хобијима и омиљеним јелима
2.	Кафе,,Планета“- наручивање јела и пића, размењивање телефонских бројева, глагол БИТИ у презенту
3.	Школа № 3-тражење решења за неки проблем, одговарање на мејл, особине конјугације
4.	Семья Ирины-слушање телефонског разговора, спортски догађаји у Русији
5.	Свободное время- изражавање позитивних коментара о нечијим вештинама, деклинација придева
6.	Добро пожаловать в Москву- описивање пута, глаголи кретања, превозна средства
7.	Праздники- описивање празника, породица речи, грађење речи, конјугација глагола хотеть

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученици усвоје основне граматичке садржаје, да знају да их употребе у усменој и писаној комуникацији, да усвоје најважнију лексику и да знају да именују најважније појмове по темама у циљном језику

Редни број	**Наставна тема / област/садржај**
1.	Привет, Россия!- представљање, изговарање свог имена, руска азбука
2.	Кафе,,Планета“- поздрављање приликом сусрета, основни бројеви 1-10
3.	Школа № 3- разговор телефоном, дани у недељи
4.	Семья Ирины- представљање пуним именом, род именица, бројеви од 11-100
5.	Свободное время- описивање одеће, презент, изражавање слагања са неким
6.	Добро пожаловать в Москву- разговор о превозу и превозним средствима, читање и и ы
7.	Праздники-називи месеци и годишњих доба, перфекат

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставног предмета:усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика, ученик треба да се оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Ура, каникулы
2.	В Санкт-Петербурге
3.	Конкурс,,Мой родной город``
4.	Вечеринка у Лены
5.	Где мы учимся
6.	Медведи в России
Укупан број часова	72

САДРЖАЈ	Начин остваривања садржаја	Корелација и међупредметна компетенција	Начин провере	Исход	Стандард	Напомена
Поздрав из Србије, Витја пише Ири поруку из Србије а она му одговара; Мој идеалан распуст, на радију слушам емисију о местима где млади из Русије воле да проводе распуст; у спортском кампу, Макс пише Витји из летњег кампа и са друговима организује једно лепо	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и	Енглески језик-лексика која се односи на камповање Географија-навођење географских појмова, називи држава Српски језик-глаголски облици;	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак	разуме краће текстове који се односе на распуст, летњи камп; поздрави и отпоздрави, представи себе и другог; постави и одговори на једноставна питања личне природе; наводи географске	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем	

вече; навођење географских појмова, изражавање одушевљења/досаде, именице на –ија, називи држава, прошло време повратних глагола, придеви у једнини, творба глаголског вида, употреба вида у прошлом времену	ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -квизови, истраживачки рад, израда плаката, рад на тексту	Комуникација, изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин	-активност на часу -вршњачко оцењивање - самопроцена сопственог знања	појмове; именује државе; формулише исказе који се односе на одушевљење/досаду; правилно примењује глаголе у прошлом времену; препознаје и примењује повратне глаголе; примењује глаголски вид у прошлом времену	електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и	

					конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
у хостелу „Северна острва``. Ира је на излету у Санкт Петербургу и са Ољом разгледа фотографије разговор о излету, именице прве и друге деклинације у множини, категорија живо/ неживо у множини, Град на Неви, заједно са својим друговима Ира пише о излетима за школски сајт исказивање допадања/недопадања, именице прва и друга деклинација у множини; Екскурзија по рекама и каналима; Ирино одељење обилази бродом реке и канале Санкт Петербурга; Како рећи да неко хоће или неће нешто и како навести разлог за то; Како рећи шта некога занима или не занима; Упитне заменице КТО и ЧТО; Личне	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на	Географија-Санкт Петербург Енглески језик-презент и перфекат Српски језик-глаголски облици, компетенција за учење, има позитиван и одговоран однос према учењу; Сарадња-активно и конструктивно учествује у раду групе или пара	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -писмени задатак -активност на часу -вршњачко оцењивање - самопроцена сопственог знања	разуме краће текстове који се односе на Санкт –Петербург; разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изрази допадање/недопадање уз једноставно образложење; препознаје и правилно мења именице по падежима(прва и друга деклинација); разликује номинатив, генитив, акузатив именица у множини; разликује и примењује именице у дативу,	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке	

заменице(инструментал и локатив); Глаголи на овать/ евать; презент и перфекат; употреба речи интересоваться; изговор (ж,ш,щ,ч)	тексту, правилан изговор гласова - квизови, истраживачки рад, израда плаката, рад на тексту			инструменталу, локативу множине; разуме исказе којима се исказује заинтересованост/ незаинтересованост; разликује упитне заменице КТО и ЧТО;разликује и правилно примењује глаголе у презенту и перфекту	елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
Добра шанса Директор препоручује ученицима учествовање на конкурсу на коме се може освојити путовање; поређење градова; разговор о томе шта се може видети у ком граду; придеви у множини; Видео о Тули; Серјожа, Настја и Петја планирају	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација	Географија-градови (описивање градова, описивање географског положаја, места и река) Српски језик-глаголски облици Географија-стране света	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу	разуме кратке текстове који се односе на конкурс ,,Мој родни град``и ,,Видео о Тули``; пружи информацију шта се може видети у неком граду; разликује и примењује придеве у множини;	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже)	

снимање филма за конкурс; разговор о учествовању на конкурсу и организовање активности; описивање речи; описивање нечијих интересовања; разговор о омиљеним местима; описивање географских положаја места и река; упитна заменица какој у множини; значење и облици придева должен у презенту; стране света; предлози в,на, конкурс са изненађењем, ученици представљају свој филм, добијају главну награду и притом помажу полицији; разговор о радном месту; разговор о томе шта туристи воле да раде у неком месту; перфекат глагола идти, пойти и найти; показна заменица этот (једнина и множина); глагол мочь; изговор э	путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова - квизови, истраживачки рад, израда плаката, рад на тексту	Енглески језик-садшње и прошло време, заменице, Решавање проблема-планира стратегију решавања проблема (претпоставља решења, планира распоред активности, избор извора информација, средства/опреме коју ће користити са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати	-вршњачко оцењивање - самопроцена сопственог знања	разуме изразе у вези са учествовањем на конкурсу и организовање активности; описује нечија интересовања;саопштава информације о омиљеним местима; описује географски положај места и река; разуме упитну заменицу какој и примењује је у множини; именује стране света; разликује употребу предлога в и на; саопштава шта туристи воле да раде у неком месту; разуме перфекат глагола идти, пойти и найти; примењује показну заменицу этот и глагол мочь	ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће	

					изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
На пијаци или у продавници?Лена позива своје другаре на роштиљ изражавање заповести, императив; Куповина, Макс и Витја купују у пиљари, а Лена и Ира иду на пијацу; Код Ленине куће Лена показује пријатељима своју кућу и собу; изражавање количине; разговор с продавцем; основни бројеви од 70-199; генитив множине именица; много, мало, несколько; упитна реч сколько надо; описивање стана, собе; одредбе за место; личне заменице у једнини	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	Енглески језик-предлози, лексика која означава намештај, храну; заменице; Сарадња-активно и конструктивно учествује у раду групе или пара Естетичка компетенција-показује осетљивост за еко- културу и културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак	разуме краће текстове који се односе на куповину, одлазак у продавницу и на пијацу; разуме облике императива и правилно користи; разуме изразе за количину; упути једноставне молбе и захтеве ; разуме и примењује лексику којом се описује стан/соба; именује бројеве од 70 до 199; разликује генитив множине именица; разуме изразе за количину; постави питања користећи упитну реч сколько;	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.-	

				разликује прилошке одредбе за место	разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
Последња шанса Лена је забринута због лоше оцене у школи; поређење руског система оцењивање са системима у другим државама; разумевање имејла и одговарање на имејл; придеви у једнини и множини; Лена, Љуба и Макс разговарају о школи и плановима за викенд; разговор о будућности; разговор о распореду	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног	Енглески језик-садашње, прошло и будуће време, предлози, лексика за храну и пиће Српски језик-једнина и множина придева Рад с подацима и информацијама-ученик користи	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -писмени задатак	разуме краће текстове који се односе на школу, школске обавезе, интернет форум; пореди руски систем оцењивања са системима у другим државама; разуме имејл и одговара на имејл, користи	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику	

часова и омиљеним школским предметима; извињавање и навођење разлога; како говорити шта неко воли или не воли да једе/ пије; футур; глагол есть и пить; употреба играть(в/на); изговор предлога с ; школски интернет форум ; ученици дискутују на форуму о школској свакодневници; изражавање мишљења, слагање са неким или одбијање нечега; како причати о својој школи; реченица са везником который; изговор(и,й)	материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	и самостално проналази различите изворе информација и података, критички разматра њихову поузданост и ваљаност, разврстава их и повезује у релевантне информације из различитих извора		изразе за разговор о будућности, распореду часова и предметима; саопштава шта неко воли или не воли да јед/ пије; изражава мишљење слагање са неким/ неслагање; описује своју школу; разликује придеве у једнини и множини; разликује футур; примењује глаголе есть и пить; користи глагол играть са предлозима;примењује предлог с, разуме реченицу са везником который	саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и	

					флексије именица, глагола, придева, прилога	
Медведи у Русији; фото-албум руских медведа; медвед као симбол; два пријатеља наилазе на медведа; судбина два медведа; позната бајка; медведи у циркусу; опраштање од Мишке	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, допунска и додатна настава, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	Српски језик-Бајка о медведу Енглески језик-предлози, заменице, садашње, прошло и будуће време Српски језик-глаголски облици Сарадња-одговорно и савесно извршава заједничке активности стављајући интересе групе изнад сопствених	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу -вршњачко оцењивање - самопроцена сопственог знања	разуме краће текстове који се односе на медведе у Русији; разуме симбол медведа у Руској традицији и култури; разуме бајку; разуме и примењује лексику која се односи на дресирање медведа, циркус; разумевање и примена граматичких садржаја(глаголи, придеви)	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд.	

	квизови, истраживачки рад, израда плаката, рад на тексту				које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ: Заснивање циља напотребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика, развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика његових моралних и естетских ставова стицање позитивног односа према другим језицима и културама уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика; усвајање основних знања за усмено и писмено споразумевање са људима из других земаља; усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима руског језика, као и да настави да на вишем нивоу образовања и самостално учење истог или других страних језика

Редни број	**Наставна тема/ област/садржај**
1.	Ура, каникулы-постављање питања, давање одговора, разговор о распусту, прошло време повратних глагола, придеви, глаголски вид
2.	В Санкт-Петербурге-знаменитости Санкт-Петербурга, постављање питања и давање одговора; описивање града, разговор о граду, прва и друга деклинација именица
3.	Конкурс,,Мой родной город``- питања и одговори, разговор о родном граду/селу, интересовањима, омиљеним местима, перфекат глагола идти, пойти, найти
4.	Вечеринка у Лены- грађење императива, примена заповедног начина у одговарајућем контексту, исказивање количине
5.	Где мы учимся-питања и одговори, футур- грађење и примена, глагол играть(в/на) разговор о распореду часова, предметима, будућности
6.	Медведи в России- бајка о медведу, анализа, разговор, питања и одговори, маскота, симбол

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученици усвоје основне граматичке садржаје, да знају да их употребе у усменој и писаној комуникацији, да усвоје најважнију лексику и да знају да именују најважније појмове по темама у циљном језику

Редни број	Наставна тема / област/садржај
1.	Ура, каникулы- упитна заменица какой, питања почему, потому что, лексика која се односи на распуст
2.	В Санкт-Петербурге- лексика која описује Санкт-Петербург, категорија живо/неживо, упитне заменице кто, что
3.	Конкурс,,Мой родной город``- лексика(град) интересовања, стране света, предлози в,на
4.	Вечеринка у Лены- основни бројеви, упитна реч сколько, примена речи надо(значење) одредбе за место, личне заменице
5.	Где мы учимся- разликовање придева(једнина и множина), просто и сложено будуће време, реченица са везником который
6.	Медведи в России- усвајање лексике која се односи на тему : симбол, грб града, разумевање краћег текста

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставног предмета:Усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика,ученик треба да се оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Кумиры молодёжи
2.	Счастливого пути!
3.	Летняя школа в России
4.	Мы умеем веселиться
5.	В Сибири
Укупан број часова	72

САДРЖАЈ	Начин остваривања садржаја	Корелација и међупредметна компетенција	Начин провере	Исход	Стандард	Напомена
-описивање нечијег изгледа, музички инструменти, музички жанрови -четворо младих побеђују на музичком такмичењу, говоре о својим интересовањима, склоностима и жељама -глаголи уметь, мочь, давать	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини	-Музичка култура- музички инструменти Компетенције: -Комукикација- изражава своје ставове, мишљења, осећања на позитиван, конструктиван и аргументован начин	-иницијално тестирање - усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу	-описује нечији изглед -описује оркестар -говори о музичким интересовањима -прича шта неко уме да ради и које склоности има -описује чиме се неко бави	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме	Европски дан језика-тематски дан

-употреба повратних глагола заниматься, интересоваться и увлекаться -изражавање понављања радње с предлогом –по -изражавање времена различитим средствима(глаголи, прилози, предлошко падежне конструкције) -анкета на улици: шта је важније карактер или изглед -придеви: карактерне особине -придеви: творба антонима с префиксом не- -присвојне заменице: множина	тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -истраживачки рад, лексичке вежбе, усвајање нових речи и израза, квизови, објашњавање и решавање проблемских ситуација, рад на тексту	Сарадња-активно и конструктивно учествује у раду групе или пара	-самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	-говори о различитим спортовима -заузима став о одређеној теми -описује изглед и карактер неке особе	једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
-путовање возом: речи и информације	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена	Енглески језик-футур Компетенције:	- усмена провера -домаћи задаци	-описује како се снаћи на железничкој станици	ДСТ.1.1.2..- разуме значење најфреквентнијих речи,фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних,кратких,јасно	

-четворо младих, победници музичког такмичења, добили су као награду пут у Суздаљ. Витја се у возу уплашио да је у возу изгубио карте -основни бројеви 200-1001, 1021... -глагол брать -именице на-ни(е) и –ени(е)(творба речи) -прилози -глаголи одређеног и неодређеног кретања -именице: изражавање времена предлошко-падежним конструкцијама (датив, инструментал и локатив)	граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова - истраживачки рад, лексичке вежбе, усвајање нових речи и израза, квизови, објашњавање и решавање проблемских ситуација, рад на тексту	-Решавање проблема-проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама -Комуникација-уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица -Компетенција за учење- има позитиван и одговоран однос према учењу	-вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак -писмени задатак -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	-пита за цену карте -чита возну карту -описује добијање информација на железничкој станици -описује како проверити када воз полази/долази -како купити карту -поступање када неко нешто не разуме или не може да се изрази -описује причу у сликама -описује географске особине неког места -прича о путовању возом/аутобусом/ авионом -наводи бројеве од 200 до 1000 -правилно користи глагол брать	контекстуализованих усмених исказа ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника	

				-деклинира именице на -ие -исказује место и правац различитим прилозима -прави разлику између глагола одређеног и неодређеног кретања -правилно изговара р и (р`) -изражава времена предлошко-падежним конструкцијама(датив, инструментал и локатив)	ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилогаДСТ.3.3.1.Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика	
-чланови породице, породично стабло, просторије у кући и спремање просторија -ученица из Ниша живи у руској породици; у Суздаљу је у гостима, у летњој школи руског језика упознаје вршњаке после концерта.Заједно се	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног	Енглески језик(футур) Немачки језик(активности у слободно време) Немачки језик(породични односи) Компетенције: -Сарадња-поштује правила заједничког рада и	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу	-описује чланове породице, породичне односе, колико ко има година -именује просторију у стану и описује обавезе приликом спремања просторија -прави породично	ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хобиДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских	

спремају на екскурзију по Суздаљу -шта се у ресторану може наручити за јело и пиће? -како наручити? -како разговарати са конобаром/ конобарицом? -именице треће деклинације -облици множине неких именица мушког рода -редни бројеви већи од 40 -године и датуми: година рођења, пун датум рођења -глаголи: императив глагола -глаголи: будуће време -глаголи: употреба вида -глаголи есть и дать	материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова - истраживачки рад, лексичке вежбе, усвајање нових речи и израза, квизови, објашњавање и решавање проблемских ситуација, рад на тексту	препознаје своје место и улогу у групи или пару -Комуникација- користи на одговарајући и креативан начин језик и стил који је специфичан за различите дисциплине; кроз комуникацију негује културу изражавања и чува језички идентитет	-самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	сатбло своје породице -исказује нечију годину рођења -исказује пун датум неког догађаја -описује како задати некоме да нешто уради -игра картама: када су настали неки важни предмети руске културе и када су се родили неки познати људи -разумевање ресторанског менија -описивање неке активности у будућем времену - како наручити јело и пиће у ресторану	информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилогаДСТ 3.2.4.Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног окружења	
-речник:делови тела -традиционална недеља Масленица	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена	Компетенције: -Комуникација- изражава своје	- усмена провера -домаћи задаци	-описује празнике и народну традицију	ДСТ.1.1.5.Разуме основни смисао најједноставније конверзације,тј.предмет разговора који прати,уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро	

-традиционалне руске палачинке -Милица пише имејл својој другарици Нади о празнику Масленица о Јарославу: о томе како се Руслан попео на високи ледени стуб и како му се нешто лоше десило -потпуна и делимична негација -употреба непрелазних повратних и прелазних глагола -показне заменице: этот и тот -глаголи: слушать, слышать -употреба речи можно и нельзя(у садашњем, прошлом и будућем времену) -употреба глагола неодређеног кретања и употреба глагола „бити“	граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	ставове, мишљења, осећања на позитиван, конструктиван и аргументован начин -Дигитална компетенција- ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадња	-вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -писмени задатак	-описује лутку која се прави за Масленицу -разумевање рецепта за палачинке -разговор на тему Масленица или неког другог празника и припрема за празник -разумевање и реаговање на програм Масленице -како питати шта је дозвољено, шта није дозвољено -разумевање песме и њено довршавање -како рећи када се лоше осећаш -како се одговара на питања лекара -како испричати где си био/била	ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језикуДСТ.1.3.2.Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексикуДСТ.1.3.1.Познаје основне појмове свакодневног живота циљних култура(нпр.начин исхране,радно време,навике,празници,разонода) ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања	

					ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
-Сибир: природне лепоте и еколошки проблеми -Витја,Настја,Жења и Сардана су у Јакутији. Они су у летњем кампу у Амги, али живот у Амги уопште није једноставан -чланак о младим чуварима животне средине и њихово ангажовање на Бајкалском језеру -глаголи кретања: префиксални облици	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика,	-Енглески језик(глаголи у перфекту) -Немачки језик(глаголи у перфекту) Компетенције: -Одговоран однос према околини-процењује и вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада и одређује какав утицај оне имају на животну	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак	-описује животну средину и животиње -како дати наслов неком тексту -како поставити питања одређеном тексту -како испричати причу по сликама и осмислити завршетак приче -како направити списак потребних	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.-	

-предлози: употреба предлога в/на(куда?) и из/с(откуда?) -употреба речи нужен/ нужна/нужно/ нужны -обнављање конструкција за изражавање поседовања (употреба у прошлом и будућем времену) -акценат одричног облика глагола быть у прошлом времену условне реченице са если -изражавање циља зависним реченицама	интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	средину, квалитет живота и здравља и одрживи развој -Сарадња- активно учествује у раду групе или пара		ствари за путовање -како рећи да нам је нешто потребно/непотребно -како рећи да нешто имамо или немамо у прошлом и будућем времену -како навести разлоге за одлазак у Сибир и разлоге против тога -како написати извештај -како учествовати у разговору о еколошким проблемима -испричати о важним стварима које се тичу заштите животне средине -аргументовати и бранити своје мишљење	препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилогаДСТ.3.3.7.Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема	

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ: Циљ додатне наставе да ученици усвоје сложене граматичке структуре,изузетке и проширену лексику

Редни број	Наставна тема/ област/садржај
1.	Кумиры молодёжи-опис нечијег изгледа, опис оркестра, опис музичких интересовања, опис чиме се неко бави,опис различитих спортова, опис изгледа и карактера неке особе
2.	Счастливого пути!-опис како се снаћи на железничкој станици, какоп питати за цену карте, како прочитати возну карту, глаголи одређеног и неодређеног кретања
3.	Летняя школа в России-опис чланова породице,породичних односа и колико ко има година, називи просторија у стану, датуми, множина неких именица мушког рода
4.	Мы умеем веселиться-опис празника и народне традиције, рецепт за палачинке, припрема за празник, разговор на тему Масленице или неког другог празника; непрелазни повратни и прелазни глаголи
5.	В Сибири- испричати причу по сликама и осмислити завршетак приче, испричати о животној средини и животињама, изражавање циља зависним реченицама

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученици усвоје основне гтраматичке структуре, да знају да их употребе, да искажу допадање/недопадање и планове

Редни број	Наставна тема / област/садржај
1.	Кумиры молодёжи- изражавање понављања радње са предлогом –по, представљање на руском језику, навести музичке инструменте, врсте спортова
2.	Счастливого пути!-бројеви од 200,прилози за место и правац, употреба глагола кретања
3.	Летняя школа в России- навести и представити чланове породице, називе просторија у стану, породично стабло
4.	Мы умеем веселиться- навести празнике, традиционална јела која се припремају за празник Масленицу, потпуна и делимична негација
5.	В Сибири-акценат одричног облика глагола быть у прошлом времену, постављати једноставнија питања и давати одговор, направити списак за путовање

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставног предмета:Усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика,ученик треба да се оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	В международном молодёжном центре
2.	СМИ в нашей жизни
3.	Планы на будущее
4.	Из прошлого в будущее
5.	Российский рок
Укупан број часова	68

САДРЖАЈ	Начин остваривања садржаја	Корелација и међупредметна компетенција	Начин провере	Исход	Стандард	Напомена
1. В международном молодёжном центре Текстови који се односе на могућност боравка у Русији у међународним олимпијским камповима. -како испричати о боравку у међународном кампу у Русији;како говорити о својим искуствима;	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких	**-Музичка култура-** руске песме **Рачунарство и информатика-** Тржење информација путем интернета **Српски језик-** глаголски облици	-иницијално тестирање - усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања	-разуме једноставније текстове који се односе на међународне омладинске кампове -исприча о боравку у међународном кампу у Русији,говори о својим искуствима -уме да заврши причу/текст	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији	Европски дан језика-тема

-како завршити причу/текст: -тражење на интернету информација о боравку у камповима;разговор о томе; -како питати за пут. Писање извештаја о боравку у летњем или зимском одмаралишту са школом.Песма,,Как здорово``(разумевање и певање песме) Граматика:повратна заменица друг друга,присвојна заменица свој;одрични прилози -изражавање места предлошко -падежним конструкцијама -одричне заменице -повратна заменица -показна заменица -изражавање правца предлошко-падежним конструкцијама	садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова	**Компетенције:** - **Комукикација**-изражава своје ставове, мишљења, осећања на позитиван, конструктиван и аргументован начин **Сарадња**-активно и конструктивно учествује у раду групе или пара -**Дигитална компетенција**-Уме да претражује,критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ-а	-провера лексике -контролни задатак	-користи интернет у циљу тражења информација о боравку у камповима:-пита за пут; -пише извештаје о боравку у летњем или зимском одмаралишту са школом; -пише извештај о екскурзији; -разуме и пева руску песму ,,Как здорово`` -разуме и примењује повратне заменице и одричне прилоге; -исказује место предлошко-падежним конструкцијама, -разуме и примењује безличне реченице,одричне заменице,повратне и показне заменице; -исказује правац предлошко-падежним конструкцијама и примењује их у контексту;	садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику Дст.1.1.3.Познаје основне појмове свакодневног живота циљних култура(Нпр. начин исхране,радно време,навике,празници,разонода)ДСТ.1.3.5.Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура;наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкцијеДСТ:2.1.14.Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.-записује речи и зразе са релативном	

					ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
2. СМИ в нашей жизни Разговор о употреби различитих медија, -читање ТВ програма,исказивање нечијег мишљења(шта неко мисли о нечему) -исказивање нечијих жеља; -исказивање сопственог мишљења и аргументовање; -вођење разговора о предностима и недостацима медија -исказивање времена -Глаголи:употреба облика хотеть и хотеться; -исказивање циља зависним реченицама са везником чтобы +инфинитив/ прошло време; -везници что и чтобы,	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег	**Енглески језик-**прошло,садашње време **Историја-**медији,медијска писменост **Компетенције**: **-Решавање проблема-**проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама - **Комуникација-**уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -контролни задатак -писмени задатак -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	Разуме садржај различитих медија, -чита и разуме ТВ програм; -саопштава шта неко мисли о нечему; -исказује нечије жеље, -исказује сопствено мишљење и аргументује га; -разуме текстове који се односе на медије(предности и недостаци медија), -исказује време -разуме и примењује глаголе хотеть и хотеться; -разуме и изражава циљ зависним реченицама са везником чтобы; -разуме једноставније текстове у којима се	ДСТ.1.1.2..- разуме значење најфреквентнијих речи,фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних,кратких,јасно контекстуализованих усмених исказа ДСТ:1.1.9.Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова(натписи,огласи,вестикратки извештаји,,сервисне информације,временске прогнозе,брошуре,проспекти,рекламе,стрипов и)уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовањаДст.1.1.22.На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе(плаката,транспарената,јеловника)ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже)	

-исражавање циља предлошко-падежним конструкцијама -описивање садржаја филма -састављање резимеа;представљање омиљене књиге,представљање омиљеног филма; -Глаголи:Прошло време глагола(без суфикса –л); -стратегија:писање сижеа књиге/филма	језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -истраживачки рад, лексичке и фонетске вежбе, усвајање нових речи и израза, рад на тексту	-**Компетенција за учење**- има позитиван и одговоран однос према учењу		описују искуства,догађаји и способности у прошлости; -описује садржај филма; -разуме и саставља резиме; -разуме и представља омиљену књигу; -разуме и представља омиљени филм; -разуме и примењује глаголе у прошлом времену(без суфикса –л) -разуме и пише сиже књиге/филма	ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилогаДСТ.3.3.1.Разуме основне сличности и разлике између своје и	

					циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика	
3. Планы на будущее Разговор о будућим занимањима; -анкетирање одељења у вези са омиљеним занимањима, -прављење листе омиљених занимања, -разговор на тему будућег посла; -како нешто упоредити; -како посаветовати некога (как можно+компаратив) песма,,Рома,извини``(певање и коментарисање песме; -писање стихова, -писање своје биографије(CV), -учествовање у разговору о проблемима младих;заузимање става о комуникацији на интернету; -исказивање шта је лакше/теже/важније у нечијем животу; -описивање познате особе,навођење предности и мана њене професије;	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних	**Музичка култура**-руске песме **Компетенције**: -**Сарадња**-поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару - **Комуникација**-користи на одговарајући и креативан начин језик и стил који је специфичан за различите дисциплине; кроз комуникацију негује културу изражавања и чува језички идентитет -**Дигитална компетенција**-Ефикасно користи ИКТ за	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	-размењује информације о будућим занимањима, -врши анкетирање одељења у вези са омиљеним занимањима, -прави листу омиљених занимања,разуме и примењује лексику на тему будућег посла; -пореди -размењује савете уз помоћ израза можно+компаратив -разуме,пева и коментарише руску песму,,Рома,извини`` -пише стихове -пише своју биографију(CV) -учествује у разговору о проблемима младих; -изражава свој став о комуникацији на интернету -формулише питања и једноставне исказе	ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хобиДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ:2.1.8.Разуме појединачне речи,једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музициДСТ.2.2.1.-препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовањаДСТ:3.1.3.Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме,као и презентације праћене визуелним елементима	

-описивање једног дана у свом животу 2050.године; -глаголи стать,работать и быть с инструменталом; -везници:и,а и но -придеви и прилози:прост и сложен компаратив. -генитив поређења -неки неправилни облици простог компаратива; -читање и изговор ться,придеви и прилози, сложени суперлатив и суперлатив са речима всего/всех	материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -истраживачки рад, лексичке и фонетске вежбе, усвајање нових речи и израза, рад на тексту	комуникацију и сарадњу - **Предузимљивост и оријентација ка предузетништву**-Мотивисан је и зна да истакне своје добре особине које су важне за обављање школских и радних задатака и користи CV и мотивационо писмо да опише своје компетенције,жеље и очекивања		шта је лакше/теже/важније у нечијем животу -описује познату особу,предности и мане њене професије -разуме и примењује глаголе стать работать и быть са инструменталом -разуме и примењује прост и сложен компаратив -разуме и примењује генитив поређења -правилно чита и изговара –ться -разуме и примењује придеве и прилоге:сложени суперлатив и суперлатив с речима:всего/всех	ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилогаДСТ 3.2.4.Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног окружења	
4. Из прошлого в будущее Вођење разговора о догађајима из прошлости -разговор о емоционалном стању особе из њених бележака у дневнику -разговор о томе шта бисте урадили у одређеним ситуацијама -исказивање осећања	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких	**Компетенције**: - **Комуникација**-изражава своје ставове, мишљења, осећања на позитиван, конструктиван и аргументован начин	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе читања -вежбе писања	-опише у неколико краћих везаних исказа,искуства,догађај из прошлости -разуме једноставније исказе који се односе на емоционално стање из њених бележака у дневнику -разуме једноставније	ДСТ.1.1.5.Разуме основни смисао најједноставније конверзације,тј.предмет разговора који прати,уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.12.- саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу(породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем	

-како испричати о животу Ср ба у Русији -састављање званичног писма -задатак лекције : а)прављење постера/ флајера у вези са ћилибарском собом; б)представљање живота познате личности у 1. лицу -глаголи дать, хотеть и хотеться -условне реченице са если бы... то... -неодређене заменице са речцама –то и -нибудь -информације о датуму и временском периоду -изражавање времена предлошко-падежним конструкцијама (генитив,датив и акузатив са предлозима	садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -истраживачки рад, лексичке и фонетске вежбе, усвајање нових речи и израза, рад на тексту	-**Дигитална компетенција**-ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу **Естетичка компетенција**-Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница,упознаје и разуме њихове вредности,повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара	-провера лексике -контролни задатак -писмени задатак -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	информације које се односе на правила понашања у одређеним ситуацијама -разуме уобичајене изразе у вези са осећањима и реагује на њих -опише неки историјски догађај,историјску личност -састави званично писмо -изради постер/флајер на тему,,Ћилибарска соба`` -представи живот познате личности у првом лицу -разуме и примени глаголе дать,хотеть,хотеться -разуме и примени условне реченице са если бы...то... -разуме и примењује неодређене заменице са речцама-то и –нибудь -разуме и даје информације о	електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језикуДСТ.1.3.2.Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексикуДСТ.1.3.1.Познаје основне појмове свакодневног живота циљних култура(нпр.начин исхране,радно време,навике,празници,разонода)ДСТ1.3.3.Познаје најзначајније догађаје циљних култураДСТ:1.3.4.Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура;наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за које показује интересовање ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописнох правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са	

				датуму и временском периоду -исказује време предлошко-падежним конструкцијама	личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога	
5. Российский рок Вођење разговора о историји рок музике -разумевање текстова на веб- сајтовима -учествовање у разговору о „Дворском тргу`` у Санкт-Петербургу на основу бележака -састављање анкете о певачици Земфири -тражење информација на интернету -осмислити и одглумити дијалог са певачицом песма„Чајка``(слушање и коментарисање песме) -састављање топ листе(листа омиљених песама у одељењу)	-презентација наставних садржаја, препознавање и примена граматичких садржаја, рад у пару, рад у групи на задату тему, приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице, утврђивање и ситематизација путем штампаног материјала и мини тестова, корелација и	**Музичка култура**-руске песме,представљање омиљеног музичара/групе **Компетенције**: **-Решавање проблема-** Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством	- усмена провера -домаћи задаци -вежбе слушања -диктат -вежбе писања -провера лексике -активност на часу -самопроцена сопственог знања -вршњачко оцењивање	-разуме и разговара о историји руске рок музике -разуме текстове на веб-сајтовима -разуме и учествује у разговорима о „Дворском тргу``у Санкт-Петербургу на основу бележака -формулише анкету о певачици Земфири -тражи информације на интернету -осмисли и одглуми дијалог са певачицом -слуша и коментарише песму„Чајка`` -саставља топ листу омиљених песама у одељењу	ДСТ.1.1.1.- разуме најједноставније речи, имена, бројеве и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани ДСТ.1.1.10.- чита наглас изражајно кратке и једноставне текстове(показујући да прати њихов општи смисао) ДСТ.1.1.20.- пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже) ДСТ.1.1.23.- на матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику ДСТ.1.2.2.- правилно записује познату лексику ДСТ. 2.1.2.- разуме једноставније поруке личне природе ДСТ.2.1.9.- разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација(писма, мејлови) ДСТ:2.1.8.Разуме појединачне речи,једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музициДСТ.2.2.1.- препознаје и изговара већину гласова и	

-представљање омиљеног музичара/групе -исказивање времена предлошко-падежним конструкцијама(инструментал и локатив с предлозима)	позивање на стечено знање из граматике матерњег језика, интерактивно учење, реализација уз помоћ аудио визуелних материјала, игровне активности, симулација, рад на тексту, правилан изговор гласова -истраживачки рад, лексичке и фонетске вежбе, усвајање нових речи и израза, рад на тексту	**-Сарадња-** активно учествује у раду групе или пара -**Дигитална компетенција-** Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користи на одговарајући начин		-представља омиљеног музичара/групу -исказује време предлошко-падежним конструкцијама(инструментал и локатив са предлозима)	гласовних група уз одређена прозодијска ограничења(акценти, интонација, дужина) ДСТ.2.2.2.- исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила ДСТ.2.2.3.- познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције ДСТ.3.1.1.- разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовањаДСТ:3.1.11.Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике ДСТ.3.1.14.- поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање, одговара на слична питања саговорника ДСТ.3.2.2.- записује речи и зразе са релативном ортографском тачношћу и познаје и примењује фреквентна правописна правила ДСТ.3.3.5.- познаје положај земаља у којима се користи страни језик ДСТ.3.2.3.- познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилогаДСТ.3.3.7.Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема	

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ: Циљ додатне наставе да ученици усвоје сложене граматичке структуре,изузетке и проширену лексику

Редни број	Наставна тема/ област/садржај
1.	В международном молодёжном центре,конверзација,давање одговора на питања,усвајање и примена граматичких правила
2.	СМИ в нашей жизни разговор ,конверзација,одговори на питања,усвајање и примена граматичких правила
3.	Планы на будущее конверзација,проширивање лексике,давање одговора,усвајање и примена граматичких садржаја
4.	Из прошлого в будущее ,дискусија на одређену тему,разговор,одговори на питања,усвајање и примена граматичких садржаја
5.	Российский рок кључне реченице из текстова,конверзација,усвајање и примена граматичких правила

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученици усвоје основне гтраматичке структуре, да знају да их употребе, да искажу допадање/недопадање и планове

Редни број	Наставна тема / област/садржај
1.	В международном молодёжном центре,читање,издвајање кључних речи,препознавање граматичких садржаја
2.	СМИ в нашей жизни,читање,лексика,граматички облици
3.	Планы на будущее,читање,издвајање кључних речи,израда једноставних граматичких задатака
4.	Из прошлого в будущее,читање,кључне речи,израда једноставнијих граматичких вежбања
5.	Российский рок,лексика,кључне речи,читање,једноставнија граматичка вежбања

ШПАНСКИ ЈЕЗИК

Разред	број часова обраде	број часова утврђивања	укупан број часова
Пети разред	30	42	72
Шести разред	30	42	72
Седми разред	30	42	72
Осми разред	28	40	68

Циљ наставе страног језика у основном образовању

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.
Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Општи стандарди
Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина
Разумевање говора
Ученик треба да разуме усмену поруку исказану савременим језиком, без непотребних лексичких и синтаксичких тешкоћа, и не дужу од две до три минуте; и то на нивоу глобалног разумевања (основно обавештење из поруке), на нивоу селективног разумевања (проналажење тражене информације) и разумевања имплицитног садржаја (интонације поруке, односно намере говорника). Разумевање треба да се односи на различите врсте усмених порука (приповедање, разговор, информативни билтен), а ученик треба да буде способан да идентификује различите врсте исказа (изјавне, упитне и заповедне), да уочи кључне речи и експресивне елементе

исказа, да уочи одредбе за исказивање различитих, програмом предвиђених односа (време, место, узрок, последица, начин, итд.), да реконструише непознато на основу контекста и да запамти кључне елементе поруке.

Усмено изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде оспособљен да савременим језиком, примереним свакодневној комуникацији, искаже једноставну усмену поруку, да буде у стању да учествује у једноставном разговору, да једноставно и јасно исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да прочита и разуме једноставне поруке, знакове, информације, да разуме, глобално, селективно и на нивоу имплицитног, једноставније аутентичне или адаптиране аутентичне текстове писане савременим језиком, у вези са свакодневним ситуацијама и из домена његовог интересовања.

Писано изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде способан да напише своје личне податке, да напише честитку, разгледницу, једноставну поруку и краће неформално писмо, да опише неки доживљај и место у којем живи, да напише нешто о себи и својим интересовањима, да напише кратак резиме о ономе што је чуо, видео или прочитао и изнесе лични став (допадање, недопадање, слагање, неслагање и друго).

Развијање социокултурне компетенције

Поред сазнања о основним чињеницама везаним за историју, географију, културу и уметност земаља чији језик учи, ученик треба да стекне увид, у оквиру поља свог интересовања и искуства, у сличности и разлике у навикама (вербална и невербална комуникација), обичајима, менталитету и институцијама између наше земље и земаља чији језик учи.

РАЗРЕД: ПЕТИ

Тема	Садржаји	Исходи	Врсте активности у образовно-васпитном раду за ученика	Начин остваривања програма (методе и технике рада)
1. ASí SOMOS Поздрављање; Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима; **2.HOLA, ¿QUÉ TAl?** Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *¡Hola¡ ¿Qué tal?* *¡Buenos días!* *¡Buenas tardes!* *¡Buenas noches!* *¡Adiós!* *¡Chao!* *¡Hasta luego!* Знаци интерпункције. **(Интер)културни садржаји:**формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости; лична имена и надимци. *Hola, soy María. ¿Y tú?* *Soy Rodrigo. Encantado.* *Buenas tardes, me llamo María.* *Tengo once años. Estoy en quinto curso.* *Soy de Serbia. Hablo serbio e inglés. Aprendo español.* *¿Cómo te llamas? ¿De dónde eres?* *¿Qué idiomas hablas? ¿Dónde vives?* *¿Quién es? (mostrando la foto) – Esta es mi hermana. Se llama Silvia.* *Este es señor Rodríguez. Es profesor. Es español.* Глагол *ser.*	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да у усменој и писани комуникацији: - поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; – представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; – разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; – опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима; – разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; – опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; – опише шта уме/не уме да (у)ради; – разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним	- слуша, понавља и изговара нове речи и једноставне реченичне конструкције, даје усмене одговоре, - учествује у креирању правила у раду и игри, поставља питања, - повезује, заокружује, категорише, - реагује на инструкције наставника (TPR – тотални физички одговор), - црта, сецка, боји, лепи, - пева кратке песмице, глуми, игра, **Врсте активности у образовно-васпитном раду за наставника** - иницира рад у пару, малим групама, индивидуални рад, игре, певање, глуму, - наставник ствара подстицајну атмосферу за рад, - уводи језичке садржаје користећи мимику, постере или флеш картице,	– комуникативно-интерактивни приступ, – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалошка метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, класирање и упоређивање, пантомима. **Начин провере постигнућа ученика** **Формативно оцењивање** - посматрање,

3.ESTÁS EN TU CASA Описивање живих бића, предмета, места и појава; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима; **4.¡ES MUY SIMPÁTICA!** Описивање живих бића, предмета, појава и места ; изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања; исказивање потреба, осета и осећања; Честитање	Личне заменице. Упитне речи (*qué, quién, cómo, de dónde*). Бројеви. **(Интер)културни садржаји:** формално и неформално представљање, име, име и презиме, именовање сродства, градова, земаља; земље шпанског говорног подручја. Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре : *Este es… Se llama… Tiene pelo rubio y ojos* *oscuros. Es alto…* *Lleva pantalones negros y una camiseta blanca.* *(mostrando la foto) Esta es mi familia. Mi hermano se llama… Es mayor/menor que yo.* *Tiene … años.* *Pepe es de Madrid. Es la capital de España. Es una ciudad grande e interesante.* Личне заменице Упитне речи (qué, quién/es, cómo, de dónde) Придеви. Род, број и слагање с именицама. Присвојни придеви (уз именице за означавање сродства) Одређени и неодређени члан	језичким средствима; – разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпада-ње, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; – разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагањаи реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима; – разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; – тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; – изрази присуство и одсуство некога или нечега; – разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; – тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком / метеоролошком времену; – разуме позив и реагује на њега; – упути позив на заједничку активност; – разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у просто-ру и реагује на њих;	- подстиче ученике, мотивише, - надгледа и усмерава активности ученика, - даје једноставне инструкције и прати реаговања ученика, - поставља питања, процењује, - иницира рад у пару или групи - подстиче ученике да повежу задати контекст са животним ситуацијама кроз игру улога и симулације. **Међупредметна корелација** - **српски језик ,енглески језик** – вокабулар, комуникативне функције, граматички садржаји, гласови, - **математика** – бројеви, основни и редни - **ликовна култура** – боје и облици, ликовни израз доживљаја, - **музичка култура** – песмице, - **физичко васпитање** – тотални физички одговор, здрава исхрана - **верска настава** – празници - **грађанско васпитање** – правила понашања у школи, образовни систем у Шпанији	- портфолио, - пројекти, - групни рад, - самовредновање, - вршњачко вредновање, - домаћи задаци, - усмено испитивање, - диктати, -тестови

5.¡TODOS LOS DíAS LO MISMO! Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности; Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког) Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности **6.¿TE GUSTA?** Исказивање потреба, осета и осећања; изражавање изражавање допадања/ недопадања; изражавање количина, и бројева	Презент индикатива (најфреквентнији правилни глаголи и неправилни глагол tener) Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре***)*** *Esta es mi familia. Mi hermano menor se llama* *Jorge. Mi hermana es mayor, tiene 16 años. Su nombre es Silvia. Es mi perro, Ringo...* *- ¿De quién es este /aquel libro? – Es el libro de* *Juan. Es su libro.* *Juan no tiene la entrada. Ha perdido su entrada.* Конструкција за исказивање припадности Присвојни придеви Показни придеви Негација Упитна интонација *-Tengo mucha hambre / sed … -Yo también.* *¿Quieres comer / tomar algo?* *-No tengo hambre / sed … -Yo tampoco. / Yo sí.* *-Tengo frío. -¿Cierro la ventana?* Презент индикатива (неправилни глаголи *estar, tener*). *También, tampoco* **(Интер)културни садржаји:** мимика и гестикулација;употреба	– тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; – опише непосредни простор у којем се креће;	- **географија** –Краљевина Шпанија, земље шпанског говорног подручја **Међупредметне компетенције** 1) компетенција за целоживотно учење 2) комуникација 3) рад с подацима и информацијама 4) дигитална компетенција 5) решавање проблема 6) сарадња 7) одговорно учешће у демократском друштву 8) одговоран однос према здрављу 9) одговоран однос према околини 10) естетичка компетенција 11) предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	

7.VAMOS DE VIAJE Исказивање просторних односа и величина; Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	емотикона. *Enhorabuena!* *¡Felicidades!* *¡Feliz cumpleaños! ¡Feliz cumple!* *Gracias.* *¡Felices fiestas! A ti también.* *Te deseo feliz Navidad y próspero Año Nuevo.* **(Интер)културни садржаји:** најзначајнији празници и начин обележавања / прославе. Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Tengo clases de español los lunes y miércoles / todos los lunes.* *Me despierto a las 7. Desayuno los churros con leche. Voy a escuela. Duermo la siesta después de las clases. Hago mis tareas y juego con mi hermana. Me acuesto a las 9.* *Practico fútbol los sábados.* *Hacer tarea, comprar pan, pasear el perro...* *Habla bien el español.* Презент индикатива (најфреквентнији глаголи). *Bien, mal.* **(Интер)културни садржаји:** радно време, разонода, живот породице. *Hoy es jueves, 13 de ocubre de 2018.* *Mi cumpleaños es el 8 de julio.*			

	¿Qué tiempo hace hoy? Hace sol / frío / calor... Llueve. Nieva. *En mi ciudad, en verano hace calor. No llueve mucho...* *– ¿Cuándo vas a España? – En julio.* *-¿Qué hora es? – Son las dos. / Son las dos y media.* Прилози за време (нпр. *ahora, hoy, ayer, mañana, por la mañana...*) Индикатив презента за изражавање планиране радње (нафреквентнији глаголи). **(Интер)културнисадржаји:** клима, разговор о времену, географске дестинације. *¿Quieres salir? – Sí. No puedo.* *¿Jugamos a las cartas? – Vale.* *¿Puedes venir a mi cumpleaños? –Sí. No, lo siento. Perdón.* *Vamos al cine.* *Miramos el partido.* Презент индикатива (најфреквентнији правилни глаголи). Неправилни глаголи *querer, poder***.** **(Интер)културни садржаји:** прикладно прихватање и одбијање позива, рођендани, прослава рођендана, игре. *Me gusta bailar. Me gusta mucho pasear.* *¿Te gusta el chocolate? – Sí. / No.* *Me gusta la música.*			

	No me gustan las discotecas. *Gustar* Лична заменица за индиректни објекат (COI *me, te, le*). **(Интер)културни садржаји:** уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт. *¿Cuántas personas hay? Hay cuatro personas en el aula. No hay nadie.* *-¿Cuánto son los tomates? - Son doscientos dínares.* *-¿Qué quiere? – Necesito un pan, 100 g de jamón, un litro de leche. – Aquí tiene. – Gracias.* *Tengo muchos amigos.* *Tienen bastantes problemas.* *Tiene pocas tareas.* Бројеви 1-1000 Квантификатори mucho, poco, bastante Hay/no hay Одричне заменице nadie, nada Упитни придев cuánto/a/os/as **(Интер)културни садржаји:** друштвено окружење, путовања. *¿Dónde está el supermercado? - Está en la calle 50, al lado del teatro.*			

	- *¿Sabe dónde se encuentra la librería? – Sí, claro. Está en el segundo piso a la izquiera.* *Está entre el aula de biología y salón de profesores.* - *¿Hay parques en tu barrio? – Sí, hay. / (No), no hay.* *Hay un libro en la mesa. Debajo de la mesa está una mochilla.* *Hay / no hay árboles en la plaza.* *Фреквентни предлози (нпр. a, en, sobre, debajo de, al lado, a la izquierda...)* *Hay / Está, están* *Ir a, estar en, venir de* **Интер)културни садржаји:** јавни простор, култура становања. *¡Adelante! Nos sentamos y trabajamos. ¡Sentaos! ¡Apagad los móviles!* *¿Quién falta? Estamos todos, ¡qué bien!* *Pasamos al tema dos. Empezamos con la actividad uno. ¡Escuchad la canción! Más despacio / alto, por favor.* *¿Puedes repetir?* *Cantamos juntos. Lee, por favor.* *¡Excelente!* *¿Has terminado? ¿Listo? ¿Han entendido?*			

	Презент индикатива (најфреквентнији правилни глаголи). **(Интер)културни садржаји:** поштовање основних норми учтивости, песме.			

ТЕМЕ	**СТАНДАРД**		
	ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1. Así somos **2. Hola, ¿Qué tal?** **3. Estás en tu casa** **4. .¡Es muy simpátca!** **5. ¡Todos los días lo mismo!** **6. ¿Te gusta? 7.** **7.Vamos de viaje**	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, брпјеве(нпр.цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу и блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј.предмет	ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу са њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику.	ДСТ.3.1.1. Разумесаопштења, упутства, молбе итд.,које се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме основни кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.

	разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно споро и разговетно.		
	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајене интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама,(мејл, SMS) ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештају, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови) уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.	ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови и тд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре) праћена визуелним елементима.	ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантние информације на блиске теме у порукама, писмима и мејловима . ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези са личним потребама и снаажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту.
	УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података	ДСТ.2.1.16. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину	ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, итересовањима, обавезама, жељама уз евентуалну помоћ и

	о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школам хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнјим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечије поседу) и одговара на слична питања саговорника ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не воли, и поставља иста/таква питања саговорнику	ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној уотреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима(слободно веме, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.	понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљења.
	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише краће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног нтереса (нпр.списак за куповину) ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.	ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама ДСТ.2.1.25. Писаним путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.27. Пише кратке тектове на блике теме у којима описује себе, своју	ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.

	ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у, везани текст о блиским темама.	породицу, и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.	ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.
	МЕДИЈАЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).	ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл.добијене од трећег лица.
	ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничен број фреквентних морфолошких	ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и	ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акцентаско-интонацијских правила , а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу(тако да

	облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	примењује одређени број основних правописних правила. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба	не долази до неспоразума)и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.
	ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.	ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.	ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Тема	Садржаји	Исходи	Врсте активности у образовно-васпитном раду за ученика	Начин остваривања програма (методе и технике рада)
1. El día a día ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА; ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА; ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	Слушање и читање краћих, једноставних текстова који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; реаговање на усмени или писани импулс саговорника и иницирање комуникације; усмено и писано давање информације о себи и другима; усмено и писано тражење информације о другима Hola Hola + nombre Señor / Señora + apellido Por favor Saludo + soy / me llamo *Hola, soy Pedro, ¿qué tal?* *Buenos días, me llamo Dani Rovira; soy actor.* *Hola, ¿eres Rosa? Sí, soy yo.*	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да у усменој и писани комуникацији: - стављање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једно- ставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке актив-	- слуша, понавља и изговара нове речи и једноставне реченичне конструкције, даје усмене одговоре, - учествује у креирању правила у раду и игри, поставља питања, - повезује, заокружује, категорише, - реагује на инструкције наставника (TPR – тотални физички одговор), - црта, сецка, боји, лепи, - пева кратке песмице, глуми, игра, **Врсте активности у образовно-васпитном раду за наставника** - иницира рад у пару, малим групама, индивидуални рад, игре, певање, глуму, - наставник ствара подстицајну атмосферу за рад, - уводи језичке садржаје користећи мимику, постере или флеш картице,	– комуникативно-интерактивни приступ, – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалошка метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, класирање и упоређивање, пантомима.

ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ **2.¡Cuántas cosas!** ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА; ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ **3. ¿Qué tiempo va a hacer?** ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА);	Encantado/a – *Hola, soy María. ¿Y tú?* – *Soy Rodrigo. Encantado. Este es mi amigo. Se llama Juan.* ¿Cómo te llamas? ¿Cuántos años…? ¿Dónde…? ¿De dónde eres? ¿Qué haces? ¿A qué te dedicas? *Hola, soy Juan. Tengo doce años. Soy de Madrid pero vivo en Granada. Tengo dos hermanas mayores. Practico tenis y natación. A veces hago montañismo con mi mejor amigo.* *Esta es mi prima Elena. Vive en Serbia. Su madre es profesora de español.* *Este es señor Rodríguez. Es de España. Se dedica al diseño.* Поздрави (*¡Hola¡ ¿Qué tal? ¡Buenos días! ¡Buenas tardes! ¡Buenas noches! ¡Hasta luego! ¡Adiós! ¡Chao!*) Индикатив презента фреквентних глагола. Упитне речи (*qué, quién/es, cómo, dónde, de dónde, cuánto, cómo*). Личне заменице.	ности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји	- подстиче ученике, мотивише, - надгледа и усмерава активности ученика, - даје једноставне инструкције и прати реаговања ученика, - поставља питања, процењује, - иницира рад у пару или групи - подстиче ученике да повежу задати контекст са животним ситуацијама кроз игру улога и симулације. **Међупредметна корелација** **српски језик** – вокабулар, комуникативне функције, граматички садржаји, гласови, **математика** – бројеви, геометријске фигуре, **ликовна култура** – боје и облици, ликовни израз доживљаја, **музичка култура** – песмице, **физичко васпитање** – тотални физички одговор, **верска настава** – Божић и Ускрс. **Међупредметне компетенције** 12) компетенција за целоживотно учење 13) комуникација 14) рад с подацима и информацијама 15) дигитална компетенција 16) решавање проблема 17) сарадња 18) одговорно учешће у демократском друштву	**Начин провере постигнућа ученика** **Формативно оцењивање** - посматрање, - портфолио, - пројекти, - групни рад, - самовредновање, - вршњачко вредновање, - домаћи задаци, - усмено испитивање, - диктати, -тестови

ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА; ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ **4.Hoy he estudiado mucho** ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ; ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА **5.Lo pasé muy bien**	Показне заменице (*este/a/os/as*). Присвојни придеви. Бројеви. **(Интер)културни садржаји:** устаљена правила учтиве комуникације; имена, презимена и надимци; родбина и родбинске везе; титуле уз презимена особа; већи градови у земљама шпанског говорног подручја. *Me llamo Carolina, soy francesa. Ahora vivo en Salamanca, en España. Soy alta, morena y un poco tímida. Siempre llevo pulseras, son regalos de mis amigas. Me parezco a mi hermana mayor. Serbia se encuentra en el sureste de Europa, en los Bálcanes. La capital es Belgrado, una ciudad con larga historia. Serbia tiene más de siete millones de habitantes. Su naturaleza es preciosa. Sobre todo es famosa por sus ríos y bosques...*	и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. – разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; – саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;	19) одговоран однос према здрављу 20) одговоран однос према околини 21) естетичка компетенција 22) предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	

ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ **6.¿Dígame**? ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ; РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА; ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА **7.Eran otros tiempos** ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА; ОПИСИВАЊЕ БИЋА**,** ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	Придеви – род, број и слагање са именицама. Положај придева. Компаратив придева (*más…que, menos…que*); компаратив најчешћих неправилних придева (*mejor, peor, mayor, menor*). Апсолутни суперлатив с прилогом *muy*. Прилози за количину *poco, mucho, bastante*; разликовање *mucho/muy*. **(Интер)културни садржаји:** особености неких земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.) *¿Qué te gusta hacer en tu tiempo libre? –Me gusta… Prefiero…* *Me gustan/me encantan las películas de suspense porque…* *¿A quién le gusta…?* Глаголи *gustar, encantar*. Глагол *preferir*. Одређени члан са глаголом *gustar*.	– разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; – формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; – разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; – пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; – пита/каже/израчуна колико нешто кошта.		

	(Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм. *Los días de la semana me despierto a las siete. Desayuno y voy a escuela. Después de las clases suelo hacer mis tareas. Por la tarde suelo quedar con mi mejor amigo. Nos encanta jugar el fútbol. ¿Quieres venir a mi casa? –No puedo, estoy trabajando; tenemos una prueba de matemáticas mañana. Puedo nadar, pero todavía no sé bucear. Sabe español.* Индикатив презента за изражавање радње у садашњости (догађаји, активности, способности). Повратни глаголи. Глагол *saber, poder* за изражавање способности. *saber + *el/la.* Глаголске перифразе *estar* + gerundio, *soler* + gerundio (најфреквентнији глаголи). Прилози за време (*ahora, siempre, a veces, nunca…*).			

	Саставне реченице са везником *у.* Супротне реченице са везником *pero.* **(Интер)културни садржаји:** породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања. Poder + infinitivo *¿Te puedo ayudar? Está bien, gracias. / Sí, gracias.* *¿Me puedes ayudar? –Sí, claro. –Muchas gracias. /* *–No, lo siento. – No pasa nada.* querer + un/una… *Quiero un vaso de agua. Aquí tienes.* *Quiero empezar otro libro. – Debes leer* Manolito Gafotas*, es muy divertido.* Модални глаголи *querer, poder, deber.* Личне заменице – COID (*me, te, le, nos, os, les*). **(Интер)културни садржаји:** правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања.			

	¿Qué vas a hacer mañana? – Voy a montar bici. ¿Quieres ir conmigo? –Sí, voy a llamarte por la mañana. Глаголска перифраза ir a + infinitivo. Прилози и прилошки изрази за време (*mañana, el sábado siguiente, la semana que viene…*). **(Интер)културни садржаји:** правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом. *Disculpa / disculpe, ¿puedo entrar? ¿se puede entrar? Apagar los móviles. Se deben apagar los móviles.* Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и обавезе. **(Интер)културни садржаји:** понашање на јавним местима; значење знакова и симбола. *Vamos al cine mañana. –¿Por qué no? Es una buena idea. –¿Qué ponen? –Es una comedia; dicen que es buena. ¿Cuándo nos*			

	encontramos? –A las seis, ¿te parece bien? –Sí, perfecto. quieres + infinitivo *¿Quieres venir a mi casa esta tarde? –No puedo, tengo mucho trabajo.* Te invito a + *Marcos te invita a su concierto de guitarra. Es el 13 de junio a las 6 de la tarde en la sala de ceremonias.* Презент индикатива (фреквентни глаголи) *querer* + инфинитив глагола *poder* + инфинитив глагола Потврдни и одрични облик. **(Интер)културни садржаји:** прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве. *Cuando mis padres eran jóvenes, la comunicación era muy diferente. No tenían los móviles. Si querían salir, podían acordar dos o tres días antes. Tampoco había redes sociales. ¿Qué hacían en su tiempo libre?*			

	Cuando era pequeño, no podía quedarme solo en casa. *¿Cuándo tenemos la prueba de español? –La profesora ha dicho que no tenemos más pruebas.* Имперфекат за описивање прошлих радњи. Временска реченица *cuando era…* Сложени перфекат (*pretérito perfecto*): партицип правилних глагола и најчешћих неправилних глагола (*participios fuertes: hecho, dicho, escrito, visto*). **(Интер)културни садржаји:** живот некад и сад. *¿De quién es este libro? –Es mi libro. / (Es) mío.* *¿Es el gato de María? –No, es de Juan.* *¿Hay una parada de autobuses? –Sí, hay. / No hay.* Конструкција за исказивање припадности. Питања са *de quién.* Присвојни придеви и заменице. Показни придеви.			

	Одређени и неодређени члан. hay + неодређени члан/одсуство члана. Негација. Упитна интонација. **(Интер)културни садржаји:** породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини *Lee estas instrucciones antes de continuar. Escribe su nombre y continúa. Piensa bien sobre cada pregunta. Haz apuntes antes de marcar la respuesta con un bolígrafo. Revisa el trabajo antes de entegarlo.* Императив за друго лице једнине и множине фреквентних глагола. **(Интер)културни садржаји:** правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом**.** *¿Cuántos estudiantes sois en la clase? –Somos 21.* *¿Quiénes son las tres personas delante de la clase?*			

	¿Alguien ha visitado el museo de Salvador Dalí? –Nadie. Sí, una persona. *¿Cuánto vale el jamón serrano? –Es a dos euros 100 gramos. –¿Me puede dar 200 gramos, por favor?* Бројеви 1–1000. Квантификатори *mucho, poco, bastante.* *Hay/no hay.* Заменице *alguien, algo; nadie, nada.* Упитни придев *cuánto/a/os/as.* **(Интер)културни садржаји:** друштвено окружење; валуте циљних култура. ¿Te parece..? ¿En tu opinion...? En mi opinion.... para mi.... Tienes razón... No estoy de acuerdo... Изражавање мишљења индикативом **(Интер)културални садржаји:** поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима			

ТЕМЕ	СТАНДАРД		
1. El día a día **2. Cuántas cosas** **3. ¿Qué tiempo va a hacer?** **4. Hoy he estudiado mucho** **5. Lo pasé muy bien** **6. ¿Dígame?** **7. Eran otros tiempos**	**ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА**		
	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, брпјеве(нпр.цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу и блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј.предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно споро и разговетно.	ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу са њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику.	ДСТ.3.1.1. Разумесаопштења, упутства, молбе итд.,које се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме основни кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.
	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајене интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама,(мејл, SMS) ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештају, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови) уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.	ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови и тд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре) праћена визуелним елементима.	ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантние информације на блиске теме у порукама, писмима и мејловима . ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези са личним потребама и снаажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту.
	УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.	ДСТ.2.1.16. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној уотреби, места, уобичајене активности.	ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, итересовањима, обавезама, жељама уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто

	ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школам хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнјим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечије поседу) и одговара на слична питања саговорника ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не воли, и поставља иста/таква питања саговорнику	ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима(слободно веме, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.	се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљења.
	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише краће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног нтереса (нпр.списак за куповину) ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.	ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама ДСТ.2.1.25. Писаним путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.27. Пише кратке тектове на блике теме у којима описује себе, своју породицу, и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.	ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном

	ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у, везани текст о блиским темама.		окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.
	МЕДИЈАЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).	ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл.добијене од трећег лица.
	ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничен број фреквентних	ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.	ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акцентаско-интонацијских правила , а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију.

	морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба	ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу(тако да не долази до неспоразума)и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.
	ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.	ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.	ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.

РАЗРЕД: СЕДМИ

Тема	Садржаји	Исходи	Врсте активности у образовно-васпитном раду за ученика	Начин остваривања програма (методе и технике рада)
1.¡VOLVEMOS A VERNOS! ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА; ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ; ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре *Hola, Buenos días, Buenas tardes / noches, Adiós, Hasta luego* *Hola, ¿qué tal? –(Muy) bien. Y tú, ¿qué tal?* *Hola, ¿cómo estás? –(Muy) bien, gracias, ¿y tú?* *Buenos días, ¿cómo está? –(Muy) bien, ¿y usted?* lengua escrita: Querido/a + nombre *Querido Pedro: Soy un futbolista de Belgrado... Saludos, Manolo* Te presento a + *Te presento a mi hermano Paco.* *Te presento a Elena. Es mi amiga.* *Nos conocemos desde el primer grado y vamos juntas al aula de teatro de nuestra escuela.* *Te presento al señor Meza. Es nuestro profesor de* español. ¿Cómo te llamas? ¿Cuántos años…? ¿Con quién...? ¿Dónde…? ¿De dónde eres? ¿Qué haces? ¿A qué te dedicas? Me llamo Mónica. Tengo trece años y vivo con mi padre. Él es de Grecia. Se mudó a Serbia cuando tenía veinte años. Ahora trabaja en	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да у усменој и писани комуникацији: – разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;	- слуша, понавља и изговара нове речи и једноставне реченичне конструкције, даје усмене одговоре, - учествује у креирању правила у раду и игри, поставља питања, - повезује, заокружује, категорише, - реагује на инструкције наставника (TPR – тотални физички одговор), - црта, сецка, боји, лепи, - пева кратке песмице, глуми, игра, **Врсте активности у образовно-васпитном раду за наставника** - иницира рад у пару, малим групама, индивидуални рад, игре, певање, глуму, - наставник ствара подстицајну атмосферу за рад, - уводи језичке садржаје користећи мимику, постере или флеш картице, - подстиче ученике, мотивише,	– комуникативно-интерактивни приступ, – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалошка метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, – игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, – класирање и упоређивање, – пантомима. **Начин провере постигнућа ученика** **Формативно оцењивање** - посматрање, - портфолио,

2.¡HA ESTADO GENIAL! ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА; ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА; ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ; ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА **3.HISTORIAS DE LA VIDA**	el sector de informática de una compañía local. Поздрави (*¡Hola¡ ¡Buenos días! ¡Buenas tardes! ¡Buenas noches! ¡Hasta luego! ¡Adiós! ¡Chao! ¿Qué tal? ¿Cómo está(s)?*) Индикатив презента фреквентних глагола Питања (*qué, quién/es, con quién, cómo, dónde, de dónde, cuándo, cuánto, cómo, alguna vez*) Личне заменице, наглашене и ненаглашене Показне заменице (*este/a/os/as*) Присвојни придеви Бројеви **(Интер)културни садржаји**: устаљена правила учтиве комуникације; имена и надимци; родбина, породични односи и родбин- ске везе. Већи градови у земљама циљне културе. *Vivo aquí desde hace tres años. Mi escuela está muy cerca y necesito solo cinco minutos para llegar de casa. Sin embargo, a veces llego tarde porque no me despierto a tiempo…* *¿Haces deporte? –Sí, tres veces por semana. Practico natación. / No, nunca.*	– упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности ко- ристећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуаци- јама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и си- туације у садашњости;__ ција у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико веза- них исказа; – разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информа- ција у низу о искуствима, догађајима и способностима у про-	- надгледа и усмерава активности ученика, - даје једноставне инструкције и прати реаговања ученика, - поставља питања, процењује, - иницира рад у пару или групи - подстиче ученике да повежу задати контекст са животним ситуацијама кроз игру улога и симулације. **Међупредметна корелација** - **српски језик ,енглески језик** – вокабулар, комуникативне функције, граматички садржаји, гласови, - **математика** – бројеви, основни и редни - **ликовна култура** – боје и облици, ликовни израз доживљаја, - **музичка култура** – песмице, - **физичко васпитање** – тотални физички одговор, здрава исхрана - **верска настава** – празници - **грађанско васпитање** – правила понашања у школи, образовни систем у Шпанији - **географија** –Краљевина Шпанија, земље шпанског говорног подручја	- пројекти, - групни рад, - самовредновање, - вршњачко вредновање, - домаћи задаци, - усмено испитивање, - диктати, -тестови

ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ; **4.¡QUÉ CURIOSO!** ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ; ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ; **5.¡HABíA UNA VEZ!** ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА,	*¿Qué hace Manolo? –Hace las tareas. –Hm, no las hace; está hablando por teléfono.* Презент индикатива фреквентних глагола *estar + gerundio* *desde… hasta; antes de… después de; en este momento; durante* *desde hace* *todos los meses/años/fines de semana; todo el tiempo* *despertarse, levantarse, acostarse; hacer deporte; quedarse; tener tiempo* Одсуство члана (*Escribe libros. Bebe agua.*) Личне заменице – COD (*me, te, lo, la, nos, os, los, las*). **(Интер)културни садржаји**: породични живот; живот у школи и у ширем окружењу – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања; традиција и обичаји. Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре : *¡Qué divertido / aburrido / bonito / interesante…!* *¿De qué color es?* *¿Cómo es? –Es igual / diferente / parecido / típico / regular.* *La blusa es azul. Es de algodón.* *El libro es más interesante que la película.*	шлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; потребама, осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	**Међупредметне компетенције** 23) компетенција за целоживотно учење 24) комуникација 25) рад с подацима и информацијама 26) дигитална компетенција 27) решавање проблема 28) сарадња 29) одговорно учешће у демократском друштву 30) одговоран однос према здрављу 31) одговоран однос према околини 32) естетичка компетенција 33) предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	

ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ; ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ; ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	*La paella está muy rica.* Глагол ser за трајну карактеристику; estar за опис стања; најфреквентнији придеви који мењају значење уз ser/estar (aburrido, cansado, rico). ¡Qué... + adjetivo! Придеви – род, број и слагање са именицама; положај придева. *joven, viejo, mayor; adulto (edad) bonito, feo, bueno, malo, fuerte, débil colores; color claro/oscuro; redondo, cuadrado* *de madera / piel / plástico / metal / tela / papel / cristal (material)* *rico, bueno, malo (comida)* Компаратив придева (*más…que, menos…que, tan...como*); компаратив најчешћих неправилних придева (*mejor, peor, mayor, menor*). **(Интер)културни садржаји**: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.); храна. *¿Te parece…? ¿En tu opinión…? Para mí, es muy importante pasar tiempo en la naturaleza. ¿Y para ti? ¿Qué crees?* *¿Qué tal la prueba? –Es demasiado fácil/difícil.*			

	¿Qué tal la novela? –No está mal. – Para mí está muy bien. Me gustan los personajes, son muy interesantes. La película es estupenda. –Sí, para mí también. / Sí, estoy de acuerdo. / Sí, es verdad, pero dura mucho. creer, parecerle, (no) estar de acuerdo, (no) tener razón Изражавање мишљења индикативом Наглашене личне заменице после предлога **(Интер)културни садржаји**: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима. *¿Quieres comer / salir / descansar? ¿Te gustaría comer / salir / descansar? –Me gustaría quedarme en casa.* *Estoy (muy) bien / mal / enfermo / cansado…* *Me duele el estómago… Me duelen los pies.* *Tengo dolor de cabeza… Necesito descansar.* *Estoy contento / preocupado / nervioso / (bastante/muy) enfadado / triste…* Одређени члан (*me duele la cabeza vs. tengo dolor de cabeza*) Личне заменице – COID (*me, te, le, nos, os, les*)			

	me/te/le/nos/os/les gustaría за учтиво упућивање питања/ молбе querer, necesitar ser / estar **(Интер)културни садржаји**: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација. *¿Has estado en España alguna vez? –No, nunca. / Sí, fui a España cuando tenía cinco años. / No, todavía no.* *El jueves hubo un taller de escultura.* *¿Qué tal el viaje? –Muy bien. Fuimos a Nis y visitamos la fortaleza. Hizo buen tiempo y paseamos mucho. La comida fue estupenda.* *Cristóbal Colón llegó a América en 1942. Su viaje duró varios meses… El 15 de febrero salió de la ciudad.* Сложени перфекат (*pretérito perfecto*): партицип правилних глагола и најфреквентнијих неправилних глагола esta mañana / tarde / noche / semana, este mes, este año; ya; todavía no; alguna vez Имперфекат за описивање прошлих радњи Временска реченица *cuando era / cuando tenía … años*			

	Прости перфекат (pretérito indefinido) правилних глагола и најфреквентнијих неправилних глагола (*ser, ir, ver, dar, tener, hacer, estar*) у основном значењу hace … días/semanas/meses/años; hace mucho tiempo fecha, en + año **(Интер)културни садржаји**: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости. *¿Vamos a salir? –Sí, vale. / Vale, ¿por qué no?* *¿Vienes al club? ¿Quedamos el miércoles? ¿Quedamos en mi casa? –Sí, vale, de acuerdo.* *¿Por qué no jugamos al fútbol?* *Te invito a mi fiestra.* *¿Vienes a mi casa? –Sí, pero más tarde. / Bueno, vale, pero más tarde. / No, lo siento. Me siento mal. Otro día.* *¿Quieres zumo? –Sí, gracias. / Gracias, está muy rico pero no quiero más.* ir a + inf. invitar, quedar Супротне реченице (pero…) Узрочне реченице (porque…) **(Интер)културни садржаји**: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве; норме			

	учтивости (нпр. приликом посета и сл.) *¿Puedes darme un vaso de agua? / ¿Me das un vaso de agua?* *Tengo sed. –Aquí tienes. –(Muchas) gracias. – De nada.* *¿Te puedo pedir un favor? –Sí, sí, claro. / Vale. / Bueno, vale.* *Perdona, ¿puedes ayudarme? –Sí, con mucho gusto. / Bueno, no sé. / Lo siento, no puedo.* *Perdón, ¿me puede ayudar?* *Lo siento mucho. / Perdona. / Siento llegar tarde.* *¡Enhorabuena! / ¡Muy bien!* *¡Feliz cumpleaños!* *¡Felices fiestas!* *Suerte. Buen viaje. Felices vacaciones. Buen provecho.* poder + inf. Индиректно упућивање молбе *No entiendo la tarea* (=можете ли да ми објасните?) Интонација Año Nuevo, Nochevieja, Navidad, Pascua **(Интер)културни садржаји:** правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања. *¿Qué te gusta / interesa? –Me interesa mucho la historia. / (A mí) me gusta mucho viajar en tren.*			

	¿Qué tipo de música te gusta? –Odio la música… / Me encanta la música… *¿Qué estación del año prefieres, verano o invierno? –Me gusta más el verano que el invierno.* *Me gusta más jugar al tenis que verlo en televisión.* *¿Cuál es tu comida preferida?* *¿Quiénes son tus escritores preferidos?* *¿Qué prefieres: ir al parque o quedarte en casa?* gustar, encantar, interesar, preferir Одређени члан **(Интер)културни садржаји**: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм, спорт.			

ТЕМЕ	**СТАНДАРД**		
1.¡VOLVEMOS A VERNOS! **2.¡HA ESTADO GENIAL!** **3.HISTORIAS DE LA VIDA** **4. ¡QUÉ CURIOSO!**	**ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА**		
	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, брпјеве(нпр.цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру	ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу са њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику.	ДСТ.3.1.1. Разумесаопштења, упутства, молбе итд.,које се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме основни кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и

5. HABíA UNA VEZ	једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу и блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј.предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно споро и разговетно	ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.	блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.
	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајене интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама,(мејл, SMS) ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештају, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови) уколико	ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови и тд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре) праћена визуелним елементима. ДСТ:2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.	ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантние информације на блиске теме у порукама, писмима и мејловима . ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези са личним потребама и снаажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних текстова, прилагођених узрасту и интересовању.

	су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.	ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике	ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе. ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике. ДСТ.3.1.12. Разуме смисао једноставнијих рекламних порука.
	УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школам хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства.	ДСТ.2.1.16. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној уотреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима(слободно веме, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама.	ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, итересовањима, обавезама, жељама уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљења. ДСТ.3.1.16. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ (вербалним и невербалним средствима). ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари, појаве.

	ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечије поседу) и одговара на слична питања саговорника ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не воли, и поставља иста/таква питања саговорнику	ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.	
	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише краће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног нтереса (нпр.списак за куповину) ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у, везани текст о блиским темама.	ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама ДСТ.2.1.25. Писаним путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке(у личном обрачању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке тектове на блике теме у којима описује себе, своју породицу, и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.	ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности. ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан текст) у извесној мери користећи језичка средства која се у њему појављују.
	МЕДИЈАЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште	ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и	ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто

	информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).	опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл.добијене од трећег лица.
	ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акцентаско-интонацијских правила , а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу(тако да не долази до неспоразума)и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.
	ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА		

	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура, наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за које показује интересовање.	ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владајуу појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.	ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.

РАЗРЕД: ОСМИ

Тема	**Садржаји** (Комуникативна функција и језички садржаји)	**Исходи**	**Врсте активности у образовно-васпитном раду за ученика**	**Начин остваривања програма** **(методе и технике рада)**
1.HABíA UNA VEZ ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	*¿Has estado en España alguna vez? –No, nunca. / Sí, fui a España cuando tenía cinco años. / No, todavía no.* *Ya has visitado el Museo Nacional, ¿verdad? –Claro que sí. / Todavía no.* *¿Cómo has hecho la tarea? –Muy despacio. Me ha ayudado mi hermano mayor. Me ha explicado tres ejemplos.* *Vengo de Madrid, acabo de llegar.* *¿Dónde estuviste? Todos nos fuimos hace dos horas. –Fui a la plaza, esperé un cuarto de hora, pero no vi a nadie. –Es un malentendido, nos reunimos enfrente del museo.* *El jueves hubo un taller de escultura. Vinieron todos de la clase. Y lo pasamos muy bien.* *¿Qué tal el viaje? –Muy bien. Fuimos a Nis y visitamos la fortaleza. Hizo buen tiempo y paseamos mucho. La comida fue estupenda.* *Cristóbal Colón llegó a América en 1492. Su viaje duró varios meses…*	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да у усменој и писани комуникацији: – размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; – разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи детаљније информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих; – саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања; – разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење;	- слуша, понавља и изговара нове речи и једноставне реченичне конструкције, даје усмене одговоре, - учествује у креирању правила у раду и игри, поставља питања, - повезује, заокружује, категорише, - реагује на инструкције наставника (TPR – тотални физички одговор), - црта, сецка, боји, лепи, - пева кратке песмице, глуми, игра, **Врсте активности у образовно-васпитном раду за наставника** - иницира рад у пару, малим групама, индивидуални рад, игре, певање, глуму, - наставник ствара подстицајну атмосферу за рад, - уводи језичке садржаје користећи мимику, постере или флеш картице,	– комуникативно-интерактивни приступ, – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалошка метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, класирање и упоређивање, пантомима. **Начин провере постигнућа ученика** **Формативно оцењивање**

2.CONSTRUYENDO EL FUTURO ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА) ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА РАЗУМЕВАЊЕ, ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ УПУТСТАВА ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	*¿Te cuento una cosa? – Sí, claro. – Hace tres semanas, Mónica me mandó un mensaje…* Сложени перфекат (*pretérito perfecto*): партицип правилних глагола и најфреквентнијих неправилних глагола esta mañana / tarde / noche / semana, este mes, este año; ya; todavía no; alguna vez durante Имперфекат за описивање прошлих радњи Временска реченица *cuando era / cuando tenía … años* Прости перфекат (pretérito indefinido) у основном значењу: правилни и фреквентни неправилни глаголи hace … días/semanas/meses/años; hace mucho tiempo fecha, en + año Глаголска перифраза acabar de + infinitivo **(Интер)културни садржаји**: историјски догађаји, епохална открића, важније личности из прошлости и њихов значај за савремено доба; начин живота сада и некада у нашој земљи и (неким) земљама шпанског говорног подручја. *¡Qué divertido / aburrido / bonito / interesante…!*	– упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости; – размени неколико информација у низу које се односе на радње садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости; – размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на	- подстиче ученике, мотивише, - надгледа и усмерава активности ученика, - даје једноставне инструкције и прати реаговања ученика, - поставља питања, процењује, - иницира рад у пару или групи - подстиче ученике да повежу задати контекст са животним ситуацијама кроз игру улога и симулације. **Међупредметна корелација** - **српски језик** – вокабулар, комуникативне функције, граматички садржаји, гласови, - **математика** – бројеви, геометријске фигуре, - **ликовна култура** – боје и облици, ликовни израз доживљаја, - **музичка култура** – песмице, - **физичко васпитање** – тотални физички одговор, - **верска настава** – Божић и Ускрс. **-биологија** – животиње и биљке	- посматрање, - портфолио, - пројекти, - групни рад, - самовредновање, - вршњачко вредновање, - домаћи задаци, - усмено испитивање, - диктати, -тестови

3.COSAS DE CASA ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ РАЗУМЕВАЊЕ, ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ УПУТСТАВА	*¡Qué divertido es jugar al fútbol!* *¡Qué interesante es este libro!* *¿De qué color es?* *¿Cómo es? –Es igual / diferente / parecido / típico / regular.* *La blusa es azul. Es de algodón.* *El libro es más interesante que la película. / El libro es tan bonito como la película.* *La paella está muy rica.* *Está un poco triste, quizá ha recibido una mala noticia.* Глагол ser за трајну карактеристику; estar за опис стања; најфреквентнији придеви који мењају значење уз ser/estar (aburrido, cansado, rico). ¡Qué... + adjetivo! Именице (заједничке, властите); правопис – велико слово Одсуство члана уз имена професија, функције, националности (*Es profesora de español.*) Придеви – род, број и слагање са именицама; положај придева. joven, mayor, anciano; adulto (edad) antiguo, moderno bonito, feo, bueno, malo, fuerte, débil colores; color claro/oscuro; redondo, cuadrado de madera / piel / plástico / metal / tela / papel / cristal (material) rico, bueno, malo (comida)	одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности; – размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; – саопшти планове, намере и предвиђања;_ – разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; – размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе; – размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења; – разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења; – тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења	**- географија-**државе, народи и националности, географске особености **-историја**-митови и легенде, живот некад и сад **-информатика-**интернет као извор информација, медији **-техника и технологија-** савремена -техничка средства **-грађанско-**одговоран однос према друштву, сарадња, тимски рад, решавање сукоба, поштовање права других, уважавање мишљења, толеранција, мирно решавање сукоба, **Међупредметне компетенције** 34) компетенција за целоживотно учење 35) комуникација 36) рад с подацима и информацијама 37) дигитална компетенција 38) решавање проблема 39) сарадња 40) одговорно учешће у демократском друштву 41) одговоран однос према здрављу 42) одговоран однос према околини 43) естетичка компетенција 44) предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	

	Компаратив придева (*más…que, menos…que, tan...como*); компаратив најчешћих неправилних придева (*mejor, peor, mayor, menor*). **(Интер)културни садржаји**: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (клима, биљни и животињски свет, историјске и културне знаменитости, значајне личности). *¿Puedo abrir la ventana? –Sí, sí, ábrela. / Sí, claro. / Perdona, pero estoy resfriado.* *¿Puedo escuchar el texto otra vez? No he entendido todas las palabras.* *¿Podéis escribir la redacción otra vez? Mirad las correcciones y consultad los comentarios, por favor.* *Dejad de pelear y hablad con calma. Quiero escuchar las dos versiones del problema.* *¿Dónde está el libro del español? – No sé, no me acuerdo dónde lo he puesto. –Pues, búscalo.* *¿Puedes darme un vaso de agua? / ¿Me das un vaso de agua?* *Tengo sed. –Aquí tienes. –(Muchas) gracias. – De nada.* *¿Puedes prestarme tu libro de ejercicios? –Claro, te lo traigo mañana.*			

	¿Te puedo pedir un favor? –Sí, sí, claro. / Vale. / Bueno, vale. *Perdona, ¿puedes ayudarme? –Sí, con mucho gusto. / Bueno, no sé. / Lo siento, no puedo. Tengo que trabajar.* *Lo siento mucho. / Perdona. / Siento llegar tarde.* *¡Enhorabuena! / ¡Muy bien! / (Muchas) felicidades.* *¡Feliz cumpleaños! / ¡Felicidades! ¡Felices fiestas!* *Suerte. Buen viaje. Felices vacaciones. Buen provecho. / ¡Que aproveche! –(Muchas) gracias.* poder, querer + inf. Личне заменице – COD (*me, te, lo, la, nos, os, los, las*), COID (*me, te, le, nos, os, les*); редослед ненаглашених личних заменица за директни и индиректни објекат Императив у потврдном облику за друго лице једнине и множине; употреба ненаглашених личних заменица уз императив Индиректно упућивање молбе *No entiendo la tarea* (=можете ли да ми објасните?) Интонација Año Nuevo, Nochevieja, Navidad, Pascua **(Интер)културни садржаји:** правила учтиве комуникације,			

	значајни празници и догађаји, честитања. Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима. *¿Qué vais a hacer el sábado? – Vamos a celebrar el cumpleaños de nuestra amiga.* *Este fin de semana vamos a preparar una sopresa para mi mejor amigo.* *El jueves vamos a ir al cine.* *¿Quieres venir? –Sí, claro. ¿A qué hora nos vemos? / ¿A qué hora vamos a quedar? – A las siete, ¿te parece? –Perfecto.* *El año que viene viajaré a Madrid. Estaré allí hasta septiembre.* Презент индикатива за изражавање будуће радње Глаголска перифраза ir a + inf. Будуће време (*futuro simple*) *esta tarde/noche/semana, este mes/año* *la semana/el mes/el año que viene hasta* **(Интер)културни садржаји**: правила учтивости у складу са			

	степеном формалности и ситуацијом; слободно време; планирање и договарање у нашој земљи и (неким) земљама шпанског говорног подручја. *¿Quieres comer / salir / descansar?* *¿Te gustaría comer / salir / descansar? –Me gustaría quedarme en casa.* *¿Qué queréis hacer mañana? –Nos gustaría ir al campo.* *Estoy (muy) bien / mal / enfermo / cansado…* *Me duele el estómago… Me duelen los pies.* *Necesito un poco de agua. –Aquí la tienes.* *Tengo dolor de cabeza… Necesito descansar.* *Estoy contento / preocupado / nervioso / (bastante/muy) enfadado / triste…* *¡Uf! Por fin llegamos a casa.* Одређени члан (*me duele la cabeza vs. tengo dolor de cabeza*; **me duele mi cabeza*) me/te/le/nos/os/les gustaría за учтиво упућивање питања/ молбе querer, necesitar ser / estar **(Интер)културни садржаји**: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација.			

	¿Te parece…? ¿Qué te parece…? ¿En tu opinión…? *Para mí, es muy importante pasar tiempo en la naturaleza. ¿Y para ti? ¿Qué crees?* *¿Qué tal la prueba? –Es demasiado fácil/difícil.* *¿Qué tal la novela? –No está mal. –Para mí está muy bien. Me gustan los personajes, son muy interesantes. –¿Por qué lo dices? –Porque son…* *La película es estupenda, ¿verdad? –Sí, para mí también. / Sí, estoy de acuerdo. / Sí, es verdad, pero dura mucho. / No me ha gustado mucho porque prefiero un final realista. Este es poco creíble.* *Es mejor ir a escuela por la mañana. –No estoy de acuerdo. Prefiero dormir más por la mañana. / Depende. Si prefieres dormir por la mañana, es difícil levantarse cada día a las siete.* creer, parecerle, (no) estar de acuerdo, (no) tener razón Изражавање мишљења индикативом Наглашене личне заменице после предлога Узрочне реченице у индикативу (porque…) Погодбене реченице у индикативу (si…)			

	(Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима. *¿Podemos acampar aquí? –Sí, podéis. / No, está prohibido.* *Hay que comprar los billetes antes de subir al autobús.* *Tienes que hacer los deberes a tiempo.* *Tienes que estudiar. –Hoy no tenemos que estudiar, estamos de vacaciones.* *Cuidado, hace mucho calor. Tienes que ponerte crema solar.* *Está lloviendo, llévate el paraguas.* *Ten cuidado. ¡Cuidado!* *¡Socorro! ¡Ayuda!* Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и обавезе **(Интер)културни садржаји**: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола; транспорт. *Por favor, abrid el libro por la página 67. Vamos a hacer la actividad tres. Organizad grupos de tres personas y analizad el primer diagrama.* *¿Dónde está el taller de pintura? – Baja las escaleras y luego coge el pasillo de la izquierda. Allí está.*			

	¿Cómo puedo preparar una tortilla española? –Ahora te explico… Императив у потврдном облику за друго лице једнине и множине; употреба ненаглашених личних заменица уз императив **(Интер)културни садржаји:** правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом; припрема хране у нашој земљи и (неким) земљама шпанског говорног подручја. *Quédate en casa, estás cansado.* *Puedes descansar / echarte una siesta.* *Tienes que dormir más.* *Es necesario hacer un poco de ejercicios todos los días.* *¿Vamos a salir? –Sí, vale. / Vale, ¿por qué no?* *¿Vienes al club? ¿Quedamos el miércoles? ¿Quedamos en mi casa? –Sí, vale, de acuerdo.* *Entonces, ¿vienes con nosotros? –Sí, vale. / No sé, bueno…* *¿Por qué no jugamos al fútbol?* *Te invito a mi fiesta.* *¿Vienes a mi casa? –Sí, pero más tarde. / Bueno, vale, pero más tarde. / No, lo siento. Me siento mal. Otro día.* *¿Quieres zumo? –Sí, gracias. / Gracias, está muy rico pero no quiero más.*			

	ir a + inf. invitar, quedar Супротне реченице (pero…) Узрочне реченице (porque…) **(Интер)културни садржаји**: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве; норме учтивости (нпр. приликом посета и сл); активности којима се подстиче здрав живот у нашој земљи и у (неким) земљама шпанског говорног подручја.			

ТЕМЕ	**СТАНДАРД**		
	ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1.Había una vez **2.Construyendo un futuro** **3.Cosas de casa**	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контектуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на	ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном	ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и

	познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.	друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.7. Разуме основни смисао кратких телевизијских емисија (или других аудио-визуелних записа) о познатим темама, с предвидљивим информацијама, уколико се говори споро и разговетно. ДСТ.2.1.8. Разуме појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у модерној музици.	телевизијских емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова модерне музике.
	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и	ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства која се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском	ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима.

	препознатљивим начином графичког обликовања. .	тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.14. Разуме општи смисао једноставнијих текстова модерне музике. ДСТ.2.1.15. Разуме садржај једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно /скривено /метафорично значење.	ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе. ДСТ.3.1.11. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима модерне музике. ДСТ.3.1.12.Разуме смисао једноставнијих рекламних порука.
	УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем	ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе,	ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли

	окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику.	предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.	или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.1.16. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ (вербалним и невербалним средствима). ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве. ДСТ.3.1.18. На једноставан начин и укратко излаже на задату тему или резимира краћи текст (прочитан или одслушан), делимично користећи и језичка средства која се у њему појављују.
	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину). ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.	ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.1.25. Писменим путем тражи или преноси детаљнија обавештења и податке личне природе. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе,	ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обраћује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности.

		своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.	ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују.
	МЕДИЈАЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације коју су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).	ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.26. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
	ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће	ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска	ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова,

	гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.
	ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА		
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.	ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура.	ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.

	ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.	ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.	ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик. ДСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас. ДСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема. ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.

МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе: овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, ученик развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Општи оперативни задаци:
•стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
•стицање основне математичке културе потребне за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности, за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
•развијање ученичке способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
•развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и математичке радозналости;
•стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику.

Посебни оперативни задаци:
Ученике треба оспособити да:
-формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове, изводе скуповне операције и правилно употребљавају одређене знакове;
-препознају геометријске фигуре: права (нормалне и паралелне), дуж, полуправа, раван, кружница, круг и друго, као и неке односе међу њима, упознају појам централне симетрије, вектора и транслације;
-упознају углове на трансверзали, паралелне праве, углове са паралелним и нормалним крацима, суплементне и комплементне углове;
-упознају дељивост и основна правила дељивости природних бројева, одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац, као и примену дељивости у конкретним проблемским ситуацијама;
-схвате појам разломака, записивање разломка на разне начине, упоређују разломке, илуструју на бројевној правој, стекну знање у извођењу основних операција са разломцима, умеју да примене бројеве и бројевне изразе у конкретним проблемским ситуацијама;
-могу да читају, састављају и израчунавају мање сложене бројевне изразе, умеју да реше једноставније једначине и неједначине у вези са разломцима;

-упознају осну симетрију и њена својства, као и да умеју да изводе конструкције симетрале дужи, симетрале угла и нормале на дату праву кроз дату тачку.

Организациони облици рада: Недељни фонд часова је 4, а годишњи фонд 144. Остали облици су: допунска настава, која је планирана орјентационим планом са 9 часова годишње, додатни рад, који је планиран орјентационим планом са 9 часова годишње и такмичења ученика.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ (34; 16+18) Први део Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N_0. Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост a = bq + r, $0 \leq r<b$). Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9.	Ова тема представља природну везу са градивом првог циклуса и у оквиру ње треба проширити и продубити знања која су ученици раније стекли. Обновити својства скупова N и N_0 и подсетити се придруживања бројева тачкама бројевне праве. Кроз разноврсне задатке са изразима, једначинама и неједначинама из свакодневног живота, наставити са изграђивањем појмова бројевни израз, променљива, израз с променљивом и придруживање, користећи при томе и термине израз, формула, исказ. Увести дељење са остатком. Истаћи својства дељивости. Правила дељивости декадним јединицама и бројевима 2, 5, 4 и 25 увести тако да ученици сами откривају законитости и активно се укључују у процес истраживања и учења, док за правила дељивости са 3 и 9 треба ученике добро изабраним примерима водити до правила. Такође, ученици	Употреба везника у српском језику – Српски језик и књижевност Подела гласова на самогласнике и сугласнике – Српски језик и књижевност Географски положај - Географија Знаменити географи старог века - Географија Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам - Информатика и рачунарство	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); − реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); − примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	•Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.5.2. МА.1.5.3. •Средњи ниво МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. •Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.	

Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. Други део Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито. Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.	треба да уоче и везе између ових правила. На конкретним примерима увести основне појмове о скуповима и математичком изражавању. Скуповне операције над два скупа треба илустровати разноврсним примерима са природним бројевима, уз коришћење Венових дијаграма и без њих. Илустровати примерима везу између НЗД и НЗС, и оспособити ученике за њихови примену у проблемским задацима.	Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, „ако...онда” - Информатика и рачунарство Сличности и разлике између биљне и животињске ћелије (Пресек и разлика скупова) – Биологија	− разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; − одреди и примени НЗС и НЗД; − изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; − правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу			
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ (17;7+10) Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права. Преношење и надовезивање дужи.	Главни циљ теме јесте да успостави природни прелаз на више нивое разумевања геометрије, са нивоа визуелизације , на нивое анализирања и апстракције. Садржаје треба да прате задаци у којима се истиче правилно изражавање, договорено означавање, коректно цртање, и којима се подстиче логичко-комбинаторно размишљање. Полазећи од појмова тачке и праве и односа припадања и распореда увести појам дужи и појам полуправе и начине њиховог обележавања. Показати цртање (обичним и троугаоним лењиром) праве паралелне датој правој кроз тачку која јој	Линија - Ликовна култура Својства и врсте линија – Техника и технологија Скица, технички цртеж - Техника и технологија Орнаменти - Ликовна култура Цртање паралелних правих - Техника и технологија	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; − опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација,	•Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.4.1. МА.1.4.2. •Средњи ниво •Напредни ниво	

Централна симетрија. Вектор и транслација.	не припада. Једнакост дужи увести као једнакост њихових дужина . Користити шестар као геометријски инструмент за цртање кружница, упоређивање дужи и операције над њима. Конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање дужи повезати са мерењем. Централном симетријом пресликавати тачке, дужи, кружнице, троуглове, квадрате и правоугаонике. Увести појмове усмерених дужи и вектора (интензитет, правац, смер). Транслацијом („паралелним преношењем“) пресликавати тачке, дужи, кружнице, троуглове, квадрате и правоугаонике и остале једноставне фигуре, користећи при томе геометријски прибор. Истаћи основне особине транслације и повезати их са особинама паралелограма.		− нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; − упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; − преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, − правилно користи геометријски прибор;	укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.		
УГАО (17;7+10) Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). Упоредни углови; врсте углова.	Угаону линију увести као унију две полуправе са заједничким почетком. Ако угаона линија није опружена, истаћи разлику између конвексне и неконвексне области у зависности од тога да ли та област садржи или не садржи дуж чији су крајеви на крацима. Угао увести као унију угаоне линије и једне од поменутих области, али даља разматрања ограничити само на конвексне углове. Користећи се механичким моделима (кретање клатна, лепеза и сл.) мотивисати придруживање кружних лукова (и одговарајућих тетива) угловима. Једнаке углове увести као углове чије су одговарајуће тетиве у	Скица, технички цртеж - Техника и технологија Цртање паралелних и нормалних правих - Техника и технологија	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; − нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена	•Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.3. МА.1.4.1. •Средњи ниво МА.2.3.1. •Напредни ниво МА.3.3.1.	

Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова. Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. Углови на трансверзали. Транслација и углови.	круговима једнаких полупречника једнаке. На ово објашњење надовезати конструктивно преношење углова помоћу шестара и лењира, а затим и конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова Развити код ученика вештину мерења и цртања угла помоћу угломера. Повезати једнакост углова са једнакошћу њихових мера.		− измери дати угао и нацрта угао задате мере; − упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, − реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова);	провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.		
РАЗЛОМЦИ (55; 23+32) Први део Појам разломка облика a/b (a, b∈N). Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис броја и превођење у запис облика a/b (b≠0). Упоређивање бројева у децималном запису. Заокругљивање бројева.	Појам разломка, као дела целине, ученици су упознали у првом циклусу. На почетку увести појмове правог односно неправог разломка, као и мешовитог броја. Претварање мешовитог броја у неправи разломак и обрнуто, повезати са поступком дељења са остатком. Геометријску интерпретацију ненегативних рационалних бројева уводимо помоћу бројевне полуправе. Бројевна полуправа се може користити и за упоређивање разломака. Проширивање и скраћивање разломака уводити на основу особине количника да се он не мења када се и дељеник и делилац помноже, односно поделе истим бројем различитим од нуле. Скраћивање разломка до несводљивог повезати са познатим поступком налажења највећег заједничког делиоца бројиоца и имениоца. Упознати ученике са	Шеснаестине нота - обрада песме „Удараљке“ - Музичка култура Математички елементи карте - Географија Размере карте - Географија Размера - Техника и технологија Разумевање прочитаног - Српски језик и књижевност	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; − одреди месну вредност цифре у запису децималног броја, − заокругли број и процени грешку заокругљивања; − израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи,	•Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.2.1. МА.1.4.4. •Средњи ниво МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.2.2.1. МА.2.2.5. МА.2.4.3. •Напредни ниво	

Други део Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака. Трећи део Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера).	различитим начинима упоређивања разломака. Примере који се користе треба илустровати помоћу кружних исечака или фигура у квадратној мрежи и на тај начин повезати овај део теме са темама из геометрије (нпр. угао и мерење угла). Увођење децималног записа разломка и њихово приказивање на бројевној полуправој повезати са мерењем дужине, масе и запремине течности, коришћењем примера из свакодневног живота. Превођење разломака у децимални запис започети са разломцима који се могу свести на децималне разломке, а након тога увести и појам периодичног децималног записа. Сабирање и одузимање разломака увести свођењем на заједнички именилац. Множење разломака најлакше је илустровати у квадратној мрежи нпр. преко површине правоугаоника. Пре дељења разломака упознати ученике са појмом реципрочне вредности разломка и природног броја. Само дељење увести помоћу једноставних примера дељења разломка природним бројем и на крају уопштити да је дељење разломком исто што и множење његовом реципрочном вредношћу. Код сабирања, одузимања и множења децималних бројева користити аналогију са извођењем истих операција са природним бројевима.Могу се обрадити и разни проблеми из свакодневног живота, нпр. планирање кућног буџета којим се, поред		линеарну једначину и неједначину; − реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; − одреди проценат дате величине; − примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; − примени аритметичку средину датих бројева; − сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер;	домаћи задаци.	МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.4.2.	

	увежбавања операција са децималним записом бројева, ствара и основа за развој финансијске писмености, а има и своју васпитну улогу. У делу који се односи на примену, потребно је ученике оспособити да процентни запис разломка, аритметичку средину и размеру повежу са проблемима из свакодневног живота (попусти, поскупљења, подела новца у одређеној размери, израчунавање просечне оцене, висине или примена аритметичке средине у спорту). Оспособити ученике за њено коришћење размере у пракси: при цртању и читању разних планова и графикона; при одређивању растојања; при решавању проблема поделе у датој размери и при повећавању и смањивању слика. Обраду овог градива подредити практичном циљу, уз повезивање с већ упознатим садржајима математике и других предмета.					
ОСНА СИМЕТРИЈА (13; 5+8) Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла.	Примере са осном симетријом започети на квадратној мрежи са осама симетрије које су идентичне са линијама мреже, са циљем да ученици самостално дођу до основних особина осне симетрије, а затим прећи на примере без квадратне мреже. Приликом цртања користити геометријски прибор. Појам осносиметричне фигуре се такође усваја интуитивно, прво уочавањем оса симетрије на сликама предмета из окружења.	Симетрија - Ликовна култура Грађа листа и цвета -Биологија	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; − симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера,	•Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.3.6. •Средњи ниво МА.2.3.6. •Напредни ниво МА.3.3.6.	Пројектна настава: Осна симетрија свуда око нас

	Ученике научити да користећи геометријски прибор, конструишу симетралу дужи, симетралу угла, нормалу из тачке на праву и примене њихове особине у проблемским задацима.		− конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; − конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој.	квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.		
ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ 8=4+4	Четири једночасовна школска писмена задатка са четири часа исправке.					

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе математике:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа математика у основној школи.

Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто тако ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју ученици буду слабије савладали.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
Природни бројеви и дељивост	-Обнављање рачунских операција са природним бројевима -Дељивост броја са 2, 3, 5 -Растављање броја на просте чиниоце -НЗС за два броја	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-прочита и запише дати број -израчуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања -подели два природна броја са остатком и без остатка -препозна кад је број дељив са 2,3 и 5 -именује скуп и запише га -прикаже скуп сликом тј. Веновим дијаграмом -за два дата скупа одреди U,∩ и / -примени правила дељивости са 2, 3 и 5 при растављању мањих сложених бројева на просте чиниоце -одреди НЗС за два проста броја	Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.5.2. МА.1.5.3.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Основни појмови геометрије	-Цртање и обележавање основних геометријских објеката -Односи објеката у равни	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-нацрта праву, полуправу, дуж и раван и обележи их одговарајућим ознакама -уочи међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност и припадност) -нацрта круг користећи прибор ако је дат полупречник круга	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.4.1. МА.1.4.2.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

Угао	-Цртање и обележавање угла -Врсте углова -Преношење угла -Јединице за мерење углова -Сабирање и одузимање углова рачунски -Сабирање и одузимање углова графички	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-нацрта угао и обележи га -разликује врсте углова -сабере и одузме углове графички -зна јединице за мерење углова -сабере и одузме рачунски два угла ако су изражени целим степенима -препозна суседне, упоредне и унакрсне углове	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.3. МА.1.4.1.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Разломци	-Сабирање и одузимање разломака -Множење и дељење разломака -Сабирање и одузимање децималних записа -Множење децималних записа	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-запише и прочита разломак -прошири и скрати разломке -сабере и одузме два разломка са истим имениоцем, као и бројеве у децималном запису -помножи два разломка -рачуна део величине (на пример 1/5 од n, где је nЄN)	Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.2.1. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Осна симетрија	-Препознавање осносиметричних фигура -Конструкција симетрале дужи -конструкција симетрале угла	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-препозна фигуре које имају особину да се пресавијањем по једној линији свака тачка фигуре са једне стране праве поклопила са одговарајућом тачком фигуре са друге стране те праве -конструише симетралу дужи и угла	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.3.6.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВА

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за математику. Додатна настава продубљује и проширује математичка знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању математичких садржаја; доприноси формирању и ширењу научног и дијалектичко-материјалистичког погледа на свет. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање.

Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности.

Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
Природни бројеви и дељивост	-Дељивост бројева -Развој нумерације -Релације, графови, логички задаци -Скупови, везници и њихова интерпретација скуповним операцијама и релацијама -Дијаграми и њихова примена у решавању разноврсних математичких проблема – Венови дијаграми, метод дужи и сл	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-користи знања из области Дељивост бројева у задацима из свакодневног живота -разуме појам бинарног бројног сиситема и кроз израду различитих задатака увежба рад са бинарним системом - графички решава математичке задатке везане за свакодневни живот -продуби и прошири своја знања о скуповима, скуповним операцијама (нарочито у примени: решавање текстуалних задатака) и релацијама међу скуповима (подскуп, надскуп, прави подскуп), скуповне операције повезује са везницима "и","или","не","сваки", "неки"... -прави и чита дијаграме у решавању математичких проблема	Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Основни појмови геометрије	-Права и кружница – конструктивни задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад	- решава конструкцијске задатке са правом и кружницом		-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у

		-Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима			остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Угао	- Задаци логичко - комбинаторне природе	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-кроз израду задатака, развије логичко мишљење и закључивање	Напредни ниво МА.3.3.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Разломци	-Разломци (својства и рачунање у скупу позитивних рационалних бројева) – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-усаврши рад са разломцима, операције са разломцима и примену у практичним задацима кроз израду такмичарских задатака	Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.4.2.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Осна симетрија	-Изометријске трансформације (осна симетрија, конструкције савијањем папира) – одабрани конструктивни задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-примени знања о осној симетрији кроз израду практичних задатака и задатака из свакодневног живота	Напредни ниво МА.3.3.6.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставе: овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, ученик развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Општи оперативни задаци:
•стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
•стицање основне математичке културе потребне за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности, за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
•развијање ученичке способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
•развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и математичке радозналости;
•стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику.

Посебни оперативни задаци:
Ученике треба оспособити да:
-схвате потребу увођења негативних бројева, упознају структуре скупова целих и рационалних бројева, појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја;
-упознају и савладају основне рачунске операције у скуповима Z и Q и потпуно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава;
-могу да читају и састављају разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову бројевну вредност;
-упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева, као и да их примене у проблемским задацима;
-добро упознају правоугли координатни систем и његову примену;
-могу да уоче функционалне зависности у разним облицима и да их приказују на различите начине, а нарочито да схвате појам функције и њеног графика;
-добро упознају функције директне и обрнуте пропорционалности, њихов графички приказ и практичне примене;
-разумеју процентни начин изражавања и умеју да тај рачун примењују у пракси;
-упознају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства;
-схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троуглова и четвороуглова;

-схвате једнакост површина геометријских фигура и науче правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма, трапеза и других четвороуглова;
-примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима.

Организациони облици рада: Недељни фонд часова је 4, а годишњи фонд 144. Остали облици су: допунска настава, која је планирана орјентационим планом са 9 часова годишње, додатни рад, који је планиран орјентационим планом са 9 часова годишње и такмичења ученика.

Тема – садржај	**Начин остваривања**	**Корелација – међупредметна повезаност**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Начин провере**	**Стандарди**	**Напомена**
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ (24 = 9 + 15) Скуп целих бројева. Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоређивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.	Навођењем конкретних примера указати на потребу људи да скуп природних бројева прошире и добију скуп целих бројева. Уз то треба истаћи значење тих бројева које они имају на разним скалама (термометарској, табли лифта, приказивању прихода и расхода...). Цртање бројевне праве. У том контексту треба указати и на геометријско тумачење апсолутне вредности целог броја. Сабирање и одузимање целих бројева увести кретањем по бројевној правој. Приликом увођења множења у скупу Z, први корак је опет интуитиван. Свуда прво долазе конкретни примери множења, па се после њих дају опште формулације. Кроз примере треба и показати да скуп Z није затворен за дељење, тј. да количник два цела броја није увек цео број.	Температуре ваздуха, надморска висина, водостај река – Географија Мерење температуре, Целзијусова скала - Физика Бројевна права – Техника и технологија Лента времена – Историја Простор, време и рачунање времена - Историја Апсолутна грешка - Физика	Прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве; Одреди супротан број и апсолутну вредност броја; Израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину.	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.2.1. МА.1.5.1. МА.1.5.2. Средњи ниво МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.2.2.1. МА.2.2.5. МА.2.5.1. МА.2.5.2. Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2.	

		Механичко кретање, брзина - Физика			МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.5.1.	
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ (50 = 18 + 32) Први део: Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоређивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине у вези са рационалним бројевима	Проширивање скупа ненегативних рационалних бројева тече на потпуно аналоган начин као и проширивање скупа N_0. Дељење у систему рационалних бројева Q осмишљава се као множење реципрочним бројем, па треба истаћи да је сад та операција увек изводљива (сем дељења нулом, кад треба рећи да такво дељење нема смисла). На крају, систематизују се основна својства операција у скупу Q. Решавање линеарних једначина и неједначина обрађивати после проширења бројевних система до скупа Q рационалних бројева. Тек у овом скупу је то решавање изводљиво без познатих ограничења. Позната правила решавања једначина и неједначина наведеног облика треба повезати и објаснити одговарајућим особинама операција у скупу Q: ако је $a = b$, онда је $a + c = b + c$, ако је $a < b$ онда је $a + c < b + c$ итд. Решавајући текстуалне проблеме састављањем и решавањем одговарајућих једначина и неједначина, утврђују се научени поступци и сагледава њихова примена. У делу који се односи на примену, најпре увести појам координатног система (апсцисна и ординатна оса, јединична дуж, квадранти), као и појам координата као уређеног пара који одређује положај тачке у координатној равни. У овом делу постоји могућност за понављање појмова	Мерење-појам средње вредности при мерењу-релативна грешка - Физика Рачунање брзине, пређеног пута - Физика Размера - Техника и технологија Размера карте - Географија Дијаграми - Информатика и рачунарство	Прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве; Одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; Израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубични,	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.2.2. МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.1.5.4. Средњи ниво МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.2.2.1. МА.2.2.4 МА.2.2.5. МА.2.4.3. МА.2.5.1. МА.2.5.2. МА.2.5.3 МА.2.5.4. Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2.	

Други део: Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.	из претходне године, одређивање осно и централно симетричних тачака и објеката у координатном систему у односу на координатне осе и координатни почетак, као и транслације тачака или познатих геометријских објеката за задати вектор. Обрадити одређивање растојања између две тачке само када оне имају једнаке вредности апсциса или ордината, а одређивање средишта дате дужи у координатном систему повезати са појмом аритметичке средине из петог разреда. Важно је да се ученици оспособе да „читају” графиконе и уочавају зависности међу величинама и у случајевима када оне нису приказане директно на графикону или табели (пређени пут – брзина, број килограма – цена и сл.). Након понављања о појму размере из претходног разреда, увести појам пропорције и коефицијента пропорционалности. Обраду овог градива подредити практичном циљу, уз повезивање са већ познатим садржајима Математике (проценти) и других предмета (Физика, Географија, Биологија, Информатика) у циљу израчунавања непознатог члана пропорције. Кроз практичне примере, увести појам директне и обрнуте пропорционалности уз приказ зависности директне пропорционалности у координатном систему. Директну пропорционалност приказивати графички у координатном систему и условом $y = kx$, при чему се не уводи општи појам функције.		тачкасти и линијски дијаграм); Тумачи податке приказане табелом и графички.		МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.4. МА.3.2.5. МА.3.4.2. МА.3.5.1. МА.3.5.2. МА.3.5.3. МА.3.5.4.	

ТРОУГАО (24 = 9 + 15) Први део: Појам троугла. Обим троугла. Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Збир углова троугла. Врсте троуглова према угловима. Однос страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкција неких углова (60°, 120°, 30°, 75°, 45°, 135°). Други део: Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Осна симетрија и подударност.	Појам троугла се повезује са познатим појмом затворене изломљене линије, а обим троугла са збиром дужина дужи. Ученике навикавати да систематски и прецизно користе одговарајуће ознаке при обележавању страница, темена и углова троугла. Инсистирати на класификацији троуглова. Појмове једнакокраког и једнакостраничног троугла повезати са осном симетријом. Увести висину троугла као дуж која садржи теме троугла и нормална је на праву одређену наспрамном страницом. Објаснити најпре конструкције углова од 90° и 60°. Указати на разлику између конструкције неког угла и цртања помоћу угломера. Јасно истаћи да је у (геометријским) конструкцијама дозвољена употреба само обичног лењира и шестара. Након претходних уводних садржаја о троуглу, обрадити основне конструкције троуглова.	Математички елементи карте- Географија Симетрија - Ликовна култура	Класификује троуглове на основу њихових својстава; Конструише углове од 90^0 и 60^0 и користи њихове делове за конструкције других углова; Уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; Утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; Конструише троугао на основу задатих елемената; Примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима; Одреди центар описане и уписане кружнице; Примењује особине централне и осне симетрије.	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6. Средњи ниво МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.2.3.6. Напредни ниво МА.3.3.1. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	

Центар описане и уписане кружнице троугла.						
ЧЕТВОРОУГАО (22 = 8 + 14) Четвороугао. Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкција трапеза. Делтоид.	Обрадити дефиниције и основна својства четвороуглова: паралелограма, квадрата, правоугаоника, ромба, трапеза и делтоида. Истицати и логичку повезаност ових фигу ра (квадрат је правоугаоник, правоугаоник је паралелограм, ромб је паралелограм). Повезивати знања о троуглу са четвороугловима. Сваки задатак са конструкцијом искористити за обнављање основних особина четвороугла који се конструише. Обновити појам усмерених дужи и вектора (интезитет, правац, смер, једнакост вектора). Увести појам супротног вектора и множења вектора бројем. Објаснити поступак сабирања вектора надовезивањем вектора. Повезати сабирање вектора са паралелограмом. Одузимање вектора увести као сабирање вектора при чему се један вектор сабира са супротним вектором другог вектора.	Слагање и разлагање сила - Физика	Класификује четвороуглове на основу њихових својстава; Конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови и дијагонала четвороугла); Примени својства четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима; Сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; Примењује особине транслације у једноставнијим задацима.	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.3.2. Средњи ниво МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.2.3.6. Напредни ниво МА.3.3.1. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	
ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	Обновити јединице за мерење површине. Показати и израчунавање површине неких једноставнијих фигура нацртаних у	Мерне јединице - Физика	Израчуна површину	Иницијални тест,	Основни ниво МА.1.3.2.	

(16 = 6 + 10) Појам површине фгуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама.	квадратној мрежи. Једначење површина геометријских фигура, ослањајући се на разлагање површи. При томе се узима да су површине подударних троуглова једнаке. Полазећи од формуле за површину правоугаоника, допуњавањем и разлагањем, изводе се формуле за површину паралелограма, троугла и трапеза. Обрадити израчунавање површине четворо углова са нормалним дијагоналама: квадрат, ромб, делтоид, као и израчунавање површине произвољног четвороугла разлагањем на познате геометријске фигуре.	Мерење површине - Физика Притисак - Физика	троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.	годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4. Средњи ниво МА.2.4.1. Напредни ниво МА.3.3.2. МА.3.4.1.	
ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ 8=4+4	Четири једночасовна школска писмена задатка са четири часа исправке.					

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВА

Циљеви и задаци допунске наставе математике:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа математика у основној школи.
Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто тако ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју ученици буду слабије савладали.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
Цели бројеви	-Сабирање и одузимање целих бројева -Множење и дељење целих бројева	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-прочита и запише целе бројеве -одреди супротан цео број датом броју -уреди по величини целе бројеве помажући се сликом бројевне праве -сабер и одузме два цела броја истог и различитог знака -помножи и подели два цела броја истог или различитих знакова	Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.2.1. МА.1.5.1. МА.1.5.2.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Рационални бројеви	-Сабирање и одузимање рационалних бројева -Множење и дељење рационалних бројева -Пропорција -Проценат	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-прочита и запише рационалан број -преведе разломак у децимални запис и обрнуто -упореди по величини бројеве истог записа помажући се сликом бројевне праве -израчуна збир и разлику два рационална броја -израчуна производ и количник два рационална броја -одреди задати проценат неке величине	Основни ниво МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.1.2.2. МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

			-реши једноставне једначине, где се непозната појављује само у једном члану -реши неједначине у скупу целих бројева, ако је непозната сабирак или умањеник	МА.1.5.4.	
Троугао	-Збир углова у троуглу -Врсте троуглова	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-влада појмом троугао -зна основне елементе троугла -разликује врсте троуглова и по угловима и по страницама -зна збир углова у троуглу -црта троуглове користећи прибор	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Четвороугао	-Збир углова у четвороуглу -Врсте четвороуглова	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	- разликује четвороугао, квадрат, правоугаоник -уочава моделе четвороуглова у реалним ситуацијама -разликује врсте четвороуглова -зна збир углова у четвороуглу -црта четвороугао користећи прибор	Основни ниво МА.1.3.2.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Површина троугла и четвороугла	-Површина правоугаоника и квадрата -Површина троугла и паралелограма	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-рачуна обим и поршину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку	Основни ниво МА.1.3.2. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВА

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за математику. Додатна настава продубљује и проширује математичка знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању математичких садржаја; доприноси формирању и ширењу научног и дијалектичко-материјалистичког погледа на свет. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање.
Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности.
Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
Цели бројеви	-Цели бројеви (својства и рачунање у скупу целих бројева) – одабрани задаци - Дирихлеов принцип	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-саставља и решава сложене бројевне изразе у скупу целих бројева -примени Дирихлеови принцип у задацима	Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.5. МА.3.5.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Рационални бројеви	-Својства и рачунање у скупу рационалних бројева – одабрани задаци -Задаци логичко - комбинаторне природе - Примена пропорција и	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-саставља и решава сложене бројевне изразе у скупу рационалних бројева -решава теже мисаоне задатке помоћу логичког закључивања -користи проценте у задацима из свакодневног живота	Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.4. МА.3.2.5. МА.3.4.2. МА.3.5.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

	процената у проблемским задацима и примерима из свакодневног живота			МА.3.5.2. МА.3.5.3. МА.3.5.4.	
Троугао	-Троугао – одабрани задаци -Подударност троуглова – одабрани задаци -Троугао - одабрани конструктивни задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-решава сложеније задатке из области троугла -решава сложеније задацтке из области подударности троугла -ради сложеније конструкције троугла (помоћу збира и разлике страница, тежишне дужи, висине)	Напредни ниво МА.3.3.1. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Четвороугао	-Четвороугао – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-решава сложеније задатке из области четвороугла	Напредни ниво МА.3.3.1. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Површина троугла и четвороугла	-Одабрани задаци из израчунавања површина сложенијих фигура	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- је упознат са израчунавањем површина фигура у сложенијим ситуацијама.	Напредни ниво МА.3.3.2. МА.3.4.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе: овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, ученик развија основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Општи оперативни задаци:
•да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи и друштву и свакодневном животу;
•да ученици стичу основну математичку културу;
•да открива улоге и примене математике у разним подручјима човекове делатности (математичко моделовање);
•успешно настављање образовања и укључење у рад;
•да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
•да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавњу природних и друштвених појава;
•да ученици стичу способности изражавња математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
•да се изграђују позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самосталан рад;
•да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
•да ученици усвоје основне чињенице о скуповима;
•да ученици савлађују основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
•да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске облике и њихове узајамне односе;
•да се ученици оспособе за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
•да се ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и доприносе радном и политехничком васпитању и образовању;
•да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода доприносу формирању дијалектичко-математичког погледа на свет и свестраном развитку личности.

Посебни оперативни задаци:
Ученике треба оспособити да:
-схвате појам квадрата рационалног броја и квадратног корена;

-умеју да одреде приближну вредност броја $\sqrt{a}\ (a \in Q,\ a \geq 0)$
-упознају скуп реалних бројева као унију скупа рационалних и ирационалних бројева;
-умеју да користе калкулатор за рачунање у разним задацима из математике и праксе;
-упознају појам степена и операције са степенима (изложилац степена природан број);
-умеју да изводе основне рачунске операције са мономима и полиномима, као и друге идентичне трансформације ових израза;
-знају Питагорину теорему и умеју да је примене код свих изучаваних геометријских фигура у којима се може уочити правоугли троугао;
-познају најважнија својства многоуглова и круга;
-умеју да врше приближну конструкцију ма ког правилног многоугла и конструкцију правилних многоуглова (са 6, 8 и 12 страница);
-знају најважније обрасце у вези са многоуглом и кругом и могу их применити у одговарајућим задацима;
-упознају се са израдом пројектног задатка;
-прикупљају, обраде и анализирају податке добијене анкетом;
-овладају појмовима средње вредности, медијане и мода;
-могу да преведу текстуалне задатке на математички језик;
-користе елементе дедуктивног закључивања (извођење једноставнијег доказа у оквиру изучаваних садржаја).

Организациони облици рада: Недељни фонд часова је 4, а годишњи фонд 144. Остали облици су: допунска настава, која је планирана орјентационим планом са 9 часова годишње, додатни рад, који је планиран орјентационим планом са 9 часова годишње и такмичења ученика.

Тема – садржај	**Начин остваривања**	**Корелација – међупредметна повезаност**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Начин провере**	**Стандарди**	**Напомена**
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ (21; 8 + 13) Квадрта рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$, $a \geq 0$; постојање ирационалних бројева (на пример	Увести појам квадрата природног, целог и рационалног броја. Код решавања једначина облика $x^2 = a$, ученици изводе следеће закључке: дата једначина може имати једно ($a = 0$) или два решења ($a > 0$), али може бити и без решења ($a < 0$).	Изражавање количине, димензија, цена Енглески језик, Немачки језик Апсолутна и релативна грешка мерења - Физика	– израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација,	Основни ниво: МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.2.2. МА.1.2.4. МА.1.4.3. МА.1.4.4.	

решења једначине $x^2 = 2$). Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост . Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in R\setminus\{0\}$. Продужена пропорција.	У даљем раду показати да неке једначине облика $x^2 = a$ (на пример $x^2 = 2$) немају решења у скупу рационалних бројева. На тај начин мотивисати увођење ирационалних бројева. Затим се уводи скуп реалних бројева као унија два дисјунктна скупа – скупа рационалних и скупа ирационалних бројева. Сада је природно и да се „рационална” права прошири у реалну праву и покаже како на таквој реалној правој постоје рационалне и ирационалне тачке. На конкретним примерима ученици треба да уоче да сваки рационалан број има коначну или бесконачну периодичну децималну репрезентацију, а ирационални бројеви бесконачну неперiодичну репрезентацију и обратно. За све реалне бројеве без обзира да ли имају коначну или бесконачну децималну репрезентацију увести појам приближне вредности и појам	Масени процентни састав једињења, израчунавање моларне масе и количине супстанце - Хемија Кретање - Физика	израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције $y = kx$, $k \in R\setminus\{0\}$; – примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;	укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Средњи ниво: МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.2.2. МА.2.2.4. МА.2.4.2. МА.2.4.3. Напредни ниво: МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.2.2. МА.3.2.4. МА.3.4.2. МА.3.5.1. МА.3.5.3.	

	апсолутне грешке. Основна својства операција сабирања и множења реалних бројева посматрати и анализирати у поређењу с одговарајућим својствима у скупу рационалних бројева. Основна својства операције кореновања у R+ треба такође реализовати на примерима при чему се посебно третирају збир, разлика, производ и количник корена и њихови односи са кореном збира, разлике, производа и количника. У оквиру ове теме се обрађује и функција директне пропорционалности y = kx коју треба увести на конкретним примерима блиским искуству ученика (раст дужине пута са временом путовања при константној брзини, смањење водостаја реке ако је дневни пад протока константан ...). Тематску јединицупродужена пропорција треба, такође, реализовати на конкретним примерима					

	(подела дате суме у датој размери, одређивање углова троугла ако је дат њихов однос, присуство метала у легурама ...).					
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА (19; 6 + 13) Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Питагорине теореме. Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима , итд. Растојање између две тачке у координатном систему.	Питагорина теорема је од великог значаја за даље математичко образовање. Као мотивација за тему могу се користити историјски подаци. Потребно је да ученици схвате концепт Питагорине теореме. У том циљу током вежбања инсистирати на различитим ознакама катета и хипотенузе, као и различитим положајима самог правоуглог троугла, како би се ученици оспособили да Питагорину теорему користе касније у образовању у различитим задацима из планиметрије, стереометрије и тригонометрије. Упознати ученике са карактеристичним Питагориним тројкама кроз примере и напоменути да таквих тројки има бесконачно много. Формулисати	Наука и филозофија Античке Грчке - Историја Слагање и разлагање сила – Физика Конструкторско моделовање-цртање скице користећи ортогонално и просторно приказивање – Техника и технологија	– примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.	Основни ниво: МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6. МА.1.3.3. МА.1.1.2. МА.1.4.1. МА.1.5.1. Средњи ниво: МА.2.3.2. МА.2.3.6. МА.2.2.2. МА.2.1.2. МА.2.5.1. Напредни ниво: МА.3.1.1. МА.3.3.2. МА.3.2.2. МА.3.5.1.	

	обрат Питагорине теореме и применити га у задацима. У другом делу теме пажњу је потребно усмерити на примену Питагорине теореме на конструкције дужи чији је мерни број дужине ирационалан број и примену на квадрат, правоугаоник, једнакокраки и једнакостранични троугао, ромб и правоугли и једнакокраки трапез. Ученици треба да примењују Питагорину теорему и на једнакокрако правоугли троугао, правоугли троугао са углом од 30° и одређивање растојања двеју тачака у координатном систему.					
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ (48; 19 + 29) Први део Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број; операције са	У првом делу ове теме уводи се појам степена променљиве природним бројем и изводе се основна својства те операције (множење и дељење степена једнаких основа, степеновање степена, као и правила за степен производа и количника). Ученици	Бинарни и декадни систем бројева - Информатика и рачунарство Писање хемијских формула - Хемија	- трансформише збир и разлику полинома -примени трансформације полинома на решавање једначина – трансформише збир, разлику и производ полинома;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера,	Основни ниво: МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.2.1. МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.1.3.2.	

степенима; степен производа, количника и степена. Други део Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома). Квадрат бинома и разлика квадрата. Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене.	треба у потпуности да овладају одговарајућим трансформацијама. Такође, уводи се појам степена са изложиоцем који је нула или негативан цео број, али само у случају основе која је декадна јединица. Други део теме обухвата операције с целим алгебарским изразима (полиномима). Најпре се уводи појам полинома и увежбава израчунавање вредности таквог израза за конкретне вредности променљивих који у њему учествују. Затим се дефинишу основне операције са полиномима (сабирање, одузимање и множење) и увежбава довођење полинома на сређени облик. Притом се, по потреби, користи дистрибутивни закон и формула за квадрат бинома. У наставку ове теме ученици треба да, на погодним примерима, уоче потребу растављања полинома на чиниоце (посебно у циљу решавања једначина).		– примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина;	активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Средњи ниво: МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.2.2.1. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.2.3.2. Напредни ниво: МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.2. МА.3.2.3. МА.3.3.2. МА.3.4.1.	

	Затим треба увежбати то растављање коришћењем претходно наведених формул), као и формуле за разлику квадрата.					
МНОГОУГАО (21; 9 + 12) Појам многоугла. Врсте многоуглова. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и површина многоугла. Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла. Сложеније примене ставова подударности.	Многоугао увести као део равни ограничен многоугаоном линијом. Нагласити разлику између конвексних и неконвексних многоуглова, али даља разматрања ограничити само на конвексне многоуглове. Ученике треба наводити да уоче зависност броја дијагонала, као и зависност збира унутрашњих углова од броја темена многоугла. Посебно истаћи осну симетричност правилног многоугла и број оса симетрије, као и чињенице да се око правилног многоугла може описати круг и да се у њега може уписати круг. Из одговарајућих формула за једнакостранични троугао, ученици, уз помоћ наставника ако је потребно, изводе формуле којима се у правилном	Мозаик - Ликовна култура Исцртавање основних геометријских облика у програму Информатика и рачунарство Симетрија код живих бића - Биологија Саобраћајна сигнализација - Техника и технологија Кубизам - Ликовна култура	– примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.	Основни ниво: МА.1.1.4. МА.1.2.1. МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.3.6. Средњи ниво: МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.2.5. МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.2.3.6. Напредни ниво: МА.3.3.2. МА.3.3.6. МА.3.5.4.	

	шестоуглу успостављају везе између странице, дуже дијагонале, краће дијагонале, полупречника описаног и уписаног круга. Увести појмове ортоцентар, тежишна дуж и тежиште троугла, и навести њихове особине. Примену ставова подударности и њихових последица проширити и на конструктивне задатке. Истаћи разлику између цртања и конструкције. Израчунавање обима и површине многоугла илустровати разноврсним примерима и задацима. Приликом израчунавања површине користити разлагање многоуглова на троуглове и четвороуглове. Посебну пажњу посветити израчунавању површине правилног шестоугла. Важно је укључити и одређени број практичних примена рачунања површина.					
КРУГ (18; 7 + 11) Централни и периферијски угао	Полазећи од раније стечених знања и дефиниција кружне линије и кружне површи, треба	Притисак - Физика	– примени својства централног и периферијског угла у кругу;	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак,	Основни ниво: МА.1.2.1. МА.1.3.2.	

у кругу. Обим круга, број π. Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.	размотрити могуће положаје и односе круга и праве, а такође и два круга у равни. Ученике треба подсетити на дефиниције тангенте и тетиве круга и искористити Питагорину терему за успостављање везе између полупречника круга, тетиве и централног одстојања тетиве. Централне теме су увођење појмова централног и периферијског угла, уочавање и доказивање тврђења о њиховом међусобном односу, као и одређивање обима и површине круга. Ученици би требало да експериментално утврде сталност односа обима и пречника кружнице. Када се уведе број π, ученике треба информативно упознати са његовом ирационалном природом. После обраде обима и површине круга, треба извести формуле за дужину кружног лука, површину кружног исечка и кружног прстена. У оквиру дела теме који се	Одређивање положаја ликова код сочива - Физика	– израчуна обим и површину круга и његових делова; – преслика дати геометријски објекат ротацијом;	15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.	МА.1.3.3. МА.1.3.6. МА.1.4.1. МА.1.4.3. МА.1.4.4. Средњи ниво: МА.2.2.1. МА.2.2.2. МА.2.2.4. МА.2.3.3. МА.2.4.3. МА.2.5.4. Напредни ниво: МА.3.3.2. МА.3.3.3. МА.3.4.2. МА.3.5.4.	

	односи на ротацију, треба се ограничити на ротације једноставнијих фигура око задате тачке и за задати угао. Објаснити ученицима позитиван и негативан смер ротације. Важно је да ученици уоче да се дужине дужи и величине углова не мењају при ротацији.					
ОБРАДА ПОДАТАКА (5) Средња вредност, медијана и мод.	Ову тему реализовати као пројектни задатак. Циљ пројектног задатка је да ученици овладају појмовима средња вредност, медијана и мод и истовремено се увере у применљивост обраде података у свакодневној пракси. Препорука је да се пројектни задатак реализује на конкретним примерима и предлог је да у седмом разреду то буде прикупљање, обрада и анализа података добијених анкетом. Теме се могу одабрати из животног окружења и њихов садржај би требало да буде близак узрасту ученика (на пример: коришћење ИКТ од стране ученика, расподела	Прикупљање и анализа података - Бројност и густина популације - Биологија Апсолутна и релативна грешка - Физика	– одређује средњу вредност, медијану и мод.		Основни ниво: МА.1.2.4. МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.1.5.4. Средњи ниво: МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.2.5.4. Напредни ниво: МА.3.5.2. МА.3.5.3. МА.3.5.4.	

	слободног времена ученика, еколошка свест младих ...).					
ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ 8 (4+4)	Четири једночасовна писмена задатка са четири часа исправке.					

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе математике:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа математика у основној школи.
Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто тако ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју ученици буду слабије савладали.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Начин праћења
Реални бројеви	-Квадрат рационалног броја -Квадратни корен потпуног квадрата	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-квадрира рационалан број -познаје појам квадратног корена -израчуна квадратни корен у чијој је основи потпун квадрат броја прве и друге десетице - наведе пример ирационалног броја - нацрта график функције y = kx, k ∈ Z	-Основни ниво МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.2.2. МА.1.2.4. МА.1.4.3. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Питагорина теорема	-Питагорина теорема -Примена Питагорине теореме	-Индивидуални приступ -Рад у пару	-израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему	-Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене

	на правоугаоник и квадрат	-Вршњачка едукација	-испита да ли је троугао правоугли ако су дате дужине страница троугла -примени Питагорину теорему на правоугаонику и квадрату	МА.1.3.3. МА.1.1.2. МА.1.4.1. МА.1.5.1.	-Провера усвојености садржаја у редовној настави
Цели и алгебарски изрази	-Степен -Основне операције са степенима -Сабирање и одузимање сличних монома -Множење монома	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-рачуна степен датог броја -изводи основне операције са степенима -сабере и одузме мономе -множи два монома -множи бином мономом	-Основни ниво МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.2.1. МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.1.3.2.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Многоугао	-Збир углова у многоуглу -Обим правилног многоугла	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-црта: троугао, четвороугао, петоугао, шестоугао -израчуна број дијагонала многоула из једног темена -израчуна обим правилног многоугла када је позната дужина његове странице	-Основни ниво МА.1.1.4. МА.1.2.1. МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.3.6.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Круг	-Цртање и обележавање круга и његових елемената -Обим и површина круга	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе) -користи прибор и црта круг и припадајуће елементе -израчуна обим и површину круга датог полупречника	-Основни ниво МА.1.2.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.3.6. МА.1.4.1. МА.1.4.3. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Обрада података	-Средња вредност и медијана	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обрнуто - одреди средњу вредност и медијану -одреди задати проценат неке величине	-Основни ниво МА.1.2.4. МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.1.5.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за математику. Додатна настава продубљује и проширује математичка знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању математичких садржаја; доприноси формирању и ширењу научног и дијалектичко-материјалистичког погледа на свет. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање.
Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности.
Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
Реални бројеви	- Алгоритам за израчунавање квадратног корена ненегативног броја	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-користи алгоритам за израчунавање квадратног корена ненегативног броја	-Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.2.2. МА.3.2.4. МА.3.4.2. МА.3.5.1. МА.3.5.3.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Питагорина теорема	-Питагорина теорема – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-шире примењује Питагорину теорему	-Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.3.2. МА.3.2.2. МА.3.5.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Цели алгебарски изрази	-Једначине са апсолутним вредностима	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење	-решава једначине са апсолутним вредностима	-Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике

	-Растављање полинома на чиниоце - одабрани задаци -Задаци логичко - комбинаторне природе	-Учествовање на такмичењима	-раставља сложеније полиноме на чиниоце (груписањем) -решава основне проблеме из комбинаторике	МА.3.2.1. МА.3.2.2. МА.3.2.3. МА.3.3.2. МА.3.4.1.	-Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Многоугао	-Правилни полигони – мозаици	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-разуме проблем прекривања и прави једноставније мозаике	-Напредни ниво МА.3.3.2. МА.3.3.6. МА.3.5.4.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Круг	-Круг и сложене фигуре – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-примени стечена знања из круга, али и других фигура у израчунавању површина сложених геометријских фигура	-Напредни ниво: МА.3.3.2. МА.3.3.3. МА.3.4.2. МА.3.5.4.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Обрада података	-Задаци логичко - комбинаторне природе	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-познаје начине решавања основних проблема из комбинаторике	-Напредни ниво: МА.3.5.2. МА.3.5.3. МА.3.5.4.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе:

Ученици треба да стекну базичну језичку и математичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа, као и да:
-оспособи ученике да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
-оспособи ученике да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима;
-развије мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје;
-осигура да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у природи и друштву;
-оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе;
-представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање;
-доприноси развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика.

Општи оперативни задаци:
-стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе математике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе математике буду у пуној мери реализовани;
-нумеричко описмењавање ради успешног бављења било којом професијом и остваривања квалитета живота;
-стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
-стицање основне математичке културе потребне за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима људске делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
-развијање ученикових способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
-развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и побуђивање математичке радозналости;
-стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
-усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима;
-савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
-упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела, и разумевање њихових узајамних односа;
-оспособљавање ученика за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
-припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
-изграђивање позитивних особина ученикове личности, као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност,

самоконтрола и смисао за самостални рад;
-стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

Посебни оперативни задаци:

Ученике треба оспособити да:
-примени Талесову теорему у израчунавању дужине дужи;
-подели дуж на одређени број једнаких делова;
-примени сличност троуглова;
-примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката;
-схвате основна својства једнакости и неједнакости и умеју да их примењују код једначина и неједначина, тј. умеју да решавају линеарне једначине (неједначине) и системе једначина са две непознате на основу еквивалентних трансформација, као и да решење тумаче графички;
-одговарајуће текстуалне задатке могу да изразе математичким језиком, а нарочито помоћу једначина;
-прошире и продубе знања о функцијама упознавањем линеарне функције и њених својстава, тако да могу поуздано да цртају и читају разне графике;
-схвате међусобне односе тачака, правих и равни у простору;
-упознају најбитније чињенице о пројекцијама на раван;
-упознају геометријска тела (призму, пирамиду, ваљак, купу и лопту), њихове елементе и својства, цртају мреже и рачунају површине и запремине тела;
-примењују знање о геометријским телима у пракси, повезујући саджаје математичке и других области, па тако стичу одређену политехничку културу;
-примењују елементе дедуктивног закључивања.

Организациони облици рада:
Недељни фонд часова је 4, а годишњи фонд 144. Остали облици су: допунска настава, која је планирана орјентационим планом са 9 часова годишње, додатни рад, који је планиран орјентационим планом са 9 часова годишње и такмичења ученика.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Начин провере	Стандарди	Напомена
СЛИЧНОСТ Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности. (17; 5 + 12)	Користећи географске карте разних размера (стоне, зидне ...) поновити размеру дужи и израчунавања растојања на основу дате размере и измереног растојања на карти. Извршити уопштавање појма размере и на конкретним примерима показати како се израчунава четврта пропорционала (ако су три дужи дате нумерички). Поставити питање како проблем решити конструктивно (ако нису дати нумерички подаци), тј. ако се знају три дужи, како одредити четврту геометријску пропорционалу. На примерима објаснити и појам самерљивих дужи (основица и средња линија троугла, растојање од тежишта до темена и тежишна дуж ...) и несамерљивих дужи (страница и дијагонала квадрата). Талесова теорема се на овом нивоу не може коректно доказати, али се ученици могу избором погодног упрошћеног модела и поступним, правилним закључивањем навести да исправно формулишу исказ Талесове теореме. Посебну пажњу посветити конструктивној подели дужи на једнаке делове. Сличност фигура показати на разним примерима из свакодневног живота. Увежбавања везана за сличност троуглова реализовати на примерима одређивања страница и углова сличних троуглова.	Антички филозофи - Историја Цртање паралелних правих - Техника и технологија	-примени Талесову теорему у израчунавању дужине дужи -подели дуж на одређени број једнаких делова -подели дату дуж у задатој размери -конструише четврту геометријску пропорционалу за задате три дужи -усвојен коефицијент сличности примени у практичним задацима -докаже сличност троуглова помоћу ставова сличности -примени сличност на правоуглом троуглу -помоћу сличности троуглова у правоуглом троуглу докаже Питагорину теорму -примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.3.2. МА.1.3.1. МА.1.1.4. МА.1.4.1. Средњи ниво МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.2.2.4. МА.2.4.1. Напредни ниво МА.3.3.6. МА.3.2.1. МА.3.3.1.	

ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар. (12; 6 + 6)	Обраду међусобних односа тачака, правих и равни у простору засновати на посматрању и анализи објеката у окружењу, користећи математичку терминологију и одговарајуће ознаке. Посебну пажњу треба посветити односима *паралелно* и *нормално* (између две праве, између праве и равни, односно између две равни). Однос између праве и равни повезати са одговарајућим односом између праве и њене ортогоналне пројекције на раван. Угао између праве и равни (када оне нису нормалне или паралелне) увести као угао између праве и њене ортогоналне пројекције на ту раван. Обновити Питагорину теорему и илустровати њену примену примерима и задацима у вези са ортогоналним пројектовањем дужи на раван. Полиедар увести као део простора ограничен многоугловима.	Цртање ортогоналних правих - Техника и технологија	-разликује међусобне односе тачака, правих и равни у простору -користи моделе и објекте у реалном окружењу и на сликама (цртежима) којима се представљају -нацрта их користећи прибор -упозна елементе који одређују раван (три неколинеарне тачке, две праве које се секу или су паралелне) и однос двеју равни -упозна однос равни и праве -упозна ортогоналну пројекцију тачке на раван и ортогонално пројектовање дужи -упозна полиедар као тело ограничено коначним бројем многоуглова -користи одговарајуће јединице за мерење дужине и површине -одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и решава задатке користећи Питагорину теорему	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2. Средњи ниво МА.2.3.2. МА.2.3.6. Напредни ниво МА.3.3.1. МА.3.3.2.	

			-да по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима			
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама. (18; 7 + 11)	Ученици су се, у претходним разредима, упознали са решавањем једноставних линеарних једначина и неједначина. На самом почетку, једначине и неједначине су решавали користећи везе међу операцијама (уочавањем непознатог сабирка, чиниоца, умањеника, умањиоца, дељеника или делиоца), а касније користећи методу теразија. Ова претходна знања представљају темељ за коришћење еквивалентних трансформација при решавању једначина и неједначина. На конкретним примерима показати могућа решења линеарне једначине $ax = b$. Ученици треба да овладају техникама помоћу којих се неке једначине могу еквивалентним трансформацијама свести на једначину облика $ax = b$ Укључивати и примере једначина које се своде на линеарне и помоћу којих се обнављају и користе стечена знања о: – апсолутној вредности – формулама за квадрат бинома и разлику квадрата, – условима под којима су производ, односно количник једнаки нули. На сличан начин приступати и решавању линеарне неједначине уз истицање разлика (у случају множења негативним бројем мења се смисао	Задаци из равномерног кретања - Физика Раствори - Хемија Омов закон - Физика	-усвоји основна својства једнакости -реши линеарну једначину у којој се непозната појављује само у једном члану -реши линеарну једначину и неједначину -одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја -састави и реши линеарну једначину и неједначину -одреди вредност сложенијег бројевног израза -користи једначине и неједначине решавајући сложеније текстуалне задатке	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.2.1. МА.1.2.3. МА.1.1.6. Средњи ниво МА.2.1.2. МА.2.2.1. МА.2.2.3. МА.2.2.5. Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.3. МА.3.2.5.	

	неједнакости). Решења неједначина приказивати на бројевној правој и у одговарајућем скуповном запису. Решавајући текстуалне проблеме, ученици сагледавају потребу за њиховом применом и умеју да образложе добијено решење.					
ПРИЗМА Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме. (12; 5 + 7)	Да би ученици што лакше упознали геометријска тела – призму и пирамиду, њихове елементе, уочавали дијагоналне пресеке и научили да израчунавају површине и запремине ових тела, треба користити њихове моделе, мреже, скице и слике. Препоручљиво је да и сами ученици цртају мреже и израђују моделе проучаваних тела. Предвиђено је израчунавање површине и запремине следећих тела: праве тростране и четворостране призме, правилне шестостране призме, четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде. Приликом решавања задатака инсистирати на што прецизнијем цртању скице геометријског тела, водећи рачуна о цртању видљивих ивица пуном линијом и невидљивих испрекиданом линијом. Извођење формуле за запремину призме везивати за прихваћену формулу за запремину квадра. Рачунати површине и запремине помоћу основних елемената и зависних елемената (бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга, дијагонала ...). Приликом израде задатака треба полазити од општих формула и анализирањем конкретног случаја решавати	Преламање светлости кроз призму - Физика Густина тела - Физика Одређивање запремине - Физика	-уочи моделе коцке и квадра у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна им површину и запремину -схвати појам призме, њене елементе и врсте призме -црта мреже и прави моделе призми -рачуна површину и запремину призми преко основних елемената (одговарајућим формулама), као и с њима зависних елемената (дужине основних ивица, висине, полупречника описаног или уписаног круга многоугла у основи,...) -практично примени ова знања кроз различите конкретне примере рачунања	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација,	Основни ниво МА.1.3.4. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4. Средњи ниво МА.2.3.4. МА.2.4.1. МА.2.4.3. Напредни ниво МА.3.2.2. МА.3.3.2. МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	

	задатак. Посебно размотрити примере једнакоивичних тела. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини призме и пирамиде и у ситуацијама из свакодневног живота.		површина и запремина објеката из окружења	домаћи задаци.		
ПИРАМИДА Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде. (16; 6 + 10)	Да би ученици што лакше упознали геометријска тела – призму и пирамиду, њихове елементе, уочавали дијагоналне пресеке и научили да израчунавају површине и запремине ових тела, треба користити њихове моделе, мреже, скице и слике. Препоручљиво је да и сами ученици цртају мреже и израђују моделе проучаваних тела. Предвиђено је израчунавање површине и запремине следећих тела: праве тростране и четворостране призме, правилне шестостране призме, четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде. Приликом решавања задатака инсистирати на што прецизнијем цртању скице геометријског тела, водећи рачуна о цртању видљивих ивица пуном линијом и невидљивих испрекиданом линијом. Извођење формуле за запремину призме везивати за прихваћену формулу за запремину квадра. Рачунати површине и запремине помоћу основних елемената и зависних елемената (бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга, дијагонала ...). Приликом израде задатака треба полазити од општих формула и анализирањем конкретног случаја решавати	Одређивање запремине - Физика Густина тела - Физика Пирамида исхране - Биологија	-схвати појам пирамиде, њене елементе и врсте пирамиде -црта мреже и прави моделе пирамида -рачуна површину пирамида преко основних елемената (одговарајућим формулама), као и с њима зависних елемената (дужине основних и бочних ивица, висине, бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга многоугла у основи,...) -практично примени ова знања кроз различите конкретне примере рачунања површина објеката из окружења	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, практичан рад, презентација,	Основни ниво МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4. Средњи ниво МА.2.3.4. МА.2.4.1. МА.2.4.3. Напредни ниво МА.3.2.2. МА.3.3.2. МА. 3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	

	задатак. Посебно размотрити примере једнакоивичних тела. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини призме и пирамиде и у ситуацијама из свакодневног живота.			домаћи задаци.		
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција. (13; 5 + 8)	Најпре поновити појам функције директне пропорционалности и њеног приказивања у координатном систему који је обрађиван у седмом разреду. Увести затим појам линеарне функције једне реалне променљиве ($y = kx + n$), не помињући општи појам функције. Показати да је график те функције права. Увести појмове: нула функције, знак функције, растућа и опадајућа функција и објаснити како се они илуструју на графику и како зависе од вредности коефицијената k и n. Ученици треба у потпуности да овладају поступком цртања графика линеарне функције и његовог анализирања, тј. „читања“ својстава те функције када јој је график задат. Обрадити својства линеарне функције када је она задата имплицитном релацијом $ax + by = c$.	Графичко представљање зависности физичких величина - Физика Омов закон за део струјног кола - Физика Лабораторијске вежбе - Физика	-одреди вредност функције дате таблицом или формулом -изгради појам линеарне функције и научи њена својства (нула, знак, ток) -црта график линеарне функције и графички интерпретира њена својства -уочава линеарне зависности величина у математици и другим наукама и пракси -функцију y=ax графички интерпретира, везује је за појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције -разликује и директно и обрнуто пропорционалне	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.2.4. МА.1.5.1. Средњи ниво МА.2.1.2. МА.2.2.1. МА.2.2.4. МА.2.5.1. Напредни ниво МА.3.2.4. МА.3.5.1.	

			величине и то изражава одговарајућим записом			
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему. Графичко представљање статистичких података у облику дијаграма (стубичастих, кружних,...). Рачунање средње вредности и медијане. Поређење вредности узорка са средњом вредношћу. (4)	Програмом је планиран и један пројектни задатак, по избору наставника и ученика. Примери могућих пројектних задатака: 1. Конструкција теста из математике за завршни испит Ученици се поделе у групе нехомогених математичких знања, тако да свака група има најмање три ученика. Свака група има задатак да састави низ од 20 задатака, уз следеће услове: – да 9 задатака буду задаци основног нивоа, 7 средњег нивоа и 4 напредног нивоа; – да по 5 задатака буде из области *Бројеви и операције са њима* и *Алгебра и функције*, 6 из области Геометрија и по 2 задатка из области *Мерење* и *Обрада података*. Област и ниво за сваки од задатака у тесту одређује наставник у договору са ученицима. Улога наставника је да координира рад група, по потреби помаже ученицима, проверава да ли су тестови конструисани по договореној методологији, организује израду теста тако да сваки ученик решава тест у чијој конструкцији није учествовао (ученици једне групе решавају појединачно тест друге групе), организује прегледање тестова и презентацију резултата. Ученици врше избор задатака, решавају задатке, израђују кључ теста и припремају тест и кључ у неком програму за обраду текста, решавају тест друге групе, прегледају урађене тестове које је њихова група	Провера Омовог закона (оглед) – Физика Бројност и густина популације – Биологија Структура становништва Србије – Географија Читање и разумевање дијаграма и графикона – Српски језик и књижевност Табеларни прорачуни – Информатика и рачунарство	-прочита и разуме податке са графикона, дијаграма или из табеле -одреди максимум или минимум зависне величине -чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму -прикупи и обради податке и сам састави табелу и дијаграм (стубичасти, хистограм, кружни дијаграм,...), нарочито оне податке које среће у свакодневном животу -црта график којим представља међузависност величина	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. Средњи ниво МА.2.1.1. МА.2.2.4. МА.2.5.1. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.2.5.4. Напредни ниво МА.3.5.1. МА.3.5.2. МА.3.5.3.	Пројектни задатак

	конструисала, обрађују добијене резултате и презентују их. Овај задатак може бити веома користан за ученике који се припремају за завршни испит, а мотивација за реализацију ће бити на повишеном нивоу.					
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама. (11; 6 + 5)	Ученици треба да се упознају са линеарном једначином с две непознате облика $ax + by = c$, да разумеју да је график ове једначине (када је бар један од бројева a или b различит од нуле) права и да умеју да нацртају тај график. Уводи се и појам система две линеарне једначине с две непознате, као и појам решења система као уређеног пара бројева. Системе линеарних једначина решавати методама замене и супротних коефицијената. Пажњу треба посветити и графичкој интерпретацији система две линеарне једначине с две непознате. Решавајући разне проблеме из геометрије, физике, хемије и свакодневног живота, ученици увиђају потребу за састављањем одговарајућих система линеарних једначина, при чему утврђују научене формалне поступке, сагледавају потребу за њиховом применом и умеју да образложе добијено решење.	Рачунски задаци задаци из физике Раствори - Хемија	-упозна појам линеарне једначине са две непознате, њен скуп решења и графичку интерпретацију -формира појам система две линеарне једначине са две непознате, његовог решења и појма еквивалентности система једначина -увежба решавање система од две једначине са две непознате – разним методама, укључујући и графичку -сложенији текстуални задатак преведе на систем једначина и реши га	Иницијални тест, годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	Основни ниво МА.1.2.1. МА.1.1.4. МА.1.1.6. Средњи ниво МА.2.1.2. МА.2.2.1. МА.2.2.3. МА.2.2.4. МА.2.2.5. Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.3. МА.3.2.5.	
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	Важно је истаћи да су ваљак, купа и лопта ротациона тела. Као и код призме и пирамиде, ради бољег уочавања елемената и	Густина тела - Физика	-схвати појам ваљка, купе и лопте и њихове елементе	Иницијални тест,	Основни ниво	

Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте. (25; 9 + 16)	осних пресека ваљка и купе, као и пресека лопте (сфере) и равни, користити моделе тела. Оспособити ученике за цртање мреже ваљка и купе, израду њихових модела као и што прецизнијих скица приликом решавања задатака. При обради ове теме, ваљак и купу повезати са призмом и пирамидом и указивати на аналогије између призме и ваљка, односно пирамиде и купе. Ту аналогију користити за образложење формула за површину и запремину ваљка и купе. Приликом извођења формуле за површину купе, повезати површину омотача са површином кружног исечка, а обим базе са дужином кружног лука. Пре дефинисања сфере, односно лопте потребно је подсетити се дефиниција кружнице и круга. Формуле за површину и запремину лопте се наводе без доказивања. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини ваљка, купе и лопте у ситуацијама из свакодневног живота.	Сферна огледала – Физика Сочива – Физика	-сам црта мреже и прави моделе ваљка и купе -рачуна површину и запремину ваљка, купе и лопте преко основних елемената (одговарајућим формулама), као и с њима зависних елемената -практично примени ова знања кроз различите конкретне примере рачунања површина и запремина објеката из окружења	годишњи тест, писмена вежба, писмени задатак, 15-минутна провера, 5-минутна провера, квиз, асоцијација, укрштеница, усмена провера, активност на часу, рад у групи, домаћи задаци.	МА.1.3.5. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4. Средњи ниво МА.2.3.3. МА.2.3.5. МА.2.4.1. МА.2.4.3. Напредни ниво МА.3.3.3. МА.3.3.5. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	
ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ 8=4+4	Четири једночасовна школска писмена задатка са четири часа исправке.					

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе математике:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа математика у основној школи.

Оставља се простора изменама плана допунске наставе у зависности од постигнућа ученика који су предвиђени да похађају допунску наставу. Исто тако ће резултат иницијалног тестирања бити смерница за додавање плану допунске наставе још неког часа из области коју ученици буду слабије савладали.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи Ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Начин праћења
Сличност	-Размера дужи -Подела дужи на задати број делова	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-одреди размеру дужи -одреди дужину дужи из дате размере -дели дуж у датој размери -одреди дужину дужи на основу Талесове теореме -препозна сличне троуглове	Основни ниво МА.1.3.2. МА.1.3.1. МА.1.1.4. МА.1.4.1.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Тачка, права и раван	-Одређеност праве и равни	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-влада појмовима тачка, права, раван (записује и црта их) -разликује колинеарне и неколинерне тачке -објасни са колико тачака је одређена права, а са колико равана -представи (црта) праву и раван -покаже праве, равни, дужи и тачке на моделима квадрата и правоугаоника	Основни ниво МА.1.3.1. МА.1.3.2.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Линеарне једначине и неједначине	-Решавање једноставнијих линеарних	-Индивидуални приступ -Рад у пару	-реши најједноставније примере линеарних једначина са једном непознатом (непозната у једном члану)	Основни ниво МА.1.2.1. МА.1.2.3.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу

са једном непознатом	једначина и неједначина	-Вршњачка едукација	-провери тачност решења на основу задатог броја -реши једноставне неједначине где се непозната појављује само у једном члану	МА.1.1.6.	-Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Призма	-Површина и запремина коцке и квадра -Површина и запремина правилне четворостране призме	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-влада појмовима коцка и квадар и уочава њихове моделе у реалним ситуацијама -препозна њихове основне елементе -рачуна површину и запремину коцке и квадра када су дати њихови основни елементи -влада појмом призма -препозна основне елементе четворостране призме -рачуна површину и запремину правилне четворостране призме ако су дати потребни елементи	Основни ниво МА.1.3.4. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Пирамида	-Рачунање површине и запремине правилне четворостране пирамиде када су сви потребни елементи непосредно дати	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-препозна основне елементе пирамиде -разликује тространу, четворострану и шестострану пирамиду -објасни које површи чине пирамиду -одреди површину и запремину правилне четворостране пирамиде ако су дати неопходни елементи	Основни ниво МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Линеарна функција	-Попуњавање табеле функције задате формулом	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-препозна облик линеарне функције међу другим функцијама -прочита коефицијент правца и одсечак на у-оси из облика функције -препозна експлицитни и имплицитни облик функције -одреди вредност функције задате таблицом или формулом - црта график функције	Основни ниво МА.1.2.4. МА.1.5.1.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Системи линеарних	-Решавање једноставнијих	-Индивидуални приступ	-реши систем једначина са две непознате методом супротних коефицијената ако су	Основни ниво	-Описно праћење напредовања ученика

једначина са две непознате	система линеарних једначина са две непознате	-Рад у пару -Вршњачка едукација	коефицијенти испред исте промењљиве супротни бројеви -реши систем две једначине са две непознате методом замене у коме је једна променљива изражена преко друге или је позната њена вредн	МА.1.2.1. МА.1.1.4. МА.1.1.6.	-Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави
Ваљак, купа и лопта	-Рачунање површине и запремине ваљка, купе и лопте када су сви потребни елементи непосредно дати	-Индивидуални приступ -Рад у пару -Вршњачка едукација	-влада појмовима ваљак, купа и лопта -уочи моделе ваљка, купе и лопте у реалним ситуацијама -наводи основне елементе ваљка, купе и лопте -уочи из којих површи се састоји површина ваљка и купе -рачуна обим и површину основе ваљка и купе -рачуна запремину и површину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати	Основни ниво МА.1.3.5. МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.4.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава из математике организује се за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за математику. Додатна настава продубљује и проширује математичка знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању математичких садржаја; доприноси формирању и ширењу научног и дијалектичко-материјалистичког погледа на свет. Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање.

Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности.

Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема	**Садржај**	**Начин остваривања**	**Исходи** Ученик ће бити у стању да:	**Стандарди**	**Начин праћења**
Сличност	Сличност – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-конструише одређену дуж на основу задате размере -конструише троугао, четвороугао на основу задате размере -примени Талесову теорему на конкретне задатке у вези реалних ситуација -испита сличност задатих троуглова	Напредни ниво МА.3.3.6. МА.3.2.1. МА.3.3.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Тачка, права и раван	Тачка, права и раван – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-одреди колико је највише правих или равни одређено задатим тачкама -одреди мимоилазне праве, паралелне, праве које се секу -објасни односе тачака, правих и равни - црта диедар и одреди положај тачаке у равни диедра -црта ортогоналне пројекције тачака на раван са задатим угловима	Напредни ниво МА.3.3.1. МА.3.3.2.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	Једначине са апсолутним вредностима Задаци логичко - комбинаторне природе	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-реши једначине које се своде на линеарне једначине са једном непознатом -састави и реши једначине уводећи одговарајућу смену -примени решавање линеарних једначина на реалне ситуације	Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.3. МА.3.2.5.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

Призма	Призма – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-рачуна површину и запремину тела насталих уписивањем или описивањем призми око других тела	Напредни ниво МА.3.2.2. МА.3.3.2. МА.3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Пирамида	Пирамида – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-рачуна површину и запремину пирамида код којих је дат угао који бочна страна заклапа са основом -рачуна површину и запремину тела уписаних или описаних око пирамиде	Напредни ниво МА.3.2.2. МА.3.3.2. МА. 3.3.4. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Линеарна функција	Функције и читање графика	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-функцију представи таблично, аналитичи и графички уз разне услове (паралелност, пресеци са осама, припадност тачке) -одреди обим и површину фигура које граде задате праве	Напредни ниво МА.3.2.4. МА.3.5.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Системи линеарних једначина са две непознате	Решавање система од две линеарне једначине помоћу детерминанти Примена система од две линеарне једначине – одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-примени решавање система линераних једначина на решавање проблема	Напредни ниво МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3. МА.3.2.1. МА.3.2.3. МА.3.2.5.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Ваљак, купа и лопта	Ваљак – одабрани задаци Купа – одабрани задаци Лопта– одабрани задаци	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	-рачуна површину и запремину тела уписаних или описаних око ваљка, купе и лопте	Напредни ниво МА.3.3.3. МА.3.3.5. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

ФИЗИКА

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставног предмета

Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе физике су:

развијање функционалне писмености

упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици

разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона

развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање

развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања

развијање логичког и апстрактног мишљења

схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења

решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја

развијање способности за примену знања из физике

схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине

развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Општи оперативни задаци:

•стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани

•реализовање функционалне писмености

•упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици

•разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона

•развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање

•развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања

•развијање логичког и апстрактног мишљења

•схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
•решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
•развијање способности за примену знања из физике
•схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
•развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
•развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.....
Посебни оперативни задаци:
Ученик треба да:
кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања
уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар
само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при очитавању скала мерних инструмената
користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa....
усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања
на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером
усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих
уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине
усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон.

Организациони облици рада:
Циљеви и задаци наставе физике остварују се кроз следеће основне облике:
излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе
решавање квалитативних и квантитативних задатака
лабораторијске вежбе
коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.)
систематско праћење рада сваког појединачног ученика.
Начин презентовања програма

Програмски садржаји доследно су приказани у форми која задовољава основне методске захтеве наставе физике:
Поступност (од простијег ка сложенијем) при упознавању нових појмова и формулисању закона.
Очигледност при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину побројано је више демонстрационих огледа).
Индуктивни приступ (од појединачног ка општем) при увођењу основних физичких појмова и закона.
Повезаност наставних садржаја (хоризонтална и вертикална).

Начин и поступци праћења и вредновања остварености исхода наставе и учења и развијености међупредметних компетенција:

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се остварени ниво постигнућа и напредовање током процеса учења. Да би вредновање било објективно, потребно је да буде усклађено са принципима оцењивања (Правилник о оцењивању у основној школи из 2013. године). Наставник је дужан да континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидно проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних, квалитативних и графичких задатака, лабораторијских вежби, пројеката... Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, домаћих задатака, провером практичних вештина, праћењем постигнућа у оквиру истраживачких задатака, вредновањем учешћа и продуката пројектне наставе, као и вредновањем активности и резултата рада на задацима на платформи за учење

Наставник треба да омогући ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и да то адекватно вреднује. На почетку школске године, потребно је спровести иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика. На крају школске године, такође, треба спровести часове систематизације градива и проверити ниво постигнућа ученика

Оцењивање
приликом оцењивања код ученика вреднујемо његово: усвајање знања, понављање, опажање, откривање и увиђање законитости и процеса, вежбање, израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова, посматрање, учешће у дискусији, анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације и примена усвојеног знања.
Ученик се оцењује: усменим или писменим испитивањем, извођењем практичних вежбања, спровођењем лабораторијских и практичних радова
Ученика оцењује: - наставник (уз самопроцену ученика)
Систем оцењивања који се примењује је: формативно и сумативно
Документација која ће пратити процес оцењивања је: дневник и свеска наставника
Критеријуми оцењивања:

одличан (5) добија ученик који је у потпуности показао способност примене знања, умења, вештина и самосталности у раду, усвојио предвиђени ниво знања и степен разумевања програмских садржаја, уз веома висок степен ангажовања ученика;
врло добар (4) добија ученик који има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја и показао је способност примене знања, умења и вештина уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика;
добар (3) добија ученик који има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја и показао је способност примене знања, умења и вештина, уз помоћ наставника и ангажовања ученика;
довољан (2) добија ученик који има задовољавајући ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја;
недовољан (1) добија ученик који није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја.
Оцењивање ученика је сталан процес праћења и подржавања развоја и напредовања ученика у току школске године.

Начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:

- Просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...);
- Коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција;
- Размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у Школи.

Предвиђено је праћење напредовања у складу са постављеним циљевима помоћу индивидуализованих инструмената (тест, контролна вежба, усмено испитивање...). Континуирано ће се вршити евалуација ИОП-ом постављених циљева како би се евидентирао напредак и поставили реални и остварљиви циљеви наставе и учења.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
УВОД Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота).	излагање садржаја тема уз одговарајуће демонстрационе огледе -решавање квалитативних задатака -читање популарне литературе из историје физике -домаћи задаци	Природа и друштво – агрегатна стања, материјали, магнетизам, електрицитет, гравитација Биологија	стекне појам о начину како физика истражује природу - зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела	– усмена провера знања – извођење демонстрационих огледа – оцена активности на часу – домаћи задаци	за ову тему нису дефинисани образовни стандарди	

Демонстрациони огледи: Како савити млаз воде? – Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? – Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).		Како се природа упознаје (посматрање, праћење и описивање појава, истраживања у лабораторији Техника и технологија – саобраћај. Математика – дужина, површина, запремина, операције са разломцима и децималним бројевима				
КРЕТАЊЕ Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. *Демонстрациони огледи:* – Кретање куглице по Галилејевом жљебу. – Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика	Природа и друштво – кретање, Математика – операције са разломцима, мерне јединице за дужину, време и брзину, вектори, правоугли координатни систем, графичко представљање статистичких података Информатика и рачунарство– снимање и обрада видео-материјала Биологија - различити облици кретања код животиња Физичко и здравствено	зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина - зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна - користи јединицу за брзину у SI систему: m/s - уме да измери и израчуна сталну брзину - разликује временски тренутак од временског интервала користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...)	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	основни ниво ФИ.1.2.1. ФИ.1.4.4. средњи ниво ФИ.2.7.3 ФИ.2.2.2. ФИ.2.7.3 ФИ.2.2.2. ФИ.2.6.1. ФИ.2.1.1. ФИ.2.6.2. напредни ниво ФИ.3.2.1.	

постављену дугу провидну цев са течношћу. **Лабораторијска вежба** 1. Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).	- Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	васпитање- кошарка - вођење лопте, трчање,				
СИЛА Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. ***Демонстрациони огледи***.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Природа и друштво – кретање и материјали, природне појаве Математика – вектори, директна пропорционалност Информатика и рачунарство – ИКТ; Географија – планета Земља, светско море и његова хоризонтална подела- кретање морске воде : плима и осека	– објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); – разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; – демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; – демонстрира појаву деформације тела под дејством силе,	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Основни ниво ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.2. ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.2. Средњи ниво Ф.И.2.1.1. Ф.И.2.1.2. Ф.И.2.4.1. Ф.И.2.6.1. Ф.И.2.6.2. Ф.И.2.6.3. Ф.И.2.7.1. напредни ниво Ф.И.3.7.1. Ф.И.3.7.2.	

– Истезање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. – Привлачење и одбијање магнета.			узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке			
МЕРЕЊЕ Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. *Демонстрациони огледи*. – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). **Лабораторијске вежбе** 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Природа и друштво – трење, материјали Математика -мерење дужине, , мерење времена, аритметичка средина -аритметичка средина, бројевна права, апсолутна вреност, проценти, - одређивање обима и површине квадрата, правоугаоника и троугла – одређивање запремине, -графички приказ података Техника и технологија-израда једноставних цртежа- графичко представљање Физичко и здравствено васпитање:-Скок из места	– изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); – процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); –одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења; – мери тежину, дужину, време, запремину	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Основни ниво Ф.И.1.4.1. Ф.И.1.4.2. Ф.И.1.4.3 Ф.И.1.4.5 Ф.И.1.4.6. Ф.И.1.7.1 Ф.И.1.7.2. средњи ниво ФИ.2.4.1 Ф.И.2.4.2 Ф.И.2.4.3 Ф.И.2.4.4. Ф.И.2.7.3. Напредни ниво Ф.И.3.4.1. Ф.И.3.4.3 Ф.И.3.7.1 Ф.И.3.7.2.	

2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози.		-трчање 30m летећи старт -висина, тежина	– решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке			
<u>МАСА И ГУСТИНА</u> Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. *<u>Демонстрациони огледи</u>.* – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине, истог материјала, (б) различите величине, истог материјала, (в) исте величине, различитог материјала. – Мерење масе вагом.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	<u>Математика</u> – вектори; једначине, пропроционалност, мерење масе <u>Природа и друштво</u> – кретање, сила Земљине теже, материјали	демонстрира појаву инерције тела, –добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина - уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине - уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине - зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m^3 – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	<u>Основни ниво</u> Ф.И.1.4.1. Ф.И.1.4.3. Ф.И.1.4.5.. Ф.И.1.4.6 <u>средњи ниво</u> Ф.И.2.1.1. Ф.И.2.1.5. Ф.И.2.4.1. Ф.И.2.6.1 <u>напредни ниво</u> Ф.И.3.4.1. Ф.И.3.7.1.. Ф.И.3.7.2	

– Течности различитих густина у истом суду – „течни сендвич” – Суво грожђе у газираној води. – Мандарина са кором и без коре у води. **Лабораторијске вежбе** 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром.						
ПРИТИСАК Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. *Демонстрациони огледи*. – Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци,	Математика – пропорционалност, једначине, Природа и друштво – атмосфера, ваздух Техника и технологија – хидраулични уређаји Биологија- рибе- грађа	демонстрира притисак чврстих тела и течности; –разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); – познаје примену хидростатичког притисака (принцип	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	основни ниво Ф.И.1.1.3. Ф.И.1.4.2. Ф.И.1.4.3. средњи ниво Ф.И.2.1.6. Ф.И.2.4.1. Ф.И.2.4.3. Ф.И.2.6.1. напредни ниво Ф.И.3.1.3. Ф.И.,3.1.4.	

– Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. – Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). – Хидраулична– Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може „видети”, како свећа може да гори под водом). – Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. **Лабораторијска вежба** 1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде	вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)		рада водовода, фонтане);			

Кључни појмови садржаја: кретање, мерење, сила, маса, густина , притисак

Планирани број часова по темама

Редни број и назив наставне области/ теме	Број часова	Број часова за лаб. Вежбе	Укупан број часова за наставну област/тему
1. Увод у физику	4	-	4
2. Кретање	13	-	13
3. Сила	14	1	15
4. Мерење	13	1	14
5. Маса и густина	11	2	13
6. Притисак	12	1	13
	67	**5**	**72**

Преглед стандарда постигнућа ученика чије се остваривање планира кроз реализацију наставе и учења предмета физика у шестом разреду

Области: Силе; Кретање; Мерење; Математичке основе физике и Експеримент.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме:

Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1.1. СИЛЕ **ФИ.1.1.1.** уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно	**2.1. СИЛЕ** **ФИ.2.1.1.** уме да препозна еластичну силу и особине инерције	**3.1. СИЛЕ** **ФИ.3.1.3.** зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи

ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе **ФИ.1.1.3.** разуме принцип спојених судова **1.2. КРЕТАЊЕ** **ФИ.1.2.1.** уме да препозна врсту кретања према облику путање **ФИ.1.2.2.** уме да препозна равномерно кретање **ФИ.1.2.3.** уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине **1.4. МЕРЕЊЕ** **ФИ.1.4.1.** уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока **ФИ.1.4.2.** уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена **ФИ.1.4.3.** зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време **ФИ.1.4.4.** уме да препозна јединице за брзину **ФИ.1.4.5.** зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака **ФИ.1.4.6.** зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време **1.7. ЕКСПЕРИМЕНТ** **ФИ.1.7.1.** поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији **ФИ.1.7.2**. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	**ФИ.2.1.2.** зна основне особине гравитационе и еластичне силе **ФИ.2.1.5.** разуме и примењује концепт густине **ФИ.2.1.6.** зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида **2.2. КРЕТАЊЕ** **ФИ.2.2.2.** зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују **2.4. МЕРЕЊЕ** **ФИ.2.4.1.** уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке **ФИ.2.4.2.** уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону **ФИ.2.4.3.** уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре **ФИ.2.4.4.** зна када мерења понављамо више пута **2.6. МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ ФИЗИКЕ** **ФИ.2.6.1.** разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност **ФИ.2.6.2.** уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу **ФИ.2.6.3.** уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина **2.7. ЕКСПЕРИМЕНТ** **ФИ.2.7.1.** уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења **ФИ.2.7.2.** уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата **ФИ.2.7.3.** уме да реализује експеримент по упутству	**ФИ.3.1.4.** разуме и примењује концепт притиска у флуидима **3.4. МЕРЕЊЕ** **ФИ.3.4.1.** уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система **ФИ.3.4.3.** зна шта је грешка мерења **3.7. ЕКСПЕРИМЕНТ** **ФИ.3.7.1.** уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења **ФИ.3.7.2.** уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

Преглед међупредметних компетенција чије се развијање планира кроз реализацију наставе и учења предмета физика у шестом разреду по темама

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ТЕМА					
	Увод у физику	Кретање	Сила	Мерење	Маса и густина	Притисак
Компетенција за учење	+	+	+	+	+	+
Одговорно учешће у демократском друштву						
Естетичка компетенција				+	+	+
Комуникација	+	+	+	+	+	+
Одговоран однос према околини	+				+	+
Одговоран однос према здрављу	+	+		+		+
Предузимљивост и орјентација ка предузетништву			+	+	+	
Рад са подацима и информацијама	+	+	+	+	+	+
Решавање проблема		+	+	+	+	+
Сарадња	+	+	+	+	+	+
Дигитална компетенција		+	+	+	+	+

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци : Додатна настава је облик образовно-васпитног рада чији је циљ да пружи додатну подршку у учењу. Додатна настава је намењена свим ученицима, а посебно онима који показују интересовање за одређене теме или научне области и дисциплине недовољно заступљене у образовном програму. На додатним часовима може да се излази и ван оквира и захтева предметног наставног програма. Додатна настава је значајна за школу, ученике и родитеље јер:

• ученику пружа додатну подршку кроз обогаћивање учења, посебно у темама, научним и уметничким областима и дисциплинама за које постоји занимање ученика

• ученицима који потичу из социјално угрожених средина пружа могућност да развијају своја интересовања, коју без додатне наставе не би имали

• школи омогућава да у локалној средини стекне глас као школа заиста доприноси развоју и напредовању ученика, јер се занима за њихове потребе и интересовања и излази им у сусрет

• родитељима пружа информацију да је школа заинтересована за своје ђаке и да брине не само о томе да задовољи њихова интересовања и потребе, већ и да их унапређује.

Додатна настава може да се организује за цело одељење и онда кад ученици изразе интересовање за неку актуелну тему.

За додатни рад се опредељују ученици који показују посебну склоност за физику или ученици који постижу надпросечне резултате у настави физике. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање физике.

Тема	Садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандард	Начин праћења
Кретање	Решавање проблема у вези са израчунавањем брзине праволинијског кретања Решавање проблема у вези са израчунавањем пута и средње брзине. Релативна брзина праволинијског кретања Таблично и графичко приказивање пређеног пута и брзине у зависности од времена. Коришћење графика.	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима	Ученик повезује и примењује стечена знања о равномерно праволинијском кретању да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	Ф.И.1.2.3. Ф.И.2.6.3	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање

Сила	Резултујућа сила која делије на тело (опругу). Решавање проблема у вези са истезањем еластичне опруге (динамометра) и тежином тега, односно са калибрисањем опруге	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима	Ученик повезује и примењује стечена знања о деловању силе, проналажењеу резултанте више сила, еластичној сили и њеним особинама, калибрисању динамометра и тежини тела	Ф.И.2.1.1	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Мерење	Међународни систем мера и његово коришћење. Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења. Записивање резултата мерења (табеларно и графички)	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима	Ученик повезује и примењује стечена знања о мерењу физичких величина, грешкама мерења, записивању мерних резултата	Ф.И.3.4.3	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Маса и густина	Решавање проблема у којима се користе величине (маса, тежина, густина)	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима	Ученик повезује и примењује стечена знања о маси, тежини и густини и њиховој повезаности	Ф.И.2.1.5	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Притисак	Хидростатички притисак (принцип рада водовода, фонтане) Кретање тела у флуидима (кретање подморнице, ваздушног балона). Примена Паскаловог закона. Хидрауличне машине.	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима Решавање проблема	Ученик повезује и примењује стечена знања о притиску и начину његовог преношења, као и о примени физичких закона у раду неких машина	Ф.И.1.1.3. Ф.И.3.1.4.	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Допунска настава је један од видова подршке процесу учења тј. у достизању жељених резултата учења. Тиме допунска настава доприноси и остваривању исхода, развијању компетенција и достизању стандарда постигнућа. Допунском наставом школа и наставници настоје да превазиђу неке од проблема уочених у процесу учења током редовне наставе.

У допунску наставу се, по правилу, укључују ученици који бележе слабије резултате у учењу. Међутим, динамичан развој образовног система отворио је допунске наставе и за друге учеснике, а тиме и за одговарајућа прилагођавања у организацији и извођењу допунске наставе. У допунску наставу се могу укључити и ученици који:

• имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
• имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
• из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
• наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
• из различитих разлога имају велики број изостанака;
• немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области.

Допунска настава може да се организује и за цело одељење уколико наставник утврди да нису остварени одређени исходи, да се касни са достизањем одређених стандарда, или да ученици не поседују довољна знања и вештине које су потребне за даљи рад тј. да не постоји основа за изградњу и развијање нових знања и умења.

У извођењу допунске наставе пожељно је, шта више и потребно, променити приступ учењу у односу на онај који је примењиван у редовној настави и који код једног броја ученика или целог одељења није дао жељене резултате. Уколико се у допунској настави примени исти приступ и поступак примењен у редовној, ни она неће допринети напредовању ученика поправљању резултата учења.

Активности ученика на часовима допунске наставе су умерене на остваривање следећих исхода и стандарда

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи *ученик/ученица ће на крају области бити у стању да*	стандарди	Начин праћења
Кретање	Механичко кретање. Референтно тело. Путања. Подела кретања. Брзина. Одређивање брзине тела. Равномерно праволинијско кретање. Променљиво кретање. Средња брзина	Индивидуални рад са ученицима(пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима	-дефинише механичко кретање; - обележава физичке величине (пређени пут, време, брзина) одговарајућим ознакама, -наведе поделу кретања према облику путање; -наведе поделу кретања према брзини -на примерима из свакодневног живота препозна врсту кретања; -објасни шта је праволинијско и криволинијско кретање; -објасни шта је равномерно и неравномерно кретање, -препозна мерне јединице за пређени пут, време и брзину,-израчуна средњу брзину	Ф.И.1.2.1. Ф.И.1.2.3. Ф.И.2.2.2. Ф.И.1.2.2. Ф.И.1.4.4	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Сила	Узајамно деловање тела. Појам силе. Мерење силе. Сила Земљине теже.	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима	наведе последице узајамног деловања тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела); објасни узајамно деловање тела у непосредном додиру -објасни деформацију тела разликује еластично од нееластичног тела -дефинише силу,-наведе врсте сила која постоје у природи -именује мерни инструмент којим се мери сила; објасни принцип рада динамометра, мери силу	Ф.И.1.1.1. Ф.И.1.1.2 Ф.И.1.4.1..	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Мерење	Појам и подела физичких величина. Међународни систем мера. Мерење дужине. Мерење површине и запремине. Мерење времена.	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима	разликује основне и изведене физичке величине, именује ознаку одређене физичке величине; изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI); именује мерила којима се мери дужина;мери дужину,именује мерила којима се мери запремина и време;мери запремину и време одреди површину геометријски правилних и неправилних тела	Ф.И.1.4.6.	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

Маса и густина	Појам масе. Мерење масе. Густина тела . Одређивање густине. Пливање тела	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима	дефинише масу тела, наведе њену ознаку и јединицу, упореди масе тела и измери масу дефинише (речима и формулом) густину супстанције и одреди њену јединицу објасни услов пливања тела у течности	Ф.И.1.4.5. Ф.И.1.4.6 Ф.И.2.1.5	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Притисак	Притисак. Преношење притиска Паскалов закон. Хидростатички притисак.Атмосферски притисак	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима	објасни шта је притисак, која је његова ознака и јединица, наведе начине на које се може мењати притисак,формулише Паскалов закон, објасни принцип рада хидрауличне пресе објасни атмосферски притисак, наведе примере који потврђују постојање атмосферског притиска	Ф.И.1.1.3. Ф.И.2.1.6	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

РАЗРЕД:СЕДМИ

Циљ наставног предмета
Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.
Остали циљеви и задаци наставе физике су:
развијање функционалне писмености
упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
развијање логичког и апстрактног мишљења
схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
развијање способности за примену знања из физике
схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Општи оперативни задаци:
•стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
•реализовање функционалне писмености
•упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
•разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
•развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
•развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
•развијање логичког и апстрактног мишљења
•схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
•решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја

•развијање способности за примену знања из физике
•схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
•развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
•развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.....
Посебни оперативни задаци:

Ученик треба да:
-разликује скаларне физичке величине од оних које су дефинисане интезитетом, правцем и смером(време, маса, температура, брзина, убрзање, сила…)
--користи на нивоу примене основне законе механике- Њутнове законе
-уме да слаже и разлаже силу
-упозна силу трења
-разуме да је рад једнак промени енергије
--на нивоу примене користи законе одржања(масе и енергије)
-разликује различите врсте кретања(равномерно,равномерно убрзано и равномерно успорено) и зна њихове карактеристике
-прави разлику између температуре и топлоте
-уме да рукује мерним инструментима
-користи јединице Међународног система SI за одговарајуће физичке величине

Организациони облици рада:
Циљеви и задаци наставе физике остварују се кроз следеће основне облике:
излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе
решавање квалитативних и квантитативних задатака
лабораторијске вежбе
коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.)
систематско праћење рада сваког појединачног ученика.

Начин презентовања програма

Програмски садржаји доследно су приказани у форми која задовољава основне методске захтеве наставе физике:
Поступност (од простијег ка сложенијем) при упознавању нових појмова и формулисању закона.

Очигледност при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину побројано је више демонстрационих огледа).
Индуктивни приступ (од појединачног ка општем) при увођењу основних физичких појмова и закона.
Повезаност наставних садржаја (хоризонтална и вертикална).

Начин и поступци праћења и вредновања остварености исхода наставе и учења и развијености међупредметних компетенција:

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се остварени ниво постигнућа и напредовање током процеса учења. Да би вредновање било објективно, потребно је да буде усклађено са принципима оцењивања (Правилник о оцењивању у основној школи из 2013. године). Наставник је дужан да континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидно проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних, квалитативних и графичких задатака, лабораторијских вежби, пројеката... Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, домаћих задатака, провером практичних вештина, праћењем постигнућа у оквиру истраживачких задатака, вредновањем учешћа и продуката пројектне наставе, као и вредновањем активности и резултата рада на задацима на платформи за учење

Наставник треба да омогући ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и да то адекватно вреднује. На почетку школске године, потребно је спровести иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика. На крају школске године, такође, треба спровести часове систематизације градива и проверити ниво постигнућа ученика

Оцењивање
приликом оцењивања код ученика вреднујемо његово: усвајање знања, понављање, опажање, откривање и увиђање законитости и процеса, вежбање, израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова, посматрање, учешће у дискусији, анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације и примена усвојеног знања.
Ученик се оцењује: усменим или писменим испитивањем, извођењем практичних вежбања, спровођењем лабораторијских и практичних радова
Ученика оцењује: - наставник (уз самопроцену ученика)
Систем оцењивања који се примењује је: формативно и сумативно
Документација која ће пратити процес оцењивања је: дневник и свеска наставника
Критеријуми оцењивања:
одличан (5) добија ученик који је у потпуности показао способност примене знања, умења, вештина и самосталности у раду, усвојио предвиђени ниво знања и степен разумевања програмских садржаја, уз веома висок степен ангажовања ученика;

врло добар (4) добија ученик који има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја и показао је способност примене знања, умења и вештина уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика;
добар (3) добија ученик који има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја и показао је способност примене знања, умења и вештина, уз помоћ наставника и ангажовања ученика;
довољан (2) добија ученик који има задовољавајући ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја;
недовољан (1) добија ученик који није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја.
Оцењивање ученика је сталан процес праћења и подржавања развоја и напредовања ученика у току школске године.

Начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:

- Просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...);
- Коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција;
- Размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у Школи.

Предвиђено је праћење напредовања у складу са постављеним циљевима помоћу индивидуализованих инструмената (тест, контролна вежба, усмено испитивање...). Континуирано ће се вршити евалуација ИОП-ом постављених циљева како би се евидентирао напредак и поставили реални и остварљиви циљеви наставе и учења.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
СИЛА И КРЕТАЊЕ Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. Динамичко мерење силе.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе	Природа и друштво – природне појаве,кретање Биологија Како се природа упознаје :посматрање, праћење и описивање појава, истраживања у лабораторији	-уочава особине скаларних величина у динамици, маса, време, растојање -уочава особине векторских величина у динамици, сила, брзина, убрзање -рукује штоперицом, метарском траком и	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе.	основни ниво ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2.	

Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. Тренутна и средња брзина тела. Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. *<u>Демонстрациони огледи</u>*: -Илустровање инерције тела помоћу папира и тега. Кретање куглице низ Галилејев жљеб.	- Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	<u>Техника и технологија</u> – Топлотни мотори, ракетни погон <u>Математика</u> – вектори, једначине, операције са разломцима и децималним бројевима, директна и обрнута пропорционалност, апсолутна вредност, правоугли координатни систем, мерење дужине, мерење времена, аритметметичка средина, заокругљивање бројева <u>Биологија- к</u>ретање, деформације, <u>Географија-</u> Кретање морске воде <u>Информатика и рачунарство</u>- (ИКТ)	динамометром током лабораторијских вежби -анализира резултате мерења времена, пређеног пута, силе и представља их табеларно и графички -анализира зависност брзине и пређеног пута код праволинијских кретања са сталним убрзањем -примењује Њутнове законе динамике при решавању практичних проблема и нумеричких задатака -самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике - прикупи податке мерењем физичких величина -одреди тражену физичку величину на основу резултата мерења и обраде података добијених експериментом -објасни резултате експеримента -демонстрира појаву инерције и зависност инертности тела од масе	Самопроцењивање и вршњачко процењивање	<u>средњи ниво</u> ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3 <u>напредни ниво</u> ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2	

Кретање тела под дејством сталне силе. Мерење силе динамометром. Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце). **Лабораторијске вежбе** 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине.			-решава квалитативне задатке из ове теме -решава квантитативне задатке из ове теме -решава графичке задатке из ове теме			
КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација:	Природа и друштво – сила Земљине теже , кретање, трење, материјали Математика – операције са разломцима, мерне јединице за дужину, време и брзину, мерење масе, вектори,	-одреди правац и смер деловања силе трења -измери динамометром интензитет силе трења при праволинијском кретању тела по хоризонталној подлози -решава квалитативне задатке из ове теме	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу	основни ниво ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1.	

Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. *Демонстрациони огледи*: Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића…). Падање тела у разним срединама. Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на дну и напуњена је водом). Трење на столу, косој подлози и сл. Мерење силе трења помоћу динамометра. **Лабораторијске вежбе**	-Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	сабирање вектора, паралелограм, Питагорина теорема) правоугли координатни систем, графичко представљање статистичких података, аритметичка средина Информатика и рачунарство– снимање и обрада видео-материјала Биологија - различити облици кретања код животиња, деформације Физичко и здравствено васпитање- кошарка – слободно бацање, трчање, одбојка-сервис, скок у даљ и скок у вис Техника и технологија –котирање, принцип стрме равни	-решава квантитативне задатке из ове теме -решава графичке задатке из ове теме	-вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	ФИ.1.7.2. средњи ниво ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. напредни ниво ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2..	

1. Одређивање убрзања тела које слободно пада. 2. Одређивање коефицијента трења клизања.						
<u>РАВНОТЕЖА ТЕЛА</u> Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. *<u>Демонстрациони огледи</u>*: Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. Равнотежа полуге. Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика	<u>Математика</u> – вектори, тежиште тела,једначине и неједначине,директна пропорционалност, обрнута пропорционалност, мерење масе, мерење запремине, Питагорина теорема, <u>Информатика и рачунарство</u> – ИКТ; <u>Ликовна култура</u>-равнотежа облика и масе у простору <u>Биологија</u>-скелетни систем, правилно држање тела Техника и технологија-принципи рада машина и механизама, полуга, момент силе- Мерење и мерна средства: дужине, угла, масе и момента	-демонстрира стабилну и лабилну равнотежу -одреди услове равнотеже на примерима из свакодневног живота -наведе примере простих машина које се користе у свакодневном животу -примени полугу у свакоденвном животу -одреди услове пливања тела -наведе примере силе потиска из свакоденвног живота -решава квалитативне задатке из ове теме -решава квантитативне задатке из ове теме -решава графичке задатке из ове теме	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	<u>Основни ниво</u> ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. Средњи ниво ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ:2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. <u>напредни ниво</u>	

гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води…). **Лабораторијска вежба** 1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона. математичко клатно; тег са опругом)	- Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Физичко и здравствено васпитање- Мост, свећа, вага			ФИ.3.1.1. ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ3.7.1. ФИ.3.7.2.	
МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела. Веза између промене механичке енергије тела и извршеног	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних	Историја -Прва индустријска револуција Математика-вектори, једначине, директна и обрнута пропорционалност, проценти, мерење дужине, мерење времена,обрада података, Хемија-Закон одржања енергије Техника и технологија-трансформације енергије	– анализира везу механичког рада и енергије -израчуна рад силе теже -израчуна рад силе трења -одреди знак рада силе трења -анализира везу рада и снаге -образлаже предности употребе извора обновљиве енергије -подржава заштиту животне средине -решава квалитативне задатке из ове теме -решава квантитативне задатке из ове теме	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Основни ниво ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. . средњи ниво ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1. ФИ:2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1	

рада. Закон о одржању механичке енергије. Снага. Коефицијент корисног дејства. *Демонстрациони огледи*: Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамометра. Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљеб; **Лабораторијске вежбе** **1**. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. **2.** Провера закона одржања механичке	компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)		-решава графичке задатке из ове теме		ФИ.2.5.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. . Напредни ниво ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.1 ФИ3.7.1. ФИ.3.7.2.	

енергије помоћу колица						
ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. Унутрашња енергија и температура. Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. Агрегатна стања супстанције. *Демонстрациони огледи*: Дифузија и Брауново кретање. Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди - флаши и две посуде са хладном и топлом водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...). **Лабораторијска вежба**	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације	Хемија -материја, супстанција и физичко поље, молекули, атоми, агрегатна стања, смеше Биологија -дисање и исхрана, дувански дим и здравље Техника и технологија -топлотно ширење, , парна машина, енергетика Математика –директна пропроционалност, мерење масе Географија- Својства морске воде :сланост, температура,боја, провидност, загађивање мора и копнених вода и значај њихове заштите,	разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; -анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; -наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног -решава квалитативне задатке из ове теме -решава квантитативне задатке из ове теме -решава графичке задатке из ове теме	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Основни ниво ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. средњи ниво ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. напредни ниво ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.2. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2	

1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже	-рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)					

Кључни појмови садржаја: кретање, сила, убрзање, Њутнови закони, сила теже, трење, равнотежа тела, механички рад, енергија, снага, топлотне појаве, температура

Планирани број часова по темама

Редни број теме	Наслов теме	Број часова	Број часова за лабораторијске вежбе	Укупан број часова за наставну тему
1	**Сила и кретање**	22	3	25
2	**Кретање тела под дејством силе теже. Силе трења**	10	2	12
3	**Равнотежа тела**	10	1	11
4	**Механички рад и енергија. Снага**	13	2	15
5	**Топлотне појаве**	8	1	9
Укупно		63	9	72

Преглед стандарда постигнућа ученика чије се остваривање планира кроз реализацију наставе и учења предмета физика у седмом разреду

Области: Силе; Кретање; Мерење; Математичке основе физике и Експеримент.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме:

Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1.1. СИЛЕ ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно 1.2. КРЕТАЊЕ ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине 1.4. МЕРЕЊЕ ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време 1.5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ФИ.1.5.1. зна да агрегатно стање тела зависи	2.1. СИЛЕ ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска ФИ.2.1.3. уме да препозна када је полуга у стању равнотеже ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида 2.2. КРЕТАЊЕ ФИ.2.2.1. уме да препозна убрзано кретање 2.4. МЕРЕЊЕ ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута 2.5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге	3.1. СИЛЕ ФИ.3.1.1. разуме и примењује услове равнотеже полуге ФИ.3.1.2. зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће 3.2. КРЕТАЊЕ ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање 3.4. МЕРЕЊЕ ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења 3.5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ФИ.3.5.1. разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава ФИ.3.5.2. уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања 3.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

од његове температуре ФИ.1.5.2. уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела 1.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.5.4. зна да унутрашња енергија зависи од температуре ФИ.2.5.5. зна да запремина тела зависи од температуре 2.6. МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ ФИЗИКЕ ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина 2.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	

Преглед међупредметних компетенција чије се развијање планира кроз реализацију наставе и учења предмета физика у седмом разреду по темама

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ТЕМА				
	Сила и кретање	**Кретање тела под дејством силе теже**	**Равнотежа тела**	**Механички рад и енергија. Снага**	**Топлотне појаве**
Компетенција за учење	+	+	+	+	+
Одговорно учешће у демократском друштву					
Естетичка компетенција					
Комуникација	+	+	+	+	+
Одговоран однос према околини					+
Одговоран однос према здрављу			+	+	
Предузимљивост и орјентација ка предузетништву	+	+	+	+	+
Рад са подацима и информацијама	+	+	+	+	+
Решавање проблема	+	+	+	+	+
Сарадња	+	+	+	+	+
Дигитална компетенција	+	+	+	+	+

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Додатна настава је облик образовно-васпитног рада чији је циљ да пружи додатну подршку у учењу. Додатна настава је намењена свим ученицима, а посебно онима који показују интересовање за одређене теме или научне области и дисциплине недовољно заступљене у образовном програму. На додатним часовима може да се излази и ван оквира и захтева предметног наставног програма. Додатна настава је значајна за школу, ученике и родитеље јер:

• ученику пружа додатну подршку кроз обогаћивање учења, посебно у темама, научним и уметничким областима и дисциплинама за које постоји занимање ученика

• ученицима који потичу из социјално угрожених средина пружа могућност да развијају своја интересовања, коју без додатне наставе не би имали

• школи омогућава да у локалној средини стекне глас као школа заиста доприноси развоју и напредовању ученика, јер се занима за њихове потребе и интересовања и излази им у сусрет

• родитељима пружа информацију да је школа заинтересована за своје ђаке и да брине не само о томе да задовољи њихова интересовања и потребе, већ и да их унапређује.

Додатна настава може да се организује за цело одељење и онда кад ученици изразе интересовање за неку актуелну тему.

За додатни рад се опредељују ученици који показују посебну склоност за физику или ученици који постижу надпросечне резултате у настави физике. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање физике.

Тема	Садржај	Начин остаривања	Исходи	стандард	начин праћења
Кретање и сила	Решавање проблема кретања тела са константним убрзањем	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима Решавање проблема	Ученик повезује и примењује стечена знања о равномерно променљивом кретању и Њутновим законима да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	ФИ.2.2.1.	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
	Примери за примену Њутнових закона динамике.			ФИ.2.1.4	
	Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања и њихова примена.			ФИ.2.6.3	

	Сила трења и коефицијент трења	Решавање проблема, пројектни задаци	Ученик повезује и примењује стечена знања о сили трења да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	ФИ.2.1.4.	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Равнотежа	Решавање проблема везаних за слагање и разлагање сила и равнотежу тела. Принцип рада простих машина Решавање проблема у којима се користе притисак и потисак као физичке величине. Архимедов закон кроз примере.	Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима Читање занимљивих текстова	Ученик повезује и примењује стечена знања о слагању и разлагању сила, равнотежи тела и примени полуге да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских)	ФИ.3.1.2. ФИ.2.1.3 ФИ.3.1.4	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Рад , снага и енергија	Решавање проблема везаних за рад, енергију тела и законе кретања.	Решавање проблема, решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење пројектни задаци	Ученик повезује и примењује стечена знања о раду, снази и енергији да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	ФИ.2.5.1 ФИ.3.5.1	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Топлотне појаве	Вода на различитим температурама и њено другачије понашање у односу на друге течности	Читање занимљивих текстова	ученик упознаје аномалије у понашању воде на различитим температурама у циљу разумевања појава у природи	ФИ.2.5.5.	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Допунска настава је један од видова подршке процесу учења тј. у достизању жељених резултата учења. Тиме допунска настава доприноси и остваривању исхода, развијању компетенција и достизању стандарда постигнућа. Допунском наставом школа и наставници настоје да превазиђу неке од проблема уочених у процесу учења током редовне наставе.

У допунску наставу се, по правилу, укључују ученици који бележе слабије резултате у учењу. Међутим, динамичан развој образовног система отворио је допунске наставе и за друге учеснике, а тиме и за одговарајућа прилагођавања у организацији и извођењу допунске наставе. У допунску наставу се могу укључити и ученици који:
• имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које
није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
• имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
• из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
• наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
• из различитих разлога имају велики број изостанака;
• немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области.

Допунска настава може да се организује и за цело одељење уколико наставник утврди да нису остварени одређени исходи, да се касни са достизањем одређених стандарда, или да ученици не поседују довољна знања и вештине које су потребне за даљи рад тј. да не постоји основа за изградњу и развијање нових знања и умења.
У извођењу допунске наставе пожељно је, шта више и потребно, променити приступ учењу у односу на онај који је примењиван у редовној настави и који код једног броја ученика или целог одељења није дао жељене резултате. Уколико се у допунској настави примени исти приступ и поступак примењен у редовној, ни она неће допринети напредовању ученика поправљању резултата учења.

Активности ученика на часовима допунске наставе су умерене на остваривање следећих исхода и стандарда

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи *ученик/ученица ће на крају области бити у стању да*	Стандарди	Начин праћења
Кретање и сила	Убрзање. Други Њутнов закон. Равномерно променљиви праволинијско кретање. Тренутна и средња брзина Графичко представљање брзине и пута од времена код равномерног праволинијског кретања, Графичко представљање брзине од времена код равномерног променљивог праволинијског кретања Трећи Њутнов закон	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење	- разликује кретање према облику путање; разликује кретања према промени брзине; разликује убрзано од успореног кретања; препозна ознаке физичких величина (време, пређени пут, маса, брзина, сила, убрзање); изрази физичке величине (време, пређени пут, маса, брзина, сила, убрзање) у одговарајућим мерним јединицама; препозна мерила и мерне уређаје за мерење дужине, времена, масе, силе, табеларно и графички представи зависност двије величине (брзине и времена; пута и времена) код праволинијског равномерног кретања, препозна и очита график зависности брзине и убрзања од времена код праволинијског равномерно убрзаног и праволинијског равномерно успореног кретања, наведе и примени други и трећи Њутнов закон	Ф.И.1.2.3 Ф.И.2.2.1. Ф.И.2.2.2 Ф.И.2.7.1.	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Кретање тела под дејством силе теже. Силе	Слободно падање. Вертикалан хитац.. Сила трења и сила отпора средине	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење	препозна деловање гравитационе силе, силе трења и силе отпора средине; демонстрирање утицаја трења и отпора средине на кретање тела, дефинише слободни пад, наведе убрзање слободног пада и објасни која га сила саопштава телу,разликује слободно падање и хитац, разуме бестежинско стање тела. .одреди правац и смер силе трења између подлоге и тела које се креће, упореди силу трења клизања и котрљања, објасни појам силе отпора средине	Ф.И.1.1.1 Ф.И.1.2.1	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

Равнотежа тела	Појам и врсте равнотеже. Полуга Сила потиска. Архимедов закон.	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење, демонстрациони огледи	објасни да је тело у равнотежном стању када се силе које делују на њега уравнотеже, наведе врсте статичке равнотеже и објасни их на примерима, објасни шта је полуга и наведе примере примене полуге у свакодневном животу ,објасни примену полуге и наведе примере из свакодневног живота, разликује једнокраке и двокраке полуге, објасни узрок појаве силе потиска у течностима користећи претходна знања о хидростатичком притиску, одреди правац и смер деловања силе потиска изводећи једноставне демонстрационе огледе, наведе карактеристике силе потиска, на основу густине тела одреди да ли ће тело пливати или потонути у течности	Ф.И.2.1.3 Ф.И.2.1.1. Ф.И.2.1.2.	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Механички рад и енергија. Снага	Механички рад. Снага Механичка енергија. Закон одржања енергије	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење	примени појам рад, наведе његову ознаку и јединицу; опише и примени појам снага, наведе њену ознаку и јединицу, опише и примени појам енергија, наведе њену ознаку и јединицу,разликује кинетичку и потенцијалну енергију, објасни закон одржања енергије	Ф.И.2.5.1. Ф.И.2.5.3.	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

Топлотне појаве	Појам и мерење температуре	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење Демонстрациони огледи	препозна мерни инструмент за мерење температуре; процени вредности најмањег подеока код мерног инструмената; изражава температуру у одговарајућим мерним јединицама; мери температуру	Ф.И.2.5.5	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставног предмета:

Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.
Остали циљеви и задаци наставе физике су:
развијање функционалне писмености
упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
развијање логичког и апстрактног мишљења
схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
развијање способности за примену знања из физике
схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Општи оперативни задаци:
•стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
•реализовање функционалне писмености
•упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
•разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
•развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
•развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
•развијање логичког и апстрактног мишљења
•схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења

•решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
•развијање способности за примену знања из физике
•схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
•развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
•развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.....

Посебни оперативни задаци:
Ученик треба да:
- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног и магнетног поља ...),
- уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног поља...
- разликује различите врсте кретања (транслаторно, осцилаторно, таласно) и да зна њихове карактеристике,
- зна основне карактеристике звука и светлости,
- зна да је брзина светлости у вакууму највећа постојећа брзина у природи,
- разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и обрнуто,
- примењује законе одржања (масе, енергије, количине наелектрисања),
- зна услове за настанак струје и Омов закон,
- прави разлику између температуре и топлоте,
- уме да рукује мерним инструментима,
- користи јединице Међународног система (SI) за одговарајуће физичке величине.

Организациони облици рада:

Циљеви и задаци наставе физике остварују се кроз следеће основне облике:
излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе
решавање квалитативних и квантитативних задатака
лабораторијске вежбе
коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.)
систематско праћење рада сваког појединачног ученика.

Начин презентовања програма

Програмски садржаји доследно су приказани у форми која задовољава основне методске захтеве наставе физике:
Поступност (од простијег ка сложенијем) при упознавању нових појмова и формулисању закона.
Очигледност при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину побројано је више демонстрационих огледа).
Индуктивни приступ (од појединачног ка општем) при увођењу основних физичких појмова и закона.
Повезаност наставних садржаја (хоризонтална и вертикална).

Начин и поступци праћења и вредновања остварености исхода наставе и учења и развијености међупредметних компетенција:

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се остварени ниво постигнућа и напредовање током процеса учења. Да би вредновање било објективно, потребно је да буде усклађено са принципима оцењивања (Правилник о оцењивању у основној школи из 2013. године). Наставник је дужан да континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидно проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних, квалитативних и графичких задатака, лабораторијских вежби, пројеката... Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, домаћих задатака, провером практичних вештина, праћењем постигнућа у оквиру истраживачких задатака, вредновањем учешћа и продуката пројектне наставе, као и вредновањем активности и резултата рада на задацима на платформи за учење

Наставник треба да омогући ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и да то адекватно вреднује. На почетку школске године, потребно је спровести иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика. На крају школске године, такође, треба спровести часове систематизације градива и проверити ниво постигнућа ученика

Оцењивање
приликом оцењивања код ученика вреднујемо његово: усвајање знања, понављање, опажање, откривање и увиђање законитости и процеса, вежбање, израда и презентовање самосталних, лабораторијских и практичних радова, посматрање, учешће у дискусији, анализирање и синтетизовање чињеница, података и информације и примена усвојеног знања.
Ученик се оцењује: усменим или писменим испитивањем, извођењем практичних вежбања, спровођењем лабораторијских и практичних радова
Ученика оцењује: - наставник (уз самопроцену ученика)
Систем оцењивања који се примењује је: формативно и сумативно
Документација која ће пратити процес оцењивања је: дневник и свеска наставника
Критеријуми оцењивања:

одличан (5) добија ученик који је у потпуности показао способност примене знања, умења, вештина и самосталности у раду, усвојио предвиђени ниво знања и степен разумевања програмских садржаја, уз веома висок степен ангажовања ученика;
врло добар (4) добија ученик који има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја и показао је способност примене знања, умења и вештина уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика;
добар (3) добија ученик који има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја и показао је способност примене знања, умења и вештина, уз помоћ наставника и ангажовања ученика;
довољан (2) добија ученик који има задовољавајући ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја;
недовољан (1) добија ученик који није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја.
Оцењивање ученика је сталан процес праћења и подржавања развоја и напредовања ученика у току школске године.

Начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:
У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:
- Просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...);
- Коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција;
- Размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у Школи.
Предвиђено је праћење напредовања у складу са постављеним циљевима помоћу индивидуализованих инструмената (тест, контролна вежба, усмено испитивање...). Континуирано ће се вршити евалуација ИОП-ом постављених циљева како би се евидентирао напредак и поставили реални и остварљиви циљеви наставе и учења.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ Осцилаторно кретање (осциловање тела окаченог о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе	Хемија- Савремени начин живота и здравље (бука, брза храна, дувански дим...) Биологија Бука и чуло слуха Глас и говор	-повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; --описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука;	- иницијално тестирање -усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина,	основни ниво ФИ 1.2.1 ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2. средњи ниво ФИ 2.2.3 ФИ 2.6.1	

тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. *Демонстрациони огледи* Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине	- Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Математика – Разноврсни примери примене система линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике и др. Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Појам линеарне једначине са две непознате Информатика и рачунарство- (ИКТ)	-демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, примењује превентивне мере заштите од буке -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	– оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	ФИ 2.7.3 напредни ниво ФИ 3.2.2 ФИ 3.2.3 ФИ 3.2.4 ФИ 3.2.5 ФИ 3.7.1	

ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом). **Лабораторијске вежбе** **1.** Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи **2.** Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна						
СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика	Биологија Како се природа упознаје (посматрање, праћење и описивање појава, истраживања у лабораторији). Лабораторијски прибор, лупа и микроскоп Вежба: лупа и микроскоп, руковање и одржавање Вежба: техника микроскопије Вежба: живот у капи воде – посматрање слатководних праживотиња под микроскопом UV зрачење и заштита коже Грађа и функција чула вида Вежба: одређивање оштрине вида и разликовање боја Географија	- демонстрира и објасни: појаву сенке, анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп -функционисање ока и корекцију вида; -примењује превентивне заштите од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	основни ниво ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 средњи ниво ФИ 2.7.2 ФИ 2.7.3 напредни ниво ФИ 3.2.5 ФИ 3.2.6 ФИ 3.7.1	

Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи. Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично урођен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. **Лабораторијске вежбе** 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочив	- Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Сунчев систем: Сунце, планете,сателити: Месец, месечеве мене, мала тела Сунчевог система Облик и величина Земље: континенти, океани, глобус Ротација Земље и последице ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Светско море и његова хоризонтална подела: својства морске воде слановћа, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, плима и осека, морске струје), разуђеност обала <u>Техника и технологија</u> Природни ресурси на Земљи: материја, енергија, простор и време <u>Математика</u> Сличност троуглова, примена сличности на правоугли троугао Решавање линеарних једначина са једном Непознатом Призма: појам, врсте, елементи Разноврсни примери примене система				

		линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике и др. Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Појам линеарне једначине са две непознате Информатика и рачунарство– снимање и обрада видео-материјала				
ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. *Демонстрациони огледи*.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: -Лабораторијске вежбе - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика	Математика Разноврсни примери примене система линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике и др. Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Појам линеарне једначине са две непознате Вектори и операције са векторима Информатика и рачунарство – ИКТ;	-демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; -прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и -повеже електрични напон и јачину електричног поља;	-усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Основни ниво ФИ 1.1.2 . средњи ниво ФИ 2.4.1 ФИ 2.6.1 напредни ниво не постоје стандарди дефинисани у оквиру наставне области	

Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у рицинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез.Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана	- Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)					
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје(ЕМС). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки	**Хемија** Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли Електропроводљивост дестиловане воде, хлороводоничне киселине, раствора натријум-хидроксида и раствора натријум-хлорида Испитивање проводљивости топлоте и електрицитета, као и магнетичности неких метала. Биологија Нервна ћелија и нервно ткиво.	-објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове - упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика - наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврстава ради рециклаже - познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	основни ниво ФИ 1.3.1 ФИ 1.4.1 ФИ 1.4.2 ФИ 1.4.3 ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 средњи ниво ФИ 2.3.1 ФИ 2.3.2 ФИ 2.3.3 ФИ 2.3.4 ФИ 2.3.5 ФИ 2.3.6 ФИ 2.4.1	

цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). *Демонстрациони огледи*. Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пражњење у Гајслеровим цевима помоћу трансформатора.	задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Физиолошке особине нервне ћелије. Нерви и ганглије Централни нервни систем: мозак и кичмена мождина Техника и технологија Електроинсталациони материјали и прибор – својства и примена (проводници, суперпроводници, изолатори, прекидачи, утикачи, сијалична грла, осигурачи, грејна тела, термостати) Кућне електричне инсталације Опасности и заштита од струјног удара Производња, трансформација и пренос електричне енергије Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству Електронски уређаји у домаћинству Појам и значај енергије. Извори енергије (необновљиви, обновљиви и алтернативни). Трансформација, коришћење и штедња енергије. Коришћење енергије Сунца,ветра, воде	- изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину електричне струје и напон - одређује вредност редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички - описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје - препозна основна својства наизменичне струје - израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у животу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке		ФИ 2.4.3 ФИ 2.5.2 ФИ 2.6.1 ФИ 2.7.1 ФИ 2.7.3 напредни ниво ФИ 3.3.1 ФИ 3.4.2 ФИ 3.7.1	

Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности		Енергетика у грађевинарству Извори, коришћење и трансформација енергије Математика Цртање и читање графика линеарних функција Разноврсни примери примене система линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике и др. Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Појам линеарне једначине са две непознате Информатика и рачунарство- ИКТ				
МАГНЕТНО ПОЉЕ Магнетно поље сталних магнета. Магнетно Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју	-Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација: - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и	Хемија -Испитивање проводљивости топлоте и електрицитета, као и магнетичности неких метала -Услови живота на Земљи Биологија Сеоба птица Географија Постанак и унутрашња грађа Земље Математика	- описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом - деловање магнетног поља на струјни проводник - принцип рада електромагнета и електромотора - објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља	усмено испитивање, -кратке писмене провере - контролне вежбе, -провера практичних вештина, – оцена активности на часу -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе.	основни ниво ФИ 1.1.2 ФИ 1.3.2 средњи ниво ФИ 2.5.2 ФИ 2.6.1 напредни ниво ФИ 3.7.2	

науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. *Демонстрациони огледи*. Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја	међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Разноврсни примери примене система линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике и др. Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Појам линеарне једначине са две непознате Техника и технологија електромагнет, електромотор Информатика и рачунарство- ИКТ	- користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке	Самопроцењивање и вршњачко процењивање		
ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења.	Излагање садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе -Решавање квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна	Хемија Пројекат: истраживање стања угрожености животне средине у непосредном окружењу Активност: примери позитивног и негативног утицаја антропогеног фактора на животну средину Информатика и рачунарство- ИКТ	- објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе - опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, препознаје њихово дејство, примену и мере заштите - разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене	- усмено испитивање, - кратке писмене провера - контролне вежбе, -провера практичних вештина, -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Стандарди нису дефинисани у оквиру ове наставне области	

Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. *Демонстрациони оглед*. Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер-Милеров бројач)	настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)					
ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине(ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција,Гама нож) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....)	Излагање садржаја теме - Други начини рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (радионице, пројектна настава, истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...) Систематско праћење рада сваког ученика - Остваривање међупредметне корелације -рад на платформи за учење на даљину (Google classrom)	Хемија Климатске промене. Ефекат стаклене баште. Оштећење озонског омотача Географија Загађивање атмосфере: глобално загревање, озонске рупе, киселе кише, мере заштите Загађивање мора и копнених вода и значај њихове заштите Животињски свет на Земљи: утицај климе, биљног света и човека на распрострањеност животињског света Техника и технологија Машински материјали: метали,легуре,композити, неметали, погонски материјали.	- препозна значај физике и схвати њен значај за развој других природних наука	- усмено испитивање, - -вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање	Стандарди нису дефинисани у оквиру ове наставне области	

		Својства метала и легура – испитивање тврдоће, чврстоће и др. Вештачки грађевински материјали – својства и примена Мере за рационално коришћење топлотне енергије у грађевинарству: топлотна изолација зграде, коришћење Сунчеве енергије Информатика и рачунарство- (ИКТ				

Кључни појмови садржаја: осцилације, таласи, звук, светлост, електрично поље, магнетно поље, електрична струја, атом, атомско језгро, радиоактивност

Планирани број часова по темама

Редни број теме	Наслов теме	Број часова	Број часова за лабораторијске вежбе	Укупан број часова за наставну тему
1	**Осцилаторно и таласно кретање**	6	2	8
2	**Светлосне појаве**	13	2	15
3	**Електрично поље**	10	0	10
4	**Електрична струја**	15	3	18
5	**Магнетно поље**	6	0	6
6.	**Елементи атомске и нуклеарне физике**	8	0	8
7.	**Физика и савремени свет**	3	0	3
Укупно		61	7	68

Преглед међупредметних компетенција чије се развијање планира кроз реализацију наставе и учења предмета физика у осмом разреду по темама

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ТЕМА						
	Осцилаторно и таласно кретање	Светлосне појаве	Електрично поље	Електрична струја	Магнетно поље	Елементи атомске и нуклеарне физике	Физика и савремени свет
Компетенција за учење	+	+	+	+	+	+	+
Одговорно учешће у демократском друштву							+
Естетичка компетенција		+					
Комуникација	+	+	+	+	+	+	+
Одговоран однос према околини				+		+	+
Одговоран однос према здрављу	+	+		+		+	+
Предузимљивост и орјентација ка предузетништву				+			+
Рад са подацима и информацијама	+	+	+	+	+	+	+
Решавање проблема	+	+	+	+	+	+	+
Сарадња	+	+	+	+	+	+	+
Дигитална компетенција	+	+	+	+	+	+	+

Преглед стандарда постигнућа ученика чије се остваривање планира кроз реализацију наставе и учења предмета физика у осмом разреду

Области: Силе; Кретање; Мерење; Математичке основе физике и Експеримент.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме:

Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1.1. СИЛЕ ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе 1.2. КРЕТАЊЕ ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине 1.3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ФИ.1.3.1. уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале ФИ.1.3.2. уме да препозна магнетне ефекте електричне струје 1.4. МЕРЕЊЕ ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време 1.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности	2.1. СИЛЕ ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска 2.2. КРЕТАЊЕ ФИ.2.2.3. уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање 2.3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ФИ.2.3.1. зна да разликује електричне проводнике и изолаторе ФИ.2.3.2. зна називе основних елемената електричног кола ФИ.2.3.3. уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно ФИ.2.3.4. уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познатедруге две величине ФИ.2.3.5. уме да препозна топлотне ефекте електричне струје ФИ.2.3.6. разуме појмове енергије и снаге електричне струје 2.4. МЕРЕЊЕ ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне	3.2. КРЕТАЊЕ ФИ.3.2.2. уме да примени односе између физичких величина који описујуосцилаторно кретање ФИ.3.2.3. зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању ФИ.3.2.4. зна основне физичке величине које описују таласно кретање ФИ.3.2.5. уме да препозна основне особине звука и светлости ФИ.3.2.6. зна како се прелама и одбија светлост 3.3. ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА ФИ.3.3.1. зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајућејединице SI система ФИ.3.4.2. уме да мери јачину струје и напон у електричном колу 3.4. МЕРЕЊЕ ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.2. уме да мери јачину струје и напон у електричном колу ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења 3.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак

потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута 2.5. ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази ФИ.2.5.2. уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши намеханички рад ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге 2.6. МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ ФИЗИКЕ ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина 2.7. ЕКСПЕРИМЕНТ ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци: Додатна настава је облик образовно-васпитног рада чији је циљ да пружи додатну подршку у учењу. Додатна настава је намењена свим ученицима, а посебно онима који показују интересовање за одређене теме или научне области и дисциплине недовољно заступљене у образовном програму. На додатним часовима може да се излази и ван оквира и захтева предметног наставног програма. Додатна настава је значајна за школу, ученике и родитеље јер:

• ученику пружа додатну подршку кроз обогаћивање учења, посебно у темама, научним и уметничким областима и дисциплинама за које постоји занимање ученика

• ученицима који потичу из социјално угрожених средина пружа могућност да развијају своја интересовања, коју без додатне наставе не би имали

• школи омогућава да у локалној средини стекне глас као школа заиста доприноси развоју и напредовању ученика, јер се занима за њихове потребе и интересовања и излази им у сусрет

• родитељима пружа информацију да је школа заинтересована за своје ђаке и да брине не само о томе да задовољи њихова интересовања и потребе, већ и да их унапређује.

Додатна настава може да се организује за цело одељење и онда кад ученици изразе интересовање за неку актуелну тему.

За додатни рад разреда се опредељују ученици који показују посебну склоност за физику или ученици који постижу надпросечне резултате у настави физике. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање физике

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	стандарди	Начин праћења
Светлосне појаве	Решавање проблема везаних за закон одбијања светлости, сферна огледала и конструкцију лика. Решавање проблема везаних за преламање светлости, тоталну рефлексију, сочива и оптичке инструменте. Тотална рефлексија и њена примена. Око и корекције вида	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење пројектни задаци	Ученик повезује и примењује стечена знања о светлости и начину њеног простирања као и о појавама одбијања и преламања и примени да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	Ф.И.3.2.6.	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Електрично поље	Решавање проблема везаних за закон одржања наелектрисања, Кулонов закон, рад у електричном пољу и напон.	решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење пројектни задаци	Ученик повезује и примењује стечена знања о наелектрисавању тела, узајамном деловању наелектрисаних тела, електричном пољу и величинама које га карактеришу да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи		провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Електрична струја	Решавање проблема везаних за Омов закон, рад и снагу електричне струје и Џулов закон. Кирхофова правила.	решавања квантитативних, квалитативних и графичких задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење, пројектни задаци	Ученик повезује и примењује стечена знања о електричној струји и законима који важе у струјном колу да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	Ф.И.2.3.4. Ф.И.2.3.5. Ф.И.2.3.6.	провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање

Магнетно поље	Магнетно поље Земље.	решавања, квалитативних задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројекти задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење пројеката	Ученик треба да упозна порекло и значај магнетног поља Земље, објасни улогу магнетног поља Земље на живи свет;		провера практичних вештина , вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање
Елементи атомске и нуклеарне	Интеракција радиоактивног зрачења са материјом. Нуклеарне реакције	Решавање квалитативних задатака, истраживачки задаци, вршњачко учење , пројектни задаци, читање научно-популарне литературе	Ученик треба да стекне појам о нуклеарним силама, радиоактивности и нуклеарној енергији, разуме разорно дејство нуклеарног оружја на живи свет и контролу развоја и употребе; објасни употребу радиоактивних изотопа у медицини, индустрији и археологији		вредновање учешћа и продуката пројектне наставе. Самопроцењивање и вршњачко процењивање

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци Допунска настава је један од видова подршке процесу учења тј. у достизању жељених резултата учења. Тиме допунска настава доприноси и остваривању исхода, развијању компетенција и достизању стандарда постигнућа. Допунском наставом школа и наставници настоје да превазиђу неке од проблема уочених у процесу учења током редовне наставе.

У допунску наставу се, по правилу, укључују ученици који бележе слабије резултате у учењу. Међутим, динамичан развој образовног система отворио је допунске наставе и за друге учеснике, а тиме и за одговарајућа прилагођавања у организацији и извођењу допунске наставе. У допунску наставу се могу укључити и ученици који:
• имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које
није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
• имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
• из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
• наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
• из различитих разлога имају велики број изостанака;
• немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области.
Допунска настава може да се организује и за цело одељење уколико наставник утврди да нису остварени одређени исходи, да се касни са достизањем одређених стандарда, или да ученици не поседују довољна знања и вештине које су потребне за даљи рад тј. да не постоји основа за изградњу и развијање нових знања и умења.
У извођењу допунске наставе пожељно је, шта више и потребно, променити приступ учењу у односу на онај који је примењиван у редовној настави и који код једног броја ученика или целог одељења није дао жељене резултате. Уколико се у допунској настави примени исти приступ и поступак примењен у редовној, ни она неће допринети напредовању ученика поправљању резултата учења.

Активности ученика на часовима допунске наставе су умерене на остваривање следећих исхода и стандарда

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи *ученик/ученица ће на крају области бити у стању да*	стандарди	Начин праћења
Осцилаторно и таласно кретање	Осцилаторно кретање. Таласи. Звук	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење Демонстрациони огледи	разликује периодично и осцилаторно кретање , дефинише шта је једна осцилација, равнотежни и амплитудни положај, дефинише величине којим се описује осцилаторно кретање (период, фреквенција, амплитуда); дефинише шта је талас, разликује трансверзалне од лонгитудиналних таласа, објасни шта је звук, разликује врсте звука (инфразвук, чујни звук, ултразвук);	Ф.И.2.2.3 Ф.И.3.2.4. Ф.И.3.2.5. .	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Светлосне појаве	Извори светлости, праволинијско простирање светлости Одбијање светлости. Огледала Преламање светлости. Призме и сочива	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење, демонстрациони огледи	разликује врсте извора светлости, наведе и примени закон праволинијског простирања светлости, наведе и примене законе одбијања светлости, конструише и опише лик код равног огледала; разликује издубљена и испупчена сферна огледала, објасни преламање светлости, разликује сабирна и расипна сочива, конструише лик код сабирног сочива и одреди његове особине	Ф.И.3.2.6	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

Електрично поље	Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље. Јачина, потенцијал, напон и рад у електричном пољу .	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење, демонстрациони огледи	разликује две врсте наелектрисања, тумачи везу вишка и мањка електрона с наелектрисањем тела; разликује проводнике и изолаторе,уме да препозна смер деловања електростатичке силе, формулише Кулонов закон за наелектрисања у вакууму, објасни зависност електричне силе од растојања између наелектрисаних тела; објасни зависност електричне силе од наелектрисања оба тела , објасни да се електрично поље налази око наелектрисаних тела; разуме да се електрично поље описује физичком величином јачина електричног поља; разуме дефиницију напона и користи ознаку и мерну јединицу за напон исправно	Ф.И.1.1.2. .	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Електрична струја	Електрична струја. Мерење јачине струје. Извори електричне струје. Струјно коло Електрична отпорност. Мерење отпорности Омов закон. Везивање отпорника. Рад и снага електричне струје. Џулов закон	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење демонстрациони огледи	дефинише шта је електрична струја, наведе и објасни услове постојања електричне струје, наведе шта је електрично коло, објасни улогу извора електричне струје у електричном колу, дефинише шта је јачина струје, наведе њену ознаку и јединицу и чиме се мери, наведе шта је електрична отпорност, њену ознаку и јединицу, разликује редно и паралелно повезивања отпорника, објасни Омов закон, објасни и примени Џул-Ленцов закон; одреди рад електричне струје, дефинише снагу електричне струје, објасни и користи јединицу киловат-час	Ф.И.1.3.1. Ф.И.2.3.2. Ф.И.2.3.5..	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

Магнетно поље	Магнетно поље електричне струје. Деловање магнетног поља на струјни проводник	Индивидуални рад са ученицима (пружање помоћи при изради практичних радова, попуњавања гугл упитника, коришћења средстава ИКТ) Рад у паровима, вршњачко учење Демонстрациони огледи	опише интеракцију два стална магнета, опише интеракцију магнета и струјног проводника, објасни шта је електромагнет, објасни да магнетно поље делује на струјни проводник и наелектрисане честице које се крећу; наведе да електричну струју увек прати појава магнетног поља, опише шта је електромотор	Ф.И.1.3.2	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)
Елементи атомске и нуклеарне физике	Структура атома. Нуклеарне силе.Радиоактивност. фисија и фузија	Индивидуални рад са ученицима Рад у паровима, вршњачко учење	објасни структуру атома, одреди редни и масени број атома, објасни узрок појаве радиоактивног зрачења,наведе карактеристике алфа, бета и гама зрака; објасни нуклеарну фисију;објасни нуклеарну фузију, разуме разорно дејство нуклеарног оружја на живи свет и контролу развоја и употребе	не постоје дефинисани стандарди за ову наставну област	Усмено проверавање Домаћи задаци (израда паноа, презентација, мини пројекти)

ХЕМИЈА

РАЗРЕД: СЕДМИ РАЗРЕД

Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу

развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)

- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Општи оперативни задаци: Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција

Посебни оперативни задаци:

- бира и примењује погодну методу одвајања састојака смеше;
- напише хемијским симболима и формулама супстанце;
- квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле;
- напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;
- разликује реакције анализе и синтезе;
- примени Закон одржања масе при састављању једначина хемијских реакција.

Организациони облици рада.....демонстрациони....

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	Дијалогом ученике навести да закључе која су основна заједничка физичка својства метала и у којим агрегатним стањима метали могу бити на собној температури Подстицати ученике да повезују налажење метала у слободном стању у природи са њиховом реактивношћу Демонстрирати базна својства оксида метала и хидроксида који настаје у реакцији базног оксида метала са водом, показавши како хидроксиди боје лакмус папир у плаво Вођењем ученика кроз ситуације из свакодневног живота објаснити да је кисеоник неопходан реактант у реакцијама оксидације метала и да оксидација може бити спора (рђање) и брза (сагоревање) Демонстрационим огледом показати да брзина корозије зависи од услова(у ваздуху, под водом и сл.) -	физика, техника и технологија МЕРЕЊЕ	– Ученик ће бити у стању: - да изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; - да докаже кисело-базна својства супстанце помоћу индикатора - да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором - да зна практичну примену метала -да испита, опише и објасни својства оксида и база и препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција металаУченик ће бити у стању да:наведе основна физичка и хемијска својства неметала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником)	Наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад.Оцењивање (сумативно проверавање) је саставни део проце- са наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања циља, исхода и стандарда постигнућа. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Важно је да активности ученика у процесу наставе и учења буду усаглашени са очекиваним исходима, и да се од ученика не очекују знања и вештине које у настави нису имали прилике да ра- звију.	Ученик треба да зна да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, којим врстама промена супстанце подлежу води ка стандарду broj 1.1.8. 2.1.7. 3.1.2.	

			- зна везу између својстава неметала и метала и њихову практичну примену - зна да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења			
ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	- Дијалогом са ученицима представити која су основна физичка својства неметала и колико и где су неметали заступљени. - Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују основне физичке особине неметала и основна својства оксида неметала	физика, техника и технологија, математика МЕРЕЊЕ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и суп-станцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци;	–Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака Дискутовање и коришћење интернета -руковање хем. инструментима и посуђем -познавање лаб.материјала	Ученик треба да зна да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, којим врстама промена супстанце подлежу води ка стандарду број 1.2.3 и број 2.1.9.	
АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и	физика, техника и технологија ГРАЂА АТОМА	– експериментално – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула;	усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања	Ученик треба да зна да су чисте супстанце изграђене од	

	домаћих задатакаученик ће савладати градиво Атоми хемијских елемената Хемијски симболи Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач Атомски и масени број, изотопи Распоред електрона по нивоима у атомима елемената Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима еле- мената и положаја елемената у ПСЕ Племенити гасови Својства и примена Демонстрациони огледи: формулисање претпоставке о честич- ној грађи супстанци Вежба IV: одређивање валентног нивоа и броја валентних елек- трона	СУБАТОМСКЕ ЧЕСТИЦЕ	– повезује распоред електрона у атому елемента с положајем еле- мента у Периодном систему елемената и својствима елемента; разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула	-текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака Дискутовање и коришћење интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти	атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању итипахемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима води ка стандарду broj 1.1.8. 1.2.7. 2.2.3	
МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и	ТИО СТРУЈА	– експериментално – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула;	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи	Ученик треба да зна да је тип хемијске везе у молекулима	

ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	домаћих задатакаученик ће савладати градиво Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења Атомска и молекулска кристална решетка Јонска веза и јонска кристална решетка Валенца Хемијске формуле и називи Демонстрациони огледи: својства супстанци са ковалентном и јонском везом Лабораторијска вежба V: упоређивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом		– повезује распоред електрона у атому елемента с положајем еле- мента у Периодном систему елемената и својствима елемента; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значе- ње растворљивости супстанце; –	анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака	елемената води ка стандарду broj 3.1.4.	
ХОМОГЕНЕ И	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа	МАТЕМАТИ КА	– експериментално појединачно и у групи	посматрање својстава супстанци и промена у	Ученик треба да	

ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Смеше: хомогене и хетерогене Раствори – хомогене смеше Растварање и растворљивост Вода и ваздух – хомогене смеше у природи Масени процентни састав смеша Раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање по-моћу магнета Демонстрациони огледи: састав и својства смеша; раствори и њихова својства; растворљивост; незасићени, засићени и преза-сићени раствори; раздвајање састојака смеша Лабораторијска вежба VI: испитивање растворљивости суп-станци Лабораторијска вежба VII: раздвајање састојака смеша: декан-товање, цеђење и одвајање помоћу магнета	ПРОПОРЦИЈА	испита, опише и обја- сни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемиј- ске промене супстанци;повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама; – налази потребне информације у различитим изворима кори- стећи основну хемијску терминологију и симболику; – објашњава основну разлику између хемијских елемената и је- дињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;	огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака	зна шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу као и значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, води ка стандарду 1.7.6. broj 2.1.6.	

ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Хемијске реакције Закон о одржању масе Хемијске једначине Демонстрациони огледи: мерење и упоређивање укупне масе супстанци пре и после хе- мијске реакције у отвореном и затвореном реакционом систему Вежба VIII: састављање једначина хемијских реакција	МАТЕМАТИКА ПРОПОРЦИЈА	– изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; -напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима	Ученик треба да зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције води ка стандарду broj 2.1.8.	

				-праћење уредности ученичких свезака		
ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Релативна атомска и релативна молекулска маса Количина супстанце и мол Моларна маса Закон сталних односа маса Масени процентни састав једињења Израчунавања на основу једначина хемијских реакција Лабораторијска вежба IX: мерење масе супстанце и израчуна- вање моларне масе и количине супстанце	МАТЕМАТИКА ПРОЦЕНАТ	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Релативна атомска и релативна молекулска маса Количина супстанце и мол Моларна маса Закон сталних односа маса Масени процентни састав једињења Израчунавања на основу једначина хемијских реакција Лабораторијска вежба IX: мерење масе супстанце и израчуна- вање моларне масе и количине супстанце	Формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета	Ученик треба да зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције води ка стандарду broj 3.1.8.	
ВОДОНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Водоник Кисеоник Оксидација, сагоревање и корозија Оксиди: хемијске формуле,	Математика ПРОПОРЦИЈА НЗС НЗД	-опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хе- мијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на pH скали процени киселост	икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање	Ученик треба да зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и	

	називи и основна својства Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства Мера киселости раствора: pH-скала Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база) Соли: формуле и називи Демонстрациони огледи: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикато- ра; реакција неутрализације Лабораторијска вежба X: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора		раствора; тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа	-оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака	једначине хемијских реакција неутрализације и супституције води ка стандарду broj 2.1.1. 3.2.2 4.1.1.	

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање функционалне хемијске писмености; разумевање промена и појава у природи на основу стечених знања о хемијским појмовима, теоријама, моделима и законима; оспособљавање ученика за комуницирање коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина; развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања; развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема; развијање логичког, апстрактног и критичког мишљења; осамостаљивање ученика за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научнопопуларни чланци, Интернет); развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу; подстицање ученичке радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци; развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
ПИСАЊЕ ФОРМУЛА НА ОСНОВУ ВАЛЕНЦЕ	Формуле и називи соли. Добијање соли. Физичка својства соли (агрегатно стање, растворљивост). Хемијске реакције соли (реакције са киселинама, базама и солима). Примена соли.	Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују основне физичке особине неметала и МЕТАЛА И СОЛИ	Зна шта су соли зна начине за добијање соли уочи везу између оксида, хидроксида, киселина и соли на основу формуле соли одређује киселину и базу од којих је та со настала саставља формулу соли на основу валенце метала, валенце киселинског остатка и на основу назива соли зна о заступљености Na Cl и $CaCO_3$ у природи	3,2,2, 2.2.1. 4.1.2.	**Усмени** одговори-индивидуални и извештаји у оквиру групе, (ангажованост, учешће у раду и активност). **писмено-**контролне вежбе, петнаестоминутна провера ,тестови- домаћи задаци,-сређивање лабораторијских вежби -пројекти -праћење уредности ученичких свезака –презентација
РАСТВОРИ	Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли. Мера киселости раствора – pH-скала.	Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици	поларних молекула воде дисосују киселине, хидроксиди и соли зна да киселине у води дају као позитивне јоне H^+ јоне	2.2.1. 2.2.3. 3.2.2.	**Усмени** одговори-индивидуални и извештаји у оквиру групе, (ангажованост, учешће у раду и активност).

		испитују основне физичке особине	зна да у воденом раствору база постоје хидроксидни јони OH^- разуме да је реакција неутрализтације реакција између H^+ и OH^- јона познаје PH скалу и на основу PH вредности разврстава растворе у киселе базне и неутралне Разуме дефиниције киселина, база и соли по Аренијусовој теорији. Зна да пијаћа вода има наелектрисане честице – јоне, а дестилована вода нема. Зна како киселине, базе и соли дисосују у воденом раствору		**писмено-**контролне вежбе, петнаестоминутна провера ,тестови - домаћи задаци, - сређивање лабораторијских вежби -пројекти -праћење уредности ученичких свезака –презентација
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ	Ароматични угљоводоници. Бензен. Нафта и земни гас – извори угљеникових једињења и енергије. Полимери.	Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују основне физичке особине	разуме разлику у структури и реактивности засићених и незасићених угљоводоника, да двострука или трострука веза условљава њихова хемијска својства Зна да разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле и на основу назива.	1.1.3. 2.1.5.	**писмено-**контролне вежбе, петнаестоминутна провера ,тестови - домаћи задаци, - сређивање лабораторијских вежби -пројекти -праћење уредности ученичких свезака –презентација

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу

развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)

- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	стандарди	Начин праћења
СТРУКТУРА СУПСТАНЦЕ.	Материја и супстанца. Физичка и хемијска својства супстанци. Физичке и хемијске промене супстанци. Чисте супстанце: елементи и једињења. Смеше. Раздвајање састојака смеше (декантовање, цеђење, дестилација, кристализација).	уводе се основни хемијски појмови који се кроз наредне теме даље развијају Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним	разуме разлику између супстанце и физичког тела и физичког поља разуме разлику физичке и хемијске п препознаје примере физичких и хемијских промена у свакодневном окружењу зна шта су чисте супстанце разуме разлику између елемента и једињења и препозна примере у свакодневном окружењу	1.1.1. 1.1.2.	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање

		искуством и постојећим теоријским знањем формулисање претпоставки планирање огледа извођење огледа уз безбедно руковање лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама -бележење резултата -формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака Дискутовање претраживање и коришћење Интернета	разуме разлику између чистих супстанции смеша препознаје смеше у свакодневном окружењу уме и примени поступак за раздвајање састојака смеша на основу особина супстанци у смеши. ромене супстанци		икоришћењеИнтерне
ВАЛЕНЦА	уме да користи податке у таблици периодног система елемената разуме да су основне честице које граде супстанцу атоми, молекули и јони.	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством и постојећим теоријским знањем	теме јесте сазнавање о честицама које изграђују супстанцу начину на који се оне међусобно удружују и уређују и условљености својстава структуром супстанце. Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним	1.1.3. 1.4.4.	осматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћењеИнтерне

			искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака Дискутовање и коришћење Интернета		
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ	ме да користи податке у таблици периодног система елемената	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством и постојећим теоријским знањем	еме јесте сазнавање о честицама које изграђују супстанцу начину на који се оне међусобно удружују и уређују и условљености својстава структуром супстанце. Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака Дискутовање и коришћење Интернета	1.1.1. 1.1.2.	осматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћењеИнтерне

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу, тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средина.

Општи оперативни задаци .....- Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција
Посебни оперативни задаци .....

- бира и примењује погодну методу одвајања састојака смеше;
- напише хемијским симболима и формулама супстанце;
- квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле;
- напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;
- разликује реакције анализе и синтезе;
- примени Закон одржања масе при састављању једначина хемијских реакција.

Организациони облици рада.....демонстрациони....

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ	Дијалогом ученике навести да закључе која су основна заједничка физичка својства метала и у којим агрегатним стањима метали могу бити на собној температури -Подстицати ученике да повезују налажење метала у слободном стању у природи са њиховом реактивношћу	физика, техника и технологија МЕРЕЊЕ	– Ученик ће бити у стању: - да изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; - да докаже кисело-базна својства	Наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад.Оцењивање (сумативно проверавање) је саставни део проце- са наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања циља, исхода и стандарда постигнућа.	Ученик треба да Зна да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, којим врстама промена супстанце подлежу води ка стандарду	

	-Демонстрирати базна својства оксида метала и хидроксида који настаје у реакцији базног оксида метала са водом, показавши како хидроксиди боје лакмус папир у плаво -Вођењем ученика кроз ситуације из свакодневног живота објаснити да је кисеоник неопходан реактант у реакцијама оксидације метала и да оксидација може бити спора (рђање) и брза (сагоревање) - Демонстрационим огледом показати да брзина корозије зависи од услова(у ваздуху, под водом и сл.) -Потребно је указати да оксиди неких метала реагују са водом градећи хидроксиде, а неки не реагују са водом (алуминијум оксид, гвожђе (III) оксид) -Ученике упутити да самостално испитују основна својства метала и понашање неких метала у реакцији са киселинама -Упутити ученике у истраживачки рад кроз упутства за тражење информација на		супстанце помоћу индикатора - да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором - да зна практичну примену метала -да испита, опише и објасни својства оксида и база и препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција металаУченик ће бити у стању да:наведе основна физичка и хемијска својства неметала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником) - зна везу између својстава неметала и метала и њихову практичну примену - зна да на основу формуле именује	Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Важно је да активности ученика у процесу наставе и учења буду усаглашени са очекиваним исходима, и да се од ученика не очекују знања и вештине које у настави нису имали прилике да ра- звију.	broj 1.1.8. 2.1.7. 3.1.2.	

	интернету, као и у другим изворима и прављење презентација о основним особинама неких метала		основне класе неорганских једињења			
НЕМЕТАЛИ;ЊИХОВИ ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ	- Дијалогом са ученицима представити која су основна физичка својства неметала и колико и где су неметали заступљени. -Кроз разговор навести ученике да се подсете алотропске модификације кисеоника. - Ученици повезују научено градиво у седмом разреду описујући физичке особине сумпор. - Ученике треба стално подстицати да пишу формуле оксида и киселина (кисеоничних: H_2SO_4 , HNO_3 , H_3PO_4 , H_2CO_3 и безкисеоничних: HCl и H_2S). - Кроз разговор са ученицима, навести их да закључе да је азот нереактиван гас, који се у природи налази у облику двоатомног молекула и да га у највећем проценту има у ваздуху (78%) - Демонстрационим огледом показати ученицима базне особине	физика, техника и технологија, математика МЕРЕЊЕ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и суп- станцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и обја- сни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемиј- ске промене супстанци;	–Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака, дискутовање и коришћење интернета -руковање хем. инструментима и посуђем -познавање лаб.материјала	Ученик треба да Зна да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, којим врстама промена супстанце подлежу води ка стандарду broj 1.2.3 и број 2.1.9.	

	амонијака, односно показати да амонијак (амонијум хидроксид) боји црвени лакмус папир у плаво. - Упутити ученике у истраживачки рад кроз упутства за тражење информација на интернету, као и у другим изворима и прављење презентација о основним особинама неких неметала - Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују основне физичке особине неметала и основна својства оксида неметала					
соли	Зна шта су соли, зна начине за добијање соли уочи везу између оксида, хидроксида, киселина и соли на основу формуле соли одређује киселину и базу од којих је та со настала саставља формулу соли на основу валенце метала, валенце киселинског остатка и на основу назива соли зна о заступљености Na Cl и $CaCO_3$ у природи	физика, техника и технологија ГРАЂА АТОМА СУБАТОМСКЕ ЧЕСТИЦЕ	– експериментално – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем еле- мента у Периодном систему елемената и својствима елемента; разликује хемијске елементе и једињења на	усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи	Ученик треба да зна да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању итипахемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским	

	Демонстрациони огледи: формулисање претпоставке о честич- ној грађи супстанци Вежба IV: одређивање валентног нивоа и броја валентних елек- трона		основу хемијских симбола и формула	анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака, дискутовање и коришћење интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти	једињењима води ка стандарду broj 1.1.8. 1.2.7. 2.2.3	
Електролитичка дисоцијација Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли. Мера киселости раствора – pH-скала.	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења Атомска и молекулска кристална решетка Јонска веза и јонска кристална решетка Валенца Хемијске формуле и називи Демонстрациони огледи: својства супстанци са ковалентном и јонском	ТИО СТРУЈА	– експериментално – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем еле- мента у Периодном систему елемената и својствима елемента; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера	Ученик треба да зна да је тип хемијске везе у молекулима елемената води ка стандарду broj 3.1.4.	

	везом Лабораторијска вежба V: упоређивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом		повезује са својствима тих супстанци; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;	петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака		
Увод у органску хемију Својства атома угљеника. Многобројност органских једињења. Општа својства органских једињења, разлике у односу на неорганска једињењ	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градивоРазуме разлику између засићених,незасићених и ароматичних угљоводоника разликује угљоводонике на основу молекулске, структурне формуле и назива зна да су једињења угљеника изузев оксида угљене киселине и њених соли органска једињења зна да су угљеникови атоми у молекулима органских једињења четворовалентни разуме да се угљеникови атоми могу међусобно	ТИО ПЛАСТИКА	– експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци;повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама; – налази потребне информације у различитим изворима кори- стећи основну хемијску терминологију и симболику; – објашњава основну разлику између хемијских елемената и је- дињења, и препознаје примере	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа	Ученик треба да зна шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу као и значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, води ка стандарду 1.7.6. broj 2.1.6.	

	повезивати у отворене и затворене низове (прстенове), да веза између атома угљеника може да буде једнострука, двострука и трострука, те да је то узрок многобројних органских једињења Разуме настајање научних открића органских једињења. Зна особине угљениковог атома, што је разлог многобројности органских једињења.		хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;	-рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака		
Угљоводоници	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градивоЕлементарни састав, подела и физичка својства угљоводоника. Засићени угљоводоници (алкани) и незасићени угљоводоници (алкени и алкини). Хемијска својства угљоводоника (сагоревање, супституција, адиција). Ароматични угљоводоници. Бензен.	ТИО БЕНЗИН И НАФТА	–Разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле и на основу назива разуме структурну изомерију зна физичка својства угљоводоника (растворљивост, агрегатно стање на собној температури) зна да угљоводоници подлежу реакцији сагоревања у којој се ослобађа топлота	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера	Ученик треба да зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције води ка стандарду broj 2.1.8.	

	Нафта и земни гас – извори угљеникових једињења и енергије. Полимери.			петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака		
Биолошки важна органска једињења	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Масти и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глукоза и фруктоза), дисахариди (сахароза), полисахариди (скроб и целулоза). Аминокиселине. Протеини. Витамини. зна да су аминокиселине карбоксилне киселине које поред карбоксилне групе имају и аминогрупу зна да су протеини макромолекули изграђени	БИОЛОГИЈА Биолошки важна органска једињења	зна шта су угљени хидрати, њихове физичке особине разликује моносахариде, дисахариде и полисахариде зна разлику у структури глукозе и фруктозе, разлику између сахарозе и инвертног шећера зна сличности и разлике у структури скроба и целулозе	Формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћење Интернета	Ученик треба да зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције води ка стандарду broj 3.1.8.	

	од остатака молекула аминокиселина зна улогу протеина у живим бићима зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима, аминокиселинама и протеинима зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено њиховом хемијском структуром					
Хемија животне средине Загађивачи ваздуха, воде и земљишта. Мере заштите.	Кроз активности ученика и наставника,демонстрационих огледа ,путем предавања,онлине вежбања,квизова КАХУТ,тестова,презентација и домаћих задатакаученик ће савладати градиво Водоник Кисеоник Оксидација, сагоревање и корозија Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства Мера	Математика ПРОПОРЦИЈА НЗС НЗД	опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и ки-сеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хе- мијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на pH скали процени киселост раствора; тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа	икоришћење Интернета -писмена провера -усмена провера -домаћи задаци -пројекти усмена провера петнаестоминутна провера -самооцењивање -оцењивања -текуће праћење рада и понашање на часу и ван часа -рад ученика у ваннаставним активностима -праћење уредности ученичких свезака	Ученик треба да зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције води ка стандарду broj 2.1.1. 3.2.2 4.1.1.	

	киселости раствора: pH-скала Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база) Соли: формуле и називи Демонстрациони огледи: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикато- ра; реакција неутрализације Лабораторијска вежба X: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора					

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање функционалне хемијске писмености; разумевање промена и појава у природи на основу стечених знања о хемијским појмовима, теоријама, моделима и законима; оспособљавање ученика за комуницирање коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина; развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања; развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема; развијање логичког, апстрактног и критичког мишљења; осамостаљивање ученика за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научнопопуларни чланци, Интернет); развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу; подстицање ученичке радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци; развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	стандарди	Начин праћења
соли	Формуле и називи соли. Добијање соли. Физичка својства соли (агрегатно стање, растворљивост). Хемијске реакције соли (реакције са киселинама, базама и солима). Примена соли.	Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују основне физичке особине неметала и МЕТАЛА И СОЛИ	Зна шта су соли зна начине за добијање соли уочи везу између оксида, хидроксида, киселина и соли на основу формуле соли одређује киселину и базу од којих је та со настала саставља формулу соли на основу валенце метала, валенце киселинског остатка и на основу назива соли зна о заступљености Na Cl и $CaCO_3$ у природи	3,2,2, 2.2.1. 4.1.2.	Усмени одговори-индивидуални и извештаји у оквиру групе, (ангажованост, учешће у раду и активност). писмено-контролне вежбе, петнаестоминутна провера ,тестови, домаћи задаци, сређивање лабораторијских вежби -пројекти -праћење уредности ученичких свезака –презентација
Електролитичка дисоцијација	Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли. Мера киселости раствора – pH-скала.	Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују	поларних молекула воде дисосују киселине, хидроксиди и соли зна да киселине у води дају као позитивне јоне H^+ јоне зна да у воденом раствору база постоје хидроксидни јони OH^-	2.2.1. 2.2.3. 3.2.2.	Усмени одговори-индивидуални и извештаји у оквиру групе, (ангажованост, учешће у раду и активност). писмено-контролне вежбе, петнаестоминутна провера

		основне физичке особине	разуме да је реакција неутрализтације реакција између H^+ и OH^- јона познаје РН скалу и на основу РН вредности разврстава растворе у киселе базне и неутралне Разуме дефиниције киселина, база и соли по Аренијусовој теорији. Зна да пијаћа вода има наелектрисане честице – јоне, а дестилована вода нема. Зна како киселине, базе и соли дисосују у воденом раствору		,тестови, домаћи задаци, сређивање лабораторијских вежби -пројекти -праћење уредности ученичких свезака –презентација
угљоводоници са кисеоником	Ароматични угљоводоници. Бензен. Нафта и земни гас – извори угљеникових једињења и енергије. Полимери.	Развијати способност ученика за самосталан и групни рад кроз извођење огледа у којима ученици испитују основне физичке особине	разуме разлику у структури и реактивности засићених и незасићених угљоводоника, да двострука или трострука веза условљава њихова хемијска својства Зна да разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле и на основу назива.	1.1.3. 2.1.5.	писмено-контролне вежбе, петнаестоминутна провера ,тестови - домаћи задаци, -сређивање лабораторијских вежби -пројекти -праћење уредности ученичких свезака –презентација

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци:јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу

развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)

- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	стандарди	Начин праћења
МЕТАЛИ; НЕМЕТАЛИ; СОЛИ .	Материја и супстанца. Физичка и хемијска својства супстанци. Физичке и хемијске промене супстанци. Чисте супстанце: елементи и једињења. Смеше. Раздвајање састојака смеше (декантовање, цеђење, дестилација, кристализација).	уводе се основни хемијски појмови који се кроз наредне теме даље развијају Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством и постојећим теоријским знањем формулисање претпоставки	разуме разлику између супстанце и физичког тела и физичког поља разуме разлику физичке и хемијске п препознаје примере физичких и хемијских промена у свакодневном окружењу зна шта су чисте супстанце разуме разлику између елемента и једињења и	1.1.1. 1.1.2.	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање

		планирање огледа извођење огледа уз безбедно руковање лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама -бележење резултата -формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака дискутовање претраживање и коришћење Интернета	препозна примере у свакодневном окружењу разуме разлику између чистих супстанции смеша препознаје смеше у свакодневном окружењу уме и примени поступак за pasдвајање састојака смеша на основу особина супстанци у смеши. ромене супстанци		икоришћењеИнтерне
УГЉОВОДОНИЦИ	уме да користи податке у таблици периодног система елемената разуме да су основне честице које граде супстанцу атоми, молекули и јони.	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством и постојећим теоријским знањем	теме јесте сазнавање о честицама које изграђују супстанцу начину на који се оне међусобно удружују и уређују и условљености својстава структуром супстанце. Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака Дискутовање и коришћење Интернета	1.1.3. 1.4.4.	осматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћењеИнтерне

БИОХЕМИЈСКИ ВАЖНЕ СУПСТАНЦЕ	ме да користи податке у таблици периодног система елемената	посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством и постојећим теоријским знањем	еме јесте сазнавање о честицама које изграђују супстанцу начину на који се оне међусобно удружују и уређују и условљености својстава структуром супстанце. Активности посматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљеним подацима -извођење закључака Дискутовање и коришћење Интернета	1.1.1. 1.1.2.	осматрање својстава супстанци и промена у огледу које наставник изводи анализирање резултата огледа и њихово повезивање са претходним експерименталним искуством формулисање објашњења за правилности уочене међу прикупљен им подацима -извођење закључака дискутовање икоришћењеИнтерне

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно

Општи оперативни задаци: Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Посебни оперативни задаци:

Ученици треба да:

- се упознају са техником, техничким достигнућима и значајем технике и технологије;
- се упознају са програмом технике и технологије;
- се упознају са организацијом рада у кабинету(учионици) за технику и технологију и мерама заштите;
- упознају пут од идеје до реализације;
- упознају прибор за техничко цртање и развију вештину његовог коришћења;
- упознају основне елементе техничког цртања: формат, врсте линија, приказивање предмета (скица, цртеж), котирање и размеру;
- науче приказивање своје идеје помоћу скице и техничког цртежа;
- науче да нацртају једноставан технички цртеж помоћу рачунара;
- науче да реализују своју идеју уз примену конструкторских комплета и готових елемената;
- науче како се врши избор материјала за реализацију своје идеје, као и редослед операција и алата при обликовању материјала;

Годишњи фонд часова 72

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: Фронтални облик рад; групни облик рада; рад у паровима; индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Животно и радно окружење- Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. Правила понашања и рада у кабинету. Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу	Упознавање подручја човековог рада и производње, занимања и послова у области технике и технологије треба реализовати уз активну улогу ученика и примену одговарајућих медија. Омогућити ученицима да идентификују одређена занимања којима се људи баве и послове који се обављају у оквиру тих занимања као и техничка средства која се при томе користе. Тако ће упознати основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју и развити критички однос који укључује разматрање ширег контекста технике и њеног утицаја на човека и планету Земљу с еколошког, економског, културолошког и социолошког аспекта. Упознати ученике са техником, техничким достигнућима и значајем технике и технологије. Указати на значај наставе технике и технологије у циљу стицања техничке културе, тј. техничке писмености и неопходност усвајања одређених знања о техничким уређајима који нас окружују, добробитима која доносе, начину рада, могућим опасностима, развијањем вештина које омогућују	**Историја-** Доба средњег века и раног новог века -Извори за проучавање историје средњег века и раног новог века **Информатика и рачунарство-** Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин	−описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање −разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју -наводи занимања у области технике и технологије −процењује сопствена интересовања у области технике и технологије −организује радно окружење у кабинету −правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу	тест, 5-минутна, 15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи		

	креативност и иновативност у дизајнирању и изради техничких средстава као и сигурно и правилно њихово коришћење. Тако ученици стичу и одређена сазнања о разним професијама што ће им касније помоћи при професионалном усмеравњу и опредељивању. С обзиром да се кабинет за технику и технологију и рад у њему разликује од других кабинета у школи, ученици треба да упознају специфичност рада, распоред и организацију радних места као и правила понашања и рада у кабинету. Посебну пажњу треба посветити безбедности на раду приликом коришћења алата и прибора. Указати на ситуације које могу због непоштовања правила понашања или неправилне употребе алата и прибора бити потенцијалне опасности, као и на примену мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу, ученици углавном упознају скоро свакодневно у својим домовима. Уз активну улогу ученика и примену мултимедија указивати на правилну употребу и евентуалне последице у случају непридржавања упутстава за коришћење и неисправности техничких апарата у домаћинству (усисивач, миксер, разне грејалице и др).					

Саобраћај- Улога, значај и историјски развој саобраћаја. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. Професије у подручју рада саобраћај. Употреба информационих техологија у савременом саобраћају Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон.	Ова област је изузетно важна јер се ученици петог разреда осамостаљују и шире радијус свог кретања, а статистика говори да у нашој земљи још увек велики број деце страда у саобраћају. По природи њиховог узраста још увек нису довољно пажљиви у саобраћају где могу бити пешаци, путници, возачи бицикла и дечијих возила. Зато је тежиште исхода на безбедном понашању и преузимању личне одговорности ученика за понашање у саобраћају. Употреба заштитне опреме при вожњи бицикла и других дечијих возила, као и коришћење сигурносних појасева у возилу је најважнији исход који треба постићи. Ученици треба да се на интересантан и очигледан начин упознају са правилима и прописима кретања пешака и бициклиста у саобраћају, начинима регулисања саобраћаја и безбедном кретању од школе до куће, да упознају хоризонталну, вертикалну и светлосну сигнализацију. За реализацију ових наставних садржаја треба користити одговарајуће мултимедије, а за практично увежбавање могу се користити полигони у оквиру школе или саобраћајне макете које могу израдити и ученици на редовним часовима или у раду слободних	**Ликовно-** визуелно споразумевање **Географија-** Појам и подела саобраћаја	−процени како би изгледао живот људи без саобраћаја −класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени −наводи професије у подручју рада саобраћај −направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија −разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила −правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају −користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима −аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник −повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика	Тест,5-минутна,15-минутна провера,квиз, практични радови, технички цртежи Школски полигон		**Пројектни задатак-** Реализација кроз фазе то јест алгоритам „Од и деје до пласирања производа на тржиште“

Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.	активности, као и коришћењем рачунарске симулације. Ученици имају прилику да упознају разне професије у области регулисања друмског саобраћаја и могућности и процене сопствених потенцијала и интересовања у вези са тим професијама.		−одговорно се понаша као путник у возилу −показује поштовање према другим учесницима у саобраћају −анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла			
Техничка и дигитална писменост-Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар). Формати цртежа (А3, А4). Размера. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова	Циљ наставне теме је да ученици овладају вештинама употребе информационо-комуникационих технологија у техници и схвате њихову природну повезаност. У оквиру препорученог броја часова планирано је да се ученици упознају са техничким цртежом и обрадом дигиталне слике на рачунару. Техничко цртање представља универзални језик и основу техничке писмености у графичким комуникацијамау свим подручјима технике и свакодневном животу. Технички цртеж је средство размене информација у техници, од његовог настанка до производње тј. од идеје до реализације. Ученици развијају вештине читања и израде једноставнијих техничких цртежа и израду техничке документације. Ученике треба научити како се скицом може изразити идеја и како се применом правила (стандарда) израђује технички цртеж. Ученици	**Географија-** Математички и географски елементи карте **Математика**-осна симетричност једне фигуре **Математика** - Примена размере **Ликовно**-Линије **Информатика и рачунарство-** Рад са сликама Рад са текстом. Уметањефотографије на текст. Претраживање интернета. **Математика-** Једнакост дужи. Мерење дужи	−самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет −правилно чита технички цртеж −преноси податке између ИКТ уређаја −примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару −користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима −користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима −преузима одговорност за рад −представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену	Тест, 5-минутна, 15-минутна провера,квиз, практични радови, технички цртежи Провера рада на рачунару		

помоћу лењира и троугаоника). Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност). Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање). Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, smartphone, дигитални фотоапарат). Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолуције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у програму за обраду текста.	треба да упознају формате папира и основни прибор за техничко цртање. Инсистирати на правилном коришћењу прибора за техничко цртање увежбавањем приликом геометријског цртања (паралелне линије, нормалне линије, кружнице). Потребно је да сваки ученик самостално нацрта једноставан технички цртеж у одређеној размери користећи одговарајуће врсте линија као и елементе котирања. Планирани исходи у области употребе и примене информационо-комуникационих технологија у техници у петом разреду се првенствено односе на правилно и безбедно коришћење дигиталних уређаја (рачунар, лаптоп, таблет, мобилни телефон, тв, дигитални фотоапарат, веб камера) а потом и на овладавање вештинама обраде дигиталне слике на рачунару у циљу стицања одговарајућих компетенција које се односе на документовање и дизајн. Ово је једна од основних вештина које су неопходне у стицању општих предузетничких компетенција. Препоручује се наставницима да са ученицима у пару вежбају пренос података између рачунара и екстерних уређаја (мобилни телефон, фотоапарат) а да сваки ученик самостално реализује процедуре током рада на рачунару.	**Ликовно-** Врсте цртежа , Врсте и карактер линија Контура и контурна линија Текстура и текстурна линија	информационо-комуникациону технологију и софтвер			

Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ online ресурсима.	Такође је препорука да сваки ученик (користећи знања и вештине које је стекао на часовима информатике и рачунарства) реализује једноставну вежбу уметања фотографије у одговарајући програм за обраду текста и уређивање документа.					
Ресурси и Производња- Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија прераде и обраде дрвета. Технологија прераде и обраде коже. Текстилна технологија. Технологија производње папира. Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). Коришћење алата и прибора за ручну	Ученике треба упознати са појмом природних ресурса на Земљи и са значајем њиховог очувања. Тежиште ове теме је на енергији и материјалима. Назначити основне изворе енергије као важан ресурс за живот људи, технолошке процесе и производњу без улажења у детаље. Упознати ученике са начином коришћења и претварања у неке корисне облике њима већ познатих извора енергије воде, ветра и Сунца. Други важан ресурс су материјали. Упознати ученике са појмом и поделом материјала (природни, вештачки). Врсте и својства материјала (физичка, хемијска и механичка): дрво, папир, текстил, кожа објаснити на елементарном нивоу. Начин обраде материјала (принципи деловања алата за механичку обраду материјала, испитивање материјала). Припрема за обраду. Приказати правилно коришћење алата за ручну обраду материјала, извођење операција и заштита на раду: обележавање, сечење, завршна обрада (бушење,	**Биологија-** Стабло,спољашња грађа и улога	−повезује својства природних материјала са применом −објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже −сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета −правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) −направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом −самостално израђује једноставан модел	Тест, 5-минутна, 15-минутна провера,квиз, практични радови, технички цртежи		

обраду и спајање наведених материјала – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.	равнање, брушење). Избор материјала, операција и алата и редоследа њихове примене. Рециклажа материјала и заштита животне средине. Поступно увођење ученика у рад са алатом при извођењу разних операција мења суштински карактер наставе технике и технологије – обрада материјала тако постаје средство креативног изражавања, а не циљ у настави технике и технологије. Програм се реализује у форми предавања (теоретска настава) и вежби. Приликом вежбања са алатима и при обради материјала потребно је да ученици своје идеје исказују самостално. Препорука је да ученици, на крају ове области, направе план израде и самостално израде најмање три једноставна модела.					
Конструкторско моделовање-Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата.	У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине из области обликовања и обраде материјала, употребе ИКТ-а у техници и техничког цртања. Циљ наставне теме је постављање циљева и приоритета, планирање, доношење одлука, тимски рад, комуникацијске вештине, као и развијање упорности, позитивног односа према раду, способностима решавања проблема,		−самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе −одабира материјале и алате за израду предмета/модела −мери и обележава предмет/модел −ручно израђује једноставан предмет/модел користећи	, практични радови, технички цртежи		**Пројектни задатак**-Реализација кроз фазе то јест алгоритам „Од и деје до пласирања производа на тржиште“

Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа Тимски рад и подела задужења у тиму.	самопроцењивања и критичког мишљења. Препорука је да се пројекти реализују у паровима или малим групама. Наставник упознаје ученике са правилима рада у групи, поделом посла и одговорностима, са динамиком и роковима за реализацију пројектних активности. Ученици се сами опредељују за одређену активност у оквиру групе. Пружа им се могућност да реализују своју идеју која је у складу са њиховим интересовањима и способностима при чему се постиже потпуна диференцијација и индивидуализација наставе. Ученици самостално истражују информације за пројектни задатак користећи информационо-комуникационе технологије, налазе решење, формирају идеју, израђују техничку документацију, планирају и реализују сопствени производ. Идентификација и избор материјала и алата за реализацију пројекта врше се уз подршку наставника. У том процесу, ученици усвајају и примењују знања, развијају вештине, ставове, одговорност и самосталност. Препорука је да се користе материјали и технологије које су ученици упознали у претходној области. Ученици самостално врше		папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате −користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења −самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ −показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха −планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова −активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима −пружи помоћ у раду другим ученицима процењује остварен резултат и развија предлог унапређења			

	мерење и обележавање. Обрада материјала може се вршити индивидуално али је препорука да ученици раде у пару, чиме развијају способност сарадње и социјалних вештина. По завршетку, ученици самостално представљају производ/модел, усмено образлажући ток реализације, процењујући оствареност резултата и предлог унапређења. Тежиште оваквог рада није на квалитету коначног продукта већ на процесу који има своје кораке и на сарадничким односима у раду у групи. Наставник је ту пажљиви посматрач, помагач када је то потребно, давалац повратне информације и неко ко охрабрује. Ученицима јасно треба указати да се и на неуспелим продуктима може много научити ако се схвати где су грешке направљене. Дискутовати са ученицима и о цени понуђених решења. Нагласити важност доброг планирања буџета потребног за његову реализацију као и негативних последица лоших прорачуна. На тај начин ученике полако оспособљавати да размишљају предузетнички и развијати им основне компетенције везане за финансијску писменост.					

РАЗРЕД:ШЕСТИ

ЦИЉ- учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

ЗАДАЦИ- предмета су да ученици:
- стекну основно техничко и информатичко васпитање и образовање,
- стичу основна техничко-технолошка знања, умења, вештине и оспособљавају се за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
- схвате законитости природних и техничких наука,
- сазнају основни концепт информационо-комуникационих технологија (ИЦТ), сазнају улоге ИЦТ у различитим струкама и сферама живота,
- упознају рад на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених корисничких програма и стекну навике да их користи у свакодневним активностима,
- науче употребу рачунара са готовим програмима за обраду текста, за графичке приказе, интерфејс и интернет,
- развијају стваралачко и критичко мишљење,
- развијају способност практичног стварања, односно да реализују сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмишу креативност и оригиналност,
- развијају психомоторне способности,
- усвоје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисно рада,
- савладавају основне принципе руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- развијају прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака,
- стичу радне навике и оспособљавају се за сарадњу и тимски рад,
- комуницирају на језику технике (техничка терминологија, цртеж),
- стекну знања за коришћење мерних инструмената,
- на основу физичких, хемијских, механичких и технолошких својстава одаберу одговарајући материјал за модел, макету или средство,
- препознају елементе (компоненте) из области грађевинарства, машинства, електротехнике, електронике и да их компонују у једноставније функционалне целине (графички и кроз моделе, макете или предмете),
- разумеју технолошке процесе и производе различитих технологија,
- препознају природне ресурсе и њихову ограниченост у коришћењу,
- прилагоде динамичке конструкције (моделе) енергетском извору,

- одаберу оптимални систем управљања за динамичке конструкције (моделе), израде или примене једноставнији програм за управљање преко рачунара,
- упознају економске, социјалне, техничко-технолошке, еколошке и етичке аспекте рада и производње и њихов значај на развој друштва,
- примењују мере и средства за личну заштиту при раду,
- знају мере заштите и потребу за обнову и унапређење животног окружења,
- на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања правилно одаберу своју будућу професију и др.

-Годишњи фонд часова 72

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: фронтални облик рад; групни облик рада; рад у паровима; индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Животно и радно окружење-Значај и развој грађевинарства Просторно и урбанистичко планирање. Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора. Кућне инсталације.	У области животно и радно окружење обрађују се садржаји који се односе на грађевинарство као грану технике. Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати историјски развој грађевинарства и повезати га са побољшањем услова живљења (по могућству интерактивно). Потребно је нагласити значај урбанизма и просторног планирања (на основу посматрања планова, макета, слика насеља, треба објаснити значај околине стана са хигијенског и естетског становишта). Препорука је да се користите рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. Путем посматрања и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључују како се култура становања разликује у зависности од врста насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката, које су	**Историја**-Средњовековна култура у Европи (Архитектура) **Ликовно**-Визуелно споразумевање	- повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; –анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене;	Иницијални тест, тест, 5-минутна, 15-минутна, провера,квиз, практични радови, технички цртежи		

	карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности. Потребно је упознати ученике са врстама и наменом кућних инсталација и правилном употребом. Препорука је да се обезбеде услови за ситуационо учење нпр. Кроз компјутерску симулацију.					
Саобраћај - Саобраћајни системи. Саобраћајни објекти. Управљање саобраћајном сигнализацијом. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.	У односу на програм петог разреда, у области саобраћај садржај је проширен и односи се на саобраћајне објекте, њихову намену, функционисање и организацију саобраћаја. Посебно обратити пажњу да безбедност учесника у саобраћају зависи и од прописне инфраструктуре (опреме пута, обележавање и сигнализација, квалитет израде саобраћајних објеката) као и прилагођавања постојећим условима (брзина). Препорука је да се кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученици уведу у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. Са аспекта безбедности учесника у саобраћају обратити пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. За реализацију ових садржаја користити мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе. Препоручује се да се, уколико школа нема просторне могућности за израду саобраћајног полигона, користе	**Ликовно-** Визуелно споразумевање **Географија-** Појам и подела саобраћаја **Информатика и рачунарство:** Дигитални уређаји и кориснички програми, Интернет сервиси, Рад са мултимедијални м презентацијама које садрже видео и аудио садржаје Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у	– класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на	Тест, 5-минутна, 15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи, Школски (саобраћајни) Полигон – провера безбедности, Рачунарска симулација- провера опасних ситуација у саобраћају		

	дворишта, шири ходници или фискултурне сале ради остваривања овог исхода.	мрежном окружењу	саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;			
Техничка и дигитална писменост-Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству Техничко цртање помоћу рачунара. Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација	У овом делу програма ученици развијају нове интегрисане модалитете техничке и дигиталне писмености. На почетку реализације области укратко поновити која су знања и вештине из техничког цртања ученици усвојили у претходном разреду. Ученике треба оспособити за рад у рачунарској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама. Објаснити правила и симболе који се користе у техничком цртању у области грађевинарства. Приликом израде техничких цртежа на папиру и помоћу рачунара препоручује се индивидуални облик рада. Ученици треба да развијају вештине визуелног опажања и разумевања релацијских односа између објеката и предмета, стога је примерено задатиим да скицирају просторни изглед одређеног грађевинског објекта који им је познат. Представити могућности и рад са једноставним рачунарским апликацијама за 3D приказ грађевинских објеката. Ученицима објаснити појам пресека коришћењем наставних помагала и рачунарске симулације. Упознати ученике са радом у рачунарској апликацији за унутрашње уређење стана наглашавајући функционалност и естетску вредност решења. Како би ученици функционализовали стечена знања предвидите минипројекат на тему израде скице хоризонталног и вертикалног пресека	**Информатика и рачунарство-** Дигитални уређаји и кориснички програми, Управљање дигиталним документима, Претраживање интернета ,одабир резултата и преузимање садржаја, Рад са мултимедијални м презентацијама које садрже видео и аудио садржаје **Математика-** Правоугли координатни систем у равни. **Математика-** Симетричне тачке у	– скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је;	Тест, 5-минутна, 15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи, Провера рада на рачунару		**Пројектн и задатак-** Реализациј а кроз фазе то јест алгоритам „Од и деје до пласирања производа на тржиште

	стана у коме ученици живе и уређење стана према истим. Скица може бити израђена на папиру или помоћу рачунара. Ученици своја решења скице грађевинског објекта и унутрашњег уређења стана самостално представљају током редовне наставе. У оквиру ових активности предвидети коришћење дигиталних презентација које су ученици израдили. Акценат треба да буде на дизајну мултимедијалних елемената презентације, начину представљања решења (ток презентације) и развоју вештине комуникације (контакт са публиком), а не на техници израде презентације. У оквиру ове активности потребно је обезбедити простор за дискусију и давање вршњачке повратне информације на основу успостављених критеријума.	координатном систему, дужина дужи у координатном систему. **Српски-** Ентеријер и екстеријер(описивање) **Немачки-** Уређење стана(Wohnung einrichter)				
Ресурси и Производња- Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала. Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди. Организација рада у грађевинарству и пољопривреди. Обновљиви извора енергије и мере за рационално и	Ово је сложена наставна област јер се у оквиру ње изучавају грађевинарство, пољопривреда, енергетика и екологија надовезује се на знања које су ученици стекли о ресурсима у петом разреду. На почетку рада на овој области упознати ученике, на нивоу обавештености, са основном поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени). Врсте, начин производње, основне карактеристике грађевинских материјала и њихову примену објаснити на елементарном нивоу, без улажења у детаље. Препоручљиво је ученицима показати угледне примере појединих грађевинских материјала или своје предавање поткрепити сликама, проспектима или мултимедијом.	**Географија-** Сеоски и градски простор, конурбације и мегалополиси. **Географија-** Појам и подела пољопривреде и фактори који утичу на њен развој	– повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење	Тест, 5-минутна, 15-минутна, провера, квиз, практични радови, технички цртежи		

безбедно коришћење топлотне енергије. Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине Моделовање машина и уређаја у грађевинарству пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије	Упознати ученике са конструктивним елементима грађевинског објекта (темељ, зидови, међуспратна конструкција, степенице и кров) уз међусобно функционално повезивање и начине изградње. Направити везу између конструктивних делова грађевинског објекта и материјала за њихову изградњу. Уз помоћ мултимедије или слика упознати ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње, високоградње и хидроградње. Тежиште овог дела теме ставити на изградњи стамбених грађевинских објеката у оквиру класичног (традиционалног) и савременог начина изградње,У оквиру овог дела областиученици треба да повежу делове конструкције и начине градњеграђевинског објекта са њиховом наменом. Савремени начин изградње све више потискује традиционални начин изградње помоћу ручних алата и предност даје савременим грађевинским машинама Тежиште дела теме, у вези енергетике, је на рационалној потрошњи енергије за загревање стана/куће Посебно нагласити значај великих могућности коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана/куће. За реализацију овог дела наставне теме користити мултимедију и разне узорке изолационих материјала. У другом делу ове области, ученике упознати са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње. Кроз разне илустрације модела или		обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране;			

	мултимедију, оспособити ученике да препознају основне процесе пољопривредне производње са посебним освртом на производњу хране. Савремена пољопривредна производња не би могла да се замисли без савремених машина и уређаја. Уз помоћ слика, мултимедије или макета ученицима треба представити најважније машине у пољопривреди Истакнути значај рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди. Организовати активне методе рада и учења (рад у малим групама) при чему ће ученицима бити омогућено да разумеју успостављање везе између квалитета животне средине и квалитета свог живота. На крају ове области ученике поступно увести у свет практичног стваралаштва. Кроз практичан рад ученици стечена теоријска знања претварају у функционална, развијајући алгоритамски начин размишљања од идеје до реализације. Њихов стваралачки рад треба да се заснива на изради модела грађевинске или пољопривредне машине, уређаја или модела који користи обновљиве изворе енергије, уз обавезну примену мера заштите на раду.					
Конструкторско моделовање-Израда техничке документације. Израда макете/модела у грађевинарству,	У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине што даје простора за креативну слободу, индивидуализацију наставе и диференцијацију према способностима, полу и интересовањима ученика, могућностима школе и потребама животне средине. За остваривање исхода у овој области потребно је поступно уводити	**Српски**-Ентеријер и екстеријер(описивање) **Немачки**-Уређење стана(Wohnung einrichter)	самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о	практични радови, технички цртежи		**Пројектни задатак**-Реализација кроз фазе то јест алгоритам „Од и деје до

пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије. Представљање идеје, поступка израде и решења производа. Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова. Представљање производа и креирање дигиталне презентације.	ученике у алгоритме конструкторског моделовања при изради сопственог пројекта, креирању планске документације (листа материјала, неопходан прибор и алат, редослед операција, процена трошкова) до извршавања радних операција, графичког представљања замисли и процене и вредновања. У пројекат се може укључити и више ученика уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. Ученици учествују у успостављању критеријума за вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење постојеће макете/модела. На избор активности, може утицати и опремљеност кабинета алатом и материјалом. У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба предузетнички дух.	**Ликовно-** Знамените грађевине и паркови у Србији -Знаменити споменици у Србији **Ликовно-** Визуелно споразумевање	условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању			пласирања производа на тржиште

			критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; – одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.			

РАЗРЕД: СЕДМИ

ЦИЉ-учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

ЗАДАЦИ- Наставни предмет ***Техника и технологија*** намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих ***задатака ј***е да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.Програм наставе и учења за седми разред оријентисан је на остваривање исхода.
Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет ***техника и технологија,*** и на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања правилно одаберу своју будућу професију и др.

Годишњи фонд часова 72
Недељни фонд часова 2
ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: фронтални облик рад; групни облик рада; рад у паровима; индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин Остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена-пројектна настава
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ-Појам, улога и развој машина и механизама. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи.	Да би се достигли исходи за ову област, потребно је повезивати садржаје осталих области са примерима са којима се ученици готово свакодневно срећу, стимулисати их да препознају утицај технологије на живот и рад у свом окружењу као и да стекну знања о томе како су људи до сада решавали проблеме у борби за преживљавање. Појам и улогу машина и механизама и њихово коришћење у окружењу треба представити ученицима што је могуће	**Биологија-** Заштита природе. Заштита биодиверзитета (разноврсност живог света). **Техника и технологија** за 6.разред-машине у	– Ученик ће бити у стању да повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; – повеже ергономију са здрављем и конфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине;	Иницијални тест, 5-минутна, 15-минутна, провера, квиз, практични радови, технички цртежи		

Зависност очувања животне средине од технологије. Професије (занимања) у области машинства.	више на практичним примерима користећи доступна наставна средства и мултимедије. Потребно је упутити ученике да проналазе и откривају предности и противречности убрзаног развоја технологије методом истраживачког рада у групама. Посебну пажњу треба обратити утицају технологије на животну средину, а нарочито на експлоатацију сировина, загађење ваздуха производњу токсичних отпада и њихов утицај на климатске промене. Препорука је да се што више користе мултимедијални материјали, како готови, тако и они које су ученици сами урадили. На животну средину веома утиче и енергетскаефикасност Да би ученици што лакше усвојили појам уштеде енергије, потребно је упутити их да на примеру свог домаћинства истраже колика је потрошња енергије, који су највећи потрошачи и шта би било најбоље учинити да би се потрошња смањила. Ово је потребно остварити задајући ученицима да прикупе и обраде податке о потрошњи појединих доступних уређаја и укупној количини потрошене енергије на месечном нивоу. У зависности од средине, може се истраживати и потрошња горива (грејање, самостални превоз, пољопривредне машине) и могућности уштеде. У оквиру	грађевинарству и пољопривреди	– истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; – разликује врсте транспортних машина; – повезује занимања у области машинства са сопственим инте-ресовањима;	усмено испитивање, самооцењива ње,свеске ученика,актив ност на часу		

	активности у којима користе машине и алате ученици су готово свакодневно изложени утицају дизајна на конфорно и безбедно руковање машинама и уређајима. Без дубљег задирања у појам ергономије објаснити ученицима како је добар дизајн предуслов за квалитетнији и безбеднији рад, као и на који начин се треба прилагодити (став, правилно држање, безбедна растојања од машина, екрана) ради постизања конфора и очувања здравља.__					
Саобраћај – Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, прено-сни, управљачки, кочиони). Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.	Област која се односи на саобраћај се реализује у континуитету као важна компонента саобраћајног васпитања. На почетку реализације ове области подсетити ученике да су у претходним разредима учили о саобраћајним системима, намени, функционисању и организацији саобраћаја у оквиру саобраћајних објеката, као и о правилима и прописима за регулисање друмског саобраћаја која се, пре свега, односе на пешаке и бициклисте као учеснике у саобраћају. Посебно нагласити да је тежиште исхода у претходна два разреда било на безбедном понашању и преузимању личне одговорности ученика за понашање у саобраћају. У седмом разреду тежиште је на саобраћајним средствима која се користе и њиховим најважнијим подсистемима (погонски, преносни, управљачки и кочиони). У складу са исходима ову област треба	**Ликовно-** Визуелно споразумевање **Информатика и рачунарство-** Употреба ИКТ уређаја/израда гиф анимације	– По завршетку теме ученик ће бити у стању да повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност бицикла; – демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда; – самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање	5-минутна, 15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи, Школски (саобраћајни) Полигон – провера безбедности, Провера техничке исправности бицикла;		

	реализовати у два корака. У првом кораку фокус је на основним деловима саобраћајних средстава и њиховим најважнијим подсистемима друмског саобраћаја са безбедносног аспекта. Други део треба реализовати у области Ресурси и производња са аспекта елемената машина и механизама (елементи за пренос снаге и кретања, елементи за везу, специјални елементи) и са енергетског аспекта (погонске машине и мотори). Уз помоћ мултимедије упознати ученике са машинама и њиховим главним карактеристикама спољашњег (бицикли, мопеди/мотоцикли, аутомобили, камиони, аутобуси, возови, бродови, авиони) и унутрашњег транспорта (дизалице, виљушкари, транспортери, лифтови). При реализацији ових садржаја посебно назначити наведене подсистеме код бицикла, мопеда и аутомобила. Оспособити ученике да самостално провере и подесе техничку исправност бицикла (упављачки, преносни и кочиони систем, пнеуматике, висину седишта, осветљење и др.) и демонстрирају поступке одржавања бицикла или мопеда. За остваривање ових исхода користити школски бицикл и постер мопеда__			Рачунарска симулација-провера опасних ситуација у саобраћају		
Техничка и дигитална	Ова област се ослања на усвојена знања ученика из техничког цртања у	**Информатика и рачунарство-**	– По завршетку теме ученик ће бити у стању да	Тест, 5-минутна,		

писменост- Специфичности техничких цртежа у машинству. Ортогонално и просторно приказивање предмета. Коришћење функција и алата програма за CAD. Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.	претходним разредима. Потребно је упознати и оспособити ученике за ортогонално и просторно представљање предмета и коришћење рачунарских апликација за CAD. У оквиру апликације ученици најпре креирају модел користећи 2D приказ на основу података које читају са техничког цртежа. Коришћењем 3D модела ученици активирају основне технике дизајна са циљем самосталног креирања техничког цртежа у складу са стандардима. Креирати вежбу у оквиру које ученици анализирају елемент сложеније геометрије, израђују модел користећи CAD и рендерују га. Ученике треба упознати са наменом основних електронских компоненти рачунара и осталих ИКТ уређаја. Уколико временски оквир дозвољава, ученике упознати и са начином функционисања појединих компоненти, али на елементарном нивоу препоручено коришћењем рачунарских симулација и анимација. Код ученика треба развити свест о значају коришћења рачунарске технике у апаратима, уређајима и производним процесима и објаснити појам и улогу интерфејса у управљању и контроли. Уколико школа поседује одговарајућу опрему, реализовати вежбе у којима ће ученици управљати моделом користећи рачунар и интерфејс, у	Карактеристике рачунарске графике Рад у програму за растерску и векторску графику Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Методе за исцртавање основних геометријских облика. **Математика-** Правоугли координатни систем у равни	самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; – користи CAD технологију за креирање техничке документације; – образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; – управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;	15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи, Провера рада на рачунару усмено испитивање, самооцењивања, свеске ученика,активност на часу		

	супротном исту активност реализујте коришћењем рачунарских симулација.__					
Ресурси и Производња- Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава(мерила Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). Елементи машина и механизама (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.	Упознати ученике са значајем рационалног коришћења ресурса и принципима очувања животне средине. Уколико има могућности, организовати посету установи или погону чија је делатност директно или индиректно везана за наведене принципе. Поставити ученицима задатак за самосталан рад у оквиру кога ће у свом домаћинству истражити у којој мери и на који начин се они остварују. Уз практичне примере и реалне моделе навести ученике да закључе који се материјали најчешће користе у машинству и због којих њихових својстава. Демонстрирати правилно коришћење прибора за мерење и контролу у машинству и реализовати практичне вежбе са истима. Објаснити улогу елемената машина и механизама и демонстрирати њихов рад на моделу или путем рачунарске симулације. Потребно је увести ученике у карактеристике обраде материјала који се користе у машинству, практично демонстрирати операције и реализовати једноставну вежбу водећи рачуна о безбедности ученика. Илустровати савремене технологије обраде материјала и по могућности организовати посету производном	**Хемија:** Врсте метала Хемијски симболи Мерење запремине, масе и температуре **Физика-** Закон о одржању енергије **Физика-** III Њутњов закон, Полуга у равнотежи Равнотежа полуге и њена примена **Физика:** Полуга, момент силе утврђивање **Физика:**	– По завршетку теме ученик ће бити у стању да аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизама на једноставном примеру; – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса;	5-минутна, 15-минутна, провера, квиз, практични радови, технички цртежи усмено испитивање, самооцењивање, свеске ученика,активност на часу		

Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.	погону који их користи. Упознати ученике са савременим производним машинама у машинској индустрији и значајем њихове примене у појединачној и серијској производњи. Увести појам роботике и објаснити њен значај у савременој индустрији. Уколико постоји могућност, демонстрирати рад школског робота или користити рачунарску симулацију. Упознати ученике са основама конструкције робота и улогом појединих делова. Роботику повезати са наставним садржајима као што су информатичка технологија, машине и механизми, енергетика и технологија обраде материјала. Реализацију ових садржаја урадити уз корелацију са наставом Информатике и рачунарства. Ученицима представити класификацију погонских машина – мотора и илустровати њихову примену на практичним примерима из ученичковог окружења.__	Сила потиска у течностима и гасовима	– објасни основе конструкције робота; – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њихо-вом применом;			
Конструкторско моделовање- Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације	У овом делу програма ученици кроз практичан рад примењују претходно стечена знања и вештине. Садржаје треба реализовати кроз ученичке пројекте, од графичког представљања замисли, преко планирања, извршавања радних операција, маркетинга до процене и вредновања. Наставити са алгоритамским приступом у конструкторском	**Информатика и рачунарство-** Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у	По завршетку теме ученик ће бити у стању да самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, потупак израде и производ;	технички цртежи, практични радови, усмено испитивање,		**Пројектни задатак-** Реализација кроз фазе то јест алгоритам „Од и деје до пласирања

изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске коресподенције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.	моделовању посебно у приступу развоја техничког стваралаштва – од идеје до реализације. Ова тема се односи на израду модела разних машина и уређаја који су засновани на основним елементима и принципима рада машина и механизама (елементима за везу, за пренос снаге и кретања, специјални елементи). То се односи на моделовање производних машина, саобраћајних средстава, транспортних машина уређаја, претварача енергије и др. Један од аспекта употребе рачунара и периферних уређаја је и у функцији управљања техничким системима и процесима (интерфејс – систем веза са рачунаром) и конструкцијом робота. Реализацију ових садржаја урадити уз корелацију са наставом Информатике и рачунарства. Пошто се ученици слободно опредељују за одређену активност у оквиру дате теме, један од корака ка дефинисању свога пројекта је проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Потребно је да ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ и адекватну литературу. Исто тако, мора се водити рачуна о принципу економичног искоришћења материјала	корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатака. Корелација унутар предмета **Ликовно-** Визуелно споразумевање	– креира рекламу за израђен производ; – врши е-коресподенцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених кри-теријума (прецизност, педантност и сл.).	самооцењивање, свеске ученика,активност на часу процена успешности пројекта(процена сопственог рада и рада других)		производа на тржиште

	и рационалног одабира алата и машина, примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду. У пројекат се може укључити и више ученика (тимски рад) уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. У сврху боље координације чланова тима треба упутити ученике на употребу електронске коресподенције са циљем унапређења рада на реализацији пројекта. Избор модула активности прилагодити постојећим условима рада тј. опремљености кабинета за технику и технологију алатима и материјалом. Приликом израде техничке документације изабраног модела, ручно или уз помоћ рачунарских апликација, примењивати научено: просторно приказивање предмета, ортогонално пројектовање као и специфичности техничког цртања у области машинства. Треба настојати да се остварује континуитет информатичке писмености с циљем да ученици науче да користе рачунар за цртање и израду презентација. По завршетку радова треба организовати представљање идеје од које се пошло, поступака израде и готовог производа. У овој етапи се врши и процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума (уредност, систематичност, залагање,					

	самоиницијативност, креативност и др.). На основу утрошеног материјала, енергије и рада реализатори (појединац или тим) треба да искажу оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. У складу са предузетничким аспектима, реализатори треба да израде и одговарајуће материјале за рекламе за израђени производ.					

РАЗРЕД: ОСМИ

ЦИЉ- учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос премараду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

ЗАДАЦИ- Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја. Предмет Техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Програм наставе и учења за осми разред оријентисан је на остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Техника и технологија, и на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања правилно одаберу своју будућу професију и др.

Годишњи фонд часова 68
Недељни фонд часова 2
ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: фронтални облик рад; групни облик рада; рад у паровима; индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена пројектна настава
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ- Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталација - опасност и мере заштите. Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.	У области Животно и радно окружење обрађују се садржаји првенствено везани за електротехнику, рачунарство и мехатронику. Уз помоћ различитих медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати развој ових грана технике као и њихову међусобну повезаност. Путем примера навести ученике да анализирају утицај развоја наведених области на савремен начин живота. Указати на доприносе српских научника у развоју електротехнике и телекомуникација. Правилну употребу електричних апарата и уређаја у домаћинству треба представити ученицима што је могуће више на практичним примерима користећи доступна наставна средства и мултимедије, са посебним акцентом на уштеду енергије. Објаснити разреде енергетске ефикасности електричних уређаја на основу којих ученик може извршити поређење електричних уређаја према ефикасности. Навести значај примене енергетски ефикасних уређаја са аспекта екологије и економије. Посебно анализирати могуће опасности које се могу десити приликом коришћења електричних апарата и уређаја и евентуалне последице у случају непридржавања упутстава за њихово коришћење.	**Физика-**Џулов закон и његове промене **Биологија-** Енергетска ефикасност **Техника и технологија** за 7.разред занимања у области машинства	- Процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; - анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; - образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; - повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима	Иницијални тест, 5-минутна, 15-минутна, провера, квиз, практични радови, технички цртежи усмено испитивање, самооцењива ње,свеске ученика,активност на часу Израда презентације за дату тему		

	Навести поступке деловања приликом струјног удара. За избор наставка школовања и будућег занимања потребно је навести ученицима значај занимања из области електротехнике са примерима из свог животног окружења. Препоручени број часова за реализацију ове области је 6.					
САОБРАЋАЈ– Саобраћајна средства на електропогон - врсте и карактеристике. Хибридна возила. Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација.	Преглед карактеристика класичних саобраћајних средстава треба заокружити електронским подсистемима, као и конструкцијама и функцијама средстава на електрични погон и хибридних возила. Препоручује се да ученици самостално, путем доступних извора знања, истраже предности и недостатке возила на електрични и хибридни погон и упореде их са конвенционалним возилима. У ову сврху могуће је користити различите наставне методе (методу пројектне наставе, проблемску, истраживачки рад). Путем мултимедија приказати електрични и електронски систем код саобраћајних средстава (путничка возила, мопеди). Елементе система (уређаје за производњу и акумулацију електричне енергије, електропокретач, уређај за паљење радне смеше, уређаје за сигнализацију) повезати са претходним знањем ученика о погонским машинама (моторима). Посебно обратити пажњу на намену електронских уређаја (електронско убризгавање, сензори за кретање..)	**Ликовно-** Визуелно споразумевање **Техника и технологија-за 7.разред** Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони).	Упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; - разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; - користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;	5-минутна, 15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи, Израда презентације за дату тему		

	Осврнути се и на потребу исправности ових уређаја за безбедно учествовање у саобраћају. Преношење података на даљину чини посебан сегмент саобраћаја. Потребно је ученицима приближити телекомуникациону технологију и указати на убрзани развој телекомуникационих система и њихов утицај на живот. У овом сегменту обрадити пренос информација путем аудиовизуелних средстава (радио и телевизија), мобилне телефоније, ГПС система, рачунарских и бежичних мрежа. Према могућностима и опреми, у овом делу искористити доступне уређаје (мобилне телефоне, таблете, рачунаре) и практично остварити међусобну комуникацију путем њих, користећи интернет сервисе (електронску пошту, видео конференције, кратке поруке) или мобилне апликације (Вибер, ЊхатсАпп). Препоручени број часова за реализацију ове области је 6.					
ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ- Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ. Основни симболи у електротехници.	Упознати ученике са основним симболима и ознакама које се користе у електричним шемама и оспособити их за њихово цртање. Приликом реализације ове активности користити једноставне шеме. Демонстрирати рад са софтвером за симулацију рада електричних кола примереним узрасту и предзнањима ученика. Креирати вежбу у оквиру које ученици цртају електричну шему и користе рачунарску	**Информатика и рачунарство-** Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....).	Класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; - процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; - црта електричне шеме правилно користећи симболе;	Тест, 5-минутна, 15-минутна провера, квиз, практични радови, технички цртежи, Провера рада на рачунару		

Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола. Израда и управљање електромеханичкиммо делом.	симулацију за приказ њеног функционисања. Уколико материјално-техничке могућности дозвољавају, ученици потом састављају електричну шему на радном столу и демонстрирају њен рад. Можете користити аналогне и дигиталне компоненте. Осмислити вежбе у којима ће ученици саставити и управљати електромеханичким моделима користећи ИКТ и интерфејс. Сложеност модела прилагодити условима и опреми са којом школа располаже. Комбиновати знања и вештине из програмирања која ученици поседују са појашњењем функција и начина рада појединих елемената модела. Уколико ученици раде са различитим моделима предвидети време за представљање појединачних решења у одељењу. У најкраћим цртама упознати ученике са могућностима управљања процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ-а (Интернет оф Тхингс - интернет ствари). Оспособити ученике да правилно читају и тумаче карактеристике компоненти ИКТ уређаја. Демонстрирати њихов изглед и рад у складу са условима у школи. Осмислити активности у којима ученици самостално или групно учествују са циљем истраживања карактеристика нпр. рачунарских компоненти потребних за реализацију одређеног захтева/посла (играње одређене игре, рад са одређеним	Визуелизација података – израда графикона. Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...).	- користи софтвере за симулацију рада електричних кола; -састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса	усмено испитивање, самооцењива ње, свеске ученика, активност на часу		

	софтвером и сл.). У оквиру ове активности предвидети коришћење интернета и креирање/обликовање спецификације опреме од стране ученика поштујући основе пословне комуникације и е-коресподенције. Препоручен број часова за реализацију ове области је 18.					
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА- Електроенергетски систем. Производња, трансформација и пренос електричне енергије. Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. Електричне машине. Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству. Основни електронике.	На почетку изучавања ове области упознати ученике, на информативном нивоу, са електроенергетским системом наше земље. Шта га чини, које су потребе за електричном енергијом, а који потенцијали за производњу којима располажемо. Производњу, трансформацију и пренос електричне енергије објаснити уз помоћ мултимедије. У најкраћим цртама објаснити хидроелектране, термоелектране и нуклеарне електране, значај трансформисања електричне енергије у трансформаторским станицама, као и пренос електричне енергије далеководима и нисконапонском електричном мрежом, од произвођача до потрошача. Садржаје у овој области, који су директно везани за живот и дело нашег научника Николе Тесле, увек посебно истаћи и нагласити. Када је у питању производња електричне енергије, део садржаја посветити обновљивим изворима електричне енергије. Ту се пре свега мисли на: соларне електране, ветроелектране (аероелектране),	**Физика-** Примена нуклеарне енергије, Извори електричне струје (струјно коло) **Географија-** Рударство и енергетика,електрична енергија. Индустрија и географски простор. Енергетика. **Хемија-** Електролитичка дисоцијација киселина база и соли **Физика-** Магнетно поље електричне струје и његово деиство	- Објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; - анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; - разликује елементе кућне електричне инсталације; - повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; - користи мултиметар; - анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; - класификује електронске компоненте на основу намене; - аргументује значај рециклаже	5-минутна, 15-минутна, провера, квиз, практични радови, технички цртежи усмено испитивање, самооцењивање, свеске ученика, активност на часу Израда презентације за дату тему Рад на рачунару симулација струјних кола у софтверском програма		

Рециклажа Електронских компоненти.	геотермалне електране, електране на биомасу, мини хидроелектране и постројења за сагоревање комуналног отпада. Ове садржаје реализовати уз помоћ одговарајуће мултимедије. Са ученицима анализирати значај и предности производње и коришћења обновљивих извора електричне енергија са аспекта заштите животне средине. Уз помоћ узорака електроинсталационог материјала, као очигледног наставног средства, или цртежа и мултимедије, објаснити ученицима својства и примену електроинсталационог материјала (проводници, изолатори, инсталационе цеви и кутије, сијалична грла и сијалице, прекидачи, утичнице, утикачи, осигурачи, електрично бројило, уклопни сат). Уз помоћ одговарајућих шема и узорака склопљених струјних кола, објаснити ученицима, основна струјна кола кућне електричне инсталације (струјно коло прикључнице са уземљењем, сијалице са једнополним, серијским и наизменичним прекидачем). Тражити од ученика да у свесци нацртају шеме поменутих струјних кола. Објаснити ученицима упрошћену шему и главне карактеристике трофазне електричне инсталације. При објашњавању користити електричну шему трофазне струје приказану на основи једног мањег стана. Упознавање електроинсталационог материјала и	**Биологија-** Енергетска ефикасност **Техника и технологија**-за 6.и 7.разред обновљиви извори енергије **Физика:** Везивање отпорника	електронских компоненти;			

	прибора најефикасније се може остварити применом у различитим конструкцијама струјних кола. На основу стечених теоријских знања ученици, уз помоћ наставника, практично састављају струјна кола кућне електричне инсталације (струјно коло сијалице са једнополним, серијским и наизменичним прекидачем...). Спајање елемената струјних кола вршити уз помоћ пинова на монтажним испитним плочама или лемљењем. Уколико се определите за лемљење, ученицима демонстрирати правилну и безбедну употребу електричне лемилице. Водити рачуна да се симулација струјних кола ради само са напонима до 24 В. Искористити практичан рад ученика за демонстрацију рада универзалним мерним инструментом (мултиметром). При практичном раду ученици треба да користе мултиметар за мерење електричних величина. У овом делу области може се са ученицима урадити симулација струјних кола уз помоћ бесплатних рачунарских програма намењених за ту сврху. У најкраћим цртама упознати ученике са електричним машинама једносмерне и наизменичне струје, врстама и главним деловима. Излагање поткрепити моделима електромотора. Упознавање ученика са електротехничким апаратима и уређајима у домаћинству					

	урадити уз помоћ мултимедије, слика или модела (пресека појединих кућних апарата и уређаја). Објаснити главне делове, принцип рада и начин одржавања најкоришћенијих електротермичких (решо, штедњак, пегла, грејалице, бојлер...), електромеханички (усисивач, миксер, соковник, фрижидер, замрзивач, клима уређај...) и комбинованих апарата и уређаја (фен за косу, ТА пећ, машина за прање веша, машина за прање судова...). Овај део наставне области се може искористити за израду мултимедијалне презентације, тако што ће сваки ученик на истој приказати и презентовати по један уређај у домаћинству. У оквиру електронике, кроз примере практичне примене, упознати ученике са основама на којима се заснива рад дигиталне технологије. Уз практични приказ, упознати ученике са основним електронским елементима (отпорници, кондензатори, завојнице, диоде, транзистори, интегрисана кола...). Најавити коришћење електронских елемената у оквиру практичног рада у следећој области Конструкторско моделовање. На крају ове области упознати ученике са могућношћу и значајем рециклаже електронских компоненти са еколошког и економског аспекта.Ову област реализовати у тесној корелацији са наставним садржајима физике, посебно са аспекта закона					

	електротехнике на којима су засновани разни уређаји на електротермичком, електромеханичком дејству електричне струје. Препоручен број часова за реализацију ове области је 20.					
КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ- Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. Израда једноставног школскг робота сопствене конструкције или из конструкторског комплета. Раднапројекту: -израда производа/модела; -управљање моделом; - представљање производа/модела.	Ова област је сложенија јер се у њој по вертикали повезују садржаји како претходних разреда тако и осмог разреда. У овом делу програма ученици кроз практичан рад примењују претходно стечена знања и вештине кроз моделовање електричних машина и уређаја. То је неопходно пошто се та знања и вештине појављују и у реализацији делова пројекта. У овом разреду треба заокружити целину о обновљивим изворима енергије. С обзиром да је у претходним разредима било речи о механичким и топлотним претварачима енергије у осмом разреду тежиште је на електричној енергији. Моделе који користе обновљиве изворе енергије ученици могу моделовати на различите начине. Један од начина је извођење огледа са електропанелима. У ту сврху довољно је радити на мањој плочи електропанела и помоћу мултиметара (унимера) мерити промене у зависности од количине светла. У оквиру пројекта могуће је израдити модел ветрогенератора. Са интрефејсом ученици су се упознали на нивоу "црне кутије" (блацк боц). Практично приказати како функционише интерфејс да би, у каснијој фази, могли применити	**Информатика и рачунарство-** Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатака. **Корелација -** унутар предмета	- самостално/тимски истражује и осмишљав апројекат; - креира документацију, развије и представи бизнис план производа; - састави производ према осмишљеном решењу; - састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; - представи решење готовог производа/модела; - процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.	технички цртежи, практични радови, усмено испитивање, самооцењива ње, свеске ученика,активност на часу процена успешности пројекта(процена сопственог рада и рада других)		**Пројектни задатак-** Реализација кроз фазе то јест алгоритам „Од и дје до пласирања производа на тржиште

	стечена знања на неком пројекту. Ученике треба упознати са основним деловима интрфејса: напајање, улази и излази. На исти начин упознати основне делове робота и саставити једноставан школски робот. С обзиром да је програм модуларног типа оставља се могућност да ученици изразе своје личне афинитете, способности, интересовања како би се определили за неке од понуђених могућности: израда модела електричних машина и уређаја, аутоматских система, робота, електронских склопова и модела који користе обновљиве изворе енергије. Садржаје треба реализовати кроз ученичке пројекте, од графичког представљања замисли, преко планирања, извршавања радних операција, маркетинга до процене и вредновања. Наставити са алгоритамским приступом у конструкторском моделовању посебно у приступу развоја техничког стваралаштва - од идеје до реализације. Потребно је да ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације производа/модела користећи ИКТ, израђују производ/модел, поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на					

	раду. У пројект се може укључити и више ученика (тимски рад) уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. Када је пројекат реализован, ученици представљају резултате до којих су дошли. При томе треба омогућити да се самопроценом сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума развије размена ставова и мишљења. Да би унапредили процес рада на пројекту, треба подстицати употребу електронске коресподенције. Исто тако треба реализовати активности које се односе на одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела приликом представљања производа/модела. Препоручен број часова за реализацију ове области је 18.					

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

РАЗРЕД: ПЕТИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавањеразличитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Недељни фонд је 1 час, а годишњи 36 часова.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ИКТ: Предмет изучавања информатике и рачунарства: ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. Подешавањерадног окружења. Организација	Методе рада: вербално-текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путем открића Облици рада: фронтални, тимски, рад у пару, групни, индивидуални	Значај наставе информатике за изучавање свихпредмета путемрачунара, као и проналажења потребних информација и података везаних за било који предмет. Српски језик- рад на тексту, Ликовна култура- обрада слика	- може да наведе примену информатике и рачунарствау савременом животу - правилно користи ИКТуређаје - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја - прави разлику измеђухардвера, софтвера и сервиса - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања - креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања	Иницијални тест, Практичан рад,15-минутна провера, усмена провера		
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ: Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин. Правила безбедног радана интернету.	Методе рада: вербално-текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путемоткрића	Значај наставе информатике за изучавање свихпредмета путемрачунара, као и проналажења потребних информација и података везаних за било који	- Реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине - разликује безбедно од небезбедног,	Иницијални тест, Практичан рад,15-минутна провера, усмена		

Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података. Заштита здравља, ризикзависности од технологије и управљање временом.	Облици рада: фронтални, тимски, рад у пару,групни, индивидуални	предмет. Грађанско васпитање – заштити приватности личних података. Биологија- заштита здравља, ризик зависности од технологија.	пожељно од непожељног понашања на интернету - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особамапутем интернета - приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај - информацијама наинтернету приступи критички - спроводи поступке за заштиту личних података иприватности на интернету - разуме значај ауторскихправа - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем - рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету	провера		
РАЧУНАРСТВО: Увод у логикуи скупове: унија, пресек, разлика; речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, „ако...онда”. Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам. Увод у тему програмирања.Радно окружење изабраног	Методе рада: вербално - текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путемоткрића Облици рада: фронтални, тимски, рад у пару, групни, индивидуални	Математика -логичке операције, аритметичке операција,Еуклидов алгоритам.	- подстицање креативног рада са рачунаром. - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике иправилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичко - логички смисао речи „и”, „или”, „не”, „сваки”, „неки”, израза „ако...онда” - зна алгоритме аритметике(сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака урешавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм	Иницијални тест, Практичан рад,15-минутна		

софтвера за визуелно програмирање. Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом. Програм – категорије, блокови наредби, инструкције. Програмске структуре (линијска, циклична, разграната).			увизуелном окружењу - сврсисходно примењујепрограмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио иалгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклањагрешке у програму			
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК: Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима. Представаљање резултата пројектног задатка.	Методе рада: демонстративна, решавање проблема, учење путемоткрића Облици рада: тимски, рад у пару, групни	Корелација са свим предметима	- сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака; - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта; - наведе кораке и опише поступак решаваља пројектног задатка; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен; - поставаа резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника.			

РАЗРЕД: ШЕСТИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА:

Недељни фонд је 1 час, а годишњи 36 часова.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ИКТ: Табеле, креирањетабела. Обликовањетабеле. Мултимедијалне презентације Мултимедијалне анимације. Израда једноставне анимације. Услуге на интернету. Е-пошта. Информационо комуникационе технологије	Методе рада: вербално-текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путем открића Облици рада:фронтални, тимски, рад у пару, групни, индивидуални	Математика-обрада података, попуњавање табеле, читање података из табеле.	- едитују текст (креирање табела, фуснота, садржаја. на уређају и у облаку) - едитују аудиосадржај - едитују видео садржај - креирају интерактивне презентације (хиперлинк) - креирају једноставнеанимације - креирају, чувају, објављују и представљају дигиталне садржаје користећи расположиве онлајн/офлајн алате - користе могућности које рачунарске мреже - пружају у сфери комуникације и сарадње	Иницијални тест, Практичан рад, 15-минутна провера, усменапровера		
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ: Рачунарске мреже Правила безбедног претраживањаинтернета. Претраживање интернета.	Методе рада: вербално-текстуална, демонстративна, решавањепроблема, учење путемоткрића	Биологија – ризици зависности од технологије.	- формирање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу - развијање свести оопасностима и ризицима при коришћењу интернета - оспособљавање за одговорну примену	Иницијални тест, Практичан рад, 15-минутна провера, усменапровера		

Ризици зависности од технологије. Дигитална писменост. Израда пројектног задатка. Израда пројектног задатка. Представљање резултата пројектног задатка, вредновање	Облици рада: фронтaлн и, тимски, рад у пару, групни, индивидуални		препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу			
РАЧУНАРСТВО Пајтон као калкулатор-основне рачунарске операције. Променљиве као именовани резултати Аритметичке операције	Методе рада: вербално-текстуална, демонстративна, решавање проблема, учење путем открића Облици рада: фронтални, тимски, рад у пару, групни, индивидуални	Математика-основне рачунске операције, променљива	- Развијање алгоритамског начина размишљања ињегове примене у решавању проблема из свакодневног живота - Развијање логичког мишљења и креаивности - Развијање техника програмирања кроз анализирање примера и самостално решавање базичних алгоритамских проблема	Иницијални тест, Практичан рад, 15-минутна провера, усменапровера		
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК: Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима. Представаљање резултата пројектног задатка.	Методе рада: демонстративна, решавањепроблема, учење путемоткрића Облици рада: тимски, рад у пару, групни	Корелација са свим предметима	- сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака; - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта; - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен; - поставаа резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника.			

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ и задаци:

Оспособљавање ученика за учење, живот и рад у друштву које се, развојем дигиталних технологија, брзо мења
Развијање информатичких знања, вештина и ставова неопходних за самосталну, одговорну и примерену употребу рачунара у решавању свакодневних задатака у процесу учења, рада и комуникације
Оспособљавање ученика да одаберу и употребе одговарајућу технологију сходно задатку, области у којој је примењују или проблему који решавају
Развијање креативности и оспособљавање за креативно изражавање применом рачунарске, информационе и комуникационе технологије
Оспособљавање ученика да препознају проблем, реше и по потреби рашчлане проблем на делове и решење представе у виду текста, алгоритамског дијаграма или програма
Оспособљавање ученика да планирају стратегију решавања проблема (претпоставе решења, планирају редослед активности, изаберу извор информација, средстава/опрему коју ће користити, са ким ће сарађивати, кога ће се консултовати)
Оспособљавање ученика за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу

Годишњи фонд часова: 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ИКТ	Наставну тему Информационо-комуникационе технологије започети радом на документу који представља својеврсну рекапитулацију онога што су ученици учили у претходна два разреда. Наставник припрема текстуални документ, даје инструкције о даљем раду и локацији на којој је документ постављен (Припремљени документ треба да се састоји од насловне и највише још 5 страница текста са сликама и табелама и треба да садржи најважније	Српски језик, техничко и информатичко образовање, музичка култура, енглески језик, математика, физика, Ликовно-Визуелно споразумевање	Ученик ће бити у стању да: – разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Будући да предмет *информатика и рачунарство* у седмом разреду треба, првенствено да развије вештине, навике, вредносне		

	појмове и технике изучаване у претходна два разреда). Ученици треба да пронађу и отворе овај документ у изабраном текст процесору, да прочитају текст и логички га уреде, доделе му одговарајуће стилове, идеално до 3 нивоа дубине (нпр. *Heading 1*, *Heading2*, *Heading3*). Наставник треба да представи технику израде прегледа садржаја текстуалног документа, а ученици да је примене на документу који су логички структурирали. На овај начин, ученици се осврћу на раније научено смислено користећи нову технику израде прегледа садржаја текстуалног документа. У сегменту креирања и обраде дигиталне слике, ученицима треба објаснити карактеристике векторског и растерског представљања слике на рачунару. Представити *RGB* и *CMYK* палете боја, указати на везу избора палете у односу на намену: *RGB* – за приказивање на дигиталном уређају или на интернету, односно *CMYK* палете боја за припрему за штампање. На овом месту погодно је увести и питање одговарајуће резолуције (квалитета) графичке датотеке у контексту конкретне потребе штампање или коришћење на дигиталном уређају, односно постављање на интернет. Код помињања резолуције слике, још једном подсетити ученике на појам пиксел, те однос квалитета слике и резолуције. Коментарисати количину меморијског простора који заузима иста дигитална слика припремљена за штампу и припремљена за приказивање	Математика-обрада података, попуњавање табеле, читање података из табеле.	документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике;	ставове и стилове понашања, требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. Вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио (електронска збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада		

	на вебу или слање електронском поштом. Повезати са претрагом слика у оквиру интернет прегледача (претрага по „величини” слике). Објаснити појам битмапе и најчешће технике компресије података (компресија редуковањем величине, компресија без губитка података и компресија са губитком квалитета слике), без уласка у техничке детаље самих алгоритама компресије. Наставити рад на креирању растерске графике у програму који су ученици користили у претходним разредима. Увести појам и сврху слојева. Приказати слику која садржи више слојева, од којих је један текст. Објаснити да је у неким програмима за растерску графику текст векторски слој у растерској слици. Демонстрирати увећавање слова док је слој векторски. Трансформисати слој са текстом у растер и увећати га. Тражити од ученика да уоче разлике. Показати технике: додавања и брисања слоја, видљивости и сакривања слоја, подешавања провидности, закључавања слоја за измену и стапања слојева Представити алате за селекцију и основне корекције дигиталних слика и фотографија као што су промена нивоа осветљености, контраста и обојености. Увести могућност примене *Филтера*. Издвојити филтере попот *Blur* (замућеност) и *Sharpen* (оштрина) и позвати ученике да осмисле ситуације у којима је пожељно користити један, односно други филтер (нпр. поштовање права приватности особа које сликамо...). Показати основне			ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења потрфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника састручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним		

	геометријске трансформације над сликом (опсецање, ротирање, смицање и превратање слике у целини...). Ученици могу на својим фотографијама да увежбавају технике основних корекција и обраде фотографије. Приказати могућности аутоматске обраде већег броја дигиталних слика (нпр. аутоматско смањење величине свих слика преузетих са дигиталног фотоапарата). Упознати ученике са карактеристикама радног окружења одабраног програма (инсталираног локално на рачунару или у „облаку”) за креирање и обраду векторске графике. Посебну пажњу посветити: алатима за селекцију, пројектовању цртежа (подели на нивое, уочавању симетрије, објеката који се добијају померањем, ротацијом, трансформацијом или модификацијом и комбиновањем других објеката...), као и припреми за цртање (избор величине и оријентације папира, постављање јединица мере,размере, помоћних линија и мреже...). Код цртања основних графичких елемената (дуж, изломљена линија, правоугаоник, квадрат, круг, елипса) објаснити принцип коришћења основних алата (означавање, брисање, копирање, груписање и разлагање, премештање, ротирање, симетрично пресликавање, поравнање…). Поновити поступак векторизације, применити га на изабрану растерску слику. У договору са наставником ликовне културе, креирати текстуалне задатке који ће навести ученике да трагају за уметником, пронађу описано			радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне.		

	дело и векторизују га. Разговарати са ученицима о појму „покретна слика”. Нагласити да покрет заиста не постоји. Објаснити да је филмска уметност настала захваљујући недостатку „спорости људског ока”. Увести појам „фрејм” и дефинисати потребан број фрејмова који се смењују у једној секунди за стварање илузије непрекидног кретања. Разговарати са ученицима о видео камери – да ли камера снима покрет или је у питању изузето брз фото-апарат. Упоредити традиционалан начин креирања анимираних слика са рачунарском анимацијом. У одабраном програму, демонстрирати поступак израде 2Д анимације. Представити катрактеристике формата слике gif. Објаснити поступак чувања и приказа анимација (није их могуће прегледати у традиционалним програмима за преглед слика). Демонстрирати њихово уграђивање у мултимедијалну презентацију. У одабраном алату за израду 2Д анимација, на већ припремљеној групи слика сачуваној у *gif* формату, омогућити ученицима да направе анимирану слику. Разговарати са ученицима о изворима информација које користе док уче. Поред уџбеника, охрабрити их да испричају лична искуства везана за интернет као извор информација, видео-туторијале, разговоре са одраслим особама... Утврдити каква су искуства ученика када је учење коришћењем видео-туторијала у питању (формално и неформално). Коришћењем одабраног			У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима. Теме као што су израда и одржавање школског сајта, блога или неке друге школске веб странице, креирање и израда школског електронског часописа или летописа школе могу бити добре почетне идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.		

	програма за снимање екрана демонстрирати снимање кратког видео-туторијала, приказати резултат ове активности и задати смернице за израду кратког видео-туторијала, који ученици треба самостално да сниме и сачувају (на пример: приказати поступак уметања прегледа садржаја у текстуални документ или креирања растерске или векторске слике). Уколико услови у учионици (шум, бука, слаба чујност) утичу на квалитет снимљеног звука, могуће је уз помоћ програма за обраду звука отклонити недостатке (на пример, преузети програм Audacity и приказати технике уклањања недостатака) или организовати снимање звука у бољим условима. Нагласити ученицима да звук може бити додат у видео-туторијал накнадно или чак замењен одговарајућим титлом.					
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Подсетити ученике на значење појмова који су у претходним разредима представљени скраћеницама *URL* и *IP* адреса, затим појмова клијент и сервер у мрежном окружењу, као и на значење појмова: *домен*, *назив интернет домена*, *веб-адреса* и њихову узајамну везу. Укратко представити значење појмова: *DNS сервис* (на пример *DNS – Domain Name System* – као базни интернет сервис, који омогућава превођење текстуалних у нумеричке ознаке и обратно) и *DNS сервер* (на пример *DNS Server* – уређај који омогућава да се за тражене услуге на одређеном интернет домену добију одговарајуће *IP* адресе неопходне за	Српски језик, техничко и информатичко образовање, ликовна култура, музичка култура, енглески језик, математика, физика, Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Методе за	Ученик ће бити у стању да: – креира гиф анимацију; – креира видео запис коришћењем алата за снимање екрана; – разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Будући да предмет *информатика и рачунарство* у седмом разреду треба, првенствено да развије вештине, навике, вредносне ставове и стилове понашања, требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних		

	комуникацију и размену података у мрежи) и објаснити њихову улогу у комуникацији између клијента и сервера у мрежном окружењу (на пример у ком су односу *DNS сервис*, *URL* и *IP* адреса у оквиру веб сервиса (*World Wide Web*). Објаснити појам хипервезе (*hyperlink*) и хипертекста (*hypertext*). Приказати хипертекст и хиперлинк у интернет прегледачу, а затим, у програмима за обраду текста и израду мулти медијалних презентација демонстрирати додавање и подешавање хипервезе према делу текста у документу, другом документу или према неком садржају на инернету. Представити интернет сервис *електронска пошта* (*е-маил*). Објаснити значење појма адреса електронске поште, описати и по потреби демонстрирати поступак креирања налога за електронску пошту. Представити поступак креирања и форматирања електронске поште, поступак уметања прилога и хипервеза. Нагласити важност форме саме поруке, проверу правописа и садржаја поруке пре слања. Објаснити одељке који се односе на: наслов поруке, адресе примаоца (коме, копија, скривена копија). Објаснити значење функција: *проследи*, *одговори* и *одговори свима* на већ примљену поруку, нагласити дејство сваке од њих. Представити организацију и начин складиштења порука за изабрани сервис у виду фасцикли (ако се ради о *Gmail*-у, напоменути да нема фасцикле, него ознаке – *лабеле*) у којима се чувају примљене	исцртавање основних геометријских облика. **Математика-** Правоугли координатни систем у равни **Биологија –** ризици зависности од технологије.	хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту;	радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. Вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио (електронска збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика.		

	поруке, послате поруке, недовршене, нежељена пошта, отпад, као и могућности изабраног сервиса за електронску пошту за архивирање, означавање порука по важности и сл. Посебну пажњу посветити правилима која важе у писаној електронској комуникацији а која подстичу стицање добрих навика код ученика, као што су: правилна примена традиционалног и дигиталног правописа и форми које важе у писаној комуникацији, подсетити на правила нетикеције у писаној електронској комуникацији (на пример да не треба писати све великим словима, да не треба прослеђивати примљену поруку без дозволе аутора, да треба водити рачуна о величини и броју прилога које шаљемо и сл.), на важност заштите личних података и контаката, питања безбедности, начинима заштите од нежељене поште и уобичајених поступака које треба применити у те сврхе. Подсетити ученике на примере дељења садржаја који су описани и примењивани у претходним разредима и представити могућности које нуди рачунарство у облаку (*Cloud Computing*) путем дељеног диска за чување података, употребу апликација и алата доступних уз изабрани е-маил налог. Представити концепт рада изабраног дељеног диска (на пример: *OneDrive, Google Drive*...) за организацију података, демонстрирати рад у апликацијама и направити аналогију са офлајн апликацијама исте намене (процесор текста, програм за рад са слајд презентацијама…).			Предности коришћења потрфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника састручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и		

	Представити поступак дељења и подешавање опција дељења садржаја (на пример, путем линка на конкретне мејл адресе). Описати и демонстрирати рад на дељеном тексту, презентацији или упитнику кроз активности на конкретном садржају. Указати на бројне предности и могуће недостатке сарадничког рада. Описати и приказати поступке рада на документу, преузимање и чување у одговарајућим форматима намењеним за даљи рад, штампање или друге потребе. Објаснити поступак креирања, додавања (отпремања са уређаја на дељени диск) и преузимања садржаја (са дељеног дика на уређај). Приликом представљања концепта приступа дељеним садржајима по нивоима (уређивање, преглед и коментарисање) указати на важност поштовања правила безбедности, заштите података и ауторских права, која чланови групе треба да усвоје током рада на заједничком документу. Ученицима задати да испробају креирање, дељење и сарадднички рад на смисленим документима – текстовима, графици, презентацијама, упитницима. Иницирати дискусију о сличностима и разликама, предностима и недостацима у раду са апликацијама у офлајн у односу на онлајн варијанту (дискусија о овим питањима може се водити и у односу на организацију података и њихову безбедност на дељеном, преносивом и чврстом диску.			утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне. У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и		

				време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да сепочетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима. Теме као што су израда и одржавање школског сајта, блога или неке друге школске веб странице, креирање и израда школског електронског часописа или летописа школе могу бити добре почетне идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.		
РАЧУНАРСТВО	Креирање програма који користе графику обрађивати у истом програмском језику и окружењу које је коришћено за учење про грамирања током 6. разреда. Пре преласка на обраду нових тема обновити технике програмирања у текстуалном програмском језику у 6. разреду (бар 4 школска часа). Укратко упознати ученике са библиотеком за 2Д графику која ће бити коришћена у настави и, ако је то потребно, са начином њене инсталације. Подцртати везу између програмирања графичких апликација и програма за векторску графику (сваки	Српски, техничко и информатичко образовање, ликовна култура, музичка култура, енглески језик, математика, физика, Математика-основне рачунске операције, променљива	Ученик ће бити у стању да: – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај,	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Будући да предмет *информатика и рачунарство* у седмом разреду треба, првенствено да развије вештине, навике, вредносне ставове и стилове понашања, требало би и вредновање		

	цртеж се састоји од скупа геометријских облика описаних својим нумеричким параметрима). Описати основну структуру графичког програма и потрудити се да се током наставе та структура што мање варира. Уколико графичка библиотека захтева нетривијалан програмски код за иницијализацију и деиницијализацију, ученицима понудити готову мустру од које могу да крену програмирање својих апликација, са што мање когнитивног оптерећења у вези са техничким детаљима одабране графичке библиотеке и са централним фокусом на технике заједничке већини графичких библиотека. Увести појам координатног система прозора, описати сличности и разлике у односу на традиционални координатни систем који се користи у математици. Увести начине задавања боја (именоване боје, боје задате помоћу три броја у RGB систему). Објаснити и демонстрирати исцртавање следећих основних примитива: – дуж, – испуњен и уоквирен правоугаоник, – круг и кружница. Описати и демонстрирати поступак цртања сложенијих облика састављених од ових примитива (нпр. кућица, глава робота, чича Глиша, сладолед, ...). Објаснити појмове апсолутне и релативне вредности координата. Описати и приказати поступак цртања помоћу задавања апсолутних вредности координата, али и помоћу задавања релативних координата у односу		нежељене контакте и адекватно се заштити; – сарадднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији;	више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. Вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио (електронска збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор		

	на неку истакнуту тачку и величине одређене у размери према некој датој мери (на пример нацртати чича Глишу, ако ми се центар главе налази у тачки чије су координате (x, y) и полупречник јој је r, при чему се величина и положај тела одређују у пропорцији са датим величинама). У корелацији са наставом математике цртати облике са интересантним математичким својствима (нпр. Једнакостранични и једнакокраки троугао, средња линија троугла, тежиште троугла, описана кружница око троугла, кругови који се додирују споља и изнутра, концентричне кружнице, цветови од шест кругова, итд.). Уколико их одабрана графичка библиотека подржава, приказати и следеће, мало компликованије примитиве: – испуњена и уоквирена елипса, – кружни лук, – испуњени и уоквирени многоугао (полигон). Описати и демонстрирати поступак примене ових облика у цртању мало сложенијих цртежа, као и технику исписа текста на екрану, на датој позицији и са одабраним словним ликом (фонтом). Приказати технике учитавања и приказа слика, ако их одабрана графичка библиотека подржава и илустровати их кроз низ примера (слике могу да буду унапред припремљене од стране наставника, а ученицима се може задати да са интернета преузму одговарајуће слике, обраде их у			података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења потрфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника састручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и		

	програму за обраду слика и онда их увезу у своју апликацију). Могуће је ученицима приказати и увоз и пуштање звука коришћењем одабране библиотеке. Оставити ученицима дозу креативне слободе приликом избора цртежа који се програмски генерише. У циљу вежбања итерације и алгоритамског начина размишљања приказати ученицима низ задатака у којима се цртају правилни облици уз помоћ петљи (низ подједнако размакнутих концентричних кружница, низ подједнако размакнутих паралелних линија, низ кружница истог пречника које се додирују, градијент боја, итд.). Подцртати корелацију са појмом линеарне функције који се обрађује у математици. Приказати генерисање насумичних бројева и употребу насумично генерисаних бројева на цртање насумично распоређених облика и насумични избор боја. Ако наставник процени да је могуће са одређеним ученицима урадити амбициозније пројекте (попут програмирања анимација и једноставних рачунарских игара), то може урадити било током додатне, пројектне наставе или редовне наставе тако да ти талентовани ученици раде групно или самостално по прилагођеном програму. Приказати ученицима могућност употребе референтних приручника, туторијала, видео-туторијала и интернет форума у циљу налажења потребних информација о примени библиотечких функција,			слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне. У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности,		

	алгоритама и релевантних делова програмског кода.			поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да сепочетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима. Теме као што су израда и одржавање школског сајта, блога или неке друге школске веб странице, креирање и израда школског електронског часописа или летописа школе могу бити добре почетне идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.		
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	При реализацији првог пројектног задатка, наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеношћу теме, расположивим ресурсима (знања, вештине и ставови које су ученици усвојили након тематских целина *ИКТ* и *Дигитална писменост*, техничке опремљености школе и других релевантних фактора). Ученици заједно са наставником пролазе кроз све фазе рада на пројектном задатку, при чему наставник наглашава сваки корак,	Српски језик, техничко и информатичко образовање, ликовна култура, музичка култура, енглески језик, математика, физика, биологија, географија, историја, хемија ,	Ученик ће бити у стању да: – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике;	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Будући да предмет *информатика и рачунарство* у седмом разреду треба, првенствено да развије вештине, навике, вредносне		

	објашњава, иницира дискусију и предлаже решења. Посебну пажњу посветити развоју међупредметних компетенција, подстицању иницијативе и креативности, успостављању сарадничких и вредносних ставова код ученика. При представљању фаза пројекта (на начин већ описан у претходним разредима) понудити ученицима пројектне задатке који се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. Циљ пројектног задатка је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, вршњачког учења, вредновања и самовредновања постигнућа. Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета, која се може остварити на оваквим и сличним примерима: – *Објаснићу ти* (Истраживање потреба вршњака када је вршњачко учење у питању (онлајн упитник) и анализа резултата; У складу са резултатима истраживања, израда видео-упутстава којима се демонстрира решавање задатака (математика, физика, хемија), објашњавају научни принципи, представљају уметнички правци (књижевност, музика, сликарство, дизајн) демонстрира правилно извођење вежби (колут, шпага, трокорак...), појашњава програмирање у текстуалном програмском језику, описују поступци рада у изабраним апликацијама...; Постављање креираних видео-упутстава на youtube канал школе, обезбеђивање видљивости на школском	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатака. Корелација унутар предмета	– употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка: – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске	ставове и стилове понашања, требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. Вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио (електронска збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада		

	сајту и промоција урађеног као аутентичног дидактичког средства намењеног свим ученицима школе); – *Школа је наша* (Истраживање потреба вршњака када је школски живот у питању – шта нам недостаје: ученички клуб за вршњачко учење, секција, интерно такмичење… (онлајн упитник) и анализа резултата; У складу са резултатима истраживања, сарадднички рад на дефинисању циља недостајуће школске активности, дефинисање годишњег програма рада, као и месечних активности, креирање логоа, избор потенцијалног простора у оквиру школе за реализацију предвиђеног програма, мапирање наставника–сарадника; Представљање идејног решења Ученичком парламенту и управи школе); – *Музеј који недостаје* (Школа је део шире друштвене заједнице и као таква може да допринесе њеној научно-културној сцени. Сарадднички рад на дефинисању циља пројекта; Испитивање потреба ученика и мештана (онлајн анкета објављена на сајту школе и сајту локалне самоуправе; Анализа резултата анкете; Дефинисање годишњег програма рада, као и месечних активности (ученици описују активности детаљно – ако је тема хемија наводе научнике, научне концепте…), креирање логоа, избор потенцијалног простора у оквиру школе за реализацију предвиђеног програма, мапирање наставника–сарадника; Израда графичког рекламног материјала;		програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења потрфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника састручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним		

	Представљање идејног решења Ученичком парламенту и управи школе; Комуникација са локалном заједницом у циљу заједничке промоције школе као научно-културног чворишта); – *Зато што смо одговорни* (Истраживање о ставовима вршњака када је квалитет живота у локалној средини у питању (онлајн упитник о еколошким, културним, образовним потребама), анализа резултата и одабир проблема који вршњаци начешће наводе; Сараднички рад на изради предлога решења одабраног проблема, дефинисање плана акције; Представљање плана акције на нивоу школа (израђена мултимедијална презентација, постер и лого) и одабир особа (ученика и наставника) које ће бити задужене за његово спровођење; Представљање плана акције на нивоу локалне заједнице (комуникација путем електронске поште са јединицом локалне самоуправе, домом културе…); Спровођење акције. Добар пример сумирања научених поступака је израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. који су настали сарадничким радом у облаку. У сарадњи са адиминстратором школског сајта, идеје и продукте радове пројектних активности промовисати на сајту школе. Размотрити могућност учешћа на националним и међународним конкурсима. Пројектна настава у области Рачунарства је комплексан приступ настави и учењу који			радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне.		

	најчешће користи методе као што су проблемска настава и учење засновано на истрази (питањима). Проблемска настава поставља пред ученике стварни проблем из живота који треба истражити и за који треба предложити могућа решења. Све врсте реалних животних проблема могу бити повод за проблемску наставу. Пронађена решења се могу тестирати и о њима се може расправљати. Истрагу можемо да дефинишемо као „потрагу за истином, информацијама или знањем”. Учење засновано на истрази почиње постављањем питања, наставља са истраживањем и завршава се проналажењем решења, доношењем разумних закључака, одговарајућих одлука, или применом нових знања или вештина. Обе наставне методе се фокусирају на развијање вештина за решавања проблема, критичко мишљење и обраду информација. Оне дају најбоље резултате када су почетна питања /проблеми довољно отворени (одговор није могуће наћи једноставним укуцавањем у претраживач) и када ученици раде у малим тимовима или групама. Ове две методе су уско повезане и често се преклапају. Изузетно је важно имати на уму да у оба приступа нема нужно тачних и нетачних одговора. Свако решење може имати мане и врлине, а ученици морају да их анализирају и процењују. Наставни пројекат подразумева програмирање у текстуалном програмском језику или адаптацију унапред датог програма у циљу решавања			У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да сепочетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима. Теме као што су израда и одржавање школског сајта, блога или неке друге школске веб странице, креирање и израда школског електронског часописа или летописа школе могу бити добре почетне идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.		

	пројектног задатка. За реализацију наставног пројекта могуће је користити рачунар или други програмабилни физички уређај. Теме наставног пројекта треба осмислити тако да подржавају функционализацију знања ученика стечених учењем различитих предмета. Могуће теме наставног пројекта: – *Да ли живим здраво?* (Истраживање концепта „здрав начин живота”, утврђивање у којој мери лични начин живота ученика одговара овом концепту на основу података добијених програмирањем физичког уређаја да врши функцију бројача корака, креирањем програма за израчунавање индекса телесне масе...); – *Дигитална башта (Истраживање услова за узгој зачинског биља у затвореном простору, креирање дигитализоване баште – програмирање физичког уређаја да мери влажност земљишта и сигнализира да ли је заливање потребно или програмирање физичког уређаја да, на основу очитане влажности земљишта, покреће мотор који омогућава аутоматско заливање;програмирање физичког уређаја да мери ниво осветљености места на коме се башта налази и сигнализира да башту треба поставити на друго место...);* – *Бицикл са сигнализацијом (Истраживање концепта „безбедност у саобраћају” у контексту визуелне сигнализације, програмирање физичког уређаја да симулира рад мигаваца и других визуелних облежја бицикла);*					

	– Интерактивни албум (израда програма у видуалбума са:делима познатог уметника, архитектуре једне епохе, седам чуда Античког света... које се након клика увеличавају, неко време остају увећане а затим смањују на своје почетне димензије); – Ово је кретање (креирање анимираних модела који приказују промене физичких величина, као на пример: брзина, убрзање, потенцијална и кинетичка енергија, а при задатом кретању објекта– вертикални хитац, кретање тела низ стрму раван). Сви елементи пројектног задатка морају бити реални. Напомена: На првом часу, заједно са ученицима, формирати листу критеријума на основу којих ће се процењивати квалитет решења проблемских задатака. На овај начин, ученицима ће бити потпуно јасно шта квалитетно решење подразумева. Листа мора бити свеобухватна – не сме да се односи само на квалитет креираних програма, већ и на квалитет представљања и образлагања предложених решења.					

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ и задаци:

- Оспособљавање ученика за управљање информацијама
- Развијање информатичких знања, вештина и ставова неопходних за самосталну, одговорну и примерену употребу рачунара у решавању свак дневних задатака у процесу учења, рада и комуникације
- Оспособљавање ученика за безбедну комуникацију у дигиталном окружењу
- Развијање креативности и оспособљавање за креативно изражавање применом рачунарске, информационе и комуникационе технологије
- Оспособљавање ученика за креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења

Укупан фонд часова 32

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ИКТ	Поновити укратко са ученицима значење појмова: податак, информација и информатика Дискутовати о могућим начинима прикупљања података, обраде прикупљених података, представљања података и преношења информација уз помоћ дигиталних уређаја у савременом друштву. Описати значење појма аутоматске обраде података и укратко описати различите могућности аутоматске обраде података. Представити програм за табеларне прорачуне и његову примену у различитим областима. Навести примере из реалних животних ситуација у којима познавање рада у	Српски језик, техничко и информатичко образовање, музичка култура, енглески језик, математика, физика, Ликовно- Визуелно споразумевање Математика-обрада података, попуњавање табеле, читање података из табеле.	Ученик ће бити у стању да: - унесе и мења податке у табели; - разликује типове података у ћелијама табеле; - сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; - користи формуле за израчунавање статистика; - представи визуелно податке на одговарајући начин; - примени основне функције форматирања	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад		

	овим програмима олакшава обављање конкретних задатака. Поменути занимања која имају потребу да користе овакве програме за разне прорачуне и вођење евиденције. Увести концепт радне табеле у изабраном програму, са освртом на раније употребљаване табеле за представљање података у програмима за обраду текста и/или израду мултимедијалних презентација. Укратко описати улогу основних елемената радног окружења одабраног програма за табеларне прорачуне. Описати поступак уноса података, водећи рачуна о типу података који се уноси Демонстрирати различит приказ и тумачење истог податка при промени формата ћелија. Демонстрирати могућности копирања и премештања садржаја ћелија, редова, колона или опсега. Демонстрирати могућности уметања и брисања редова тј. колона, као и промене редоследа редова тј. колона. Демонстрирати могућност претраге и замене садржаја ћелија табеле. Приказати поступак снимања радне табеле, учитавања података из снимљене радне табеле, као и увоза података из текстуалних датотека. Приказати могућност снимања		табеле, сачува је у пдф формату и одштампа; - приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; - разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета;	унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника са стручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена.		

	табеле у облику шаблона. Приказати могућност сакривања и поновног приказивања редова и колона табеле. Приказати могућност поделе приказа табеле (пре свега у сврху фиксирања линије заглавља која остаје при врху током скроловања садржаја веће табеле). Представити опције за побољшање прегледности података груписањем редова и колона, као и замрзавањем изабране области (окна) како би иста била стално видљива при прегледу остатка садржаја радног листа. Приказати могућности естетског подешавања и обликовања садржаја табеле Приказати могућности стилизовања ћелија унапред дефинисаним стиловима, као и конверзије опсега ћелија у табелу са већ дефинисаним изгледом које нуди програм. Приказати могућност спајања суседних ћелија и раздвајања групе ћелија на појединачне ћелије. . Приказати како је могуће извршити прелом страница једног листа радне табеле уколико прелазе оквире формата штампане странице. Приказати штампу радног листа и радне табеле (пре свега у ПДФ документ). Нагласити важност планирања, које треба да претходи процесу креирања радне табеле у самом програму.			Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне. У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима.		

	За изабрани пример приказати поступак планирања и креирања радне свеске, свако одељење може да креира по један радни лист а наставник да преузме најбоље урађене примере за свако одељење и демонстрира повезивање радних листова и креирање радног листа успех ученика осмог разреда, израду графикона, шаблона и подели ученицима као пример за даљи рад на овом документу. У поступку планирања, извршити са ученицима анализу података, које је потребно да садржи таква табела. Описати укратко појмове ентитет и атрибути. Објаснити да се подаци могу уносити било на један радни лист у једној табели (представљање ученика свих одељења на радном листу "осми разред"), или да користимо више табела односно више листова (у нашем примеру, ако се креира само једна радна табела са успехом ученика осмог разреда, подаци о свим ученицима могу бити унети у исту табелу тако што се додаје колона у којој ће бити приказана ознака одељења, или да решење представимо креирањем посебне табеле за свако одељење, где се сваки лист табеле може именовати ознаком одељења). Описати појам сортирање.					

	Представити поступак који се примењује приликом сортирања, на примеру сортирања нумеричких и текстуалних података. Описати појам статистика. Најважније статистике серија података су: број података у серији, збир, аритметичка средина, минимум и максимум. Приказати употребу функција SUM, COUNT, MAX, MIN, AVERAGE Поменути да поред ових основних статистичких функција програми за табеларна израчунавања имају могућност израчунавања вредности много ширег скупа функција, приказати палету за избор функција и продискутовати основне категорије функција (математичке, финансијске, статистичке...), без инсистирања на детаљима појединачних функција (Приказати употребу функције IF на изабраном примеру, поступак и начин приказивања одговарајуће вредности за успех ученика исписује у одговарајућој ћелији текст "одличан", уколико су у ћелији за просечну оцену добијене вредности "веће или једнаке 4,5"). Приказати могућност да се формула примењена на једну врсту/колону примени на друге врсте/ Дефинисати филтрирање као поступак издвајања података који одговарају неком критеријуму					

	Приказати поступак уметања падајућих менија за филтрирање у наслове колона и филтрирање њиховом применом. Приказати израчунавање статистика само оних редова које задовољавају одређени критеријум. Увести функције COUNTIF, SUMIF, AVERAGEIF и слично. Приказати израчунавање статистика након филтрирања података применом функције SUBTOTAL или применом функција COUNTVISIBLE, SUMVISIBLE, AVERAGEVISIBLE и слично. Приказати како се груписање може остварити сортирањем података по кључу на основу којег се врши груписање и како се након тога статистике за сваку групу могу добити израчунавањем суб-тотала. Описати значење термина изведена табела, приказати на конкретном примеру поступак који треба применити, како би се креирала изведена табела. Приказати варијанте у којој се израчунавају статистике података груписаних на основу једног и на основу два критеријума (на пример, просечна оцена из математике за свако од одељења, а затим просечна оцена из математике за свако одељење и сваку категорију успеха) Указати на предности графичког					

	приказа података у смислу лакшег разумевања и анализе података у односу на табеларни приказ. Представити могућности креирања различитих типова графикона (линијски, стубичасти, секторски) и мини графикона (енгл. спарклинес), као и коришћење већ уграђених модела форматирања. Истаћи важност лако читљивог приказа података при подешавању: висине колона и ширине редова, избору фонта и поравнања садржаја, истицања појединачних ћелија или опсега ћелија - уоквиравањем, бојењем или сенчењем. Указати на предности претходног прегледа пре саме штампе и опције: корекције маргина, оријентације и величине страница, области за штампу, прелома страница као и могућност понављања заглавља табеле на свакој одштампаној страници. Подсетити ученике на стандардна подешавања штампе са којима су се већ сусретали у програмима за рад са текстом (избор страна за штампу, број копија, обострана штампа, скалирање садржаја). Подсетити ученике на појам који су већ сретали, рачунарство у облаку. Нагласити две основе особине које рачунарство у облаку омогућава: складиштење и дељење датотека.					

	Обновити са ученицима појмове дељени диск, дељени документи и креирање и отпремање датотеке. Објаснити креирање онлајн табеларног документа преко опције табеле Гугл табеле, унос и едитовање података, дељење табеле и права приступа (може да измени, може да коментарише и може да види).					
РАЧУНА-РСТВО	Осим у програмима за табеларна израчунавања анализу података могуће је вршити и у специјализованим програмским језицима и окружењима. Најпопуларнија окружења тог типа су Jupyther/Python, R studio и Matlab тј. Octave.. Програми за табеларна израчунавања су веома погодни за преглед тих података и могу се веома једноставно користити за унос, измену и једноставније обраде података. Са друге стране, обрада података из програмских језика доноси одређене предности и нове квалитете. - Једна од важних предности је то што је сваки поступак обраде података експлицитно записан и лако га је поделити са другима у текстуалном облику Разумевање смисла добијених статистика много је једноставније када се гледа експлицитно описани алгоритам који их описује, него када је	Српски, техничко и информатичко образовање, ликовна култура, музичка култура, енглески језик, математика, физика, Математика-основне рачунске операције, променљива	Ученик ће бити у стању да: - објасни појам "отворени подаци"; - успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; - унесе серију (низ) података; - изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте,...); - графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма);	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио као извор података и		

	поступак израчунавања раштркан кроз ћелије табеле. - Лако је пронаћи готова решења и прилагодити их нашим потребама (модификацијом и проширивањем преузетих скриптова). - Примена постојећих анализа на нове податке постаје веома једноставна, јер скриптови који описују поступак остају неизмењени и само је потребно изменити назив датотеке у којој се подаци налазе. На пример, ако желимо да израчунамо просечни број изостанака за 10 најбољих ученика у одељењу у програм за табеларна израчунавања бисмо увезли податке из електронског дневника, затим бисмо их сортирали по просечној оцени опадајуће и онда бисмо у неку ћелију унели формулу у којој би се израчунавао просечан број изостанака првих 20 врста тако сортиране табеле. Ако бисмо исту анализу хтели да урадимо за неко друго одељење или за исто време у наредном полугодишту, исти низ акција (увоз података у табелу, сортирање, додавање формуле за просечан број изостанака) бисмо морали да поновимо и у другој табели. Са друге стране, та анализа се може описати веома једноставним скриптом који се		- унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; - изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање); - изврши анализе које укључују статистике по групама;	показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника са стручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика.		

	затим може применити на било које одељење (једноставном изменом имена датотеке у којој се подаци о том одељењу налазе) или на ажурирану табелу за подацима (једноставним поновним покретањем скрипта). - Обрада више скупова података истовремено се своди на то да се скрипт који обрађује податке из једне датотеке окружи петљом у којој се из листе узима једна по једна путања до датотеке са подацима који ће се обрађивати (на пример, у петљи је могуће обрађивати једно по једно одељење). Иако су сви подаци који се обрађују обично записани табеларно, једноставније анализе обично подразумевају анализе појединачних врста тј. колона, тако да се за почетак може претпоставити да су подаци који се обрађују записани у облику низа (листе, вектора) података. Приказати како се у програмском језику могу унети низови података разног типа (низови целобројних вредности, низови реалних вредности, низови ниски, низови логичких вредности). Приказати ученицима основне начине анализе низова података (коришћењем библиотечке			Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне. У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима.		

	функционално-сти): израчунавање дужине низа података, израчунавање збира, просека (аритметичке средине), најмање и највеће вредности (минимума и максимума), сортирање података у неопадајућем и нерастућем редоследу, филтрирање (издвајање елемената низа који задовољавају дато својство), пресликавање (примену одређене функције тј. трансформације на сваки елемент низа) и фреквенцијску анализу (одређивање броја појављивања разних вредности у низу). Описати смисао сваке од наведених статистика и њихово коришћење увежбавати на реалним примерима из домена блиских ученицима. Приказати ученицима могућност визуализације низова података у различитим облицима (линијски графикон, стубичасти графикон, секторски (пита) графикон). Иако се сви табеларно записани подаци могу представити појединачним низовима (где сваки низ чува податке из појединачне колоне), програмска окружења за анализу података пружају специјализоване структуре за представљање табеларно записаних података. Приказати поступак анализе појединачних колона табеле или групе колона (на					

	пример, у табели која садржи имена, презимена ученика и закључне оцене из свих предмета, приказати израчунавање просечне или минималне оцене за сваки предмет). Приказати поступак сортирања табеле на основу неког кључа (вредности неке колоне), филтрирање табеле (издвајање врста које у некој колони садрже вредност која задовољава дати критеријум) и фреквенцијску анализу (одређивање броја појављивања разних вредности у некој колони).					
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	Десет часова током године предвиђено је за израду и евалуацију пројектних задатака. Наставник може да одабере како ће тих 10 часова распоредити током школске године (на пример, могуће је свих 10 часова реализовати на самом крају школске године, а могуће је 6 часа реализовати на крају првог, а 4 часа на крају другог полугодишта). Наставник дефинише неколико тема пројектних задатака које погодују развијању међупредметних компетенција, подстичу иницијативу и креативност, функционализују раније стечена знања, као и формирање вредносних ставова ученика. И у овом разреду, пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих	Српски језик, техничко и информатичко образовање, ликовна култура, музичка култура, енглески језик, математика, физика, биологија, географија, историја, хемија , Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.	Ученик ће бити у стању да: - сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; - сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; - самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; - креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; - поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања. Вредновање активности се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На		

	предмета. Теме треба да буду што ближе реалном животу и релевантне за ученике. Приликом дефинисања тема пројектних задатака, наставник може да се ослони и на пројекте који су реализовани претходне школске године и пројектне теме повеже са утврђивањем и евалуацијом њихових резултата. Ослањајући се на праксу утврђену у претходна три разреда, наставник реализацију пројектног задатка у највећој мери препушта ученицима. Ученици бирају једну од понуђених тема, а затим, у оквиру својих тимова, самостално планирају фазе реализације, у складу са расположивим временом, ресурсима и сложеношћу одабране теме. Наставник има улогу ментора - он прати и благо усмерава ученике док пролазе кроз све фазе рада на пројектном задатку, при чему наставник подстиче ученике да темељно осмисле сваки од корака, дискусију у оквиру тимова и сарадднички долазе до решења. Циљ наставника је да, током реализације пројектних задатака, креира образовно окружење које погодује развијању и неговању: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, вршњачког учења, вредновања и самовредновања	Вредновање резултата пројектног задатака. Корелација унутар предмета	уз помоћ наставника; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника са стручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије. Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће,		

	постигнућа. На крају пројеката, ученици треба да сумирају резултате и изведу закључке. Пожељно је да се главни закључци визуелно прикажу, у форми инфографика и презентују наставнику, осталим ученицима, али и ширем аудиторијуму (могу се поставити на интернет, приказати родитељима). Најбоље би било да наставник унапред припреми туторијале за израду инфографика и подстакне ученике да их изуче код куће, а да у школи примене приказане технике. У наставку су предлози пројектних задатака за тему анализе података која је заступљена у осмом разреду кроз све три области (ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство). Поред ове, наставник може ученицима понудити одређени број пројектних задатака на тему Управљање дигиталним уређајима. При дефинисању теме пројеката наставник може да се ослони на предлоге дате у наставку или да у складу са њима предложи нове теме.			препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне. У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима		

БИОЛОГИЈА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ и задаци:

Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Настава биологије у петом разреду се остварује са 72 часа годишње, тј. два часа недељно

ТЕМА-САДРЖАЈ	Начин остваривања садржаја	Корелација-међупредметна повезаност	Начин провере	Исходи	Стандарди	Напомена
Порекло и разноврсност живота Жива бића, нежива природа. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификација: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Биологија-Ћелијска грађа, особине живих бића; Математика-Геометријски објекти-дуж Географија-Настанак света Ликовна култура – цртање графичких приказа	активност, дискусија на часу -учешће у раду групе или пара; -објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; - задаци вишеструког избора, спаривање појмова; -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи-експерименти; -15- минутне провере; - дебате;	Позавршетку теме ушеник ће бити у стању да: Истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада Групише жива бића према њиховим заједничким особинама Одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића	БИ. 1.1.1., БИ.1.1.2., БИ.1.1.3., БИ1.1.4., БИ.1.1.5. БИ. 2.1.1., БИ.2.1.2., БИ.2.1.3., БИ.2.1.4. БИ. 3.1.1., БИ.3.1.2., БИ.3.1.3., БИ3.1.4., БИ.3.1.5.	

живих бића). Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост. Размножавање (бес/ полно). Раст и развиће.			-истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;			
Јединство грађе и функције као основа живота Изглед и прилагођеност на начин живота за живот у: Воденој и копненој средини, Води, На копну, Под земљом	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Биологија- Животне средине; Географија- Живот на копну и у води; Ликовна култура- Скицирање;	-активност, дискусија на часу -учешће у раду групе или пара; -објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; - задаци вишеструког избора, спаривање појмова; -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи-експерименти; -15- минутне провере; - дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући основне односе исхране и распрострањења Једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље	БИ. 1.2.1., БИ.1.2.2., БИ.1.2.3., БИ.1.2.4., БИ.1.2.5., БИ.1.2.6., БИ.1.2.7. БИ. 2.2.1., БИ.2.2.2., БИ.2.2.3., БИ.2.2.4., БИ.2.2.5., БИ.2.2.6., БИ.2.2.7. БИ.2.2.8., БИ.2.2.9. БИ. 3.2.1., БИ.3.2.2., БИ.3.2.3., БИ.3.2.4., БИ.3.2.5.,	

					БИ.3.2.6., БИ.3.2.7., БИ.3.2.8.	
Наслеђивање и еволуција Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Узроци варијабилности.	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Географија – еволуција Ликовна култура – цртање графичких и табеларних приказа Информатика и рачунарство – Ексел, интернет експлорер, Техника и технологија Математика – комбинације и варијације	-активност, дискусија на часу -учешће у раду групе или пара; -објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; - задаци вишеструког избора, спаривање појмова; -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи-експерименти; -15- минутне провере; - дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	Прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте Табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке Разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима и свакодневном животу Поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате Користи доступно ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата	БИ. 1.3.1., БИ.1.3.2., БИ.1.3.3., БИ.1.3.4., БИ.1.3.5., БИ.1.3.6., БИ.1.3.7., БИ.1.3.8., БИ.1.3.9., БИ.1.3.10. БИ. 2.3.1., БИ.2.3.2., БИ.2.3.3., БИ.2.3.4., БИ.2.3.5., БИ.2.3.6. БИ. 3.3.1., БИ.3.3.2., БИ.3.3.3., БИ.3.3.4., БИ.3.3.5., БИ.3.3.6.	
Живот у екосистему Жива бића из непосредног окружења.	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна	Биологија-Животне средине; Биљке и животиње;	-активност, дискусија на часу -учешће у раду групе или пара;	Доведе у везу промене у спољашњој средини са губитком разноврсности живих бића на Земљи	БИ. 1.4.1., БИ.1.4.2., БИ.1.4.3., БИ.1.4.4.,	

Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину. Заштита живих бића и животне средине. Значај животињских и биљних врста за човека.	рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Географија-Биљни и животињски свет; Географија-Појасеви, рељеф Ликовна култура-Илустрације	-објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; - задаци вишеструког избора, спаривање појмова; -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи-експерименти; -15- минутне провере; - дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	Направи разлику између не- и одговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу Предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасилан начин Илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава	БИ.1.4.5., БИ.1.4.6., БИ.1.4.7., БИ.1.4.8. БИ. 2.4.1., БИ.2.4.2., БИ.2.4.3., БИ.2.4.4., БИ.2.4.5., БИ.2.4.6., БИ.2.4.7., БИ.2.4.8., БИ.2.4.9. БИ. 3.4.1., БИ.3.4.2., БИ.3.4.3., БИ.3.4.4., БИ.3.4.5., БИ.3.4.6., БИ.3.4.7., БИ.3.4.8.		
Човек и здравље Здрав исхрана и унос воде. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету.	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и	Физичко и здравсвено васпитање-Физичка активност и здравље Промене у пубертету које утичу на развој	-активност, дискусија на часу -учешће у раду групе или пара; -објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; - задаци вишеструког избора, спаривање појмова;	Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	БИ. 1.5.1., БИ.1.5.2., БИ.1.5.3., БИ.1.5.4., БИ.1.5.5., БИ.1.5.6., БИ.1.5.7., БИ.1.5.8., БИ.1.5.9., БИ.1.5.10., БИ.1.5.11.,		

	приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација		-примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи-експерименти; -15- минутне провере; - дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;		БИ.1.5.12., БИ.1.5.13. БИ. 2.5.1., БИ.2.5.2., БИ.2.5.3., БИ.2.5.4., БИ.2.5.5. БИ. 3.5.1., БИ.3.5.2., БИ.3.5.3, БИ.3.5.4., БИ.3.5.5., БИ.3.5.6., БИ.3.5.7., БИ.3.5.8.	

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања,препознавања,отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Тема	Садржај	Стандарди	Начин провере	Начин остваривања садржаја	Исход-постигнуће
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	-Наслеђивање особина; -Родитељи и потомци; -Узроци разноликости потомака;	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.3.4., 1.3.5., 1.3.6., 1.3.7., 1.3.8., 1.3.9., 1.3.10.	Посматрање испитивање ученички радови, тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво- -наслеђивање особина, -Узроци разноликости потомака, -Родитељи и потомци;
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Живот на копну, води и земљишту; Прилагођености условима животне средине;	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5., 1.2.6., 1.2.7.	посматрање испитивање ученички радови, тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме и уочава живот на копну, води и земљишту; Боље разуме прилагођености условима животне средине;
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Значај биљака и животиња за човека;	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3., 1.4.4., 1.4.5., 1.4.6., 1.4.7., 1.4.8.	посматрање испитивање ученички радови, тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме значај биљака и животиња за човека.
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Правилна исхрана; Реци не дуванском диму и енергетским пићима;	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.5.1., 1.5.2., 1.5.3., 1.5.4., 1.5.5., 1.5.6., 1.5.7., 1.5.8., 1.5.9.,	посматрање испитивање ученички радови, тест самопроцењивање;	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Да схвати значај правилне исхране и колико је штетно пушење и употреба енергетских напитака.

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД

ЦИЉ додатне наставе јесте да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине – у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самостални рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења, те доприноси њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Тема	Садржај	Стандарди	Начин провере	Начин остваривања садржаја	Исход-постигнуће
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	-Наслеђивање особина; -Родитељи и потомци; -Узроци разноликости потомака;	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару - -фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	-Усваја знања у већем обиму - Решава задатке напредног нивоа из теме „Наслеђивање и еволуција“.
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Живот на копну, води и земљишту; Прилагођености условима животне средине;	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.5., 3.2.6., 3.2.7., 3.2.8.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару --фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	-Усваја знања у већем обиму -Решава задатке напредног нивоа из теме“ Јединство грађе и функције као основа живота“.
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Значај биљака и животиња за човека;	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3., 3.4.4., 3.4.5., 3.4.6., 3.4.7., 3.4.8.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару --фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	-Усваја знања у већем обиму -Решава задатке напредног нивоа из теме „ Живот у екосистему“.

ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Правилна исхрана; Реци не дуванском диму и енергетским пићима;	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.5.1., 3.5.2., 3.5.3, 3.5.4., 3.5.5., 3.5.6., 3.5.7., 3.5.8.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару --фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Усваја знања у већем обиму -Решава задатке напредног нивоа из теме „Човек и здравље“.

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ: Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развије одговоран однос према себи и природи, разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Настава биологије у шестом разреду се остварује са 72 часа годишње, два часа недељно

Тема-Садржај	Начин остваривања садржаја	Корелација-међупредметна повезаност	Начин провере	Исходи	Стандарди	Напомена Пројектна настава
1.Јединство грађе и функције као основа живота Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и	**Биологија:** -Разлике међу ћелијама -Микроскоп и микроскопирање; -Размножавање; -Скелет и мишићи; -Животни процеси код биљака; -Исхрана у природи; -Храна као извор енергије и градивних супстанци;	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара,	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу;	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.2.2.4. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3.	БИ.1.1.1. БИ.1.2.1.БИ.1.2.2.БИ.1.2.4. БИ.1.3.1. БИ.2.1.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.1.1. БИ.3.3.1. БИ.3.3.4. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3.

примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти). Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези.	приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	**Математика:** -Скуповне операције; -Примена нових дијаграма при закључивању**;** **Ликовна култура:** -Облици; -Цртање различитих облика мишића и костију;	-провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	- цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; - хумано поступа према организмима које истражује;		
2**.ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ** Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме,	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи,	**Географија:** Биодиверзитет; -Појасеви (рељеф); -Туризам (биологија-популација, биодиверзитет,	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу	- направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише;	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.3. БИ.1.4.4. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2.	БИ.1.1.1. БИ.1.1.3. БИ.1.1.4. БИ.1.2.1 БИ.1.2.2. БИ.1.2.3.

трофички односи – ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита.	самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Абиотички и биотички фактори; Сајам туризма) **Математика:** Бројност и густина (биологија: бројност и густина јединки на станишту). **Техника и технологија:** Графички приказ (биологија: зависност бројности од неког еколошког фактора) **Ликовна култура:** Илустрације; Уочавање појава у природи (биологија: сезонске промене, дневно-ноћне промене..) Међупредметне компетенције Компетенције за одговоран однос према околини , сарадња и комуникациј компетенције за учење	-дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	- размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; - илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; - истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода;	БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.3.4.1. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4. БИ..3.4.5.	БИ.1.2.4. БИ.2.1.2. БИ.2.1.3. БИ.2.2.2.БИ.2. 2.3. БИ.2.2.4. БИ.3.1.1. БИ.3.2.2. БИ.1.3.2.БИ.1. 6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.1.БИ.3. 6.3.
3.НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи,	**Биологија:** Наслеђивање и еволуција 5.раз. **Географија:**	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање	- идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији;	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2, БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5.	

полне ћелије. Пренос наследног материјала. Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине). Индивидуална варијабилност. Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека.	самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Биљни и животињски свет **Ликовна култура:** Цртање графичких радова	-дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	- повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом;	БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.1. БИ.3.3.2. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4.	
4.ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА -Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенкла-тура). -Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе. -Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата,	**Биологија:** Еволуција различитих група организама кроз геолошка доба; **Географија:** Настанак света Еволуција (биологија:докази еволуције; фосили). **Биологија:** Значај кисеоника за жива бића, настанак озонског омотача битног за заштиту од УВ-зрачења.	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате - иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу,	- групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; - прикупи податке о радовима научника	БИ.1.1.1; БИ.1.1.2; БИ:1.1.3; БИ.1.1.4; БИ:2.1.1; БИ.2.1.2; БИ:2.1.3; БИ.2.1.4; БИ.3.1.1; БИ.3.1.2; БИ.3.1.3;	БИ.1.1.2.; БИ.1.1.3.

форме, прелазни фосили).	практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација		-самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, - наставни листићи	који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања;		
5.ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Путеви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. Последице болести зависности – алкохолизам.	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	**Биологија:** Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина; Одговорност за сопствено здравље; **Физичко и здравствено васпитање:** Утицај спорта на здравље Међупредметне компетенције Компетенције за здравље, одговорно учешће и решавање проблема	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	- одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; - доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; - збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; - повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.3; БИ.1.5.4; БИ.2.5.1; БИ.2.5.2; БИ.2.5.3; БИ.2.5.4; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5;	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.3.1. БИ.2.5.3. БИ.2.5.4. БИ.3.5.4. БИ.3.5.5.

				делује личним примером у циљу заштите животне средине; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;		

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ: Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развије одговоран однос према себи и природи.

Настава биологије у седмом разреду се остварује са 72 часа годишње, два часа недељно

Тема-Садржај	Начин остваривања садржаја	Корелација-међупредметна повезаност	Начин провере	Исходи	Стандарди	Напомена Пројектна настава
Наслеђивање и еволуција: -Улога и значај једра у метаболизму ћелије. - Деоба ћелије (хромо- зоми, настајање телесних и полнихћелија) -ДНК и појам гена (алел,генотип,фенот ип). -Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација. Наслеђивање пола и наследне болести -Животни циклуси биљака и животиња. -Смена генерација. Једно- полни и двополни организми. -Значај и улога	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	**Биологија за 5. и 6.разред:** -Наслеђивање особина; -Родитељи и потомци; -Наследни материјал; -Природна и вештачка селекција; **Ликовна култура:** Цртање различитих облика. (биологија: шематски приказ кариограма код човека). **Техника и технологија**: Израда модела (хромозома). **Математика** Комбинације ,варијације и пропорције. (биологија: Правило растављања и	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - Прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; - упореди бесполно и полно размножавање; - идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; - одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; - шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;ж	БИ.1.1.1. БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.4. БИ.1.3.1. БИ.2.1.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.1.1. БИ.3.3.1. БИ.3.3.4. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3.	

полног размножа-вања.		слободног комбиновања на једном генском локусу). **Информатика и рачунарство**: Ексел, интернет експлпрер.; коришћење ИКТ-опреме **Географија:** -Биљни и животињски свет; -Еволуција Међупредметне компетенциј: Посебно ће се развијати дигиталне компетенције и рад са подацима, компетенције за учење		- табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени		
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА -Основни принципи организације живих бића. - Појам симетрије – типични примери код једноћелијских	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и	**Математика:** -Симетрија (биологија: Симетрија у живом свету **Физика:** Оптички инструменти (биологија: посматрање под микроскопом) **Географија:** Биљни и животињски свет	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара,	- одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; - упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; - користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;	БИ.1.1.1. БИ.1.1.3. БИ.1.1.4. БИ.1.2.1 БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.2.1.2. БИ.2.1.3. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.2.2.4.	

и вишећелијских организа- ма; биолошки значај. -Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. ---- Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака). -Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ће- лије затварачице... -Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функ- ционисање организма. -Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.	приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	**Српски језик:** Ливада у јесен (Данило Киш) (биологија: цветови биљака; раст и покрети биљака), **Физика:** Енергија (биологија: обезбеђивање енергије) **Физика**: Кретање (биологија:потпора и покретљивост) **Ликовна култура:** Облици из природе **Биологија 8.раз.** Екосистеми **Хемија** Хемијски елементи (кисеоник,угљен-диоксид,вода (биологија: животни процеси код биљака). Међупредметне компетенције Компетенције за одговоран однос према околини и компетенције за учење , сарадњу и комуникацију .	-провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај човекових органа и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; хумано поступа према организмима које истражује.	БИ.3.1.1. БИ.3.2.2. БИ.1.3.2. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.1. БИ.3.6.3.	

ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА -Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенкла- тура). -Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе. -Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	**Географија:** Настанак света Еволуција (биологија:докази еволуције; фосили). **Ликовна култура:** Спонтано ритмичко изражавање бојеним мрљама,линијама и светлинама. (биологија:разврстава ње животиња на дрвету живота). **Математика:** Геометријски облици (биологија:графичко представљање – филогенетско стабло-дрво живота) Међупредметне компетенције: Компетенције за учење и решавање проблема	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате - иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, - наставни листићи	- одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; - упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; - користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; - упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај човекових органа и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; хумано поступа према организмима које истражује.	БИ.1.1.1; БИ.1.1.2; БИ:1.1.3; БИ.1.1.4; БИ:2.1.1; БИ.2.1.2; БИ:2.1.3; БИ.2.1.4; БИ.3.1.1; БИ.3.1.2; БИ.3.1.3;	
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ -Састав и структура	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна	**Географија:** Биодиверзитет; -Појасеви (рељеф); -Туризам	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест	идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима;	БИ.1.4.1: БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4;	

популација. - Популациона динамика (природни прираштај и миграције). -Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације). -Мреже исхране. Животне области. - Конвергенција и дивергенција животних форми. - Заштита природе. -Заштита биодиверзитета	рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	(биологија-популација, биодиверзитет, Абиотички и биотички фактори; Сајам туризма) **Математика**: Бројност и густина (биологија: бројност и густина јединки на станишту). **Техника и технологија**: Графички приказ (биологија: зависност бројности од неког еколошког фактора) **Ликовна култура:** Илустрације; Уочавање појава у природи (биологија:сезонске промене, дневно-ноћне промене..) **Биологија 8.раз** Екологија(мрежа исхране, биодиверзитет) Међупредметне компетенције Компетенције за одговоран однос према околини , сарадња и	-самопроцењивање -дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -Провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.	БИ.2.4.1; БИ.2.4.2; БИ.2.4.3; БИ.2.4.4; БИ.3.4.1; БИ.3.4.2; БИ.3.4.3; БИ.3.4.4; БИ.3.4.5;	

		комуникациј компетенције за учење				
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ -Примери наследних болести. -Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. -Пулс и крвни притисак. -Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). -Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани. -Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тро-вање храном. -Промене у адолесценцији. -Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд). - Последице болести зависности – наркоманија.	монолошка, дијалошка, демонстративна ,илустративна рад у пару или групи, самостални радови ученика, лабораторијске вежбе, метод писања, текст метода, постављање огледа и приказивање добијених резултата, практичан рад (израда плаката, модела,....), самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	**Биологија 6.разред** (бактерије и гљиве). **Биологија 5. разред** (Правилна исхрана и последице неправилне исхране) **Физичко васпитање:** Здрави стилови живота. **Домаћинство:** Исхрана Међупредметне компетенције Компетенције за здравље, одговорно учешће и решавање проблема	-посматрање -испитивање -ученички радови -тест -самопроцењивање -дискусија на часу -дебате -иницијални тест -15-мин.пров -активност на часу, -учешће у раду групе или пара, -провера путем кратких одговора, -примена наученог у свакодневном животу, -самопроцена сопственог рада, -практични радови и огледи, -микроскопирање, -наставни листићи	анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); планира време за рад, одмор и рекреацију; доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; аргументује предности вакцинације; примени поступке збрињавања лакших облика крварења; расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.3; БИ.1.5.4; БИ.2.5.1; БИ.2.5.2; БИ.2.5.3; БИ.2.5.4; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5;	

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања,препознавања,откланњања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Тема	Садржај	Стандарди	Начин провере	Начин остваривања садржаја	Исход-постигнуће
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	-Грађа и деоба ћелије -Правила наслеђивања -Наслеђивање пола и наследне болести	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.3.4., 1.3.5., 1.3.6., 1.3.7., 1.3.8., 1.3.9., 1.3.10.	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво-основну грађу ћелије, основна правила наслеђивања, основне наследне болести.
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Животни процеси код биљака Размножавање, раст и покрети биљака Транспорт супстанци кроз тело Излучивање и размножавање	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5., 1.2.6., 1.2.7.	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме и уочава животне процесе код биљака,основне одлике транспорта супстанци, излучивања и размножавања.
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Популација и односи исхране Еколошки фактори Биодиверзитет	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3., 1.4.4., 1.4.5., 1.4.6., 1.4.7., 1.4.8.	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво и уочава разлике код популације, еколошких фактора и биодиверзитета.

ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Вируси,вирусне болести,имунитет и вакцине Здрави стилови живота Проблеми одрастања	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.5.1., 1.5.2., 1.5.3., 1.5.4., 1.5.5., 1.5.6., 1.5.7., 1.5.8., 1.5.9.,	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво: основне појмове о вирусима, вирусним болестима, имунитету и вакцинама.

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ЦИЉ додатне наставе јесте да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине – у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самостални рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења, те доприноси њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Тема	Садржај	Стандарди	Начин провере	Начин остваривања садржаја	Исход-постигнуће
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	-Грађа и деоба ћелије -Правила наслеђивања -Наслеђивање пола и наследне болести	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару - -фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	-Усваја знања у већем обиму - Решава задатке напредног нивоа из теме „Наслеђивање и еволуција“.
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Животни процеси код биљака Размножавање, раст и покрети биљака Транспорт супстанци кроз тело Излучивање и размножавање	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.5., 3.2.6., 3.2.7., 3.2.8.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару --фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	-Усваја знања у већем обиму -Решава задатке напредног нивоа из теме“ Јединство грађе и функције као основа живота“.

ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Популација и односи исхране Еколошки фактори Биодиверзитет	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3., 3.4.4., 3.4.5., 3.4.6., 3.4.7., 3.4.8.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару --фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	-Усваја знања у већем обиму -Решава задатке напредног нивоа из теме „ Живот у екосистему“.
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Вируси,вирусне болести,имунитет и вакцине Здрави стилови живота Проблеми одрастања	НАПРЕДНИ НИВО БИ. 3.5.1., 3.5.2., 3.5.3, 3.5.4., 3.5.5., 3.5.6., 3.5.7., 3.5.8.	објашњење испитивање ученички радови решавање тестова самопроцењивање дискусија на часу -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	-индивидуални -групни -рад у пару --фронтални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Усваја знања у већем обиму -Решава задатке напредног нивоа из теме „Човек и здравље“.

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставног предмета: Циљ учења биологије у осмом разреду је да ученик , изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином развије одговоран однос према себи и природи, као и да разуме значај биолошке разноврсности ми потребе за одрживим развојем.

-Настава биологије у осмом разреду се остварује са 68 часова годишње, два часа недељно

ТЕМА – САДРЖАЈ	Начин остваривања садржаја	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Наставна тема: 1)*Јединство грађе и функције као основа живота* -улога и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије -матичне ћелије-ћелије програмиране за различите функције -принцип економичности грађе и функције живих бића -улога и значај ензима -ендокрини систем и хуморална регулација –регулаторна улога хормона -чулно-нервни систем животиња -рефлексни лук -неуротрансми	-рад у пару или групи -самостални радови ученика -демонстративна , илустративна , монолошка, дијалошка метода -метод писања, текст метода -постављање огледа и приказивање добијених резултата -практичан рад (израда модела) -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација	Компетенција за учење: -има позитиван и одговоран однос према учењу -способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује и повезује знања -примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима , садржајем и интересовањима Дигитална компетенција Сарадња: -активно учествује у раду групе или пара	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: -повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије -повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција -идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе -илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини	-активност, дискусија на часу -учешће у раду групе или пара; -објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; - задаци вишеструког избора, спаривање појмова; -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи-експерименти; -15- минутне провере; - дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	БИ.1.2.2.; БИ.1.2.3.: БИ.1.2.4.; БИ.2.2.4.; БИ.2.2.5.; БИ.2.2.9.; БИ.3.2.6.; БИ.3.2.1.;	

тери, нервни импулс, драж, надражај -хомеостаза -фотосинтеза -ћелијско дисање -транспирација -терморегулација						
2***)Човек и здравље*** -резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина -биолошки смисао адолесценције(родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности -заштита од полно преносивих болести (контрацепција) -одговорност за сопствено здравље	-рад у пару или групи -самостални радови ученика -лабораторијске вежбе -демонстративна, монолошка, дијалошка,илустративна метода -метод писања, текст метода -постављање огледа и приказивање добијених резултата -практичан рад -самостално закључивање и решавање проблемских ситуација -техника микроскопирања	Биологија: Симетрија у живом свету Математика: Симетрија Биологија: Потпора и покретљивост Физика: Кретање Биологија:Животни процеси код биљака Хемија:Хемијски елементи Биологија: Обезбеђивање енергије Физика: Енергија Компетенције ученика: Компетенција за учење: -има позитиван и одговоран однос према учењу Дигиталне компетенције Сарадња: -поштује правила заједничког рада и доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге -активно и конструктивно	-одговорно се односи према свом здрављу -изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота -повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона -идентификује поремећаје у функцији органа и органских система изазваних нездравим начином живота	-активност, дискусија на часу; -учешће у раду групе (пара) -примена наученог у свакодневном животу; -самопроцена сопственог рада; -практични радови и огледи-експерименти; -наставни листићи; -објективни тестови с допуњавањем путем кратких одговора; -15-минутне провере; -дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	БИ. 1.5.5. ; БИ. 1.5.10.; БИ. 1.5.11.; БИ. 2.5.1.; БИ. 1.5.9.; БИ. 3.5.6.; БИ. 1.5.6.;	

		учествује у раду пара или групе				
3. ***Порекло и разноврсност живота*** - календар живота (еволуција различитих група организамакроз геолошка доба и велика изумирања) -значај цијанобактерија , алги и биљака за продукцију кисеоника важног за развој осталих живих бића, као и настанак озонског омотача битног за заштиту од УВ зрачења -строматолити -излазак из воде на копно	рад у пару или групи -самостални радови ученика -лабораторијске вежбе -демонстративна , дијалошка, монолошка,илустративна метода -метод писања, текст метода -практичан рад	Биологија: Графичко представљање филогенетског стабла Математика: Геометријски облици Биологија:Докази еволуције.Фосили Географија: Становништво Африке и Азије – прапостојбина човека Компетенције за учење: има позитиван и одговоран однос према учењу -способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује и повезује знања -примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима , садржајем и интересовањима Сарадња: -поштује правила заједничког рада и доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге -активно и конструктивно	доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети -истражи давно нестале екосистеме	-активност на часу -учешће у раду групе (пара) -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -провера путем кратких одговора -наставни листићи -15-минутне провере; -дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	БИ. 1.3.8.; БИ. 1.3.9.; БИ. 2.3.5.; БИ. 3.3.6.;	

		учествује у раду пара или групе				
4.***Наслеђивање и еволуција*** -улуткавање и пресвлачење инсеката -пубертет и адолесценција човека -цветање, плодоношење и сазревање плодова биљака -теорија еволуције(постанак нових врста кроз еволуционе процесе) - еволуција човека	- рад у пару или групи -самостални радови ученика -лабораторијске вежбе -демонстративна, монолошка, дијалошка ,илустративна метода -метод писања, текст метода -постављање огледа и приказивање добијених резултата -практичан рад	Биологија. Популација-бројност и густина Математика: Обрада података Биологија: Абиотички и биотички фактори Географија:Природно-географске одлике Европе и ваневропских континената Биологија:Биоми Географија: Биљни и животињски свет (регионална географија) Компетенција за учење: -има позитиван и одговоран однос према учењу -способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује и повезује знања -примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима , садржајем и интересовањима Одговоран однос према околини: -уочава чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине	-повеже промене које се дешавају у организму са током животног циклуса са активностима гена -повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције	-активност на часу -учешће у раду групе (пара) -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -провера путем кратких одговора -практични радови -наставни листићи 15-минутне провере; -дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	БИ. 1.3.9.; БИ. 1.3.10.; БИ. 1.3.4.; БИ. 1.3.3.; БИ. 2.3.5.; БИ. 2.3.6.; БИ. 3.3.3.; БИ. 3.2.5.; БИ. 3.2.3.;	

		-развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине Сарадња: -поштује правила заједничког рада и доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге -активно и конструктивно учествује у раду пара				
5.***Живот у екосистему*** -еволуција и развој екосистема -концепт климакса -циклуси кружења воде, кисеоника, азота и угљеника у природи и њихова повезаност -азотофиксација, микориза, симбиоза, симбиотски организми (лишајеви) -ограниченост ресурса(капаци тет средине), и одрживи развој -нестанак врста и фактори угрожавања -типични екосистеми Србије	- рад у пару или групи -самостални радови ученика -лабораторијске вежбе -демонстративна , илустративна метода -метод писања, текст метода -постављање огледа и приказивање добијених резултата -практичан рад -самостално закључивање и решавање	Компетенције ученика: Компетенција за учење: способност да самостално и у сарадњи са другима истражује открива и повезује нова знања -има позитиван и одговоран однос према учењу, Одговоран однос према околини: - уочава чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине -развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине	установи узрочно-последичне везе између губитка врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у трофичким мрежама -критички процени последице људске делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи -повежеђ утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије -истражи присуство инвазивних врста у	активност на часу -учешће у раду групе (пара) -примена наученог у свакодневном животу -провера путем кратких одговора -самопроцена сопственог рада -практични радови и огледи -наставни листићи 15-минутне провере; -дебате; -истраживачки пројекти; -дневници рада ученика;	БИ. 1.4.3.; БИ. 1.4.4.; БИ. 1.4.5.; БИ. 1.4.7.; БИ. 2.4.4.; БИ. 2.4.8.; БИ. 3.4.6.; БИ. 3.4.7.; БИ. 3.4.8.;	

-ретке и угрожене врсте Србије -инвазивне врсте, интродукција и реинтродукција -последице клобалних промена	проблемских ситуација	-практикује активности које подстичу одрживост (штедња воде, и енергије, рециклажа,) и повезује значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице и будућих генерација.	околини и вероватне путеве насељавања -истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју			

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ЦИЉ додатне наставе јесте да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине – у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самостални рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења, те доприноси њиховом оспособљавању за даље целоживотно образовање.

Тема	Садржај	Стандарди	Начин провере	Начин остваривања садржаја	Исход-постигнуће Ученик ће бити у стању да:
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	--Биолошки смисао адолесценције (родни и полни индентитет) - Заштита од полно преносивих болести	Напредни ниво: БИ.3.3.1;3.3.2; 3.3.3;3.3.4;3.3.5, 3.3.6;	посматрање испитивање ученички радови тест самостално закључивање и решавање проблемских ситуација; дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Усваја знања у већем обиму; Решава задатке напредног нивоа из теме“Човек и здравље“.
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Еволуција различитих група организама кроз геолошка доба; Излазак из воде на копно	Напредни ниво: БИ.3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.2.5; 3.2.6; 3.2.7; 3.2.8;	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Усваја знања у већем обиму; Решава задатке напредног нивоа из теме“Порекло и разноврсност живота“

НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Пубертет и адолесценција човека; Теорија еволуције;	Напредни ниво: БИ.3.3.1;3.3.2; 3.3.3;3.3.4;3.3.5, 3.3.6;	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Усваја знања у већем обиму; Решава задатке напредног нивоа из теме“Наслеђивање и еволуција“
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Еволуција и развој екосистема; азотофиксација, микориза, симбиоза; Одрживи развој;	Напредни ниво: БИ:3.4.1; 3.4.2; 3.4.3; 3.4.4; 3.4.5; 3.4.6; 3.4.7; 3.4.8;	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Усваја знања у већем обиму; Решава задатке напредног нивоа из теме „Живот у екосистему“

ПЛАН ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања,препознавања,откланњања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.

Тема	Садржај	Стандарди	Начин провере	Начин остваривања садржаја	Исход-постигнуће Ученик ће бити у стању да:
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	-Биолошки смисао адолесценције (родни и полни индентитет) - Заштита од полно преносивих болести	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.5.1., 1.5.2., 1.5.3., 1.5.4., 1.5.5., 1.5.6., 1.5.7., 1.5.8., 1.5.9.,	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални -метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво-родни и полни идентитет;основна правила наслеђивања, полно преносиве болести.
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Еволуција различитих група организама кроз геолошка доба;	ОСНОВНИ НИВО	посматрање испитивање ученички радови тест	-фронтални -индивидуални -метод писања	Боље разуме еволуцију различитих

	Излазак из воде на копно;	БИ. 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5., 1.2.6., 1.2.7.	самопроцењивање дискусија на часу	-практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	група организама кроз геолошка доба;
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Пубертет и адолесценција човека; Теорија еволуције;	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3., 1.4.4., 1.4.5., 1.4.6., 1.4.7., 1.4.8.	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво о еволуцији; пубертету и адолесценцији човека;
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Еволуција и развој екосистема; азотофиксација, микориза, симбиоза; Одрживи развој;	ОСНОВНИ НИВО БИ. 1.5.1., 1.5.2., 1.5.3., 1.5.4., 1.5.5., 1.5.6., 1.5.7., 1.5.8., 1.5.9.,	посматрање испитивање ученички радови тест самопроцењивање дискусија на часу	-фронтални -индивидуални --метод писања -практичан рад (израда плаката, паноа, презентације)	Боље разуме градиво о еволуцији и развоју екосистема; да схвати значење појмова: азотофиксација, микориза, симбиоза;

ИСТОРИЈА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје,појаве,процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи , сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: Недељни фонд часова 1, годишњи 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Основи проучавања прошлости Шта је историја, Историјски извори, Хронологија	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.	Математика Рачунске операције за израчунавање времена	– разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) – лоцира одређену временску одредницу на временској ленти – разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости – именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје – разврста историјске изворе према њиховој основној подели – повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека)	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.6. ИС.1.2.3. ИС.1.2.6. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.3.1.1. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1.	

2.Праисторија Човек у праисторији Открића у праисторији	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова	Музичка култура Улога музике у првобитном друштву. Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања).	наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији -разликује основне одлике каменог и металног доба	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.1.2.1. ИС.1.2.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.2.5 ИС.3.2.4.	
3. Стари Исток Египат, Месопотамија, Религија	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова	Музичкка култура атрибути богова; – музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама. Улога и место музике у античким	лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока -користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока -одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице -пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку -наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)	ИС.1.1.2. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.4. ИС.2.2.2. ИС.3.1.5	

		цивилизацијама: Индија, Сумер/ Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим.	-идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока -разликује врсте писама цивилизација Старог истока -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом -прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему -визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом	- праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		
4. Античка Грчка Грчки полиси Спарта и Атина, Грчко-персијски и пелопонески рат,	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка,		опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке -лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке -приказује друштвену структуру и државно уређење грчких	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1., ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5.	

Култура античке Грчке Хеленизам	монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова		полиса на примеру Спарте и Атине -пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој -идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата -истражи основна обележја и значај религије старих Грка -разликује легенде и митове од историјских чињеница -наведе значај и последице освајања Александра Великог -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију -израчуна временску удаљеност између појединих догађаја користи основне историјске појмове	- праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4 ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4. ИС.3.2.6.	
5. Антички Рим	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани;		лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови)	ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.3.	

Оснивање и развој Рима, Римски ратови, Култура античког Рима, Хричћанство	Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова		-наведе основне разлике између античке римске републике и царства -разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима -истражи основна обележја и значај религије античког Рима -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет -пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму -наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства -лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију	- провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.5.	

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ допунске наставе:

Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.
Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују.Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Увод у прошлост	Зашто учимо историју, Историјски извори, Рачунање времена	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе према њиховој основној подели и повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека - образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			– пореди историјске појаве		
2.Праисторија, Државе и друштва Старог истока	Подела праисторије, Открића у праисторији Египат и Месопотамија	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, рад у пару или групи	- наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; – разликује основне одлике каменог и металног доба, именује праисторијска налазишта на тлу РС и у свету, лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; – користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; – одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; – наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; – идентификује основна обележја и значај религије цивилизацијама Старог истока; – разликује врсте писама цивилизација Старог истока; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; – изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; – прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; – визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацоијом	ИС.1.1.6. ИС.1.1.2. ИС.1.1.9. ИС.2.1.4 ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свееска

3. Античка Грчка и Хеленизам	Грчки полиси Спарта и Атина, Грчко-песиски и Пелопонески рат Александар Велики	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; – приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој,идентификује узроке и последице Грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; – истражи основна обележја и значај религије старих Грка; – разликује легенде и митове од историјских чињеница; услова и географског положаја античке Грчке; – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма одговарајући миленијум, век или деценију; – израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; – користи основне историјске појмове	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.3 ИС 1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
4. Антички Рим	Настанак и уређење Рима, Римски ратови, Рим у доба царства, Хришћанство	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; – наведе основне разлике између античке римске републике и царства; – разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; – истражи основна обележја и значај религије античког Рима;	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			– илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; – наведе најзначајније последице;настанка и ширења хришћанства; – лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију		

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ додатне наставе: : Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.
На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.
На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Увод у прошлост	Зашто учимо историју, Историјски извори, Рачунање времена	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе према њиховој основној подели и повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека - образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.3.2.5.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
2.Праисторија, Државе	Подела праисторије,	Наративни, дијалошки, илустративни, видео	- наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.2.	Провере, дијалог, упитници,

и друштва Старог истока	Открића у праисторији Египат и Месопотамија	материјали, анализа, рад у пару или групи	– разликује основне одлике каменог и металног доба, именује праисторијска налазишта на тлу РС и у свету, лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; – користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; – одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; – наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; – идентификује основна обележја и значај религије цивилизацијама Старог истока; – разликује врсте писама цивилизација Старог истока; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; – изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; – прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; – визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацоијом	ИС.1.1.9. ИС.2.1.4. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.2.1.4. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.2.5.	самоевалуација ученика, педагошка свееска
3. Античка Грчка и Хеленизам	Грчки полиси Спарта и Атина,	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; – приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине;	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.3	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација

	Грчко-песиски и Пелопонески рат Александар Велики		– пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој,идентификује узроке и последице Грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; – истражи основна обележја и значај религије старих Грка; – разликује легенде и митове од историјских чињеница; услова и географског положаја античке Грчке; – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма одговарајући миленијум, век или деценију; – израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; – користи основне историјске појмове	ИС 1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.2. ИС.3.1.5. ИС.3.2.5.	ученика, педагошка свеска
4. Антички Рим	Настанак и уређење Рима, Римски ратови, Рим у доба царства, Хришћанство	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; – наведе основне разлике између античке римске републике и царства; – разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; – истражи основна обележја и значај религије античког Рима; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева уантичком Риму;	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.5.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			– наведе најзначајније последице;настанка и ширења хришћанства; – лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију		

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставе Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје,појаве,процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи , сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: Недељни фонд часова 2, годишњи 72

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Основи проучавања прошлости Временски окир Средњег века, Историјски извори за средњи век, Европске монархије ранаог средњег века	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна,	Ликовна култура Уметничко наслеђе (музеји и експонати), Уметничко наслеђе (грађевине, скулптуре и паркови), : Стваралачка уобразиља (стварност и машта, значај маште; разноврсне информације као подстицај за стварање – снови, бајке, митови, легенде...)	разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима,	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	

	демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.		-разврста историјске изворе за средњи век -пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у Средњем веку – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима,пореди историјске појаве	спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		
2. Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку Српске земље Рашка и Дукља, Досељавање Словена на Балканско полуострво, Христијанизација	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова	Српски језик и књижњвност Читање са разумевањем одабраних текстова, јасно изражавање, Епске народне песме,Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава”) Географија Миграције становништва, Типови насеља, Урбанизација, град − унутрашња структура и односи са околним простором. Село и рурални процеси, Положај и границе Европе.	– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.1.2.1. ИС.1.2.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.2.5 ИС.3.2.4.	

		Природне карактеристике Европе, Појам и функција државних граница, облик владавине Музичка култура Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији, Световна музика средњег века: трубадури, трувери, Верска настава Христијанизација	различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту			

3. Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку Крсташки ратови, Србија у време Немањића	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова	Музичка култура Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији, Световна музика средњег века: трубадури, трувери, византијско певање Српски језик и књижевност Епске народне песме о Косовском бoју и Марку Краљевићу,	– пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи,	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1 ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5 ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4.	

			презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација –сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни			
4. Европа, свет и српске земље у раном новом веку Продор Турака на Балканско полуострво Српска држава и народ у позном средњем веку, Географска открића,	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на	Српски језик и књижевност Народне епске приче и песме косовског и покосовског циклуса	образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних	усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1., ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2.	

Градови у Новом веку, Хуманизам и ренесанса, Апсолутистичке монархије, Реформациај и противреформација	тексту, метода писаних радова		историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -пореди историјске појаве; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних,	- праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.3.1.4 ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4. ИС.3.2.6.	

			научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.			

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ допунске наставе:

Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.
Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.
Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују.Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Увод у прошлост Средњег века	Временски оквир и подела Средњег века Историјски извори за Средњи век	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе према њиховој основној подели и повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека - образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве	ИС.1.1.1 ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5 ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

2.Европа и Средоземље у раном средењем веку	Еврпске монархије раног средњег века, Византија, Франачка, држава Арабљана	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, рад у пару или групи	- образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; - пореди историјске појаве; - наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; - на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); - сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; - приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку - сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свееска
3.Срби и њихово окружење у раном средњем веку	Досељавање Срба и других Јужних Словена, Српске државе Рашка и Дукља,	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- пореди историјске појаве; - наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку - идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика,

	Покрштавање Срба у других Јужнх Словена и њихова рана култура		– изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација –сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни)	ИС.1.2.1. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5.	педагошка свеска
4.Европа у позном средњем веку	Крсташки ратови	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -пореди историјске појаве; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			-приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.		
5.Срби и њихово окружење у позном средњем веку	Српска држава у доба Немањића, Продор Турака на Балканско полуострво	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа	- образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -пореди историјске појаве;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.		

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ додатне наставе: : Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.

На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.

На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Увод у прошлост Средњег века	Временски оквир и подела Средњег века Историјски извори за Средњи век	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе према њиховој основној подели и повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека - образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве	ИС.1.1.1 ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5 ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
2.Европа и Средоземље у раном средењем веку	Еврпске монархије раног средњег века, Византија,	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали,	– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свееска

	Франачка, држава Арабљана	анализа, рад у пару или групи	– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.1.2.1.	
3.Срби и њихово окружење у раном средњем веку	Досељавање Срба и других Јужних Словена, Српске државе Рашка и Дукља, Покрштавање Срба у других Јужнх Словена и њихова рана култура	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	– пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација –сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни)	ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4.	
4.Европа у позном средњем веку	Крсташки ратови	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	- образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -пореди историјске појаве; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4 ИС.3.2.6. ИС.3.2.5.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			-илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.		
5.Срби и њихово окружење у позном средњем веку	Српска држава у доба Немањића, Продор Турака на Балканско полуострво	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа	- образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -пореди историјске појаве; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			-илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.	ИС.3.2.6. ИС.3.2.5.	

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје,појаве,процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи , сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: Недељни фонд часова 2, годишњи 72

Тема (садржај)	Начин остваривања	Корелација	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ Основне каракеристике Новог века Историјски извори за проучавање историје Новог века	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује,		На крају часа ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла;	- усмена провера (индивидуална и групна), 15-мин. тестови, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1. ИС.3.2.5.	

	решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.		раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.			
ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА, ДО СРЕДИНЕ XIX ВЕКА Доба револуција, грађанска, историјска и национална Америчка, Француска револуција, Наполеон и његово доба Српска револуција	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује,	Биологија: Употреба микроскопа Физика: Оптички инструменти, парна машина Српски језик: хајдуци и ускоци Прича о кмету Симану	На крају часа ученик ће бити у стању да: доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;	- усмена провера (индивидуална и групна),15-мин.тестови, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2.	

	закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; пореди информације приказане на историјској карти са	ваннаставним активностима	ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	

			информацијама датим у другим симболичким модалитетима; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаје појава на основу поређења извора различитог порекла; уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других;			

			раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.			
ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА Други српски устанак Настанак европских националних држава Повратак Обреновића	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује,		На крају часа ученик ће бити у стању да: доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;	- усмена провера (индивидуална и групна), 15-мин. тестови, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2.	

	закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност) приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне	ваннаставним активностима	ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	

			личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.			
ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА Промене у српском друштву на почетку 20. века Балански ратови Први светски рат	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује	Српски језик: Плава гробница-Милутин Бојић Међу својима-Владислав Петковић Дис	На крају часа ученик ће моћи да доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости;	- усмена провера (индивидуална и групна) 15-мин.тестови, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС. 1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4.	

	Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу		ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5.	

			поређења извора различитог порекла; уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.			

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљ допунске наставе:

Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују.Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Основи проучавања прошлости	Временски оквир проучавања Новог века, Историјски извори за проучавање историје Новог века	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса,политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја,уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

2. Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба до средине 19.века	Доба револуција	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свееска
3.Европа,свет, српске државе и народ у другој половини 19.века	Европске државе Италија и Немачка, Модерна Србија и Црна Гора	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
4.Европа,свет, српске државе и народ на почетку 20. века	Велике силе, Балкански и Први светски рат	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској наратији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.		

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ додатне наставе: : Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.

На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.

На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Основи проучавања прошлости	Временски оквир проучавања Новог века, Историјски извори за проучавање историје Новог века	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса,политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја,уочава специфичности у тумачењу	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.3.2.1.	
2. Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба до средине 19.века	Доба револуција	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свееска
3.Европа,свет, српске државе и народ у другој половини 19.века	Европске државе Италија и Немачка, Модерна Србија и Црна Гора	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;уочава специфичности у тумачењу	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

			одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.		
4.Европа,свет, српске државе и народ на почетку 20. века	Велике силе, Балкански и Први светски рат	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе историје: Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје,појаве,процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи , сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА: 2 часа недељно, годишњи фонд 68

Тема (садржај)	Начин остваривања	Корелација Међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у		– смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	Иницијално процењивање, вршњачко процењивање усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са	ИС1.1.3. ИС1.1.4. ИС.1.1.8 ИС.1.1.1 ИС.1.2.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.8 ИС.2.1. ИС.2.1.5 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.2.1 ИС.3.2.5	

	раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.			другима, спремности да подржи друге и да им помогне)		
ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА Последице Великог рата (демографски и материјални губици,одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировнаконференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у	Ликовна култура, сликарски правци између два светска рата, Пабло Пикасо	доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, изведе закључак о повезаности националне историје са	- усмена провера (индивидуална и групна, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4	

последице).Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе).Политичке и друштвено-економске прилике у Европи Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво;конституисање државе, политички живот; међународни положај;економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање). Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин,Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, ВолтДизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини,Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, АлександарI, Марија, Петар II и Павле	раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна,на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот, – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва;		ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	

Карађорђевић, Никола ПашићСтјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, ВлаткоМачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић			– идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликата, – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника			
ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зараћене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз,	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује,	Српски језик и књижевност, Дневник Ане Франк, Холокауст Физика,Нуклеарна енергија, Атомска бомба у Другом светском рату	- доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера	- усмена провера (индивидуална и групна), школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2	

окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; стварање ОУН. Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Дијана Будисављевић	закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна,на примерима из савремене историје, важност - поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; - илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва;		ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	

			– идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликата, – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији			
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети;	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје,	Музичка култура, Нови музички жанрови по завршетку Другог светског рата-Рокен рол	- доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба. – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности,	- усмена провера (индивидуална и групна) школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.6 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС1.1.10. ИС.1.2.2 ИС.1.2.4 ИС.1.2.6. ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС.2.1.6	

научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање,несврста ност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури. Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Голда Меир, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић,	уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		– изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна,на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу, – образложи утицај доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима,	другима, спремности да подржи друге и да им помогне)	ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.2.2.5 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.4 ИС.3.2.5	

			– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба. – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна,на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва,			

			– пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу, – образложи утицај			
СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције,			доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба. – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво,	усмена провера (индивидуална и групна) школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6	

савремени културни покрети. Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спорт.			– идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту – препозна,на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу, – образложи утицај доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба.		ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	

Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница.			– образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, препозна,на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на			

			промене у друштву, економији и природном окружењу			

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ допунске наставе: Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују.Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Основи проучавања прошлости	Историјски извори за проучавање историје Савременог доба Југословенска краљевина	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти;пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржајапоредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
2. Други светски рат	Српски народ у Другом светском рату,	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, рад у пару или групи	Смешта догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; уочи динамику различитих историјских појава и промена на	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика,

	Свет у Другом светском рату		историјској карти;пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржајапоредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	педагошка свееска
3.Југославија после Другог светског рата	Српски народ после Другог светског рата	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; -наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; - доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; -идентификује основне карактеристике	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
4. Свет после Другог светског рата	Међународни односи по завршетку	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа,	уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти;	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација

	Другог светског рата, Хладни рат и блоковска подела света	Рад у пару или групи	-наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; - доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; -идентификује основне карактеристике	ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	ученика, педагошка свеска

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљ допунске наставе: Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују.Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
1.Основи проучавања прошлости	Историјски извори за проучавање историје Савременог доба Југословенска краљевина	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти;пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржајапоредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
2. Други светски рат	Српски народ у Другом светском рату,	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, рад у пару или групи	Смешта догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти;пореди различите историјске	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација

	Свет у Другом светском рату		изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржајапоредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	ученика, педагошка свееска
3.Југославија после Другог светског рата	Српски народ после Другог светског рата	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи	уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; -наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; - доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; -идентификује основне карактеристике	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	Провере, дијалог, упитници, самоевалуација ученика, педагошка свеска
4. Свет после Другог светског рата	Међународни односи по завршетку Другог светског рата, Хладни	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа,	уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти;	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7.	Провере, дијалог, упитници,

	рат и блоковска подела света	Рад у пару или групи	-наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; - доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; -идентификује основне карактеристике	ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	самоевалуација ученика, педагошка свеска

ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе: Упознавање ученика са градивом које ће бити обрађивано у V разреду; упознавање ученика са уџбеником и осталим наставним средствима; стицање основних астрономских и математичко-географских знања о Васиони, Сунчевом систему, облику и величини Земље, њеном положају у Васиони; картографско описмењавање, употреба географских карата током учења и у свакодневном животу; стицање знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу; развијање географског мишљења и естетских опажања и осећања приликом посматрања природних феномена; развијање свести о значају заштите и очувања животне средине; стицање знања, развијање вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њиховој примени у свакодневном животу; развијање опште културе и образовање ученика;

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- упознају предмет проучавања, поделу и значај географије као наставног предмета и науке уопште;
- стекну најосновнија знања о васиони и васионским телима и њиховим основним својствима;
- стекну основна знања о Сунчевом систему;
- стекну основна знања о Земљи-планети, њеном постанку, облику и величини;
- стекну основна знања о Земљиним кретањима и њиховим последицама;
- стекну основна знања и вештине из картографије и да се оспособе за коришћење географске карте као извора информација и оријентације;
- схвате унутрашњу грађу Земље и да разумеју данашњи распоред копна и мора и изглед рељефа;
- разумеју антропогене утицаје на рељеф;
- стекну основна знања о структури и саставу атмосфере;
- стекну основна знања о времену и метеоролошким елементима, клими, климатским факторима и основним типовима климе на Земљи;
- разумеју потребу очувања и заштите атмосфере;
- се оспособе за коришћење географске литературе, Интернета и различитог илустративног материјала у сврху лакшег савлађивања наставног градива;

Посебни оперативни задаци:
Ученици треба да:
- развијају способности за активно стицање и примену знања из географије кроз самостално учење и истраживање.

Организациони облици рада-
Недељни фонд часова је 1, а годишњи 36
-Циљ наставе остварује се путем следећих организационих облика рада:
- редовна настава;
- часова допунске наставе;
- часова допунске наставе;

Тема (садржај)	Начин остваривања	Корелација	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена (пројектна настава)
Човек и географија -Ширење географских хоризоната и велика географска открића -Одговорност човека према планети	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са ранијим градивом, упоређује.		-ученик повезује постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком - Ученик показује значај учења географије за свакодневни живот човека	Разговор, усмена провера	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.2.	
Васиона -Васиона, галаксија, млечни пут,	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна.	-Српски језик - "Поход на мјесец" - Бранко Ћопић (географија -	-разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут и Сунчев систем	- усмена провера (индивидуална и групна)	ГЕ.1.2.1. ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ 2.1.4.	

звезде и сазвежђа -Сунчев систем	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са ранијим градивом, упоређује.	сателити: месец, месечеве мене, мала тела Сунчевог система)	-разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике	- писмена провера (иницијални тест, контролни задаци, 15-мин тестови, домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава) - формативно праћење	ГЕ 3.1.1.	
Планета Земља -Облик и димензије Земље -Ротација Земље	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна.	Математика-Обим и површина тела (географија-Облик и димензије Земље)	-описује распоред копна и воде и наводи називе континената и океана	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци,	ГЕ.1.2.1. ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.	

-Револуција Земље	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са ранијим градивом, упоређује.	-Ликовна култура - природа и њени облици (географија - обликовање рељефа дејством спољашњих сила) -Ликовна култура - линије у природи (географија - обликовање рељефа дејством спољашњих сила)	-описује облик Земље, помоћу глобуса - разликује и објашњава Земљина кретања	15-мин тестови, домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава) - формативно праћење		
Унутрашње грађа и рељеф Земље -Литосферне плоче -Вулкани и земљотреси -Стене	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша,	-Ликовна култура - природа и њени облици (географија - обликовање рељефа дејством спољашњих сила)	-разликује деловање унутрашњих сила -разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље -разликује хипоцентар и епицентар	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, домаћи радови)	ГЕ.1.2.1. ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.	

-Постанак рељефа -Обликовање рељефа -Човек и рељеф	посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са ранијим градивом, упоређује.	-Ликовна култура - линије у природи (географија - обликовање рељефа дејством спољашњих сила)	-наводи спољашње силе -наводи примере деловања човека на промене у рељефу	- провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава) - формативно праћење		
Ваздушни омотач Земље -Атмосфера -Време и клима -Човек и клима	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице,	„Клима Србије“ Познавање природе и друштва 4.разред „Како се ваздух мења када се хлади и загрева“ Познавање	описује структуру атмосфере -разликује појам времена од појма климе -наводи примере утицаја човека на загађивање атмосфере	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и	ГЕ.1.2.3 ГЕ.2.1.2 ГЕ2.1.4 ГЕ.2.2.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.2.2.	

	поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са ранијим градивом, упоређује.	природе и друштва 3.разред		умења кроз разноврсне практичне радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава) - формативно праћење		
Воде на Земљи -Светско море -Воде на копну -Човек и вода	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења.	„Воде Србије“ Познавање природе и друштва 4.разред „Воде наших крајева“ Познавање природе и друштва 3.разред Кружење воде у природи Познавање	-разликује океане и мора, заливе и мореузе -прави разлику између речне мреже и речног система -наводи примере утицаја човека на загађивање воде	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне радове	ГЕ.1.2.1. ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.	

	Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са ранијим градивом, упоређује.	природе и друштва 3.разред		- праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава) - формативно праћење		
Биљни и животињски свет на Земљи -Распрострањеност флоре и фауне на Земљи -Угроженост и заштита живог света	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова. Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава	Биологија-„ Прилагођавање живих бића условима средине“, географија-„Распростирање биљног и животињског света на Земљи“ Биологија-„ Позитиван и негативан утицај човека на жива бића и животну	-помоћу карте наводи природне зоне и живи свет у њима -описује утицај човека на изумирање одређених врста биљака и животиња -наводи примере за заштиту живог света на Земљи	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни	ГЕ.1.2.1. ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.	

	на повезивање са ранијим градивом, упоређује.	средину“, географија- „Угроженост и заштита живог света“		рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава) - формативно праћење		

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за географију. Додатна настава продубљује и проширује географска знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању географских садржаја; Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање. Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности. Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Географија	**Васиона** Упознајмо Свемир (*израда школског телуријума*) Кретања Земље - пројекција филма Прве представе Земље - Гагарин и Армстронг - израда Power Point презентације	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик проширује стечена знања о Свемиру. упознаје начине проматрања кретања небеских тела и њихове екстраполације. приступа групној изради школског телуријума. сагледава прве представе о планети Земљи и њихов утицај на развој научне мисли.	ГЕ 3.1.1	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Планета Земља-ротација и револуција**	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода	Спознаје последице Ротације и Револуције. Спознаје развој рачунања времена кроз историју	ГЕ 3.2.1. ГЕ 3.2.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови,

	- Последице Ротације и Револуције Земље - Календар - грешке у рачунању времена - Датумска граница (пројекција филма)	рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Познаје грешке и разлоге грешака у рачунању времена путем календара. Упознаје лик и дело М. Миланковића. Упознаје појаву датумске границе и начине исправног рачунања грешке коју проузрокује.		неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Унутрашња грађа и рељеф Земље** -литосферне плоче, вулканизам и земљотреси, стене, постанак и обликовање рељефа - Вулкани и земљотреси - израда Power Point презентације - Кањони и клисуре у Србији - групно истраживање - Ђавоља Варош - чудо градитељства,, - пројекција наставног филма	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик зна како настаје рељеф. Зна начине деловања унутрашњих сила земље. - Графички представља изглед литосфере. Разуме разлоге континенталних померања. Сагледава вулканизам и земљотресе и рушилачко дејство које изазивају. Спознаје процес стварања рељефа путем спољашњих сила. Путем групног истраживања упознаје и уме да именује карактеристичне облике рељефа овог типа.	ГЕ 3.2.1. ГЕ 3.2.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

	- Пећински системи на нашим просторима - израда Power Point презентације				
Географија	**Атмосфера**: Време и прогноза времена Будимо метеоролози ... Синоптичке карте и клима дијаграми - израда и начин читања „Ефекат стаклене баште„ - експеримент	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Зна климатске факторе који формирају климу на нашим просторима. Зна механизме праћења и прогнозе времена. Зна функционисање уређаја и апаратура за мерење времена. Уме да сагледа клима дијаграм Зна облике загађивања атмосфере. Учествује у праћењу основних елемената времена у локалној средини и групној изради клима дијаграма.	ГЕ 3.2.1. ГЕ 3.2.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
	Хидросфера Светско море Воде на копну - израда Power Point презентације Значај заштите мора и копнених вода - групно истраживање NET-а	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира,	Зна особености акваторије великих водених површина. зна распоред и границе простирања. Приступа групној изради презентације о водама на копну, на основу прикупљених података путем интернета. објашњава значај мора и резерва пијаће воде на копну.	ГЕ 2.2.2. ГЕ 3.2.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге

		асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	зна мере заштите водених екосистема.		и да им помогне); израда ппв, израда онлајн немих карата, асоцијација и тедтова
	Биљни и животињски свет Биљни и животињски свет - израда Power Point презентације Поруке о заштити природе - израда плаката (press clipping)	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	-Користи ИКТ -помоћу карте наводи природне зоне и живи свет у њима -описује утицај човека на изумирање одређених врста биљака и животиња -наводи примере за заштиту живог света на Земљи	ГЕ.2.2.1. ГЕ.2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне); израда ппв, израда онлајн немих карата, асоцијација и тедтова

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа настава географије у основној школи.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Географија	**Васиона** -Сунчев систем (Сунце, планете, сателити, астероиди, комете и метеори)	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- Именује васионска тела: звезде, планете, сателите, метеоре, астероиде - Разликује појмове: Васиона, Сунчев систем, светлосна година. - Препознаје и описује васионска тела. - Уме да објасни значај Сунца за развој живог света на Земљи. - - - Препознаје и именује Месечеве мене. - Сагледава значај појединих небеских тела у оријентацији.	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.2. ГЕ 1.2.3.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Планета Земља** -ротација и револуција	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре,	- Именује кретања Земље - Препознаје и описује Земљина кретања. - Разликује појмове: зора, јутро, подне, вече, ноћ, обданица, оса, полови, Екватор. - објашњава уз помоћ наставника појединих	ГЕ 1.2.2. ГЕ 1.2.3.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и

		истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	последица ротације и револуције		групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Унутрашња грађа и рељеф Земље** -литосферне плоче -вулканизам - земљотреси, - стене, - постанак и обликовање рељефа	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује	Овладавање основним знањима о грађи Земље и Земљине коре, врстама стена и изгледу Земљине површине, настанку и обликовању рељефа, силама које утичу на формирање облика рељефа. Дефинисање и разумевање основних .појмова – континент, рељеф, планина, котлина, речна долина, вулкан, земљотрес, пећина ... Препознаје унутрашњу грађу земље и на слици или моделу именује Земљине сфере. Именује стене које улазе у састав Земљине коре (магматске, седиментне, метаморфне. Зна шта су фосили и њихову намену. Зна шта је рељеф и његову основну поделу Разликује облике рељефа на карти	ГЕ 1.2.2. ГЕ 1.2.3.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

Географија	**Ваздушни омотач Земље** -атмосфера, време - клима	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- Именује слојеве атмосфере и описује њихове одлике. - Описује одлике тропосфере. - Наводи састав атмосфере и највеће загађиваче. - Објашњава значај атмосфере за опстанак живог света на Земљи. - Разликује појмове време и клима. - Разуме значај временске прогнозе за човека и његову делатност.	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.4.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	Воде на Земљи -Светско море - Воде на копну	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик познаје појам светско море. уме да прикаже хоризонталну поделу светског мора. Познаје појам саланитет мора. уме да наведе кретања морске воде. Разликује воде на копну. Дефинише појмове: речни ток, речна мрежа, речни систем.	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.4.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Биљни и животињски свет на Земљи**	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани;	Схвата неравномеран распоред биљних и животињских заједница на Земљи, као иусловљеност	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.4.2.	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови,

	- распростирање биљног и животињског света -угроженост живог света	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	климатским одликама поднебља. Познаје неке облике нарушавања еко система и појаве угрожених биљних и животињских врста.		неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ и задаци:

Циљ наставе: Упознавање ученика са градивом које ће бити обрађивано у VI разреду; упознавање ученика са уџбеником и осталим наставним средствима; картографско описмењавање, употреба географских карата током учења и у свакодневном животу; Потребно је да ученици упознају основне појмове из географије становништва и насеља, схвате значај и улогу природних, друштвених и привредних чинилаца и њихово јединство; Схвате појмове природне и географске средине и појам географске регије; стекну основна знања о привреди, њеној подели и факторима разоја; Упознају најважније међународне организације и интеграцијске процесе у Европи и свету, као и њихов значај за политички, економски и културни развој; разумеју значај и домет међународних организација у очувању мира и безбедности и развијању пријатељских односа међу народима; упознају најважније природне, друштвене и економско-географске одлике Европе и специфичности њених регија и држава; самостално да користе географску карту као извор информација; познају и поштују традицију и интегритет других народа; Утврдити најважније природне, друштвене и економско-географске одлике Европе; утврдити основне хидрографске и биогеографске појмове;

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- упознају људске активности које утичу на квалитет животне средине и схвате неопходност њеног очувања, унапређивања и заштите;
- стекну основна знања и вештине из картографије и да се оспособе за коришћење географске карте као извора информација и оријентације;
- упознају основне појмове из географије становништва и насеља, схвате значај и улогу природних, друштвених и привредних чинилаца и њихово јединство;
- схвате појмове природне и географске средине и појам географске регије;
- стекну основна знања о привреди, њеној подели и факторима развоја;
- упознају најважније међународне организације и интеграцијске процесе у Европи и свету, као и њихов значај за политички, економски и културни развој;
- разумеју значај и домете међународних организација у очувању мира и безбедности и развијању пријатељских односа међу народима;
- упознају најважније природне, друштвене и економскогеографске одлике Европе;
- самостално користе географску карту као извор географских информација у процесу стицања нових знања и истраживања и у свакодневном животу;

Посебни оперативни задаци: Ученици треба да:

- поседују осећање социјалне припадности и привржености сопственој породици, нацији и култури, познају традицију и учествују у њеном очувању;
- познају и поштују традицију и идентитет других народа, заједница и социјалних група.
- развијају способности за активно стицање и примену знања из географије кроз самостално учење и истраживање.

Организациони облици рада: Недељни фонд часова је 2, а годишњи фонд 72.
Остали облици су: редовна настава, допунска настава, додатни рад и слободне активности.

Тема (садржај)	**Начин остваривања**	**Корелација**	**Постигнућа**	**Начин провере**	**Стандарди**	**Напомена (пројектна настава)**
Друштво и географија: -Друштвена географија, предмет проучавања и подела	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метод разговора Ученик: пише, чита, слуша, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	Географија 5. разред (Човек и географија)	– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;	Разговор, усмена провера	ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.3.1.	
Географска карта:	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани;	Познавање и друштва 3.	-одређује математичко	- иницијални тест	ГЕ 1.1.1 ГЕ 1.1.2	

- Географска/картографска мрежа - Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. - Појам карте и њен развој кроз историју. - Елементи карте (математички, географски и допунски). -Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти. - Подела карата према садржају и величини размера. - Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.	Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова, разговора Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	разред (Географска карта) Географија 5. разред (Ротација и револуција) Математика 5. разред (Тачка, права, полуправа и дуж) Природа и друштво 3. разред (Оријентација помоћу плана) Ликовна кулура 5. разред (Визуелно споразумевање)	географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	-усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и	ГЕ 1.1.3 ГЕ 2.1.1 ГЕ 2.1.2 ГЕ 2.1.3 ГЕ 2.1.4 ГЕ 3.1.1	

				ваннаставним активностима (додатна и допунска настава)		
Становништво: - Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву. - Број и распоред становништва на Земљи. - Природно кретање становништва. - Миграције становништва. - Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске. - Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова, разговора Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	Историја: Хришћанска црква и исламски свет (географија-национална и верска структура становништва) -Историја - досељавање Словена на Балканско полуострво (географија - миграције) Природа и друштво 4. разред (Број становника; Одлике становништва) Природа и друштво 3. разред (Становници нашег краја)	– доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних,	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да	ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.1.1	

			етничких и културних група;	подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава)		
Насеља: - Појам и настанак првих насеља. - Положај и географски размештај насеља. - Величина и функције насеља. - Типови насеља. - Урбанизација. - Град − унутрашња структура и односи са околним простором. -Село и рурални процеси	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова, разговора Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	-Историја - досељавање Словена на Балканско полуострво (географија - миграције) Историја 5. разред (Прве људске заједнице и живот човека у праисторији) Природа и друштво 4. разред (Село и град) Природа и друштво 3. разред (Занимања људи у мом крају)	– анализира географски положај насеља; - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у држави, Европи и свету - доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесеса структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у	ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.1.1	

				разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава)		
Привреда: - Привреда, привредне делатности и сектори привреде. - Пољопривреда и географски простор. - Индустрија и географски простор. - Саобраћај, туризам и географски простор. - Ванпривредне делатности. - Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету.--Концепт одрживог развоја.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова, разговора Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује,	Природа и друштво 4. разред (Делатност људи у брдско-планинским крајевима; Делатност људи у равничарским крајевима;) Природа и друштво 3. разред (Људска делатност; Саобраћај у завичају; Материјали и њихова употреба)	– уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.4.2. ГЕ 1.3.2. ГЕ 3.3.2.	

	организује, учествује, објашњава, усмерава	Природа и друштво 4. разред (Производња и услуге, понуда и потражња) Техника и технологија 5. разред (Појам и подела материјала, врсте и својства материјала) Техника и технологија 5. разред (Природни ресурси на Земљи: материја, енергија, простор и време; Утицај развоја технике на живот на Земљи;)		(спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава)		
Држава и интеграциони процеси: - Појам и настанак првих држава. - Географски положај државе.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова, разговора	Природа и друштво 4. разред (Држава и владари; Територија и границе; Обележја државе)	– објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте,	ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.3.2. ГЕ 3.3.2.	

- Величина и компактност територије државе. - Појам и функција државних граница. - Главни град. - Облик владавине. - Политичко-географска карта Европе после Другог светског рата. - Политичко-географска карта света после Другог светског рата. - Територијални интегритет и спорови. - Интеграциони процеси	Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	Историја 5. разред (Стари Египат)	савремене политичко-географске карте света;	школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима (додатна и допунска настава)		
Географија Европе - Географске регије и регионална географија.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна.	Историја- Јужни Словени и околни народи (географија-	– објасни како се издвајају географске регије;	- усмена провера (индивидуална и групна)	ГЕ 1.4.1. ГЕ 2.4.1. ГЕ 3.4.1.	

- Положај и границе Европе. - Природне карактеристике Европе. - Становништво Европе. - Насеља Европе. - Привреда Европе. - Географске регије Европе	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних и практичних радова, разговора Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	становништво Јужне Европе и Балканског полуострва) Музичка култура-химна Боже правде (географија-Србија) Историја- Срби и њихово окружење у раном средњем веку (географија-Србија и Балканске државе) -Музичка култура - "Шпанска песма" (географија - Шпанија) -Музичка култура - европска уметничка музика (географија - опште одлике Европе) -Музичка култура - Руска народна песма	– илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.	- писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		

		"Карабушка" (географија - Руска Федерација) -Музичко-слушање песме Зима Ј.С. Баха (географија-земље Средње Европе и Аустрија) -Музичко-слушање опере Лоенгрин-Вагнер (географија-земље Средње Европе и Немачка) - Музичко-слушање IX симфоније, Оде радости- Бетовен (географија-Интеграцијски процеси у Европи		(додатна и допунска настава)		

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа настава географије у основној школи.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
	Географска карта: Географска/картографска мрежа. Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. -Појам карте -Елементи карте -Картографски знаци -Подела карата према садржају и величини размера	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- Именује почетни меридијан и почетну паралелу; - Анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; - Анализира, чита и тумачи елементе карте; - Објасни значај карте у свакодневном животу; - Објасни значај картографских знакова;	ГЕ.1.1.1. ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.1. ГЕ.2.1.2	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Становништво и насеља**	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани;	Ученик упознаје основне појмове броја и распореда становника на земљи: екумена, демографија, густина насељености.	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.3.1.	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци,

	Структуре светског становништва. Насеља - врсте и типови, конурбације.	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	зна да објасни природни прираштај (наталитет, морталитет. Зна да објасни појам миграције. Упознаје основне појмове структуре светског становништва: старост, пирамида старости, људске расе (европеидна, негроидна, монголоидна). Упознаје појам религије и зна да наброји које су светске религије. Зна да објасни појам насеља: конурбације и мегалополиси. Дефинише појам урбанизација.		тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Привреда**: -подела на привредне делатности и гране; -пољопривреда и њена подела -индустрија Терцијарни сектор -квартарни сектор	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на	Дефинише појам привреда. Упознаје појмове обновљивих и необновљивих приодних ресурса. Зна шта је појам географске регије и карактеристике регије. У стању је да дефинише појам привреде и привредне секторе. Дефинише појмове примарне, секундарне и терцијалне делатности. Зна на које се гране деле пољопривреда и индустрија. Схвата разлику између лаке и тешке индустрије.	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.2.	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

		повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.			
Географија	**Регионална географија Европе**: - Географске регије и регионална географија. Положај и границе Европе. Природне карактеристике Европе. Становништво Европе. Насеља Европе. Привреда Европе.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Разуме географско-физичке одлике Европе. Има увид у друштвено-економске одлике Европе. Зна политичку и регионалну поделу Европе. Приказује у главним цртама разноликост природе у Европи. Уз помоћ наставника приказује регионалну поделу Европе. Даје кратак географски приказ земаља	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.4.2.	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за географију. Додатна настава продубљује и проширује географска знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању географских садржаја; Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање. Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности. Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Географија	**Географска карта:** - **Г**еографска/картографска мрежа. -Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. -Појам карте -Елементи карте -Картографски знаци -Подела карата према садржају и величини размера	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географ-ских објеката, појава и процеса; – одређује математичко географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	ГЕ 2.1.1 ГЕ 2.1.2 ГЕ 2.1.3 ГЕ 2.1.4 ГЕ 3.1.1.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација

Географија	**Становништво и насеља на Земљи:** Структуре светског становништва - израда Power Point презентације Конурбације и мегалополиси у свету- израда Power Point презентације	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	На основу стечених знања и постављених задатака приступа прикупљању података путем интернета и доступне литературе. учествује у изради презентација на задату тему. Упознаје највеће светске мегалополисе и конурбације. Развија свест о савременом начину живљења у великим срединама. Сагледава правце стварања нових великих насеобинских заједница. Сагледава верске, образовне и етничке разноликости међу народима. Познаје демографске тенденције у свету	ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2. ГЕ 3.1.1.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација
Географија	**Привреда**: -Привреда, привредне делатности и сектори привреде. -Пољопривреда и географски простор.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре,	Упознаје појмове обновљивих и необновљивих природних ресурса, рециклаже. доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине;	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.4.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за

	-Индустрија и географски простор. -Саобраћај, туризам и географски простор. -Ванпривредне делатности. -Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету. -Концепт одрживог развоја.	истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	– вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;		самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација
Географија	**Географија Европе** - Географске регије и регионална географија. - Положај и границе Европе ((израда онлајн немих карата и презентација) - Природне карактеристике Европе (израда онлајн немих карата) - Становништво Европе. - Насеља Европе (израда онлајн немих карата).	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	-развој ИКТ компетенција – објасни како се издвајају географске регије; – илуструје уз помоћ карте географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација

	- Привреда Европе (израда онлајн тестова). - Географске регије Европе (израда онлајн тестова, асоцијација и немих карата).				

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа настава географије у основној школи.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
	Географска карта: Географска/картографска мрежа. Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. -Појам карте -Елементи карте -Картографски знаци -Подела карата према садржају и величини размера	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- Именује почетни меридијан и почетну паралелу; - Анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; - Анализира, чита и тумачи елементе карте; - Објасни значај карте у свакодневном животу; - Објасни значај картографских знакова;	ГЕ.1.1.1. ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.1. ГЕ.2.1.2	- усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Становништво и насеља** Структуре светског становништва. Насеља - врсте и типови, конурбације.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или	Ученик упознаје основне појмове броја и распореда становника на земљи: екумена, демографија, густина насељености. зна да објасни природни прираштај	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.3.1.	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и

		скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	(наталитет, морталитет. Зна да објасни појам миграције. Упознаје основне појмове структуре светског становништва: старост, пирамида старости, људске расе (европеидна, негроидна, монголоидна). Упознаје појам религије и зна да наброји које су светске религије. Зна да објасни појам насеља: конурбације и мегалополиси. Дефинише појам урбанизација.		групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)
Географија	**Привреда**: -подела на привредне делатности и гране; -пољопривреда и њена подела -индустрија Терцијарни сектор -квартарни сектор	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење,	Дефинише појам привреда. Упознаје појмове обновљивих и необновљивих приодних ресурса. Зна шта је појам географске регије и карактеристике регије. У стању је да дефинише појам привреде и привредне секторе.	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.2.	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

		усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	• Дефинише појмове примарне, секундарне и терцијалне делатности. • Зна на које се гране деле пољопривреда и индустрија. • Схвата разлику између лаке и тешке индустрије.		
Географија	**Регионална географија Европе**: - Географске регије и регионална географија. Положај и границе Европе. Природне карактеристике Европе. Становништво Европе. Насеља Европе. Привреда Европе.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Разуме географско-физичке одлике Европе. Има увид у друштвено-економске одлике Европе. Зна политичку и регионалну поделу Европе. Приказује у главним цртама разноликост природе у Европи. Уз помоћ наставника приказује регионалну поделу Европе. • Даје кратак географски приказ земаља	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.4.2.	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе географије: Упознавање ученика са градивом које ће бити обрађивано у VII разреду; упознавање ученика са уџбеником и осталим наставним средствима; Развијање пријатељских односа међу народима; упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Европе и специфичности њених регија и држава; упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Азије и специфичности њених регија и држава; самостално да користе географску карту као извор информација; Упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Африке и специфичности њених регија и држава; упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Северне Америке и специфичности њених регија и држава; упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Средње Америке и специфичности њених регија и држава;Упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Јужне Америке и специфичности њених регија и држава; упознају и поштују традицију, веру и интегритет других народа; упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика Аустралије и Океаније специфичности њених регија и држава; Упознавање најважнијих природниих, друштвених и економско-географских одлика поларних области;Указати на недовољну истраженост и природно-географске специфичности, као и на минерално богатство које би подстакло развој светске економије. Усвајање знања о савременим политичко-географским процесима у свету, интеграцији, колонијализму, деколонизацији и неоколонијализму;

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- стекну знања о битним природногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- стекну знања о друштвеногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- упознају регионалне разлике и комплементарност савременог света;
- разумеју проблеме у савременом свету (пренасељеност, неједнак привредни развој, недостатак хране, воде, енергије, минералних сировина, еколошки проблеми, болести, ратови и друго)
- упознају различите културе континената, њихових регија и држава и кроз то развијају општу културу
- развијају жељу и стичу потребу за даље образовање и самообразовање са циљем да се што успешније укључе у даље стручно оспособљавање
- кроз рад у настави географије проширују знања из картографије и оспособе се за самостално коришћење географске карте у стицању нових знања и у свакодневном животу
- оспособе за самостално коришћење географске литературе и различитог графичког и илустративног материјала у циљу лакшег савладавања наставног градива и оспособљавања за самостални рад.

Посебни оперативни задаци: Ученици треба да:
- се оспособе за праћење и разумевање економских и друштвених активности и промена у савременом свету и њиховом доприносу општем развоју и напретку човечанства
- развијају национални идентитет и упознају значај толеранције у мултиетничким, мултијезичким и мултикултуралним срединама у свету;

Организациони облици рада: Недељни фонд часова је 2, а годишњи фонд 72.
Остали облици су: редовна настава, допунска настава, додатни рад, припремна настава за такмичење и слободне активности.

Тема (садржај)	Начин остваривања	Корелација	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА - Регионална географија, принципи регионализације. Хомогеност и хетерогеност географског простора.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује,	Географија 6. - Географске регије Европе (географија-Регионална географија, принципи регионализације) Географија 6. - Друштвена географија, предмет проучавања и подела (географија-Регионална географија, принципи регионализације)	- уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.	

	демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.			да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		
ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ - Јужна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хе-терогеност, туризам, политичка подела. Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике. Средња Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује,	Историја- Јужни Словени и околни народи (географија-становништво Јужне Европе и Балканског полуострва) Музичка култура-химна Боже правде (географија- Србија) Историја- Срби и њихово окружење у раном средњем веку (географија-Србија и Балканске државе) -Музичка култура - "Шпанска песма" (географија - Шпанија) -Музичка култура - Руска народна песма "Карабушка"	- проналази на карти државе проучаване регије и именује их; - приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; - препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја,	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1 ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Немачка – основне географске карактеристике. Западна Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике. Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела.	демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	(географија - Руска Федерација) -Музичко- слушање песме Зима Ј.С. Баха (географија-земље Средње Европе и Аустрија) -Музичко- слушање опере Лоенгрин-Вагнер (географија-земље Средње Европе и Немачка) - Музичко- слушање IX симфоније, Оде радости- Бетовен (географија-Интеграцијски процеси у Европи	вегетације и човека на климу; - проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; - укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; - открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном	да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		

Норвешка – основне географске карактеристике. Источна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка подела. Руска Федерација – основне географске карактеристике. Европска унија – пример интеграционих процеса.			економске развијености појединих регија и одабраних држава; - анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; - истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.			
АЗИЈА - Географски положај, границе и величина Азије. Природне одлике Азије. Становништво Азије. Насеља Азије. Привреда Азије.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна,	Историја Велика географска открића (географија-Друштвено-географске одлике Азије) Ликовна култура-Арабеска(географија- култура Југозападне Азије)	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је Азија окружена и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове; – пронализи на карти државе проучаване регије и именује их;	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1 ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1.	

Политичка и регионална подела. Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски проце-си, урбанизација, политичка подела. Јужна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, поли-тичка подела. Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела. Источна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени	демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	- Хемија-Смеше (географија-Рудна богатства Азије)	– приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиња на територији Азије; – проналази податке о бројном стању становништва Азије, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва Азије, као и по регијама и у одабраним државама;	практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво.			– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације Азије, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; - изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним,			

			демографским, економским и политичко-географским одликама простора; препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.			
АФРИКА - Географски положај, границе и величина Африке. Природне одлике Африке. Становништво Африке. Насеља Африке. Привреда Африке. Политичка и регионална подела. Афрички Медитеран и Сахарска Африка. Подсахарска Африка.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у	Биологија- Преци данашњег човека (географија-стновништво Африке) Српски језик-Мали принц, Антоан де Сент Егзипер(географија-природно-географске одлике Африке) Историја Велика географска открића (географија-Друштвено-географске одлике Африке)	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је Африка окружена и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1 ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

	раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиња на територији Африке; - проналази податке о бројном стању становништва континента, регијама и одабраним државама; - укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента, као и по регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по регијама и одабраним државама; - описује узроке и последице урбанизације Африке, регијама и у одабраним државама;	разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		

			- доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.			

СЕВЕРНА АМЕРИКА - Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке. Природне одлике Северне Америке. Становништво Северне Америке. Насеља Северне Америке. Привреда Северне Америке. Политичка подела.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	Хемија-Вода. Значај воде за живи свет (географија-хидрологија, хидроенергетски потенцијал и биосфера Северне Америке) Историја- Велика географска открића (географија-Друштвено-географске одлике Северне Америке)	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је континент окружен и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; - анализира утицај климатских фактора на климу; - објашњава настанак пустиња на територији Северне Америке; - проналази податке о бројном стању становништва континента, регијама и одабраним државама;	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1 ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

			- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента, као и по регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по регијама и одабраним државама; - описује узроке и последице урбанизације Северне Америке, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;			
ЈУЖНА АМЕРИКА - Географски положај, границе и величина Јужне Америке. Природне одлике Јужне Америке. Становништво Јужне Америке.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка,	Физика-Топлотно ширење тела-(географија-Природно-географске одлике Јужне Америке) Историја- Велика географска открића (географија-	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је континент окружен и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, ртове;	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови)	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1 ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1.	

Насеља Јужне Америке. Привреда Јужне Америке. Политичка подела.	илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава	Друштвено-географске одлике Јужне Америке)	– проналази на карти државе и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиње и полупустиња на територији Јужне Америке; – проналази податке о бројном стању становништва континента и одабраним државама; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, гу- стине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента; – тумачи и израђује тематске карте	- провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

			становништва континента; – описује узроке и последице урбанизације Јужне Америке и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености континента и одабраних држава; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и			

			туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.			
АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА - Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније. Природне одлике Аустралије. Колонијални период и становништво Аустралије. Насеља Аустралије. Привреда Аустралије. Океанија – основна географска обележја. Политичка и регионална подела.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже,	Физика-Топлотне појаве-(географија-Клима Аустралије) Историја- Велика географска открића (географија-Друштвено-географске одлике Аустралије)	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је континент окружен и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиња у Аустралији; – проналази податке о бројном стању становништва	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1 ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

	коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		континента, регијама и у одабраним државама; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента, као и по регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације Аустралије, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;			
ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ - Основне географске одлике Антарктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике,	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна.	Историја- Велика географска открића (географија- Друштвено-географске одлике Арктика)	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови)	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.3.	

природни ресурси и научна истраживања. Основне географске одлике Арктика – откриће, назив, геграф-ски положај, природне одлике, природни ресурси и савремена научна истраживања.	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава		- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; - приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; вреднује улогу међународних организација у свету.	- провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа настава географије у основној школи.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Географија	**Опште географске одлике Азије**: -Географска обележја и регионална подела Азије - Југозападна Азија: географска обележја - Јужна Азија: географска обележја - Југоисточна Азија: географска обележја - Средња Азија: географске одлике - Источна Азија: географске одлике	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик може да објасни природно-географске и друштвено-економске одлике Азије. Уме да образложи географски положај и границе Југозападне Азије, Јужне Азије, Југоисточне Азије, Средње Азије, Источне Азије. Уз помоћ наставника образлаже хоризонталну и вертикалну разуђеност, климу и биљни свет, воде на копну Југозападне Азије, Јужне Азије, Југоисточне Азије, Средње Азије, Источне Азије. Ученик је усвојио основне податке о становништву (број, насељеност, састав, политичка подела. Југозападне Азије, Јужне Азије, Југоисточне Азије, Средње Азије, Источне Азије.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима

Географија	**Опште географске одлике Африке:** -Основни географски подаци и природно-географске одлике Африке -Друштвено-економске одлике Африке -Привреда и регионална и подела Африке -Основне географске одлике Северне Африке -Основне географске одлике Источне Африке -Основне географске одлике Западне Африке -Централна Африка (Басен Конга): географска обележја -Основне географске одлике Јужне Африке	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	• Ученик може да објасни природно-географске и друштвено-економске одлике Африке. • Има увид у регионалну и политичку поделу Африке. • Уз помоћ наставника образлаже географски положај афричких регија. • Ученик је усвојио основне податке о становништву.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима

Географија	**Опште географске одлике Америке** -Северна Америка: природногеографске одлике Северна Америка: друштвеногеографске одлике САД Канада Средња Америка: географске одлике и регионална подела Мексико Јужна Америка: природногеографске одлике Јужна Америка: друштвеногеографске одлике Бразил Аргентина	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик разуме природно-географске и друштвено-економске одлике Северне, Средње и Јужне Америке. Има увид у регионалну и политичку поделу одлике Северне, Средње и Јужне Америке. Дефинише географски положај, границе и величину одлике Северне, Средње и Јужне Америке. Ученик је усвојио податке о становништву (број, насељеност, састав, етничка разноврсност, миграције), насеља, политичка подела одлике Северне, Средње и Јужне Америке. Зна које су највеће државе Америке.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима
Географија	**Опште географске одлике Аустралије и Океаније** Аустралија: природногеографске одлике	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор	Ученик може да објасни природно-географске и друштвено-економске одлике Аустралије и Океаније. Зна географски положај, границе и величину Аустралије и Океаније. Познаје основне одлике хоризонталане и вертикалне	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за

	Аустралија: друштвеногеографске одлике Океанија Нови Зеланд	Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	разуђености, климу и биљни свет, воде на копну Аустралије и Океаније. Ученик је усвојио податке о становништву Аустралије и Океаније.		самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима
Географија	**Опште географске одлике поларних области:** Арктик и Антарктик: географска обележја	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним	Ученик може да објасни природно-географске и економске одлике поларних области. Зна географски положај, границе и величину поларних области. Може да објасни природна богатства поларних области.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.2	усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима

		догађајима из прошлости, упоређује.			

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за географију. Додатна настава продубљује и проширује географска знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању географских садржаја; Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање. Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности. Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Предмет	Тема и садржај	Начин остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Географија	Опште географске одлике Азије: Разуђеност Азијских обала - израда картографског приказа -Арапи и ,,Црно злато ,,Арабије“ - Истамбул -Јерусалим -Месопотамија -Демографске одлике Јужне Азије	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења.	Има увид у регионалну и политичку поделу Азије. Препознаје географске особености регија. Израђује општи картографки приказ разуђености обала Азијског континента. Сагледава економске карактеристике на простору југозападне Азије. Дефинише утицај Јерусалима на верске прилике и политичку ситуацију на блиском истоку.	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне)

	-„Пут свиле„ - пројекција филма - Кина и Јапан - израда Power Point презентације -Малајски архипелаг -Бајкалско језеро - Највеће пустиње Азије- пројекција филма	Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	На основу заједничког прикупљања података приступа изради презентације опште-географских одлика Кине и Јапана. Упознаје одлике Бајкалског језера и Малајског архипелага Валоризација природних лепота.		- праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација
Географија	Опште географске одлике Африке: Пловидба Нилом“- пројекција филма - Етиопија - Басен Конга и Катанга - Нигерија (демографски бум Африке) - Источна Африка - колевка цивилизације - Нелсон Мендела - пројекција филма	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	• Познаје регионалне контрасте афричког континента. • Сагледава привредни и регионални значај реке Нил. • Познаје карактеристике Сахаре, и представља ооједуне географске посебности. • Упознаје демографске одлике Африке, и развој најстаријих људских заједница на тлу Африке. • Познаје лик и дело Н.Менделе. Сагледава стање људских права на просторима Ј. Африке.	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2..	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација

Географија	-Северна Америка - географске особености - Кристофер Колумбо - САД- израда Power Point презентације - Канада - израда Power Point презентације - Мексико - израда Power Point презентације - Маје - Панамски канал - израда Power Point презентације - Инке - Растафаријанци са Кариба - Амазон - Шпански конквистадори и Симон Боливар - Бразил -израда Power Point презентације - Аргентина - израда Power Point презентације	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	-Проширује постојећа знања географских особености Америке. -Сагледава стање привредне и политичке моћи САД. -Израђује презентацију на тему Канада - географске одлике, на основу прикупљених података путем заједничког рада. -Проширује постојећа знања о древним цивилизацијама на простору Америке. -Стиче увид у економски потенцијал и саобраћајни значај Панамског канала. - Упознаје се са становништвом и религијским одликама на Карибима. Ученик може да објасни природно-географске и друштвено-економске одлике Јужне Америке. - Сагледава величину и потенцијал био масе коју поседује Амазон. -Упознаје се са демографским збивањима на простору Јужне Америке. - Стиче увид у дугогодишњи утицај Шпанаца на просторима Ј. Америке. - Сагледава многобројне револуционарне покрете на овим просторима усмерених	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација

			на ослобађање од Шпанске власти. - Израђује мању презентацију географских одлика Аргентине.		
Географија	Опште географске одлике Аустралије: Биљни и животињски свет Аустралије - пројекција филма -Аборицини - Нови Зеланд - израда Power Point презентације	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик може да објасни природно-географске и друштвено-економске одлике Аустралије и Океаније. Има увид у регионалну и политичку поделу Аустралије и Океаније. Проширује постојећа знања о приликама флоре и фауне на простору Аустралије и Океаније. Сагледава стање великог броја ендемичних врста на овим просторима. Прикупља податке о географским одликама Новог Зеланда и израђује презентацију.	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација
Географија	Опште географске одлике поларних области: Истраживачи поларних области	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на	Ученик може да објасни природно-географске и економске одлике Арктика. Сагледава стање великих привредних потенцијала ових области.	ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	-усмену проверу (индивидуалну и групну) - писмену проверу (контролни задаци, тестови, неме карте, школски и домаћи радови)

		тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Успоставља разлике и сличности између двеју поларних области. Просторно их дефинише путем географске карте.		- праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне) - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима - израда презентација

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе: Ученици треба да знају да одреде и да схвате значај географског положаја Србије на Балкану, у Европи и у свету. Усвајање знања о основним природно-географским и друштвено-економским одликама Србије, њеним природним лепотама и културном наслеђу. Упутити ученике да примењују стечена знања у свакодневном животу како би са разумевањем могли да прате друштвено-географске појаве, процесе и односе у Србији, на Балкану, у Европи и у свету; Упознати ученике са својствима георафских објеката, појава и процеса у крају у коме живе, и научити их да повезују појаве и процесе на регионалном и националном нивоу; Указати им на значају повезивања знања из географије са знањима из сродних наставних предмета; Утицати на ученике да схвате потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса. Ученици треба да поседују осећање социјалне припадности и привржености сопственој нацији, култури, и да активно доприносе очувању и неговању националног и културног идентитета; Код ученика треба развити међусобно уважавање као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група; Ученицима треба нагласити значај подржавања процеса међународне интеграције Србије; Указати им и оспособити их за коришћење различитих извора информација и уочавања њихове важности у географским сазнањима; Ученике треба оспособити да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке и развити код њих способност исказивања географског знања речима,,сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски; Ученике треба оспособити за континуирано образовање и самообразовање;

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету;
- стекну основна знања о природно-географским и друштвено-економским одликама Србије, њеним природним лепотама и културном наслеђу;
- познају својства географских објеката, појава и процеса у крају у коме живе и повезују појаве и процесе на регионалном и националном нивоу;
- развијају способности повезивања знања из географије са знањима из сродних наставних предмета;
- подржавају процесе међународне интеграције наше земље;

Посебни оперативни задаци: Ученици треба да:
- примењују стечена знања у свакодневном животу, како би са разумевањем могли да прате друштвено-географске појаве, процесе и односе на простору наше земље, на Балкану, у Европи и у свету;
- развијају међусобно уважавање, као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и доприносе друштвеној кохезији;

- буду оспособљени да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке и развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- схватају потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса;
- поседују осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури, те активно доприносе очувању и неговању националног и културног идентитета; Недељни фонд часова је 2, а годишњи фонд 68.

Остали облици су: редовна настава, допунска настава, додатни рад, припремна настава за завршни тест, припремна настава за такмичење и слободне активности.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси Географски положај Србије Историјско-географски развој Србије Симболи Србије Границе и проблеми пограничних крајева	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, google учионица, Power Point, гугл квизови, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.	Географија 6. разред - Регионална географија Европе, Држава и интеграциони процеси Историја 7. разред - Нововековне српске државе -Српски језик - дијалекти (географија - територија Србије) -историја- Историја- Југославија после 2. светског рата (географија- географски положај и границе Србије) - Историја-Свет, Европа и Балкан у другој половини 19. и почетком 20. века	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - одреди, повеже и схвати значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету; - користи географску карту за утврђивање географског положаја Републике Србије и дефинише његов утицај на начин живота и рада људи - географски положај Србије повезује са историјским развојем - анализира карактеристике граница и пограничних крајева	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	

		(географија- (географски положај и границе Србије)		разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, google учионица, Power Point, гугл квизови, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова..	Биологија- Климатске промене, ефекат стаклене баште (географија- Клима Србије) Физика- Електричне појаве у атмосфери (географија- Климатске области Србије) Биологија- Екосистеми копнених вода; загађивање и могућност заштите (географија- Реке Србије) Биологија- Водени екосистеми (географија- Реке и језера Србије) Биологија- Екосистем, основни биоми на	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - представља природне одлике наше државе и наводи њене географске регије - опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије - класификује и именује облике рељефа - анализира утицај климатских фактора и климатских елемената - наводи начине коришћења вода - користи географске информације о природним одликама Републике Србије и	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	

Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.		Земљи, биосфера (географија- Биљни и животињски свет) Биологија- Шумски екосистеми, копнени екосистеми, угроженост и могућност заштите (географија- Биљни и животињски свет) Биологија- Угрожавање и заштита биодиверзитета; Црвена књига флоре и фауне (географија- Распрострањеност биљног и животињског света) Хемија- Загађивање ваздуха, воде и земљишта и мере заштите (географија- Земљишта)	демонстрира их на одабраним примерима - повеже знања из географије са знањима из сродних наставних предмета - развија естетска опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних феномена у проучаваном геопростору - схвати потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса - истражује сличности и разлике географских регија, самостално или у групи и приказује их на немој карти - издваја зоне различитог степена угрожености од природних непогода ради заштите од могућих последица - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		

ДРУШТВЕНО - ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални роцеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, google учионица, Power Point, гугл квизови, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.	Историја- Друштво и привреда независне Србије (географија- структуре становништва Србије) Историја- Југославија после Другог светског рата (географија- структура и миграције становништва Србије) Географија 6. разред - Становништво и насеља на Земљи (географија- насеља у Србији) Географија 6. разред - Географска средина и људске делатности (географија- привреда) Биологија - Преци данашњег човека	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред - разликује и објашњава природно и механичко кретање становништва као и утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља - повезује кључне друштвено-географске одлике Републике Србије са географским положајем - користи основне податке о становништву и тумачи их у контексту проблема популационе политике Републике Србије - развијају међусобно уважавање, као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група - објашњава утицај природних и друштвених фактора на	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2 ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.4.1.	

Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности квартарног сектора.			настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи - дефинише појам привреде,објашњава привредне делатности и класификује их у привредне гране - схвати природно-географску основу развоја привреде, територијални размештај и неравномерност у нивоу развијености - уз помоћ географске карте објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности - тумачи везу, размештај привредних објеката и квалитета животне средине - препознаје ефекте производње и коришћење различитих извора енергије на квалитет животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора			

ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, google учионица, Power Point, гугл квизови, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.		- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти - процењује важност очувања природне и културне баштине - препознаје ефекте производње и коришћење различитих извора енергије на квалитет животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	

ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, google учионица, Power Point, гугл квизови, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.	Биологија-Антропогени екосистеми – (географија – Биљни и животињски свет завичаја) Музичка култура-Српска музика (географија-друштвено-економске одлике завичаја)	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - објашњава природне идруштвене одлике локалне средине - описује, анализира и предвиђа кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва у локалној средини - уз помоћ наставника, групно или у пару, ради краћа(теренска) истраживања, а потом презентацију географских одлика локалне средине - уз помоћ наставника, групно или у пару, ради краћа(теренска) истраживања и представља потенцијале и могућности привредног развоја - тумачи везу, размештај привредних објеката и квалитета животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом...	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	

			- користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора			
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ Срби у Црној Гори. Срби у БиХ − Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, google учионица, Power Point, гугл квизови, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.	Историја- Последице рата, холокауст, геноцид, страдања у рату (географија- Срби у државама бивше СФРЈ) Физика- Допринос Николе Тесле и Михаила Пупина развоју науке (Срби у дијаспори)	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - описује, анализира и предвиђа механичко кретање становништва - представи територијални размештај српског становништва у европским државама и државама ван граница европског континента - прикаже да познаје податке о броју Срба који се налазе ван граница Србије, са условима у којима живе и раде и њиховим везама са матичном државом - објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом...	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1	

			- користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	- праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима		

ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци допунске наставе:
Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја који предвиђа настава географије у основној школи.

Тема-садржај	Начин Остаривања	Исходи	Начин праћења	Стандарди
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси Географски положај Србије Историјско-географски развој Србије Симболи Србије Границе и проблеми пограничних крајева	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Ученик може да објасни значење појмова: * географски положај * математички положај *економско-географски положај. *војностратегијски положај;	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1.
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани;	- Уочава три природно-географске области.	-Описно праћење напредовања ученика	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1.

Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.	Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- Препознаје географски положај, простирање, подела, одлике и значај Панонске низије и јужног обода Панонског басена. - Познаје географски положај, простирање, поделу, одлике и значај Планинске целине. - Разликује и објасни климатске области. - Зна каква загађења ваздуха могу бити и како се спроводи заштита ваздуха. - Просторно дефинише реке које припадају Јадранском, Егејском и црноморском сливу. - Зна да наброји и покаже на карти најдуже реке у Србији - Зна шта су минералне воде. - Зна шта су термалне воде. - Зна шта су термоминералне воде. Зна шта су језера. - Зна основну поделу језера - Зна да набројии покаже на карти највећа језера у Србији - Зна основне типове земљишта у нашој земљи.	-Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави	
ДРУШТВЕНО - ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на	Ученик зна основне одлике становништва наше земље. Разликује у густини насељености између појединих делова Србије. Водећим путем образлаже основне факторе и проблеме депопулације у селима и градовима Србије.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2 ГЕ.1.4.1.

Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални роцеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности квартарног сектора.	тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	Препознаје национални састав становништва у Србије. Разуме разлоге масовне миграције пољопривредног становништва из села у градове. Уочава различите врсте насеља и може да објасни њихове разлике. Ученик може да одговори на питање шта је привреда и на које делатности се дели. Препознаје основне одлике о земљорадњи, повртарству, воћарству, виноградар-ству, сточарству, лову и риболову, шумарству. Уочава значај енергетике, налазишта енергетских извора. Зна појам индустрије, повезаност са осталим привредним делатно-стима. Зна поделу лаке индустрије, делимично познаје територијални размештај и значај. Препознаје појам, поделу и услове за развој туризма, туристичке регије	садржаја у редовној настави	
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор	- зна да објасни шта је природна баштина - зна да објасни шта је културна баштина -Зна да наброји неке објекте који су проглашени природном баштном Зна да наброји неке објекте који су проглашени културном баштном Зна да наброји неке објекте у Србији који су под заштитом Унеско-а	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1.

	Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.			
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- Ученик може да опише положај своје општине и округа. - Препознаје важне саобраћајнице свог завичаја. - Водећим путем може да опише природне одлике свог краја. - Описује становништво са аспекта густине насељености, природни прираштај; структуре становништва и миграције. - Може да наброји и опише главне привредне делатности и гране свог краја.	-Описно праћење напредовања ученика -Прилагођени тестови за проверу -Давање бројчане оцене -Провера усвојености садржаја у редовној настави	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1.

СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ Срби у Црној Гори. Срби у БиХ − Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	• Уме да уз помоћ наставника прикаже просторни распоред Срба у окружењу. • Познаје неке проблеме живљења ван граница наше државе.	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - праћење активности на часу (спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима, спремности да подржи друге и да им помогне - праћење ангажованости у наставним и ваннаставним активностима	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1

ПЛАН ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Циљеви и задаци додатне наставе:

Додатна настава се организује за ученике који показују изразите способности и посебна интересовања за географију. Додатна настава продубљује и проширује географска знања, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању географских садржаја; Додатна настава мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање. Порад изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности. Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Тема-садржај	Начин остваривања	Исходи	Начин провере	Стандарди
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси Географски положај Србије Историјско-географски развој Србије Симболи Србије Границе и проблеми пограничних крајева	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - одреди, повеже и схвати значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету; - користи географску карту за утврђивање географског положаја Републике Србије и дефинише његов утицај на начин живота и рада људи - географски положај Србије повезује са историјским развојем - анализира карактеристике граница и пограничних крајева	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.

	питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.			
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - представља природне одлике наше државе и наводи њене географске регије - опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије - класификује и именује облике рељефа - анализира утицај климатских фактора и климатских елемената - наводи начине коришћења вода - користи географске информације о природним одликама Републике Србије и демонстрира их на одабраним примерима - повеже знања из географије са знањима из сродних наставних предмета - развија естетска опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних феномена у проучаваном геопростору	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.

Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.		- схвати потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса - истражује сличности и разлике географских регија, самостално или у групи и приказује их на немој карти - издваја зоне различитог степена угрожености од природних непогода ради заштите од могућих последица - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора		
ДРУШТВЕНО - ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике,	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред - разликује и објашњава природно и механичко кретање становништва као и утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.4.1.

Прва насеља у Србији. Село и рурални роцеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности квартарног сектора.	шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- повезује кључне друштвено-географске одлике Републике Србије са географским положајем - користи основне податке о становништву и тумачи их у контексту проблема популационе политике Републике Србије - развијају међусобно уважавање, као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група - објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи - дефинише појам привреде,објашњава привредне делатности и класификује их у привредне гране - схвати природно-географску основу развоја привреде, територијални размештај и неравномерност у нивоу развијености - уз помоћ географске карте објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности - тумачи везу, размештај привредних објеката и квалитета животне средине - препознаје ефекте производње и коришћење различитих извора		

		енергије на квалитет животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора		
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти - процењује важност очувања природне и културне баштине - препознаје ефекте производње и коришћење различитих извора енергије на квалитет животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.

	догађајима из прошлости, упоређује.			
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - објашњава природне идруштвене одлике локалне средине - описује, анализира и предвиђа кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва у локалној средини - уз помоћ наставника, групно или у пару, ради краћа(теренска) истраживања, а потом презентацију географских одлика локалне средине - уз помоћ наставника, групно или у пару, ради краћа(теренска) истраживања и представља потенцијале и могућности привредног развоја - тумачи везу, размештај привредних објеката и квалитета животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.

СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ Срби у Црној Гори. Срби у БиХ − Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова, разговор Ученик слуша, посматра, размишља, пише, тражи на карти, анализира слике, шеме или скице, поставља питања, даје одговоре, истражује, износи ставове, закључке и мишљења. Наставник прича, показује, објашњава, поставља питања, анимира, асоцира, подстиче критичко мишљење, усмерава на повезивање са претходним догађајима из прошлости, упоређује.	- чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - описује, анализира и предвиђа механичко кретање становништва - представи територијални размештај српског становништва у европским државама и државама ван граница европског континента - прикаже да познаје податке о броју Срба који се налазе ван граница Србије, са условима у којима живе и раде и њиховим везама са матичном државом - објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	- усмена провера (индивидуална и групна) - писмена провера (контролни задаци, 15-мин тестови, неме карте, школски и домаћи радови) - провера способности практичне примене знања, вештина и умења кроз разноврсне практичне задатке и радове - спремност за самостални и групни рад, учествовање у разговору и дискусији, сарадње са другима	ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1

МУЗИКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралаштво и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању наслеђа и култури свога и других народа.
Општи оперативни задаци ..... допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе

Посебни оперативни задаци ... комуникативност,разговор са ученицима,креативност

Организациони облици рада....недељни фонд часова1, годишњи фонд часова 72.....

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЧОВЕК И МУЗИКА улога музике у првобитном друштву , магијска моћ музике), коло/групни плес покрет:слушање/доживљај ритма телом најстарија фолклорна музичка– традиција у Србији.Човек Антике божанска природа музике.	Фронтално,групо,певање,свирање и слушање античких композиција.	Историја,,појам праисторије и антике,,	наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу .	Одговара на питања,препознаје слушане примере	1.1.1. 1.2.1. 2.1.2.	/
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ најстарији инструменти: тело, удараљке, дувачки, жичани. Настанак,– првобитни облик и развој ритмичких удараљки.	Индивидулни рад.Ученик прави од доступних материјала ударачке инструменете-пре свега народне из свог краја..	Ликовна култура,,сликање дувачких инструмената,, Историја,,Живот у праисторији-примена оруђа,,	класификује инструменте по– начину настанка звука опише основне– карактеристике удараљки препозна везу између избора– врсте инструмента и догађаја, односно прилике	Извођење музике у групи или пару на инструментима које су ученици сами направили	1.1.2. 2.1.1. 2.1.3.	/

			када се музика изводи користи могућности ИКТ-а			
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената слушање вокалних, вокалноинструменталних и кратких– инструменталних композиција, домаћих и страних композитора.	индивидуални рад -групни рад	Ликовна култура,,Илустрација слушане композиције,, Српски језик,,Писање стихова инспирисаних композицијом,,	-изражава се покретима за време слушања музике идентификује ефекте којима– различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; анализира слушано дело у– односу на извођачки састав и инструменте -користи могућности ИКТ-а–	Квиз:погоди слушану композицију и њеног аутора	2.2.1. 2.1.1. 2.1.3.	/
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ певање песама по слуху самостално и у групи певање песама из нотног– текста солмизацијом извођење једноставних– ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација.	групни рад,ученици певају и свирају у групама -индивидуални рад,ученик самостално пева или свира,тактира песму солмизацијом -фронтални	/	- пева и свира самостално и у– групи примењује правилну технику– певања -кроз свирање и покрет– развија сопствену координацију и моторику користи различита средства– изражајног певања и свирања .	Ученик пева,свира	1.2.2. 2.2.1. 3.2.1.	/
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО креирање пратње за песме– ритмичким и звучним ефектима, -осмишљава музичка питања и одговоре,ритмичке и мелодијске допуњалке.Нна инструментима Орфовог инструментарија изводи једноставне музичке примере.	индивидуални рад,ученик самостално компонује песму на задати текст -групни рад,учествују на приредби	Српски језик,,писање стихова,,	-користи музичке обрасце у– осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет . комуницира у групи– импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом .	Учешће у школској приредби	2.1.1. 2.2.2 3.2.1.	/

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставе .и учења Музичке културе.. је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралаштво и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању наслеђа и култури свога и других народа.
Општи оперативни задаци ..... допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе

Посебни оперативни задаци ... комуникативност,разговор са ученицима,креативност

Организациони облици рада....недељни фонд часова1,годишњи фонд часова 36.....

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЧОВЕК И МУЗИКА Историјско-стилске епохе -Музички жанрови	Фронтално,групо,певање,свирање и слушање античких композиција.	Ликовна уметност,,Појам ренесансе,,	наведе начине и средства музичког изражавања у ренесанси.	Одговара на питања,препознаје слушане примере	1.1.1. 1.2.1. 2.1.2.	/
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ - Извођачки састави, инструменталне групе и инструменти (са диркама), певачки гласови;–	Индивидулни рад.Ученик прави од доступних материјала ударачке инструменете-пре свега народне из свог краја..	Ликовна култура,,сликање инструмената одређеном техником,,	класификује инструменте по– начину настанка звука опише основне– карактеристике удараљки препозна везу између избора– врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи користи могућности ИКТ-а /	Извођење музике у групи или пару на инструментима које су ученици сами направили	1.1.2. 2.1.1. 2.1.3.	/
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ – Елементи музичке писмености; Извођење певањем, свирањем и кроз покрет;–	Индивидулни рад.Ученик прави од доступних материјала ударачке инструменете-пре свега народне из свог краја..	/	- пева и свира самостално и у– групи примењује правилну технику– певања -кроз свирање и покрет– развија сопствену координацију и моторику користи различита	Ученик пева,свира	1.1.2. 2.1.2. 1.2.3.	/

Традиционална и уметничка музика;–			средства– изражајног певања и свирања .			
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ Слушање вокално-инструменталних композиција домаћих и страних композитора;– Соло и хорска песма уз основне информације о делу и композитору;– Препознавање гласова и инструмената;–	Индивидуалн ирад Групни рад	/ Ликовна култура,,Илустрација слушане композиције,, Српски језик,,Писање стихова инспирисаних композицијом	- пева и свира самостално и у– групи примењује правилну технику– певања -кроз свирање и покрет– развија сопствену координацију и моторику користи различита средства– изражајног певања и свирања .	Квиз:погоди слушану композицију и њеног аутора	1.2.2. 1.2.3. 2.1.3.	/
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО - Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија; - Компоновање музикеуз помоћ понуђених мотива и на задати текст.	индивидуални рад,ученик самостално компонује песму на задати текст -групни рад,учествују на приредби	Српски језик,,писање стихова,,	користи музичке обрасце у– осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет . комуницира у групи– импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом .	Учешће у школској приредби	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.	

РАЗРЕД:СЕДМИ

Циљ наставе .. и учења Музичке културе.. је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралаштво и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању наслеђа и култури свога и других народа.
Општи оперативни задаци ..... допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе

Посебни оперативни задаци ... комуникативност,разговор са ученицима,креативност

Организациони облици рада....недељни фонд часова1, годишњи фонд часова 36.....

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЧОВЕК И МУЗИКА Барок, класицизам, појам, композитори, дела.	Фронтално,групо,певање,свирање и слушање барокних и класичарских композиција.	Српски језик,,романтичарска поезија,,	-наводи изражајна средстава музичке уметности карактеристична за барок и класицизам.разликује музичке форме барока и класицизма као и репрезентативне примере.	Одговара на питања, препознаје слушане музичке примере.	1.2.1. 2.1.1. 3.2.1.	/
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Жичани :трзалачки и гудачки	Индивидулни рад.Ученик прави од доступних материјала дувачке инструменете-пре свега народне из свог краја..	Ликовна култура,,Сликање жичаних инструмената,,	Препознаје жичане инструменте,описује начин добијања тона код жичаних инструмената	Извођење музике у групи или пару на инструментима које су ученици сами направили	1.2.1 2.1.2	/
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ Световна,духовна,традиционална музика	-индивидуални рад -групни рад	Ликовна култура,,Илистрација слушаног дела,,	Препознаје дела световне .духовне и традиционалне музике.	Квиз:погоди слушану композицију и њеног аутора		/
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Певање песама самостално и у	групни рад,ученици певају и свирају у групама -индивидуални рад,ученик самостално пева или	/	Изводи музичке примере користећи глас,покрет и инструменте,самостално и у групи.	ученик пева,свира,познаје музичку писменост	2.1.1. 2.1.2.	/

групи, у стилу барока,класицизма.	свира,тактира песму солмизацијом -фронтални					
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО Креирање покрета уз музику коју ученици воле.	индивидуални рад,ученик самостално компонује песму на задати текст -групни рад,учествују на приредби	/	Учествује у школској приредби,примењује принцип сарадње,понаша се у складу музичког бонтона.Користи могућности ИКТ-а.	Учешће на школској приредби	3.2.1 3.1.2	/

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе .. и учења Музичке културе.. је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралаштво и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању наслеђа и култури свога и других народа.

Општи оперативни задаци ..... допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе
Посебни оперативни задаци ... комуникативност,разговор са ученицима,креативност
Организациони облици рада....недељни фонд часова1,годишњи фонд часова 34.....

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЧОВЕК И МУЗИКА Романтизам,програмска и апсолутна музика,соло-песма,клавирска минијатура. Националне и стилизоване игре. Музоичко-сценска дела,жанрови 20.века	Фронтално,групо, певање,свирање и слушање романтичарских композиција као и композиција 20.века.	Српски језик: појам романтизам	-Повеже различите видова музичког изражавање са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали -наведе изражајна музичка средства карактеристична за романтизам,импресионизам и савремено доба.. -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; -Идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих	Одговара на питања, препознаје слушане музичке примере.	1.1.1. 1.2.1. 2.1.2 3.2.1.	/

			представника романтизма,импресионизма и савременог доба.			
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Дувачки инструменти-лимени и дрвени	Индивидулни рад.Ученик прави од доступних материјала дувачке инструменете-пре свега народне из свог краја..	/	одреди врсту музичког инструмента по изгледу и звуку.опише реазлику у начину добијања звука код дувачких инструмената. -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког дела.	Извођење музике у групи или пару на инструментима које су ученици сами направили.	2.1.2. 3.1.2.	/
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ Елементи музичке изражајности, слушање световне и духовне музике, романтизма,импресионизма и савременог доба,домаћих и страних аутора,као и традиционалне музике.	-индивидуални -групни рад	Ликовна култура: илустрација слушаног дела	објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности;	Квиз:погоди слушану композицију и њеног аутора	1.2.1. 2.1.1 3.1.1.	/
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Певање песама по слуху и из нотног текста у мешовитом такту и комбинацији са	групни рад,ученици певају и свирају у групама -индивидуални рад,ученик самостално пева или свира,тактира	Физичко васпитање,вежбе обликовања и музичка култура покрет приликом извођења народних песама и игара	изводи музичке примере користећи глас,покрет и традиционалне инструменте , самостално или у групи. -користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање,свирање или покрет. -комуницира у групи	ученик пева,свира,познаје музичку писменост	1.2.3. 2.1.2. 3.2.1.	/

плесом,из нотног текста уз пратњу Орфовог инструментаријума.	песму солмизацијом -фронтални					
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО Импровизација.Креирање покрета уз музику .реконструкција музичких догађаја у стилу романтизма,импресионизма и савремене музике.	индивидуални рад,ученик самостално компонује песму на задати текст -групни рад,учествују на приредби	Ликовна култура,,Осликавање слушаних дела„	користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина..-Учествује у креирању школских приредби и пројеката. -изрази доживљај музике језиком других уметности: -понаша се у складу музичког бонтона у одређеним приликама.	Учешће на школској приредби	3.2.1. 2.1.3.	

ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ учења је: да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника.Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи.Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења.Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности.Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета.Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад.Учествује у школским и ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.На средњем нивоу ученик има следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације.Активно учествује у школским и ваншколским активностима.Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина.Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе другихнарода.На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност.Самостално истражује изворе и информације потребне за креативан рад и решавање проблема.Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице.Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина.Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама. Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа.Разуме универзални језик уметности. Специфичне предметне компетенције:Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.У основном нивоу ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима.Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања. Средњи ниво/ученик проналази и развија своје

идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне информације) за стваралачки рад.Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота, нарочито као средства комуникације.Напредни ниво/ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду. Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје.Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење.

Посебни оперативни задаци:
- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Организациони облици рада: Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Годишњи фонд часова: 72

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
РИТАМ	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстрација, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да	Музичка култура: Ритам, елементи ритма, музички метар	– опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима;	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	

	стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне осетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и упознавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су мотивациони садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима;	Биологија: Ћелија-грађа ћелија једноћелијски и вишећелијски организми	– пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; – гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; – користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; – разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; – направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;	испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима	

	3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).				(нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	
ЛИНИЈА	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстрација, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја		– опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; – гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; – користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; – црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују;	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	

	ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су отивациони садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-бразовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).				ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст1. ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио	
ОБЛИК	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстра-ција, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних	Математика: Осна симетричност једне фигуре. Биологија: Цвет-одлике Математика: Геометријске фигуре Географија:	– пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; – гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; – наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон;	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања	МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал,	

	активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу културисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су мотиваци-они садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).	Вулкани, земљотреси и рељеф -Обликовање рељефа дејством спољашњих сила Рељеф: планине и равнице, настанак планина Математика: Осна симетричност једне фигуре.	– обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; – разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; – искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;	вештине кроз задатке.	технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намеом користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ	

					ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота	
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУ-МЕВАЊЕ	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстра-ција, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате	Физичко васпитање: Рукомет-основна правила Техника и технологија: Регулација и безбедност друмског саобраћаја	– пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; – обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; – изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом – тумачи једноставне визуелне информације; објасни зашто је наслеђе културе важно.	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања	2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју	

	(увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су мотиваци-они садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).			вештине кроз задатке.	ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима	

					везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.	

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ учења је: да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника.Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи.Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења.Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности.Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета.Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад.Учествује у школским и ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.На средњем нивоу ученик има следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације.Активно учествује у школским и ваншколским активностима.Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина.Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе другихнарода.На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност.Самостално истражује изворе и информације потребне за креативан рад и решавање проблема.Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице.Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина.Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама.Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа.Разуме универзални језик уметности.Специфичне предметне компетенције:Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.У основном нивоу ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима.Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања.Средњи ниво/ученик проналази и развија своје идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне информације) за стваралачки рад.Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота,

нарочито као средства комуникације.Напредни ниво/ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду.Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје.Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење.

Посебни оперативни задаци .....
Организациони облици рада: Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару
Годишњи фонд часова: 36

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
БОЈА	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстрација, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне осетљивости). Структуру програма чине:	Косовски циклус епских песама, Марко краљевић Биологија: Амебе, пресек једноћелијског организма Компетенције: Комуникација- У ситуацији комуникације, изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитете на позитиван, конструктиван и аргументован начин како би остварио своје циљеве и проширио разумевање света, других људи и заједница. **Рад с подацима и информацијама:** Користи информационе технологије за чување,	**По завршетку активности *Боја,* ученик ће бити у стању да:** разуме утицај светлости на изглед предмета; изражава своје замисли одабраном ликовном техником; користи изражајна својства боја у ликовном раду; опише естетски доживљај простора и дизајна употребних предмета; повезује карактеристичан	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал,	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика)

	1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и упознавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су мотивациони садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).	презентацију и основну обраду података. **Дигитална компетенција-** Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу. **Решавање проблема-** Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **Естетичка компетенција-** Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.	експонат и одговарајући музеј.		технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне	Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

					уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	
ПРОСТОР	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстрација, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2.		**По завршетку активности *Простор*, ученик ће бити у стању да:** описује естетски доживљај простора; обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна. обликује самостално, или у сарадњи с другима употребне предмете; постави изложбу радова; користи информације за стваралачки рад; обликује простор у коме борави користећи стечена знања.	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

	креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су отивациони садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-бразовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).				основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других З. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних	

					уметности у свакодневном животу	
ТЕКСТУРА	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстра-ција, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за	Математика: Осна симетричност једне фигуре. Биологија: Цвет-одлике Математика: Геометријске фигуре Географија: Вулкани, земљотреси и рељеф -Обликовање рељефа дејством спољашњих сила Рељеф: планине и равнице, настанак планина Компетенције: Комуникација- У ситуацији комуникације, изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитете на позитиван, конструктиван и аргументован начин како би остварио своје циљеве и проширио разумевање света, других људи и заједница. **Рад с подацима и информацијама:** Користи информационе технологије за чување,	**По завршетку активности Текстура, ученик ће бити у стању да:** уочава и разликује површине и текстуре; описује тактилни доживљај; уочава различите текстуре у делима природе и човека; користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;прави разноврсне текстуре на различитим подлогама или облицима. прави разноврсне текстуре линијама материјалом по избору или у апликативном програму. користи изражајна средства боје у изради текстуре. Прави различите текстуре	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам,	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

	индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су мотиваци-они садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).	презентацију и основну обраду података. **Дигитална компетенција-** Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу. **Решавање проблема-** Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **Естетичка компетенција-** Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.	на тродимензионалном облику; користи усвојене информације у стварању ликовног дела. разматра са другима шта је учио и како то да представи визуелном поруком.		облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	
КОМУНИКАЦИЈА	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстра-ција, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако	Физичко васпитање: Рукомет-основна правила Техника и технологија:	**По завршетку активности** ***Комуникација,***	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	Активно приступа при излагању

	што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за подстицање креативности су мотиваци-они садржаји практичних ликовних	Регулација и безбедност друмског саобраћаја Техничко образовање: саобраћајни објектио (аутопутеви, железнице, аеродроми) Компетенције: Комуникација- У ситуацији комуникације, изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитете на позитиван, конструктиван и аргументован начин како би остварио своје циљеве и проширио разумевање света, других људи и заједница. **Рад с подацима и информацијама:** Користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података. **Дигитална компетенција-** Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу. **Решавање проблема-** Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **Естетичка компетенција-**	**ученик ће бити у стању да:** уочава веб дизајн у окружењу и тумачи; развија перцепцију за поруке које се преносе визуелним путем; кодирање и декодирање визуелне информације идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљева једноставних визуелних порука;	испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других	новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

	активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).	Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.			3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	

УОБРАЗИЉА	Монолошко-дијалошки метод, разговор, демонстра-ција, индивидуални и рад у групама 1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика; 2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне сетљивости). Структуру програма чине: 1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и познавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености; 2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге); претпоставка за	У ситуацији комуникације, изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитете на позитиван, конструктиван и аргументован начин како би остварио своје циљеве и проширио разумевање света, других људи и заједница. **Рад с подацима и информацијама:** Користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података. **Дигитална компетенција-** Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу. **Решавање проблема-** Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. **Естетичка компетенција-** Повезује уметничка и културна дела са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.	**По завршетку активности *Уобразиља,* ученик ће бити у стању да:** – идентификује теме у одабраним уметничким делима и разуме значај маште и способности имагинације.	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацима, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке.	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

	подстицање креативности су мотиваци-они садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају: - домен ученичких доживљаја; - домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима; 3. ликовни медијуми и средства (коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању).				и садржају) када образлаже свој рад и радове других З. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ учења је: да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника.Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи.Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења.Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности.Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета.Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад.Учествује у школским и ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.На средњем нивоу ученик има следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације.Активно учествује у школским и ваншколским активностима.Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина.Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе другихнарода.На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност.Самостално истражује изворе и информације потребне за креативан рад и решавање проблема.Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице.Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина.Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама.Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа.Разуме универзални језик уметности.Специфичне предметне компетенције:Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.У основном нивоу ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима.Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања.Средњи ниво/ученик проналази и развија своје идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне информације) за стваралачки рад.Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота,

нарочито као средства комуникације.Напредни ниво/ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду.Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје.Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење.

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Наставник бира оне појмове и ликовне проблеме које ће ученици истраживати кроз стваралачки (ликовни) рад. Затим, планира теме и појмове које ученици могу да истраже сами (код куће), а према сопственим интересовањима. Композиција Када ученици сликају, наставник може да постави ликовни проблем који се односи на повезивање емоција и боја (изражавање сопственог расположења или планско коришћење боја да би се изазвале одређене емоције код посматрача). Ученици, ако желе, могу да одаберу и истраживачке теме везане за пигментну боју(на пример, по чему боје добијају називе, занимљивости о производњи боје током	Српски језик: Животи славних италијанских архитеката, сликара и вајара, Ђорђо Вазари (Леонардо да Винчи, Микеланђело Буенароти) Немачки језик: Описиваање физичког изгледа Историја: Успон Европе (хуманизам и ренесанса) Математика: Пропорције	-користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; -изражава одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; -обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; -користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације, као подстицај, за стваралачки рад; -представи своје радове и других,кратко,	Наставник у току године прати, процењује и подстиче развијање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:однос према раду (припремљен је за час; одговорно користи материјал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор; потписује радове; чува радове умапи...);однос према себи (истражује информације; поставља питања; предлаже; истрајан је у раду, труди се; преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама; спреман је да испроба своје способности у новимактивностима...);одн	МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)	

	историје, психолошко дејство боје, боје и амбалажа производа, комбиновање боја приликом уређења просторије и утисак који комбинација оставља на посматраче...). Одабранутему могу да истраже тако што ће истраживати податке код куће и/или кроз ликовни рад на часу.Када је реч о стилизовању облика, предлог се односи на то да ученици науче како да максимално поједноставе сложени облик, да га кроз фазе, поступно, сведу на знак.Потребно је да уоче по чему је облик препознатљив, да разликују његову битну карактеристику од мање важних детаља. Затим, да испробају неке поступке који ће им помоћи да стилизују облик (брисање детаља сложеног цртежа белом бојом, свођење сложе- ног облика на геометријске фигуре, опцртавање контуре, цртање контуре, истицање/преувеличавање карактеристичног детаља...). Могу да ураде више нацрта на мањем формату папира.		аргументовано и афирмативно;	ос према друг¬¬има (довршава рад у договореном року; поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања,изражавања...);разумевање (разуме задатак; разуме појмове; разуме про- цес; разуме концепт; разуме визуелне информације...);повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, идеје,дела...);оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; оригиналан је у односу на своје претходнерадове...);организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, правцу,смеру...);вербално изражавање (учтиво комуницира;	УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	

	Касније, када буду стварали сложеније радове (на пример, портрет) могу да примењују поступак или поступке који им највише одговарају. Потребно је и да ученици разумеју разлику између тродимензио- налног објекта и илузије тродимензионалности (која се постиже на дводимензионалној подлози традиционалним техникама или уапликативном програму).Ако процени да су ученици заинтересо-вани, наставник може да планира и креирање илузија (оп-арт или друге илузије), у супротном илузије могу да се планирају за осми разред.Предвиђено је да се о принципима компоновања више учи у осмом разреду.У седмом разреду фокус је на оригиналности. Једнако је важно да, када наставник постави ликовни проблем, ученици плански примене онај принцип или принципе компоновања о којима су учили, као и да искуствено и спонтано откривају оне о којима нису учили. Наставник повезује одабране појмове и ликовнепроблемесадругимо			аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емо- ције...);употреба техника и средстава (бира одговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес; бираодговарајући материјал/подлогу; истражује могућности технике и материја- ла; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обликује рад у одабраном апликативномпрограму).Е лементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка.Самопроцена радова је вербална и писана.Најефикаснија је метода 3, 2, 1.Ученик сам припрема листић на коме уписује име, презиме, датум и назив рада. Затим кратко наводи: 3 ствари које сам научио на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио,1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио. Када се разговара о		

	дабранимсадржајима.Например,композиција боја може да се повеже са колористичком перспективом, бојом и емоцијама, наслеђем, одабраним принципом компоновања на коме ће бити фокус (на пример, равнотежа или доминанта)... Орнамент и арабеска могу да се повежу са ритмом, наслеђем, уметничким занимањима...Цртежи и текстуре се креирају традиционалним техникама, на часу. Мобилни уређаји могу да се користе за истраживање ли- нија тако што ће ученици прво обликовати жичану скулптуру, за- тим је осветлити мобилним уређајем тако да сенка пада на папир, оловком пратити траг бачене сенке, а затим довршити апстрактни цртеж комбинованом техником. Пропорције Наставник нуди само основне податке о пропорцијама људске главе и тела, ученици уче кроз практични рад (златни пресек и ергономија могу да се помену у осмом			ликовним делима, ученик пише: 3 речи којима бих описао дело, 2 ствари које ми се највише допадају на делу, 1 ствар коју не разумем. Када се разговара о уметнику: 3 ствари збогкојих је уметник значајан, 2 дела која ми се највише свиђају, 1 питање које бих поставио уметнику. Када се ученик ликовно изражава: 3 ствари о којима сам размишљао током рада, 2 ствари које ми се свиђају на мом раду, 1 ствар коју бих променио. Или: 3 речи који- ма бих описао свој рад, 2 разлога због којих је мој радоригиналан, 1 ствар коју бих урадио другачије. Важно је да ученик не наводи више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када му ништа није јасно или сматра да је рад упропашћен.Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученика да идентификује најважнији пропуст и да се фокусира на његово уклањање или		

	разреду). Када обликују фигуре од меког материјала, могу и да користе жичану конструкцију.Ако приказују фигуре и предмете у простору, потребно је да обрате пажњу на однос величина више облика (на пример, људска фигура-пас-зграда или бокал-сто-јабука...) и на положај облика. Перспектива Наставник може да покаже графички приказ/приказе тродимензионалног објекта у отвореном простору и да говори о стајалишту, односно месту са кога посматрамо објекат или призор, о линији хоризонта и тачки нестајања/недогледа (прво једној).Уче- ници могу прво да вежбају приказивање једноставних облика (коцка, квадар, слово) у перспективи, на папиру мањег формата (могу да користе и папир на квадратиће).Међутим, треба имати у виду да се не ради о садржају из нацртне геометрије и пројектовања. Циљ је да ученици развијају визуелно мишљење и да примењују перспективу без			да дође до бољих идеја.Ученике је потребно навикавати да листиће попуњавају брзо. Понекад је најважније оно чега се првог сете. Наставник можеда прилагођава методу у складу са типомактивности/задатка или да осмисли другачијечек листе.		

	мерења, без лењира, без помоћних линија... Најважније је да их наставник научи како да опажају.Наставник показује и очигледне примере перспективе у уметничким делима.Треба водити рачуна о томе да се учење одвија постепено.Перспектива ће се учити и у осмом разреду, па наставник не треба да покаже ученицима све врсте перспектива.					
КОМУНИКАЦИЈА Теме. Историјска, религијска и митолошка тема. Оригинал, копија и плагијат. Дигитална фотографија. Кадар, селфи и аутопортрет. Анимација. Процес креирања, стори борд.	У овој целини су груписани садржаји који се односе на кому- никацију – тумачење садржаја и изражавање (визуелно, вербално, писано и невербално). Ученици треба да до краја седмог разреда науче како да кратко, афирмативно и аргументовано говоре о сво-јим радовима, радовима својих вршњака и о наслеђу, а до краја осмог разреда како да на прихватљив начин изразе критику или неслагање. Одабрани појмови/теме се повезују са одговарајућим појмовима других целина. Садржај уметничког дела Теме и мотиви које су ученици постепено	Информатика и рачунарство: -Обрада звука -Како направити "филм"	-разговара о одабраним идејама, ,темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; -уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; -учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и или/уметност и технологију; -прави самостално или у тиму,, презентације о одабраним темама		МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ	

Сцена. Обједињавање покрета игре и звука. Презентација.	упознавали претходних година (пејзаж, портрет, аутопортрет, мртва природа...) могу, према процени наставника, да се систематизују пре него што се покажу примери историјских, религијских и митолошких ком- позиција. У разговору је неопходно повезати појмове/теме са са-дашњим временом и искуством ученика.Ученици се, постепено, уводе у разговор о намери уметника, о значају и утицају одабраних уметника и уметничких остварења у прошлости и данас, чев од примера из националног наслеђа.Ученици треба да разумеју и чему служе копије уметничких дела, шта је плагијат и какав је однос друштва (и закона) према плагирању, шта је оригиналност и због чега је важна. Када ученици обликују ликовне радове, фокус је на изражавању емоција, стања и/или имагинације Дигитална фотографија О фотографији и филму ће се више учити у осмом		повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације;		ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	

	разреду, а у седмом разреду је предвиђено да се ученици кроз практични рад и мотив близак њиховом искуству постепено уводе у начин комуницирања фотографијом. Елементарне податке о организацији композиције и основну терминологију потребно је повезати са одговарајућим садржајима прве целине и обезбедити да ученици прво изграде неопходну основу да би могли да се фокусирају на комуникацију – изражавање емоција, стања, порука... и утисак који фотографија оставља на посматрача.Разговор може да поч- не поређењем аутопортрета урађених традиционалним техникама, процењивањем како је уметник намеравао да се представи.У практичном раду, предлог је да ученици уче како да ураде зани- мљив селфи примењујући основна знања о кадрирању, а без обраде у фото едиторима.Важно је и да науче како да направе избор, односно да се фокусирају на то да ли су успешно					

	приказали оно што је договорено, уместо на то да ли су „лепо испали”. Уколико немају сви ученици фото апарате/мобилне уређаје, наставник планира рад у групи и коришћење школског фото апарата. Фото- графије могу да се користе на часу за анализу, али се не излажу/ објављују без дозволе ученика и родитеља/старатеља. Потребно је упозорити ученике да не фотографишу једни друге, мењају и објављују те фотографије без знања идозволе. Анимација Предложени садржаји се односе на кратко упознавањеученика са начином креирања анимираних остварења. Довољно је рећи да је креирање анимације сложени посао који подразумева планирање, продукцију и продају.У току продукције (израде) анимације припрема се књига снимања и стори борд (често и аниматик). Наставник кратко објашњава функцију стори борда и					

	истиче да се стори борд битно разликује од стрипа који је целовито остварење (о стрипу ће се више учити у осмом разреду). Ученици могу да скицирају на часу стори борд користећи традиционалну цртачку технику.Циљ је да ученици сазнају да у креирању појединих хуметничких остварења учествује више тимовакоји међусобно сарађују, да се рад на таквим делима унапред планира, да се идеје разрађују на различите начине и да науче како да скицирају своју замисао у форми стори борда. Они ученици који су заинтересовани за инди-видуални пројекат (домаћи рад) могу да ураде и дизајн карактера (изглед и особине јунака), затим причу или синопсис који су сами осмислили (индивидуални пројекат који се планира у договору са наставником Српског језика и књижевности), или могу да анимирају лик који су осмислили (индивидуални пројекат који се плани- ра у					

	договору са наставником Информатике ирачунарства). Сцена Предложени садржај се односи на обједињене уметности. Овај садржај се до сада у пракси реализовао различито. Предлог је да наставник прво покаже одабрана уметничка остварења (мултимедијално позориште, интерактивно позориште, сценски дизајн...), а затим да заједно са ученицима договори активност у којој ће сви ученици учествовати према својим афинитетима и способностима. Презентације Ученици треба да почну да уче како да из текста издвоје најбитније садржаје, највише десет теза (број теза је потребно посте- пено смањивати).Када раде дигиталну презентацију, наставник треба да поставља јасне захтеве. На пример, да презентација нема више од седам слајдова, да су текст и слика у равнотежи, да контраст између боје подлоге и боје слова не замара очи... Затим, дасу					

	визуелне информације релевантне.Такође, потребно је разговарати о томе коме је презентација намењена и како држи пажњу публици.Потребно је водити рачуна о постепеном повећавању захтева (презентације ће се радити и у осмом разреду).					
УМЕТНОСТ ОКО НАС Уметност и технологија. Уметничка занимања и продукти. Савремена технологија и уметност. Уметност око нас. Уметничка рециклажа, Уметнички пројекти, хуманитарне акције Наслеђе.	У овој целини су груписани садржаји који се односе наукључивање ученика у културне и уметничке активности у заједници и на развијање позитивних ставова према наслеђу свог и других народа. Уметност и технологија До краја седмог разреда ученици треба да упознају сва уметничка занимања за која се могу оспособити у средњим уметничким школама (остала занимања су предвиђена за осми разред). Ученици треба да размотре своја интересовања и могућности и да на време почну са припремањем за пријемни испит, уколико пла- нирају да упишу уметничку школу.Циљ разговора о новој технологији је да се ученици		-предлаже идеје за уметничку рециклажу,хуманитарне акције,кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; -учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и или/уметност и технологију;			

	упознају са технологијом која се тренутно користи и да размотре накоји на- чин технологија утиче на рад уметника. Наставник нуди минимум података, само онолико колико је потребно да се објасне основни појмови.На пример, израз „виртуелна реалност” (VR) се односи на симулације облика и простора које су створене различитим технологијама (израз се не везује за традиционалне ликовне тех- нике). Компјутерски генерисане слике (CGI) се користе у филму, анимираном филму, рекламама, игрицама. Апликативни програми омогућавају вајарима да за краће време обликују скулптуре, које остају као трајни записи, а не морају да се изведу у материјалу. Холограми су слике направљене помоћу ласерске технологије.У овом тренутку, 7D облици су холограми у реалном простору које видимоибезспецијалнихнаоч ара. Јапански научници су произве- ли холограм који					

	можемо и да додирнемо. Дигиталном оловком„Phree” могуће је цртати скоро на свакој површини.Осим зафотографисање, дронови могу да се користе и за сликање. 3D штампа омогућава да се за кратко време „одштампа” било шта: кућа, ау- томобил, вештачки органи, скулптуре... Познате дизајнерске куће (Levi’s, Nike, Ralph Lauren...) сарађују са великим корпорацијама које производе рачунаре и електронику, као што је Мајкрософт. Неким уметничким дисциплинама нова технологија пружа више могућности, док друге ограничава.Наставник планира како ће подстаћи ученике да развијају ставове. Уметност око нас Први предлог се односи на развијање позитивних ставова према себи, другима и друштву у целини, а кроз ангажовање у ликовном раду за хуманитарне активности, у уметничким пројек- тима (рециклажа), у програмима у музејима, у културноуметничким					

	манифестацијама у свом месту. Уколико нема могућности да се ученици непосредно укључе у културно уметнички живот за- једнице, могу да смишљају и предлажу пројекте, да се повежу са музејима путем видео конференције, да користе предности дигитализованог наслеђа.Наставник прави избор садржаја из националног наслеђа. Имајући у виду фонд часова, одабрани садржаји се могу користи- ти као пример за ликовне проблеме који се истражују, као подстицај (мотивација) за стварање, као истраживачке теме (креирање презентација), могу се реализовати у корелацији са другим програмима, у интегрисаној тематској настави. Наставник објашњава и зашто су одабрани примери значајно наслеђе, зашто су важни за развој културног туризма и на који начин су повезани са животом ученика. Препорука је да школа у току године најмање једном реализује					

	учење у сарадњи са установом културе, по могућности у самој установи културе. Садржаји који се односе на промоцију наслеђа и на установе за заштиту наслеђа предвиђени су за осми разред.					

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе: Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Општи оперативни задаци: Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника.Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи.Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења.Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности.Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета.Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад.Учествује у школским и ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.На средњем нивоу ученик има следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације.Активно учествује у школским и ваншколским активностима.Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина.Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе другихнарода.На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност.Самостално истражује изворе и информације потребне за креативан рад и решавање проблема.Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице.Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама.Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа. Разуме универзални језик уметности.Специфичне предметне компетенције:Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост. У основном нивоу ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима.Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања.Средњи ниво/ученик проналази и развија своје идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне

информације) за стваралачки рад.Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота, нарочито као средства комуникације.Напредни ниво/ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду.Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје.Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење.

Организациони облици рада: Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару

Годишњи фонд часова: 34

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
КОМПОЗИЦИЈА	Пожељно је да на почетку године наставник укаже на то где се знања о лементима и принципима компоновања примењују. Ова знања су неопходна ученицима који уписују уметничке школе и одређене профиле у стручним школама (техничар за обликовање графичких производа, фотограф, типограф, архитектонски техничар, техничар за пејзажну архитектуру, техничар за обликовање намештаја и ентеријера, цвећар, златар, електротехничар мултимедија, дизајнер одеће, дизајнер текстила, дизајнер производа од коже, техничар–моделар коже, декоратер зидних површина, аранжер у трговини,	- Српски језик и књижевност: "Ђачки растанак", Бранко Радичевић - Српски језик и књижевност: "Сеобе", Милош Црњански - Енглески језик: Боја - Музичка култура: Тема, Човек и музика - Математика: СЛИЧНОСТ Пропорционалне величине.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагина-ције, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елемен-тима и принципима компо-новања у	Наставник прати, роцењује и подстиче развијање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су: – Однос према раду (припремљен је за час; одговорно користи матер-ијал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор; потписује радове; чува радове у мапи...). – Однос према себи (истражује информације; поставља питања; редлаже; истрајан је у раду, труди се; преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама; спреман је да испроба своје	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове	

	посластичар, мушки фризер, женски фризер, сценски маскер и власуљар...). Сви ученици могу да примене принципе компоновања приликом креирања презентација, фотографија, видео записа..., реализовања ликовних пројеката, уређења животног и радног простора, смишљања одевне комбинације... На очигледним примерима из свакодневног живота и уметности потребно је објаснити принципе: ритам, контраст, доминанту, градацију, равнотежу, јединство и хармонију. Начин остваривања бира наставник. Могуће је кратко објаснити све принципе на једном часу (уз резентацију), па у току године постепено, кроз разговор и разноврсне проблемске задатке, омогућити услове даученици развијају знања у складу са својим потребама, интересовањима и способностима. Могуће је и разматрати у току године један по један принцип (почев од оних који су ученицима непознати), па на крају школске године сумирати научено. Заинтересованим и напредним ученицима се може указати на то		стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој,	способности у новим активностима...). – Однос према другима (довршава рад у договореном року; поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...). – Разумевање (разуме задатак; разуме појмове; разуме процес; разуме концепт; разуме визуелне информације...). – Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, идеје, дела...). – Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; ориги- наланје у односу на своје претходне радове...). – Организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, правцу, смеру...).	ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када	

	да, осим наведених, постоје и други принципи. На пример, у фотографији је важан принцип трећина (rule of thirds), у графич ком дизајну принцип беле позадине (white space)... Ученицима који желе да науче више потребно је дати смернице за истраживање на интернету (адресе или кључне речи) и договорити са сваким учеником пројектни задатак који ће радити самостално, код куће. Када је реч о простору и пропорцијама, најважније је прво указати на значај ергон-омије за здравље ученика. Пример је дизајн радног стола и столице, који треба да омогући правилно држање тела приликом учења и рада на рачунару. Затим се може разгова рати о дизајну ентеријера и индустријском дизајну (на пример, о дизајну аутомобила), о архитектури, скулптури у пленеру, приказивању простора на дводимен-зионалној подлози и перспективи...Заинтересованим ученицима се може указати на златни пресек. Да би се обезбе-дила мотивација и развијала компетенци ја за учење, нео-пходно је објаснити зашто и како се уче одабрани садржаји. На пример, ако наставник тражи од			– Вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...). – Употреба техника и средстава (бира дговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес; бира одговарају-ћи материјал/подлогу; истражује могућности технике и материја-ла; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обликује рад у одабраном аплика-тивном програму). Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног зада-тка и циљевима задатка. Самопроцена радова је вербална и писана. Најефикаснија је метода 3, 2, 1. Ученик сам припрема листић на коме уписује име, презиме, датум и назив рада. Затим кратко наводи: 3 ствари које сам научио на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио,	образлаже свој рад и радове других 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене	

	ученика да нацртају простор и објекте у перспективи, потребно је да укаже на то даученици на тај начин развијају визуелно опажање и памћење, што им је неопходно у бројним животним ситуацијама (за процењивање ситуација, доношење одлука, решавање проблема...). Аналитичко посматрање природе, окружења и уметничких дела није довољно, визуелно опажање и памћење се неће довољно развијати без практичног рада (ликовни задаци су уједно и начин да ученик провери у којој мери је развио визуелно опажање и памћење). Може се разговарати и о томе како данас доживљавамо приказивање тродимензи оналног простора на дводимензионалној подлози. Обрнута, вертикална и семантичка перспектива могу деловати незанимљиво или збунити савременог посма-трача. С друге стране, полиперспектива може бити занимљива савременом посматрачу иако, такође, не приказује објекте онако како их видимо у стварности. Као пример приказивања простора наставник може да покаже и 3Д мурале			1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио. Када се разговара о ликовним делима, ученик пише: 3 речи којима бих описао дело, 2 ствари које ми се највише допадају на делу, 1 ствар коју не разумем. Када се разговара о уметнику: 3 ствари због којих је уметник значајан, 2 дела која ми се највише свиђају, 1 питање које бих поставио уметнику. Када се ученик ликовно изражава: 3 ствари о којима сам размишљао током рада, 2 ствари које ми се свиђају на мом раду, 1 ствар коју бих променио. Или: 3 речи којима бих описао свој рад, 2 разлога због којих је мој рад оригиналан, 1 ствар коју бих урадио другачије. Важно је да ученик не наводи више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када му ништа није јасно или сматра да је рад упропашћен. Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученика да иденти-фикује најважнији	визуелних уметности у свакодневном животу	

	(оптичке илузије), који могу у потпуности да промене амбијент мањих и слабо осветљених просторија или да значајно измене изглед старих фасада (примери се могу наћи на адреси: https://artofjohnpugh.com). Када је реч о пропорцијама главе и тела, може се указати на примену знања приликом шминкања и смишљања одевне комбинације, на различите облике лица и пропорције, на то како се бојом, линијама и валером неки делови лица могу визуелно смањити или истаћи. Боје и кројеви одеће могу утицати на то да неки делови тела визуелно делују шире или уже, краће или дуже... Такође, простор (димензије, дизајн ентеријера и осветљење) утиче на општи утисак. Може се разговарати и о опажању боја у зависности од врсте осветљења (бела светлост у распону од 2700 до 6500 Келвина), јер за ученике није важно да приликом бирања сијалица за стан, собу, радни простор... мисле само о потрошњи енергије и јачини светла, већ и о боји светла, а која утиче на расположење, учење, доношење одлука... Као пример може послужити боја светла која се користи у маркетима да би			пропуст и да се фокусира на његово уклањање или да дође до бољих идеја. Ученике је потребно навикавати да листиће попуњавају брзо. Понекад је најважније оно чега се првог сете. Наставник може да прилагођава методу у складу са типом актив-ности/задатка или да осмисли другачије чек-листе.		

	храна деловала свеже. Затим, ако је ученик изложио на зиду свој ликовни рад, постер или репродукци ју уметничког дела, та слика ће другачије изгледати у завис-ности од избора сијалице (као и сви други објекти у просторији)... Ученици се додатно могу мотивисати задацима који су њима занимљиви, а развијају стваралачко мишљење: трансформација облика (у апликативном програму: morphing), превођење информација из једне форме у другу (на пример, превођење музичке композиције у ликовну), повезивање реалних облика и нереалних односа, креирање илузија... Да би се утврдило које активности мотивишу ученике неопходно је конт-уирано испитивање праксе, јер оно што мотивише једну енерацију / одељење /ученика не мотивише нужно све ученике.					
НАСЛЕЂЕ	Циљ учења ове теме је развијање позитивног става према светској и ационалној културној баштини. Као полазна основа треба да послужи неки феномен, актуелна тема или догађај. На пример, катедралу Нотр Дам у Паризу је у великој мери оштетио пожар у	- Српски језик и књижевност: Избор из часописа за младе Конструисани текстови о Ђавољој вароши или Винчи	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за	Наставник прати, роцењује и подстиче развијање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:	1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду)	

	априлу 2019. године. Ова несрећа није потресла само француски народ већ и велики број људи широм света, што је повод за разматрање више важних тема. Једна од значајних тема је промоција наслеђа. Катедрала Нотр Дам је у својој дугој историји више пута била потпуно запуштена (нарочито у 16. веку). Током Француске револуције је демолирана, јер је народ није доживљавао као вредно наслеђе, већ као симбол богатства и моћи високог свештенства. Захваљујући роману *Богородичина црква у Паризу* (код нас: *Звонар Богородичне цркве*) Виктора Игоа, који је постао популаран одмах по објављивању, катедрала је обновљена. Пишчева намера је била да скрене пажњу француској јавности на значај националног наслеђа, међутим, роман је доживео светску славу, као и катедрала. По роману су нацртане бројне илустрације и стрипови, снимљени филмови, серије и нимирани филмови, креиране позоришне представе, мјузикли... У игрици *Assassin's Creed Unity* из 2014. године катедрала је верно риказана до	- Историја: Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање).	изражавање идеја, имагина-ције, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елемен-тима и принципима компо-новања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући	– Однос према раду (припремљен је за час; одговорно користи матер-ијал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор; потписује радове; чува радове у мапи...). – Однос према себи (истражује информације; поставља питања; редлаже; истрајан је у раду, труди се; преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама; спреман је да испроба своје способности у новим активностима...). – Однос према другима (довршава рад у договорен-ом року; поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...). – Разумевање (разуме зада-так; разуме појмове; разуме процес; разуме концепт; разуме визуелне информације...). – Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места,	основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак) 2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и	

	детаља. Унеско је врстио катедралу на листу светске културне баштине и она је и званично призната као наслеђе значајно за човечанство. Ученици треба да знају да је веома тешко прикупити новац за заштиту и обнову наслеђа. Катедрала је и у 21. веку пропадала упркос својој слави и годишњој посети од преко 13 милиона људи из целог света. Највише новца за обнову је уложено онда када је велики број људи осетио снажну емотивну повезаност са катедра лом (непосредно по објављивању Игоовог романа и непосредно после пожара)... Ученици могу да истраже који споменици културе у нашој земљи се налазе на листи светске културне баштине, а који не (иако су изузетно значајни), као и да заједно размотре шта за њих значе споменици културе у нашој земљи, како би као појединци и као заједница могли да допринесу промоцији наслеђа. На пример, зузетно значајан праисторијски локалитет Винча (Бело брдо) је озбиљно угрожен подземним водама, али није добио међународну помоћ за заштиту, нити је рикупљено довољно средстава да се до краја		кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој,	догађаје, феномене, идеје, дела...). – Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; оригиналан је у односу на своје претходне радове...). – Организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, правцу, смеру...). – Вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...). – Употреба техника и средстава (бира дговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес; бира одговарајући материјал/подлогу; истражује могућности технике и материјала; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обликује рад у одабраном аплика-тивном програму). Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се	принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других 3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да	

	истражи и уреди за посетиоце. Катедрала Нотр Дам може да буде основ за разматрање још једне важне теме, начина на који се наслеђе штити и обнавља. Иако се у јавности говори о рестаурацији катедрале, она је током 15. август 2019. *ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК* Број 11 – Страна 111 векова само делимично рестаурирана, а делимично је обнављана тако што су јој додавани модерни елементи, па је Виктор Иго катедралу описао као химеру. После пожара, француска влада је расписала конкурс за идејно решење катедрале, што је подстакло још бурних реакција јавности. Јавност је подељена на оне који желе да се верно реконструише последњи изглед катедрале и на оне који сматрају да је боље катедрали дати савременији изглед (јер је катедрала на тај начин била и грађена и обнављана током векова).Као супротност катедрали може се навести пример обновљене средњовековне тврђаве Голубац или манастирског комплекса Манасија, којима нису додавани модерни архитектонски украси. Ученици могу да дискутују о			према типу ликовног задатка и циљевима задатка. Самопроцена радова је вербална и писана. Најефикаснија је метода 3, 2, 1. Ученик сам припрема листић на коме уписује име, презиме, датум и назив рада. Затим кратко наводи: 3 ствари које сам научио на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио, 1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио. Када се разговара о ликовним делима, ученик пише: 3 речи којима бихописао дело, 2 ствари које ми се највише допадају на делу, 1 ствар коју не разумем. Када се разговара о уметнику: 3 ствари због којих је уметник значајан, 2 дела која ми се највише свиђају, 1 питање које бих поставио уметнику. Када се ученик ликовно изражава: 3 ствари о којима сам размишљао током рада, 2 ствари које ми се свиђају на мом раду, 1 ствар коју бих променио. Или: 3 речи којима бих описао свој	прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	

	томе да ли би се вредност културног споменика умањила уколико би се приликом обнове изменио његов првобитни изглед, као и о јединству стила, могу да ураде идејна решења за уређење простора око неког значајног споменика или места културе у нашој земљи... Такође, потребно је поменути 3Д скенирање и штампање, технологију која у великој мери може да помогне приликом истраживања и обнове културног наслеђа. Када се планира учење о уметницима и њиховим делима, важно је смислено одредити циљ учења одабраног садржаја. На пример, није смислено да ученици уче о импресионизму зато да би упамтили податке (када је правац настао, шта је био повод за настанак правца, ко су представници, која су њихова најзначајнија дела), јер ти подаци за ученике немају значаја, неприменљиви су и ученици их брзо заборављају. Уместо тога, може се говорити о томе шта је креативност, а шта иновативност, колико је за ученике значајно да развијају стваралачко мишљење (које им је неопходно у бројним животним			рад, 2 разлога због којих је мој рад оригиналан, 1 ствар коју бих урадио другачије. Важно је да ученик не наводи више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када му ништа није јасно или сматра да је рад упропашћен. Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученика да идентификује најважнији пропуст и да се фокусира на његово уклањање или да дође до бољих идеја. Ученике је потребно навикавати да листиће попуњавају брзо. Понекад је најважније оно чега се првог сете. Наставник може да прилагођава мето-ду у складу са типом актив-ности/задатка или да осмисли другачије чек-листе.		

	ситуацијама), као и о томе да иновативне идеје и остварења понекад неће одмах бити прихваћени. Као пример се може навести прича о непријатељској реакцији критичара, неких колега и публике када су први пут видели радове импресиониста и о увредама упућених уметницима. Ученицима се могу показати најпознатија дела импресиониста и поставити питање да ли та дела у њима изазивају презир, бес, мржњу... и зашто (да или не), као и шта мисле, зашто је јавност у 19. веку тако негативно реаговала на иновације. Ученици могу да упореде једно дело уметника који је био цењен у то време (на пример, Енгр) и дела импресиониста, да покушају сами да открију шта је тачно скандализовало публику. Затим се може нешто рећи о Салону, о томе како је отварање изложбе био значајан друштвени догађај који је окупљао виђене људе и обичне грађане, о стандардима које је поставила државна Школа лепих уметности (École des Beaux-Arts) и очекивањима публике тог времена. Може се разговарати и о томе на који начин ученици прихватају оштру					

	критику или увреде, а на који начин су реаговали уметници који су касније постали славни, као и како би могли пристојно да кажу да им се неко дело не свиђа. Такође, може се разговарати и о томе зашто и данас неки људи мрзе, на пример, Реноара и објављују на интернету чланке против његових дела... На исти начин се може приступити и свим другим садржајима које наставник одабере. На пример, ако је фокус на томе како ученици могу да пронађу подстицај за стварање, као пример се могу показати дела настала под утицајем афричке уметности... Потребно је разговарати и о томе шта за ученике значи оригиналност, колико је оригиналност важна, у којој мери можемо да будемо оригинални, у којим случајевима је оригиналност позитивно прихваћена, а у којим не. Такође, шта је у уметности омаж, а шта плагијат... Свака одабрана тема за разговор може да буде и повод за страживање и стварање.Наставник треба повремено да прати како се развијају нове образовне технологије. На пример, америчка компанија *Triseum*					

	развија образовне игрице помоћу којих ученици и студенти могу да уче о уметницима и уметничким делима истовремено развијајући компетенције (називи првих игрица су: *ARTé: Mecenas, ARTé: Lumiere, ARTé: Hemut*).					
КОМУНИКАЦИЈА	Декодирање слике се односи на тумачење слике у најширем значењу (теме и мотиви у уметничким делима, пропагандне поруке, пиктограми, симболика боје...). Ови садржаји се повезују са одговарајућим садржајима других тема. Према процени наставника, могуће планирати и тумачење сложенијих знака, истраживање порекла, значења и развоја познатих логотипа (Gamecube, Toblerone, Amazon, Pepsi...) или знака који су ученицима мање познати (амблеми војске РС, илирски грбовници, одликовања...). Наставник може да понуди ученицима да одаберу знаке о којима ће се разговарати на часу (и који ће послужити као подстицај за креирање оригиналног знака) или да сам направи избор, а у складу са зна њима која су ученици стекли до осмог разреда. Остали предложени садржаји се односе	- Српски језик и књижевност: "Стилске фигуре, Алегорија" Техника и технологија: Основне компоненте ИКТ уређаја. -Физичко и здравствено васпитање: Атлетика	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагина-ције, емоција, ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елемен-тима и принципима компо-новања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне	Наставник прати, роцењује и подстиче развијање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су: – Однос према раду (припремљен је за час; одговорно користи матер-ијал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор; потписује радове; чува радове у мапи...). – Однос према себи (истражује информације; поставља питања; редлаже; истрајан је у раду, труди се; преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама; спреман је да испроба своје способности у новим активностима...). – Однос према другима (довршава рад у договоре-ном року; поштује	Б	

	на предлоге пројеката. Ученицима је потребно понудити мотивационе садржаје и могућност да одаберу пројекте који их занимају. Пројекти могу да се планирају и остварују на различите начине. Један од могу ћих начина је да ученици самостално, у паровима или тимовима одрже час својим вршњацима. Наставник треба да постави захтев да тај час буде занимљив, да „наставник“ заинтересује вршњаке за тему, да припреми кратку презентацију и питања која подсти чу на размишљање и разговор, на даље истраживање... Налози за ученике не треба да буду презахтевни, али не треба ни да се сведу на забаву. На пример, један тимски пројекат може да обухвати истраживање европске моде у периоду од почетка двадесетог века до Првог светског рата и нацрт свечане одеће (превођење неких карактеристичних елемената у савремену одећу). Истовремено, од ученика се може тражити да креирају кратку презентацију о духу тог времена (начину живота, архитектури, намештају, познатим уметницима и уметничким делима...). Други		ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој,	договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...). – Разумевање (разуме зада-так; разуме појмове; разуме процес; разуме концепт; разуме визуелне информације...). – Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, идеје, дела...). – Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; ори- гиналан је у односу на своје претходне радове...). – Организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, правцу, смеру...). – Вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...).		

	тимови могу да раде исти пројекат, али да истражују неко друго време или да истражују другу тему и реализују другачији рад (на пример, прилог за школски часопис). Ако ученици желе да сазнају више о стрипу, као мотивациони садржај може се понудити прича о опуларности стрипа данас, филмовима снимљеним према стриповима, о основним карактеристикама америчке, јапанске и француско-белгијске школе, о српском стрипу, апликативним програмима за цртање стрипова... Ученици могу да осмисле карактер/карактере и да нацртају траку или таблу стрипа (за стрип у наставцима). Уколико их занимају графити и мурали, може се указати на интернет страницу Google Street Art project, где се могу видети највреднији графити и мурали широм света, на бесплатне апликативне програме за креирање графита, а ученици могу индивидуално или тимски да планирају пројекте (да фотографишу зид у свом месту, да креирају неколико скица за графит/мурал, да одабрану скицу пренесу на већи формат натрон папира...). Такође, одељење може			– Употреба техника и средстава (бира дговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес; бира одговарају-ћи материјал/подлогу; истражује могућности технике и материја-ла; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; бликује рад у одабраном аплика-тивном програму). Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног зада-тка и циљевима задатка. Самопроцена радова је вербална и писана. Најефикаснија је метода 3, 2, 1. Ученик сам припрема листић на коме уписује име, презиме, датум и назив рада. Затим кратко наводи: 3 ствари које сам научио на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио, 1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио. Када се разговара о ликовним делима, ученик пише: 3 речи којима бих описао дело, 2 ствари које ми се највише допадају на		

	да се договори да сви заједно раде на једном пројекту. На пример, да сниме документарни филм о свом школском животу у последњем разреду основне школе. Затим, један део школског простора може у потпуности да промени изглед за потребе школских прослава помоћу интерактивних инсталација (наставник може пронаћи идеје за пројекат и мотивационе садржаје ако у претраживач унесе: Interactive Art Installations, Nike Flyknit Collective installation, Jelly Swarm by Tangible Interaction, Scattered Crowd by William Forsythe, Patrick Nadeau Rainforest installation)...			делу, 1 ствар коју не разумем. Када се разговара о уметнику: 3 ствари због којих је уметник значајан, 2 дела која ми се највише свиђају, 1 питање које бих поставио уметнику. Када се ченик ликовно изражава: 3 ствари о којима сам размишљао током рада, 2 ствари које ми се свиђају на мом раду, 1 ствар коју бих променио. Или: 3 речи којима бих описао свој рад, 2 разлога због којих је мој рад оригиналан, 1 ствар коју бих урадио другачије. Важно је да ученик не наводи више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када му ништа није јасно или сматра да је рад упропашћен. Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученика да идентификује најважнији пропуст и да се фокусира на његово уклањање или да дође до бољих идеја. Ученике је потребно навикавати да листиће попуњавају брзо. Понекад је најважније оно чега се првог сете. Настав-ник може да		

				прилагођава методу у складу са типом актив-ности/задатка или да осмисли другачије чеклисте.		

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе: Циљ учења је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног вежбања у савременим условима живота и рада.

Општи оперативни задаци: физичке способности, моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Посебни оперативни задаци: недеља школског спорта, активности у природи, школска и ваншколска такмичења

Организациони облици рада: часови физичког и здравственог васпитања, секције, недеља школског спорта, активности у природи, школска и ван школска такмичења, корективно-педагошки рад

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	Развијање физичких способности:развој снаге, развој покретљивости, развој аеробне издржљивости, развој координације, развој брзине и експлозивне снаге	Математика, Физика, Брига за здравље Естетска компетенција	– примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању; – сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;	Тестирања Мерења такмичења	1.1.23 1.1.24	

			– примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;			
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** **Основни садржаји:** Техника истрајног трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника спринтерског трчања. Техника високог и ниског старт Бацања лоптице од 200г. Скок увис (прекорачна техника) . **Проширени садржаји** Техника штафетног трчања. Скок удаљ. Бацање „вортекс-а”. Бацање кугле 2 кг. Тробој	-различитим облицима кретања усвајају се моторичка знања,умења и навике у складу са индивидуалним могућностима ученика	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике	Мерење Такмичење Праћење напредовања Недеља школског спорта	1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.9 1.1.10 2.1.3 2.1.4 2.1.5 2.1.6 2.1.7 2.1.8 3.1.3 3.1.4 3.1.5	
Спортска гиманстика **Основни садржаји** Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Ниска греда. Гимнастички полигон. **Проширени садржаји** Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда. Трамболина. Прескок. Коњ са хватаљкама.	-Утицање на правилно држање тела корективним педагошким радом -подстицање ученика на самостално вежбање на тлу и на справама	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;	Праћење Евиденција	1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.14 1.1.15 1.1.16 1.1.17 1.1.18 1.1.19 1.1.20 1.1.21 2.1.10 2.1.11 2.1.15	

Вежбе у упору(сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).					2.1.16 2.1,17 2.1.18 3.1.6 3.1.7	
Основе тимских и спортских игара **РУКОМЕТ:** Основни елементи технике и правила: -вођење лопте -хватање и додавање лопте -шутирања на гол -финтирање -принципи индивидуалне одбране -основна правила рукомета **Проширени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: -хватање котрљајућих лопти -дриблинг -финтирање -шутирање на гол -основни принципи колективне одбране	- савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа -савладавање правила игре -игра	Грађанско васпитање Математика Физика Усмена провера знања Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара; – учествује на такмичењима између одељења;	Одељењска,школска и међушколска такмичења	1.1.1 2.1.1	
Плес и ритимика **Основни садржаји** Покрети уз ритам и уз музичку пратњу. Ритмичка вежба без реквизита. Скокови кроз вијачу. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Основни кораци друштвених плесова. **Проширени садржаји** Састав са обручем. Састав са лоптом.	- Вежбе правилног држања тела -извођење плесова -употреба реквизита	Музичка култура Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	Школске и ваншколске манифестације Усмена провера знања	1.1.20 1.1.21 2.1.18 2.1.19	

Сложенији скоскови кроз вијачу.						
Пливање **Основни садржаји** Предвежбе у обучавању технике пливања. Игре у води. Самопомоћ у води. **Проширени садржаји** Плива једном техником. Роњење у дужину.	- савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа	Брига за здравље Естетска компетенција	-користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности -преплива 25м техником крула, леђног краула и прсном техником -процени своје способности вештине у води -скочи у воду на ноге и на главу -рони у дужину у складу са својим могућностима	Праћење Евиденција		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** **Основни садржаји** Основна правила вежбања. Основна правила Рукомета,минирукомета и фудбала. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита непоходних за вежбање. „Ферплеј“(навијање,победа,пораз,решавање конфликтних ситуација). Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта.	Предавање Радионица Рад на рачунару	Грађанско васпитање Компетенција за животно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Вештина сарадње Брига за здравље	– користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; – процени последице недовољне физичке активности; – примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин;	-Фер плеј -турнир	2.1.1 2.2.2 2.2.3	

Развој физичких способности у функцији Сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес,поплава,пожар..) Физичко вежбање и естетика-правилно обликовање тела. Планирање вежбања у оквиру дневних активности. Физичка активност, вежбање и здравље. Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и полсе вежбања. Лична и колективна хигијена пре и полсе вежбања. Утицај правилне исхране на здравље и развој. Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: - значај прве помоћи - врсте повреда Вежбање и играње на чистом ваздуху-чување околине приликом вежбања.			– пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекративних активности; – прихвати победу и пораз; – уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; – повеже значај вежбања за одређене професије; – вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на редовно вежбање			
Здравствено васпитање **Основни садржаји** Значај физичке активности за здравље. Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања. Последице неодржавања хигијене-хигијена пре и после вежбају. Значај употребе воћа и поврћа у исхрани. Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака.	Предавање Дискусија Сајам здраве хране Јавни час	Биологија Ликовна култура Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција	– повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – користи здраве намирнице у исхрани; – разликује корисне и штетне додатке исхрани;	-Анкета		

Поступци ученика након повреде(тражење помоћи). Вежбање и играње у различитим временским условима(упутства за игру и вежбање на отвореном простору). Чување околине на отвореним просторима изабараним за вежбање. Последице конзумирања дувана и алкохола. .		Решавање проблема Брига за здравље Еколошка компетенција Естетска компетенција Предузетничка компетенција	– примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.			

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставе: Циљ учења је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног вежбања у савременим условима живота и рада.

Општи оперативни задаци: физичке способности, моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Посебни оперативни задаци: недеља школског спорта, активности у природи, школска и ваншколска такмичења

Организациони облици рада: часови физичког и здравственог васпитања, секције, недеља школског спорта, активности у природи, школска и ван школска такмичења, корективно-педагошки рад

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	Развијање физичких способности:развој снаге, развој покретљивости, развој аеробне издржљивости, развој координације, развој брзине и експлозивне снаге	Математика, Физика, Брига за здрављ,е Естетска компетенција	– примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању; – сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст; – примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;	Тестирања Мерења такмичења	1.1.23 1.1.24	

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** **Основни садржаји:** Техника штафетног трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника штафетног трчања Скок удаљ. Бацања кугле 2 кг. Скок увис (опкорачна техника) . Бацање „вортекс-а”. **Проширени садржаји** Тробој	-различитим облицима кретања усвајају се моторичка знања,умења и навике у складу са индивидуалним могућностима ученика	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике	Мерење Такмичење Праћење напредовања Недеља школског спорта	1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.9 1.1.10 2.1.3 2.1.4 2.1.5 2.1.6 2.1.7 2.1.8 3.1.3 3.1.4 3.1.5	
Спортска гимнастика **Основни садржаји** Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Греда. Гимнастички полигон. **Проширени садржаји** Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда. Трамболина. Прескок. Коњ са хватаљкама. Вежбе у упору(сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).	-Утицање на правилно држање тела корективним педагошким радом -подстицање ученика на самостално вежбање на тлу и на справама	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;	Праћење Евиденција	1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.14 1.1.15 1.1.16 1.1.17 1.1.18 1.1.19 1.1.20 1.1.21 2.1.10 2.1.11 2.1.15 2.1.16 2.1,17 2.1.18 3.1.6	

					3.1.7	
Основе тимских и спортских игара **Кошарка:** Основни елементи технике и правила: -кретање у основном ставу у одбрани -контрола лопте у месту и кретању, -вођење лопте -дриблинг -хватање и додавање лопте -шутирања -принципи индивидуалне одбране -откривање и покривање (сарадња играча) -основна правила кошарке **Проширени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: Дриблинг (сложеније варијанте) -финтирање Основни принципи колективне одбране и напада.	савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа -савладавање правила игре -игра	Грађанско васпитање Математика Физика Усмена провера знања Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара; – учествује на такмичењима између одељења;	Одељењска,школска и међушколска такмичења	1.1.1 2.1.1	
Плес и ритимика **Основни садржаји** Вежбе са вијачом. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. **Проширени садржаји** Састав са обручем. Састав са лоптом. Кратки састав са вијачом. Енглески валцер.	Вежбе правилног држања тела -извођење плесова -употреба реквизита	Музичка култура Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	Школске и ваншколске манифестације Усмена провера знања	1.1.20 1.1.21 2.1.18 2.1.19	

Пливање **Основни садржаји** Предвежбе у обучавању технике пливања. Техника краула. Техника пливања леђног краула. Одржавање на води ради самопомоћи. **Проширени садржаји** Роњење у дужини 5-10 м.	савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа	Брига за здравље Естетска компетенција	-користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности -преплива 25м техником крула,леђног краула и прсном техником -процени своје способности вештине у води -скочи у воду на ноге и на главу -рони у дужину у складу са својим могућностима	Праћење Евиденција		
Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	-вежбање	Математика Музичка култура Брига за здравље Естетска компетенција Вештина сарадње Решавање	– вреднује утицај примењених вежби на организам; – процени ниво сопствене дневне физичке активности;	Мерења		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** **Основни садржаји** Основна правила вежбања. Основна правила Кошарке и Рукомета. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита непоходних за вежбање.	Предавање Радионица Рад на рачунару	Грађанско васпитање Компетенција за животно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Вештина сарадње Брига за здравље	– користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; – процени последице недовољне физичке активности; – примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима;	-Фер плеј -турнир	2.1.1 2.2.2 2.2.3	

„Ферплеј“(навијање,победа,пораз,решавање конфликтних ситуација). Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта. Развој физичких способности у функцији Сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес,поплава,пожар..) Повезаност физичког вежбања и естетике. Значај вежбања у породици. Планирање вежбања у оквиру дневних активности.			– решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекративних активности; – прихвати победу и пораз; – уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; – повеже значај вежбања за одређене професије; – вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на редовно вежбање			
Здравствено васпитање **Основни садржаји** Значај физичке активности за здравље. Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања. Последице неодржавања хигијене-хигијена пре и после вежбају. Значај употребе воћа и поврћа у исхрани.	Предавање Дискусија Сајам здраве хране Јавни час	Биологија Ликовна култура Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема	– повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – користи здраве намирнице у исхрани; – разликује корисне и штетне додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању;	-Анкета		

Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака. Поступци ученика након повреде(тражење помоћи). Вежбање и играње у различитим временским условима(упутства за игру и вежбање на отворенон простору). Чување околине на отвореним просторима изабараним за вежбање. Последице конзумирања дувана и алкохола.		Брига за здравље Еколошка компетенција Естетска компетенција Предузетничка компетенција	– правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.			

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе: Циљ учења је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног вежбања у савременим условима живота и рада.

Општи оперативни задаци: физичке способности, моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Посебни оперативни задаци: недеља школског спорта, активности у природи, школска и ваншколска такмичења

Организациони облици рада: часови физичког и здравственог васпитања, секције, недеља школског спорта, активности у природи, школска и ван школска такмичења, корективно-педагошки рад

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гипкости.	Развијање физичких способности:развој снаге, развој покретљивости,	Математика, Физика, Брига за здрављ,е Естетска компетенција	– примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;	Тестирања Мерења такмичења	1.1.23 1.1.24	

Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	развој аеробне издржљивости, развој координације, развој брзине и експлозивне снаге		– сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст; – примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;			
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** **Основни садржаји:** Техника спринтерског трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника штафетног трчања Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис. Бацање „вортекс-а”. **Проширени садржаји** Скок у вис (леђна техника) Тробој	-различитим облицима кретања усвајају се моторичка знања,умења и навике у складу са индивидуалним могућностима ученика	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике	Мерење Такмичење Праћење напредовања Недеља школског спорта	1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.9 1.1.10 2.1.3 2.1.4 2.1.5 2.1.6 2.1.7 2.1.8 3.1.3 3.1.4 3.1.5	
Спортска гимнастика **Основни садржаји** Вежбе и комбинације вежби	-Утицање на правилно држање тела корективним педагошким радом	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; – примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;	Праћење Евиденција	1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.14 1.1.15	

карактеристичних за поједине справе: Тло Греда, Прескок, Вратило, Двовисински рабој, Паралелни разбој, Коњ **Проширени садржаји** На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби	-подстицање ученика на самостално вежбање на тлу и на справама				1.1.16 1.1.17 1.1.18 1.1.19 1.1.20 1.1.21 2.1.10 2.1.11 2.1.15 2.1.16 2.1,17 2.1.18 3.1.6 3.1.7	
Основе тимских и спортских игара **Одбојка:** Основни елементи технике, тактике и правила игре. **Футсал:** Игра уз примену правила. **Рукомет:** Игра уз примену правила. **Кошарка:** Сложенији елементи технике, тактике и правила игре. **Активност по избору.**	савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа -савладавање правила игре -игра	Грађанско васпитање Математика Физика Усмена провера знања Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара; – учествује на такмичењима између одељења;	Одељењска,школска и међушколска такмичења	1.1.1 2.1.1	
Плес и ритимика **Основни садржаји** Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем.	Вежбе правилног држања тела -извођење плесова	Музичка култура Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло;	Школске и ваншколске манифестације	1.1.20 1.1.21 2.1.18 2.1.19	

Вежбе са лоптом. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер. **Проширени садржаји** Састав са обручем. Састав са лоптом. Састав са вијачом. Основни кораци rock n roll.	-употреба реквизита		– изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	Усмена провера знања		
Пливање и ватерполо **Основни садржаји** Пливање Техника краула Техника прсног пливања Одржавање на води на разне начине Роњење у дубину до 10м Пливање 25м одабраном техником на време **Проширени садржаји** Мешовито пливање. **Ватерполо** Пливање са лоптом Хватање и додавање Шут на гола **Проширени садржаји** **Пливање** Мешовито пливање Игре у води **Ватерполо** Основни елементи тактике и игра	савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа	Брига за здравље Естетска компетенција	-користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности -преплива 25м техником крула,леђног краула и прсном техником -процени своје способности вештине у води -скочи у воду на ноге и на главу -рони у дужину у складу са својим могућностима	Праћење Евиденција		

Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	-вежбање	Математика Музичка култура Брига за здравље Естетска компетенција Вештина сарадње Решавање	– вреднује утицај примењених вежби на организам; – процени ниво сопствене дневне физичке активности;	Мерења		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** **Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из	Предавање Радионица Рад на рачунару	Грађанско васпитање Компетенција за животно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Вештина сарадње Брига за здравље	– користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; – процени последице недовољне физичке активности; – примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекративних активности; – прихвати победу и пораз; – уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;	-Фер плеј -турнир	2.1.1 2.2.2 2.2.3	

области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања.			– повеже значај вежбања за одређене професије; – вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на редовно вежбање			
Здравствено Васпитање **Основни садржаји** Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања. Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина).	Предавање Дискусија Сајам здраве хране Јавни час	Биологија Ликовна култура Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Брига за здравље Еколошка компетенција Естетска компетенција Предузетничка компетенција	– повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – користи здраве намирнице у исхрани; – разликује корисне и штетне додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.	-Анкета		

Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи. Вежбање и менструални циклус. Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.						

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе: Циљ учења је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног вежбања у савременим условима живота и рада.

Општи оперативни задаци: физичке способности, моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Посебни оперативни задаци: недеља школског спорта, активности у природи, школска и ваншколска такмичења

Организациони облици рада: часови физичког и здравственог васпитања, секције, недеља школског спорта, активности у природи, школска и ван школска такмичења, корективно-педагошки рад

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гипкости. Вежбе за развој аеробне издржљивости.	Развијање физичких способности:развој снаге, развој покретљивости, развој аеробне издржљивости,	Математика, Физика, Брига за здрављ,е Естетска компетенција	– примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;	Тестирања Мерења такмичења	1.1.23 1.1.24	

Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	развој координације, развој брзине и експлозивне снаге		– сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; – упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст; – примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;			
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** Истрајно трчање. Спринтерско трчање. Штафетно трчање. Скок у даљ. Бацања кугле. Скок увис (леђна техника) Бацање „вортекс-а”. техника) Четворобој	-различитим облицима кретања усвајају се моторичка знања,умења и навике у складу са индивидуалним могућностима ученика	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике	Мерење Такмичење Праћење напредовања Недеља школског спорта	1.1.3 1.1.4 1.1.5 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.9 1.1.10 2.1.3 2.1.4 2.1.5 2.1.6 2.1.7 2.1.8 3.1.3 3.1.4 3.1.5	
Спортска гиманстика **Основни садржаји** Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе:	-Утицање на правилно држање тела корективним педагошким радом	Математика Физика Брига за здравље Естетска компетенција	– одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;	Праћење Евиденција	1.1.11 1.1.12 1.1.13 1.1.14 1.1.15	

Тло Греда, Прескок, Трамполина, Вратило, Двовисински рабој, Паралелни разбој, Кругови, Коњ са хватаљкама **Проширени садржаји** На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби	-подстицање ученика на самостално вежбање на тлу и на справама		– примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;		1.1.16 1.1.17 1.1.18 1.1.19 1.1.20 1.1.21 2.1.10 2.1.11 2.1.15 2.1.16 2.1,17 2.1.18 3.1.6 3.1.7	
Тимске и спортске игре **Футсал:** Елементи технике и тактике. **Рукомет:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Кошарка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Одбојка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Активност по избору.**	савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа -савладавање правила игре -игра	Грађанско васпитање Математика Физика Усмена провера знања Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Брига за здравље Естетска компетенција	– изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара; – учествује на такмичењима између одељења;	Одељењска,школска и међушколска такмичења	1.1.1 2.1.1	
Плес и ритимика Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем.	Вежбе правилног држања тела -извођење плесова	Музичка култура Брига за здравље	– изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло;	Школске и ваншколске манифестације	1.1.20 1.1.21 2.1.18	

Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер.	-употреба реквизита	Естетска компетенција	– изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	Усмена провера знања	2.1.19	
Пливање и ватерполо Техника крауле, леђног краула и прсног пливања. Одржавање на води на разне начине и самопомоћ. Роњење у дужини 10-15м. Скокови на ноге и главу. Мешовито пливање. Игре у води. Помоћ другима у води. **Ватерполо** Пливање са лоптом Хватање и додавање Основни елементи тактике и игра.	савладавање индивидуалне технике и тактике континуираним вежбањем -неговање тимског духа	Брига за здравље Естетска компетенција	-користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности -преплива 25м техником крула,леђног краула и прсном техником -процени своје способности вештине у води -скочи у воду на ноге и на главу -рони у дужину у складу са својим могућностима	Праћење Евиденција		
Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима. Полигон са препрекама.	-вежбање	Математика Музичка култура Брига за здравље Естетска компетенција Вештина сарадње Решавање	– вреднује утицај примењених вежби на организам; – процени ниво сопствене дневне физичке активности;	Мерења		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Физичко вежбање и спорт** Подела моторичких способности.	Предавање Радионица Рад на рачунару	Грађанско васпитање Компетенција за животно учење Вештина комуникације	– користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; – процени последице недовољне физичке активности;	-Фер плеј -турнир	2.1.1 2.2.2 2.2.3	

Функција срчано-дисајног система. Основна правила и тактика спортских игара. Понашање на такмичењима и спортским манифестацијама. Чување и одржавање простора, справа и реквизита који се користе у вежбању. Превенција насиља у физичком васпитању и спорту. Решавање спорних ситуација. Коришћење писаних и електронских извора информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту, образобању, здравству, војсци, полицији и другим занимањима. Структура физичке културе(физичко		Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Вештина сарадње Брига за здравље	– примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекративних активности; – прихвати победу и пораз; – уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; – повеже значај вежбања за одређене професије; – вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на редовно вежбање			

васпитање, спорт и рекреација).						
Здравствено васпитање Утицај различитих вежбања на кардио-респираторни систем,скелетно-мишићни и организам уопште. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај правилне исхране. Енергетски напици и њихова штетност. Прва помоћ након површинских повреда, уганућа и прелома. Значај вежбања у природи. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола и психоативних супстанци. Правилно конзумирање додатака исхрани . Мере заштите репродуктивног здравља у процесу вежбања.	Предавање Дискусија Сајам здраве хране Јавни час	Биологија Ликовна култура Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Брига за здравље Еколошка компетенција Естетска компетенција Предузетничка компетенција	– повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – користи здраве намирнице у исхрани; – разликује корисне и штетне додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; – води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.	-Анкета		

ВЕРСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: ПЕТИ

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена-пројектна настава
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рад • Упознавање са садржајем програма и начином рада • Прелиминарна систематизација	-дијалошка -демонстративна -разговор,		• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања.	Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: - процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; - -- - провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање, писмено испитивање, посматрање понашања ученика;		Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА	-разговор -демонстративна -текстуална,	- корелација са предметима историја,	• моћи да именује неке политеистичке религије.	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности		На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са

2. Религија и култура старог света 3. Човек тражи Бога • Религија и култура старог света • Човекова жеђ за Богом и вечним животом • Митови и легенде	-дијалошка -демонстративна -разговор,	географија и српски језик -корелација са историјом -корелација са музичком културом и ликовном културом. -Техничко и информатичко образовање(документарни филмови)	• моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика;		циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.
III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ 4. Божје Откровење 5. Свето Писмо (настанак, подела) • Божије Откровење • Свето Писмо (настанак, подела)	-разговор -демонстративна -текстуална, -дијалошка -демонстративна -разговор	Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)	• моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; • моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; • моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се		Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (35 часова) • практична настава (1 час) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;

			• моћи да разликује Стари и Нови Завет • бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;	вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика;		
IV – СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА 6. Стварање света 7. Стварање човека 8. Прародитељски грех 9. Човек изван рајског врта • Шестоднев • Стварање човека „по икони и подобију“ • Прародитељски грех • Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула)	демонстративна -текстуална, -дијалошка -демонстративна -разговор, дијалошка, -дијалошка -демонстративна -рад на тексту	- корелација са предметима географија и историја -корелација са предметом биологија --Техничко и информатичко образовање(документарни филмови)	• моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије • моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле • моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан • бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; • моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; • моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама;	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика;		• Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на

			• моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом • бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;			сазнајно и информативно.
V - СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА 10. Аврам и Божји позив 11. Исак и његови синови 12. Праведни Јосиф 13. Мојсије 14. Пасха	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	- Школска слава – Свети Сава -корелација са предметима историја и географија --Техничко и информатичко образовање(документарни филмови) --музичка култура(песме посвећене празницима)	• моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести • моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика;		• Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.

VI - ЗАКОН БОЖЈИ 15. На гори Синају 16. Десет Божјх заповести 17.Закон Божји као педагог за Христа • Добијање Божијих заповести на гори Синају • Садржај Десет Божјих заповести • Смисао Декалога као припреме за Христа	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	- корелација са предметима историја и географија -корелација са предметима музицка култура -одлазак у Цркву,ако то услови дозвољавају --Техничко и информатичко образовање(док ументарни филмови)	• моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; • моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; • моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; • бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		• У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота
VII - МЕСИЈАНСКА НАДА 18. „Земља меда и млека” 19. Цар Давид 20. Соломон и јерусалимски храм 21. Псалми Давидови 22. Старозаветни пророци 23. Месијанска нада • Насељавање Обећане земље	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту		• моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана • моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи • моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства • знати да	Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем		Оквирни број часова по темама Увод – 1 Религија и култура старог света – 3 Откривење – Свет Библије – 4 Стварање света и човека – 7 Старозаветна историја спасења – 7 Закон Божији – 4 Месијанска нада – 8 Евалуација – 1+1

(Исус Навин, Самсон...) • Цар Давид • Соломон и јерусалимски храм • Псалми Давидови • Старозаветни пророци • Месијанска нада			је цар Давид испевао Псалме у славу Божију • моћи да наведе неке од старозаветних пророка • моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије • увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига	ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди-	Напомена-пројектна настава
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рад • Упознавање са садржајем програма и начином рада	-дијалошка -демонстративна -разговор		• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања			Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
II - ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ 2. Историјске околности пред долазак Христов 3.Јеврејско ишчекивање Месије 4. Свети Јован Претеча• Историјске	-дијалошка -демонстративна -разговор -рад на тексту -	- корелација са предметима историја и географија- • Историјске околности пред долазак Христов • Старозаветна пророштва о доласку Месије	• моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе • моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено		На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике

околности пред долазак Христов • Старозаветна пророштва о доласку Месије • Свети Јован Претеча		• Свети Јован Претеча -техничко и информатика(до кументарни филмови)	старозаветних пророштава • моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа • моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом	испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		наставе: • теоријска настава (35 часова) • практична настава (1 час)
III - УВОД У НОВИ ЗАВЕТ 5. Нови Завет је испуњење Старог Завета 6. Новозаветни списи 7. Јеванђелисти • Нови Завет је испуњење Старог Завета • Новозаветни списи (настанак, подела,функција, аутори...) • Јеванђелисти	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	- корелација са предметима историја и географија,српски језик • Нови Завет је испуњење Старог Завета • Новозаветни списи (настанак, подела,функција, аутори...) • Јеванђелисти,Псалми,римско царство	• моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. • моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; • моћи да пронађе одређени библијски одељак; • моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; • моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; • бити подстакнут на	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја

			читање Светог Писма.			Православног катихизиса, група располаже
IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС 8. Пресвета Богородица – Благовести 9. Богородичини празници 10. Рођење Христово 11. Христос је Богочовек 12. Крштење Христово 13. Христова чуда 14. Новозаветне заповести и Беседа на гори •15. Христос – „пут, истина и живот” 16. Лазарева Субота и Цвети 17. Тајна Вечера – прва Литургија 18. Страдање Христово 19. Васкрсење Христово Пресвета Богородица – Благовести • Богородичини	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту -одлазак на литургијско сабрање	**Одлазак у цркву (Може се остварити и у цркви (храму) ако то услови дозвољавају)** Изложба поводом школске славе Светог Саве може се организовати на 18-ом или 19-ом часу -техничко и информатика(документарни филмови) -музичка култура(песме посвећене празницима)	• моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; • моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; • моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; • моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога • моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; • моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; • моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека •	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		• Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка

празници • Рођење Христово • Христос је Богочовек • Крштење Христово • Христова чуда • Новозаветне заповести и Беседа на гори • Христос – Онај који је наш „пут, истина и живот“• Лазарева Субота и Цвети • Тајна Вечера – прва Литургија • Страдање Христово • Васкрсење Христово			моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; • моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; • моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; • бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; • моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; • моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности; • моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; • моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и			решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика

			вина препозна Свету Литургију; • моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења • моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;			
V - ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА 20. Вазнесење и Педесетница 21. Црква у Јерусалиму 22. Павле – апостол незнабожаца 23. Прогони хришћана 24. Свети цар Константин и крштење царства • Вазнесење и Педесетница • Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских • Мисионарско дело	-дијалошка -демонстративна -рад на тексту	- корелација са предметима историја и географија • Вазнесење и Педесетница • Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских • Мисионарско дело светог апостола Павла • Гоњења Цркве • Свети цар Константин и крштење царства	• моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; • моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; • моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; • моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучeништва; • моћи да објасни значај	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		• У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

светог апостола Павла • Гоњења Цркве • Свети цар Константин и крштење царства		У зависности од датума празновања, о Васкрсу (и изложби поводом празника) биће говора од 26. до 32. методске јединице --техничко и информатика(документарни филмови)	доношења Миланског едикта; • моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;			

РАЗРЕД: СЕДМИ

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена-пројектна настава
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада • Упознавање са садржајем програма и начином рада	-дијалошка - демонстративна -разговор		• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.			Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.

II – БОГОПОЗНАЊЕ 2. Процес сазнавања 3. Личносно познање 4. Познање Бога 5. Бог је један, али није сам • Процес сазнавања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство • Личносно познање, упознавање кроз љубав • Познање Бога • Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух)	-дијалошка - демонстративна -разговор,рад на тексту,практична настава-одлазак на литургијско сабрање	- корелација са предметима из области природних наука -историја, -одлазак у цркву,ако то услови дозвољавају -• Подстаћи ученике да преиспитају свој однос према знању и учењу; • Кроз очигледне примере и експерименте објаснити ученицма три начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија); • Указати ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству;	• моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; • моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања • моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће; • моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; • моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; • моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; • бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима	• проценьивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (34 часова) • практична настава (2часа) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на

						истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
III - СИМВОЛ ВЕРЕ 6. Сабори као израз јединства Цркве 7. Васељенски сабори 8. Символ вере 9. Богочовек Христос • Сабори као израз јединства Цркве • Васељенски сабори • Символ вере • Христос је истинити Бог и истинити Човек	-дијалошка - демонстративна -рад на тексту	- корелација са предметима историја и географија -• Сабори као израз јединства Цркве • Васељенски сабори • Символ вере • Христос је истинити Бог и истинити Човек -историјске околности,територије	• моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; • бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; • знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; • умети да интерпретира Символ вере; • знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; • моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		• Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје

						личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота. Оквирни број часова по темама Увод – 1 Богопознање – 5 Символ Вере – 6 Светотајински живот Цркве – 11 Српска Црква кроз векове – 11 Евалуација – 1+1
IV - СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ 10. Светотајински живот Цркве 11. Света Литургија – светајна Цркве12. Свете Тајне крштења и миропомазања 13. Света Тајна исповести 14. Света Тајна брака 15. Монашка заједница 16. Света Тајна рукоположења 17. Молитвословља Цркве • Светотајински живот Цркве • Света Литургија као светајна Цркве • Свете Тајне Крштења и	-дијалошка - демонстративна -рад на тексту -практична настава одлазак на литургијско сабрање		• моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) • моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; • знати да је Причешће врхунац светотајинског живота • моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; • бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; • моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање		

Миропомазања • Света Тајна Исповести • Света Тајна брака (слика Христа и Цркве) • Монашка заједница (искорак ка животу будућег века) • Света Тајна Рукоположења • Молитвословља Цркве			воде ка Богу; • моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); • моћи да препозна своју службу у Цркви; • моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...) • бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;	понашања ученика;		
V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ 18. Света браћа Кирило и Методије 19. Свети Сава 20. Срби светитељи 21. Крсна слава и обичаји 22. Српска црквена баштина • Света браћа Кирило и Методије • Свети Сава • Срби светитељи (вероучитељ ће на више часова		- корелација са предметима историја и српски језик -Историја Срба,српске Цркве,песме светитељима	• моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; • моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; • бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; • моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се		

описати живот и подвиге неколико светитеља Српске Цркве по избору: - Света лоза Немањића - Св. цар Лазар - Св. Василије Острошки - Св. Николај Жички и Охридски - Св. Петар Цетињски - Св. Вукашин из Клепаца) • Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе...) • Српска црквена баштина			преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља • моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе; • бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију • бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине.	вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		

РАЗРЕД: ОСМИ

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена-пројектна настава
I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рад • Упознавање са садржајем програма и начином рада	-дијалошка - демонстративна -разговор	- корелација са предметом грађанско васпитање, биологија • Развити свест код ученика о неопходности живота у заједници; Настанак природе и човека и њихова повезаност	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.			Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
II - ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖЈА 2. Човек - икона Божја и свештеник твари 3. Хришћанско схватање личности 4. Грех као промашај човековог назначења 5. Новозаветне заповести Божје 6. Слобода и љубав у хришћанском етосу	-дијалошка - демонстративна -разговор,рад на тексту		• моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. • моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. • бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. • моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; • моћи да разликује слободу од	• проценьивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно		На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (32 часова) • практична настава (2часа) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;

• Човек - икона Божја и свештеник твари • Хришћанско схватање личности • Грех као промашај човековог назначења • Две велике заповести о љубави • Слобода и љубав у хришћанском етосу			самовоље; • моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; • бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу; • моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; • моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.	оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		
III - ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС 7. Хришћански подвиг 8. Подвизи Светитеља 9. Пост 10. Хришћанске врлине 11. Евхаристијски поглед на све • Хришћански подвиг • Примери подвига: свети људи су имали различите подвиге • Хришћански пост (духовни смисао, начин	-дијалошка - демонстративна -разговор,рад на тексту -одлазак на литургијско сабрање,ако то услови дозвољавају	Корелација са информатиком(документарни филмови)	• моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; • моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; • моћи да објасни кад и како се пости; • моћи да увиди смисао и значај поста; • бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; • бити подстакнут да развија хришћанске врлине; • бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; • бити подстакнут да чита	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: •		Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У

поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост) • Основне хришћанске врлине • Евхаристијски поглед на свет			Житија Светих; • бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности.	усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
IV – ЛИТУРГИЈА 12. Молитва - лична и саборна 13. Црква је Тело Христово 14. Божанствена Литургија (опис тока Литургије) 15. Литургијски простор (делови храма) 16. Освећење времена • Молитва - лична и саборна • Црква је Тело Христово • Божанствена литургија - Проскомидија - Литургија речи (јектенија, мали вход, читања) - Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће) •	-дијалошка - демонстративна -разговор,рад на тексту -одлазак на литургијско сабрање,ако то услови дозвољавају	Корелација са информатиком(документарни филмови)	• моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; • бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; • моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; • моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; • моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; • моћи да препозна неке од елемената Литургије; • моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; • моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. • моћи да	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање		• Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.

Литургијски простор (делови храма) • Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности (дневни, недељни и годишњи богослужбени круг)			именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; • бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;	понашања ученика;		
V - ЦАРСТВО БОЖЈЕ 17. Царство Божје – циљ стварања 18. Живот будућег века 19. Сведоци Царства Божјег 20. Обожење – циљ хришћанског живота 21. Знаци присутва Царства Божјег у овом свету (чуда, мошти...) 22. Икона – прозор у вечност • Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег • Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима • Знаци	-дијалошка - демонстративна -разговор,рад на тексту -одлазак на литургијско сабрање,ако то услови дозвољавају(обилазак манастира)	- корелација са предметом историја, • Објаснити ученицима да је Царство Божије крајњи циљ историје; -цртање икона	• моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; • моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; • моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; • моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; • бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. • моћи да преприча догађај Преображења Господњег; • моћи да повеже појмове	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено		• У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота. Оквирни број часова по темама Увод – 1 Човек је икона Божија – 6 Подвижничко-евхаристијски етос – 7 Литургија – 9 Царство Божије – 8 Евалуација – 1+2

присутва Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) • Икона – прозор у вечност			светости и обожења са дејством Светога Духа • моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... • моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; • моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; • бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама	испитивање; • посматрање понашања ученика;квиз,асоцијације		

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

РАЗРЕД: ПЕТИ

Циљ наставе : Циљ наставе и учења грађанскг васпитања је да ученик изучавањем основних принципа ,вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности,осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- разумеју значења кључних појмова који се односе на грађанина, државу и власт
- схвате историјски развој грађанских права и слобода
- се упознају са карактеристикама одговорног и активног грађанина
- разумеју место и улогу детета као грађанина у друштву
- разумеју однос између грађанских права појединца и општег добра
- се упознају са начинима развијања грађанске одговорности
- разумеју волонтерски покрет и значај волонтерских акција
- буду подстицани да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама;
- разумеју значај иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници
- разумеју неопходност постојања власти - се упознају са концептом ограничене власти

Организациони облици рада: Групни рад, рад у пару, индивидуални

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЉУДСКА ПРАВА **Потребе и права** Потрбе и жеље Потребе и права	-доношење правила рада -радионице -дискусија	Српски језик,историја	-разликује жеље од потреба наведе примере везе између потереба и људских права;	-израда паноа са школским правилима -аудио-визуелни записи		

Права и правила у учионици. Правила рада у учионици,доношење групних правила. **Права детета у документима о заштити права.** Посебност права детета и људска права. Конвенција о правима детета. Врста права. Показатељи остварености и кршења дечијих права. Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.			-препозна своје потребе икао и потребе других и да их уважава; -штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права ; -учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; -аргументује потребу посебне заштите права детета; -на примеру препозна уграђеност права деце у основним документима који уређују рад школе ; -наводи примере и показатеље остварености и и кршења дечијих права; -наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; Поштује права и потребе ученикакоји су у инклузији у његовом одељењу/школи; -препознаје ситуације кршења својих права и права других; -идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја.	-израда постера :Конвенција о правима детета		

ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница **Права и функционисање заједнице** Моје заједнице. Школа као заједница. Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начин одлучивања. **Одговорности и обавезе у заједници** Одговорност деце. Одговорност одраслих(родитеља,наставника). **Кршење и заштита права** Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља.	-дебата -играње улога -дискусија	Српски језик,географија, историја	-поштује правила одељенске заједнице и правила школе; -поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; -искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; -понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; -наводи начине демократског одлучивања; -препозна одговорност одраслих у заштити права деце; -објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; -реално процени своју одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ	-презентација -представа -приказ резултата дискусије кроз усмени дијалог		
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Сукоби и насиље **Наши идентитети** Наше сличности и разлике(раса ,пол,национална	-радионица -студија случаја -истраживање	Српски језик,географија, историја, ликовна култура,	препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; -прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; -пронализи примере моралних поступака у	презентација -израда интервијуа -приказ резултата истраживања		

припадност, друштвено порекло,вероиспо-вест,политичка или друга уверења,имовно стање,култура,језик,старост и инвалидитет). Стереотипи и предрасуде. Дискриминација. Толеранција. **Сукоби и насиље** Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба. Врсте насиља:физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално. Реаговање на насиље. Начини заштите од насиља.			књижевним делима које чита,у медијима и у свакодневном животу; -наводи примере из свакодневног живота предрасуда,стереотипа,дискриминације,нетолеранције по различитим основама; -проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; -у медијима проналази примере предрасуда ,стереотипа,дискриминације,нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; -препозна и објасни врсте насиља; -прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама; -заштити од дигиталног насиља; -анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења			

			прихватљива за све стране у сукобу; -аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;			
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ **Планирање и извођење акција у школи у корист права детета** Учешће ученика у школи. Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката акције. Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова.	осмишљавање и планирање акције -истраживачки рад	Српски језик,географија, историја, инфроматика и рачунарство, ликовна култура,	-препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе; -идентификује проблеме у својој школи; -прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; -осмишљава акције,процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; -активно учествује у тиму , поштујући правила тимског рада(у групној дискусији показује вештину активног слушања,износи свој став заснован на аргументима,комуницира на неугрожавајући начин); -учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила;	презентација резултата акције -прикази резултата истраживачког рада		

			-учествује у извођењу акције; -процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке; -презентује,образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за упоређивање живота у школи.			

РАЗРЕД: ШЕСТИ

Циљ наставе :Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- разумеју значења кључних појмова који се односе на грађанина, државу и власт
- схвате историјски развој грађанских права и слобода
- се упознају са карактеристикама одговорног и активног грађанина
- разумеју место и улогу детета као грађанина у друштву
- разумеју однос између грађанских права појединца и општег добра
- се упознају са начинима развијања грађанске одговорности
- разумеју волонтерски покрет и значај волонтерских акција
- буду подстицани да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама;
- разумеју значај иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници
- разумеју неопходност постојања власти - се упознају са концептом ограничене власти

Организациони облици рада: Групни рад, рад у пару, индивидуални

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Права и одговорности -Мој и твоја права – наша су права. -Права и одговорности. -Посебна група права: *слобода да* и припадајуће одговорности. -Посебна група права: *заштита од* и припадајуће одговорности. -Право на очување личног,	У остваривању програма грађанског васпитања продукти ученичких активности имају посебан значај. Они могу бити различите врсте као што су постери, аудиовизуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе и друго. Они се могу користити при интеграцији или	Српски језик,географија, историја, инфроматика и рачунарство, ликовна култура,	– образложи везу права и одговорности на примеру; – наведе примере за групу права *слобода да* и *заштита од*; – аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика;	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном радау Самоевалуација		

породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности. -Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и припадајуће одговорности. -Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све.	рекапитулацији обрађених садржаја, процени напредовања ученика, као и самопроцени наставника колико успешно ради. Продукти се могу користити и ван групе, на пример на изложби у холу школе, у школским новинама, сајту школе, у локалној заједници или локалним медијима.		– штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; идентификује показатеље кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе;	и евалуација на крају месеца и током појединих часова .Домаћи задатак.Квиз		
2. Демократско друштво и партиципација грађана -Демократско друштво – појам, карактеристике --Грађанин. -Дете као грађанин. -Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура. -Власт. -Нивои и гране власти. -Лествица партиципације ученика у школи: манипулација, декоратив- на употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. -Партиципација ученика на нивоу одељења и школе.	У остваривању програма грађанског васпитања продукти ученичких активности имају посебан значај. Они могу бити различите врсте као што су постери, аудиовизуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе и друго. Они се могу користити при интеграцији или рекапитулацији обрађених садржаја, процени напредовања ученика, као и самопроцени наставника колико успешно ради. Продукти се могу користити и ван групе, на пример на изложби у холу школе, у школским новинама, сајту школе, у локалној заједници или локалним медијима.	Српски језик, историја	– сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт; – образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру; – разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне;	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном радау Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова .Домаћи задатак.Квиз		
3. Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона	У остваривању програма грађанског васпитања продукти ученичких активности имају	Српски језик,географија,	– позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење,	Формативно, недељно оцењивање		

-Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. -Шта је дозвољено, а шта није на интернету. -Утицаја друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. -Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона. -Дигитално насиље и веза са -Конвенцијом о правима детета. -Каракте- ристике и последице дигиталног насиља. Седам правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. -Реаговање у ситуацијама дигиталног насиља. Одговорности ученика и школе.-	посебан значај. Они могу бити различите врсте као што су постери, аудиовизуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе и друго. Они се могу користити при интеграцији или рекапитулацији обрађених садржаја, процени напредовања ученика, као и самопроцени наставника колико успешно ради. Продукти се могу користити и ван групе, на пример на изложби у холу школе, у школским новинама, сајту школе, у локалној заједници или локалним медијима.	историја, ликовна култура,	информисање, дружење, покретање акција; – образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца; – примени 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука;	усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном раду Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова .Домаћи задатак.		
Планирање и извођење истраживања о понашању ученика у школи и њиховим ставовима о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона. -Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем. -Избор теме, узорка и инструмента истраживања. -Спровођење истраживања. -Обрада података.	У остваривању програма грађанског васпитања продукти ученичких активности имају посебан значај. Они могу бити различите врсте као што су постери, аудиовизуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе и друго. Они се могу користити при интеграцији или рекапитулацији обрађених садржаја, процени напредовања ученика, као и самопроцени	Српски језик,географија, историја, инфроматика и рачунарство, ликовна култура,	– учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; – учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; – презентује спроведено истраживање и добијене резултате; – процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном раду Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током		

-Тумачење резултата. -Припрема и презентација добијених резултата. Евалуација истраживања.	наставника колико успешно ради. Продукти се могу користити и ван групе, на пример на изложби у холу школе, у школским новинама, сајту школе, у локалној заједници или локалним медијима.		и грешке; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	појединих часова .Домаћи задатак.		

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе :Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

Општи оперативни задаци: Ученици треба да:
- разумеју значења кључних појмова који се односе на грађанина, државу и власт
- схвате историјски развој грађанских права и слобода
- се упознају са карактеристикама одговорног и активног грађанина
- разумеју место и улогу детета као грађанина у друштву
- разумеју однос између грађанских права појединца и општег добра
- се упознају са начинима развијања грађанске одговорности
- разумеју волонтерски покрет и значај волонтерских акција
- буду подстицани да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама;
- разумеју значај иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници
- разумеју неопходност постојања власти - се упознају са концептом ограничене власти

Организациони облици рада: Групни рад, рад у пару, индивидуални

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЉУДСКА ПРАВА Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост. - Опште добро. - Права појединца и опште добро. - Сукоб појединачних	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, презентације, кратки филм, видео записи , квиз.. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду, групни, радионичарски облик рада, вршњачка предавања..	Српски језик,географија, историја, инфроматика и рачунарство, ликовна култура,	Наведе и опише основне карактеристике људских права; – својим речима опише везу између права појединца и општег добра;	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном радау Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током		

права и општег добра. -Права и правда. - Социјална правда	Обезбеђивање корелације са другим предметима-тематски дани, недеље, обележавање значајних датума.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације		– дискутује о односу права и правде и о сукобу права; – образложи личну одговорност у заштити свог здравља; – штити	појединих часова .Домаћи задатак.		
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО -Политичке странке у вишепартијском систему –владајуће и опозиционе. - Народна скупштина – сврха и надлежности. -Народни посланици, посланичке групе. -Процедуре у раду Народне скупштине. -Скупштинске дебате. -Предлагање и доношење закона	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: презентације, видео материјали, пројектна настава , симулација, играње улога, дебата.. Обезбеђивање корелације са другим предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Српски језик,географија, историја	Образложи сврху постојања политичких странака; – аргументује потребу ограничења и контролу власти; – наведе кораке од предлагања до усвајања закона; – образложи на пример	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Оцена продуката рада и презентациј		
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ -Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих.Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. -Вршњачки притисак.	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:	Српски језик,географија, историја, ликовна култура,	Препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; – препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак		

Конформизам. Приватност – обим и границе. -Понашање људи у маси и угроженост права појединца.	радионице, презентације, видео записа, кратки филм.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Вршњачко предавање Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације			Оцена продуката рада и презентације урађеног Вршњачко предавање		
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Симулација Народне скупштине Одређивање улога и процедура у скупштини. Формирање посланичких група. Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата. Гласање. Евалуација симулације	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада : играње улога, симулације.. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:презентације, видеозаписа... Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета ради припреме симулације и годишњег школског Квиза Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Српски језик,географија, историја, инфроматика и рачунарство, ликовна култура,	Учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада у групи, сумирање постигнућа ангажовања Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Квиз		

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе : Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

Организациони облици рада: Групни рад, рад у пару, индивидуални

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЉУДСКА ПРАВА **Заједница припадника различитих културних група** **Припадност држави и нацији** Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима. Начини изражавања патриотизма. **Обесправљивање и угрожавање слободе људи.** Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. **Заједница различитих културних група** Културна разноликост у форми	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, презентације, кратки филм, видео записи , квиз.. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду, групни, радионичарски облик рада, вршњачка предавања.. Обезбеђивање корелације са другим предметима-тематски дани, недеље, обележавање значајних датума.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Српски језик, географија, историја, информатика и рачунарство, ликовна култура,	Изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава; – образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права; – наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном радау Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова .Домаћи задатак.		

мултикултуралности и интеркултуралности. Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота. Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина.			дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице; – покаже интересовање за упознавање различитих култура; – наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају;			
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО **Родна (не)равноправност** **Пол и род** Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), насупрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). Преношење родних образаца. Стереотипи и предрасуде о роду. **Родна перспектива** Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица,	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: презентације, видео материјали, пројектна настава , симулација, играње улога, дебата.. Обезбеђивање корелације са другим предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Српски језик,географија, историја	Разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; – уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци; – указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота; – дискутује о значају уважавања родне	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика, сарадње и комуникације у групном радау Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова .Домаћи задатак.		

запошљавање, спорт...). **Родна равноправност** Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца у постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљањање...). **Родно засновано насиље** Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.			перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; – наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; – препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; – наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;			
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ **Медији** Врсте и функције медија.	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са	Српски језик,географија, историја, ликовна култура,	наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора		

Слобода медија и њихов допринос развоју демократије. Медији као извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...). **Медијска писменост** Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја. **Кодекс у медијима** Кодекс деца и медији. Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања.	сродним предметима. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: радионице, презентације, видео записа, кратки филм.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, ради израде презентација паноа, кратких видео записа.. Вршњачко предавање Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације		кодекс деца и медији; – образложи значај слободе медија за развој демократије; – у медијима пронађи примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; – препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; – пронађи и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; – препозна пример злоупотребе деце у медијима;	ученика, сарадње и комуникације у групном радау Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова .Домаћи задатак.		
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ **Вредности грађанског друштва**	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада : играње улога, симулације.. Комбиновање различитих врста	Српски језик,географија, историја, инфроматика и рачунарство,	У дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима,	Формативно, недељно оцењивање усмених одговора ученика и рада		

Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва Избор теме и формулисање идеје. Писање сценарија. Подела задатака. Снимање. Монтажа. Презентација. Евалуација.	дидактичког материјала:презентације, видеозаписа... Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета ради припреме симулације и годишњег школског Квиза Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	ликовна култура,	комуницира на конструктиван начин; – учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма, – учествује у избору садржаја и начина рада.	у групи, сумирање постигнућа ангажовања Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Квиз		

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

РАЗРЕД: ПЕТИ И ШЕСТИ

Циљ наставе, општи и оперативни задаци :
Циљ учења слободне наставне активности,чувари природе, је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.
Задаци наставе предмета чувари природе су да ученици:
-развијају образовање за заштиту животне средине;
-развијају вредности, ставове, вештине и понашање у складу са одрживим развојем;
-развијају здрав однос према себи и другима;
-умеју да на основу стечених знања изаберу квалитетне и здраве стилове живота;
-примењују рационално коришћење природних ресурса;
-препознају изворе загађивања и уочавају последице;
-стичу способност за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;
-развијају радозналост, активно учествовање и одговорност;
-поседују развијену свест о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине, природе и биодиверзитета

Организациони облици рада: 1 час недељно, годишње 36.часова

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ Биодиверзитет и његов значај.	Активности ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење	**Биологија-** -Животна средина; -Биодиверзитет; -Природни ресурси; -Одрживи развој;	–По завршетку програма ученик ће бити у стању да: препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава	Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у		

Истраживање биодиверзитета непосредне околине. Мапирање врста**.** **ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА** Лековите биљке. Самоникле јестиве биљке. Зачинске биљке Аутохтоне расе и сорте. Значај биљног покривача. Утицај климатских промена на живи свет. **ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ** Угроженост врста. Значај опрашивача. Утицај пестицида на живи свет**.** **ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ** Природни ресурси. Рационална употреба енергије. Рационална употреба воде. Понашање у природи. Заштићене природне вредности. Позитиван и негативан утицај	путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе. Употреба модификованих предавања (добро структуирано, систематично и кратко представљање најважнијих елемената теме/садржаја), затим различитих врста презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима. Самосталност ученика у активном начину учења; Увођење ученика у тему; Посете установама и институцијама у средини где живе, као и непосредни контакт са људима	-Живи свет; Ерозија земљишта; -Еколошки фактори; **Техника и технологија-** -Прављење кућица,хранилица, појилица и склоништа за птице; **Информатика-** -Графичко представљање података; -Израда графикона; -Претраживање интернета; **Географија-** -Природни ресурси; -Разноврсност живог света; -Глобално загревање; -Ерозија земљишта; **Ликовна култура-** -Цртање отисака листа, коре, плода; **Физичко и здравствено васпитање-**	проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства. – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета; – активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета; – повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;	активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују што се постиже формативним оцењивањем. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су		

човека на животну средину**.**	који имају интересантна животна и/или професионална искуства у вези са темом која се обрађује.	-Утицај на здравље човека;	– аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи; – критички се односи према употреби и злоупотреби природе.	нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова.		

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе, општи и оперативни задаци :**Циљ** учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја; Да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.Општи оперативни задаци : Развијање вештине комуникације, вежбање самодисциплине у међусобним односима, развијање, вештине испитивања, анализирања, повезивања, сумирања.
Организациони облици рада: 1 час недељно, годишње 36.часова

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК Еколошки отисак. Биокапацитет. Еколошки дуг. Одрживи развој Еколошко право. **УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ** Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. Депонија. **РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА**	Активности ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе. Препоручује се употреба модификованих предавања (добро структуирано,	**Биологија-** -Екологија-животна средина; -Рециклажа; **Техника и технологија-** -Материјали-врсте од кога су направљени или према изворима настајања; -Извори енергије; -Прављење макета; **Математика-** -Прављење инфографика	По завршетку програма ученик ће бити у стању да: – образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора; – формулише истраживачки задатак; – планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља; – прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;	-Квизови, - улазни излазни тестови, -дискусија и евалуциони упитници, -праћење учешћа ученика у раду, -праћење испољавања ученичких иницијатива, -изражавања ставова и мишљења -практични радови ученика -примена наученог у свакодневном животу -самопроцена сопственог рада -изложба ученичких радова		

ДОБАРА И СИРОВИНА Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. 3Р правила. **ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ** Извори енергије. Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије. Предности и недостаци обновљивих извора енергије.	систематично и кратко представљање најважнијих елемената теме/садржаја), затим различитих врста презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима. Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно да уведу ученике у тему, представе кључне појмове садржава и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Посете установама и институцијама у средини где живе,	**Информатика-** -Прављење табела; -Израда фотографија; -Претраживање интернета; **Географија-** -Обновљиви и необновљиви извори енергије; -Неме карте; **Ликовна култура-** -Ликовни приказ еколошког отиска; -Енергетска ефикасност;	– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада; – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју; – повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет;			

	као и непосредни контакт са људима који имају интересантна животна и/или професионална искуства у вези са темом која се обрађује.		– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи.			

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ

РАЗРЕД: ПЕТИ И ШЕСТИ

Годишњи фонд часова:36

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Програм слободне наставне активности Медијска писменост доприноси остваривању општих исхода другог циклуса образовања и васпитања, као и развоју кључних и међупредметних компетенција. Ослонац за остваривање програма представљају опште упутство које се односи на све СНА, као и ово које изражава специфичности програма Медијска писменост.
Кључни појмови садржаја: кључна питања медијске писмености. Све наставне активности требало би да воде ка следећим закључцима ученика:
– медијски садржаји нису стварност, већ конструкт стварности – приказ стварности који је неко са одређеним циљем осмислио;
– тај приказ стварности може бити близак истини или далеко од ње;
– медијске садржаје не разумеју сви примаоци на исти начин;
– сви медијски садржаји имају циљну групу (публику) којој су намењени, што одређује њихова изражајна средства, облик, начин на који су упућени публици итд.;
– медијски садржаји се стално морају преиспитивати и проверавати.

Тема- садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА:1 -Медији и публика (корисници). -Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет).	Уводне активности могу бити засноване на разговору о личним искуствима са медијима – праћењем, креирањем, објављивањем и дељењем својих медијских садржаја и садржаја које су креирали други. Поред упознавања ученика са основним темама	Програм се ослања на компетенције развијене у првом циклусу образовања и васпитања, теме и активности изборног програма Грађанско васпитање у	- идентификује / процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); - разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука;	Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују итд. Постигнућа ученика се, дакле, прате и вреднују формативно: током целог процеса. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама,		

-Улога и место медија у савременом друштву. -Медијске навике (Мој медијски дан).	предмета, циљ активности је и стицање увида у медијске навике ученика, интересовања, вредности, као и однос према медијима. Вежбе замишљања део су стваралачког односа према настави и имају вишеструку улогу. Даје се могућност ученицима да и сами учествују у предлагању начина обраде, активности, задатака, као и дидактичких средстава.	претходним разредима, као и на богато ваншколско искуство ученика и наставника са медијима.	- упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; - опише и анализира своје медијске навике; - разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности;	наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење		
ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ:2	Уводне активности могу бити засноване на разговору о личним искуствима са медијима – праћењем, креирањем, објављивањем и дељењем својих	Програм се ослања на компетенције развијене у првом циклусу образовања и васпитања, теме и	– деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје.	наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују итд. Постигнућа ученика се, дакле, прате		

-Медијски садржаји као конструкти стварности. -Деконструкција и конструкција медијских порука.	медијских садржаја и садржаја које су креирали други. Поред упознавања ученика са основним темама предмета, циљ активности је и стицање увида у медијске навике ученика, интересовања, вредности, као и однос према медијима. Вежбе замишљања део су стваралачког односа према настави и имају вишеструку улогу. Даје се могућност ученицима да и сами учествују у предлагању начина обраде, активности, задатака, као и дидактичких средстава.	активности изборног програма Грађанско васпитање у претходним разредима, као и на богато ваншколско искуство ученика и наставника са медијима.		и вреднују формативно: током целог процеса. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење		
ОГЛАШАВАЊЕ:3	Уводне активности могу бити засноване на	Програм се ослања на	- критички вреднује оглашавање у	наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у		

Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова). -Профит као циљ оглашавања. Утицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу.	разговору о личним искуствима са медијима – праћењем, креирањем, објављивањем и дељењем својих медијских садржаја и садржаја које су креирали други. Поред упознавања ученика са основним темама предмета, циљ активности је и стицање увида у медијске навике ученика, интересовања, вредности, као и однос према медијима. Вежбе замишљања део су стваралачког односа према настави и имају вишеструку улогу. Даје се могућност ученицима да и сами учествују у предлагању начина обраде, активности, задатака, као и дидактичких средстава.	компетенције развијене у првом циклусу образовања и васпитања, теме и активности изборног програма Грађанско васпитање у претходним разредима, као и на богато ваншколско искуство ученика и наставника са медијима	различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; - наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача.	начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују итд. Постигнућа ученика се, дакле, прате и вреднују формативно: током целог процеса. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је		

				ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење		
МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ:4 -Комуникација у дигиталном окружењу. -Поузданост и веродостојност информација на интернету. -Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја. -Вредновање и селекција доступних информација. -Персонализована претрага на Гуглу. - апликација на мобилном телефону.	Уводне активности могу бити засноване на разговору о личним искуствима са медијима – праћењем, креирањем, објављивањем и дељењем својих медијских садржаја и садржаја које су креирали други. Поред упознавања ученика са основним темама предмета, циљ активности је и стицање увида у медијске навике ученика, интересовања, вредности, као и однос према медијима. Вежбе замишљања део су стваралачког односа према настави и имају вишеструку улогу. Даје се могућност ученицима да и сами учествују у предлагању начина обраде, активности, задатака, као и дидактичких средстава.	Програм се ослања на компетенције развијене у првом циклусу образовања и васпитања, теме и активности изборног програма Грађанско васпитање у претходним разредима, као и на богато ваншколско искуство ученика и наставника са медијима	- разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; - идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; - препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; - вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; - препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.	наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују итд. Постигнућа ученика се, дакле, прате и вреднују формативно: током целог процеса. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у		

-Зависност од мобилних телефона.				основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење		

МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ

РАЗРЕД: ПЕТИ, ШЕСТИ

Циљ наставе и учења Музиком кроз живот је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралаштво и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању наслеђа и култури свога и других народа.

Општи оперативни задаци .....допринос општем образовању деце и повећању нивоа њихове опште културе
Посебни оперативни задаци .....комуникативност,разговор са ученицима
Организациони облици рада.....недељни фонд1,годишњи фонд часоца36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Извођење музике	-поштовање процедура;ток организације;сарадња ученика;идентификација могућих помагача.	Музичка култура,,Обрада песама по слуху или из нотног текста,,	-примењује динамишко нијансирање;изводи композиције;примењује принцип сарадње;препознаје боју тона у складу са садржајем;уме да искаже своја осећања.	-школске приредбе	/	/
Тело као музички инструмент	-креативне радионице;пројекат,покретање акција,	Физичко :покрет,игра.	-синхронизација различитих менталних и физичких капацитета;правилно дисање;концентрација;говор тела;стимулација и активација организма на психомоторном нивоу.	-јавни наступ -хорско певање	/	/
Критичко мишљење кроз музику	-дрво проблема;грозд техника;шест шешира;размена искустава између група.	Српски језик.,,Писање критике,,	-технике критичког мишљења;дебата,мозгалица,шест шешира,трибине,комуникација,сарадња,препознавање и решавање проблема;анализа композиције.	-квиз -радионице	/	/

ДОМАЋИНСТВО

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе .... Циљ наставе домаћинства јесте да ученици стекну нова знања, интегришу, функционализују и унапреде претходна знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

Задаци наставе домаћинства:
- стицање знања и вештина у вези с важним активностима у свакодневном животу и развијање способности примене стечених знања и умења у областима организације и функционисања савремене породице и домаћинства, исхране, културе становања и одевања;
- развијање вештина, ставова и навика одржавања одевних предмета и обуће, домаћинства и околине;
- развијање способности правилног и безбедног коришћења различитих средстава, оруђа и материјала у домаћинству;
- развијање способности за поуздано и стручно коришћење различитих уређаја у домаћинству, нових информационих и комуникационих технологија;
- развијање еколошке свести и спремности да се сопственим деловањем доприноси очувању здраве околине, стандарда и квалитета живљења;
- развијање позитивних и конструктивних ставова о коришћењу научних сазнања за унапређивање квалитета живота;
- развијање сарадничких односа са околином, неговање способности слушања и уважавања мишљења других, подстицање способности толеранције, изношења става и формулисања аргумената за изнети став;
- развијање свести о сопственим знањима и спсобностима. стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе домаћинства сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе домаћинства буду у пуној мери реализовани - развијање свести о томе да култура становања, одевања, исхране и понашања која се стиче у породици доживотно утиче на културне потребе, навике и понашања ученика - стицање знања и вештина у вези с важним активностима у свакодневном животу и развијање способности примене стечених знања и умења у областима организације и функционисања савремене породице и домаћинства, културе становања, одевања и исхране - развијање вештина, ставова и навика одржавања одевних предмета и обуће, домаћинства и околине - развијање способности правилног и безбедног коришћења различитих средстава, оруђа и материјала у домаћинству - развијање знања о компонентама правилне исхране - развијање способности за поуздано и стручно коришћење различитих уређаја у домаћинству, нових информационих и комуникационих технологија - развијање еколошке свести о значају селективног прикупљања отпада у домаћинству и спремности да се сопственим активностима доприноси очувању здраве околине и стандарда квалитета живљења - развијање

позитивних и конструктивних ставова о коришћењу научних сазнања за унапређивање квалитета живота - развијање сарадничких способности, способности слушања и уважавања мишљења других, способности изношења става и формулисања аргумената за изнети став

Општи оперативни задаци .....ученик треба да:
- оспособи се за коришћење уџбеника - овлада основним операцијама за сопствено извођење једноставних експеримената
- организује радно место, припрема и одлаже прибор

Посебни оперативни задаци ..... Ученик треба да:
- оспособи се за коришћење уџбеника - овлада основним операцијама за сопствено извођење једноставних експеримената
- организује радно место, припрема и одлаже прибор

Организациони облици рада.....радионице

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Савремено домаћинст во и породица	РАДИОНИЦЕ - стицање знања о домаћинству, породици, односу породице и друштва и о потребама савремене породице		стицање знања о домаћинству, породици, односу породице и друштва и о потребама савремене породице	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
2.Култура становања	• РАДИОНИЦЕ • да науче основне појмове о уређењу простора и пројектовању стамбеног простора • основни појмови о спољашњем и унутрашњем ентеријеру		• да науче основне појмове о уређењу простора и пројектовању стамбеног простора • основни појмови о спољашњем и унутрашњем ентеријеру	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		

3.Култура одевања	- РАДИОНИЦЕ стицање знања о култури савременог одевања, својства материјала одеће и обуће - оспособљавање ученика за савремено и културно одевање и одржавање одеће и обуће и њихово правилно коришћење		да науче - стицање знања о култури савременог одевања, својства материјала одеће и обуће - оспособљавање ученика за савремено и културно одевање и одржавање одеће и обуће и њихово правилно коришћење	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
4.Култура понашања (куповина, путовање, комуникац ије	-РАДИОНИЦЕ оспособљавање ученика за изражавање, информисање и коришћење савремених средстава за комуникацу		- оспособљавање ученика за изражавање, информисање и коришћење савремених средстава за комуникац	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе .... Циљ наставе домаћинства јесте да ученици стекну нова знања, интегришу, функционализују и унапреде претходна знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

Задаци наставе домаћинства:
- стицање знања и вештина у вези с важним активностима у свакодневном животу и развијање способности примене стечених знања и умења у областима организације и функционисања савремене породице и домаћинства, исхране, културе становања и одевања;
- развијање вештина, ставова и навика одржавања одевних предмета и обуће, домаћинства и околине;
- развијање способности правилног и безбедног коришћења различитих средстава, оруђа и материјала у домаћинству;
- развијање способности за поуздано и стручно коришћење различитих уређаја у домаћинству, нових информационих и комуникационих технологија;
- развијање еколошке свести и спремности да се сопственим деловањем доприноси очувању здраве околине, стандарда и квалитета живљења;
- развијање позитивних и конструктивних ставова о коришћењу научних сазнања за унапређивање квалитета живота;
- развијање сарадничких односа са околином, неговање способности слушања и уважавања мишљења других, подстицање способности толеранције, изношења става и формулисања аргумената за изнети став;
- развијање свести о сопственим знањима и спсобностима.

Општи оперативни задаци ..... ученик треба да:
- оспособи се за коришћење уџбеника - овлада основним операцијама за сопствено извођење једноставних експеримената
- организује радно место, припрема и одлаже прибор

Посебни оперативни задаци ..... ученик треба да:
- оспособи се за коришћење уџбеника - овлада основним операцијама за сопствено извођење једноставних експеримената
- организује радно место, припрема и одлаже прибор

Организациони облици рада.....радионице

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ВОДА И ЗДРАВЉЕ		Биологија Хемија ВОДА		НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
СТАН	да науче основне појмове о уређењу простора и пројектовању стамбеног простора основни појмови о спољашњем и унутрашњем ентеријеру		да науче основне појмове о уређењу простора и пројектовању стамбеног простора основни појмови о спољашњем и унутрашњем ентеријеру	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
ХИГИЈЕНА СТАНА	да науче основне појмове и примењују знања о хемији о средствима за чишћење		да науче основне појмове и примењују знања о хемији о средствима за чишћење	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
СРЕДСТВА ЗА ЧИШЋЕЊЕ	да науче основне појмове и примењују знања о хемији о средствима за чишћење		да науче основне појмове и примењују знања о хемији о средствима за чишћење	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава,		

				анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
БИОЛОШКИ ВАЖНЕ СУПСТАНЦЕ	зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима, аминокиселинама и протеинима зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено њиховом хемијском структуром	БИОЛОГИЈА Хемија// БИОЛОШКИ ВАЖНЕ ХЕМИЈСКЕ СУПСТАНЦЕ	зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима, аминокиселинама и протеинима зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено њиховом хемијском структуром	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		
НАМИРНИЦЕ	извор енергије живим бићима зна да су аминокиселине карбоксилне киселине које поред карбоксилне групе имају и аминогрупу зна да су протеини макромолекули изграђени од остатака молекула аминокиселина зна улогу протеина у живим бићима	БИОЛОГИЈА Хемија// БИОЛОШКИ ВАЖНЕ ХЕМИЈСКЕ СУПСТАНЦЕ	извор енергије живим бићима зна да су аминокиселине карбоксилне киселине које поред карбоксилне групе имају и аминогрупу зна да су протеини макромолекули изграђени од остатака молекула аминокиселина зна улогу протеина у живим бићима	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		

	зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима, аминокиселинама и протеинима зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено да усвоје правила здраве исхране		зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима, аминокиселинама и протеинима зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено да усвоје правила здраве исхране			
ИСХРАНА	извор енергије живим бићима зна да су аминокиселине карбоксилне киселине које поред карбоксилне групе имају и аминогрупу зна да су протеини макромолекули изграђени од остатака молекула аминокиселина зна улогу протеина у живим бићима зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима, аминокиселинама и протеинима	БИОЛОГИЈА Хемија// БИОЛОШКИ ВАЖНЕ ХЕМИЈСКЕ СУПСТАНЦЕ	извор енергије живим бићима зна да су аминокиселине карбоксилне киселине које поред карбоксилне групе имају и аминогрупу зна да су протеини макромолекули изграђени од остатака молекула аминокиселина зна улогу протеина у живим бићима зна да наведе животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима,	НАСТАВНИК: планира, прича, показује, поставља питања, стимулише, подстиче, усмерава, анализира, конкретизује, изводи огледе УЧЕНИК: слуша, црта, анализира, упоређује, усваја, процењује, изводи		

	зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено да усвоје правила здраве исхран		аминокиселинама и протеинима зна да се неки витамини растварају у води а неки у мастима, што је условљено да усвоје правила здраве исхран			
ПОНАШАЊЕ ЗА ТРПЕЗОМ	да зна да постави правилно прибор за јело да зна како да правилно употреби прибор за јело		да зна да постави правилно прибор за јело да зна како да правилно употреби прибор за јело	да зна да постави правилно прибор за јело да зна како да правилно употреби прибор за јело		

ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

РАЗРЕД: СЕДМИ

Циљ наставе, општи и оперативни задаци : **Циљ** учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.Општи оперативни задаци : Развијање вештине комуникације, вежбање самодисциплине у међусобним односима, подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслих, развијање вештине испитивања, анализирања, повезивања, сумирања.
Организациони облици рада: 1 час недељно, годишње 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Шта значи бити срећан	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

			– развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			
2.Како знамо да је нешто добро	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања– преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу,	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

			– усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			
3.Шта је толеранција	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања– преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		
4.Шта је пријатељство	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа		

			– практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања– преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		
5.Шта је толеранција	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања		

			– сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања– преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	ставова и мишљења		
6.Зашто је важно говорити истину и да ли је некада добро лагати	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

			– учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања– преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			

РАЗРЕД: ОСМИ

Циљ наставе, општи и оперативни задаци : **Циљ** учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.Општи оперативни задаци : Развијање вештине комуникације, вежбање самодисциплине у међусобним односима, подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима, развијање вештине испитивања, анализирања, повезивања, сумирања.

Организациони облици рада: 1 час недељно, годишње 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Шта значи бити срећан	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

			– сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			
2.Шта је то што нешто чини лепим	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

			– учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			
3.Шта је пријатељство, храброст	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

4.Вредности породице	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		
5.Правда, слобода	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања		

			– практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости	ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		
6.Зашто је важно говорити истину и да ли је некада добро лагати	Дискусија, Радионице, Дијалог	Историја, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин	Квизови, улазни излазни тестови, дискусија и евалуциони упитници, праћење учешћа ученика у раду, праћење испољавања ученичких иницијатива, изражавања ставова и мишљења		

			– препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости			

УМЕТНОСТ

РАЗРЕД: СЕДМИ или ОСМИ

Циљ учења слободне наставне активности *Уметност* је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

Организациони облици рада: Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару

Оперативни задаци
У складу са специфичностима програма и просторно-техничким капацитетима, ученици се могу изражавати кроз различите медије: слику (скице, цртежи, слике, плакати, књига уметника, мурали...); скулптуру; фотографију; видео; анимацију; акцију (перформанс, хепенинг, флеш моб, игровне активности); дизајн (сценографија, костимографија...); музику (инструментална, вокална, вокално-инструментална и сценска); сценски израз (глума, кореографија, плес); музичку критику... За сваку тему треба да припремити што више различитих материјала који имају функцију подстицаја, мотивисања ученика за рад на њима. Како би се што боље остварила веза између садржаја програма и реалног живота пожељно је, кад год је то могуће, да се ученицима омогуће посете установама и институцијама у средини где живе, као и непосредни контакт са људима који имају интересантна животна и/или професионална искуства у вези са темом која се обрађује.

Основна идеја теме је да се ученици упознају са одабраном баштином народа свих континената из области визуелних уметности и културе, при чему је предвиђено да то буду садржаји који нису обухваћени програмом предмета Ликовна култура. Ради постизања динамике наставе и подстицања радозналости и стваралачког мишљења препорука је да се сваки континент представи другим уметничким дисциплинама и да се планирају другачије активности ученика, где је то могуће.

Годишњи фонд часова: 36 или 34

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ТРАДИЦИО-НАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА Визуелна уметност народа Аустралије и Новог Зеланда (сликарство аустралијских Аборицина, традиционална тетоважа Маора) Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе) Култура древне Индије, Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо) Уметност народа Африке (маске и штитови) Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика)	Објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација. Практичан рад, Садржаји програма се остварују кроз семинарске радове, посете музеја, израда презентација,израда малих уметничких дела. **Облик рада**: Фронтални, групни, индивидуални **Методе рада**: монолошка дијалошка хеуристичка дискусија посматрање илуистаративна демонстартивна **Наставна средства**: Писани материјали и извори,	Техника и технологија, географија, музичко,биологија, историја Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	– образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај; – прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима; – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике;	Представљање садржаја рада, посматрање радова у изради и у коначном производу, Критичко – естетско процењивање истих	Основни ниво: ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. ЛК.1.2.4. Средњи ниво: ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напедни ниво: ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3. 3	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфично сти појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

			– презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.			
ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ Културно наслеђе (значај и улога) Традиционална музичка уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике)	Објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација. Практичан рад, Садржаји програма се остварују кроз семинарске радове, посете музеја, израда презентација,израда малих уметничких дела. **Облик рада**: Фронтални, групни, индивидуални **Методе рада**: монолошка дијалошка	Техника и технологија, географија, музичко,биологија, историја Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву	– образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа;	Представљање садржаја рада, посматрање радова у изради и у коначном производу, Критичко – естетско процењивање истих	Основни ниво: ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. ЛК.1.2.4. Средњи ниво: ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напедни ниво: ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3.3	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце.

Традиционална музика Србије (певање, свирање, обичаји, обреди, ношња, кола...) Начини очувања културног наслеђа	хеуристичка дискусија посматрање илуистаративна демонстартивна **Наставна средства**: Писани материјали и извори,	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	– објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај; – прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима; – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике; – презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и			Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

			интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.			
МОДЕРНО ДОБА И МУЗИКА Савремене технологије и музика. Маркетинг у музици. Примењена музичка уметност. Музичка критика и интервју.	Објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација. Практичан рад, Садржаји програма се остварују кроз семинарске радове, посете музеја, израда презентација,израда малих уметничких дела. **Облик рада**: Фронтални, групни, индивидуални **Методе рада**: монолошка дијалошка хеуристичка дискусија посматрање илуистаративна демонстартивна **Наставна средства**: Писани материјали и извори,	Техника и технологија, географија, музичко,биологија, историја Компетенција за целоживотно учење Естетичка компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Одговорно учешће у демократском друштву Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини	– образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај; – прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима; – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике;	Представљање садржаја рада, посматрање радова у изради и у коначном производу, Критичко – естетско процењивање истих	Основни ниво: ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. ЛК.1.2.4. Средњи ниво: ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напедни ниво: ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.3. ЛК.3.3. 3.	Активно приступа при излагању новог градива. Запажа специфичности појединих стилова. Упоређује уметничке правце. Повезује знање са другим областима (историја, музика, физика) Дискутује и ослања се на птртходна искуства.

			– презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.			

ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА

РАЗРЕД: ПЕТИ или ШЕСТИ

Циљ наставе :Циљ учења слободне наставне активности Вежбањем до здравља је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама.

Општи оперативни задаци :Наставник се унапред припрема за часове тако што бира подстицаје којима ће ученике увести у тему и кључне појмове садржаја и изазвати њихову радозналост да о томе причају, постављају питања, истражују, уче. Постоје бројне могућности избора начина рада у зависности од теме, садржаја, претходног искуства, узраста и интересовања ученика. Предност свакако имају они начини рада у којима су ученици активно укључени у процес наставе и учења, као и они где се савремене технологије користе у едукативне сврхе. Реализација програма треба да буде заснована на комбиновању различитих техника рада као што су демонстрације, презентације, мини предавања, дебате, студије случаја, анализе видео прилога, гостовање стручњака, посете просторима за вежбање, спортским и рекреативним дешавањима.

Посебни оперативни задаци : развој и одржавање специфичних моторичких способности (које су нарочито значајне за успешно бављење изабраним спортом);
- учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта;
- пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту итд.) и њихова примена у пракси;
- учење и усавршавање основне тактике изабраног спрта и њена примене у пракси;
- обавезна реализација такмичења на одељењском и разредном нивоу;
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећењем и др.;
- стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешће у изабраном спорту;
- подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења).

Организациони облици рада:
Програм се природно надовезује на садржај програма предмета Физичко и здравствено васпитање и не захтева посебан простор и опрему. Увидом у исходе може се видети да је фокус програма на вежбању као вредности, стицању релевантних знања о вежбању,

здрављу и исхрани, као и развоју позитивних ставова који ће допринети да ученик самостално, без присиле одраслих, бира да се храни правилно и уместо седења у затвореном простору за компјутером изађе напоље и физички буде активан са својим вршњацима. Наставник планира начин на који ће реализовати програм, као и број часова за сваку од четири теме. Број часова по темама не мора да буде исти, а подразумева се да неке активности својим садржајем и исходима којима воде могу припадати различитим темама. Захтеви писања програма су такви да се теме приказују одвојено али у свакодневном животу дати садржаји су међусобно повезани па сами тим предност у планирању треба дати оним активностима које изражавају интегрисаност вежбања, здравља, исхране, физичког изгледа, животне средине.Наставник се унапред припрема за часове тако што бира подстицаје којима ће ученике увести у тему и кључне појмове садржаја и изазвати њихову радозналост да о томе причају, постављају питања, истражују, уче. Постоје бројне могућности избора начина рада у зависности од теме, садржаја, претходног искуства, узраста и интересовања ученика. Предност свакако имају они начини рада у којима су ученици активно укључени у процес наставе и учења, као и они где се савремене технологије користе у едукативне сврхе. Реализација програма треба да буде заснована на комбиновању различитих техника рада као што су демонстрације, презентације, мини предавања, дебате, студије случаја, анализе видео прилога, гостовање стручњака, посете просторима за вежбање, спортским и рекреативним дешавањима.

Тема – садржај	**Начин остваривања**	**Корелација – међупредметна повезаност**	**Исходи**	**Начин провере**	**Стандарди**	**Напомена**
ВЕЖБАЊЕ, ЗДРАВЉЕ И ЖИВОТНА СРЕДИНА Појам и врсте здравља, начини његовог праћења и чувања. Утицај вежбања на здравље, расти развој. Људско тело и вежбање – кости, зглобови, мишићи. Специфичности вежбања у и ван спорта. Правилно и неправилно	Тема прожима вежбање, здравље и животну средину и настоји да одговори на питање чему служи вежбање и како и где то радити. Има већи број кључних појмова и било би добро да наставник предност да оним активностима и примерима на којима ће ученици најлакше разумети ту повезаност. Како свако вежбање није аутоматски и здраво, на различитим примерима, треба ученицима указати на разлику између правилног и неправилног вежбања и више пута се током целог програма враћати на	Биологија Ликовна култура Немачки језик Географија Физика Хемија	– дефинише појам здравља, разликује физичко, ментално и социјално здравље и образлаже утицај вежбања на здравље; – упореди специфичности вежбања у спорту и ван спорта; – разликује правилно од неправилног вежбања и планира сопствене физичке активности у складу са потребама, могућностима	Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити наставник континуирано прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици		

вежбање. Мотивација за вежбање и фактори који утичу на одустајање. Када не треба вежбати. Вежбање и имунитет. Значај вежбања на чистом ваздуху. Вежбање и очување животне средине. Повреде при вежбању и прва помоћ.	то јер се ради о важном исходу. Ученици се могу организовати да радећи у мањим групама на интернету пронађу и направе избор и план вежби по одређеном задатку (вежбе за јачање мишића ногу, вежбе за правилно држање и сл.). На ту тематику природно се надовезује питање о томе зашто нека особа вежба, односно из којих мотива то ради као и зашто се одустаје од вежбања. За тај садржај погодне су активности у којима ученици имају могућност да изнесу сопствено мишљење, дискутују, супротстављају аргументе. Ученици се могу поделити у две групе тако да једна треба да припреми аргументе којима би некога убедили да вежба, а друга да не вежба. Наставник треба да прати аргументацију ученика и да интервенише уколико се мотивација за вежбање тражи само у томе што то сви раде, што је лепо ићи у теретану, што се купује лепа спортска одећа и сл. Трећи елемент теме односи се на животну средину и предвиђа упознавање ученика са могућностима вежбања у природи и са правилима чувања природе приликом вежбања. Посебно је важно указати на важност праћења квалитета ваздуха непосредно пре вежбања јер вежбање у условима загађеног ваздуха има више штете него користи. Ученике треба упутити да о квалитету ваздуха информације прикупљају на званичном сајту http://www.sepa.gov.rs/		и интересовањима; – има увид у сопствене разлоге вежбања и истрајава у вежбању; – препозна ситуације у којима не сме да вежба;	учествују у активностима, како прикупљају податке, како аргументују, које ставове изражавају.		

	У оквиру ове теме предвиђено је да се са ученицима обради и садржај који се односи на повреде којих свакако има чак и када се правилно вежба. Било би добро да ученици стекну увид које су то најчешће повреде и шта се може урадити у првом тренутку како би се последице повреде умањиле. Ту се мисли и на самопомоћ и пружање прве помоћи другоме. У оквиру фонда од једног часа недељно није могуће много времена посветити првој помоћи те се треба задржати на основним принципима прве помоћи и свакако упутити ученике да у случају повреде консултују лекаре. ИСХРАНА И ВЕЖБАЊЕ Тематика правилне исхране природно је повезана са вежбањем и зато има своје место у овом програму. Како ученици о томе већ имају солидна школска и ваншколска знања, навике и ставове наставник може, у оквиру првих активности, да направи неку врсту снимања стања у смислу да кроз разговор или наменски припремљен упитник утврди шта знају о нутритивним вредностима намирница, какве су им навике у исхрани, шта знају о правилима исхране пре и после вежбања и сл. У складу са добијеним одговорима може планирати даљи рад на овој теми. Истраживања показују да на узрасту ученика од 12 и 13 година има пуно оних који се неправилно хране. Поред рада на стицању знања о принципима правилне					

	исхране наставник треба да планира и активности које ће водити достизању исхода који тражи од ученика да се критички односе према рекламираним производима животних намирница. То је важно јер су циљна група реклама произвођача намирница које имају превише масти, соли и шећера најчешће баш ученици 5. и 6. разреда. То није случајно јер на ранијем узрасту исхрана ученика је под већом контролом родитеља који су најчешће ученицима припремали ужину код куће. Међутим, у првим разредима другог циклуса ученици мењају понашање и за време одмора одлазе у самопослуге и пекаре и сами бирају шта ће ужинати. Нажалост, њихови избори су често повезани са атрактивним реклама производа који нису добри за раст и развој. Зато са ученицима треба радити на анализи таквих реклама, коме се оне обраћају и са каквим порукама, као и на њиховом оснаживању да буду пажљиви потрошачи и пре куповине се упознају са информацијама о садржају производа, као и о њиховом року трајања и цени. Ученици могу да спроведу мини истраживање са циљем да утврде да такви рекламирани нездрави производи немају високу цену, да су често на акцијама, да су изложени на местима која су лако доступна и близу каса, да понекад уз њих гратис иде други нездрави производ или играчка из чега се јасно види да					

	произвођачи заједно са трговинама подржавају да деца и млади што више купују такве производе. Иако у тим годинама ученици још увек не прибегавају у већој мери дијетама прави је тренутак да се упознају са њиховим позитивним и негативним последицама и развију позитиван став да се вишак или мањак килограма правилним вежбањем и исхраном може боље решити него дијетом преузетом из новина. Уколико је дијета неопходна онда је стручно лице прописује и прилагођава потребама конкретне особе.					
ИСХРАНА И ВЕЖБАЊЕ Исхрана као извор енергије. Карактеристике основних животних намирница важних за вежбање. Гојазност и мршавост – ризици и компликације. Како и где се информишемо о здравом начину исхране. Производи који се рекламирају, а треба их избегавати. Различите врсте дијета и њихови позитивни и негативни ефекти. Правилна исхрана пре и после вежбања.	Тематика правилне исхране природно је повезана са вежбањем и зато има своје место у овом програму. Како ученици о томе већ имају солидна школска и ваншколска знања, навике и ставове наставник може, у оквиру првих активности, да направи неку врсту снимања стања у смислу да кроз разговор или наменски припремљен упитник утврди шта знају о нутритивним вредностима намирница, какве су им навике у исхрани, шта знају о правилима исхране пре и после вежбања и сл. У складу са добијеним одговорима може планирати даљи рад на овој теми. Истраживања показују да на узрасту ученика од 12 и 13 година има пуно оних који се неправилно хране. Поред рада на стицању знања о принципима правилне исхране наставник треба да планира и		– препозна утицај различитих вежбања на физички изглед и здравље; – повеже позитиван и негативан утицај вежбања на имунитет; – поштује еколошка правила у средини где вежба; – правилно поступа у пружању прве помоћи при повредама у вежбању; – критички вреднује идеале физичког изгледа који се намећу. – неодговарајућих дијета; – доведе у везу вежбање са правима детета; – аргументује значај вежбања после болести и неких повреда;	Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити наставник континуирано прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како аргументују,		

	активности које ће водити достизању исхода који тражи од ученика да се критички односе према рекламираним производима животних намирница. То је важно јер су циљна група реклама произвођача намирница које имају превише масти, соли и шећера најчешће баш ученици 5. и 6. разреда. То није случајно јер на ранијем узрасту исхрана ученика је под већом контролом родитеља који су најчешће ученицима припремали ужину код куће. Међутим, у првим разредима другог циклуса ученици мењају понашање и за време одмора одлазе у самопослуге и пекаре и сами бирају шта ће ужинати. Нажалост, њихови избори су често повезани са атрактивним реклама производа који нису добри за раст и развој. Зато са ученицима треба радити на анализи таквих реклама, коме се оне обраћају и са каквим порукама, као и на њиховом оснаживању да буду пажљиви потрошачи и пре куповине се упознају са информацијама о садржају производа, као и о њиховом року трајања и цени. Ученици могу да спроведу мини истраживање са циљем да утврде да такви рекламирани нездрави производи немају високу цену, да су често на акцијама, да су изложени на местима која су лако доступна и близу каса, да понекад уз њих гратис иде други нездрави производ или играчка из чега се јасно види да произвођачи заједно са трговинама подржавају да деца и млади што више		– поштује потребе и могућности различитих учесника у вежбању и – наведе примере равноправности и неравноправности.	које ставове изражавају.		

	купују такве производе. Иако у тим годинама ученици још увек не прибегавају у већој мери дијетама прави је тренутак да се упознају са њиховим позитивним и негативним последицама и развију позитиван став да се вишак или мањак килограма правилним вежбањем и исхраном може боље решити него дијетом преузетом из новина. Уколико је дијета неопходна онда је стручно лице прописује и прилагођава потребама конкретне особе.					
У ВЕЖБАЊУ ЈЕДНАКИ Остваривање права детета на раст, развој, здравље, игру и дружење кроз вежбање прилагођено могућностима и потребама. Доступност опреме и простора за вежбање. Родна (не)равноправност у вежбању и спорту. Вежбање после болести и повреда. Значај вежбања за особе са сметњама у развоју и инвалидитетом и спортови прилагођени њиховим могућностима.	Садржаји ове теме су важни за формирање правилног става према вежбању и развоју компетенције за одговорно учешће у демократском друштву. Ученици су већ упознати са Конвенцијом о правима детета и треба је повезати са садржајем овог програма у смислу колики значај има физичко вежбање у остваривању права детета на раст, развој, здравље, игру и дружење. Доступност опреме и простора за вежбање је повезана са правима и ученици могу организовати покретање иницијативе да се направе неке промене у том смислу нпр. да се у околини школе у парку поставе справе за вежбање или да. Таква иницијатива може бити покренута заједно са ученицима који похађају Грађанско васпитање јер у петом разреду програмом је предвиђена акција у корист права ученика. Код рада на родној равноправности у вежбању и спорту важно је да се она не представи да једнаки захтеви у вежбању		– као и начине за њихово достизање; – користи поуздане изворе информација о утицају исхране и вежбања на здравље и физички изглед; – разликује добро од лошег држања тела и коригује сопствено држање тела; – препозна ризике гојазности и мршавости; – наведе принципе правилне исхране и примењује их у свом свакодневном животу; – критички се односи према рекламираним производима животних намирница; – аргументовано дискутује о физичким активностима и начину исхране и ризицима неодговарајућих дијета; – доведе у везу вежбање са правима детета	Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Оцењивање је описно (истиче се, добар, задовољава), а оцена не улази у општи успех. Ученике треба унапред упознати шта ће се и на који начин пратити		

	за мушкарце и жене. Неопходно је да ученици увек воде рачуна о уважавају различитих потреба, могућности и физичких ограничења као и да препознају примере дискриминације кад су за исти спорт и исто постигнут резултат мушкарци и жене различито награђени. У теми није дат садржај који се односи на вежбање и менструални циклус јер је то већ предвиђено програмом обавезног предмета Физичко и здравствено васпитање али се може повезати са садржајем из овог програма. У оквиру рада на овој теми ученици ће имати прилику, вероватно по први пут, да се упознају са значајем вежбања код особа које су биле болесне или повређене (саобраћајне незгоде, спортске повреде), као и са специфичностима вежбања особа са сметњама у развоју и инвалидитетом. За раду на тим садржајима погодне су различите технике, а посебно се издваја примена студије случаја јер омогућава да се ученици упознају са током и изазовима у вежбању стварних особа које су направиле велики успех у спорту иако су нпр. биле озбиљно повређене или рођене са неким тешким обољењима. То се може повезати са садржајем из прве теме који се односи на мотивацију за вежбање и факторе одустајања од вежбања. Тема пружа одличне могућности за реализацију радионица у оквиру којих ученици имају могућност да размене		– аргументовано дискутује о физичким активностима и начину исхране и ризицима.	и вредновати, а приликом сваког вредновања постигнућа потребно је дати повратну информацију. показатељи напретка су квалитет постављених питања, способност да се промени мишљење у контакту са аргументима, разликовање чињеница од интерпретације, способност да се изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице. Код неких садржаја могу се урадити		

	сопствена искуства о вежбању, искажу своје ставове, дилеме, страхове и чују шта други о томе мисле. То је посебно погодно за оне који избегавају да вежбају јер су гојазни или мршави а задатак наставника је да радионицу тако води да они буду охрабрени да вежбају.			иницијални и излазни тест којим ће се утврдити знања, вештине, ставови пре и после рада на неком садржају.		

ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ

РАЗРЕД: ПЕТИ, ШЕСТИ

Циљ учења слободне наставне активности *Животне вештине* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности.
Организациони облици рада: 1 час недељно, годишње 36.часова

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА УЧЕЊЕ, РАД И ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука. Организационе вештине и вештине управљања временом. Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса.	-Активности ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе. ---- Препоручује се употреба модификованих предавања (добро структуирано, систематично и кратко представљање најважнијих елемената теме/садржаја), затим различитих	**Географија-** у петом разреду, садржаји који се односе на земљотресе, поплаве и климатске услове; **Физичког и здравственог васпитања-**садржаји о значају развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, пожари, поплаве), пружању прве помоћи и планирању дневних активности; **Биологија-** у шестом разреду садржај који се односи на прву помоћ и понашање у складу са климатским параметрима; **Техника и технологија-** где је безбедност саобраћаја једна од тема.	По завршетку програма ученик ће бити у стању да: – на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; – проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; – критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; – јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин; – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се	-Квизови, - улазни излазни тестови, -дискусија и евалуциони упитници, -праћење учешћа ученика у раду, -праћење испољавања ученичких иницијатива, -изражавања ставова и мишљења -практични радови ученика -примена наученог у свакодневном животу		

ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ КУЛТУРЕ БЕЗБЕДНОСТИ Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа. Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС – експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи). План комуникације и евакуације у случају несреће. Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови. Безбедност на води. Прва помоћ.	врста презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима. ------ Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно да уведу ученике у тему, представе кључне појмове садржава и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. ----Посете установама и институцијама у средини где живе, као и непосредни контакт са људима који имају интересантна животна и/или професионална искуства у вези са темом која се обрађује.	Осим тога, постоје књижевна дела која су предвиђена програмом **Српског језика**, а могу помоћи у разумевању понашања човека у различитим животним ситуацијама (нпр. последице погрешних одлука, проблеми у комуникацији, понашање човека у стресу). **- Грађанско васпитање-** у првом циклусу јер се у трећем разреду обрађује тематска целина Снага узајамне помоћи чији су кључни појмови солидарност, волонтирање, Црвени крст.	притиску групе на асертиван начин; – организује своје свакодневне активности на продуктиван начин; – препозна опасности и адекватно реагује; – разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; – тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; – процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; – повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; – образложи значај солидарности са људима у невољи; – аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи;	-самопроцена сопственог рада -изложба ученичких радова		

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

РАЗРЕД: 7. И 8.

Годишњи фонд часова: 34 или 36

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.
Кључни појмови садржаја: производи, цене, декларације, обавезе потрошача, обавезе произвођача, занимања, професионална орјентација, предузеће, људски и материјални ресурси, тржиште, промовисање услуга и производа, менаџмент .

Тема- садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА Однос цене и квалитета производа/услуге. Декларација производа. Уговорна обавеза за услугу. Остваривање права потрошача. **2.СВЕТ РАДА** Свет занимања некад, сад и у будућности. Професионална оријентација.	ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА Кроз студију случаја ученици се оспособљавају да у оквиру задатог буџета одаберу производ или услугу и аргументују свој избор у односу на критеријуме као што су квалитет, цена, еколошка подобност, корисност производа/услуге, естетска вредност, робна марка, трајање гаранције, могућности сервисирања итд. Ученици се оспособљавају да се информишу о производу (прехрамбеном, хемијском, техничком, одећа и обућа) на основу његове декларације. Упознају се шта су то права потрошача и на који начин могу да их остваре. Упутити ученике на услове које потрошач мора да испуни да би остварио своја права. Посебну пажњу посветити правима потрошача у односу на безбедност и квалитет производа/услуге, могућност замене или	Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	– наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о	Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се заснивати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како комуницирају и сарађују, како		

Професионални развој. Форма и функција CV и мотивационог писма. Концепт целоживотног учења. **3.ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ** Покретање иницијативе. Менаџмент и лидерство. **4.УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА** Појам предузећа (привредног субјекта). Производ и/или услуга. Појам тржишта. Људски и материјални ресурси. Пословна комуникација. Основни етички принципи у пословању. Процес производње и	повраћаја новчаних средстава уколико није испуњена потпуна функционалност производа у гарантном року, као и у случајевима када производ није у складу са декларацијом или за услугу није испуњена уговорна обавеза. Постоје велике могућности за истраживачке задатке као што су нпр. да ученици пронађу информације о уобичајеном трајању гаранције за различите врсте производа. СВЕТ РАДА Уводне активности у ову тематску целину имају за циљ да ученици сагледају развојност занимања што подразумева и њихово нестајање, као и факторе који до тога доводе (технолошки развој, промене људских потреба...). За промишљање о развоју занимања у будућности погодне су креативне радионице. Ради пуног разумевања света рада ученици треба да се упознају са образовним профилима у оквиру различитих подручја рада, школама које их образују и захтевима које треба да испуне они који желе да се за њих школују. У ту сврху може се користити информатор за упис у средњу школу, а ученици подељени у групе могу добити различите задатке да га проуче (подручја рада, образовни профили у подручју рада, услови за упис, трогодишњи и четворогодишњи образовни профили, дуално образовање...). Неко од ученика требао би да се бави и информацијама о питањима како се наставља школовање после средње школе и разликама које постоје између похађања гимназије и стручне школе, односно	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву По садржају тема програм има највећу корелацију са програмом Техника и технологија уз уважавање ученичких ваншколских знања и вештина из света рада.	могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; – информише се о постојању сличних производа на тржишту; – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама;	прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, дају креативна решења, како представљају резултате свога рада итд. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, колико су креативни, како решавају задатке који садрже неке аспекте истраживачког рада, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко		

процес пружања услуга. Цена производа или услуге. Облици промовисања производа. Продаја производа или услуге	разликама између опште и стручне матуре. Имајући у виду узраст ученика ниво академског образовања треба да буде само на информативном нивоу. На основу тог истраживачког рада може се организовати активност у којој сваки ученик или пар треба да припреми презентацију у стандардизованој форми за изабрани образовних профил. Презентација би требало да садржи информације о школама које образују тај образовни профил, минималном броју бодова из претходних школских година, условима уписа, могућностима запошљавања и наставка школовања, као и за које послове су ученици оспособљени након завршетка школовања. Припремљене појединачне презентације објединити и објавити на сајту школе. Уколико постоји могућност, ученицима омогућити комуникацију са представницима средњих школа, као и појединцима који се баве тим занимањима а то може бити неко од родитеља. У оквиру ове теме ученици треба да се упознају и са појмовима професионални развој, професионална оријентација и селекција, форма и функција CV и мотивационог писма. Током рада ученицима сугерисати да ће због динамичних промена на тржишту рада, током своје професионалне каријере бити принуђени да буду флексибилни, да се континуирано усавршавају и оријентишу ка целоживотном учењу. ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ		– прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа; – презентује рад свог тима.	мишљење или критицизам. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.		

	За увођење у тему наставник може да припреми примере неких иницијатива, пожељно је да буду на глобалном и локалном нивоу, који илуструју снагу иницијативе и предузетништва. Након тога, може се организовати активност у којој ученици треба да идентификују различите проблеме у свом непосредном окружењу (нпр. проблеми у вези са животном средином, безбедношћу у саобраћају...), и сагледају могућности њиховог решавања из перспективе сопственог ангажовања и укључивања појединаца, група и организација из локалне заједнице. Овај садржај добро кореспондира са програмом Грађанског васпитања за све разреде јер он потенцира грађански активизам који се заснива на истим овим корацима: препознавање проблема – тражење решења. Након спроведене анализе ученици треба да изаберу два проблема и промишљају које су могућности њиховог решавања. Подељени у групе сачињавају план акције са основним елементима. Наставник кроз примере успешних менаџера и лидера, упознаје ученике са особинама које их одликују. На основу својих интересовања и способности ученици преузимају улоге у тиму, а затим анализирају које особине менаџера и лидера су им потребне за успешно обављање задатка. У раду се могу консултовати са особама за које процене да им могу помоћи. Спровођење ове активности не треба да траје дуже од 3 часа јер је то увод у следећу тему где се очекује да ученици искажу, у складу са својим					

	узрастом и знањем неки ниво иницијативности и предузимљивости. УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА Током остваривања ове теме, ученици треба кроз практичан рад и симулацију рада привредног друштва да стекну јаснију слику о економском, финансијском функционисању предузећа, да развијају сопствене предузетничке капацитете, социјалне, организационе и лидерске вештине. Привредно друштво се оснива као виртуелни привредни субјекат који нема правни значај, али су сви процеси који се одвијају у њему реални. Уколико школа има регистровану ученичку задругу, пословање ученичких предузећа је потребно укључити у рад ученичке задруге. Ученици се дели на две групе (од 10–15 ученика). Свака група оснива и води сопствено предузеће – привредни субјекат, са реалним процесима, производима/услугама и остварује зараду. Ученичко предузеће, под менторством предметног наставника, пролази кроз све фазе развоја стварног привредног друштва (оснивање, развијање, затварање). Свако ученичко предузеће осмишљава свој производ или услугу, трудећи се да буду оригинални, иновативни и креативни. Са циљем постизања ових захтева, важно је да ученици прикупе информације о истим или сличним производима или услугама на тржишту и успоставе комуникацију са окружењем како би испитали могућност остваривања пословног успеха. У складу са производом/услугом, ученици бирају назив					

	предузећа, израђују лого предузећа и праве план активности. Са циљем прикупљања новчаних средстава за почетак рада предузећа, ученици могу да организују културни или спортски догађај, продајну изложбу, аукцију, сајам. Како би обезбедили успешно пословање, ученици се уз помоћ наставника упознају са правилима пословне комуникације, основним етичким принципима у пословању и рационалном управљању расположивим ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије). Ученицима указати на важност поштовања кодекса пословног понашања, од начина опхођења до кодекса облачења. Неопходно је да ученици уоче разлику између свакодневне и пословне комуникације (вербалне и невербалне). Инсистирати на поштовању основних етичких начела, као што је професионално обављање пословне делатности, савесно извршавање обавеза и преузимање одговорности, поштовање преузетих обавеза, коришћење допуштених средстава за постизање пословних циљева. Ученици израчунавају све трошкове које су имали током реализације своје идеје. У те трошкове спадају трошкови материјала, трошкови израде и други трошкови. На основу прикупљених података, формирају продајну цену и усклађују је са ценама сличних производа на тржишту. Уз помоћ наставника, осмишљавају различите облике промовисања и продаје свог производа и остварују интеракцију са пословним сектором и потенцијалним купцима.					

	Промовисање се може остварити и коришћењем ИКТ алата. Продајне активности могу бити реализоване на продајним изложбама, сајмовима и базарима. Након реализоване теме, неопходно је да сваки тим изврши евалуацију спроведених активности и изради презентацију о раду свог предузећа. Чланови тима доносе заједничку одлуку у које сврхе ће бити искоришћена новчана средства зарађена током пословања ученичког предузећа					

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ И РАЗВОЈНИ ПЛАН ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „РАДА ШУБАКИЋ“ ГРУЖА

Школски програм Основне школе Рада Шубакић у Гружи се усваја на период од четири године, и то од 1. септембра 2022. године, до 31.августа 2026.

Током школске године 2022/23. биће реализовани следећи приоритети Развојног плана:

Приоритет бр. 1

Бољи међу људски односи и позитивна атмосфера у школи

Приоритет бр. 2

Подршка ученицима од стране свих актера школског живота

Приоритет бр. 3

Побољшање комуникације сарадње међу запосленима у функцији унапређивања и подизања квалитета рада школе

Полазне основе за усвајање новог Развојног плана школе су Извештај о екстерном вредновању школе и Извештај о самовредновању школе, и он ће важити у периоду од школске 2022/23. закључно са школском 2025/26. годином.

У том периоду, Стручни актив за развојно планирање спроводиће активности новог развојног плана који ће обухватити реализацију пројекта из кључних области: Етос, Подршка ученицима и Организација рада школе, управљање материјалним и људским ресурсима

Задаци на којима ће се радити у оквиру реализације приоритета Развојног плана: неговање културе дијалога, наставници са звањем и стручни сарадници унутар школе умрежавањем између школа вреднују и унапређују наставу и учење, стручни органи и тимови доприносе унапређивању рада школе, успоставити сарадњу на свим нивоима између стручних и саветодавних органа, парламента ученика, родитеља.

По завршетку реализације приоритета новог Развојног плана, имаћемо разрађен механизам за мотивисање запослених, успостављена сарадња са другим школама.

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ програма: Оспособљавање ученика за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота; развијање спремности ученика да стичу знања и искуства о себи и свету рада како би доносили реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавње за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије.

Професионална оријентација подразумева укључивање и међусобно повезивање свих актера који имају пресудну улогу и утицај на развој личности ученика и на процес доношења одлука при њиховом избору занимања и остваривању професионалног развоја: родитељи, наставници, стручни сарадници, лекари, стручњаци при Националној служби за запошљвање и други.

Програм професоналне оријентације има за циљ успостављање функционалног и одрживог програма за ученике/це који завршавају основну школу тј. популацију ученика 7. и 8. разреда.

Задаци програма: Упознавање са појмом професионална оријентација, информисање и промоција професионалне оријентације, упознавање света реалних занимања, сагледавање реалних потецијала ученика.

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Испитивање интересовања и жеља за одређена занимања (самоспознаја)	Препознавање сопствених потенцијала	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог	Почетак и крај школске године	Анкете, тестови
Информисање о занимањима и каријери	Примена расположивих информација о занимањима или информација које тек треба развити да би се добила реална слика о одређеном занимању	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог	Током школске године	Часови одељењског старешине
Упознавање са путевима образовања-мрежом школа, представљање –презентација средњих школа у непосредном окружењу	Познавање путева образовања и каријере које воде ка остваривању жељеног занимања	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог,директор,	Током школске године	Панои, гугл учионица чос, презентације школе

Реални сусрети са светом рада-посета предузећима у непосредној околини	Упознавање непосредног радног амбијента	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог, директор	Мај, јун	Неопходна документација за реализацију посете предузећу, есДневник,
Учешће родитеља у избору средње школе	Реално сагледавање потенцијала ученика и усклађеност жеља родитељ-дете за избор будућег занимања ученика	Одељењске старешине, педагог	Током школске године	Записници са родитељских састанака, индивидуални пријеми родитеља
Доношење одлуке о избору школе и занимања	Промишљено и одговорно доношење одлуке о избору школе и занимања.	Одељењске старешине, родитељи	Јун, јул	Упис у средњу школу

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ ОД 1. ДО 4. РАЗРЕДА

Циљ програма:
- Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних психосоцијалних карактеристика сваког ученика битних за усмеравање њиховог професионалног развоја ;
- Стицање основних знања и појмова о раду, разноврсности и различитости занимања из њиховог непосредног окружења ;
- Формирање радних навика и позитивних ставова и вредности према раду.

Задаци програма: Упознавање са појмом професионална оријентација, информисање и промоција професионалне оријентације, упознавање света реалних занимања, сагледавање реалних потецијала ученика.

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Откривање индивидуалних карактеристика, посебности, склоности и интересовања сваког ученика и праћење психофиз развоја сваког ученика.	Препознавање сопствених потенцијала	Одељењске старешине, педагог	Током године	свеска напредовања ученика (учитељ), радови ученика
Саветодавни рад са родитељима везан за професионални развој (родитељ као експерт у настави)	Укључивање родитеља у активности везане за професионални развој; радионице с родитељима у циљу представљања позива којим се баве	Одељењске старешине, родитељи, педагог	Током школске године	дневник рада, свеска напредовања ученика радови ученика,
Укључивање ученика у изборне програме према својим интересовањима	Спознаја личних интересовања	Одељењске старешине, педагог	Септембар	Анкете,продукти рада
Часови Одељењског старешине	Препознавање одлика и врста занимања	Одељењске старешине	Током школске године	дневник рада, продукти рада
Часови редовне наставе: ликовна култура, српски језик, свет око нас, природа и друштво, музичка култура	Препознавање одлика занимања у текстовима и наставним садрајима	Одељењске старешине	Током школске године	дневник рада, месечни планови наставника
Посете установама и радним организацијама, евентуално посете на екскурзији	Упознавање врста занимања и њихових карактеристика	Одељењске старешине,Тим за екскурзије	Током школске године	дневник рада, фотографије

Израда паноа везаних за ПО		Одељењске старешине	Током школске године	панои, дневник рада,фотографије

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ СВИХ УЧЕНИКА КОЈИ СЕ ОБРАЗУЈУ ПО ИНДИВИДУАЛНОМ ОБРАЗОВНОМ ПЛАНУ

Општи циљ: унапређивање квалитета живота деце/ ученика са потешкоћама, талентоване деце као и деце из социјално маргинализованих група

Специфични циљеви:

1. Примена, развој и праћење модела добре инклузивне праксе у школи
2. Обезбеђивање и унапређивање квалитета наставе у образовању ученика са потешкоћама, талентоване и маргинализоване деце

Задаци тима за инклузивно образовање

1. Доношење плана и програма рада
2. Организовање активности на основу програма
3. Сарадња са интерресорном комисијом
4. Анализа актуелне школске ситуације, идентификација деце са потешкоћама и потреба за додатном подршком
5. Помоћ у изради и примени ИОП планова, праћење реализације ИОП-а 1,2,3 и евалуација
6. Вредновање остварености и квалитета програма рада
7. Вођење евиденције – педагошког досијеа ученика
8. Пружање додатне подршке ученицима са сметњама у развоју и ученицима са изузетним способностима
9. Пружање додатне подршке родитељима ученика са сметњама у развоју и родитељима ученика са изузетним способностима
10. Пружање додатне подршке наставницима – планирање и реализација стручног усавршавања наставника

МЕРА	АКТИВНОСТ	КО	КАДА	ДОКАЗИ	ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА И ПЛАНИРАЊЕ ДДАТНЕ ПОДРШКЕ	СНИМАЊЕ СТАЊА	СВИ НАСТАВНИЦИ, ПЕДАГОГ	Септембар, у току школске године, сваке шк. године	Евиденција листа о деци којима је потребна додатна подршка	Прикупљени подаци омогућавају да додатну подршку добију ученици којима је она потребна
	Идентификација деце из осетљивих група за пружање додатне подршке	СВИ НАСТАВНИЦИ, ПЕДАГОГ	Септембар, у току школске године, сваке шк. године	Евиденција листа о деци којима је потребна додатна подршка	

	Прикупљање података о деци којима је потребна додатна подршка	Учитељи, одељењске старешине, педагог	Септембар, у току школске године, сваке шк. године	Прикупљени подаци (упитници, интервјуи..)	
ЕВАЛУАЦИЈА					
НАЧИН ПРАЋЕЊА		Увид у педагошку документацију (записници одељењских већа, евиденција ученика којима је потребна додатна подршка , интервју, педагошки профил)			
КО		Учитељи, одељењске старешине, предметни наставници, ТИО, родитељи			
КАДА		На почетку школске године (септембар, октобар) сваке школске године			
ПРИМЕНА ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ	Примењивање индивидуализованог приступа ИОПа за све ученике из осетљивих група	Учитељи, предметни наставници, педагог	У току сваке школске године	- евиденција наставника - ученички портфолио - свеске ученика	Боље напредовање ученика из осетљивих група
	Примена диференцираног рада	Учитељи, предметни наставници	У току сваке школске године	- свеске ученика	Ученици добијају одговарајућу педагошку подршку Ученици напредују у складу са својим могућностима
	Укључивање ученика у допунски рад	Учитељи, предметни наставници, педагог	У току сваке школске године	Припремљени прилагођени материјали, свеске ученика, дневник рада	
	Укључивање ученика у додатни рад	Учитељи, предметни наставници	У току сваке школске године	Припремљени прилагођени материјали, свеске ученика, дневник рада	
	Индивидуализовани рад са учеником	Учитељи, предметни наставници	У току сваке школске године	Припремљени прилагођени материјали, свеске ученика, дневник рада	

	Примена ИОПа 1, 2, 3	Учитељи, предметни наставници	На почетку првог и другог полугодишта	Припремљени прилагођени материјали, свеске ученика, дневник рада, ђачка књижица, евиденција наставника	
	Тражење подршке ван школе за пружање одговарајућих облика подршке за ученике којима је потребна додатна подршка	Директор, чланови ТИО	У току сваке школске године	Прикази	
	Сарадња са Интерресорном комисијом	Чланови ТИО, педагог, одељењски старешина	У току сваке школске године	Копија попуњеног обрасца бр. 1	
САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ	Уочавање типа подршке	Одељењске старешине, секретар школе, општински савет родитеља	У току сваке школске године	Записници са општинског савета родитеља	Подршка ученицима и родитељима којима је потребна подршка
СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	Одабир адекватних акредитованих семинара	Стручно веће, педагог, директор	У току сваке школске године	Сертификат са семинара	Примена у пракси
ЕВАЛУАЦИЈА					
НАЧИН ПРАЋЕЊА		Увод у педагошку евиденцију и документацију (мере индивидуализације, ИОПи, оперативни планови и припреме наставника, портфолио ученика, записници ТИО			
КО		Наставници који реализују индивидуализацију и ИОП, ИОП тим, ТИО			
КАДА		У току сваке наставне године			

ПРАЋЕЊЕ ВРЕДНОВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА	Континуирано праћење напредовања ученика	Учитељи предметни наставници	Евиденција наставника		
	Формирање ученичког портфолија	Учитељи предметни наставници	Портфолио ученика		
	Вредновање ИОПа	Педагог, планови одељењског већа	Попуњен формулар о реализацији ИОПа		
ЕВАЛУАЦИЈА					
НАЧИН ПРАЋЕЊА	Увид у педагошку евиенцију и документацију (формулар о реализацији ИОПа, евиденција наставника о напредовању ученика, портфолио ученика, записници ТИО и Педагошког колегијума				
КО	Наставници који реализују индивидуализацију и ИОП, ИОП тим и ТИО, Педагошки колегијум				
КАДА	У току реализације мера индивидуализације ИОПа, на крају сваког полугодишта				

ПРОГРАМ РАДА ЂАЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Према Закону о основама система образовања и васпитања, ученици VII и VIII разреда ће формирати парламент. Парламент ће имати по два представника из сваког одељења.

Циљ програма:

* подстицање демократизације односа у школи и развијање демократске процедуре
* стварање услова за активно учешће ученика у образовно-васпитним активностима Школе
* усмеравање ка правим друштвеним и цивилизацијским вредностима
* развијање културе дијалога
* подстицање толеранције
* развијање свести о правима и одговорностима ученика
* развијање сарадње са Наставничким већем, Школским одбором и Саветом родитеља

Задаци програма:

-давањем предлога за правила понашања, предлога за побољшање рада
-разматраће односе о сарадњи ученика и наставника
-информисаће ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање
-информисаће се о деловима Годишњег плана рада (екскурзије, слободне активности) и Извештаја о раду школе

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
– Главне препоруке оруке и мере за превенцију и контролу COVID-19 у школама, -Упознавање ученика са организацијом рада и кодексом понашања, -Избор руководства Ученичког парламента, – Усвајање плана рада Ученичког парламента, -Избор ученика-представника Ученичког парламента за учешће у раду Школског одбора.		-координатори -одељењске статрешине -ученици -координатори Тимова - Чланови Парламента -педагог	Септембар	-записник

-Предлагање чланова Ученичког парламента за учешће у раду Стручног актива за развојно планирање. Избор ученика -представника Ученичког парламента за учешће у раду Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, – Избор ученика-представника Ученичког парламента за учешће у раду Тима за заштиту животне средине, – Избор ученика -представника Ученичког парламента за учешће у раду Тима за међупредметне компетенције и предузетништво, -Упознавање чланова ученичког парламента са планом рада превентивних и интервентних активности Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања, занемаривања и				
- Обележавање Дечје недеље - Обележавање Светског дана здраве хране		- Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Октобар	-записник
– Обележавање Светског дана деце		Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Новембар	-записник
- Обележавање 1.децембра, Светског дана борбе против СИДЕ - Новогодишња журка - Класификациони период - Хуманитарна организација- Новогодишњи пакетић		Чланови парламента, педагог, наставник биологије	Децембар	-записник
1. Прослава дана Светог Саве 2. Присуство седници Наставничког већа – предлози унапређења знања и дисциплине ученика		Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Јануар	-записник
1. Класификациони период 2. Школска такмичења		Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Фебруар- март	-записник

3. Еколошка акција „ Дан велике метле“ – сређивање учионица и избор најлепше учионице и чишћење школског дворишта				
1. Успех ученика на општинским и окружним такмичењима 2. Унапређење припреме за завршни испит		Чланови парламента, педагог, предметни наставници	Април	
1. Прослава Дана школе 2. Класификациони период 3. Матурско вече		Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Мај	-записник
1. Дискусија о завршном испиту 2. Анализа рада Ученичког парламента - Извештај о раду 3. Базар- продаја половних уџбеника		Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Јун	-записник
1. Укључивање у актуелне пројекте у школи и локалној заједници 2. Организовање хуманитарних акција		Чланови парламента, педагог, учитељи, предметни наставници	Током године	-записник

ПЛАН РАДА СТРУЧНОГ ТИМА ЗА РАЗВОЈ МЕЂУПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Циљеви програма: Међупредметне компетенције:
На основу : ***Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр.88/2017.)Правилник националном оквиру образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр.98/2017.)** Међупредметне компетенције су комбинација интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни свакој особи за лично испуњење и развој , друштвено укључивање и запошљавање - ПРИПРЕМА ЗА ЖИВОТ.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, применљиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су у свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење. Оријентација ка општим и међупредметним компетенцијама доприноси динамичнијем и ангажованијем комбиновању знања, вештина и ставова значајних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. То се постиже сарадњом и координацијом активности више наставника, тј. предмета, и иновирањем начина рада на часу. У односу на предметне компетенције, међупредметне компетенције представљају корак више у разумевању градива и примени наученог, а одговорност за њихово развијање носе сви наставници и школски предмети. Због тога развијање општих и међупредметних компетенција захтева заједничко планирање на нивоу школских тимова, примену интерактивних и активних облика учења, као и већу аутономију школе и наставника у реализацији образовних исхода.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања у Републици Србији су:

1. компетенција за учење;
2. одговорно учешће у демократском друштву;
3. естетичка компетенција;
4. комуникација;
5. одговоран однос према околини;
6. одговоран однос према здрављу;
7. предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
8. рад са подацима и информацијама;
9. решавање проблема;
10. сарадња;
11. дигитална компетенција.

Задаци програма:

1. Учествује у изради аката који се односе на развој међупредметних компетенција и предузетништва;
2. Израђује пројекте који су у вези са међупредметним компетенцијама и предузетништвом;
3. Прати примену одредаба прописа, Статута, и других аката Школе чија је примена важна за развој међупредметних компетенција и предузетништва;
4. Учествује у обезбеђивању услова за развој међупредметних компетенција и предузетништва;
5. Сарађује са органима школе и другим субјектима у Школи и ван школе на испуњавању задатака из своје надлежности;

АКТИВНОСТИ	ЦИЉЕВИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Издвајање међупредметних компетенција које ће се посебно развијати током године и планирање Годишњим планом рада.	Планирање рада Сручног тима и израда Акционог плана у складу са кључним	Чланови сручног тима; Школски педагог; Предметни наставници задужени програмом Слободних активности (предметна настава)	Август Септембар	Извештај Стручног тима; Извештај Тима за самовредновање; Извештај Стручног актива за развојно планирање; Извештај Тима за унапређење квалитата рада установе;Извештај Тима за развој Школско програма.
Издвајање области/ тема у оквиру премета и повезивање са планираним међупредметним компетенцијама.	Издвајање области, тема и садржаја у циљу: планирања активности, начина праћења, израде инструмената за прикупљање података у сврху извештавања	Наставници разредне наставе; Предметни наставници ; Чланови сручног тима; Школски педагог; Сручни актив за развојно планирање	Септебар	Глобални планови; Оперативни планови; Извештаји тимова: Стручно усавршавање запослених у установи, Развојно планирање; Развој школског програма; Зборник стваралаштва; Школски часопис;
Смислено повезивање наставних предмета са свакодневним животом ученика .	Сарадња учитељима и предметних наставника у осмишљавању пројеката са постављеним захтевима којима се развијају предузимљивост и предузетничка компетенција.	Наставници разредне наставе; Предметни наставници задужени за слободне активности (педузетништво) Школски педагог;	Током наставне године	Продукти рада; Одржавање базара, хуманитарних продајних акција, продајних манифестација; Зборник стваралаштва; Школски часопис; Извештаји тимова: Стручно усавршавање запослених у

				установи, Развојно планирање; Развој школског програма
Пружање подршке у реализацији ваннаставних активности које могу допринозити развоју међупредметних компетенција у складу са интересовањима ученика , просторним и људским ресурсима.	Развијање предузетништва оснаживањем ученика да препознају своја интересовања и способности избором слободних активности.	Предметни наставници задужени за слободне активности (педузетништво) Школски педагог; Ђачки парламент; Тим за професинални развој	Током наставне године, орјентациони дани: Дечја недеља Међународи дан здраве исхране Сајам науке Базар цвећа Дан планете	Продукти рада; Одржавање базара, хуманитарних продајних акција, продајних манифестација; Зборник стваралаштва; Школски часопис; Извештаји тимова:
Сарадња са: -Стручним активом за развојно планирање; -Сручним тимом за развој Школског програма; -Стручним тимом за стручно усавршавање запослених у школи	Евиденција међупредметних компетенција које су развијане током реализације тематских настава или угледно/огледних часова.	Наставници разредне наставе; Предметни наставници ; Чланови сручног тима; Школски педагог; Сручни актив за развојно планирање; Сручним тимом за развој Школског програма; Стручним тимом за стручно усавршавање запослених у школи	Током наставне године	Глобални планови; Оперативни планови; Писане припеме и сценарији за часове, радионице; Извештаји тимова.
Сарадња са Тимом за професионални развој.	Упознавање са различитим занимањима (родитеља). Претежно занимања која ће развијати одговоран однос према здрављу и према околини .	Наставници разредне наставе; Предметни наставници ; Школски педагог; Сручни актив за професионални развој; Родитељи као експерти у настави; Локална заједница; Ђачки парламент	Током наставне године	План тима за професионални развој; Извештаји тима за професионални развој

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Школа поседује Акт о процени ризика за сва радном места и у радној околини као и Правилник о безбедности и здрављу на раду.

ПОДРУЧЈЕ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ	Информисање запослених радника са прописаним мерама и нормативима безбедности на раду Континуирано праћење исправности инфраструктуре школе и благовремено отклањање кварова Провера противпожарног система Обука запослених за противпожарну заштиту Оспособљавање запослених из области безбедности на раду Коришћење централизованог видео надзора Усаглашавање аката са Законом Информисање и едеукација родитеља/старатеља Едукација ученика Сарадња са другим надлежним институцијама	Директор Секретар Домар Стручњаци из области, домарСтручњаци из области Стручњаци из областиДиректор Секретар Сви запослени, стручњаци из области
ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ	Информисање запослених радника о прописаним мерама у случају епидемије Обука запослених радника о пружању прве помоћи Обука запослених из области здравља на раду Дезинсекција и дератизација простора, два пута годишње Набавка заштитне опреме	Завод за јавно здрављеСтручњаци из области Надлежна установаДиректор
ОСИГУРАЊЕ	Осигурање запослених Осигурање школске имовине Осигурање ученика Осигурање одговорности из делатности	Изабрана осигуравајућа кућа

САДРЖАЈ

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ПРВИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И

ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ....919

СРПСКИ ЈЕЗИК....919

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК....936

МАТЕМАТИКА....981

СВЕТ ОКО НАС.... 991

ЛИКОВНА КУЛТУРА....1006

МУЗИЧКА КУЛТУРА....1017

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ....1025

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ....1033

ВЕРСКА НАСТАВА....1040

ДИГИТАЛНИ СВЕТ....1051

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И

ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ....1056

СРПСКИ ЈЕЗИК....1056

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК....1068

МАТЕМАТИКА....1116

СВЕТ ОКО НАС....1127

ЛИКОВНА КУЛТУРА....1138

МУЗИЧКА КУЛТУРА....1142

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ....1149

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ....1159

ВЕРСКА НАСТАВА....1164

ДИГИТАЛНИ СВЕТ....1173

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ....1181

СРПСКИ ЈЕЗИК....1181

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК....1191

МАТЕМАТИКА....1220

ПРИРОДА И ДРУШТВО....1235

ЛИКОВНА КУЛТУРА....1245

МУЗИЧКА КУЛТУРА....1250

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ....1255

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ....1260

ВЕРСКА НАСТАВА....1268

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ....1279

СРПСКИ ЈЕЗИК....1279

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК....1299

МАТЕМАТИКА....1326

ПРИРОДА И ДРУШТВО....1343

ЛИКОВНА КУЛТУРА....1353

МУЗИЧКА КУЛТУРА....1363

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ....1374

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ....1380

ВЕРСКА НАСТАВА....1391

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА....1399

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ....1406

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА....1406

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА

ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ.....1409

КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА.....1409

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА.....1414

ФОЛКЛОРНА СЕКЦИЈА.....1418

ХОР.....1421

ЦРВЕНИ КРСТ.....1424

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА

ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ.....1428

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА.....1428

ФОЛКЛОРНА СЕКЦИЈА.....1433

ХОР.....1435

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ПРВИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊА

ПРЕДМЕТ: Српски језик РАЗРЕД: Први

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Општи оперативни задаци:

- Усвајање правилног изговарања гласова, гласовних скупова, речи и реченица;
- Савладавање технике читања и писања на ћириличном писму;
- Навикавање на употребу књижевног језика у говору и писању;
- Формирање навике за читко уредно и лепо писање;
- Поступно увођење у доживљавање и разумевање књижевних текстова;
- Уочавање врста књижевних дела према захтевима програма;
- Усвајање основних књижевнотеоријских и функционалних појмова према захтевима програма;
- Оспособљавање за усмено и писмено препричавање и описивање према захтевима програма.

Посебни оперативни задаци:

- Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- Основно описмењивање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;

- Упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама;
- Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;

- Развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено иписмено изражавање, богаћење речника језичког и стилског израза;
- Увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи;
- Оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- Упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- Поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивањепрочитаног текста;
- Развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као изворомсазнања, навикавањена самостално коришћење библиотеке;
- Поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- Поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљаваље и вредновање сценских остварења;
- Усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- Упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног индентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности као и других уметничких остварења;
- Развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- Навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- Подстицање ученика на самостално језичко литерарно и сценско стваралаштво;
- Подстицање, неговање ученичких ваннаставних активности;
- Васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- Развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Организациони облици рада: 180 годишњи фонда часова, 5 часова недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ -Глас и слово;штампана и писана слова ћириличког писма. -Речи и реченице као говорне и писане целине. -Текстови засићени словима која сеобрађују / текстови предвиђени за глобално читање. -Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. -Језичке игре. -Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. -Писање (преписивање,самостално писање и диктат). -Читање (шчитавање / глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. -Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; џ, ч; ј, љ).	- слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - рађање слагалица од слова и слика; -испитивање познавања слова; -испитивање познавања вештина читања и писања; -испитивање спретности у руковању прибором за писање и цртање; - усмено изражавање; - причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика;	**Ликовна култура:** **- Простор.** Отворени и затворени простор; **-Споразумевање:** Лепо писање.Украсна слова. - **Облици.** Облици и својства облика; **-Обликовање цртежа.** Врсте линија; **Математика:** **-Положај, величина и облик предмета** -Просторне релације; -Величина предмета и бића; -Геометријска тела; -Геометријске фигуре; **Бројеви:** -Бројање, писање и читање бројева;	-разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; -влада основном техником читања и писања ћириличког текста; -разуме оно што прочита; -активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; -учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; -обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; -усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; -усмено описује ствари из непосредног окружења;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле, преписивање из уџбеника, самостално креирање записа); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Диктат (реч, реченица, краћи текст); -Провере знања; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Самосталност у раду;	1СЈ.0.1.1. 1СЈ.0.1.2. 1СЈ.0.1.3. 1СЈ.0.1.5. 1СЈ.0.1.6. 1СЈ.0.1.7. 1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.3.1. 1СЈ.1.3.2. 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.2.2.1. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.3. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.2.2.9. 1СЈ.2.2.10. 1СЈ.3.3.1. 1СЈ.3.3.5.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу; -Образовни стандарди по темама се преплићу (говорна култура и књижевност, језичка култура, језик)

	-препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -слушање звукова ономатопејског типа; -уочавање позиције гласова у речи; -растављање речи на гласове, -вежбе за изговор гласова ђ, ћ; џ, ч; ј, љ; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомоторичке вежбе;	-Сабирање и одузимање бројева до 100; **Музичка култура:** **Слушање музике** - Звук и тон (извори); - Тишина и одсуство звука; -Музичка прича; **Извођење музике** -Изговор бројалице у ритму уз покрет; -Звучне ономатопеје и илустрације; -Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица; -Певање песама по слуху; **Свет око нас:** **Ја и други** - Основна осећања; - Основне животне потребе; **Породични дом, школа** - Групе људи;	-бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; -напамет говори краће књижевне текстове; -учествује у сценском извођењу текста; -пажљиво и културно слуша саговорнике;	-Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образовних стандарда; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада;		

	-вежбе писања линија; -правилно изговорање гласова; -правилно наглашавање речи и реченице; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи); -писање појединачних штампана и писана слова, речи и реченица; -допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика, диктате и самостално писање реченица и краћих текстуалних целина; -усавршавање технике читања на текстовима	- Права и обавезе чланова група; - Празници: породични, школски.		-Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање брзине читања; -Тестирање разумевања прочитаног; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, измена краја приче итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена правописни правила (велико слово и реченични знак);		

	школске и домаће лектире; -разумевање прочитаних речи, реченица и текстова; -аутоматизација вештина читања и писања; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -истраживање -радионице			-Критичко мишљење.		
КЊИЖЕВНОСТ **Школска лектира** **Поезија** -**Народна песма**, Ја сам чудо видео; -**Јован Јовановић Змај**, Зимска песма -**Војислав Илић,** Пролетња зора; -**Воја Царић**, Пролеће; -**Мира Алечковић**, Ветар сејач; -**Десанка Максимовић**, избор; -**Гвидо Тартаља**, избор; -**Бранко Ћопић**, Јежева кућица; -**Душан Радовић**, избор; -**Љубивоје Ршумовић,** избор;	-читање текста у наставцима; -читање прозних и поетских текстова; -читање (индивидуално, штафетно, разредно, ...) -читање по улогама; -уочавање непознатих и мање познатих речи у тексту; - усмено и писмено одговарање на питања о тексту;	**Ликовна култура, Споразуме-вање : Читање визуелних информација.** Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова. **Знак.** Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни	-разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; -влада основном техником читања и писања ћириличког текста; -разуме оно што прочита; -активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; -препозна песму, причу и драмски текст;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле, преписивање из уџбеника, самостално креирање записа); -Примена наученог у	1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.6. 1СЈ.1.2.8. 1СЈ.1.5.1. 1СЈ.1.5.2. 1СЈ.1.5.3. 1СЈ.1.5.4. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.3. 1СЈ.2.2.5. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.2.2.9. 1СЈ.2.5.2. 1СЈ.2.5.3. 1СЈ.2.5.4.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу; -Образовни стандарди по темама се преплићу (говорна култура и књижевност,

-**Стеван Раичковић**, Цртанка*;* -**Бранислав Лазаревић**,Сликар; -**Перо Зубац**, Добар друг ти вреди више; -**Драгомир Ђорђевић**, Није лако бити дете; **Проза** -**Народна прича**, Свети Сава и ђаци; -**Народна прича**, Деда и репа / Голуб и пчела; -**Народна басна**, Лисица и гавран; -**Доситеј Обрадов ић**, Два јарца; Две козе; -**Лав НиколајевичТолстој**,Два друга; -**Драган Лукић**, Јоца вози тролејбус; -**Игор Коларов**, Дум-дум Оливер и његов бубањ; -**Ђуро Дамјанов ић**, Дан кад је јутро било слово; -**Весна Ћоровић Бутрић**,Ноћни ћошак; -**Избор из народних и ауторских загонетки** **Драмски текстови** -**Гвидо Тарталја**, Зна он унапред; -**Душан Радовић**, Тужибаба;	-вежбе читања и разумевање прочитаног; -вежбе читања за увежбавање технике и брзине читања; -рецитовање (по избору); -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -драмски дијалози; -гледање дечје позоришне представе; -снимање и коментарисање драматизованих одломака; -илустровање дела текста; -илустровање лика из текста; - приказ прозног и поетског текста у облику низа слика, стрипа; - венов дијаграм; - грозд;	знак. Лепо писање. Украсна слова. **Традиција.** Празници и украшавање. **Невербално изражавање** Пантомима, игре, перформанс. **Свет око нас.** **Сналажење** у времену – када је шта било: јуче, данас, сутра; седмица; препознавање временск их категори ја: месеци и годишња доба **Музичка култура** **Слушање музике:** Музичка прича. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници,	-одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; -уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; -изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; -препозна загонетку и разуме њено значење; -препозна басну и разуме њено значење; -разликује слово, реч и реченицу; -правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; -правилно употреби велико слово;	самосталном раду; -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Диктат (реч, реченица, краћи текст); -Провере знања; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образовних стандарда; - Полугодишње тестирање;	1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.3.2.7 1CJ.3.4.4. 1CJ.3.5.1.	језичка култура, језик)

-Александар Поповић, Неће увек да буде први; **-Бора Ољачић**, Први дан у школи**;** **Популарни и информативни текстови** -Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу; **-Милан Шипка**: Буквар **Домаћа лектира** **Јован Јовановић Змај**,избор**;** **-Избор** из басни и сликовница за децу **Књижевни појмови:** − песма; − прича; − догађај; место и време збивања; − књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; − драмски текст за децу; − шаљива песма; − басна; - загонетка.	- асоцијације; - мапе ума; - олуја идеја; - петоминутни састав; - укрштенице; - квизови; - осмосмерке; - ЗЖН табела; - позориште сенки - фронтални и индивидуални рад; - рад у групи/тиму; - рад у пару; - истраживање; - радионице; - пројекти; - часопис; - збирка радова; - одељењска тачмичења у читању, рецитовању, говорењу; - игре речима (ребуси, бројалице, брзалице, ...); - самостални рад ученика - усмено и писмено описивање ликова из текста;	приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). **Математика** **Бројеви:** Бројање, писање и читање бројева. Редни бројеви. Сабирање и одузимање бројева до 100 . Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	-учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; -обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима;	-Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање брзине читања; -Тестирање разумевања прочитаног; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства**,** наставак приче, измена краја приче итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на		

	- графичко представљање дела текста (прича, део приче, строфе, стиха); -невербално изражавање (пантомима, језик знакова, дешифровање, ...) -математичке приче, -интегрисање садржаја предмета, -тематско повезивање			задату или слободну тему; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена правописни правила (велико слово и реченични знак); -Усвојеност књижевних појмова (разликује стих, строфу, песму од приче); -Познавање народних умотворина; -Критичко мишљење.		
ЈЕЗИК **Граматика, правопис и ортоепија-** -Реченица; реч; слово. -Улога гласа/ слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. -Реченице	-вежбе за уочавање положаја гласа (слова) у речи, реченици; - словарица, формирање речи и реченица; - вежбе за уочавања реда речи у реченици; -писање речи на основу слике; -писање реченица на основу слике;	**Свет око нас** **Породични дом, школа** -Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. -Празници: породични, школски. **Разноврсност природе** -Облици појављива	-примењује основна правописна правила; -пише читко и уредно; -писмено одговара на постављена питања; -спаја више реченица у крађу целину; -пише реченице по диктату примењујућиосновна правописна правила;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле, преписивање из уџбеника,	1СЈ.1.3.1. 1СЈ.1.3.2. 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.3.4. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.1.4.5. 1СЈ.2.3.2. 1СЈ.2.4.6. 1СЈ.2.4.7. 1СЈ.2.4.8. 1СЈ.3.4.5.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу; -Образовни стандарди по темама се

као обавештење, питање и заповест. -Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. -Правилно потписивање (име, па презиме). -Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.	-састављање речи од задатих слова; -састављање речи на задато почетно слово; -састављање реченици на задату тему; -цртање на основу значења речи или реченице; -записивање реченица различитих по значењу; -записивање реченица по диктату; -вежбе у постављању реченичних знакова; -вежбе у исправљању грешака у тексту (велико слово, тачка); -уочавање позиције гласова у речи; -растављање речи на гласове, -допуњавање реченица, састављање	ња воде у непосре-дном окружењу. -Изглед земљишта: равница, брдо, планина. -Карактеристичне биљке и животиње у непосред ном окруже њу. **Музичка култура** **Слушање музике** -Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). -Музичка прича. **Математика** **Бројеви** -Бројање, писање и читање бројева.		самостално креирање записа); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Диктат (реч, реченица, краћи текст); -Провере знања; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Примена наученог у самосталном раду; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења;		преплићу (говорна култура и књижевност, језичка култура, језик)

	реченица на основу слике; -писање властитог имена и презимена; -писање великог слова напочетку реченице; -употреба тачке, упитника, узвичника; -правилна употреба великог слова приликом писања:Властитих имена и презимена, једночланих назива насеља и назива места у којем живи, имена своје школе; -писање кратке и потпуне реченице једноставне структуре; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -истраживање; -радионице;			-Праћења нивоа остварености образовних стандарда; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање брзине читања; -Тестирање разумевања прочитаног; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, измена краја приче итд.); -Ниво језичке културе;		

	-интегрисање садржаја предмета; -тематско повезивање.			-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена правописни правила (велико слово и реченични знак) -Усвојеност књижевних појмова (разликује стих, строфу, песму од приче); -Познавање народних умотворина; -Критичко мишљење.		

ПРЕДМЕТ: Допунска настава српског језика РАЗРЕД: Први

Циљеви и задаци: Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Циљ допунске наставе је: да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја; усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу; пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја; оспособљавање ученика у повезивању градива сродних предмета и примени стечених знања.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	-Глас и слово;штампана и писана слова ћириличког писма. -Речи и реченице као говорне и писане целине; -Текстови засићени словима која се обрађују / текстови предвиђени за глобално читање; који су написани штампаним или писаним словима. -Језичке игре; -Моторичке вежбе; -Писање (преписивање и диктат).	-Прилагођавање садржаја учења на основном нивоу постигнућа; -Причање на основу слике, низа слика, искуства; -Писање слова; -Писање речи, реченица (преписивање из уџбеника, табле, диктат, на основу искуства); -Игролике активности (словарица, пузле, слагалице, на слово – на слово, језичке игре, загонетке/	-Влада основном техником читања ћириличног текста; -Пише штампана и писана слова ћирилице; -Учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; -Обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; -Усмено препричава; -Усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; -Усмено описује ствари из	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.5.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Израда домаћих задатака; -Записи у свескама; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Примена наученог у самосталном раду; -Примена наученог у редовној настави; -Активност и ангажовање на часу; -Евалуације;

	-Читање (шчитавање / глобално читање, гласно и тихо читање); -Питања којима се проверава разумевање прочитаног; -Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; џ, ч; ј, љ).	одгонетке, брзалице).	непосредног окружења; -Бира и користи одговарајуће речи у говору; -На правилан начин користи нове речи у свакодневном говору.		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика.
КЊИЖЕВНОСТ	-Појмови: текст (песма, прича); -Тумачење текстова (наслов, аутор, место радње, време радње, ликови, особине ликова); -Књижевни лик (изглед, основне особине и поступци); -Драмски текст за децу; -Шаљива песма; -Басна; -Загонетка.	-Прилагођавање садржаја учења на основном нивоу постигнућа; -Читање тесктова у деловима -Илустрација (текста, дела текста); -Илустрација ликова; -Илустрација места и времена радње радње; -Преписивање (дела текста, сторфе, стиха); -Драматизација текстова(израда лутака, сцене) -Одгонетање занонетки.	-Разликује песму од приче; -Одговара на једноставна питања у вези са текстом; -Познаје и користи основне делове текста (наслов, име аутора); -Одређује уз подстицај основну тему текста; -Уме да процени садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му/јој се допада, да ли му/јој је занимљив.	1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.8.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Израда домаћих задатака; -Записи у свескама; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност и ангажовање на часу; -Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак;

					-Активност на часу; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Примена наученог у редовној настави; -Евалуације; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика.
ЈЕЗИК	-Реченица, реч, глас, слово – препознавање; -Разликовање реченице као обавештења, питања и заповести; употреба тачке, упитника и узвичника; -Употреба великог слова на почетку реченице, у писању личних имена и презимена.	-прилагођавање садржаја учења на основном нивоу постигнућа; -вежбе за уочавање положаја гласа (слова) у речи, реченици; -словарица, формирање речи и реченица; -вежбе за уочавања реда речи у реченици; -писање речи на основу слике; -састављање речи од задатих слова; -састављање речи на задато почетно слово;	-Препознаје реченицу, реч, глас и слово; -Разликује реченице као обавештења, питања и заповести; -Употребљава велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена;	1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.1.3.4.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Израда домаћих задатака; -Записи у свескама; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност и ангажовање на часу; -Усешност рада на прилагођеним садржајима;

		-цртање на основу значења речи или реченице; -записивање реченица различитих по значењу; -записивање реченица по диктату; -индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару;			-Интересовање учење за лични напредак; -Активност на часу; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Примена наученог у редовној настави; -Евалуације; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Препричавање; -Усмено причање о догађајима и доживљајима; -Описивање; -Рецитовање; -Драматизација.	-слушање; -посматрање; -причање; -вербална комуникација; -рад на сликама -усмено изражавање; -причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе;	-Уме да преприча краћи текст на основу претходне израде плана текста; -Умесвојим речима да прича на задату тему и држи се теме. -Уме својим речима да описује илустрацију, предмет, биће.	1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.5.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Израда домаћих задатака; -Записи у свескама; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност и ангажовање на часу;

		-посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -приказ прозног и поетског текста у облику низа слика, стрипа; -индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару;			-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Активност на часу; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Примена наученог у редовној настави; -Евалуације; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика.

ПРЕДМЕТ: Енглески језик РАЗРЕД: Први

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Општи оперативни задаци:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европскоги међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Организациони облици рада: 72 часа годишњи фонд, 2 часа недељно

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПОЗДРАВЉАЊЕ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама:** Реаговање на усмени импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично); успостављање контакта при сусрету. **-Садржаји:** Hi! Hello. Good morning/ afternoon/ evening/ night. How are you? I’m fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/ tomorrow). Have a nice day/weekend! Thanks, same to you! **-(Интер)културни садржаји:** Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	- слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама; - рађање слагалица од слова и слика; -испитивање познавања страног језика; -испитивање спретности у	**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити	- поздрави и отпоздрави примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - даје кратка и једноставна упутства и налоге; - разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

	руковању прибором за писање и цртање; - усмено изражавање; - причање на основу посматрањаслика; -причање на основу посматрања низа слика; - бројање; - поздрављање; -препричавање слушаних текстова;	жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња;	- упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упути једноставне честитке; - препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - опише жива бића, предмете и места користећи	-Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема;		

	-препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета,људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -певање песама; -слушање звукова ономатопејског типа;	Основна осећања; Поштовање различитости;	једноставна језичка средства; - разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; - разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање,	-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном		

	-моторичке вежбе за развијање руке,шаке и прстију; -графомотор ичке вежбе; -вежбе писања линија; -правилно изговорање гласова;		поседовање/ непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање,по седовање/ непоседовање; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/ недопадања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/ недопадање једноставним језичким средствима.	разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА **-Језичке активности**	-правилно наглашавање речи,реченица; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи);	**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи;		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

у комуникативним ситуацијама: Слушање кратких и једноставних текстова у којима се неко представља; представљање себе и других особа, присутних и одсутних. **-Садржаји:** My name’s Maria/ I’m Maria. What’s your name? This is my friend. His name’s/ name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara, this is Maria. This is Miss Ivona. She’s my teacher. That is Mr Jones. He’s your teacher. How old are you? I’m seven. He’s ten. Who’s this/ that? It’s my father. Is Tom your brother/ friend? Yes, he is/No, he isn’t. Is Jane your	-допуњавање реченица, састављањеречен ица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика; -драматизација; -иугра улога; -ситуационе игре; - задај другу задатак; -креативне активности;	Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечан ости, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик**		-Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде		-Исходи учења по наставним темама се преплићу

sister/ friend? Yes, she is /No, she isn’t. Who’s in the picture? It’s my sister. Her name’s Susan. -Личне заменице у функцији субјекта - I, you … -Присвојни придеви- my, your… Показне заменице- this, that -Глагол to be - the Present Simple Tense Питања са Who / How (old) -Основни бројеви(1-10) **-(Интер)културни садржаји:** Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања и представљања у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.	- стваралачке активности; -луткарске представе; -креирање честитки; -слободна илустрација; - илустрација по захтеву; -честитке; -употреба језика у ситуацијама; -пројекти; -истраживање	Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима.		

	-прикупљање оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним окружењем; -упознавање, сазнавање; -уопштавање; -аудио-визуелни медији; -електронски медији; -коришћење дидактичких материјала; -родитељи као расположиви			-Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика;		

	потенцијал локалне средине;			-Критичко мишљење.		
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА **-Језичке активности** **у комуникативним ситуацијама:** Слушање налога и упутстава и реаговање на њих; давање кратких и једноставних упутстава (комуникацијау учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). **-Садржаји**: Let’s start. Quiet, please. Listen to me! Look! Look at me/the picture! Sit down. Stand up. Turn around. Jump. Say hello/ goodbye to your friend. Open/ Close your books/ notebooks. Put down	-описивање-вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -практиковање - у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -сакупљање-прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења;	**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

your pencils. Pick up the rubber. Wash your hands. Open the window, please. Come in. Come here/ to the board. Give me your book, please. Don’t do that. Listen and say/ sing/ do/ number/ match/ draw/ repeat… Cut out/ stick/ touch/ point to... Colour the door yellow. Count from … to …. My turn now.Hurry up! Quick! Watch out! I understand/ I don’t understand. I’m finished. -Императив **-(Интер)културни садржаји:** Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.	-стварање-креативна продукција; -играње; -дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта; -осмишљавање и реализација; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/ тиму; -рад у пару; -истраживање;	за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања;		-Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема;		

	-радионице;	Поштовање различитости;		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном		

				разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ **-Језичке активности** **у комуникативним ситуацијама:** Слушање кратких једноставних позива на заједничку активност и		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи;		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

реаговање на њих (позив на рођендан, игру, дружење...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, уз коришћење најједноставнијих израза. **-Садржаји:** Let’s play football/ the memory game/ go to the park/ sing. Come and play with me! Come to my birthday party. Cool! Super! Great! OK. All right. Sorry, I can’t. -Императив **-(Интер)културни садржаји:** Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода.		Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича.		-Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада;		-Исходи учења по наставним темама се преплићу

		Српски језик Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		-Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима.		

				-Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика;		

				-Критичко мишљење.		
ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА **-Језичке активности** **у комуникативним ситуацијама** Слушање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог одговора на исказану молбу; изражавање и прихватање молби, захвалности и извињења. **-Садржаји:** Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you/ Thank you, Maria/ Thanks. You’re welcome. No, sorry/ Not now/ No, you can’t. Can you help me, please? Can/ May I have some water, please? Can/ May		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

I go to the toilet/ go out/come in? Excuse me, Teacher, …? I can’t see. Can you move, please? Sorry, can you repeat that, please? I’m sorry I’m late. It’s OK. No problem. -Модални глаголи за изражавање молбе - can/may **-(Интер)културни садржаји:** Правила учтиве комуникације.		за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања;		-Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема;		

		Поштовање различитости;		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на		

				задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ЧЕСТИТАЊЕ **-Језичке активности** **у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки.		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски;		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.12.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним

-Садржаји: Happy birthday to you! Merry Цхристмас! Happy New Year! Happy Еастер! Тханкс, саме то you! **-(Интер)културни садржаји:** Најзначајнији празници и начин обележавања/ прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.		**Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни		(преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака;		темама се преплићу

		разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима.		

				-Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика;		

				-Критичко мишљење.		
ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање краћих једноставних описа живихбића, предмета и места у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених описа живих бића, предмета и места. **-Садржаји:** It’s a/ an… It’s short /long/ small/ big/ blue… It’s a blue ruler. I can see one red apple and two yellow bananas/three blue and four orange balloons.		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

Here’s a crayon. What colour is it?It’s blue/ The crayon is blue. -Глаголи have got, to be за давање описа -Правилна множина именица: book - books, apple - apples… -Модални глагол can уз глагол see **-(Интер)културни садржаји:** Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.		за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања;		-Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема;		

		Поштовање различитости;		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном		

				разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање својих потреба, осета и		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи;		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

осећања и (емпатично) реаговање на туђа. **-Садржаји:** I'm thirsty/ hungry. Here's a sandwich for you. Do you want some water? Yes, please. No, thank you. Are you happy/ sad/ hot/ cold? The Present Simple Tense (be, want) -Модални глагол can за изражавање предлога. **-(Интер)културни садржаји:** Правила учтиве комуникације.		Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича.		-Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде		-Исходи учења по наставним темама се преплићу

		Српски језик Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)		

				-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање;		

				-Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких текстова у којима се на једноставан начин описује положај у простору; усмено тражење и давање информација о положају у простору. **-Садржаји:** Where’s my dad? Is he in the bedroom? No, he’s in the bathroom. Where’s your dog? It’s in the garden. Where’s		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова);		-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

my bag? It’s on the chair. Where’s the toilet? It’s here/over there. Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа -Here,there,in,on -Питања са Where **-(Интер)културни садржаји:** Култура становања: село, град.		Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање**		-Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења;		

		Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		- Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.);		

				-Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/ **НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/**		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица,		-Описно оцењивање; -Формативно праћење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017,

НЕПОСЕДОВАЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања и реаговање на њих; усмено исказивање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања; **-Садржаји:** This is my ball. Is that your bike? I’ve got a dog. Have you got a pet? He/ She’s got two brothers. Who’s got a/an...? Присвојни придеви:my, your…		школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и		-Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање;	1.1.13. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

Have got за изражавање припадања/ поседовања **-(Интер)културни садржаји:** Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.		божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости; **Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица, школска		-Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза- ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду;		

		заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и		-Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање;		

		божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		-Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/ НЕДОПАДАЊА		**Свет око нас** Породични дом, школа; Групе људи: породица,		-Описно оцењивање; -Формативно праћење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018,

-Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/ недопадања и реаговање на њих; усмено исказивање слагања/неслагања, допадања /недопадања **-Садржаји**: Do you like ice cream? Yes, I do/No, I don’t. I like apples and oranges. I don’t like milk or cheese. Do you like games? The Present Simple Tense глагола like **-(Интер)културни садржаји:** Храна и пиће.		школска заједница, разред, одељење, суседи; Празници: породични, школски; **Музичка култура** Слушање музике (песме из филмова и анимираних филмова); Извођење музике (рођенданска песма, тематске песме); Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе,свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и		-Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање;	1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13.	15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу

		божићне песме...). Музичка прича. **Српски језик** Вођени и слободни разговор; Причање; Описивање; Језичке игре. **Грађанско васпитање** Комуникација; Слушање саговорника; Сарадња; Основна осећања; Поштовање различитости;		-Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада;		

				-Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату илислободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање;		

				-Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		

ПРЕДМЕТ: Допунска настава енглеског језика РАЗРЕД: Први

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученике да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писменом облику о темама из његовог непосредног окружења.Настава страних језика треба да : подстакне потребу за учењем страних језика подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика олакша разумевање других и различитих култура и традиција стимулише машту,креативност и радозналост подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:
Разумевање говора, разумевање писаног (илустрованог) текста, усмено изражавање, интеракција, писмено изражавање, знања о језику.

Тема/Садржај		Начин остаривања	Исход -постигнуће	Стандарди	Начин праћења	Напомена
ПОЗДРАВЉАЊЕ ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВА ЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У	Hi! Hello. Good morning/ afternoon/ evening/night. How are you? I’m fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow) . Have a nice day/ weekend! Thanks, same to you! My name’s Maria/I’m Maria. What’s	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање;	

ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА /НЕПОСЕДОВАЊА ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА	your name? This is my friend. His name’s/name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara, this is Maria. This is Miss Ivona. She’s my teacher. That is Mr Jones. He’s your teacher. How old are you? I’m seven. He’s ten. Who’s this/that? It’s my father. Is Tom your brother/friend? Yes, he is/No, he isn’t. Is Jane your sister/friend? Yes, she is/No, she isn’t. Who’s in the picture? It’s my sister. Her name’s Susan. Lične zamenice u funkciji	- оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; - разуме једноставне исказе којима се		-Активност на часу;	

	subjekta - I, you … Prisvojni pridevi - my, your… Pokazne zamenice - this, that Glagol to be - the Present Simple Tense Pitanja sa Who /How (old) Osnovni brojevi Let’s play football/the memory game/go to the park/sing. Come and play with me! Come to my birthday party. Cool! Super! Great! OK. All right. Sorry, I can’t. Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you/Thank you, Maria/ Can/May I have some		изражава припадање/неприпадање, поседовање /непоседовање и реагује на њих; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			

	water, please? Can/May I go to the toilet/go out/come in? Excuse me, Teacher, …? I can’t see. Can you move, please?Sorry, can you repeat that, please? I’m sorry I’m late. It’s OK. No problem. Modalni glagoli za izražavanje molbe - can/may ЧЕСТИТАЊЕ Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter! Thanks, same to you!					

ПРЕДМЕТ: Математика РАЗРЕД: Први

Циљ наставе математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Општи оперативни задаци:

- ученици треба да препознају, разликују и исправно именују облике предмета, површи и линија;
- посматрањем и цртањем упознају тачке и дуж и стекну умешност руковања лењиром;
- уочавају односе између предмета по боји, облику и величини;
- одређују положаје предмета према себи и предмета према предмету;
- науче да броје, читају и записују и упоређују бројеве до 100 као и да исправно употребљавају знакове једнакости и неједнакости;
- савладају сабирање и одузимање, разумеју поступке на којима се заснивају ове операције, схвате појам нуле и уочавају њено својство у сабирању и одузимању, упознају термине и знаке сабирања и одузимања, науче да правилно користе изразе “за толико већи” и “за толико мањи”;
- упознају комуникативност сабирања и одузимања;
- савладају таблицу сабирања и да до нивоа аутоматизације усвоје технику усменог сабирања једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве одузимања;
- одређују непознати број у одговарајућим једнакостима искључиво погађањем
- успешно решавају текстуалне задатке у оквиру сабирања и одузимања до 100
- упознају метар;
- упознају новчане вредности.

Посебни оперативни задаци:

- Препознавање, разликовање и исправно именовање облика предмета, површи и линија;
- Кроз посматрање и цртање упознавање течке и дужи и стицање умешности у руковању лењиром;

- Уочавање односа између предмета по облику, боји и величини на једноставним, конкретним примерима;
- Успешно одређивање положаја предмета према себи и положаја предмета према предмету;
- Уочавање разних примера скупова, припадање елемената скупу и коришћење речи „скуп” и „елемент” усвајајући значење везивањем за примере из природног окружења детета;
- Научити ученике да броје, читају и записују бројеве до 100, као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости;
- Савладавање сабирања и одузимања до 100 (без прелаза преко десетице);
- Разумевање поступака на којима се заснивају ове операције, схватање појма нуле и уочавање њеног својства у сабирању и одузимању; Упознавање термина и знака сабирања и одузимања; Учење правилног коришћења “израза за толико већи” и “за толико мањи”;
- Упознавање на примерима комутативност и асоцијативност сабирања (без употребе ових назива);
- Савладавање таблице сабирања до нивоа аутоматизације; Усвајање технике усменог сабирања једноцифрених бројева и одговарајућих случајева одузимања;
- Одређивање непознатог броја и одговарајућим једнакостима искључиво путем погађања;
- Успешно решавање текстуалних задатака (с једном или две операције) у оквиру сабирања и одузимања до 100 (помоћу састављања израза, као и обратно да на основу датих израза умеју да састављају одговарајуће задатке);
- Упознавање метра
- Упознавање новчане вресности.

Организациони облици рада: 180 годишњи фонда часова, 5 часова недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ГЕОМЕТРИЈА **ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА** -Просторне релације;	- посматрање различитих предмета у простору; -упоређивање предмета и бића по положају у окружењу(испред, иза; испод, изнад; горе, доле; у, на, ван;	**Ликовна култура:** -Простор – распоређивање облика у простору; -Облици - уочавање и цртање	-одреди међусобни положај предмета и бићаи њихов положај у односу на тло; -упореди предмете и бића по величини;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама (преписивање	1МА.1.2.1. 1МА.2.2.2.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

-Величина предмета и бића. -Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа; -Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. **ЛИНИЈЕ** -Права, крива и изломљена линија; -Затворена и отворена линија; -Тачка и линија;-Дуж.	између, лево, десно; са исте стране, са супротних страна; усправно, водоравно); -игре и активности за уочавање међусобно супротниходноса: испред – иза, испод – изнад, горе – доле, лево – десно, са исте стране – са супротних страна; -одређивање просторних релација у односу на себе, у односу на друга бића и предмете и у односу на тло; -поређење предмета „одока“ и поређење реалних предмета; -издвајање предмета са одређеним својством из колекције предмета; -моделовање, сецкање и лепљење фигура; -цртање геометријских фигура коришћењем шаблона; -састављање одређене фигуре од	геометријских облика; -Положај облика у простору (испред – иза, изнад – испод, лево – десно); -Обликовање цртежа - врсте линија. **Физичко и здравствено васпитање:** -Формирање колонепо висини; -Тражење сакривеног предмета; -Ходање и трчање са променом правца и смера; **Свет око нас:** -Сналажење у насељу – уочавање положаја и односа важних објеката помоћу којих се сналазимо у насељу, -Правила понашања на путу – кретање пешака левом страном и	-уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; -именује геометријска тела и фигуре; -групише предмете и бићаса заједничким својством; -сложи / разложи фигуру која се састоји од познатих облика; -разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; -црта праву линију и дуж помоћу лењира.	записа с табле, преписивање из уџбеника, самостално креирање записа); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења;		

	задатих делова(танграм); -допуњавањефигуре делом који недостаје; -од канапа или конца правимо моделе правих, кривих, отворених и затворених линија и тачку када укрстимо два канапа; -моделовање положаја тачке у односу на линију помоћу траке и предмета; -цртање слике према реалној ситуацији; -цртање слике или доцртавање започете слике у квадратној или тачкастој мрежи према датом упутству.	организована колона пешака, Правилно прелажење улице (поглед лево, десно, лево) -Кретање тела у простору: горе – доле, лево – десно, напред – назад. **Музичка култура:** -осмишљавање и извођење покрета уз музику;		-Праћења нивоа остварености образовних стандарда; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Описивање; -Критичко мишљење.		
БРОЈЕВИ -Бројање, писање и читање бројева;	-визуелна представа броја жетонима,штапићима	**Свет око нас:**	-броји унапред и уназад и сапрескоком;	-Описно оцењивање;	1.МА.1.1.1. 1.МА.1.1.4.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

-Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој; -Упоређивање бројева; -Редни бројеви; -Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој; -Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој; -Својства сабирања; -Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом; - Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	пребројавањем (скуповно, дијаграмима, бројевним сликама, на бројевној правој; - пребројавање објеката и бића; - бројање унапред и уназад; - пребројавање предмета исте врсте и приказивање дијаграмом или табелом; -визуелно представљање сабирања и одузимања на бројевној правој; -читање података из једноставнијих стубичних и сликовних дијаграма и табела; -повезивање редних бројева и просторнихприлога, нпр. први одозго, трећи одоздо, други слева, први здесна, трећи спреда, други скраја; -упоређивање и размена новца; рачунање са новцем, приказивање датог	-орјентација у простору и времену; -пребројавање објеката; -дани у недељи(редни број); -здравље и безбедност; -бројеви служби које нам помажу у случају опасности. **Физичко и здравствено васпитање:** -вежбе обликовања-бројимо,увежба-вање таблице сабирања, редни бројеви. **Музичка култура:** -осмишљавање и извођење покрета уз музику (бројимо кораке). **Српски језик:** -читање и писање; -вођење разговора; -математичке приче; -језичке игре.	-прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; -користи редне бројеве; -разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; -користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац,разлика; -сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; -сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; -растави број на сабирке и примени замену места издруживање сабирака ради лакшег рачунања; -реши текстуални задатак са једном операцијом;	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама (преписивање записа с табле, преписивање из уџбеника, самостално креирање записа); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада;	1.МА.1.4.1. 1.МА.1.4.4. 1.МА.2.1.1. 1.МА.2.1.2. 1.МА.2.1.3. 1.МА.2.4.5. 1.МА.3.1.1. 1.МА.3.1.2.	10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

	новчаног износа најмањим могућим бројем кованица / новчаница; -разлагање броја на могуће сабирке у реалистичним ситуацијама -одређивање следећег члана у задатом бројевном низу.		-разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; -уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; -прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле;	-Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образовних стандарда; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање;		

				-Критичко мишљење.		
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ Мерење дужине нестандардним јединицама мере.	-мерење различитих предмета истом јединицом мере (нпр. сламком, спајалицом, корацима) -мерење једног предмета коришћењем различитих јединица мере. -мерити задате дужине надовезивањем и пребројавањем јединичних мера, -приказивање резултата мерења (табелом или дијаграмом) и упоређивање дужине.	Физичко и здравствено васпитање: -Ходање кратким корацима -Ходање дугим корацима	-измери дужину задатом, нестандардном јединицом мере; -преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу;	1МА.1.2.3.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

				- Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образовних стандарда; -Систематиза-ције тема; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		

ПРЕДМЕТ: Допунска настава математике РАЗРЕД: Први

Циљеви и задаци: Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Циљ допунске наставе је: да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја; усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу; пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја; оспособљавање ученика у повезивању градива сродних предмета и примени стечених знања.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
ГЕОМЕТРИЈА	-Положај, величина и облик предмета; -Линије.	-Прилагођавање садржаја учења на основном нивоу постигнућа; -Разговор; -Описивање непосредног окружења; -Илустрација; -Игре и активности за уочавање међусобно супротних односа: испред – иза, испод – изнад, горе – доле, лево – десно, са исте стране – са супротних страна; -Индивидуални рад;	-одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; -именује геометријска тела и фигуре; -црта праву линију и дуж помоћу лењира.	1МА.1.2.1.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Активност на часу; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Примена наученог у редовној настави; -Евалуације.

		-Рад у пару.			
БРОЈЕВИ	-Бројање, писање и читање бројева; -Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20; -Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице.	-Прилагођавање садржаја учења на основном нивоу постигнућа; -Разговор; -Ликовно представљање; -Описивање; -Демонстрација штапићима, жетонима; -Илустрација; -Игре; -Индивидуални рад; -Рад у пару.	-савладавање природних бројева до 100, њихово читање, писање и упоређивање; -разумевање знакова +, - , >,<, = и њихова правилнаупотреба; -савладати сабирање и одузимање природних бројева у првој десетици, у оквиру бројева до 20 са прелазом преко десетице и сабирање и одузимање од 20 до 100 без прелаза преко десетице;	1.МА.1.1.1. 1.МА.1.1.4.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Активност на часу; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Примена наученог у редовној настави; -Евалуације.
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	-Мерење дужине нестандардним јединицама мере.	-Прилагођавање садржаја учења на основном нивоу постигнућа; -Разговор; -Ликовно представљање; -Описивање; -Игре; -Индивидуални рад; -Рад у пару.	- измери дужину задатом, нестандардном јединицом мере; - преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	1МА.1.2.3.	-Усешност рада на прилагођеним садржајима; -Интересовање учење за лични напредак; -Активност на часу; -Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Примена наученог у редовној настави; -Евалуације.

ПРЕДМЕТ: Свет око нас РАЗРЕД: Први

Циљ наставе предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Општи оперативни задаци:

- развијање техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;
- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- подстицање дечјих интересовања, питања. идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;
- подстицање и развијање истраживачких активности деце;
- подстицање уочавања једноставних узрочно-последичних веза појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања;
- решавање једноставних проблем ситуација кроз огледе самостално и у тиму;
- развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других
- разумевање чињенице да је човек део природе и да својим поступцима утиче на природу као и развијање способности препознавања човековог утицаја на здравље и животну средину.

Посебни оперативни задаци:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основе за даље учење;

- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и доградњивања;
- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживог развоја.

Организациони облици рада:72 годишњи фонда часова, 2 часа недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ **Ја и други:** -Основна осећања (радост, страх, туга и бес); -Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом); -Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	-играњем улога; -ситуациона игра; -слушање; -посматрање, -размишљање, -вођењи разговор; -читање; -корелација; -интеграција; -индивидуални и фронтални рад; - рад у групи/тиму; -радионице; -пројекти у настави; -истраживање; -прикупљање; -решавање проблема; -истраживање и анализирање природних и друштвених процеса и појава - повезивање садржај учења са непореднимокружењем; -искуствено учење	**Грађанско васпитање** -Ја и други у одељењу -Наше слич ности и разлике. -Основна осећања (ра дост, страх, туга, бес) и како се препознају. **Српски језик** -Вођени и слободни разговор. -Усмена порука. -Причање, препричавање и описивање. -Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. -Сценско извођење текста (драмске и луткарске игре). **Ликовна култура** -Споразумевање	-препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; -правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; -се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Слушање;	1ПД.1.1.5. 1ПД.1.5.2.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

	-креирање дидактичких материјала -родитељи као експерт у настави; -описивање –вербално; - ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; -бележење – записивањеграфичко, симболичко, електронско бележење опажања; -практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -експериментисање– намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање својстава и особина, веза и	-Невербално изражавање. -Пантомима, игре, перформанс. **Музичка култура** -Слушање музике -Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике. -Музичка прича. -Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).		-Читање; -Причање; -Критичко мишљење; -Активност на часу; -Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образов них стндарда; -Полугодишње и годишње тестирање; -Система тизације тема; -Чек листе за вредно вање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопр оцену успешност и рада; -Анализа рада (наставник, учени ци); -Чек листа за вредновање рада групе/тима:		

	узрочно-последичних односа; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.			-Активност и ангажовање у пројектима.		
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ **Породични дом, школа:** -Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи; -Права и обавезе чланова група; -Правила понашања појединаца и групе; -Празници: породични, школски.	-играњем улога; -ситуациона игра; -слушање; -посматрање, -размишљање, -вођењи разговор; -читање; -корелација; -интеграција; -индивидуални и фронтални рад; - рад у групи/тиму; -радионице; -пројекти у настави; -истраживање; -прикупљање; -решавање проблема; -истраживање и анализирање природних и	**Грађанско васпитање** -Ја и други у одељењу; -Потребе и права; -Права детета; -Кршење и заштита права; **Српски језик** -Вођени и слободни разговор. -Усмена порука. -Причање, препричавање и описивање. -Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. -Сценско извођење текста (драмске и луткарске	-се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; -придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; -сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака;	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

	друштвених процеса и појава - повезивање садржај учења са непореднимокружењем; -искуствено учење -креирање дидактичких материјала -родитељи као експерт у настави; -описивање –вербално; - ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; -бележење – записивањеграфичко, симболичко, електронско бележење опажања; -практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -експериментисање– намерно модификоване	игре). **Ликовна култура** -Установе културе; -Правила понашања и облачења у различитим установама културе; договорена правила понашања. **Музичка култура** -Слушање музике; -Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике; -Музичка прича; -Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).		-Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Слушање; -Читање; -Причање; -Критичко мишљење; -Активност на часу; -Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образов них стндарда; -Полугодишње и годишње тестирање; -Система тизације тема; -Чек листе за вредно вање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопр оцену успешност и рада;		

	активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.			-Анализа рада (наставник, ученици); -Чек листа за вредновање рада групе/тима: -Активност и ангажовање у пројектима.		
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ **Здравље и зезбедност:** -Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор; -Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом	-играњем улога; -ситуациона игра; -слушање; -посматрање, -размишљање, -вођењи разговор; -читање; -корелација; -интеграција; -индивидуални и фронтални рад; - рад у групи/тиму; -радионице; -пројекти у настави; -истраживање;	**Српски језик** -Вођени и слободни разговор. -Усмена порука. -Причање, препричавање и описивање. -Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. -Сценско извођење текста (драмске и луткарске игре).	-одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; -чува своју, школску и имовину других; -прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава,	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду;	1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

са и безтротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру); -Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	-прикупљање; -решавање проблема; -истраживање и анализирање природних и друштвених процеса и појава - повезивање садржај учења са непореднимокружењем; -искуствено учење -креирање дидактичких материјала -родитељи као експерт у настави; -описивање –вербално; - ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; -бележење – записивањеграфичко, симболичко, електронско бележење опажања;	**Грађанско васпитање** -Кршење и заштита права; -Препозна вање кршења права детета; -Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета; -Одговорн ост према себи и другима. **Физичко васпитање** -Здравствено васпитање; -Упознај својетело; -Растемо; -Видим, чујем, осећам; -Моје здравље; -Ко све брине о мом здрављу?; -Лична хигијена; -Хигијена простора у коме живим; -Хигијена простора у коме вежбам; -Животне намирнице и правилна исхрана; -Заједно за столом.	земљотрес, пожар; -својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; -примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;	-Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Слушање; -Читање; -Причање; -Критичко мишљење; -Активност на часу; -Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образов них стндарда; -Полугодишње и годишње тестирање; -Система тизације тема; -Чек листе за вредно вање рада ученика у групном/ тимском раду;		

	-практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -експериментисање– намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.			-Чек листа за самопр оцену успешност и рада; -Анализа рада (наставник, учени ци); -Чек листа за вредновање рада групе/тима: -Активност и ангажовање у пројектима.		
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ **Оријентација у простору и времену:** -Кретање и сналажење у простору у односу на просторне	-играњем улога; -ситуациона игра; -слушање; -посматрање, -размишљање, -вођењи разговор; -читање; -корелација; -интеграција;	**Математика** -Просторне релације. **Ликовна култура** -Кретање. -Покретни и непокретни облици. -Кретање бића и машина.	−снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристи-чних објеката;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације; -Усмено изражавање;	1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.4.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте; -Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	-индивидуални и фронтални рад; - рад у групи/тиму; -радионице; -пројекти у настави; -истраживање; -прикупљање; -решавање проблема; -истраживање и анализирање природних и друштвених процеса и појава - повезивање садржај учења са непореднимокружењем; -искуствено учење -креирање дидактичких материјала -родитељи као експерт у настави; -описивање –вербално; - ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена;	-Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надоле). -Безбедност у саобраћају – илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. -Светлост и сенка. -Природни и вештачки извори осветљења. -Промена осветљености у току дана. -Изглед облика и сенке у зависности од осветљења. **Српски језик** -Вођени и слободни разговор. -Усмена порука. -Причање, препричавање и описивање. -Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. -Сценско извођење текста (драмске и луткарске игре).	−одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;	-Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Слушање; -Читање; -Причање; -Критичко мишљење; -Активност на часу; -Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образов них стндарда; -Полугодишње и годишње тестирање; -Система тизације тема;		-Исходи учења по наставним темама се преплићу.

	-бележење – записивањеграфичко, симболичко, електронско бележење опажања; -практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -експериментисање– намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.			-Чек листе за вредно вање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопр оцену успешност и рада; -Анализа рада (наставник, учени ци); -Чек листа за вредновање рада групе/тима: -Активност и ангажовање у пројектима.		
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ Човек ствара:	-играњем улога; -ситуациона игра; -слушање; -посматрање,	**Ликовна култура** -Уметничка занимања и продукти.	−посматрањем и опипавањем предмета одреди својства	-Описно оцењивање; -Формативно праћење;	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр.

-Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада); -Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).	-размишљање, -вођењи разговор; -читање; -корелација; -интеграција; -индивидуални и фронтални рад; - рад у групи/тиму; -радионице; -пројекти у настави; -истраживање; -прикупљање; -решавање проблема; -истраживање и анализирање природних и друштвених процеса и појава - повезивање садржај учења са непореднимокружењем; -искуствено учење -креирање дидактичких материјала -родитељи као експерт у настави; -описивање –вербално; - ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и	-Сликар – слика, вајар –скулптура, фотограф – фотографија... -Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. -Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека…). -Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања. **Српски језик** -Вођени и слободни разговор. -Усмена порука. -Причање, препричавање и описивање. -Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. -Сценско извођење текста (драмске и луткарске игре). **Математика** -Просторне релације; -Величина предмета и бића.	материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; −учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; −разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;	-Континуирано праћење ученика; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Слушање; -Читање; -Причање; -Критичко мишљење; -Активност на часу; -Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образов них стндарда;		10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

	различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; -бележење – записивањеграфичко, симболичко, електронско бележење опажања; -практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -експериментисање– намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта –	**Музичка култура** -Музичко стваралаштво (израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала)		-Полугодишње и годишње тестирање; -Система тизације тема; -Чек листе за вредно вање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопр оцену успешност и рада; -Анализа рада (наставник, учени ци); -Чек листа за вредновање рада групе/тима: -Активност и ангажовање у пројектима.		

	осмишљавање и реализација.					
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ **Разноврсност природе:** -Сунчева светлост и топлота; -Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање; -Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег; -Облици појављивањаводе у непосредном окружењу; -Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале; -Изглед земљишта: равница, брдо, планина; -Изглед земљишта у непосредном окружењу; -Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност;	-играњем улога; -ситуациона игра; -слушање; -посматрање, -размишљање, -вођењи разговор; -читање; -корелација; -интеграција; -индивидуални и фронтални рад; - рад у групи/тиму; -радионице; -пројекти у настави; -истраживање; -прикупљање; -решавање проблема; -истраживање и анализирање природних и друштвених процеса и појава - повезивање садржај учења са непореднимокружењем; -искуствено учење -креирање дидактичких материјала -родитељи као експерт у настави; -описивање –вербално; - ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања;	**Српски језик** -Причање о догађајима и доживљајима:слободно и усмерено-теме које се односе на ближе и на даље окружење; -Описивање предмета-слободно и подстицањем:уочавање и именовање изразитих обележја једноставних предмета и омиљених играчака, описивање биљака и животиња,предмета на основу посматрања или личног искуства. **Ликовна култура:** -Цело-део, велико-мало, високо-ниско, уско-широко,светло-тамно, обојено-безбојно, мекано-тврдо, глатко-храпаво, обло-рогљасто; -Углови осветљавања,даљина и близина светлосног извора, утврђивање променљивости облика и сенке зависно од угла и даљине осветљавања;	-разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; -препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; -препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; -идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; -уочава разноврсност биљака и животиња на основу	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Примена кључних појмова у решавању задатака; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Слушање; -Читање; -Причање; -Критичко мишљење; -Активност на часу;	1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.3.1. 1ПД.1.6.1. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.2.3.	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

-Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу; -Изглед и делови тела биљака; -Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката; -Човеково тело - делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула(вида, слуха, укуса, мириса и додира); -Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека; -Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).	-процењивање – самостално одмеравање; -груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; -праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; -бележење – записивањеграфичко, симболичко, електронско бележење опажања; -практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -експериментисање– намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; -истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; -сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање – креативна продукција;	-Појмови: свело, сенка **Математика** -Релације међу предметима: већи-мањи; лево-десно; испред-иза; испод-изнад; горе-доле; -Величина предмета и бића. **Физичко васпитање** -Различити облици кретања: кратки и дуги кораци, у месту, са радом руку, у различитом ритму, на прстима; -Ходање по линији, по широком делу шведске клупе на различите начине – комбинације различитих врста кретања	спољашњег изгледа; -препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; -препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; -штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; -се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; -повезује резултате учења и рада са уложеним трудом	-Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварености образов них стндарда; -Полугодишње и годишње тестирање; -Система тизације тема; -Чек листе за вредно вање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопр оцену успешност и рада; -Анализа рада (наставник, учени ци); -Чек листа за вредновање рада групе/тима: -Активност и ангажовање у пројектима.		

	-играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.					

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура РАЗРЕД: Први

Циљ наставе предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад,оспособљава за комуникацијуи да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Општи оперативни задаци:

- Оспособљавање ученика да се служи средствима и техникама ликовно-визуелногизражавања који су доступни његовом узрасту;
- Стварати услове за креативно опажање и тумачење предвиђених садржаја у првомразреду (облике и њихове квалитете, односе у видном пољу, светло и сенку, тактилност, цртани филми стрип, разликовање појединих средина, дизајн, перформансе, преобликовање материјала илипредмета њиховим спајањем);
- Мотивисати ученике да се слободно ликовно-визуелно изражавају, својствено узрасту ииндивидуелној способности и да маштовито представља свет око себе.

Посебни оперативни задаци:

- Оспособљавање ученика да препознају и разликују линије, боје, облике и шаре у свом окружењу;
- Именују различите боје;
- Опажају и препознају разлику између природних творевина у окружењу и оних које је направио човек;
- Користе једноставне термине из визуелних уметности (цртеж, слика, сликар, колаж, вајар, жива слика, стрип ...);
- Безбедно и примерено користе алатке и материјал за ликовно изражавање (маказе, пластелин, лепак, оловке, боје ...);
- Ликовно изразе доживљај и осећања везана за искуство из непосредног окружења, као и из маште;
- Опажају и разликују различите површине (глатко, храпаво, меко, тврдо ...);
- Користе различите ликовне и “неликовне” материјале да би се изразили (картон, папир, лепак, пластелин, оловке, шишарке, зрневље, дугмад, боје ...);
- Адекватно и активно учествују у презентацији сопствених и радова друге деце;
- На свој начин искажу утисак о свом и раду друге деце препознају и разликују неке ликовне технике и материјале;
- Проштују свој рад и рад друге деце.

Организациони облици рада: 36 годишњи фонда часова, 1 час недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ **Простор.** -Отворени и затворени простор,природа и простор који је човек обликовао. -Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. -Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. -Значај уређења простора у коме ученик борави. **Уметничка занимања и продукти.** -Сликар– слика, ваја– скулптура, фотограф – фотографија... -Изглед употребних предметакоје	-Анализирање, тумачење и разумевање визуелних информација (илустрације, рекламе, изрази лица); - слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - ређање слагалица слика; -испитивање спретности у руковању прибором за цртање; - усмено изражавање; - причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика;	**Српски језик** -Вођени и слободни разговор; -Причање; -Слушање; -Језичке игре. **Свет око нас** -Човек ради и ствара(материја-ли и средства за рад); -Материјали за израду предмета и њихова својства (камен, дрво, папир, тканина, пластика, гума, и др; меко/тврдо, храпаво/глатко, провидно/ непровидно); **Математика** -Просторне релације; - Величина предмета и бића;	- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и усарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкција- ма; - обликује једноставне	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Усмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност идеје и рада; -Избор и примена ликовних средстава и техника рада; -Естетски изглед рада; -Организација рада на површини папира; -Активност на часу;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

су дизајнирали уметници. **Установе културе** (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека…). -Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.	-препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -рецитовање стихова; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомотори- чке вежбе; -вежбе писања линија; -лепо писање; -калиграфија; -ситуационе игре; - графичко представљање дела текста (прича, део приче, строфе, стиха); -невербално изражавање; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра;	-Геометријска тела и фигуре (обликовање од природних материјала) - Линије (права, крива, изломљена линија); -Бројеви (обликовање бројева од природних материјала). **Музичка култура** -Различити жанрови везани за ситуације; -Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима	фигуре од меког материјала; -одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима,употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања	- Праћења остварености исхода учења; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		

	-драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.		и облачења приликом посете установама културе.			
ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ **Облици.** -Облицииз природе,облици којеје створио човек,правилни и неправилни облици. -Својства облика(цело, део, велико, мало,високо, ниско,краће, дуже,уско, широко,светло, тамно,обојено, безбојно,једнобојно, шарено,меко, тврдо,глатко,	-Анализирање, тумачење и разумевање визуелних информација (илустрације, рекламе, изрази лица); - слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - рађање слагалица слика; -испитивање спретности у руковању прибором за цртање;	**Српски језик** -Вођени и слободни разговор; -Причање; -Слушање; -Језичке игре. **Свет око нас** -Човек ради и ствара(материја-ли и средства за рад); -Материјали за израду предмета и њихова својства (камен, дрво, папир, тканина, пластика, гума, и др; меко/тврдо, храпаво/глатко,	- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и усарадњи са другима, положај облика у простору и у равни;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Усмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност идеје и рада;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

храпаво,обло, рогљасто). **Положај облика у простору и у равни** (горе,доле, између,испод, у, на, испред, иза, усправно, положено,косо, лево,десно). **Кретање.** -Покретни и непокретни облици. -Кретање бићаи машина. -Смер кретања облика(налево, надесно,нагоре и надоле). -Безбедност у саобраћају илузијаве личине покретнихи непокретних објекатау односу на удаљеност од посматрача. **Светлост и сенка.** -Природни и вештачки извори осветљења. -Промена осветљености у токудана.	- усмено изражавање; - причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -рецитовање стихова; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомотори- чке вежбе; -вежбе писања линија; -лепо писање; -калиграфија; -ситуационе игре;	провидно/ непровидно); -Оријентација у простору у односу на просторне релације; -Оријентација у времену (дан-ноћ). **Математика** -Просторне релације; - Величина предмета и бића; -Геометријска тела и фигуре (обликовање од природних материјала)	- црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкција- ма; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; -одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима,употребне предмете мењајући им намену;	-Избор и примена ликовних средстава и техника рада; -Естетски изглед рада; -Организација рада на површини папира; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		

-Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.	- графичко представљање дела текста (прича, део приче, строфе, стиха); -невербално изражавање; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.		- изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.			
ОБЛИКОВАЊЕ **Материјал и прибор.** Правилно и безбедно руковање материјалом и правилно одржавање прибора и радне површине. **Обликовање скулптуре.**	-Анализирање, тумачење и разумевање визуелних информација (илустрације, рекламе, изрази лица); - слушање; - посматрање;	**Српски језик** -Вођени и слободни разговор; -Причање; -Слушање; -Језичке игре. **Свет око нас** -Човек ради и ствара(материја-	- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Усмено изражавање;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним

Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. **Обликовање цртежа.** Врстелинија (отворена, затворена, права,крива, светла,тамна, широка,уска, дугачка,кратка, непрекинута, испрекидана, груба,нежна, спирална, таласаста, степенаста...). **Обликовање слике.** Бојаприродних обликаи боја обликакоје је створиочовек. Изражајна Својствабоје у односуна материјал и прибор. **Преобликовање.** Предмети и материјал	- причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - ређање слагалица слика; -испитивање спретности у руковању прибором за цртање; - усмено изражавање; - причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -рецитовање стихова;	ли и средства за рад); -Материјали за израду предмета и њихова својства (камен, дрво, папир, тканина, пластика, гума, и др; меко/тврдо, храпаво/глатко, провидно/ непровидно); **Математика** -Просторне релације; - Величина предмета и бића; -Геометријска тела и фигуре (обликовање од природних материјала) - Линије (права, крива, изломљена линија); -Бројеви (обликовање бројева од природних материјала). **Музичка култура** -Музичко стваралаштво (израда дечјих ритмичких	објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и усарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкција- ма; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; -одаберe, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје	-Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност идеје и рада; -Избор и примена ликовних средстава и техника рада; -Естетски изглед рада; -Организација рада на површини папира; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору;		темама се преплићу.

погодниза преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...). **Различите информације као мотивација за стваралачки рад.** Природа и непосредно окружење;машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничких дела.	-моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомотори- чке вежбе; -вежбе писања линија; -лепо писање; -калиграфија; -ситуационе игре; - графичко представљање дела текста (прича, део приче, строфе, стиха); -невербално изражавање; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.	инструмената од различитих материјала)	замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима,употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.	-Причање; -Критичко мишљење.		

СПОРАЗУМЕВАЊЕ **Читањевизуелних информација.** -Илустрација у дечјимкњигама и уџбеницима. -Стрип. -Цртани анимирани филм традиционално урађени(слободоручно обликованиили нацртаниликови) и савремени(урађени у апликативном програму). -Причау цртаном и анимираномфилму. -Изгледместаиликова. **Знак.** -Графичкизнак (ноте,словаи цифре),гестовнии звучнизнак. -Лепописање. -Украснаслова. **Традиција.** -Празници и украшавање. **Невербално изражавање.** -Пантомима, игре, перформанс.	-Анализирање, тумачење и разумевање визуелних информација (илустрације, рекламе, изрази лица); - слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - рађање слагалица слика; -испитивање спретности у руковању прибором за цртање; - усмено изражавање; - причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или	**Српски језик** -Читање текстива школске и домаће лектире; -Вођени и слободни разговор; -Причање, описивање, препричава-ње; -Слушање. **Свет око нас** -Празници и обичаји; -Основна осећања(туга, радост, страх, бес) **Математика** -Просторне релације; -Бројеви; **Музичка култура** -Слушање и певање по слуху „Божић, Божић, благи дан“, „Рођенданска“ „Светосавска химна“	- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и усарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкција- ма; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; -одабере, самостално, начин	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Усмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност идеје и рада; -Избор и примена ликовних средстава и техника рада; -Естетски изглед рада; -Организација рада на површини папира; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

	луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -рецитовање стихова; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомотори- чке вежбе; -вежбе писања линија; -лепо писање; -калиграфија; -ситуационе игре; - графичко представљање дела текста (прича, део приче, строфе, стиха); -невербално изражавање (пантомима, језик знакова, дешифровање); -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра;		спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима,употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.	-Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		

	-драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.					

ПРЕДМЕТ: Музичка култура РАЗРЕД: Први

Циљ наставе и учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Општи оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе музичке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима.

Посебни оперативни задаци:

- неговање способности извођења музике певањем и свирањем;
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја, оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи слуша);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Организациони облици рада: 36 годишњи фонда часова, 1 час недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ -Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. -Однос звук - лик, музика - радња. -Композиције које илуструју различита осећања. -Звук и тон (извори). -Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). -Звуци из природе и окружења. -Звучни знак (школско звоно,аутомобилска сирена...). -Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак - дуг), јачина (гласан - тих), висина (висок - дубок). -Тишина и одсуство звука. -Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. -Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и	- слушање; - посматрање; - причање; - усмено изражавање; -навикавање ученика на пажљиво слушање музике; -активно слушање музике (са задатком); -повезивање са догађајима из живота детета; -искуствено учење; -развијање личног односапрема музици -рецитовање стихова; -ситуационе игре; -невербално изражавање; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра;	**Српски језик** -Вођени и слободни разговор; -Причање; -Слушање; -Језичке игре. **Свет око нас** -наша осећања (изражавање осећања кроз музику) -празници и обичаји (песме за Нову годину, Божић, Осми март, рођендан, Химна Светом Сави) **Физичко васпитање:** -вежбе обликовања у ритму; -осмишљавање и извођење покрета уз песму, народну игру; -важност бављења спортом; **Ликовна култура:**	-објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; -разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање,хор/један певач/група певача, оркеста/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; -препозна музички почетак и крај и понављање теме или крактеристичног мотима у слушаном делу; -повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; -поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Ангажовање ученика на часу, -Партиципацију музичког догађаја; -Специфичне вештине; -Певање и свирање; -Усмена провера знања; -Музичке слагалице и квизове знања; -Израду креативних задатака на одређену тему; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). -Различити жанровивезани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). -Музичка прича. -Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). -Музички бонтон. -Музика и здравље. -Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).	-драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.	-илустрација доживљаја слушане композиције -илустрација Божића, Нове године -правимо музичке инструменте (од природних материјала и рециклирамо) -правимо огрлицу (део народне ношње)		-Оргиналност идеје и рада; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ -Изговор бројалице у ритму уз покрет – пљескање, пуцкетање прстима,корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу. -Звучне ономатопеје и илустрације. -Држање тела и дисање – правилан начин певања.	- слушање; - посматрање; - причање; - усмено изражавање; -навикавање ученика на пажљиво слушање музике; -активно слушање музике (са задатком);	**Физичко васпитање:** -вежбе обликовања у ритму; -осмишљавање и извођење покрета уз песму, народну игру; -важност бављења спортом; **Ликовна култура:**	-изговара у ритму, уз покрет бројалице; -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -пева по слуху уз покрет музичке и традиционалне игре; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Усмено изражавање; -Певање (самостално, у пару, у групи);	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

-Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. -Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. -Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. -Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено). -Дечји ритмички инструменти и начииа свирања на њима. -Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. -Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. -Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на	-повезивање са догађајима из живота детета; -искуствено учење; -развијање личног односапрема музици -рецитовање стихова; -ситуационе игре; -невербално изражавање; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.	-илустрација доживљаја слушане композиције -илустрација Божића, Нове године **Свет око нас:** -наша осећања (изражавање осећања кроз музику) -празници и обичаји (песме за Нову годину, Божић, Осми март, рођендан, Химна Светом Сави) -орјентација у времену (делови дана, годишња доба) -опасности на улици -животиње **Српски језик:** -„Сунчев певач“, Бранко Ћопић (слушање звукова) - Народне умотворине -бројалице -бајке	-свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; -повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменскох песмама са бојама; ритам са графичким приказом; -учествује у школским приредбама и манифестацијама; -поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;	-Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност идеје и рада; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		

алтернативним изворима звука. -Свирање графички представљеног ритма. -Музички бонтон		-Народна и уметничка књижевност -„Чита жаба новине“, Ј.Ј. Змај - „Ау што је школа згодна“, Љубивоје Ршумовић -„Деца су украс света“, Љубивоје Ршумовић -„Пролеће“, Воја Царић -Приче и песме о Светом Сави -Читање и анализа песама -Богаћење речника **Грађанско васпитање:** -Одговорност према себи и другима; -Вредности одељења: равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, -Правила у одељењу/групи и њихова функција				

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО -Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. -Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом. -Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. -Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. -Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. -Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима. -Стварање музичких питања и одговора на	- слушање; - посматрање; - причање; - усмено изражавање; -навикавање ученика на пажљиво слушање музике; -креирање; -стварање; -практиковање; -активно слушање музике (са задатком); -повезивање са догађајима из живота детета; -искуствено учење; -развијање личног односа према музици -рецитовање стихова; -ситуационе игре; -невербално изражавање; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста;	**Ликовна култура:** -илустрација доживљаја слушане композиције; -илустрација Божића, Нове године; -правимо музичке инструменте (од природних материјала и рециклирамо); -правимо огрлицу (део народне ношње); **Свет око нас:** -наша осећања (изражавање осећања кроз музику); -празници иобичаји (песме за Нову годину, Божић, Осми март, рођендан, Химна Светом Сави); -материјали, употреба материјала; -опасности на улици; -животиње.	-направи дечје ритмичке инструменте; -осмисли покрете уз музику; -ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу реазличитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на крађи задати текст; -користи самостално или уз помоћ одраслих доступне носиоце звука;	-Описно оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Евалуације (усмене, ликовне); -Усмено изражавање; -Ликовно изражавање; -Самосталност у раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност идеје и рада; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима.	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

дечјим ритмичким инструментима у дијалогу. -Стварање једноставне мелодије на краћи текст. -Бирање познатих музичких садржаја,звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.	-луткрска игра; -фронтални, индивидуални рад, рад у пару и мањим групама; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -пројекат у настави; -радионице; -интеграција; -корелација.	**Српски језик:** -„Сунчев певач“, Бранко Ћопић (слушање звукова); - Народне умотворине (бројалице); -Народна иуметничка књижевност; -текстови школске лектире; -изборни текстови; -текстови домаће лектире; -Приче и песме о Светом Сави; -Читање и анализа песама; -Богаћење речника. **Грађанско васпитање:** -Одговорност према себи и другима; -Вредности одељења: равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност,		-Учешће у вођеном разговору; -Причање; -Критичко мишљење.		

		-Правила у одељењу/групи и њихова функција				

ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање РАЗРЕД: Први

Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Општи оперативни задаци:

- Задовољавање основних дечијих потреба за кретање игром;
- Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- Стицање моторичких учења у свим природним облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу, упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- Стварање предпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- Овладавање елементарним облицима кретања;
- Социјално прилагођавање ученика.

Посебни оперативни задаци:

- Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- Развој и усавршавање моторичких способности;
- Стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицања теоријских знања неопходнох за њихово усвајање;
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног виљем овог васпитно-образовног подручја;
- Формирање морално вољних квалитета личности;
- Оспособљавање ученика да стечена умења и знања користе у свакодневним условима живота и рада;
- Стицање и развијање свести о потреби здравља, чувању здравља и заштити природе и човекове средине.

Организациони облици рада: 108 годишњи фонда часова, 3 часа недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	-вежбање; -разговор; -анализа; -радионице; -полигони; -мерење; -такмичења на нивоу разреда; -практиковање природних облика кретања; -штафетне игре, -ходање, трчање, -игре са различитим облицима ходања и трчања, - поскоци у месту, у кретању -пузање, пењање, провлачење, вишења -плесови -коло по избору	**Математика**: -Бројеви до 100; -Бројање по задатом критеријуму; - Редни бројеви; -Парни и непарни бројеви; -Просторне релације. **Српски језик**: -Разговор, слободни вођени; -Бројалице, разбрајалице; -Језичка култура. **Свет око нас** -Оријентација у простору; -Просторне релације (напред, назад; горе, доле, итд)	-примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); -правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; -комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодне - вном животу; -одржава равнотежу у различитим кретањима; -разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; -примењује правилну технику дисања приликом вежбања;	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење стања физичких способности координације гипкости одржавања равнотеже експлозивне снаге, брзине и репетитивне снаге издржљивости -Стање здравља и хигијенске навике -Праћење телесног развоја у складу са узрастом -праћење усвајања	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

				хигијенских навика; -Савладаност моторичких вештина; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Сарадднички и тимски односи; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовредно-вање.		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ **Ходање и трчање** -Ходање:кратким корацима,дугим корацима,у различитом ритму, ходање са реквизитом, ходање са променом, правца и смера. -Техника трчања: трчање прекопрепрека, трчање са променом правца и смера, брзо трчање 20 m са стартом из различитих почетнихположаја,	-природни облици кретања -вежбе за развој снаге без реквизита и са реквизитима, на справама и уз помоћ справа. -вежбе за развој покретљивости без реквизита и са реквизитима, уз коришћење справа, -елементарне игре, -вежбање уз музику, плес.	**Математика**: -Бројеви до 100; -Бројање по задатом критеријуму; - Редни бројеви; -Парни и непарни бројеви; -Просторне релације. **Српски језик:** -Разговор, слободни вођени; -Бројалице, разбрајалице; -Језичка култура. **Свет око нас**	-примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); -правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; -комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодне -вном животу;	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење стања физичких способности координације гипкости одржавања равнотеже	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

игре са коришћењем научених облика ходања и трчања. **Скакања и прескакања** -Поскоци у месту. -Поскоци у кретању. -Скакања удаљ. -Скакања увис. -Прескакање дуге вијаче. -Вежбе скакања и прескакања упором рукама. -Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања. **Бацања и хватања** -Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. -Бацање лоптице из кретања. -Бацање лопте увис. -Вођење лопте. -Додавање лопте. -Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ. **Пузања, вишења, упори и пењања** -Пузања на тлу. -Пењања. -Провлачења. -Вис лежећи опружено.	-извођење координационих вежби у различитом ритму и у променљивим условима, -једноставне и сложене кретне структуре, -штафетне игре, -ходање, трчање, -игре са различитим облицима ходања и трчања, - поскоци у месту, у кретању -скокови удаљ, увис -прескакање дуге вијаче -бацање лоптице (левом и десном руком) из места, и у даљ, и у циљ, увис -вођење лопте у месту и у ходању -додавање лопте у паровима, у месту, са груди и изнад главе, -пузање, пењање, провлачење, вишења	-Оријентација у простору; -Просторне релације (напред, назад; горе, доле, итд) **Музичка култура:** -Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме. **Грађанско васпитање** - Одељење као заједница; -Слушање/ Неслушање; -Кад разговарамо држимо се теме; -Изношење мишљења; -Уважавање саговорника; -Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.	-одржава равнотежу у различитим кретањима; -разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; -примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри;	експлозивне снаге, брзине и репетитивне снаге издржљивости -Стање здравља и хигијенске навике -Праћење телесног развоја у складу са узрастом -праћење усвајања хигијенских навика; -Савладаност моторичких вештина; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Сараднички и тимски односи; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовредно-вање.		

-Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном. -Упори. **Вежбе на тлу** -Основни ставови и положаји. -Поваљка на леђима. -Став на лопатицама (свећа). -Колут напред из чучња у чучањ. -Поваљка на стомаку. -Састав од научених елемената. -Игре са усвојеним вежбама. **Вежбе равнотеже** -Ходање по линији. -Ходање по шведској клупи. -Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. -Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди. **Вежбе са реквизитима** -Вежбе обликовања са реквизитима. -Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита.	-поваљка на леђима, стомаку - колут напред -дизање и ношење предмета и реквизита ан различите начине - елементарне игре са коришћењем палица, вијача, обруча, коцки и чуњева - ритмичко ходање и трчање са променом ритма, темпа уз пљесак и одговарајућу музичку пратњу, -кретања са променом положаја руку, ногу и трупа, -кружење и њихање вијачом или траком - суножни скокови кроз вијачу -плесови: „Ја посејах лан” и „Дуње ранке“, -коло по избору. - поштовање правила		- прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у комеживи и борави;			

-Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. -Елементарне игре са реквизитима. -Игре са ластишом. **Плес и ритимика** -Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз пљесак и уз музичку пратњу. -Галоп напред. -Дечји поскок. -Њихање и кружење вијачом или траком. -Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. -Народно коло по избору. **Полигони** -Кобиновани полигон од усвојених вештина (вежби).	понашања током вежбања, - усвајање основних правила елементарних игара					
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Култура вежбања и играња** -Основни термини у вежбању. -Вежбам безбедно. -Чувам своје и туђе ствари. -Правила елементарних игара.	-вежбање; -разговор; -анализа; -радионице; -полигони; -пирамида исхране; -мерење телесне висине, масе; -израда одељењских	**Математика**: -Бројеви до 100; -Бројање по задатом критеријуму; -Просторне релације. **Српски језик**: -Разговор, слободни вођени; -Текстови; -Језичка култура.	-комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодне - вном животу; -примењује правилну технику дисања приликом вежбања;	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода.	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

-Некад изгубим, а некада победим. -Навијам фер. **Здравствено васпитање** -Упознај своје тело. -Растемо. -Видим, чујем, осећам. -Моје здравље. -Ко све брине о мом здрављу? -Лична хигијена. -Хигијена простора у коме живим. -Хигијена простора у коме вежбам. -Животне намирнице и правилна исхрана. -Заједно за столом.	правила фер-плеја; -такмичења на нивоу разреда; - неговање такмичарског духа; -посматрање снимка утакмице; -навијачки бонтон; - прихватање победе и пораза на социјално прихватљив начин; –именовање делова тела и схватање њихове улоге; - наглашавање значаја физичке активности; -развој свести о здрављу; -проширивање знања о расту и развоју; -подизање свести о одржавању личне хигијене, хигијене простора у коме се вежба и у коме се живи; -упознавање ученика са	**Свет око нас** -Човеково тело; -Чула; -Здраве навике; -Одговоран однос према себи и здрављу. **Музичка култура:** -Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме**.** **Грађанско васпитање** -Идентитет; - Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо; -Таленти и интересовања која поседујемо; -Наше сличности и разлике; -Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају; -Потребе и права; -Разлике између жеља и основних животних потреба.	- користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопст-вену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе идругих; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања;	-Праћење стања физичких способности координације гипкости одржавања равнотеже експлозивне снаге, брзине и репетитивне снаге издржљивости -Стање здравља и хигијенске навике -Праћење телесног развоја у складу са узрастом -праћење усвајања хигијенских навика; -Савладаност моторичких вештина; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Сарадднички и тимски односи; -Разговор; -Анализа;		

	основама правилне исхране -практиковање правила понашања за столом током обедовања; -ситуационе игре; -игре улога; -драматизације.		- одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у комеживи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.	-Способност самопроцене; -Самовредно-вање.		

ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање РАЗРЕД: Први

Циљ наставе грађанског васпитања јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Пружање могућности ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности неопходне за форморање аутономне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу која поштује себе и друге.

Општи оперативни задаци:

- Олакшавање процеса адаптације на школску средину и постизање социјалне интеграције;
- Успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;
- Подстцање развоја сазнања о себи, сопственим осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особености самопоштовања и самопоуздања;
- Проширивање зна ња и умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника за превладавање непријатних емоционалних стања; учење видова самопотврђивања без агресивности и уз уважавање других;
- Подстицање социјалног сазнања, разумевања и прихватања међусобних разлика;
- Подстицање групног рада, споразумевања и сарадње;
- Развијање комуникативне способности и конструктивног разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима;
- Развијање креативног изражавања;
- Упознавање ученика са дечјим правима;
- Подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху.

Организациони облици рада: 36 годишњи фонда часова, 1 час недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЉУДСКА ПРАВА **Ја и други у одељењу** **Идентитет** Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. **Потребе и права** Разлике између жеља и основних животних потреба. **Права детета** **Кршење и заштита права** Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима.	-радионице, -ситуационе игре; -игре улога; -драмске игре; -пројекат у настави; -технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -играње улога, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -искуствено учење; -мини истраживања; -једноставне акције; -ликовни приказ; -читање текстова.	**Свет око нас**: -Наше потребе -Наша осећања -Понашање у школи, учионици, у школском дворишту -Породица -Права и обавезе **Српски језик**: -Разговор; -Текстови школске и домаће лектире; -Изборни текстови; -Читање с разумевањем **Музичка култура**: -Извођење музике; - Певање и свирање; **Ликовна култура** -Илустрација; -Стрип; **Дигитални свет** -Покретне слике	- наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; - уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; - понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; - препозна код себе и других основна осећања; - препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовре-дновање.	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	-радионице, -ситуационе игре;	**Свет око нас**: -Наше потребе -Наша осећања		-Описно оцењивање;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни

Одељење/група као заједница **Функционисање заједнице** Одељење/група као заједница. Вредности одељења/ групе - равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/ групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.	-игре улога; -драмске игре; -пројекат у настави; -технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -играње улога, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -искуствено учење; -мини истраживања; -једноставне акције; -ликовни приказ; -читање текстова.	-Понашање у школи, учионици, у школском дворишту -Породица -Права и обавезе **Српски језик:** -Разговор; -Текстови школске и домаће лектире; -Изборни текстови; -Читање с разумевањем **Музичка култура:** -Извођење музике; - Певање и свирање; **Ликовна култура** -Илустрација; -Стрип; **Дигитални свет** -Покретне слике	тражи објашњење онога што не разуме; - слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; - договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; - својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; - препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати; - заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу;	-Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовредновање.		гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ **Комуникација** Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. **Сарадња**	-радионице, -ситуационе игре; -игре улога; -драмске игре; -пројекат у настави;	**Свет око нас:** -Наше потребе -Наша осећања -Понашање у школи, учионици, у школском дворишту -Породица -Права и обавезе	- учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018,

Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.	-технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -играње улога, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -искуствено учење; -мини истраживања; -једноставне акције; -ликовни приказ; -читање текстова.	**Српски језик**: -Разговор; -Текстови школске и домаће лектире; -Изборни текстови; -Читање с разумевањем **Музичка култура**: -Извођење музике; - Певање и свирање; **Ликовна култура** -Илустрација; -Стрип; **Дигитални свет** -Покретне слике	- наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; - уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; - понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; - препозна код себе и других основна осећања; - препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме;	-Праћење предвиђених исхода. -Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовредновање.		1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

			- слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; - договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; - својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; - препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/ побољшати; - заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси			

			промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.			
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ **Акција одељења/ групе** Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/ проблема/ активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције - видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције –	-радионице, -ситуационе игре; -игре улога; -драмске игре; -пројекат у настави; -технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -играње улога, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -искуствено учење; -мини истраживања; -једноставне акције; -ликовни приказ; -читање текстова.	**Свет око нас**: -Наше потребе -Наша осећања -Понашање у школи, учионици, у школском дворишту -Породица -Права и обавезе **Српски језик:** -Разговор; -Текстови школске и домаће лектире; -Изборни текстови; -Читање с разумевањем **Музичка култура:** -Извођење музике; - Певање и свирање; **Ликовна култура** -Илустрација; -Стрип; **Дигитални свет** -Покретне слике		-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовре-дновање.	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.						

ПРЕДМЕТ: Верска настава РАЗРЕД: Први

Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би складу с приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.

Циљ: Циљ Верске наставе, као изборног предмета, у оквиру основног образовања и васпитања јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и верских заједница које живе и делају на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
• Упознавање са садржајем програма и начином рада Уводни час - Учимо о нашој вери	-разговор -демонстративна -текстуална		Когнитивни аспект: • да разуме основна сазнања о темама које ће се обрађивати на настави Православног катихизиса	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем		

II ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА 1. Моја породица 2. Моја школа и другари 3. Ми смо део Божје породице (Цркве)	-разговор -демонстративна -текстуална -методе активне наставе	Грађанско васпитање,свет око нас,српски језик,ликовна култура-Одељење као заједница-Цртање, прављење паноа итд,- Црквена заједница	Афективни аспект: • бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наст Когнитивни аспект: • моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици) •моћи да препозна да не можемо једни без других • знати да нас љубав повезује са другима • знати да се правилно осени крсним знаком	ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање • посматрање понашања ученика;групни рад,практичан рад.		

			• знати да је Бог Света Тројица (Заједница) • знати да крштењем постајемо			
III - ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОДЕ 5. Послушност 6. Даривање – наша љубав 7. Цео свет на дар 8. Оче наш - зовемо нашег Бога	-дијалошка -методе активне наставе -разговор -демонстративна		Когнитивни аспект: • знати да заједница са Богом почива на слободи • знати да је послушност израз љубави •моћи да препозна да је даривање плод љубави • моћи да сазна да је молитва разговор са Богом • моћи да усвоји текст молитве Оче наш • знати да је Бог Отац створио свет из љубави •моћи да препозна да је наш живот Божји дар	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		

			• знати да Бог жели да живимо у заједници са Њим Афективни аспект: • показивати жељу да љубав исказује на конкретан начин • бити мотивисан да љубав према Богу изражава молитвом			
IV - НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА - ХРИСТОС СЕ РОДИ! 9. Бог долази у овај свет 10. Христос се роди – Божић у мом дому 11. Како је Растко постао Св. Сава 12. Свети Сава, слава у школи и у мојој породици	-индивидуални -фронтални -групни	Народна традиција,српски језик,ликовна култура-радионица-тематски дан-израда Божићних честитки. Приказ/Опис Светосавске прославе у школи или цркви ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве 7. Техничко и информатичко	Когнитивни аспект: • моћи да препозна основне догађаје библијске приповести о Христовом рођењу • моћи да препозна и именује главне личности из библијске приче о Христовом	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;		

		образовање(цртани филмови) -корелација са музичком културом(песмице)	рођењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) •моћи да препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави • моћи да усвоји текст (садржај) и мелодију песме (Божић, Божић) • моћи да препозна да је Свети Сава посветио свој живот Богу због љубави према Њему Афективни аспект: По завршетку теме: • код ученика ће се развити жеља да активно			

			учествује у прослави Христовог рођења • код ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве			
V - ЦРКВА - ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ 13. Бог ствара свет 14. Свет је наш дом 15. Прихватимо дарове Божје 16. Где је љубав ту је Бог 17. Христова вечера са ученицима 18. Литургија - окупљање Божје породице 19. Пост – стаза љубави	-индивидуални -фронтални		Когнитивни аспект: •моћи да опише појединости библијске повести о стварању света • моћи да разликује оно што је Бог створио од онога што је човек направио на примерима из непосредног окружења • знати зашто за Бога кажемо да је Творац • моћи да објасни, на елементарном нивоу,	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;		

			повезаност људи и природе • уочити да се у Цркви остварује јединство људи и природе са Богом • знати да у заједници са Богом учествујемо слободно – само ако то желимо (пример Светога Саве и његовог слободног избора) • да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица Афективни аспект: • код ученика ће се развити жеља да својом			

			послушношћу изражава своју љубав и слободу • ученик ће желети да учествује у Литургији			
VI – ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ 20. Христова љубав према човеку и свету 21.Препознајемо Христову љубав 22. Христос Васкрсе!	Рад у пару или групи	Израда честитки,паноа,тематски дан Народна традиција-обичаји,српски језик,ликовна култура-радионица 7. Техничко и информатичко образовање(цртани)	Когнитивни аспект: • упознати Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича) • препознати и разумети да је права љубав када је показујемо делима • усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“ • бити у могућности да опише појединости библијске	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;		

			повести о Христовом Васкрсењу • препознати и именовати главне личности из библијске приче о Христовом Васкрсењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) • препознати да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави • моћи да опише прослављање Васкрса у својој породици • знати обичаје у вези са Васкрсом Афективни аспект:			

			• развијати потребу да делима исказују љубав • развијати жељу да учествује у припремама за прославу овог највећег хришћанског празника			
VII – НАША БРИГА О СВЕТУ 23. Човек домаћин у свету 24. Радост служења 25. Љубав према људима и природи је љубав према Богу 26. Сваки човек је за нас Христос 27 .Научили смо о нашој вери	-индивидуални -фронтални	Час у природи или школском дворишту	Когнитивни аспект: •моћи да преприча одабране приче које говоре о Христовој љубави према свету и човеку • на елементарном нивоу моћи да објасни међусобну повезаност свих људи и природе • препознати и именовати поступке људи који су прожети	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика -провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;		

			љубављу према природи, људима и Богу • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса 1. разреда основне школе Афективни аспект: • развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи			

ПРЕДМЕТ: Дигитални свет РАЗРЕД: Први

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Општи оперативни задаци:

- ученици да користи школску платформу за онлајн учење и самостално користи дигиталне уџбенике заучење;
- да ученици овладавају компетенцијама као што су комуникација, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња и компетенција за целоживотно учење;
- да ученици овладавају разноврсним техникама практичних и теоријских проблема, развијају алгорирамске начине размишњања;
- да ученици организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја.

Организациони облици рада: 36 годишњи фонда часова, 1 час недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитимзанимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих.	-расположиви дигитални уређаји; -демонстрација; -искуствено учење; -веб апликације; -веб алати; -моза бук; -моза веб; -гугл учионица;	**Ликовна култура** -Обликовање; -Споразумева-ње; -Различити садржаји као подстицај за стваралачки рада (текст, писмо, сликаи др.);	–препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; –наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређајиолакшавају обављање послова; –упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја;	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода.	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018,

Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и „паметни” дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области науке, културе и уметности.	-ликовно изражавање; -разговор; -радионице, -ситуационе игре; -пројекат у настави; -технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -мини истраживања; -ликовни приказ; -читање текстова.	-Читање, (декодирање) цртежа, слике, карикатуре, графита, рекламних порука; -Дводимензио-нални и тродимензионални облици; -Невербална комуникација; -Визуелно изражавање; **Српски језик** -Слободни и вођени разговор; -Причање на основу слике, искуства; -Описивање предмета, слободно или подстицајно; -Анимирани филмови; -Информтивни текстови; -Читање; -Писање; **Свет око нас** -Оријентација у простору;	–упореди начине креативногизражавања са дигиталним уређајима и без њих; –користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); –упореди дигитални ипапирни уџбеник; –упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; –наведе неке од карактеристика „паметног” дигиталног уређаја; –наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине.	-Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Практична примена садржаја учења; -Продукти рада; -Модели; -Самосталност рада у аликацији или веб алату; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовре-еновање; -Вршњачка процена; -Технике критичком мишљења (ЗЖН табела)		1/2019 и 2/2020) -Исходи учења по наставним темама се преплићу.

		-Човек ствара (материјали за рад)				
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем**,** непознатим,злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).	-расположиви дигитални уређаји; -демонстрација; -искуствено учење; -веб апликације; -веб алати; -моза бук; -моза веб; -гугл учионица; -ликовно изражавање; -разговор; -радионице, -ситуационе игре; -пројекат у настави; -технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -мини истраживања; -ликовни приказ;	**Ликовна култура** -Обликовање; -Споразумева-ње; -Различити садржаји као подстицај за стваралачки рада (текст, писмо, сликаи др.); -Читање, (декодирање) цртежа, слике, карикатуре, графита, рекламних порука; -Дводимензио-нални и тродимензиона лни облици; -Невербална комуникација; -Визуелно изражавање; **Српски језик** -Слободни и вођени разговор; -Причање на основу слике, искуства;	–наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; –наведе неке од здравствених ризика везанихза прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; –доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; –набројиосновне податке о личности; –објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; –именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; –наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем наодговоран начин (примена мера физичке	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Практична примена садржаја учења; -Продукти рада; -Модели; -Самосталност рада у аликацији или веб алату; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

	-читање текстова.	-Описивање предмета, слободно или подстицајно; -Анимирани филмови; -Информтивни текстови; -Читање; -Писање; **Свет око нас** -Оријентација у простору; -Човек ствара (материјали за рад)	заштите) и објасни зашто је важно примењивати их.	-Способност самопроцене; -Самовре-еновање; -Вршњачка процена; -Технике критичком мишљења (ЗЖН табела)		
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима. Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.	-расположиви дигитални уређаји; -демонстрација; -искуствено учење; -веб апликације; -веб алати; -моза бук; -моза веб; -гугл учионица; -ликовно изражавање; -разговор; -радионице, -ситуационе игре; -пројекат у настави;	**Ликовна култура** -Обликовање; -Споразумева-ње; -Различити садржаји као подстицај за стваралачки рада (текст, писмо, сликаи др.); -Читање, (декодирање) цртежа, слике, карикатуре, графита, рекламних порука; -Дводимензио-нални и	-анализира једноставан познатипоступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; -протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; -уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сарадници); -доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.	-Описно оцењивање; -Формативно оцењивање; -Континуи - рано праћење ученичких постигнућа; -Праћење предвиђених исхода. -Праћење сарадничких односа у пару, групи, одељењу; -Практична примена садржаја учења;	Нису прописани	("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)

	-технике критичког мишљења; -корелација; -интеграција; -симулације, -студије случаја; -дискусије; -игровне активности; -мини истраживања; -ликовни приказ; -читање текстова.	тродимензионални облици; -Невербална комуникација; -Визуелно изражавање; **Српски језик** -Слободни и вођени разговор; -Причање на основу слике, искуства; -Описивање предмета, слободно или подстицајно; -Анимирани филмови; -Информтивни текстови; -Читање; -Писање; **Свет око нас** -Оријентација у простору; -Човек ствара (материјали за рад)		-Продукти рада; -Модели; -Самосталност рада у аликацији или веб алату; -Однос према раду; -Активност и ангажовање на часу; -Разговор; -Анализа; -Способност самопроцене; -Самовре-еновање; -Вршњачка процена; -Технике критичком мишљења (ЗЖН табела)		

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

ПРЕДМЕТ: Српски језик РАЗРЕД: Други

Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српскогкњижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и другихуметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа иразвијања интеркултуралности.

Општи оперативни задаци:

– развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;

– основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;

– поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;

– упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;

– оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);

– развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;

– развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;

– увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);

– оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;

– упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;

– поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;

Посебни оперативни задаци

– уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије; препознавање и разумевање главних реченичних делова;

– упознавање са фонетским и морфолошким појмовима према захтевима програма;

– савладавање нових програмских захтева из правописа;

– овладавање техником читања и писања латиницом;

– мотивисање, подстицање и усмерење на читање лектире;

– увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста;

– уочавање и тумачење битних чинилаца текста према захтевима програма;

– симултано усвајање књижевних и функционалних појмова;

– овладавање основним облицима језичког изражавања и даља усавршавања и неговање језичке културе;

– систематско и доследно реализовање програмираних и њима сличних вежбања у говору и писању.

Организациони облици рада: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
КЊИЖЕВНОСТ ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Проза Драмски текстови Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе ДОМАЋА ЛЕКТИРА Књижевни појмови: − стих, строфа, рима; − народна успаванка; − басна; − бајка;	Метод разговора; Рад на тексту; Демонстративна; Илустративна; Метода писаних радова; Учење путем открића; Дивергентно (стваралачко) учење; фронтални, групни, индивидуални, рад у пару; Тематска настава, Тимска настава, Истраживачки рад,	Ликовна култура: -Облици – визуелне карактеристике природних и вештачких облика; Споразумевање – слика и реч (стрип, знаци, лепо писање, честитке); Ликовне игре-замишљања – стварност и машта, боје; -Обликовање простора, прављење маски, костима, реквизита; -Илустрација читаног текста; Математика:	књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу; – уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – наведе једноставне	Иницијални тест, 5-минутна провера, 15-минутна провера, провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад... Континуирано праћење рада ученика Разговори Продукти дечјих активности	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.5. 1CJ.3.2.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2.	

− тема, место и време збивања, редослед догађаја; − главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); − лица у драмском тексту за децу. **ЈЕЗИК** Граматика, правопис и ортоепија Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; гла- голи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви	Драмска игра; Луткарска игра; Гледање дечје позоришне представе; ППТ, YouTube канал, Употреба мобилног телефона или таблета Електронски и мултимедијални уџбеник,	-Редни бројеви (читање и писање); -Мерење и мере (писање скраћеница); Музичка култура: -Изговарање брзалица и бројалица; -Певање и слушање државне и светосавске химне, -Песме везане за годишња доба и празнике; Грађанско васпитање: -Изражавање сопствених осећања; -Препознавање осећања других; -Веза осећања са мислима и понашањем;	примере поређења из текстова и свакодневног живота; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о тексту; – разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола;		1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3.	

(описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писање речце *ли* и речце *не* уз глаголе. Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице *ОШ, бр., итд., стр.* и *нпр.*).	Метод разговора; Рад на тексту; Демонстративна; Илустративна; Метода писаних радова; Учење путем открића; Дивергентно (стваралачко) учење; фронтални, групни, индивидуални, рад у пару; Истраживачки рад, Електронски и мултимедијални уџбеник,	-Односи у заједници; Свет око нас: -Породични, школски и празници насеља; -Рељеф и облици рељефа (брда, планине, реке,) -Разноврсност биљаака и животиња у околини; -Значај биљака и животиња за човека; -Улога човека у очувању природе; -Промене у природи и активност људи у зависности од годишњих доба Српски језик: Текстови по сродности теме – мотива (пријатељство, породица)	– разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила;		1CJ.1.4.4. 1CJ.1.4.5. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.5. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7. 1CJ.2.4.9. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.5.	

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци- јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета.	Правописне вежбе: -преписивање, -диктат, -самостално писање Метод разговора; Рад на тексту;				1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.6.	

Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.	Демонстративна; Илустративна; Метода писаних радова; Учење путем открића; Дивергентно (стваралачко) учење; фронтални, групни, индивидуални, рад у пару; Ситуационе игре (стварне ситуације разговор у продавници или код лекара), Причање догађаја и доживљаја, причање на основу маште, на задату тему, причање на основу слике или низа слика, Описивање природе, годишњих доба,				1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.5.	

	предмета, биљака и животиња.					

ПРЕДМЕТ: Допунска настава српског језика РАЗРЕД: Други

Циљеви и задаци: Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Циљ допунске наставе је: да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја; усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу; пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја; оспособљавање ученика у повезивању градива сродних предмета и примени стечених знања.

Тема	Садржај	Начин Остаривања	Исход	Стандарди	Начин праћења
КЊИЖЕВНОСТ	-Појмови: текст (песма, прича); -Тумачење текстова;	-Индивидуални рад -Рад у пару -Рад на тексту -Читање тесктова у деловима -Илустрација (текста, дела текста); -Илустрација ликова; -Илустрација места радње; -Преписивање (дела текста, пасуса, сторфе)	-Разликује песму од приче; -Одговара на једноставна питања у вези са текстом; -Познаје и користи основне делове текста (наслов, име аутора); -Одређује уз подстицај основну тему текста; -Уме да процени садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му/јој се допада, да ли му/јој је занимљив.	1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.8.	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено Изражавање; -Активност на часу;

ЈЕЗИК	-Реченица, реч, глас, слово – слог, самогласници и сугласници- препознавање -Врстеречи: именице, глаголи и придеви -Разликовање реченице као обавештења, питања и заповести; употреба тачке, упитника и узвичника -Употреба великог слова на почетку реченице, у писању личних имена и презимена	-вежбе за уочавање положаја гласа (слова) у речи, реченици; -словарица, формирање речи и реченица; -вежбе за уочавања реда речи у реченици; -писање речи на основу слике; -састављање речи од задатих слова; -састављање речи на задато почетно слово; -цртање на основу значења речи или реченице; -записивање реченица различитих по значењу; -записивање реченица по диктату; -индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару;	Препознаје реченицу, реч, глас и слово, дели реч на слогове. Рзликује именице, глаголе и придеве. Разликује реченице као обавештења, питања и заповести. Употребљава велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена.	1CJ.1.3.3. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.3.4.	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено Изражавање; -Активност на часу;
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Препричавање -Усмено причање о догађајима и доживљајима -Описивање, - Штампана и писана слова ћириличког и латиничког писма	-слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - рећање слагалица од слова и слика; - усмено изражавање;	Уме да преприча краћи текст на основу претходне израде плана текста. Постиже напредак у развијању слободе у вербалној комуникацији и развоју комуникативних	1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.5. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.5.	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање;

		- причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомоторичке вежбе; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи); -гледање дечје позоришне представе; -илустровање дела текста; -илустровање лика из текста;	способности; уме својим речима да прича на задату тему и држи се теме. Уме својим речима да описује илустрацију, предмет, биће. -Влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста. -Пише штампана и писана слова ћирилице и латинице.		-Писмено изражавање; -Активност на часу;

		- приказ прозног и поетског текста у облику низа слика, стрипа; - индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару;			

ПРЕДМЕТ: Енглески језик РАЗРЕД: Други

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Општи оперативни задаци:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Организациони облици рада: 72 часа годишњи фонд, 2 часа недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПОЗДРАВЉАЊЕ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама:** Реаговање на усмени импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично); успостављање контакта при сусрету и усмено изражавање прикладних поздрава приликом растанка.- **Садржаји:** Hi! Hello. Good morning/ afternoon/ evening/ night. How are you? I’m fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow). Have a nice day/weekend! Thanks, same to you! **(Интер)културни садржаји:** Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	- слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама; - ређање слагалица од слова и слика; -испитивање познавања страног језика; -испитивање спретности у руковању прибором за писање и цртање; - усмено изражавање; - причање на основу	**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказтекста. **Математика** Бројеви до 20	– поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; – представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; – разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; – даје кратка и једноставна упутства и налоге; – разуме позив и реагује на њега; – упути позив на заједничку активност; – разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; – упути кратке и једноставне молбе;	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

	посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; - бројање; - поздрављање; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери;	Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо	– искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; – разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; – упути једноставне честитке; – препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; – разуме једноставна	-Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.);		

	-рецитовање стихова; -певање песама; -слушање звукова ономатопејског типа; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомоторичке вежбе; -вежбе писања линија;	писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	обавештења о положају у простору и реагује на њих; – тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време – разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање; – разуме једноставне исказе за изражавање допадања/ недопадања и реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/ недопадање једноставним језичким средствима; – разуме једноставне исказе који се односе на изражавање способности;	-Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама:**	-правилно изговорање гласова; -правилно наглашавање речи,реченица; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке,	**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси,		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

Слушање кратких и једноставних текстова у којима се неко представља; представљање себе и других особа, присутних и одсутних. **-Садржаји:** My name’s Maria /I’m Maria. What’s your name? What’s your phone number? It’s... This is my friend. His name’s/name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara, this is Maria. This is Miss Ivona. She’s my teacher. That is Mr Jones. He’s a doctor. Who’s this/that? It’s my father. Is this your family? She’s not my sister, she’s my friend. Who’s in the picture? It’s my brother. His name’s Milan. How old is he? He’s 12. Личне заменице у функцији субјекта – I, you … Присвојни придеви – my, your… Показне заменице – this, that Глагол to be – the Present Simple Tense	укрштене речи); -допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика; драматизација; -игра улога; -ситуационе игре; - задај другу задатак; -креативне активности; - стваралачке активности; -луткарске представе; -креирање честитки;	укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група.	– тражи информацију о туђим способностима и саопшти шта он/ она или неко други може/ не може/ уме/ не уме да уради; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.	-Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема;		

Питања са Who/What/How (old) Основни бројеви (1–20) **(Интер)културни садржаји:** Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања, представљања и размене основних личних података у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја**.**	-слободна илустрација; - илустрација по захтеву; -честитке; -употреба језика у ситуацијама; -пројекти; -истраживање -прикупљање оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним окружењем; -упознавање, сазнавање; -уопштавање; -аудио-визуелни медији; -електронски медији; -коришћење дидактичких материјала;	Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање;		

	-родитељи као расположиви потенцијал локалне средине; -описивање-вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -практиковање - у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -сакупљање-прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање-креативна продукција; -играње;	Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама:** Слушање налога и упутстава и реаговање на њих; давање кратких и једноставних упутстава (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). **-Садржаји**: Let’s start/begin. Are you ready? Quiet, please. Listen to me! Look! Look		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица.		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

at me/the picture! Sit down. Stand up. Turn around. Jump. Say hello/ goodbye to your friend. Open/Close your books/notebooks. Put down your pencils. Pick up the rubber. Wash your hands. Open the window, please. Come in/ over/ here/ to the board. Give me your book, please. Don’t do that. Listen and say/ chant/ sing/ do/ number/ find / match/ draw/ paint/ repeat… Cut out/stick/point to... Colour the door yellow. Count from … to …. My turn now. Touch your eyes. Move your body. Put on your T-shirt. Take off your shoes. Hurry up! Quick! Watch out! I understand /I don’t understand. I’m finished. Императив Присвојни придеви – my, your… **(Интер)културни садржаји:** Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.	-дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта; -осмишљавање и реализација; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/ тиму; -рад у пару; -истраживање; -радионице-	Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.		-Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)		

		Ликовна култура Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		

ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама:** Слушање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих (позив на рођендан, игру, дружење...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, уз коришћење најједноставнијих израза. **-Садржаји:** Let’s play football /the memory game/go to the park/ sing. It’s time for lunch/ school! Come and play with me! Come to my birthday party. Cool! Super! Great! OK. All right. Sorry, I can’t. Императив **(Интер)културни садржаји:** Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика**		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

		Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо		-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;		

		писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог одговора на исказану		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси,		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

молбу; изражавање и прихватање молби, захвалности и извињења. **-Садржаји:** Can /May I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you/ Thank you, Maria / Thanks. You’re welcome. No, sorry/Not now/No, you can’t. Can you help me, please? Can/ May I have some water, please? Can/ May I go to the toilet/ go out/ come in? Excuse me, Teacher, …? I can’t see. Can you move, please? Sorry, can you repeat that, please? I’m sorry I’m late. It’s OK. No problem. Модални глаголи за изражавање молбе – can/may **(Интер)културни садржаји:** Правила учтиве комуникације.		укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група.		-Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема;		

		Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање;		

		Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ЧЕСТИТАЊЕ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки. **-Садржаји**: Happy birthday to you! Here’s a present for you! It’s New Year’s Eve. Happy New Year! It’s Christmas Eve. Merry Christmas! It’s Valentine’s Day! Happy Valentine’s Day! Happy Easter! Thanks, same to you! Hurray! **(Интер)културни садржаји:**		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе:		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

Најзначајнији празници и начин обележавања /прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.		допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура**		-Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)		

		Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА,		**Српски језик** Језичка култура		-Бројчане оцене;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	Службени гласник РС

ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање краћих једноставних описа живих бића, предмета и места у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених описа живих бића, предмета и места. **-Садржаји:** What’s this/ that? It’s a/ an… Is it a/ an…? It’s not a pen, it’s a pencil. It’s not short, it’s long. What colour is it? It’s grey. The crayon is grey. She’s got a small nose and big blue eyes. She’s wearing a white dress. I’ve got two hands and two feet. Has he got four legs? No, he hasn’t, he’s got two legs. This is my house. It’s got big windows. Has it got a garden? There’s a park/		План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20		-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака;	1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.2 2. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	- Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

toyshop/ supermarket in my town. There are two playgrounds, too. Глаголи have got, to be за давање описа Егзистенцијално There is/are… Правилна множина именица: leg – legs, arm – arms… Неправилна множина основних именица: foot – feet... The Present Continuous Tense за описивање тренутних радњи. **(Интер)културни садржаји:** Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.		**Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).		-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;		

		Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање својих потреба, осета и осећања и (емпатично) реаговање на туђа. **-Садржаји:** I'm not thirsty, I'm hungry.		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи,		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

Here’s a sandwich for you. Do you want some water? Yes, please. I want fruit. No, thank you. I’m so happy/ sad! Are you hot/cold? The Present Simple Tense (be, want) **(Интер)културни садржаји:** Правила учтиве комуникације.		осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља.		запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у		

		Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).		групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја;		

		Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких текстова у којима се на једноставан начин описује положај у простору; усмено тражење и давање информација о положају у простору. **-Садржаји:** Where’s my dad? Is he in the house? No, he’s in the garage. Where’s your dog? It’s in the garden. Where’s my bag? It’s under the chair/in the wardrobe. Where’s the toilet? It’s here/over there. Прилози и предлози за изражавање положаја и		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе:		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

просторних односа – here, there, in, on, under Питања са Where **(Интер)културни садржаји:** Култура становања: село, град.		допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура**		-Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)		

		Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/		**Српски језик** Језичка култура		-Бројчане оцене;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	Службени гласник РС

НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/ НЕПОСЕДОВАЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања и реаговање на њих; усмено исказивање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања; **-Садржаји:** What day is it today? It’s Monday. It’s cold and rainy today. The Present Simple Tense глагола to be Питања са What **(Интер)културни садржаји:** јавни простор; типичан изглед места.		План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20		-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака;	1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	- Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

		Свет око нас Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).		-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;		

		Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/ НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/ НЕПОСЕДОВАЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања /непоседовања и реаговање		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи,		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

на њих; усмено исказивање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања. **Садржаји:** This is my ball. Is that your bike? I’ve got a dog. Have you got a pet? He/She’s got two brothers. Who’s got a /an...? Here’s your pen. Присвојни придеви my, your… Have got за изражавање припадања/поседовања **(Интер)културни садржаји:** Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.		осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља.		запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у		

		Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).		групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја;		

		Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/ НЕДОПАДАЊА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено исказивање слагања/ неслагања, допадања/недопадања **Садржаји**: Do you like orange juice? Yes, I do. /No, I don’t. I like fish and chips, but I don’t like chicken or rice. Do you like games? I love my family. The Present Simple Tense глагола like/love.		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

(Интер)културни садржаји: Популарна храна и пиће; породица		вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.		-Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)		

		Ликовна култура Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		

ИЗРАЖАВАЊЕ СПОСОБНОСТИ **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање једноставних исказа који говоре о способностима; постављање питања у вези са способностима и одговарање на њих, усмено **Садржаји**: Ican/can’t sing. I can draw, but I can’t read. Can you swim? Yes, I can. No, I can’t. No, but I can run This is my parrot. It can talk. A penguin can’t fly. Модални глагол can за изражавање способности. **(Интер)културни садржаји:** Школске активности, кућни љубимци и свет природе		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика**		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

		Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо		-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;		

		писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И БРОЈЕВА **-Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање једноставних исказа који говоре о количини нечега; поста-вљање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено.		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси,		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање зап иса с табле);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2018 од 17.09.2018. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

Садржаји: How many balls? 15 balls. Основни бројеви до 20. Правилна множина именица. Питања са How many. **(Интер)културни садржаји:** Школско окружење**.**		укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Свет око нас** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група.		-Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема;		

		Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање;		

		Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		

ПРЕДМЕТ: Допунска настава енглеског језика РАЗРЕД: Други

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученике да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писменом облику о темама из његовог непосредног окружења. Настава страних језика треба да: подстакне потребу за учењем страних језика; подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика; олакша разумевање других и различитих култура и традиција; стимулише машту, креативност и радозналост; подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:
Разумевање говора, разумевање писаног (илустрованог) текста, усмено изражавање, интера-кција, писмено изражавање, знања о језику.

Тема/Садржај	Начин Остаривања	Исход -постигнуће	Стандарди	Начин праћења	Напомена
ПОЗДРАВЉАЊЕ (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

	учења са непосредним	- упути једноставне честитке; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА (Интер)културни садржаји: Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања, представљања и размене основних личних података у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА (Интер)културни садржаји: Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непоредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ (Интер)културни садржаји: Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ЧЕСТИТАЊЕ (Интер)културни садржаји: Најзначајнији празници и начин обележавања /прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА (Интер)културни садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			

ПРЕДМЕТ: Математика РАЗРЕД: Други

Циљ наставе математике у основној школи јесте:

да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да доприносе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика.

Општи оперативни задаци су:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;

- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;

- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;

- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;

- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику; - да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;

- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;

- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;

- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;

- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;

- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;

- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика;

- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Посебни оперативни задаци:

Ученици треба да:

- савладају сабирање и одузимање до 100;

- схвате множење као сабирање једнаких сабирака, упознају и користе термине и знак множења;

- упознају операцију дељења, користе термине и знак дељења;

- упознају (на примерима) комутативност и асоцијативност рачунских операција (без употребе ових назива);

- уочавају својства нуле као сабирка, чиниоца и дељеника, а јединице као чиниоца и делиоца;

- савладају таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења (до аутоматизма);

- савладају множење и дељење у оквиру 100, упознају функцију заграде и редослед извођења рачунских операција;

- умеју да прочитају и запишу помоћу слова збир, разлику, производ и количник, као и да знају да одреде вредност израза са две операције;

- упознају употребу слова као ознаку за непознати број (односно, као замену за неки број) у најједноставнијим примерима сабирања и одузимања;

- умеју да решавају текстуалне задатке с једном и две рачунске операције, као и једначине с једном операцијом (на основу веза између компонената операције);

- схвате појам половине;

- уочавају и стичу одређену спретност у цртању праве и дужи као и разних кривих и изломљених линија;

- уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;

- упознају и примењују мере за дужину (м, дм, цм) и време (час, минут, дан, седмица, месец).

Организациони облици рада: фронтални, групни, рад у пару и индивидуални.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
БРОЈЕВИ Први део Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре И, В, Х, Л, Ц Други део Множење и дељење (таблично)	упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење еуџбеника,и др. - игролике активности и употреба едукативних апликација на интернету, - ослањање на постојеће искуство и знање ученика, који самостално откривају математичке правилности и изводе закључке, - слободан избор поступка рачунања	Математика -Комутативност и асоцијативност сабирања; Физичко васпитање -Игре са коришћењем вежби хватања, додавања, вођења и гађања	- одреди десетице најближе датом броју; - усмено сабира и одузима бројеве до 100; - користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; - примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; - усмено множи и дели у оквиру прве стотине; - израчуна вредност бројевног израза са највише две операције;	Иницијални тест, 5-минутна провера ,15-минутна провера, провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад...	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.51МА.2.1.2 1МА2.1..3. 1МА2.1.5. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.1.4.1. 1МА. 1.4.2. 1МА. 1.4.3 1МА.2.4.1 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.3. 1МА.3.4.1 1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.6. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2.	

Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца. Трећи део Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика , $1 \leq н \leq 10$, визуелно и	-моделовање проблема у математички запис, -решавање комбинаторних задатака, одређивања следећег члана низа, уочавање правила у делимично попуњеној табели, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације		- реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; - одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; - одреди делове (облика) дате величине; - изрази одређену суму новца преко различитих апоена; - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; - прикаже мањи број података у таблици и	5-минутна провера, 15-минутна провера, провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад, полугодишње тестирање...		

симболичко представљање.			стубичастим дијаграмом; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;			
ГЕОМЕТРИЈА Први део Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Други део Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи.	упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење еуџбеника,и др. - игролике активности и употреба едукативних апликација на интернету, - ослањање на постојеће искуство и знање ученика, који самостално откривају математичке правилности и изводе закључке,	Ликовна култура- Прав-крив Математика-цртање разних кривих и изломљених линија; Физичко васпитање-Прескакање танке вијаче у месту	- разликује дуж, полуправу и праву; - одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); - одреди обим геометријске фигуре; - нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; - уочи подударне фигуре на датом цртежу; - уочи симетричне фигуре; - допуни дати цртеж тако да добијена	5-минутна провера ,15-минутна провера, провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад... годишње тестирање...		

Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).	- слободан избор поступка рачунања, -моделовање проблема у математички запис, -решавање комбинаторних задатака, одређивања следећег члана низа, уочавање правила у делимично попуњеној табели, -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације		фигура буде симетрична у односу на дату праву;			
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ Мерење дужине стандардним мерним јединицама (м, дм, цм). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).	упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење еуџбеника,и др.	Математика - Мере за време: час, минут, дан, седмица-недеља, месец; Свет око нас- Мерење времена (појам сата и коришћење часовника)	- изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; - измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине - чита и запише време са часовника;			

	- игролике активности и употреба едукативних апликација на интернету, - ослањање на постојеће искуство и знање ученика, који самостално откривају математичке правилности и изводе закључке, - слободан избор поступка рачунања, -моделовање проблема у математички запис, -решавање комбинаторних задатака, одређивања следећег члана низа, уочавање правила у делимично попуњеној табели, -постављање ученика у		- користи јединице за време у једноставним ситуацијама			

	различите ситуације евалуације и самоевалуације					

ПРЕДМЕТ: Допунска настава математике РАЗРЕД: Други

Циљ наставе и учења допунске наставе Математике је да ученик, допуни и утврди знања и вештине, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Организациони облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару.

Тема	Садржај	Начин остаривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
ГЕОМЕТРИЈА	- Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Други део Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре.	Цртају се : -Дуж, права и полуправа -правоугаоник и квадрат пратећи линије квадратне мреже односно спајањем тачака на тачкастој мрежи.	– разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву	1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.4.	-Петоминутне провере знања -Контролна вежба -Рад на табли -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика

	Подударност фигура (интуитивно)				
БРОЈЕВИ	Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца.	-усмено сабирања и одузимања. -памћење таблице множења и дељења до 100.	– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. множи и дели 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5.	-Петоминутне провере знања -Контролна вежба -Рад на табли -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика

	Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика , $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.		једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;		
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (м, дм, цм). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).	-мерење и процењивање дужине објеката и растојања у непосредној околини. -цртање дужи задате дужине, -чита и записивање времена са часовника.	– изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – чита и запише време са часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијам	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.2. 1МА.1.4.3. 1МА.1.4.4.	-Петоминутне провере знања -Контролна вежба -Рад на табли -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика

ПРЕДМЕТ: Свет око нас РАЗРЕД: Други

Циљ наставе:

– формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;

– овладавање почетним техникама сазнајног процеса и почетним методама и техникама учења;

– подстицање дечјих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;

– подстицање и развијање истраживачких активности деце;

– подстицање уочавања узрочно-последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;

– описивање и симулирање неких појава и моделовање јед ноставних објеката у свом окружењу;

– слободно исказивање својих запажања и предвиђања и са-мостално решавање једноставних проблем-ситуација;

– развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;

– развијање одговорног односа према окружењу, интерес.

Општи оперативни задаци:

- развијање способности запажања осн овних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;

- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;

- развијање основних елемената логичког мишљења;

- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности;

- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;

- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;

- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;

- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и дограђивања;

- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживом развоју.

Посебни оперативни задаци:

- развијање техника сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;

- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;

- подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;

- подстицање и развијање истраживачких активности деце;

- подстицање уочавања узрочно-последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;

- описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу;

- слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем-ситуација;

- развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;

- развијање одговорног односа према окружењу, интересовања и спремности за његово очување.

Организациони облици рада:

Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару;

- организоване посете, шетње, излети, настава у природи, осмишљене екскурзије, зимовања и летовања ученика.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Други и ја Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Култура живљења**	дијалог између ученика и наставника - повратна информација - корелација међу темама и предметима - тематски дан - примена рачунара у настави - коришћење различитих извора знања - учење путем открића - ртешавање проблемских ситуација - упућивање ученикада траже одговоре на различите изворен(	Свет око нас - Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба Српски језик - Описивање биљака и животиња на основу посматрања; стварање заједничког и индивидуалног плана описа; Народна традиција - Упознавање живог света везаног за човека Свет око нас - Разноврсност животиња у мојој околини	- идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; - се понаша тако да уважава различитости других људи; - прихвати последице када прекрши правила понашања групе; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - разликује потребе од жеља на једноставним примерима из	Иницијални тест, 5-минутна провера ,15-минутна провера, провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад...	1COH.1.6.1. 1COH.1.6.2. 1COH.1.5.1. 1COH.1.5.2. 1COH. 2.6.1 1COH.3.4.1. 1COH.2.5..2 1COH.3.6.1. 1COH.3.5.1. 1COH.3.5.2. 1COH.1.1.1. 1COH.1.1.2. 1COH.1.1.3. 1COH.1.1.4. 1COH.1.1.5. 1COH.1.1.6 1COH.2.1.1. 1COH.2.1.2 1COH.2.1.3. 1COH.2.1.4 1COH.2.1.5. 1COH2.1.6. 1COH.3.1.1. 1COH.3.1.2.	

Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без	енциклопедије, интернет...) - шетња природом и уочавање, ослушкивање, сећање и закона лицнимприме рима ученици усвајају знања. - обилазак околине. тематски дан на тему,, Саобраћаја,, - обилазак насеља -обилазак раскрснице у свом месту - обилазак околине: - упознавање рељефа	-Народна традиција -Вода Свет око нас - Где све има воде (облици и својства) -Свет око нас -Разноврсност биљака у мојој околини Народна традиција -Сакупљање биљака и прављење хербаријума -Народна традиција-Записивање кратких прича о биљкама (расковник, дан и ноћ, ружа, дрен, бели лук, папрат...); Свет око нас	сопственог живота; - препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; - одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - одржава личну хигијену - руку, зуба и чулних органа; - примени правила културног и безбедног понашања у	5-минутна провера ,15-минутна провера , провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад... Полугодишњи тест.		

тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза. Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору. **Човек ствара** Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и	- река - језера у околини -упознавање своје традиције -Тематски данразницима - Божић, Нова година - примена рачунара у настави - коришћење различитих извора знања - учење путем открића - ртешавање проблемских ситуација - упућивање ученикада траже одговоре на различите изворен(енциклопедије, интернет...)	- Разноврсност биљака у мојој околини Народна традиција - Сакупљање биљака и прављење хербаријума Свет око нас - Значај биљака и животиња за човека Свет око нас - Правила понашања у групи (права и одговорности, обичаји, традиција) Српски језик - Епика; Музичка култура	саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; - безбедно поступа пре и током временских непогода; - истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; - пронађе нову намену коришћеним предметима; - наводи примере различитих облика кретања у окружењу;			

производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу. **Кретање и оријентација у простору и времену** Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива,	- шетња природом и уочавање, ослушкивање, сећање и такона личнимприме рима ученици усвајају знања. - обилазак околине. -примена рачунара у настави - коришћење различитих извора знања - учење путем открића - ртешавање проблемских ситуација - упућивање ученикада траже одговоре на различите изворен(енциклопедије , интернет...)	- Певање песама (традиционалне и уметничке нузике) Математика - Мере за време: час, минут, дан, седмица-недеља, месец; Свет око нас - Мерење времена (појам сата и коришћење часовника) Српски језик - Читање наглас и у себи са ограниченим временом и унапред постављеним захтевима Свет око нас - Мерење времена (појам	- одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; - измери растојање које тело пређе током свог кретања; - пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактери стичних објеката; - именује занимања људи у свом насељу са околином; - одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину;	5-минутна провера ,15-минутна провера , провере знања, усмено испитивање, групни тестови, индивидуални тестови, наставни листови, диктат, квиз,практични рад... Годишње тестирање.		

котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум,	- шетња природом и уочавање, ослушкивање, сећање и такона лицнимпримерима ученици усвајају знања. - обилазак околине. - прављење сата од картона - прављење разних предмета - експериментисање и учење на очигледним стварима - коришћење часовника и календара	сата и коришћење часовника)	- забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; - разликује облике рељефа у свом насељу и околини; - разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; - идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; - повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама: - разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; - разврста животиње из окружења на			

годишња доба. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена. **Разноврсност природе** Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и			основу начина живота и начина исхране; - наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; - штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; - разврста отпад на предвиђена места; - негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; - препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; - повеже промене у природи и активности људи			

њихови делови (извор, ток, корито, обала). Површинске воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства). Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске). Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи,			са годишњим добима; - изведе једноставне огледе пратећи упутства; - повеже резултате рада са уложеним трудом.			

месоједи и сваштоједи). Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште - неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у						

зависности од годишњих доба.						

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура РАЗРЕД: Други

Циљ наставе васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Општи оперативни задаци обухватају развијање ученичких способности за све ликовне елементе, за ликовни стваралачки рад, за естетске критеријуме, за визуелно запажање, за креативно мишљење, за оплемењивање, унапређење, еманципацију и културу. Обухватају оспособљавање ученика да се успешно служе средствима и техникама ликовног изражавања, мотивисање ученика за слободно ликовно изражавање и адекватно и активно учествовање у презентацији сопствених и радова својих другара.

Посебни оперативни задаци

Настава ликовне културе има задатак:

- да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја;
- ликовно-визуелни рад као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације;
- опажање, објашњавање и реконструкција појава и ситуација;
- оплемењивање животног и радног простора, контраст облика, карактер облика, коришћење материјала за рад, дејство светлости на карактер облика;
- навика лепог писања (ћириличка и латиничка палиографија)развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- развију навику лепог писања;
- развију осетљивост за лепо писање (ћириличка и латиничка палеографија).развијати смисао sa креативна решења и естетску процену;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;

- развијати моторичке способности ученика;
- опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве или ситуације;
- оспособљавање за превођење визуелне перцепције у ликовном раду и да уочавају ликовне вредности у вербалним описима, литералним текстовима и фотографијама.

Организациони облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ОБЛИЦИ Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика). **СПОРАЗУМЕВАЊЕ** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	- планирање; -организовање; - објашњавање; - усмеравање; - мотивисање; - саветовање; - помагање; - контрола; - повезивање наставних садржаја; -процењивање; - кориговање;	Свет око нас-Кретање у простору и времену (промена положаја у току времена) Ликовна култура-Кретање више облика у простору, кретање једног облика у простору. Народна традиција - Осветљење Ликовна култура-Природна и вештачка светлост Свет око нас Светлост –Сенка Српски језик - Драма (јунак,	- користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; - користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела;	Естетско процењивање и оцењивање дечјих радова, усмено испитивање, однос према задацим, обавезама, активност на часу, разговор, праћење напредовања вештине кроз задатке. -Праћење и вредновање ученика је континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу сањиховим стваралачким радом и креативношћу, у циљу осамостављивања -у трагању различитих извора сазнања, проширивања и продубљивања умења		

ЛИКОВНЕ ИГРЕ Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта). **ПРОСТОР** Простор (обликовање простора - школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).		радња, сукоб, дијалог; позорница, глумац Ликовна култура- Израда маски, костима и сцене Музичка култура Класична музика Српски језик- Усвајање латинице-читање и писање у другом полугодишту Математика- цртање разних кривих и изломљених линија; Мерење дужи помоћу метра, дециметра и центиметра; Ликовна култура- Природни и вештачки облици Физичко васпитање- Прескакање танке вијаче у месту Математика – облици	- идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; - изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	и вештина. на часовима вежбања вршиће се естетска анализа, процењивање, вредновање и оцењивање ученичких радова		

		Свет око нас-Комбиновање материјала и прављење нових целина Од играчке до рачунара	- повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - пружи основне информације о одабраном музеју; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.			

ПРЕДМЕТ: Музичка култура РАЗРЕД: Други

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Посебни оперативни задаци:

- На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје.
- Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве.
- Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима.

Организациони облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	-ПЕВАЊЕ ПЕСАМА - изражајно читање текста песме и изражајно певање песме, понекад и демонстрирање, (учитељ), ученици са учитељем певају песму по строфама, певање песме уцелини,изражајно певање песме без пратње); -надпевавање по групама;	Српски језик, ликовна култура, свет око нас, пројектна настава	- Објасни својим речима Утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; -разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима;	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Певање бројалица и песама по слуху Извођење одговарајуће пратње уз песму (руке,тело) -Свирање по слуху		

	-ИЗВОЂЕЊЕ БРОЈАЛИЦЕ - учитељ изводи бројалицу у целини, затим по деловима, ученици са учитељом изводе бројалицу по деловима, затим је спајају у целину, могу је пратити штапићима, звечкама, конзервама; МУЗИЧКА ИГРА -ученици прате и изводе упутства учитеља;		- издвоји основне музичке изражајне елементе; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне	-Певање и извођење музичких игара уз извођење свирањем музичких инструмената		

			аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама – модела и једноставних наменских песама са бојама; - повезује ритам саграфичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; направи дечје ритмичке инструменте; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - осмисли одговорна музичко питање; - осмисли једноставну			

			мелодију на краћи задати текст; - према литерарном садржају изабере од понуђених одговарајући музички садржај; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих			
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	СВИРАЊЕ НА НАПРАВЉЕНИМ МУЗИЧКИМ ИНСТРУМЕНТИМА (штапићи,,звечке, конзерве....): који могу да се прилагоде теми-ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Место извођења: учионица	Свет око нас-Јесен, Зима, Пролеће, Празници Физичко и здравствено васпитање: Иде маца око тебе, Ко пре до мене, Разбрајалице за игрунаставни садржаји	изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове			

			песама – модела и једноставних наменских песама са бојама; - повезује ритам саграфичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; направи дечје ритмичке инструменте; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - осмисли одговорна музичко питање; - осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; - према литерарном садржају изабере од понуђених			

			одговарајући музички садржај; -поштује договорена правила понашањапри слушању и извођењу музике;			
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Музички бонтон. Израда дечјих ритмичких Инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст.	Ликовна култура - Грађење слободних облика спајањем готових предмета Физичко васпитање Народне игре Српски језик-наставни садржаји који могу да се прилагоде теми	- повезује ритам са графичким приказом; -објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; направи дечје ритмичке инструменте; - осмисли покрете уз музику; -осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; -осмисли одговорна музичко питање; -осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;			

			-према литерарном садржају изабере од понуђених одговарајући музички садржај; -поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике;			

ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање РАЗРЕД: Други

Циљ наставе физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Општи оперативни задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;

- развој и усавршавање моторичких способности;

- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;

- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;

- формирање морално-вољних квалитета личности;

- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;

- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Посебни оперативни задаци:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;

- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;

- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;

- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;

- формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање";

- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

Организациони облици рада: Фронтални облик рада, Групни облик рада, Рад у пару, Индивидуални облик рада, Рад са допунским вежбама, Полигон препрека.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		Математика: геометрија,бројеви, мерење и мере Српски језик:Вођени и слободн иразговор.Говорни предлошци.Усмена порука.Разговорне, ситуационе и језичке игре. Свет око нас: Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода,спавање и потреба за тоалетом).Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана,лична хигијена, рад, одмор.Кретање и сналажење у простору у односу напросторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временскеодреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после,	- примени једноставне, двоставне, опште припремене вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, једноставна природна и изведена кретања; -комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела;	У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе Физичког и здравственог васпитања, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује: - Ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата: вежбање у адекватној спортској опреми; активно учествује на часовима физичког и здравственог васпитања;		

		јуче, данас, сутра, прекјуче, Музичка култура:Изговор бројалице у ритму уз покрет –пљескање, пуцкетање прстима, корачање,дланом о надланицу, ударом о клупу.Звучне ономатопеје и илустрације. дисање – правилан начин певања.Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица.Певање песама по слуху различитог садржајаи карактера.Певање песама уз покрет – песме уз игру инародне песме.Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. држање тела	-успостави правилно држање тела; - правилно дише током вежбања; - изведе кретања,вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности Током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује	вежбање и играње у слободно време.Приказ једног комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита. - Постигнућа у моторичким вештинама. - Индивидуални напредак ученика Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави. Праћење вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог		

			правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;	индивидуалног напретк		
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	**Ходање и трчање** **Скакања и прескакања** **Бацања и хватања** **Пужења, вишења,упори и пењања** **Вежбе на тлу** **Вежбе равнотеже** **Вежбе са реквизитима** **Плес и ритмика** **Полигони** 1. Ходање и трчање Ходање кратким корацима, дугим корацима, у различитом ритму, ходање са опружањем стајне ноге, ходање са реквизитом, ходање	**Математика: (геометрија)** Геометријске фигуре: круг,правоугаоник, квадрат и троугао Права, крива и изломљена линија.Затворена и отворена линија.Тачка и линија. Дуж.**(бројеви**) Бројање, писање и читање бројева.Редни бројеви.(**мерење и мере)**Мерење дужине нестандардним јединицама мере. **Српски језик:(језичка култура**) Вођени и слободни разговор.Говорни предлошци.Усмена порука.Разговорне, ситуационе и језичке игре. **Свет око нас:(ја и други**) Основна осећања (радост, страх, туга и бес).Основне животне потребе (дисање,	- примени једноставне, двоставне, опште припремене вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, једноставна природна и изведена кретања; -комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата: -вежбање у адекватној спортској опреми; -активно учествује на часовима физичког и		

	са променом правца и смера. 2. Скакања и прескакања Поскоци у месту: суножним одскоком и суножним доскоком са опружањем тела, лево–десно,напред–назад, у доскок разножно и поново суножно; са вијачом (са међупоскоком и без међупоскока);једноножним одскоком и доскоком на једну ногу, саопружањем тела, лево–десно, напред–назад. Скок суножним одскоком пруженим телом са окретом за 90° и суножним доскоком. Суножно наскок на повишену површину (до висине шведске клупе), на наслагане струњаче или горњу површину шведског сандука. Скокови удаљ: повезати залет од неколико трчећих корака са једноножним	храна,вода,спавање и потреба за тоалетом). **(здравље и безбедност)**Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана,лична хигијена, рад, одмор.(**орјентација упростору и времену**)Кретање и сналажење у простору у односу напросторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте.Сналажење у времену у односу на временскеодреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, **Музичка култура:** **(извођење музике)** Изговор бројалице у ритму уз покрет –пљескање, пуцкетање прстима, корачање,дланом о надланицу, ударом о клупу.Звучне ономатопеје и илустрације.Држање тела и дисање – правилан начинпевања.Правилна дикција – изговарање брзалица ибројалица.Певање песама по слуху различитог садржаји карактера.Певање песама уз покрет – песме уз игру инародне песме.(**музичко стваралаштво)**Креирање сопствених покрета уз	различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела; -успостави правилно држање тела; - правилно дише током вежбања; - изведе кретања,вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према	здравственог васпитања; -вежбање и играње у слободно време. Приказ једног комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита. Постигнућа у моторичким вештинама. Индивидуални напредак ученика		

	одскоком са обележеног простора (шира површина, или линије) и доскок на меку површину (струњача за скок увис, песак).	музику којасе изводи или слуша.**Место извођења**: Фискултурна сала, школско двориште, учионица	објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - уочава улогу делова тела у вежбању; - уочи промене у расту код себе и других; - препозна сопствено болесно стање код себе и других и не			

			вежба када је болестан; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - наведе врсте намирница у исхрани; - препознаје везу вежбања и уноса воде; - повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања -вреднују успех у вежбању			

ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	**Култура вежбања и играња** **Здравствено васпитање**	**Математика:** **(геометрија)** Геометријске фигуре: круг,правоугаоник, квадрат и троугао Права, крива и изломљена линија.Затворена и отворена линија.Тачка и линија. Дуж. **(бројеви)** Бројање, писање и читање бројева.Редни бројеви. **(мерење и мере)** Мерење дужине нестандардним јединицама мере. **Српски језик:** **(језичка култура)** Вођени и слободни разговор.Говорни предлошци.Усмена порука.Разговорне, ситуационе и језичке игре**Свет око нас:** **(ја и други)** Основна осећања (радост, страх, туга и бес).Основне	поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; -поштује правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; -уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - уочава улогу делова тела у	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата: - вежбање у адекватној спортској опреми; - активно учествује на часовима физичког и здравственог васпитања; - вежбање и играње у слободно време. Приказ једног комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита.		

		животне потребе (дисање, храна,вода,спавање и потреба за тоалетом). **(здравље и безбедност)** Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана,лична хигијена, рад, одмор. (**орјентација у простору и времену**) Кретање и сналажење у простору у односу напросторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте.Сналажење у времену у односу на временскеодреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, **Музичка култура:** **(извођење музике)** Изговор бројалице у ритмууз покрет –пљескање, пуцкетање прстима, корачање,дланом о надланицу, ударом о клупу.Звучне ономатопеје и илустрације.Држање тела и дисање – правилан начинпевања.Правилна дикција – изговарање брзалица	вежбању; - уочи промене у расту код себе и других; - препозна сопствено болесно стање код себе и других и не вежба када је болестан; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - наведе врсте намирница у исхрани; - препознаје везу вежбања и уноса воде; - повеже ходање и трчање са	Постигнућа у моторичким вештинама. Индивидуални напредак ученика		

		ибројалица.Певање песама по слуху различитог садржајаи карактера.Певање песама уз покрет – песме уз игру инародне песме. (**музичко стваралаштво)** Креирање сопствених покрета уз музику којасе изводи или слуша.	позитивним утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања -вреднују успех у вежбању			

ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање РАЗРЕД: Други

Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Општи оперативни задаци: вештина за живот у демократском друштву

Посебни оперативни задаци:

- Развијање способности комуникације , изражавање мишљења и аргументовање ставова, знања о техникама тимског рада, као и способности и спремности за живот у демократском друштву;
- Развијање способности комунокације, изражавање мисљења и аргументовање ставова, знања о техникама тимског рада, знања о улози грађна у креирању политичких мера;
- Стицање вештина за препознавање осећања и потреба, адаптацију на различите ситуације и правилно реаговање у конфликтним ситуацијама, као и прихватање различитости.

Организациони облици рада: индивидуални, групни, фронтални, рад у пару,

-организоване посете, шетње, излети, настава у природи, осмишљене екскурзије, зимовања и летовања ученика.

Годишњи фонд часова: 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у различитим групама	-дијалог између ученика и наставника - повратна информација -корелација међу темама и предметима - тематски дан - примена рачунара у	Свет око нас:Ја и други, Породични дом, школа . Српски језик:Разговорне,ситуа ционе и језичке игре. Сценска инпровизација. Вођени и слободни разговор. Музичка култура: Кад си срећан. Ликовна култура:Ликовна	-разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; - успоставља, гради и чува успешне односе	начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како аргументује, евалуира, документује суквалитет постављених питања,		

	настави - коришћење различитих извора знања - учење путем открића - решавање проблемских ситуација - упућивање ученикада траже одговоре на различите изворен (енциклопедије, интернет...) - тематски дан -радионица	култура и окружење. Односи у видном пољу	са члановима групе којој припада; - искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; - препозна и уважи осећања и потребе других; - наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима;	-способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, -разликују чињенице од интерпретације, -изведе закључак, -прихвати другачије мишљење, -примени научено, -предвиде последице, - дају креативна решења		
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл.Промоција акција на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл.,прављење постера или паноа.Вредновање акције – чиме смо	Свет око нас: Породични дом, школа Српски језик:Разговорне,ситуа ционе и језичке игре.Сценска инпровизација. Вођени и слободни разговор. Музичка култура: Другарство Физичко васпитање: Бацања и хватање	- прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; - препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;			

	задовољни, шта је могло бити		- се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; - наводи примере међусобне повезаности права и одговорности - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.			
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно Место	Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл.Промоција акција нивоу школе – приказивање	Српски језик: Вођени и слободни разговор. Разговорне,ситуационе и језичке игре. Сценска инпровизација Ликовна култура и окружење. Односи у видном пољу	- представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; - се понаша у складу са			

	другим одељењима, родитељима и сл.,прављење постера или паноа.Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље		Правилником о безбедности ученика; - наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; - сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи - разликује ненасилну од насилне			

			комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; - саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; - даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу			

ПРЕДМЕТ: Верска настава РАЗРЕД: Други

Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.

Циљ: Циљ Верске наставе, као изборног предмета, у оквиру основног образовања и васпитања јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и верских заједница које живе и делају на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
I – УВОД 1. Ми смо Црква – уводни час · Упознавање са садржајем програма и начином рада	-дијалошка -демонстративна -разговор		Когнитивни аспект: · моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе;	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем		

			· моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. Афективни аспект: · желети да активно учествује на часовима верске наставе	ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		
II – МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ 2.Крштењем постајемо чланови Цркве 3.Црква – заједница 4.Храм – местоокупљања заједнице 5. Литургија – догађај Цркве 6.Заједница радости · Икона Христовог Крштења · Библијска прича о Ноју – Нојева барка – брод спасења · Народна приповетка „Седам прутова“ · Слике различитих	-дијалошка -демонстративна -разговор -текстуална -методе активне наставе	Техничко и информатичко образовање(цртан и филмови)	Когнитивни аспект: • знати да се Крштењем постаје члан Цркве • знати да је Црква заједница потпуно другачија од свих • знати да је Црква заједница са Богом • разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо)	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање		·

православних храмова (спољашњи и унутрашњи изглед) · Новозаветно сведочанство о Свадби царевог сина (препричано и прилагођено)			• на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови • моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве • знати да у Литургији учесвује само онај ко је крштен и ко то жели Афективни аспект: • желети да посети храм и боље упозна основна обележја православних храмова	· писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		
3.ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ 7. Народ Божји, различите службе 8. Литургијске службе: Епископ, свештеник и ђакон 9. Многе службе, једна Црква 10.Епископ – слика Христова на Литургији 11.Ко су монаси? · Садржаји који се односе на разне	-дијалошка -демонстративна -разговор -текстуална	Израда паноа са манастирима-корелација са ликовном културом	Когнитивни аспект: • препознати и именовати основне службе које постоје на Литургији • знати да свако у Цркви има своју службу • уочити међусобну повезаност службе у Цркви	· проценьивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање		

службе људи у свету · Прича „Отац управља бродом“ · Садржаји који се односе на службе у цркви(примери светитеља и њихових служби (епископи: Св. Сава, Св. Никола...;Св. ава Јустин; Св.СерафимСаровски; Св. архиђакон Стефан, Св.ђакон Авакум;народ: Св. Петка, Св. Димитрије, Св.Ђорђе) · Разне илустрације епископа, свештеника, ђакона			• уочити од коликог је значаја за неку заједницу окупљање свих њених чланова • уочити да је и он сам важан и посебан у животу Цркве • моћи да објасни службу Епископа у Цркви • моћи да увиди сличност службе Епископа са првосвештеником Христом • уочити да Епископ предводи молитву Цркве • моћи да објасни ко су монаси и шта су манастири Афективни аспект: • ученик ће бити подстакнут да размишља о својој служби у Цркви	ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		
IV – ЖИВОТ У ЦРКВИ – ЛЕПОТА ПРАЗНИКА 12. Пресвета Богородица – мајка	-дијалошка -демонстративна -разговор -текстуална -илустративна	Израда честитки -корелација са ликовном културом и српским језиком	Когнитивни аспект: • уочити разлог нашег великог	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних		употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.

Христова 13.Божић – Христос се роди! 14. Богојављење – Христос је Син Божји 15. Свети Сава и Свети Симеон · Пресвета Богородица – Ваведење и Благовести · Богородичини празници · Молитва „Богородице Дјево“ · Рођење Христово Прича „ Мали Данило сведок Христовог рођења“ · Божићна песма: „Витлејеме славни граде“ · Крштење Христово · Казивање о Светом Сави и Светом Симеону Песме Св. Владике Николаја: Брижни син (о Св. Сави и Св. Симеону) и Хиландар		-Техничко и информатичко образовање(цртан и филмови)	поштовања према Богородици • знати да је Богородица много волела Бога и желела да му служи и да много воли нас • уочити да Богородицу сматрамо светијом од свих светих • знати молитву Богородице Дјево • усвојити текст и мелодију песме „Витлејеме славни граде“ • знати да се приликом Крштења Христовог, Бог открива као Света Тројица • знати да је Свети Сава наш први Архиепископ • знати ко је подигао манастир Хиландар Афективни аспект: • пожелети да радо учествује у	евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		· Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. · У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких

			прослављању празника • пожелети да стваралачки (кроз песму, молитву, цртеж), искаже своју љубав и поштовање према Богородици			активности у наставном процесу. · Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
V – ТРПЕЗА ГОСПОДЊА 16. Литургија наш дар Богу 17. Литургијски предмети 18. Причешће - храна за живот вечни 19. Слава у мојој породици ·Прича о Литургијским даровима: вину и хлебу ·Слике литургијских	-дијалошка -демонстративна -разговор -текстуална	Фотографија славе-корелација са народном традицијом-обичаји за славу Техничко и информатичко образовање(цртан и филмови)-	Когнитивни аспект: •моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе Богу • уочити да су дарови које приносимо Богу, свет у малом • моћи на елементарном нивоу да препозна и именује	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање		Оквирни број часова по темама Увод – 1 Моје место у Цркви – 6 Литургијске службе – 6 Живот у Цркви – лепота празника – 6 Трпеза Господња – 5 Света Литургија – прослава Васкрсења – 5 Икона – прозор у вечност – 5

предмета: Путир, кашичица, дискос, звездица, кадионица... ·Слике славе			литургијске предмете • уочити да је заједничка трпеза израз љубави • знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве • моћи да уочи разлику између Светог Причешћа и друге хране • уочити сличности елемената Литургије и славе Афективни аспект: • код ученика ће се развити жеља да учествује у Литургији	ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		· Евалуација – 1+1
VI – СВЕТА ЛИТУРГИЈА – ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА 20. Христос је са нама у Литургији 21. Причешће у мом животу 22.Празнујемо Васкрсење	-дијалошка -демонстративна -разговор -текстуална	Израда честитки, шарање васкршњих јаја, израда паноа итд-корелација са ликовном културом,народном традицијом -Техничко и информатичко	Когнитивни аспект: • препознати значај празновања Васкрса • проширити своја знања о Христовом Васкрсењу	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем		

Христово 23. Христово Васкрсење – наше васкрсење · Причешће, храна љубави – прича из књиге «Мали анђео», Невена Витошевић · „Корица хлеба“ (Из житија Св. Онуфрија) ·„ Божије старање“(о томе како је у сиромашном манастиру аве Теодосија понестало хлеба и вина, а ава се уздао у Божју помоћ. И Бог се постарао да монаси добију све што је потребно за причешће		образовање(цртан и филмови)	• уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа • знати да је Христос увек са нама Афективни аспект: • исказати свој доживљај Христовог Васкрсења кроз самостални креативни израз	ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		
VII ИКОНА - ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ 24.Православни храм 25. Икона - прозор у Царство Божје 26. Буди и ти иконописац	-дијалошка -демонстративна -разговор -текстуална	Израда икона-корелација са ликовном културом	Когнитивни аспект: • знати да набројиосновне делове храма • уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и		

27. Царство Божје у светим ·основни делови храма ·иконе Господа, Богородице, празника, светитеља ·прилагођена и препричана житија светих			• знати да објасни ко су светитељи • испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славимо • уочити да постоје светитељи и у данашње време • сазнати о неким светитељима новијег доба Афективни аспект: • бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама • бити подстакнут да воли природу и друге људе • бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје	испитаивањем ставова Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		

ПРЕДМЕТ: Дигитални свет РАЗРЕД: Други

Циљ: Развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

Општи оперативни задаци:

- ученици треба да користе школску платформу за онлајн учење и самостално користи дигиталне уџбенике за учење;
- да ученици овладавају компетенцијама као што су комуникација, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња и компетенција за целоживотно учење;
- да ученици овладавају разноврсним техникама практичних и теоријских проблема, развијају алгорирамске начине размишњања;
- да ученици организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја.

Посебни оперативни задаци:

- Одговорно учешће у демократском друштву,развијање естетичка компетенција и комуникације,
- Одговоран однос према околини,
- Одговоран однос према здрављу,
- Предузимљивост и оријентација ка предузетништву,
- Рад с подацима и информацијама,
- Решавање проблема,
- Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

Организациони облици рада: фронтални, групни, рад у пару и индивидуални.

Годињи фонд часова: 36

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Дигитално друштво - Учење путем школске платформе за онлајн учење; - Учење уз помоћ дигиталних уџбеника; - Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја; - Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.	Наведене исходе потребно је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика. Наставник треба да реализује наставу у кабинету за информатику и омогући ученицима да користе рачунаре на начин који директно доприноси остваривању дефинисаних исхода учења. Препорука је да два ученика користе један рачунар како би се развило вршњачко учење, делила	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Математика (**рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Свет око нас** (истраживање на интернету и читање информативних и рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Ликовна култура Споразумевање (**истраживање на интернету садржаја,	– упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Евалуације; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Системати-зације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима;		

	одговорност и развијао тимски рад (уз уважавање искуства ученика са коришћењем дигиталних уређаја). Наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика.	рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Музичка култура – Слушање музике (**истраживање на интернету садржаја, рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Грађанско васпитање: Права потрошача (**истраживање на интернету садржаја од значаја за потрошаче.Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на	материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет.	- Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка.		

		рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				
Безбедно коришћење дигиталних уређаја - Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; - Понашање на интернету – интернет бонтон; - Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја; - Примерена реакција у	-	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Математика (**рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Свет око нас** (истраживање на интернету и читање информативних и	– упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију;	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Евалуације; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду;		

случају контакта са непримере-ним дигита-лним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхва-тљив начин; - Организација времена и услова за рад при онлајн учењу; - Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.		рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Ликовна култура** **Споразумевање (**истраживање на интернету садржаја, рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Музичка култура** **Слушање музике (**истраживање на интернету садржаја, рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Грађанско васпитање: Права потрошача (**истраживање на интернету садржаја од значаја за потрошаче.Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Пројектна настава** (правилно рукује	– својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет.	-Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка.		

		ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				
Алгоритамски начин размишљања - Разлагање проблема на мање целине; - Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема;		**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Математика (**рад на дигиталним уџбеницима; израда	– разлагање проблема на мање целине; – осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема; – креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику.	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Евалуације; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења;		

- Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику; - Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен; - Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику; - Уочавање и исправљање грешака у програму.		задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Свет око нас** (истраживање на интернету и читање информативних текстова, рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Ликовна култура Споразумевање (**истраживање на интернету садржаја, рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Музичка култура Слушање музике (**истраживање на интернету садржаја, рад на дигиталним уџбеницима; израда задататака у гугл учионици уз примену веб алата); **Грађанско васпитање: Права потрошача (**истраживање на интернету садржаја	– анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен; – управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику; – уочавање и исправљање грешака у програму.	-Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредка.		

		од значаја за потрошаче.Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

ПРЕДМЕТ: Српски језик РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Оперативни задаци:

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченице (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилскекарактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање,описивање, извештавање);
- постепено упознавање методологије израде писменог састав

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЈЕЗИК • Граматика	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, текстуална, истраживачки задаци, писани радови	Природа и друштво:	-разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима;	-Иницијални тест - Формативно праћење ученикових постигнућа -Контролне вежбе	1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.2. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.1.3.3.	

- Именице: заједничке и властите; род и број именица. - Глаголи: радња, стање, збивање; разликовање облика за садашњост, прошлост и будућност; лица и броја глагола; потврдни и одрични облик глагола. - Придеви: род и број; описни и присвојни придеви. - Реченица: појам; врсте реченица по значењу; предикат и субјекат; речи које означавају место, време и начин вршења радње; потврдни и одрични облик реченице. - Уочавање управног говора у тексту. - Речи које значе нешто умањено и увећано. - Речи истог облика, а различитог значења. - Речи различитог облика, а истог или сличног значења. • Правопис Употреба великог слова у писању имена народа, вишечланих географских имена, празника, наслова књига, часописа и новина. Писање датума. Писање назива улица. Писање бројева словима.	-Кроз усмена и писана вежбања која су саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања. -У концентричним круговима и континуираним низовима ученици граматичке садржаје уче поступно и селективно у складу са узрастом. -У свакој погодној прилици знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, чиме се оно уздиже од препознавања и репродукције на нивое умења и практичне примене. -Правопис се савлађује путем честих, разноврсних и различитих облика писмених вежби- правописних и стилских. - Нове наставне јединице обрађиваће се коришћењем погодног полазног текста на коме се увиђа и објашњава одговарајућа језичка појава (крађи уметнички, научно-популарни и публицист. текстови и примери из писмених радова ученика);	Природа – човек – друштво (Мој завичај); Жива и нежива природа (Животне заједнице, Промене материјала и објеката); Материјали (Својства материјала и њихова употреба) Људске делатности (Становништво нашег краја, Село-град, Саобраћајнице у окружењу) Ликовна култура: Одабирање случајно добијених односа по личном избору ученика Математика:	-одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; -примењује основна правописна правила;	-Писмени задатак - Израда плаката, шема, мапа ума - Домаћи задаци - Усмена и писмена продукција -Диктат -Квиз -Учешће у групном раду, индивидуалном раду или раду у пару	1СЈ.1.3.4. 1СЈ.2.4.1. 1СЈ.2.4.2. 1СЈ.2.4.3. 1СЈ.2.4.4. 1СЈ.2.4.5. 1СЈ 2.4.6. 1СЈ.2.4.8.	

Писање речце НЕ уз глаголе, придеве и именице. Писање речце ЛИ. Азбука и абецеда. Писање сугласника ј - између самогласника и - о / о - и; Писање скраћеница типа: бр., уч., стр., год. и скраћенице за мере. • Ортоепија Правилно изговарање гласова Ч, Ћ, Џ, Ђ и Х. Интонација реченице: тон и јачина гласа у изговарању реченице; истицање речи у реченици (реченични акценат); интонационо подешавање гласа у изговарању обавештајне, упитне, узвичне и заповедне реченице; значај брзине и паузе у говору.	илустровањем и графичким представљањем језичких појмова и њихових односа. -Програмски садржаји из акцентологије обрађиваће се сталним вежбањем, уз коришћење аудио снимака како би се ученици навикавали да чују правилно акцентовану реч. -Поједине језичке вежбе биће предмет ученичких домаћих задатака.	Бројеви - правилно писање и изговор				
КЊИЖЕВНОСТ • Лектира Лирика Епика Драма Допунски избор(2-4 дела за обраду по избору наставника)	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, текстуална, истраживачки задаци, писани радови - Кроз прилагођавање текстова конкретним наставним потребама - Кроз прилагођавање читања врсти текста, повезивање и	Грађанско васпитање: Пријатељство и моралне дилеме у вези с тим Ликовна култура:	-чита са разумевањем различите текстове; -опише свој доживљај прочитаних књижевних дела;	- Формативно праћење ученикових постигнућа -Контролне вежбе -Писмени задатак - Израда плаката, шема, мапа ума - Домаћи задаци - Усмена и писмена продукција	1СЈ.1.5.1. 1СЈ.1.5.2. 1СЈ.1.5.3. 1СЈ.1.5.4 1СЈ.2.5.4. 1СЈ.2.5.1. 1СЈ.2.5.2. 1СЈ.2.5.3. 1СЈ.2.5.4. 1СЈ.2.5.5.	

Научно - популарни и информативни текстови • Читање текста Усмерено/истраживачко читање у функцији продубљивања доживљаја текста и непосредне припреме за његово тумачење. Читање одломака из текста ради доказивања/образлагања сопствених ставова. • Тумачење текста Слободно и спонтано саопштавање личног доживљаја и првих утисака о прочитаном тексту. Запажање и образлагање основне предметности прочитаног текста (осећања, песничке слике, фабула, радња, информација). Тумачење књижевних ликова. Откривање и слободно образлагање порука књижевноуметничког текста. • Књижевни појмови Лирика Ритам; наглашени и ненаглашени слогови; рима. Песничка слика као саставни	груписање са одговарајућим садржајима из других предметних подручја-граматике, правописа, језичке културе и сл.). - Кроз допунски избор текстова у складу са наставним потребама и интересовањима конкретног ђачког колектива са којим се остварује програм. - Ученике навикавати на то да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова према произвољним оценама и закључцима. - Решавањем проблемских питања која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. На тај начин стимулисаће се ученичка радозналост, свесна активност и истраживачка делатност. - Књижевне појмове ученици ће упознавати уз обраду	Ликовне поруке као могућност споразумевања Музичка култура: Певање песама по слуху Ликовна култура: Цртање илустрација Природа и друштво: Веза живе и неживе природе (Промене које настају при загревању воде и ваздуха) Физичко васпитање: Атлетика и ритмичка гимнастика Природа и друштво: Људска занимања Музичка култура:	-изнесе своје мишљење о тексту; -разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; -одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; -именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; -уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); -разуме пренесено значење пословице и басне и	- Диктат -Квиз -*Учешће у групном раду, индивидуалном раду или раду у пару*	1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2.	

чинилац композиције лирске песме. Поређење - препознавање стилског средства. Породичне народне лирске песме, шаљива песма, родољубива песма - основна обележја. Епика Фабула. Књижевни лик; односи међу ликовима. Пишчев говор и говор ликова. Народна и ауторска бајка - препознавање. Драма Радња у драми. Развој драмског сукоба. Драмски лик и глумац. Сценски простор - на нивоу препозн. •Функционални појмови Подстицање ученика да схватају и усвајају следеће појмове: слично, различито, супротно, изражајно; запажање, понашање, поступак, убедљиво, неочекивано; сналажљивост, радозналост.	одговарајућих текстова и помоћу осврта на претходно читалачко искуство. - Функционални појмови се не обрађују посебно, већ се у току наставе указује на њихова примењена значења. Ученици их спонтано усвајају у процесу рада.	Ритам у композицијама Ликовна култура: Цртање и илустрација	њихову поучност; -разуме идеје књижевног дела; -уочи основне одлике народне бајке; разликује народну од ауторске бајке; -представи главне особине јунака; -уочи основне одлике народне епске песме; -уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; -разликује опис од приповедања у књижевномделу; -покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту;			

			- уочи хумор у књижевном делу			
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА •Основни облици писменог и усменог изражавања: - Препричавање садржине текстова, играних и анимираних филмова, позоришних представа, радијских и телевизијских емисија за децу - детаљно (опширно) и сажето препричавање по заједничком и самостално сачињеном плану за препричавање. - Причање о доживљајима и догађајима, стварним и измишљеним. Причање према слици са целовитим догађајем. Причање по задатим речима. Настављање приче подстакнуто датим почетком. - Описивање људи и природе. - Извештавање - сажето информисање о себи (кратка аутобиографија). •Усмена и писмена вежбања: Ортоепске вежбе: увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова; слушање	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, текстуална, истраживачки задаци, писани радови - Кроз правилну артикулацију свих гласова и графички узорну употребу писма, напуштање локалног говора и навикавање на стандардни књижевни језик у говору, читању и писању, оспособљавање за слободно препричавање, причање и описивање, и уз функционалну примену усвојених и правописних правила, разноврсна усмена и писмена вежбања која имају за циљ богаћење ученичког речника, сигурно овладавање реченицом као основном говорном категоријом и указивање на стилске вредности употребе језика у говору и писању. - Преко бројних и разноврсних облика усмених и писмених језичких испољавања ученика: језичке игре, вежбе, задаци, тестови и сл. (ученика оспособити да самостално, убедљиво и допадљиво описује оне	Природа и друштво: Природа, човек и друштво (Облици рељефа у окружењу, Животне заједнице); Кретање у простору и времену (Различити облици кретања и њихове основне карактеристике, Оријентација у простору, Временске одреднице) Ликовна култура: Орнаментика; Музичка култура: Певање песама; Природа и друштво:	-чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; -изражајно рецитује песму и чита прозни текст; -изводи драмске текстове; јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; -споји више реченица у крађу и дужу целину; препричава, прича и описује и на сажет и на	Говорне и писане вежбе (пичање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе, лексичке и семантичке вежбе, решавање ребуса, загонетки) Писмени задатак	1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.3. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.6. 1СЈ.1.2.7. 1СЈ.1.2.8. 1СЈ.2.2.1. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.5. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.2.2.9. 1СЈ.2.3.1. 1СЈ.2.3.3. 1СЈ.2.3.4. 1СЈ.2.3.6. 1СЈ.2.3.7. 1СЈ.2.3.8. 1СЈ.2.3.9. 1СЈ.2.3.10. 1СЈ.2.3.11. 1СЈ.3.2.2. 1СЈ.3.2.5. 1СЈ.3.2.6.	

звучних записа, снимање читања, анализа снимка и одговарајуће вредновање. Ортографске вежбе: преписивање текста са ћирилице на латиницу. Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила. Преписивање текста са датим задатком. Диктати: са допуњавањем, аутодиктат, изборни диктат, контролни диктат. Лексичке и семантичке вежбе: основно и пренесено/фигуративно значење речи, грађење речи - формирање породица речи; изналажење синонима и антонима, уочавање семантичке функције акцента; некњижевне речи и њихова замена језичким стандардом. Синтаксичке и стилске вежбе: допуњавање исказа различитим могућностима у складу са понуђеном говорном ситуацијом, проширивање и сажимање реченице. Два писмена задатка - један у првом и један у другом полугодишту.	животне појаве које језичким описом (дескрипцијом) постају најпрепознатљивије (предмети, биљке, животиње, људи, пејзаж, ентеријер и др.). - Препричавање обухвата разноврсние садржаје (не само текстове, и не само оне из читанки, већ и из других медијских области (штампа, позориште, филм, радио, телевизија и сл.). Препричавају се они садржаји који су претходно протумачени /анализирани или о којима се са ученицима водио разговор. - Усмена и писмена вежбања, се планирају у склопу основних облика језичког изражавања (препричавање, причање, описивање) или одговарајућих програмских садржаја осталих предметних подручја (читање и тумачење текста, граматика и правопис, основе читања и писања).	Жива и нежива природа/ карактеристичан биљни и животињски свет; Занимања људи, Човек и друштво (Мој завичај)	опширан начин; -извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; -варира језички израз; попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; - разликује формални од неформалног говора (комуникације); -учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.			

ПРЕДМЕТ: Допунска настава српског језика РАЗРЕД: Трећи

Циљ: Даљи рад на оспособљавању ученика за правилно коришћење матерњег језика уз поштовање правописних и раматичких норми.

Задаци:

- овладавње техником читања и писања ћирилицом и латиницом,
- савладавање просте реченице (појам, главни делови),
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима,
- увођење у тумачење књижевног дела,
- овладавање усменим и писменим изражавањем,
- упознавање методологије израде писмених састава.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Језик - граматика - правопис	- Именице - Глаголи - Придеви - Врсте реченица - Управни говор - Служба речи -Преписивање текста са ћирилице на латиницу - Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила - Преписивање текста са датим задатком	Наставни садржаји се остварују: вежбама слушања, посматрања, говорења, читања, писања, синтаксичким и морфолошким вежбама, вежбама у акцентовању речи, аналитичким и синтетичким вежбама, правописним и стилским вежбама, вежбама заснованим на коришћењу примера из	- Ученик упознаје основна базична знања о именицама, глаголима, придевима - Упознаје појам и врсте реченица и главне делове - Уочавање управног говора у тексту - Упознаје појмове службе речи и уочава их у реченици	1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.4.4. 1CJ.1.4.5. 1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.8.	Посматрање ученика; Усмено и писмено испитивање; Ученички радови и продукти ученичких активности; Активност на часу; Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења; Самопроцена ученика

		непосредне говорне праксе, тумачењем и анализом текстова.	- ученик зна да преписује са ћирилице на латиницу - ученик примењује правописна правила - има читак и уредан рукопис - зна да препише текст са задатим задатком		
Језичка култура	-Увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова - Интонационо подешавање гласа у изговору појединих реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат) - Увежбавање подешавања реда речи према комуникативним потребама у контексту		-уме да преприча краћи текст на основу датог плана препричавања -уме својим речима да описује илустрацију, предмет, биће.	1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8.1CJ.2.3.10. 1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.5.	Посматрање ученика; Усмено и писмено испитивање; Ученички радови и продукти ученичких активности; Активност на часу; Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења; Самопроцена ученика

Књижевност: - лирика - епика - драма	- Драмски текст – поезија (стих,стофа) - Проза - Епска песма		-Увођење ученика у свет књижевности и осталих књижевних текстова - Стицање знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне већ и опште културе на којој се темељи укупно образовање	1CJ.1.2.5.1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4.	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима.; Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, диктати, мерења брзине читања и писања); Примена инструмената прикупљања података.

ПРЕДМЕТ: Енглески језик РАЗРЕД: Трећи

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Општи оперативни задаци:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Организациони облици рада: 72 часа годишњи фонд, 2 часа недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1. NEW FRIENDS (Hello/At school) **а) Лични идентитет** **b)Школа и школски живот** Hi/Hello, how are you today? I’m fine, thank you, and you? I’m very well, thanks./Not great. Good morning/afternoon/evening/ night. Goodbye./Bye. See you later/tomorrow/on Monday. Have a nice day /weekend/holiday! Thanks, same to you! Личне заменице – I, you … Глагол to be – the Present Simple Tense Императив (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости. **(Интер)културни садржаји:** Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	- слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама; - рефање слагалица од слова и слика; -испитивање познавања страног језика; -испитивање спретности у руковању прибором за писање и цртање; - усмено изражавање; - причање на основу	**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста.	– поздрави и отпоздрави, примењујући једноставна језичка средства; – представи себе и другог; – разуме једноставна питања личне природе и одговара на њих; – искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; – препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине;	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу;	**ФУНКЦИОНАЛНО -ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Основни ниво: ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Средњи ниво: ПСТ.2.1.3 ПСТ.2.1.2. ПСТ.2.1.1 **РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА** Основни ниво: ПСТ.1.1.7 ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9 **УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ** Основни ниво: ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. Средњи ниво: ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.13. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.12.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

	посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; - бројање; - поздрављање; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери;	**Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње	– разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих; – саопшти једноставна упутства и налоге; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;– разуме једноставне исказе за изражавање допадања/ недопадања и реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/ недопадање једноставним језичким средствима; – разуме једноставне исказе који се односе на изражавање способности; – тражи информацију о туђим способностима и саопшти шта он/ она	- Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање;	**ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** Основни ниво: ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.18. **МЕДИЈАЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.1.21 ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. Средњи ниво: ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.1.26. **ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. Средњи ниво: ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. **ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. Средњи ниво: ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.2.	

	-рецитовање стихова; -певање песама; -слушање звукова ономатопејског типа; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомотор ичке вежбе; -вежбе писања линија;	у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	или неко други може/ не може/ уме/ не уме да уради; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.	-Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.	ПСТ.2.3.3. ПСТ.2.3.5.	
2. PEOPLE **(Let’s play/I’m a man)** a) Живи свет b) Уже друштвено окружење *Hi, I’m Andrija. Hello, I’m Alex. How old are you? I’m (nine). I’m in Year 3. Where are you from? I’m from Serbia. How do you spell your name? It’s A-N-D-R-I-J-A. Have you got any*	-правилно изговорање гласова; -правилно наглашавање речи,реченица; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи);	**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи,	– препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства;	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања;	**ФУНКЦИОНАЛНО -ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Основни ниво: ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Средњи ниво: ПСТ.2.1.3 ПСТ.2.1.2.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

brothers or sisters? Yes, I have/I've got one sister. No, I'm an only child. How many aunts/uncles have you got? This is my cousin/sister Vanja. Nice to meet you. Nice to meet you, too. What's your/his/her/their address? It's 12, Zvezdarskih jelki Street, Belgrade. What's your/his/her/their phone number? It's oh/zero-six-four-double five/five-five... I'm 10 today. How old is your mum/dad? She/He's 32. Where are your parents today?Are they at work? No, they're at home. Are your friends at school now? Yes, they are. This is my friend Ana. She's/She is in my class. That's Tea's dog. Its name is Spot. This is our teacher, Mr/Miss/Mrs Jones. That is Mr Turner. He's/He is a policeman. Who are those children? They're our neighbours. What are their names? Pavle and Milica. Who's the boy in the picture? It's my Brazilian pen pal, Bruno.	-допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика; драматизација; -игра улога; -ситуационе игре; - задај другу задатак; -креативне активности; - стваралачке активности; -луткарске представе; -креирање честитки; -слободна илустрација;	осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група.	– разуме позив на заједничку активност и на прикладан начин реагује на њега; – упути позив на заједничку активност; – разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих; – саопшти једноставна упутства и налоге; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;	-Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)	ПСТ.2.1.1 **РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА** Основни ниво: ПСТ.1.1.7 ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9 **УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ** Основни ниво: ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. Средњи ниво: ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.13. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.12. **ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** Основни ниво: ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.18. **МЕДИЈАЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.1.21 ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. Средњи ниво: ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.1.26.	

Tell me about your family/country. Write soon! Личне заменице – *I, you…* Присвојни придеви – *my, your…* Показне заменице – *this/that, these/those* *Have got/Have* за изражавање поседовања Питања са *Who/What/Where/How (old/many)* Предлози за изражавање места – *from, in…* Саксонски генитив са именицама у једнини Употреба чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом Императив Основни бројеви (0-100) Алфабет	- илустрација по захтеву; -честитке; -употреба језика у ситуацијама; -пројекти; -истраживање -прикупљање оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним окружењем; -упознавање, сазнавање; -уопштавање; -аудио-визуелни медији; -електронски медији; -коришћење дидактичких материјала;	Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).	– препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења;	-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.	**ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. Средњи ниво: ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. **ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. Средњи ниво: ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.2. ПСТ.2.3.3. ПСТ.2.3.5.	

	-родитељи као расположиви потенцијал локалне средине; -описивање-вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; -практиковање - у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -сакупљање-прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање-креативна продукција; -играње;	Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	– разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања једноставним језичким средствима; – разуме једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; – опише радње и способности користећи једноставна језичка средства; – разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих;			
3. HAPPY DAYS (That's me/I can play tennis) а) Млади - живот деце и омладине Празници (Интер)културни садржаји: It's Alex's guitar. Is that Anna's bag? These are not their jackets. Sophie's mum and dad have got/have a big house. My friend hasn't got/doesn't have any brothers or sisters. Have you got/Do you have a bike? Присвојни придеви my, your… Показне заменице – this/that, these/those Have got/Have за изражавање припадања/поседовања		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање;	**ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Основни ниво: ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Средњи ниво: ПСТ.2.1.3 ПСТ.2.1.2. ПСТ.2.1.1 **РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА** Основни ниво: ПСТ.1.1.7 ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9 **УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ** Основни ниво: ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

Саксонски генитив са именицама у једнини (Интер)културни садржаји: породица, пријатељи, однос према својој и туђој имовини. Поштовање основних норми учтивости;	-дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта; -осмишљавање и реализација; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/ тиму; -рад у пару; -истраживање; -радионице-	реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура**	– упути једноставне честитке; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;	-Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;	Средњи ниво: ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.13. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.12. **ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** Основни ниво: ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.18. **МЕДИЈАЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.1.21 ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. Средњи ниво: ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.1.26. **ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА** Основни ниво: ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. Средњи ниво: ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. **ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА**	

		Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.	Основни ниво: ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. Средњи ниво: ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.2. ПСТ.2.3.3. ПСТ.2.3.5.	
4.AT HOME (You’ve got big ears/ Where’s Toto?)		**Српски језик** Језичка култура		-Бројчане оцене; -Формативно праћење;	ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	-Исходи учења по наставним

a) Породица **b) Становање** Who's this? It’s Johnny Depp, my favourite actor. He's American. That’s a photo of my family. Look, they’re all smiling. How many teeth has your baby brother got? What colour are his eyes? I’ve/I have got two hands. She’s/She has got black hair. He’s/He has got big ears. She’s/She is tall and slim. My dad’s new car is fast and cool. What are these? They’re my new felt tip pens. *Belgrade is the capital of Serbia. Our city is old, but very nice. There are a lot of beautiful mountains and lakes in my country. What's the capital of England? London buses are red, but its taxis are black. Where are you in this photo? I’m in Sydney, it’s a big city in Australia. There are a lot of strange animals and funny birds.* Глаголи *have got, to be* за давање описа Показне заменице – *this/that, these/those*		План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви		-Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање;	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Основни ниво: ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Средњи ниво: ПСТ.2.1.3 ПСТ.2.1.2. ПСТ.2.1.1 РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА Основни ниво: ПСТ.1.1.7 ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9 УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво: ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. Средњи ниво: ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.13. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.12. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво: ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.19.	темама се преплићу

Егзистенцијално *There is/are…* Питања са *Who/What/Where/How many...* Правилна множина именица: *pen – pens, bus – buses, city – cities…* Неправилна множина основних именица: *tooth – teeth...* Употреба чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом. **(Интер)културни садржаји:** Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода		**Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	– препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и даје једноставне исказе којима се изражава	-Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.	ПСТ.1.1.18. МЕДИЈАЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.1.21 ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. Средњи ниво: ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.1.26. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. Средњи ниво: ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. Средњи ниво: ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.2. ПСТ.2.3.3. ПСТ.2.3.5.	

		Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; – разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; – тражи и пружи једноставна обавештења о положају у простору; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;			
5. AROUND TOWN (I like bananas /There's a zoo) **а) У граду** **Исхрана** *Can we meet on Saturday and play football? I'm sorry, I've got a music class on Saturday, but we can meet on Sunday. Really? Sunday is ok for me too! Great! See you at the park! It's hot today. Let's go to the beach! Sorry, but I can't swim!*		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања;	ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Основни ниво: ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Средњи ниво: ПСТ.2.1.3 ПСТ.2.1.2.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

I'm very tired. Let's go home! *Come and meet my friends!* *Listen to the music!* Модални глагол *can* за изражавање предлога и способости Императив **(Интер)културни садржаји: прикладно позивање и прихватање/одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода.** **(Интер)културни садржаји:** Правила учтиве комуникације.		јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања		-Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици)	ПСТ.2.1.1 РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА Основни ниво: ПСТ.1.1.7 ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9 УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво: ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. Средњи ниво: ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.13. ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.12. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво: ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.18. МЕДИЈАЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.1.21 ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. Средњи ниво: ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.1.26.	

		појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура**	– разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима; – препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места;	-Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.	ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. Средњи ниво: ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2. Средњи ниво: ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.2. ПСТ.2.3.3. ПСТ.2.3.5.	

		Слушање музике Извођење музике	– опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко време; – разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих; – упути једноставне честитке; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;			
6. GOOD TIMES **(A tall hat/ Goodbye)** **a) Мода и облачење** **b) Временске прилике** *Can you spell that again, please?/ Can you write it on the board, please?* *Can /May I read the story?* *Of course you can.* *Can/May I sit here, please?* *No, it's Nina's seat.* *Can/May I borrow your dictionary? Yes, here you are. Thank you/Thanks.* *You're welcome.* *Thanks for your help.* **Модални глаголи за изражавање молбе – *can/may*** **Саксонски генитив са именицама у једнини**		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање;	ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Основни ниво: ПСТ.1.1.1. ПСТ.1.1.2. ПСТ.1.1.3. ПСТ.1.1.4. ПСТ.1.1.5. Средњи ниво: ПСТ.2.1.3 ПСТ.2.1.2. ПСТ.2.1.1 РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА Основни ниво: ПСТ.1.1.7 ПСТ.1.1.8. ПСТ.1.1.9 УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво: ПСТ.1.1.10. ПСТ.1.1.11. Средњи ниво: ПСТ.2.1.16. ПСТ.2.1.13.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

(Интер)културни садржаји: **Правила учтиве комуникације.** **(Интер)културни садржаји:** Најзначајнији празници и начин обележавања /прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.		реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и		-Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;	ПСТ.2.1.14. ПСТ.2.1.15. ПСТ.2.1.12. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ Основни ниво: ПСТ.1.1.16. ПСТ.1.1.17. ПСТ.1.1.20. ПСТ.1.1.19. ПСТ.1.1.18. МЕДИЈАЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.1.21 ПСТ.1.1.22. ПСТ.1.1.23. Средњи ниво: ПСТ.2.1.24. ПСТ.2.1.25. ПСТ.2.1.26. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.2.1. ПСТ.1.2.2. ПСТ.1.2.3. ПСТ.1.2.4. Средњи ниво: ПСТ.2.2.3. ПСТ.2.2.1. ПСТ.2.2.2. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА Основни ниво: ПСТ.1.3.1. ПСТ.1.3.2.	

		визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	– препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи	-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.	Средњи ниво: ПСТ.2.3.1. ПСТ.2.3.2. ПСТ.2.3.3. ПСТ.2.3.5.	
		Српски језик Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања.	једноставна језичка средства; – разуме и, примењујући једноставна језичка средства, наведе најуобичајеније	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално);		-Исходи учења по наставним темама се преплићу

		Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина,	активности које се односе на прославе рођендана и празника; – разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; – упути кратке и једноставне молбе; – искаже и прихвати извињење на једноставан начин; – разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време; – размени информације које се односе на дату	-Записи у свескама (преписивање записа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада		

		(ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у	комуникативну ситуацију;	ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		

		простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике				

ПРЕДМЕТ: Допунска настава енглеског језика РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученике да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писменом облику о темама из његовог непосредног окружења.Настава страних језика треба да : подстакне потребу за учењем страних језика подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика олакша разумевање других и различитих култура и традиција стимулише машту,креативност и радозналост подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:
Разумевање говора, разумевање писаног (илустрованог) текста, усмено изражавање, интера-кција, писмено изражавање, знања о језику.

Тема/Садржај	Начин Остаривања	Исход -постигнуће	Стандарди	Начин праћења	Напомена
ПОЗДРАВЉАЊЕ (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

	учења са непосредним	- упути једноставне честитке; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА (Интер)културни садржаји: Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања, представљања и размене основних личних података у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА (Интер)културни садржаји: Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непоредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ (Интер)културни садржаји: Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ЧЕСТИТАЊЕ (Интер)културни садржаји: Најзначајнији празници и начин обележавања /прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА (Интер)културни садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			

ПРЕДМЕТ: Математика РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да доприносе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:
-савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
-упознају римске цифре (I, V, X, L, C, D, M) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
-успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
-упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
-упознају зависност резултата од компонената операције;
-знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
-умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
-знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
-знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
-упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;
-успешно решавају текстуалне задатке;
-формирају представе о правој и полуправој;
-уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
-знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
-стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);
-знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
-упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век).

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1. Блок бројева до 1000 -Декадно записивање и читање бројева до 1000. -Упоређивање бројева према њиховим декадним записима. -Писање бројева римским цифрама. -Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000. -Дељење са остатком у блоку бројева до 100 (укључујући и усмене вежбе). -Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним. -Изрази. Коришћење заграда и њихово изостављање. -Својства рачунских операција и њихова примена на трансформисање израза и за рачунске олакшице. -Употреба знакова за скуп и припадност скупу: { }, Е -Једначине облика попут: x ± 13 = 25, 125 - x = 25, 5 • x = 225. -Неједначине облика попут: x > 15, x< 245. Скуп решења неједначине.	Наставне методе: дијалошка, монолошка, текстуална, истраживачких задатака, писаних радова, графичких радова, илустративна, демонстративна * Скупови. -Издвајањем група објеката, употреба речи скуп и елеменат, користити симболе за скуп и припадност елемента скупу. -Графичко представљање помоћу Венових дијаграма и на друге прикладне начине, дијаграмске слике * Бројеви. -Поступно упознају бројеве природног низа -Операције с бројевим а(припремна вежбања, одговарајуће операције на одабраним примерима, формулисање својства, примена својства у одређивању вредности израза и начину рачунања, усмено и писмено рачунање; Бројевне изразе треба обрађивати упоредо са увежбавањем рачунских операција	- Повезивање садржаја предмета садржајима осталих наставних п едмета и садржајима унутар п едмета: -Српски језик: -Књижевност : сви књижевни текстови чији садржаји се могу прилагодити теми Блок бројева до 1000 (математичке басне, математичке бајке, математички појмови у стиху …) -Читање и разумевање прочитаног, Текстуални задаци	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; -прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1.000); -изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1.000); -подели број бројем прве десетице, са и	Иницијални тест Усмене и писане повере Математичке игре Самопроцена ученика Домаћи задаци Активност на часу Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.2.3.1. 1МА.2.3.2. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.3.1.5.	

-Текстуални задаци. -Разломци облика (a≤10).	* Почеци формирања математичког језика. -Математички језик чине основни симболи, изрази и формуле; најпре одређују вредности најпростијих израза (облика: a+3, b-4, a+b, a-b) за различите бројевне вредности слова која у њима фигуришу. Касније постепено упознају сложеније изразе; Програм предвиђа да се једначине и неједначине, као специјалне формуле, решавају паралелно са вршењем одговарајућих рачунских операција * Идеја функције -Највећи значај на овом плану придаје се откривању идеје пресликавања . Изграђивању појма пресликавања помаже увођење таблица и дијаграма. * Текстуални задаци. -Текстуални задаци користе се као садржаји разних вежбања, за уочавање одговарајуће математичке релације, и обратно.При разматрању сваке нове операције, (задаци за одређивање збира, разлике, производа, количника), а затим се уводе задаци при чијем се решавању открива нови смисао операција (задаци повезани с		без остатка, и провери резултат; -процени вредност израза са једном рачунском операцијом; - израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; -одреди десетице и стотине најближе датом броју; -реши једначину са једном рачунском операцијом; одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; -реши проблемски задатак користећи			

	појмовима разлике и количника); на крају се разматрају прости задаци који се односе на откривање узајамних веза између директних и обратних операција (задаци за одређивање непознате компоненте). Сложене задатке треба решавати поступно, према њиховој компликова ности: прво задатке са две, а затим и са три операције.		бројевни израз или једначину; -упореди разломке облика са једнаким имениоцима			
2. Геометријски објекти и њихови међусобни односи -Кружница (кружна линија) и круг. Цртање помоћу шестара. -Угао. Врсте углова оштар, прав, туп. -Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира. -Правоугаоник и квадрат. -Троугао. -Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара. -Поређење и графичко надовезивање дужи. -Обим правоугаоника, квадрата и троугла.	Наставне методе: дијалошка, монолошка, текстуална, истраживачких задатака, писаних радова, графичких радова, илустративна, демонстративна Геометрији облика, као и на геометрији мерења (мерење дужи, површи, тела). Почетна настава геометрије мора бити експериментална, тј. најпростије геометријске фигуре и нека њихова својства упознају се практичним радом, преко разноврсних модела фигура у току посматрања, цртања, резања, пресавијања,мерења, процењивања, упоређивања, поклапања итд. Тако ученици	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета, нпр: - Ликовне култура: Простор (повезивање разних облика у целину)	-резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; -уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; -чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и	Усмене и писане повере Математичке игре Самопроцена ученика Домаћи задаци Активност на часу Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења	1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.4. 1МА.3.2.2.	

	стичу елементарне геометријске представе, апстраху јући небитна конкретна својства материјалних ствари.		сликовни дијаграм); -црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; -конструише троугао и круг; именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; -разликује врсте углова и троуглова; -одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; -опише особине правоугаоника и квадрата; -преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на			

			основу задатог упутства; -користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање;			
3. Мерење и мере - Милиметар и километар. - Килограм. - Литар. - Година и век. - Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.	Наставне методе: дијалошка, монолошка, текстуална, истраживачких задатака, писаних радова, графичких радова, илустративна, демонстративна - За упознавање метарског система мера треба користити очигледна средства и давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, школском дворишту, код куће итд.). - Исто тако, неопходно је и да се ученици вежбају да процењују "одока" (нпр. раздаљину између два предмета и сл.), па да по завршеном таквом мерењу, утврђују израчунавањем колику су грешку учинили. - Претварање јединица у мање и веће јединице треба показивати и увежбавати на примерима	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета, нпр: - Природа и друштво: Кретање у простору и времену(Читање календара, формирање и читање ленте времена, Мерење дужине пређеног пута) -Народна традиција: Стари занати: Пекар, Кројач, Сајџија… -Српски језик: Скраћенице Писање датума	-чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; -упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); -измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); -примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.	Усмене и писане повере Математичке игре Самопроцена ученика Домаћи задаци Активност на часу Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.3. 1МА.1.4.4 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.4. 1МА.2.4.5. 1МА.3.4.1.	

Предмет: Допунска настава математике Разред: Трећи

Циљ наставе: да ученици овладају и усвоје основна математичка знања планирана програмским садржајима; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака на часовима обавезне наставе и успешно настављање математичког образовања и самообразовања; да омогући свестрани развој личности ученика.

Задаци:

Ученици треба да:

- савладају читање и упоређивање природних бројева до 1000,
- упознају, читају и пишу бројеве у првој хиљади помоћу римских цифара,
- савладају основне рачунске операције у оквиру прве хиљаде,
- знају да израчунавају вредност бројевног израза са више рачунских операција (највише три),
- знају да решавају једначине и неједначине,
- умеју да цртају углове , паралелене и нормалне праве, правоугаоник и квадрат, троугао и круг помоћу геометријског прибора
- знају да рачунају обим правоугаоника, квадрата и тругла,
- знају да мере дужину, масу тела, запремину течности и време.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Природни бројеви до 1000	Декадно записивање и читање бројева до 1000 - Упоређивање бројева према њиховим декадним записима - Писање бројева римским цифрама.	Наставни садржаји се остварују: поступним упознавањем низа природних бројева, вежбањем на природним и дидактичким ситуацијама које дају значење операцијама и бројевима, припремним вежбањима, одговарајућим операцијама на одабраним примерима, формулисању својстава, применом својстава у одређивању вредности израза, кроз изграђивање спретности и сигурности у усменом и писменом рачунању и	-Броји, пише, чита и упоређује бројеве до 1000; - сабира и одузима бројеве до 1000; -користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац,	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.1.3.2. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.2.3.1.	Усмене и писане провере знања на часу; Активност на часу Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења; Самопроцена ученика

	- Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000 - Дељење са остатком у блоку бројева до 100 (укључујући и усмене вежбе) - Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним - Изрази - Коришћење заграда и њихово изостављање - Својства рачунских операција и њихова примена на трансформисање израза и за рачунске олакшице	одређивању редоследа рачунских операција, изграђивањем представе о променљивој, изграђивањем практичних умења и навика решавањем текстуалних задатака;	количник, садржалац; -примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; -множи и дели у оквиру прве хиљаде; -израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; -реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; -одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; -изрази одређену суму новца преко различитих апоена;		

			-прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама;		
Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	-- Кружница (кружна линија) и круг - Цртање помоћу шестара - Угао. Врсте углова - оштар, прав, туп - Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира - Правоугаоник и квадрат - Троугао - Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара - Поређење и графичко надовезивање дужи - Обим правоугаоника, квадрата и троугла	коришћењем дијалошке и демонстративне методе, кроз организовано посматрање и експеримент, уочавање и именовање, као и сликовно представљање;	- разликује врсте углова и троуглова; - одреди обим геометријске фигуре; - нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; - црта паралелне и нормалне праве;	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.2. 1МА.1.4.3. 1МА.1.4.4. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.3. 1МА.2.4.4. 1МА.2.4.5.	Усмене и писане провере знања на часу; Активност на часу Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења; Самопроцена ученика
Мерење и мере	-Милиметар и километар - Килограм - Литар - Година и век	вежбама процењивања, коришћењем очигледних средстава, практичним мерењима, вежбањем претварања јединица у мање и веће јединице на примерима.	-изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине;	1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3.	Усмене и писане провере знања на часу; Активност на часу

	- Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000		-измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине; -чита и запише време са часовника; - користи јединице за време, масу и запремину у једноставним ситуацијама	1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.4.	Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења; Самопроцена ученика

Предмет: Додатна настава математике Разред: Трећи

Циљ наставе и учења је афирмација математике као научне дисциплине.

Задаци:

- ученици да усвоје основне математичке концепте, овладавају основним математичким процесима и вештинама, оспособљавају се за примену математичких знања и вештина и комуникацију математичким језиком;

- да ученици овладавају компетенцијама као што су комуникација, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња и компетенција за целоживотно учење;

- да ученици овладавају разноврсним техникама практичних и теоријских проблема, комуникацију математичким језиком, математичко резоновање и доношење закључака и одлука.

- да ученици знају да читају, састављају и израчунавају вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;

- да ученици знају да решавају задатке помоћу једначина и знају да одреде и запишу скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;

- да ученици успешно решавају проблемске задатке користећи бројевни израз или једначину;

- да ученици читају и користе податке представљене табеларно или графички;

- да ученици примењују стечена знања кроз решавање текстуалних проблемских задатака.

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
БРОЈЕВИ	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима	-читање и писање бројева у скупу природних бројева; - месна вредност цифре у броју; - читање подататака из табела и графикона;	– прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број	1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.3.1.5. 1МА.3.3.1. 1МА.3.3.2.	-Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Евалуације; - Решавање типова задатака (методом

	прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: a + x= b, a – x = b, x – a = b, a × x = b. Неједначине облика: a ± x < b, a ± x > b, x – a < b, x – a > b. Римске цифре D, M. Разломци облика n/m (m ≤ n≤ 10) Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.	- усмено сабирање и одузима природних бројева; - изводљивост сабирања и одузимања у скупу природних бројева; - својства сбирања и одузимања у скупу природних бројева; - олакшице при сабирању и одузимању; - једначине са сабирањем и одузимањем; - писмено сабирање и одузимање у скупу природних бројева; - усмено множење и дељење у скупу природних бројева; - писмено множење и дељење у скупу природних бројева; - једначине и неједначине са множењем и дељењем; - редослед рачунских операција; - одређивање вредности простих израза; - одређивање вредности сложених израза	римским цифрама (до 1.000); – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1.000); – подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – реши једначину са једном рачунском операцијом; – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; – упореди разломке облика са једнаким имениоцима;		дужи, проблемска настава и др.) -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; -Учешће и пласман ученика на математичким такичењима у организацији ДМСа -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка.

		применом редоследа рачунских операција; - одређивање делова целине; - сабирање и одузимање разломака; - сабирање и одузимање децималних бројева; - решавање текстуалних задатака; - решавање проблемских задатака; - тематски задаци.	– резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);		
ГЕОМЕТРИЈА	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице.	-уочава и именује линије; - уочава и именује основна својства фигуре и тела; - именује геометријске облике и тела; - одеди и запише површину фигуре задатом јединицом мере; - израчуна обим квадрата, правоугаоника; - израчуна коцке и квадра; - изрази површину фигуре и тела	– црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и круг; – именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; – разликује врсте углова и троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата;	1МА.3.2.2.	-Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Записи у свескама; -Евалуације; Математички диктат; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда;

	Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	одговарајућом јединицом за површину; - израчуна запремину тела; - изрази запремину тела одговарајућом јединицом за запремину;	– преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање;		-Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка.
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	-именује јединице мере за дужину; - разликује јединице мере за дужину од јединица за површину; - именује јединице мере за површину; - уочава однос јединица мере за површину; - претвара јединице мере за површину из веће у мању и обратно; - именује јединице мере за запремину; - уочава однос јединица мере за запренуну;	– чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.	1МА.3.4.1. 1МА.3.4.2. 1МА.3.4.3.	-Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Записи у свескама; -Евалуације; Математички диктат; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; -Чек листе за вредновање рада

		- претвара јединице мере за запремину из веће у мању и обратно; - користи скраћенице за писање јединица мера; - решава проблемске задатке са јединицама мере			ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка.

ПРЕДМЕТ: Природа и друштво РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе јесте да деца упознају себе, своје окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

Оперативни задаци:

-развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
-развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
-развијање основних елемената логичког мишљења;
-развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
-оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
-интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;
-стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
-усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и доградњивања;
-развијање еколошке свести.

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ПРИРОДА ↔ ЧОВЕК ↔ ДРУШТВО Мој завичај Облици рељефа у окружењу: низије, котлине и планине. Облици појављивања воде	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, текстуална, илустративна, истраживачки рад, експериментална... - Осмишљени часови у природи - Тематски дани - Излети	Српски језик: На планини,мору, реци, језеру... (писмена вежба); разноврсни текстови о природи, описи природе и животиња	-идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; -одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; -илуструје примерима како рељеф и површинске воде	Иницијални тест Формативно и сумативно оцењивање. Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.1.6. 1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.1.6.1. 1ПД.1.6.2.	

у окружењу (река и њене притоке, бара, језеро...). Животне заједнице и међусобни утицаји у животној заједници. Копнене животне заједнице (шуме и травнате области). Култивисане животне заједнице: обрадиво земљиште (воћњаци, повртњаци, њиве...) и паркови. Карактеристични биљни и животињски свет копнених животних заједница. Ланац исхране. Значај и заштита рељефа. Водене животне заједнице. Карактеристични биљни и животињски свет	- Израда модела рељефа ближе околине - Посета воћњаку, повртњаку, њиви, парку, шуми, ливади... - Посета акваријуму - Зелени кутак (нега биљака у учионици) - Израда хербаријумске збирке - Сарадња са друштвом за заштиту животиња - Посета ветеринару - Посета Гружанском језеру - Извођење огледа - Израда тематских паноа - Израда школске збирке инсеката - Израда календара природе и годишњих доба.. - Коришћење енциклопедија за децу, краћих филмова, пригодних видео записа - Извођење експеримената - Екскурзија ученика	Чувари природе: Животна средина; Заштита животне средине- најчешће угрожене биљне и животињске врсте, заштита биљака и животиња Ликовна култура: Ликовне поруке као могућност споразумевања - препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... Музичка култура: Скушање музике; извођење музике	утичу на живот људи у крају; - примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; примени правила безбедног понашања у саобраћају; -разликује чврсто, течно и гасовито стање воде уприроди и свакодневном животу; -повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; -очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; -прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; -илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини;	прописаних исхода (разговор, посматрање, праћење, тематске провере знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.	1ПД.3.6.1. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.3. 1ПД.2.6.5. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.2. 1ПД.2.1.3. 1ПД.2.1.4 1ПД.2.1.5. 1ПД.2.1.6. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4.	

водених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Нежива природа Разлике и сличности воде и других течности (провидност, густина, вода и течност као растварачи). Понашање тела (материјала) у води и различитим течностима. Промене при загревању и хлађењу течности . Основне карактеристике течности . Ваздух притиска и покреће. Променљивост облика и запремине. Промене које настају при загревању и хлађењу ваздуха.		Српски језик: Писмени и усмени описи годишњих доба (нпр. Јесен у воћњаку, Октобарске слике, текст Септембар, Зимске слике...) Чувари природе: Животна средина - загађивање воде, ваздуха и земљишта (извори, последице, заштита)	-примени поступке (мере) заштите од заразних болести;			

Чврсто, течно, гасовито - разлике и сличности . Промене материјала и објеката: повратне и неповратне. Веза живе и неживе природе Својства земљишта и њихов значај за живи свет. Својства воде и ваздуха која су значајна за живи свет и људску делатност . Кружење воде у природи. Временске прилике и њихов значај за живот у окружењу. Различити звуци у природи као последица кретања. Повезаност животних заједница и улога човека у очувању природне равнотеже.						

КРЕТАЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ Различити облици кретања и њихове основне карактеристике (кретање по правој линији, кружно кретање, кретање тела на опрузи, клатна, таласање...; уочавање узрока настанка неких кретања и периодичног понављања). Кретање производи звук (треперење затегнуте жице, гумице, затегнуте коже...). Када и како тела падају, клизају се и котрљају наниже. Оријентација према Сунцу и одређивање главних страна света.	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, текстуална, илустративна, истраживачки рад, експериментална... - Извођење огледа - Осмишљени часови у природи (оријентација, уочавање облика рељефа...) - Израда плана насеља - Коришћење географске карте - Коришћење компаса - Излети	Математика: Јединице за време Српски језик: Језичка култура (Основни облици усменог и писменог изражавања - препричавање, причање и описивање) Ликовна култура: Композиција и покрет у композицији Музичка култура: Слушање музике; извођење музике Српски језик:	-се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; -опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; -идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; -користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости;	Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења	1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.3. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.4.5. 1ПД.2.4.1. 1ПД.2.4.2. 1ПД.2.4.3. 1ПД.2.4.4. 1ПД.2.4.5.	

Оријентација помоћу плана насеља. Оријентација на географској карти Републике Србије (уочавање облика рељефа, вода, насеља, саобраћајнице, границе... завичај на карти Србије). Временске одреднице (датум, година, деценија, век - ближа и даља прошлост).		Правопис - Велико слово у писању географских назива Математика: Мерење и мере (година и век)				
НАШЕ НАСЛЕЂЕ Како откривамо прошлост (сведоци ближе и даље прошлости). Трагови прошлости: материјални, писани, усмени и обичајни. Чувамо и негујемо остатке прошлости. Некад и сад	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, текстуална, илустративна, истраживачки рад, експериментална... - Упознавање знаменитих људи нашег краја (просветитељи, песници, писци, сликари, научници...). - Посета културним и историјским споменицима	Српски језик: Епске песме, текстови о прошлости; народне умотворине Ликовна култура: Ликовна дела и споменици културе	Познаје и именује културно наслеђе свог краја	Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења	1ПД.1.6.4. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6.	

Одређивање ближе и даље прошлости (живот у породици, школи, насељу, завичају). Мој завичај и његова прошлост - културна и историјска (начин живота, производња и размена добара, занимања, одевање, исхрана, традиционалне светковине, игре, забаве...). Ликови из наших народних песама, приповедака и бајки - повезаност догађаја из прошлости са местом и временом догађања. Знаменити људи нашег краја.	- Кроз нов приступ при изучавању прошлости на овом узрасту, који је ослобођен садржаја из шире историје, јер их ученици теже усвајају. У наставном процесу полази се од искуствених сазнања детета и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима	Музичка култура: Скушање музике; извођење музике				
ЉУДСКА ДЕЛАТНОСТ Становништво нашег краја (сличности,	- Осмишљени часови у природи - Израда паноа - Посета фабрици, занатској радионици, здравственој	Грађанско васпитање: Понашање у групи, другарство	Препознаје и разликује утицај човека у окружењу за здравље и живот, користи правила понашања која доприносе здравом животу,	Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења Усмене и писане провере	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2.	

разлике, суживот). Дечја права, правила група (познавање, уважавање и живљење у складу са њима). Производне и непроизводне делатности људи и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међууусловљеност. Саобраћајнице у окружењу (понашање на саобраћајницама: прелазак преко улице - пута, кретање дуж пута, истрчавање на коловоз, коришћење јавног превоза, вожња бициклом, игра поред саобраћајница; именовање и препознавање на географској карти).	амбуланти, пошти, продавници... - Коришћење јавног превоза - Излети - Екскурзија ученика.	Ликовна култура: Плакат, билборд, реклама - визуелне информације, поруке, препоруке... Српски језик - граматика и правопис (употреба великог слова, врсте речи и реченица) Музичка култура: Скушање музике; извођење музике Чувари природе: Утицај човека на животну средину; Правила понашања у природи.	Користи различите социјалне вештине, знање и умења у непосредном окружењу		1ПД.2.5.3. 1ПД.3.5.1. 1ПД.3.5.2.	

Међусобни утицаји човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања која доприносе одрживом развоју.						
МАТЕРИЈАЛИ И ЊИХОВА УПОТРЕБА Специфичне промене материјала под топлотним и механичким утицајима. Електрична проводљивост воде, водених раствора и ваздуха (провера помоћу струјног кола са батеријом и малом сијалицом). Ваздух - топлотни изолатор.	- Извођење експеримената - Сакупљање и раздвајање отпада за рециклажу- активност. - Кроз оспособљавање ученика за коришћење различитих извора знања, графичких и електронских медија, с намером да се код ученика развије функционална писменост као подлога за даље учење.	Српски језик: Час у природи Ликовна култура: Коришћење разних материјала за компоновање; Композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима Музичка култура:	Препознаје функционалну применљивост материјала Препознаје и именује промене на материјалу и зна како су настале Зна значај рециклаже Препознаје функционалну применљивост материјала Препознаје и именује промене на материјалу и зна како су настале Зна значај рециклаже	Различите врсте демонстрација знања, вештина, умења Усмене и писане провере	1ПД.1.3.1. 1ПД.1.3.2. 1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.2. 1ПД.2.3.3. 1ПД.2.3.4.	

Магнетна својства материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Значај и неопходност рециклирања материјала. Сакупљање и раздвајање отпада за рециклажу- активност.		Скушање музике; извођење музике Чувари природе: Животна средина; Заштита животне средине				

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Општи оперативни задаци:

- ликовно изражавање ученика у функцији развијања мишљења и визуелног ликовног естетског сензибилитета за медијуме, уз коришћење разних материјала закомпоновање, покрет у композицији, орнаментику, простор, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумевања;
- увођење ученика у различите могућности комуникација;
- стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.

Посебни оперативни задаци:

-Развијање способности ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
-Развијање памћење, повезивање опажених информација,стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
-Стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
-Развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
-Развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
-Развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
-Да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
-Да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
-Развијати сензибилитет за лепо писање;
-Развијати моторичке способности ученика.оспособљавати ученика да се служи средствима и техникама ликовно-визуелног изражавања који су доступни његовом узрасту;
-Стварати услове за креативно олажање и тумачење предвиђених садржаја у првом разреду (облике и њихове квалитете, односе у видном пољу, светло и сенку, тактилност, цртани филм и стрип, разликовање појединих средина, дизајн, перформанс, преобликовање материала или предмета њиховим спајањем);

-Мотивисати ученика да се слободно ликовно-визуелно изражава, својствено узрасту и индивидуалној способности и да маштовито представља свет око себе.
-Развију навику лепог писања;
-Развију осетљивост за лепо писање (ћириличка и латиничка палеографија).

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада; изложбе дечјих радова; посете/излети споменицима културе у окружењу.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Коришћење разних материјала за компоновање Садржаји теме: -Дорада и преобликовање започетих облика. -Појмови: медијуми - проширени медијуми.	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална... Активности: Посматрање, експериментисање, истраживање, цртање, сликање и вајање.	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталихнаставних предмета и садржајима унутар предмета : - Природа и друштво, Материјали - Народна традиција: Стари занати, Кујунџија -Српски језик, Књижевност, Еколошка азбука	-поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; -повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; -преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;	Формативно оцењивање. Ученичка мотивација и ставови у односу на извођење и стваралаштво. Квлитет перцепције и начин размишљања. Допринос ученика за време групног облика рада. Ученик даје решење за неки проблем и одговара на конкретне потребе. Изражајно и стваралачко ангажовање ученика/креативно размишљање и стварање		

2. Композиција и покрет у композицији Садржаји теме: -Композиција линија, -Композиција боја, -Композиција облика, -Композиција светлина и сенки, -Композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима. -Појмови: композиција	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална... Активности: Посматрање, експериментисање, истраживање, цртање, сликање и вајање.	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : - Математика, Геометријски облици - Природа и друштво, Материјали -Српски језик, Књижевност, Илустрација читаних текстова -Музичка култура: Илустровање поруке слушане композиције, Илустровање инструмента, Илустровање звукова	-распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; -разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости;	Оценити у којој мери ученик зна да разликује кретање облика у простору и непосредном окружењу, распознаје композицију, користи медијуме и савремене материјале.		
3. Орнаментика Садржаји теме: - Линеарна орнаментика, - Површинска орнаментика, - Тродимензионална орнаментика. - Појмови: орнамент.	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална... Активности: Посматрање, експериментисање, истраживање, цртање, сликање и вајање.	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : - Народнатрадиција, Стари занати, садржаји који се односе наукрашавање посуђа, накита, одеће - Природа и друшрво,	Уме да направи своју орнаменталну форму и да примени ритам, Зна да ритам и орнамент постави у односу на раван, Препознаје ритам у облику розете и фриза	Вредновати степен умећа а нарочито труда да деца направе своју орнаменталну форму и да примене ритам, да ритам и орнамент поставе у односу на раван, препознају ритам у облику розете и фриза.		

		Жива природа, Станишта и животне заједнице, Особине биљака и животиња				
4. Простор (повезивање разних облика у целину) Садржаји теме: -Аутоматски начин цртања, -Субјективно осећање простора, -Илузија простора, линије, -Површине, облици и боје у простору, -Шаљиви простор... -Појмови: простор, илузија простора	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална... Активности: Посматрање, експериментисање, истраживање, цртање, сликање и вајање.	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : - Природа и друштво, Оријентација у простору Математика, Геометријски облици	-учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; -разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	Оцењивати да ли ученик разликује техничку слику као илузију простора од реалности и уме да забележи своју креативност предвиђеним ликовним техникама		
5. Одабирање случајно добијених односа по личном избору ученика Садржаји теме: -Слика случај (извођење емотивно-афективних садржаја према узрасту ученика). -Појмови: машта	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална...	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : - Српски језик, Књижевност, Илустрација прочитаних текстова	-изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; -користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	Оцењивати способност и труд ученика да детаљ измести из целине /сечењем,цепањем/и створи нови ликовни рад		
6.Плакат, билборд, реклама Садржаји теме:	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад,	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних	Уме да препозна и протумачи визуелну комуникацију путем иконичних симбола,	Наставник прати да ли ученик уме да препозна и протумачи визуелну		

- Изуелне информације, поруке, препоруке ... Појмови: визуелна порука	текстуална, илустративна, експериментална...	предмета и садржајима унутар предмета : - Природа и друштво, Жива природа, Еколошки буквар - Српски језик, Језичка култура, Оглас	Зна да направи ликовно решење у виду плаката, Уме да примени све ликовне технике	комуникацију путем иконичних симбола, да направи ликовно решење у виду плаката, да примени све ликовне технике.		
7. Ликовне порке као могућност споразумевања Садржаји теме: - Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... - Појмови: визуелно споразумевање	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална...	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : - Природа и друштво, Људска делатност, Знимања људи - Српски језик, Књижевност текстови који се садржајно односе на биљке, животиње	Зна да препозна и декодира визуелне поруке везане за знања из разних области и социо-културног миљеа, Уме да одређеним ликовним техникама симболично изрази професију или карактеристику животиње, инсеката	Пратити и упућивати ученика на добра решења и подстицати креативност. Оценити да ли уме да одређеним ликовним техникама симболично изрази професију или карактеристику животиње,инсеката.		
8.Ликовна дела и споменици културе; Дела савремених медијума Садржаји теме: -Избор дела и споменика културе у складу са захтевима целина програма и узрасним могућностима ученика	Наставне методе: дијалошка, демонстративна, практичан рад, текстуална, илустративна, експериментална...	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : - Природа и друштво, Прошлост, Трагови прошлости	Уме да повезује искуства из других области са средином која их окружује, Уме и зна да препозна нека уметничка дела,споменик културе или предмете етно-културе краја,средине у којој живе	Пратити и упућивати ученика на добра решења и подстицати креативност.		

ПРЕДМЕТ: Музичка култура РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе: развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Општи оперативни задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Посебни оперативни задаци:

Ученици треба да:
- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- усвајају основе музичке писмености.

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Извођење музике ПЕВАЊЕ	Наставне методе: вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, метода откривања, метода	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима	--повезује карактер дела са избором инструмента и	-сумативна оцена на класификационим периодима		

- Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења, традиционалне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. - Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре). - Певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености. СВИРАЊЕ - Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима.	уочавања, активна настава, тематска настава. - повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...) - тематска настава - сценско извођење -интерактивне методе (социјална партиципација и богаћење сопственог искуства кроз размену са другима)	унутар предмета, (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...): -Физичко васпитање: Ритмичка гимнастика и народни плесови -Српски језик: Језичка култура, Основни облици усменог и писменог изражавања Књижевност, Читање и разумевање прочитаног:	музичким изражајним елементима; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује почетне тонове песама – модела и једноставних наменских песама са тонском висином;	изводи се у складу са *Правилником о оцењивању* . - праћење развоја естетског доживљаја, маште, вештина (свирање на дечјим инструментима) - ангажовање и рад ученика на часу и залагање праћења активности, - заинтересованост, -извођења композиција (певањем и свирањем) - индивидуалне креативности и оспособљености у сфери музике - процена степена развијености слуха и ритмичности - самосталност у извођењу музике - примена усвојених садржаја у		

- Свирање једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија. - На основу искуства у извођењу музике, препознати и свирати делове песама.				различитим животним ситуацијама и игри		
2.Слушање музике - Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича. - Слушање народних песама и игара.	У слушаним примерима ученици треба да препознају различите тонске боје (гласове и инструменте), различита темпа, динамичке разлике, различита расположења на основу изражајних елемената, као и композицију коју су слушали, а на основу карактеристичног одломка. Оспособљавати ученике да наведу примере присуства музике у свакодневном животу. -визуелизација - Активности ученика при усвајању ових садржаја наставе музичке културе биће: слушање,уочавање,упоређивање,препознавање,разликовање,тумачење,анализирање. слушали, а на основу карактеристичног одломка. Оспособљавати ученике да наведу примере присуства музике у свакодневном животу. -Визуелизација	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : -Ликовна култура: Композиција и покрет у композицији, Простор, Повезивање разних облика у целину -Физичко васпитање: Ритмичка гимнастика и народни плесови	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;	- праћење развоја навике слушања квалитетне музике и стваралачки импулс. - примена усвојених садржаја у различитим животним ситуацијама и игри -активност ученика на часу и залагање у раду		

	- Активности ученика при усвајању ових садржаја наставе музичке културе биће: слушање,уочавање,упоређивање,препознавање,разликовање,тумачење,анализирање.					
3. Стварање музике - Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, сти-хове, музичке игре, користећи притом различите изворе звука (глас, тело, Орфов инструментаријум). - Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици. - Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска	Наставне методе: вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, метода откривања, метода уочавања, активна настава, тематска настава. Наставне методе: вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, метода откривања, метода уочавања, активна настава, тематска настава. -слушање, извођење, истраживање, презентовање, играње, илустровање, драматизовање, измишљање, импровизовање.	- Повезивање садржаја предмета са садржајима осталих наставних предмета и садржајима унутар предмета : -Физичко васпитање: Ритмичке вежбе -Српски језик: Језик , граматика, језичка култура , основни облици усменог и писменог изражавања	–осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – учествује у школским	праћење развоја естетског доживљаја, маште, вештина (свирање на дечјим инструемнтима) - развој навике слушања квалитетне музике и стваралачки импулс. -ангажовање и рад ученика на часу -учешће у приредбама - поштовање права на различитост, како у нивоу предзнања ученика, тако и динамике развоја ученичких		

допуњалка са потписаним текстом, мелодијска допуњалка. - Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.			приредбама и манифестацијама	потенцијалних способности		

ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Општи оперативни задаци:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- стицање моторичких способности;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и
- суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Посебни оперативни задаци:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање";
- стварање услова за социјално прилагоёавање ученика на колективан живот и рад.

Организациони облици рада:

Од организационих облика рада који треба да допринесу усвајању оних умења и навика који су од значаја за свакодневни живот, програм се реализује у ванчасовној и ваншколској организацији рада и предвиђа:
- упућивање ученика на самостално вежбање;
- корективно-педагошки рад;
- излети;
- кросеви;
- такмичења;
- дани спорта;
- слободне активности.

Тема-садржај	Начин остваривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
АТЛЕТИКА Техника трчања Скокови: поновити вежбе скакања и прескакања (у дубину, преко препрека, кратке и дуге вијаче) и комбиновати са вежбама трчања. Скок увис: прекорачном техником. Скок удаљ: згрчном техником. Бацања Бацање лоптице у циљ: поновити из претходног разреда; бацање левом и десном руком.	Наставне методе: Вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, методе откривања, методе уочавања, активна настава, тематска настава. - слушање, - посматрање, - усавршавање, - рад у пару, - групни рад -демонстрација -интерактивне методе (социјална партиципација)	Грађанско васпитање: Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање и порекло	- примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); -правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	-праћење и вредновање моторичких способности, -усвојеност здравствено – хигијенских навика, -достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима, и ИОП-ом (према потреби) -однос према раду		

				-тестирање физичких способности		
ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ Поваљка на леђима, колут назад; став на лопатицама - свећа; мала вага; припрема за став о шакама; из упора стојећег замах једном до високог заножења и одраз друге и са променом ногу. Предвежбе за премет странце. Припрема за прескок козлића. Клупа, ниска греда (поновити вежбу из претходног разреда и додати наскок) Такмичења	Наставне методе: Вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, методе откривања, методе уочавања, активна настава, тематска настава. - слушање, - посматрање, - усавршавање, - рад у пару, - групни рад -демонстрација -интерактивне методе (социјална партиципација)	Грађанско васпитање: Подстицање групног рада, договарање и сарадња са вршњацима, развијање појма пријатељства; Евалуација	– комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – коригује сопствено држања тела на основу савета наставника;	-праћење и вредновање моторичких способности, -усвојеност здравствено – хигијенских навика, -достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима, и ИОП-ом (према потреби) -однос према раду -тестирање физичких способности		
РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	Наставне методе: Вербално-текстуална,	Музичка култура: Слушање музике,	– правилно држи тело;	-праћење и вредновање моторичких способности,		

Еластично и меко ходање и трчање. Скокови: маказице и мачји скок; Вијача: галоп и повезати са елементима из претходног разреда. Лопта: бацања и котрљања. Повезати у ритмички састав са лоптом до 16 3/4 тактова. Плесови: Савила се бела лоза винова. Једно коло према избору.	илустративно-демонастративна, учење путем открића, методе откривања, методе уочавања, активна настава, тематска настава. -Одељенско такмичење -полигон -вршњачко учење	Музичке игре, Извођење музике – певање песама	– правилно подиже, носи и спушта терет; – изведе кретања, вежбе – поштује мере безбедности током вежбања; – саставе уз музичку пратњу; -изведе дечји и народни плес;	-усвојеност здравствено – хигијенских навика, -достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима, и ИОП-ом (према потреби) -однос према раду -тестирање физичких способности		
ОСНОВИ ТИМСКИХ ИГАРА Рукомет Кошарка Одбојка	Наставне методе: Вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, методе откривања, методе уочавања, активна настава, тематска настава. -турнири, крос,	Грађанско васпитање: Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим – развијање појма пријатељства; Појединац и заједница, правила која регулишу живот у заједници, права и	– користи терминологију вежбања; – поштује правила понашања на вежбалиштима; – примени правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; – прихвати победу и пораз као	-праћење и вредновање моторичких способности, -усвојеност здравствено – хигијенских навика, -достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у		

	-одељенско и међуодељенско такмичење	одговорности, договарање	саставни део игре итакмичења;	складу са индивидуалним могућностима, и ИОП-ом (према потреби) -однос према раду -тестирање физичких способности		
Здравствено васпитање: - твоја физичка форма - лична хигијена и хигијена здравља - правилна исхрана - правилан ритам рада и одмора - прва помоћ.	-корелација са наставним предметима – природа и друштво, програмом екологије	Природа и друштво: Природа – човек – друштво, Нежива природа, Веза живе и неживе природе, Кретање у простору и времену	-препозна здравствено стање када не треба да вежба; – примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – користи здраве намирнице у исхрани; – повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље;	-формативно оцењивање. -стање физичких способности -стање здравља и хигијенске навике -достигнути ниво савладаности моторичких вештина -однос према раду		

ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање РАЗРЕД: Трећи

Циљ наставе "Грађанско васпитање - Сазнање о себи и другима" јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Овај наставни предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компонентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује себе и друге.

Општи оперативни задаци:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање самосвести, самопоштовања и уважавања других;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност;
- развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације;
- оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању;
- развијање креативног изражавања;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање основних људских вредности.
- развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета.

Посебни оперативни задаци:

- оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему;
- оспособљавање ученика да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- уважавање различитости;
- развијање појма пријатељства и моралног расуђивања;

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
- Упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада	**Наставне методе**: Вербално-текстуална, илустративно-демонастративна, учење путем открића, методе откривања, методе уочавања, активна настава, тематска настава. - Кроз размену ставова у групи уобличавање и поимање личних аутентичних доживљаја ученика. Чиниоци који су од суштинског значаја за квалитетну и развојно подстицајну размену: 1. Јасно артикулисање циља активности и договор о правилима којих треба да се	Природа и друштво: Породица Српски језик: Усмено и писмено изражавање	-испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; -заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању	-Формативно оцењивање -Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. -Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање). -Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.		

	придржавају учесници 2. Распоред седења (по могућству у круг) који омогућује свим учесницима размене да виде једни друге -Кроз игру остварују и истражују разноврсна решења за проблеме са којима се суочавају;					
- Сличности и разлике: уочавање особености и различитости која им прија. - Полни стереотипи у играма: разматрање стереотипа о мушким и женским играма, о поштовању слободе избора; прихватању различитости. - Последица уопштених судова: стереотипи о	- Кроз размену ставова у групи уобличавање и поимање личних аутентичних доживљаја ученика. Чиниоци који су од суштинског значаја за квалитетну и развојно подстицајну размену: 1. Јасно артикулисање циља активности и договор о	Ликовна култура: Композиција и покрет у композицији Физичко васпитање: елементарне игре Природа и друштво: Међусобни односи људи	- својим понашањем показује да прихвата различитост других; -препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства;	– Редовност похађања наставе, заинтересованост – Активно укључивање у процес наставе		

дечацима и девојчицама. - Појава искључивања у групи: разматрање различитости која им не прија. - Понашање које одступа од очекиваног: сукоб потреба и како га разрешити. - Односи у одељењу: шта су предузели да би изненадили пажњом вршњаке супротног пола у протеклој седмици. - Односи млађе и старије деце у породици. - Дискриминација по узрасту	правилима којих треба да се придржавају учесници 2. Распоред седења (по могућству у круг) који омогућује свим учесницима размене да виде једни друге -Кроз игру остварују и истражују разноврсна решења за проблеме са којима се суочавају;					
Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим - Лаж као морални прекршај - Припадање групи: сукоб потреба и како га превазићи, морална дилема - крађа као услов	- Кроз размену доживљаја, мишљења и ставова ученика у групи о томе да ли треба разоткрити лаж коју је изрекао пријатељ/ица; да ли је ћутање о томе исто лаж; да	Српски језик: Анализа текста и особине ликова – добре и лоше (Нпр.текст: Свитац тражи пријатеља)	-се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама;	– Редовност похађања наставе, заинтересованост – Активно укључивање у процес наставе		

прихваћености у групи, поштовање туђег власништва. - Крађа као морални прекршај. - Односи међу пријатељима	ли је лаж опростива; да ли се може бити пријатељ некоме ко лаже; зашто је лаж морални прекршај; о сукобу потреба и како га превазићи. - Кроз размену о томе да ли је крађа морални прекршај и кад је покренута добрим намерама; шта све чини пријатељство и какви могу бити односи међу пријатељима					
Појединац и заједница правила која регулишу живот у заједници; права и одговорниости; договарање - Обавезе у кући. - Договарање у породици.. - Права и одговорности у заједници - како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, кућни ред; дечја права и	- Кроз размену мишљења о правима и одговорностима укућана; о подели одговорности око кућних послова, о слободи избора, правима и обавезама деце. - Кроз размену мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о стереотипима у вези са полним	Природа и друштво: Човек и друштво Српски језик: Језичка култура (причање, описивање, препричавање); драматизација	-препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; -укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; -објасни разлику између саосећања, солидарности и сажаљења на датом примеру;	– Редовност похађања наставе, заинтересованост – Активно укључивање у процес наставе		

одговорности; значај договарања. - Слобода избора. - Кућни ред школе: правила; како настају правила; да ли деца могу да утичу на мењање правила која регулишу живот у школи, о последицама кршења правила, о мерама које треба предузети кад дође до кршења правила. - Оцењивање: чему служе оцене. - Демократија у учионици:шта је то демократско одлучивање у разреду, како то може да се постигне, шта спречава да се то постигне. - Доношење одлука на нивоу одељења. - Планирање акције: ученици уче како да усагласе идеје,	улогама; о дечјим правима и одговорностима; о значају договарања. - Кроз размену о слободи избора у одлучивању код куће и у школи. О чему деца могу сама да одлучују, о одговорности за последице избора, о томе како лични избор утиче на друге у околини. - Кроз размену мишљења о томе чему служе оцене, шта значи лоша оцена, чему она служи; о разлозима побуне у разреду, разликама између наређивања и договарања, о одговорности за последице понашања. - Ученици се договарају и планирају акције којим ће да побољшају простор у коме					

поделе одговорности, од кога да траже подршку и како, како да изведу акције	бораве (учионицу, школско двориште) .					
Заштита од насиља- ненасилно решавање сукоба - Сукоби и њихово решавање. - Кажњавање:о врстама казни које добијају од родитеља, о поступцима који су довели до казне, о осећањима и незадовољеним потребама у вези са казном, о алтернативама кажњавању. - Насиље у школи.	- Кроз размену доживљаја ученика у групи о санкцијама кршења договора међу децом, да ли је освета морални прекршај; шта је праведно; како се ненасилно може решити сукоб потреба. - Кроз игру траже и налазе разноврсна решења за одређене проблеме са којима се суочавају - Размена о насиљу у школи - ученика према ученицима, и како да се заштите од тога.	Природа и друштво: Ја у школи Српски језик: Језичка култура - говорне и писмене вежбе (Мудро сам поступио...) Ликовна култура: Ликовне порке као могућност споразумевања	-укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима; -наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права;	– Редовност похађања наставе, заинтересованост – Активно укључивање у процес наставе		
Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	- Кроз размену доживљаја ученика у групи - Кроз игру траже и налазе	Природа и друштво: Биљке и животиње и наш однос према	-наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави;	– Редовност похађања наставе, заинтересованост		

Однос према животињама: разлози дечјег насиља према животињама, одговорност и брига о животињама. - Природа и ја: право на живот, и међусобна повезаности свих живих бића; - Брига о природи: о томе шта су предузели да би изненадили пажњом животиње или биљке у протеклој седмици.	разноврсна решења за одређене проблеме са којима се суочавају	њима; Веза живе и неживе природе Ликовна култура: Ликовне порке као могућност споразумевања	--опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници;	– Активно укључивање у процес наставе		
Евалуација Евалуација програма и презентација резултата рада родитељима	- Кроз размену доживљаја ученика у групи - Самопроцена напредовања - Презентација резултата рада	Српски језик: Усмено и писмено изражавање	-пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење;	– Редовност похађања наставе, заинтересованост – Активно укључивање у процес наставе		

ПРЕДМЕТ: Верска настава РАЗРЕД: Трећи

Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Циљ : да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
I – УВОД 1. Свет је створен за тебе, чувај га! – уводни час · Упознавање са садржајем програма и начином рада	-дијалошка -демонстративна -разговор		Когнитивни аспект: · моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда			

			основне школе; · моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. Афективни аспект: · ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе			
II – БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА 2. Свето Писмо нам сведочи о настанку света 3. Света некада уопште није било (1. и 2. дан стварања) 4. Све је биље створено и Сунцем обасјано (3. и 4. дан стварања) 5. Све врви од живота (5. и 6. дан стварања) 6. Створен сам да личим на Бога	-дијалошка демонстративна илустративно-демонстративна		Когнитивни аспект: · препознати неке елементе библијске повести о стварању света; · моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментар ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно		·

			света, на основу библијске повести; · моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву; · моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом; · моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу; · уочити да је човек сличан Богу.	оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		

			Афективни аспект: · бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу; · развијати жељу и свест о важности бриге према ближњима и природи.			
III – БОГ НАС ВОЛИ 7. Бог ствара свет из љубави 8. Бог, људи и природа 9. Свет не може без Бога 10. Бог се брине о свету 11. Божићни весници · Прича „Шишарка“ или прича „Себични џин“ О. Вајлд (са правим крајем, кад се појављује Христос...) · Прича Св. Владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избавио пастира Давида из невоље (кад је заспао у пећини а змија му легла на груди...)А А кад је одрастао Цар Давид је описао Богородицу и Христа у псалму · „Љубавна песма“, М. Данојлић (о маслачку и облачку) ·	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -демонстративна -разговор демонстративна Рад на тексту - дијалошка -демонстративна	Корелација са ликовном културом,народном традицијом,музичком културом -израда божићних честитки,верски и народни обичаји,песмице посвећене Божићу -Техничко и информатичко образовање(цртани филмови)	Когнитивни аспект: • знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; • препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету; • увидети кроз своје креативне способности	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање;		активности у наставном процесу. · Настава је успешно кроз човека– 6 Литургија – преображени свет – 7 Човек и природа - 6 · Евалуација – 1+1

Јављање анђела Богородици; · Јављање анђела Јосифу; · Сусрет Богородице и Јелисавете; · Јављање анђела пастирима; · Јављање анђела мудрацима; · Анђео јавља Јосифу да склони породицу у Египат; · Молитва Анђелу чувару; · Песма: „Анђели певају“.			да је човек сличан Богу; • увидети да Бог жели да свет постоји вечно; • увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздељени; • увидети различитост која постоји знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет; • упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; • упознати сдржај молитве Анђелу чувару;	· писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		

			• усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“. Афективни аспект: • бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи; • бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит).			
IV – ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА 12. Човек домаћин и свештеник у свету 13. Свети Сава 14. Свети Сава брине о нама 15. Радост служења · Прича „ Три дрвета“(Ова прича је и Божићна и Васкршња) · Подизање задужбина – најзначајније задужбине Светога Саве и Светог Симеона Мироточивог · Јеванђељско казивање о Христовом	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -демонстративна -дијалошка -посматрање -књижевни текст	Корелација са ликовном културом, народном традицијом, музичком културом, верски и народни обичаји,израда паноа песмице посвећене Светом Сави(Васкрсу) -Техничко и информатичко	Когнитивни аспект: • уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека; • проширити своје знање о служењу	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање		

служењу – прање ногу апостолима и Тајна вечера · Прича: Доброчинство – најлепши начин да постојиш, из књиге «Мали анђео», Н. Витошевић		образовање(цртани филмови)	Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима; • упознати библијску повест о Христовом служењу Апостолима. Афективни аспект: • бити подстакнут да љубав препознаје као служење; • знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим.	Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		
V – ЛИТУРГИЈАПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ 16. Наши дарови благодарности (опис н.ј. - твар у Литургији) 17. Литургија - преображај света 18. Литургија – молитва за спасење човека и света 19.	-илустративно-демонстративна -разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -демонстративна	Корелација са ликовном културом, народном традицијом,музичком културом ,верски и народни обичаји,израда	Когнитивни аспект: • препознати да је Литургија захвалност Богу;	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;		

Васкресење Лазарево 20. Васкрсење Христово · Твар у Литургији – хлеб и вино · Песма“Како настаје хлеб“ Лидија Поповић · Твар у Литургији – тамјан, уље, восак, вода, врба, бадњак, јаје, жито, грожђе... · Прича о удовичиној лепти · Велика Јектенија · Прича „Мудри чобанин“ Патријарх српски Иринеј Гавриловић(прича о причешћу) · Библијско казивање о васкрсењу Лазара · Казивање о женама мироносицама на Христовом гробу ((„Зашто тражите живога међу мртвима“) · Васкршња прича „ И жовотиње“ Зинаида Хипијус		паноа песмице посвећене Светом Сави(Васкрсу)- израда божићних честитки Техничко и информатичко образовање(цртани филмови)-	• уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; • уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; • увидити везу Литургије и спасења човека и света; • проширити своја знања о празнику Васкрсења; • увидити шта за створену прируду значи Христово Васкрсење; • усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ Афективни аспект: · бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу	· провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		

			да жели да буде у заједници са Њим; • бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима.			
VI – ЧОВЕК И ПРИРОДА 21. Све чека на љубав човека 2 2. Чувамо дарове Божије љубави 23. Стварање света у православној иконографији 24. Икона света створеног за мене Поучне приче : · „Свети Власије благосиља животиње “ · „Игуман и медвед “ · „Необична лађа“ (Свети Елије и крокодил) · „Свети Серафим и медвед “ · Песма „ Радуј се “ М. Одаловић · Израда иконе Израда стрипа	-дијалошка Демонстративна Разговор -разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -демонстративна	Цртање икона-корелација са ликовном културом	Когнитивни аспект: • препознати личну одговорност за творевину; • увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; • увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; • препознати представе које приказују	· процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; · провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: · усмено испитивање; · писмено испитивање; · посматрање понашања ученика;		

			догађаје везане за стварање света; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. Афективни аспект: • бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; • бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; · Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима			

			везаним за стварање и очување света			

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

ПРЕДМЕТ: Српски језик РАЗРЕД: Четврти

Циљ јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Задаци:.
- код ученика развијати способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус и неговати истрајност у читању и доживљавању књижевног дела;
- да ученици овладавају граматичким и правописним правилима стандардног српског језика која ће примењивати у писаној и говорној комуникацији;
- да ученици овладавају граматичким и правописним правилима стандардног српског језика која ће примењивати у писаној и говорној комуникацији.

Годишњи фонд часова: 180

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
КЊИЖЕВНОСТ ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија 1. Шаљива народна песма,	-читање текстова штампаном ћириличним и латиничним писмом;	**Српски језик – унутрапредметна повезаност** (препричавање текста; настављање текста; преписивање делова текста);	– чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи;	1СЈ.0.1.1. 1СЈ.0.1.2. 1СЈ.0.1.3. 1СЈ.0.1.4. 1СЈ.0.1.5. 1СЈ.0.1.6. 1СЈ.0.1.7.	Образовни стандарди се преклапа-ју по тематским целинама

Женидба врапца Подунавца; **2. Војислав Илић**, Јесен/ Владислав Петковић Дис, Зима; **3. Момчило Мошо Одаловић**, Молитва за маму; **4. Мирослав Антић,** Космонаутска песма; **5. Бранко Миљковић**, Песма о цвету; **6. Добрица Ерић,** Завичај/ Отаџбина је наша очевина/ Момчило **Мошо Одаловић**, Птице косовчице; **7. Мирослав Антић:** Прва љубав/ Најљубавнија песма/ Алексије Марјановић, Љубав; **8. Бранко Ћопић,** Месец и његова бака/ **Десанка Максимовић,** Пауково дело; **9. Бранислав Црнчевић,** Кад би	-усмерено истраживачко читање текстова; -читање текстова штампаном ћириличним и латиничним писмом; -читање текста у наставцима; -читање прозних и поетских текстова; -читање (индивидуално, штафетно, ...) -читање по улогама; -снимање и анализа, процена вештине читања; -уочавање непознатих и мање познатих речи у тексту; - усмено и писмено одговарање на питања о тексту уз навођење аргумената; -вођењи разговор на тему; -вежбе читања и разумевање прочитаног;	**Математика – Природни бројеви (** читање текстуалних задатака, усмени и писани одговори на питања; математичке приче**;** тематски задаци); **Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије** (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање назива географских појмова); **Човек – природно, друштвено и свесно биће (** Физичке промене у пубертету; Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји); **Прошлост Србије(**Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанаки развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); **Ликовна култура – Композиција** (Материјали и технике – графитна	утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остварива ња права детета и стереотипе у књижевним делима;	-Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Диктат; -Тест; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијални тест - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада;	1CJ.0.1.8. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.6. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9. 1CJ.2.2.10. 1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7. 1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.3. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.5. 1CJ.3.2.6.	

мени дали један дан; **10. Владимир Андрић,** Дај ми крила један круг; **11. Народна песма,** Милош у Латинима; **12. Народна песма,** Јетрвица адамско колено. **Проза** **1. Народна прича о животињама,** Међед, свиња и лисица; **2. Народна приповетка**, Најбоље задужбине; 3**. Народна приповетка**, Ветар и сунце; **4. Народна бајка**, Пепељуга; **5. Бранислав Нушић**, Прва љубав (одломак из Аутобиографије); **6. Бранислав Црнчевић**, Босоноги и небо; **7. Гроздана Олујић**, Стакларева љубав; **8. Светлана Велмар Јанковић**, Стефаново дрво;	-вежбе читања за увежбавање технике и брзине читања; -рецитовање (по избору); -снимање и анализа, процена вештине рецитовања; -стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -драмски дијалози; -позориште сенки; -гледање дечје позоришне представе; -снимање и коментарисање драматизова-них одломака ; -илустровање дела текста; -илустровање лика из текста; - приказ прозног и поетског текста	оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали); **Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе (** Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); **Сцена**(Сценографија за позориште, филм и телевизију; Елементи сценографије); **Музичка култура – Слушање музике** (Дела фолклорне традиције српског и других народа; Музичка прича; Музика у служби других медија); **Извођење музике (** Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху; Певање и свирање песама из нотног текста; Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима; Народни инструменти нашег и других народа; Свирање инструменталних	– уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; – поштује и примени основна	-Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Учествовање у слободном и вођеном разговору; - Анализа снимака, коментарисање, критички и самокритички однос према раду; - Састави на задату тему; - Састави на слободну тему; - Састави по низу слика; - Састави на основу слике; - Креативно стваралаш-тво ученик (песме, приче, и други облици писменог и усменог изражавања) - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка; - Тестирање брзине читања на	1CJ.3.2.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3.	

9. Лав Николајевич Толстој, Врабац и ласте /Два мраза; **10. Драган Алексић**, Позориште на небу; **11. Весна Алексић**, Детективско срце; **12. Ханс Кристијан** Андерсен, Ружно Паче – читање у наставцима. **Драмски текстови** **1. Гвидо Тартаља**, Подела улога; **2. Љиљана Крстић**, Кад пролеће дође; **3. Дејан Алексић**, Слава Научнопопуларни и информативни текстови (из књига, енциклопедија и часописа за децу); ● о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама; ● о природним лепотама и културним	у облику низа слика, стрипа; - венов дијаграм; - грозд; - асоцијације; - мапе ума; - дрво роблема; - пирамида приче; - чинквине; - олуја идеја; - петоминутни састав; - асоцијације; - укрштенице; - квизови; - осмосмерке; - ЗЖН табела; - позориште сенки - фронтални и индивидуални рад; - рад у групи/тиму; - рад у пару; - истраживање; - радионице; - пројекти; - часопис; - збирка радова; - одељењска тачмичења у читању, рецитовању, говорењу;	аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука); **Музичко стваралаштво** (Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту); Креирање мелодије на одабрани текст); **Грађанско васпитање - Култура и традиција** (Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других); **Мултикултуралност и интеркултуралност (**Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима); **Сусретање култура** (Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени	правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: – препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика;	нестстанда-рдним тестовима; - Тестирање брзине читања на стстанда-рдизованим тестовима; - Тестирање разумевања прочитаног;		

знаменитостима Србије; ● о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету ● бонтон. **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** **1. Милован Данојлић**, Избор из поезије за децу; **2. Драган Лукић**, Избор из поезије за децу; **3. Јасминка Петровић**, О дугмету и срећи; **4. Рене Гијо**, Бела Грива; **5. Ерик Најт**, Леси се враћа кући; **6. Александар Поповић**, Пепељуга **ДОПУНСКИ ИЗБОР** (са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела) **1. Избор драмских текстова за децу;** **2. Бранко В. Радичевић**, Песме о мајци;	- игре речима (ребуси, бројалице, брзалице, ...); - самостални рад ученика - усмено и писмено описивање ликова из текста; - графичко представљање дела текста (прича, део приче, строфе, стиха); -невербално изражавање (пантомима, језик знакова, дешифровање, ...) -математичке приче	пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				

3. **Светлана Велмар Јанковић,** Књига за Марка/Очаране наочаре; 4**. Горан Петровић**, Разлике; **5. Едмондо де Амичис**, Срце; **6. Јохана Шпири**,Хајди; **7. Михаел Енде**, Бескрајна прича (одломак); **8. Астрид Линдгрен**, Пипи Дуга Чарапа; **9. Златко Васић,** Чаробно путовање; **10. Урош Петровић**, Мартинина велика загонетна авантура; **11. Гордана Тимотијевић**, Сличице /Владимир из чудне приче; **12. Угљеша Шајтинац**, Чарна и Несвет; **13. Момо Капор,** Сања; **14. Весна Алексић,** Брљиво срце. **Књижевни појмови:**						

– шаљива народна песма; – прича о животињама; – особине народне епске песме; – приповетка; – роман за децу; – персонификација; – опис природе и ликова; – приповедање у 1. и 3. лицу; – сукоб драмских лица.						
ЈЕЗИК **Граматика и правопис** – Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи); – Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе); – Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у	-уочавање и именовање врста речи; -усмерено истраживачко читање текстова; -уочавање и издвајање реченичних чланова; - венов дијаграм; - грозд; - асоцијације; - мапе ума; - чинквине; - олуја идеја; - петоминутни састав; - асоцијације; - укрштенице;	**Српски језик – унутрапредметна повезаност** (препричавање текста; настављање текста; преписивање делова текста); **Математика – Природни бројеви (** читање текстуалних задатака, усмени и писани одговори на питања; математичке приче**;** тематски задаци); **Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије** (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање и писање назива географских појмова;	– чита са разумевањем различите врсте текстова; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику;	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Евалуације; -Диктат; -Тест; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу;	1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.2. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.1.4.4. 1СЈ.1.4.5. 1СЈ.2.4.1. 1СЈ.2.4.2. 1СЈ.2.4.3. 1СЈ.2.4.4. 1СЈ.2.4.5. 1СЈ.2.4.6. 1СЈ.2.4.7. 1СЈ.2.4.8. 1СЈ.2.4.9. 1СЈ.3.4.1. 1СЈ.3.4.2. 1СЈ.3.4.3. 1СЈ.3.4.4. 1СЈ.3.4.5.	

функцији субјекта, изостављени субјекат; – Појам предиката (глаголски предикат); – Појам објекта (именице у функцији објекта); – Прилошке одредбе за време, место и начин; – Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта; – Управни говор (трећи модел); – Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. Ружно Паче...); устаљена и	- квизови; - осмосмерке; - ЗЖН табела; - диктати - аутодиктати - фронтални и индивидуални рад; - рад у групи/тиму; - рад у пару; - истраживање; - радионице; - пројекти; - часопис; - збирка радова; - одељењска тачмичења; - квизови звања; - игре речима (ребуси, бројалице, брзалице, ...); - самостални рад ученика -примењује основна правописна правила; -пише читко и уредно; -писмено одговара на постављена питања;	становника и њихових припадника); **Ликовна култура – Композиција** (Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали); **Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе (** Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); **Музичка култура – Слушање музике** (Дела фолклорне традиције српског и других народа; Музичка прича; Музика у служби других медија); **Грађанско васпитање - Култура и традиција** (Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других); **Мултикултуралност и интеркултуралност (**Живот поред људи других	– одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања:	- Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијални тест - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Учествовање у слободном и вођеном разговору; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		

посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа,установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво); – Речца ли; скраћени упитни облик је ли (је л’) према узрочном везнику јер; – Предлог са уз заменице (нпр. са мном, с њом и сл.); – Писање вишечланих бројева.	-спаја више реченица у крађу целину; -пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;	култура или заједнички живот са њима); **Сусретање култура** (Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА **Основни облици усменог и писменог изражавања:** – Препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану);	-слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - усмено изражавање; - причање на основу	**Српски језик – унутрапредметна повезаност** (препричавање текста; настављање текста; преписивање делова текста); **Математика – Природни бројеви (** читање текстуалних задатака, усмени и писани одговори	– препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу,	-Описно оцењивање; -Формати-вно праћење; -Континуи рано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације;	1СЈ.1.3.1. 1СЈ.1.3.2. 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.3.4. 1СЈ.1.3.5. 1СЈ.1.3.6. 1СЈ.1.3.7. 1СЈ.1.3.8. 1СЈ.1.3.9. 1СЈ.1.3.10.	

– Причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); – Описивање односа међу предметима, бићима и појавама; – Описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. – Речи истог облика, а различитог значења; – Речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); – Устаљени језички изрази. – Разгледница, честитка, писмо. – Књижевни и други текстови у функцији унапређивања језичке културе. **Говорне вежбе:**	посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -слушање звукова ономатопејског типа,; -растављање речи на гласове, -правилно наглашавање речи и реченице; -игре словима и речима, језичке	на питања; математичке приче**;** тематски задаци); **Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије** (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање назива географских појмова); **Човек – природно, друштвено и свесно биће (** Физичке промене у пубертету; **); Прошлост Србије (**Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанаки развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); **Ликовна култура – Композиција** (Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали); **Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе (**	честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада. – препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – изражајно рецитује песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове;	-Диктат; -Тест; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијални тест - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; - Анализа (наставник, ученици)	1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.2.3.10. 1CJ.2.3.11. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.4. 1CJ.3.3.5. 1CJ.3.3.6.	

– Рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског/ драматизованог текста и сл; – Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). **Језичке вежбе:** – Допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; – Проширивање реченица; – Укрштене речи; асоцијације. **Лексичко-семантичке вежбе:** – Одређивање значења устаљених израза;	игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи); -писање реченица; -допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика, диктате и самостално писање реченица и краћих текстуалних целина; -усавршавање технике читања на текстовима школске и домаће лектире; -разумевање прочитаних текстова; - вежбе читања и разумевање прочитаног; -вежбе читања за увежбавање технике и брзине читања; -рецитовање (по избору);	Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); **Сцена**(Сценографија за позориште, филм и телевизију; Елементи сценографије); **Музичка култура – Слушање музике** (Дела фолклорне традиције српског и других народа; Музичка прича; Музика у служби других медија); **Извођење музике (** Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху; Певање и свирање песама из нотног текста; Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима; Народни инструменти нашег и других народа; Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука); **Музичко стваралаштво** (Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на краћи литерарни текст	– усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;	- Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Учествовање у слободном и вођеном разговору; - Анализа снимака, коментарисање, критички и самокритички однос према раду; - Писмени задаци; - Састави на задату тему; - Састави на слободну тему; - Састави по низу слика; - Састави на основу слике; - Креативно стваралаштво ученик (песме, приче, и други облици писменог и усменог изражавања) - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка; - Тестирање брзине читања на нестстандардним тестовима;		

– Састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; – Допуњавање низа речима које су повезане са датом речју; – Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту	-стваралачке активности; -сценски наступ; -драмска игра; -драматизација прозног или поетског текста; -луткрска игра; -драмски дијалози; -гледање дечје позоришне представе; -снимање и коментарисање драматизованих одломака; -илустровање дела текста; -илустровање лика из текста; - приказ прозног и поетског текста у облику низа слика, стрипа; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/тиму; -рад у пару; -истраживање -радионице	(учење у контексту); Креирање мелодије на одабрани текст); **Грађанско васпитање - Култура и традиција** (Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других); **Мултикултуралност и интеркултуралност (**Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима); **Сусретање култура** (Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог.		- Тестирање брзине читања на стстанда-рдизованим тестовима; - Тестирање разумевања прочитаног;		

ПРЕДМЕТ: Допунска настава српског језика РАЗРЕД: Четврти

Циљ јесте да ученици који имају тешкоћа у савладавању наставног програма, добију додатну подршку и овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Задаци: Допунска настава се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.
- код ученика развијати способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус и неговати истрајност у читању и доживљавању књижевног дела;
- да ученици овладавају граматичким и правописним правилима стандардног српског језика која ће примењивати у писаној и говорној комуникацији;
- да ученици овладавају граматичким и правописним правилима стандардног српског језика која ће примењивати у писаној и говорној комуникацији.

Годишњи фонд часова: 18

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
КЊИЖЕВНОСТ КЊИЖЕВНИ ПОЈМОВИ	- Увођење ученика у свет књижевности и осталих књижевних текстова - Стицање знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне културе, већ и опште културе на којој се темељи укупно образовање	-читање текстова штампаном ћириличним и латиничним писмом; -усмерено истраживачко читање текстова; -читање текстова штампаном ћириличним и латиничним писмом;	– чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и	1СЈ.0.1.1. 1СЈ.0.1.2. 1СЈ.0.1.3. 1СЈ.0.1.4. 1СЈ.0.1.5. 1СЈ.0.1.6. 1СЈ.0.1.7. 1СЈ.0.1.8. 1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.3. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5.	-Формати-вно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Евалуације; -Диктат; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање;

		-читање текста у наставцима; -читање прозних и поетских текстова; -читање (индивидуално, штафетно, ...) -читање по улогама; -уочавање непознатих и мање познатих речи у тексту; - усмено и писмено одговарање на питања о тексту -- вежбе читања и разумевање прочитаног; -вежбе читања за увежбавање технике и брзине читања; -рецитовање (по избору); -драматизација прозног или поетског текста; -илустровање дела текста; -илустровање лика из текста; - приказ прозног и поетског текста	причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу;	1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4.	-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; -Анализа (наставник, ученици) - Учествовање у слободном и вођеном разговору; - Састави на задату тему; - Састави на слободну тему; - Састави по низу слика; - Састави на основу слике;

		у облику низа слика, стрипа;	– преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања:		

			– препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика;		
ЈЕЗИК **Граматика и правопис**	Заједничке и властите именице - Променљиве врсте речи - Именице и заменице - Род и број придева - Глаголски додаци - Основни и редни бројеви - Пишимо правилно - Пишемо управни и неуправни говор - Писање сугласника ЈЈ	Анализа речи и реченица на припремљеним прилозима - Читају, уочавају и класификују врсте речи. - Уочавају службу речи у реченици Показивање правописних правила и диктирање припремљених текстова и реченица - Слушање, уочавање и писање по диктату	– чита са разумевањем различите врсте текстова; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила;	1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.2. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.1.4.4. 1СЈ.1.4.5.	-Формати-вно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Записи у свескама; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них стандарда; - Учествова-ње у слободном и вођеном разговору; - Примена техника самопроце

			– правилно пише сва три модела управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања:		њивања личног рада и напредтка;
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	**Основни облици усменог и писменог изражавања:** - Препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); – Причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); – Описивање односа међу предметима, бићима и појавама; – Описивање природе, личности,	-слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама - усмено изражавање; - причање на основу посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика,	– препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст;	1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10.	-Формативно праћење; -Континуирано праће- ње ученика; -Записи у свескама; Евалуације; -Диктат; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; -Анализа (наставник, ученици)

	књижевних ликова и сл. – Речи истог облика, а различитог значења; – Речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); – Устаљени језички изрази. – Разгледница, честитка, писмо. – Књижевни и други текстови у функцији унапређивања језичке културе. **Говорне вежбе:** – Рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског/ драматизованог текста и сл; – Правописне вежбе: диктат;	слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери; -рецитовање стихова; -слушање звукова ономатопејског типа,; -растављање речи на гласове, -правилно наглашавање речи и реченице; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи); -писање реченица; -допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика, диктате и самостално писање реченица и краћих	– учествује у предлагању садржаја и начина рада. – препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – изражајно рецитује песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;		- Учествова-ње у слобо- дном и вођеном разговору; критички и самокрити- ки однос према раду; - Састави на задату тему; - Састави на слободну тему; - Састави по низу слика; - Састави на основу слике;

	управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). **Језичке вежбе:** – Допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; – Проширивање реченица; – Укрштене речи; асоцијације. **Лексичко-семантичке вежбе:** – Одређивање значења устаљених израза;	текстуалних целина; -усавршавање технике читања на текстовима школске и домаће лектире; -разумевање прочитаних текстова; - вежбе читања и разумевање прочитаног; -вежбе читања за увежбавање технике и брзине читања; -рецитовање (по избору);			

	– Састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; – Допуњавање низа речима које су повезане са датом речју; – Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту				

ПРЕДМЕТ: Енглески језик РАЗРЕД: Четврти

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.
Општи оперативни задаци:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Организациони облици рада: 72 часа годишњи фонд, 2 часа недељно.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1. About me О мени Изражавање количина; описивање бића и предмета; изражавање допадања/недопадања; описивање способности у садашњости; исказивање потреба, осета и осећања; представ-љање других; изражавање припадања и поседовања. САДРЖАЈИ; Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје *How many (books) are there? There are (six) (books)* (Егзистенцијално *there is/are;* правилна множина именица); *He's got (eight fingers). She's got two hands. The slide is gold and silver. I'm a (pink and silver robot). Has he got a (beard)? Yes, he has. No, he hasn't. Has she got (straight) hair? Yes, she has. No, she hasn't. We're (gold and silver robots) Is it (red)? Yes, it*	- слушање; - посматрање; - причање; - вербална комуникација; - рад на сликама; - рађање слагалица од слова и слика; -испитивање познавања страног језика; -испитивање спретности у руковању прибором за писање и цртање; - усмено изражавање; - причање на основу	**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста.	– поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; – представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; – разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; – даје кратка и једноставна упутства и налоге; – разуме позив и реагује на њега; – упути позив на заједничку активност; – разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; – упути кратке и једноставне молбе;	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање за писа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 . 1.1.11. 1.1.12. 1.1.1 3. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.3.1.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

is. No, it isn't. (Have got за описивање; The Present Simple Tense глагола – to be); *I like apples. I don't like oranges.* (Глагол *like* за изражавање допадања /недопадања); *He can (talk). Can you (dance)? Yes, I can. No, I can't. Can (Helen) make a sandwich? Yes, she can. No, she can't. Can they… Yes, they ca. No, they can't.* (Модални глагол *can* за изражавање способности); *I'm (hungry). Is he (nored)? Yes, he is. No, he isn't. Is she (angry)? Yes, she is. No, she isn't. Are they thirsty? Yes, they are. No, they aren't.* (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	посматрања слика; -причање на основу посматрања низа слика; - бројање; - поздрављање; -препричавање слушаних текстова; -препричавање позоришне или луткарске представе; -посматрање предмета, људи, животиња, догађаја, слика, слика у низу, и сл.; -слушање шта говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери;	**Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед	– искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; – разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; – упути једноставне честитке; – препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; – разуме једноставна	-Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства,		

	-рецитовање стихова; -певање песама; -слушање звукова ономатопејског типа; -моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију; -графомотор ичке вежбе; -вежбе писања линија; - правилно изговорање гласова; -правилно наглашавање речи,реченица; -игре словима и речима, језичке игре (ребуси, испуњалке, укрштене речи);	радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	обавештења о положају у простору и реагује на њих; – тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; – разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време – разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање; - препознају и именују предмете и појмове који се односе на тему; разумеју	наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
2. People **Људи** **Описивање догађаја у садашњости; исказивање времена; изражавање једноставних упутстава и налога; представљање других; изражавање припадања;**		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање .	једноставне текстове у којима се описују тренутне радње; -размене информације које се односе на дату комуника-тивну функцију; опишу тренутне радње једноставним језичким средствима; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

описивање предмета; изражавње допадања/недопадања. САДРЖАЈИ: Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје *We're (flying). The (birds) are (singing). (Maggy) is (eating). Is he/she (watching TV)? Yes, he/she is. No, he/she isn't. I'm not (reading). TZhey aren't studying.* **The Present Continuous Tense за описивање тренутних радњи);** *It's half past six in Toronto, Canada and half past one in Cape Town, South Africa. Don't stand up. Put your seatbelts on.* **(Императив)** *He's a (policeman). This is his (uniform). She's a (teacher). These are her (students). That is his (mask)* **(The Present Simple Tense глагола – to be, показне заменице this/these, присвојни придеви);** *This is a (silver) (hat). These are beautiful (traditional costumes).*	-допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике; -састављање реченица на основу низа слика; драматизација; -игра улога; -ситуационе игре; - задај другу задатак; -креативне активности; - стваралачке активности; -луткарске представе; -креирање честитки; -слободна илустрација;	Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви до 20 Бројање до 20 **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља.	хронолошко и метеоролошко време; разумеју и реагују на једноставна упутства и налоге; упућују једноставна упутства налоге; разуме краће, једноставне, краће исказе који се односе на представљање других; представља друге једноставним језичким средствима; разуме и формулише једноставније изразе који се односе на припадање; разумеју једноставне описе предмета; описују предмете једноставним језичким средствима; препознају и описују интернациналне знаке упозорења; уоче сличности и разлике у правилима понашања на јавним местима (на базену, у ресторану, у школи и сл.) у земљама циљне културе и код нас.	(преписивање за писа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање;	1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.3.1. 2.3.2.	

Signs with red circles show that you cannot do something. I like food. My favourite food is spaghetti. I like cars, especially fast cars; песме и приче које се односе на тему.	- илустрација по захтеву; -честитке; -употреба језика у ситуацијама; -пројекти; -истраживање -прикупљање оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним окружењем; -упознавање, сазнавање; -уопштавање; -аудио-визуелни медији; -електронски медији; -коришћење дидактичких материјала; -родитељи као расположиви	Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору;		-Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање;		

	потенцијал локалне средине; -описивање-вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања;	кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	-препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене радње; размене информације које се односе на дату комуника-тивну функцију; опишу свакодневне, уобичајене радње једноставним језичким средствима; разу-меју једноставне описе бића (животиња); опишу бића (животиње) користећи једноставна језичка средства; разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену (сати, дани у недељи, датуми, годишња доба); опишу дневни / недељни	-Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
3. Environment **Окружење** **Описивање радњи у садашњости; описивање бића; исказивање времена.** **Садржаји:** Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје *I help my father. He (works) here. They (eat) in the evening. Do you (drive)? Yes, I do. No, I don't. Does she (get up) early? Yes, she does. No, she doesn't. I don't (get up) early every day. She doesn't want to…Monkeys have got long arms and they climb*	-практиковање - у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду; -сакупљање-прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; -стварање-креативна продукција; -играње;	**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање за писа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 . 1.1.11. 1.1.12. 1.1.1 3. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	. -Исходи учења по наставним темама се преплићу

trees. A bat never sleeps at night. (Have got за описивање карактеристика људи и животиња, The Present Simple Tense за описивање сталних, уобичајених радњи); *He goes to the cinema on Wednesday, does karate on Tuesday. What's the time? It's a quarter to/past four. When is your birthday? It's on the 2nd of July. September is the ninth month of the year. My favourite season is (spring).* (Редни бројеви); песме и приче које се однос е на тему.	-дидактичке, едукативне и спонтане игре; -активности у оквиру мини-пројекта; -осмишљавање и реализација; -фронтални и индивидуални рад; -рад у групи/ тиму; -рад у пару; -истраживање; -радионице-	задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и	распоред активности; опишу неки важнији догађај у једној од земаља циљне културе (Маратон у Лонодону).	других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду;	2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.3.1. 2.3.2.	

		празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике		-Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика;		

		Извођење музике		-Критичко мишљење.		
4. Shopping **Куповина** **Исказивање потреба, осета и осећања; исказивање просторних односа; изражавање цена; изражавање количине**. САДРЖАЈИ: Речи које се односе на тему; језичке садржаје *My ankle hurts. Let's go home.I'm thirsty kids. I want a drink. My stomch hurts. Take me to the hospital.* **(Императив, стативни глаголи)** *Excuse me, where's the (hospital)? Turn right at (the cinema), then turn left. The (school) is between (the bank) and (the school). It's next to/opposite/behind the…* **(Предлози за место)**; *How much is this (hat)/are these (hats)? It's/They're €60.*		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и потребама, осетима и осећањима; изразе, основне потребе, осете и осећања једноставним језичким средствима; разумеју једноставнија питања која се односе на положај и оријентацију у простору и одговори на њих; опише специфичније просторне односе једноставним језичким средствима; на једноставан начин затражи артикле у продавници и једноставним изразима пита/саопшти колико нешто кошта; разумеју једноставније изразе који се односе на количину нечега; питају и саопште колико нечега има/ нема једноставним језичким сред-ствима; наруче јело/пиће у ресторану; опишу уобичајене рођенданске поклоне у ВБ	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање за писа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 . 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

(Прости бројеви до 100)		Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање;	једноставним језичким средствима; уоче сличности и разлике у врстама јела; опишу најпопуларније спортске догађаје у ВБ (Вимблдон) и код нас.	-Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима.	2.2.2. 2.2.23. 2.3.1. 2.3.2.	

		садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
5. Free time **Слободно време**		**Српски језик** Језичка култура	-препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе бића (људи и животиња) и места; упореде и опишу бића	-Бројчане оцене; -Формативно праћење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6.	Исходи учења по наставним

Описивање бића и места; скретање пажње; изражавање интересовања, допадања/недопа-дања; изрицање правила понашања и упозорења САДРЖАЈИ: Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје He's very (tall). The girl in the photo is (short). You're (beautiful). Look at him. He's (funny). Listen to her. She's (great). You are (fast). But I'm (faster) than you. He's better than me. He's the youngest in our family. She's the best singer. The iguana is uglier than the dog. Mount Everest is the highest mountain. (The Present Simple Tense глагола to be, императив, личне заменице у функцији објекта, компаратив и суперлатив придева); In his free time, he likes (reading comics). I like (playing football). She doesn't like (watching		План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви	(људе и животиње) и места користећи једноставна језичка средства; разумеју и формулишу једноставне исказе за скретање пажње; разумеју једноставне текстове у којима се описују интересовања, допадање/недопадање; размене информације које се односе на дату комуникативну функцију; опишу своја и туђа интересовања, допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју и формулишу једноставна правила понашања и упозорења; размене једноставне информације које се односе на правила понашања и упозорења; уоче сличности и разлике у начину разоноде међу вршњацима у другим земљама и код нас.	-Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање за писа с табле); -Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака;	1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 . 1.1.11. 1.1.12. 1.1.1 3. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2 2.1.3. 2.1.12. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.25. 2.1.26. 2.3.1 . 2.3.2.	темама се преплићу

DVDs). Do you like (going shopping)?(Like + глаголска именица); We must wear a white uniform, but we mustn't wear shoes. You must be careful. You mustn't stand up because it's dangerous. (Модални глаголи must/mustn't); песме и приче које се односе на тему.		**Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).		-Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе;		

		Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике	-препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју краће текстове у којима се описују радње у прошлости; размене инфор-мације у вези са радњама у прошлости; опишу радње у прошлости једноставним језичким средствима; разумеју једноставне жеље, планове и намере и реагују на њих; размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановинма и	-Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање; -Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		
6. Stories **Приче** **Описивање радњи у прошлости; исказивање времена; исказивање жеља, претпоставки, планова и намера.** САДРЖАЈИ: Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје I was in (the		**Српски језик** Језичка култура План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање . Језичке вежбе: загонетке, ребуси,		-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Илустрација (по захтеву, самостално); -Записи у свескама (преписивање за писа с табле);	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10 . 1.1.11. 1.1.12. 1.1.1 3. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19.	-Исходи учења по наставним темама се преплићу

oasis). What was in the (forest)? There was a (monster). Was it (scary). Yes, it was. No, it wasn’t. Once upon a time there was a fox in a forest. She was thirsty, so she jumped into a well. Lucy (walked/didn’t walk to school) yesterday. The monster saw/didn’t see a girl under a tree. Did you go to school yesterday? Yes, I did. No, I didin’t. (The Past Simple Tense глагола to be и најчешћих правилних и неправилних глагола); She doesn’t see a hole. She’s going to fall. Are you going to go to the beach? Yes, I am. No, I’m not. I’m going to visit my cousins. Where are ypu going to go on holidays? (Going to… за исказивање прептпоставки заснованих на искуству и за изражавање планова и намера); песме и приче које се односе на тему.		укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/ драматизованог текста. **Математика** Бројеви **Природа и друштво** Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група.	намерама; саопште шта они или неко други желе, палнирају или намеравају; разумеју и описују живот Индијанаца у Америци; уочавају сличности и разлике у начину провођења распуста у земљама циљне културе и код нас.	-Евалуације (усмене, ликовне, запамћено на часу); -Провере знања; -Употреба уџбеника и других извора знања; -Усмено изражавање; -Самосталност у раду; -Примена наученог у самосталном раду; -Самопроцена и самовредновање; -Креативност изражаја; -Оргиналност рада; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематиза-	1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.12. 2.1.14. 2.1.17. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.23. 2.3.1. 2.3.2.	

		Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља. **Ликовна култура** Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке). Замишљања (стварност и машта). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору).		ције тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа радова (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/тима. -Тестирање разумевања језика; -Састави(слика, низ слика, мапе ума, искуства, наставак приче, итд.); -Ниво језичке културе; -Богатство дечјег речника; -Учешће у вођеном разговору на задату или слободну тему; -Причање; -Препричавање; -Описивање; -Рецитовање;		

		Сцена (маске, костими, реквизити). **Музичка култура** Слушање музике Извођење музике		-Примена обрађених садржаја; -Практиковање и употреба језика; -Критичко мишљење.		

ПРЕДМЕТ: Допунска настава енглеског језика РАЗРЕД: Четврти

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученике да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писменом облику о темама из његовог непосредног окружења.Настава страних језика треба да : подстакне потребу за учењем страних језика подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика олакша разумевање других и различитих култура и традиција стимулише машту,креативност и радозналост подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци:
Разумевање говора, разумевање писаног (илустрованог) текста, усмено изражавање, интеракција, писмено изражавање, знања о језику.

Тема/Садржај	Начин Остаривања	Исход -постигнуће	Стандарди	Начин праћења	Напомена
ПОЗДРАВЉАЊЕ (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

	учења са непосредним	- упути једноставне честитке; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА (Интер)културни садржаји: Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања, представљања и размене основних личних података у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА (Интер)културни садржаји: Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ (Интер)културни садржаји: Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ЧЕСТИТАЊЕ (Интер)културни садржаји: Најзначајнији празници и начин обележавања /прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА (Интер)културни садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			
ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА (Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.	-играњем, -слушањем, -посматрањем, -размишљањем, -разговарањем, -корелација, -интеграција, -рад на сликама, бојанкама, стриповима -индивидуални и фронтални рад - рад у групи/тиму -радионице -пројекти -истраживање -прикупљање - оспособљавање да повезују садржај учења са непосредним	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - разуме позив и реагује на њега; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке; - упути једноставне честитке;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.12. 2.1.25.	-Бројчане оцене; -Формативно праћење; -Континуирано праћење ученика; -Цртежи; -Стрипови; -Записи у свескама; -Евалуације; -Усмено изражавање; -Писмено изражавање; -Активност на часу;	

		- разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - разуме свакодневне исказе; - разуме једноставна обавештења; - разуме једноставне исказе; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих;			

ПРЕДМЕТ: Математика РАЗРЕД: Четврти

Циљ је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Задаци:.
- ученици да усвоје основне математичке концепте, овладавају основним математичким процесима и вештинама, оспособљавају се за примену математичких знања и вештина и комуникацију математичким језиком;
- да ученици овладавају компетенцијама као што су комуникација, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња и компетенција за целоживотно учење;
- да ученици овладавају разноврсним техникама практичних и теоријских проблема, комуникацију математичким језиком, математичко резоновање и доношење закључака и одлука.

Годишњи фонд часова: 180

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Бројеви Скуп природних бројева са нулом; Декадни систем записивања бројева; Месна вредност цифре; Својства скупа природних бројева;	-читање и писање бројева у скупу природних бројева; - месна вредност цифре у броју; - читање подататака из табела и графикона; - усмено сабирање и одузима природних бројева; - изводљивољивост сбирања и	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове); **Математика – унутрапредметна повезаност** (природни бројеви и операције с њима);	-прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; -одреди месну вредност цифре; -изврши четири основне рачунске операције у скупу N0; -састави израз, израчуна	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Цртежи; -Записи у свескама; -Евалуације; -Математички диктат;	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.1.3.1. 1МА.1.3.2. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.2.3.1.	Образовни стандарди се преклапају по тематским целинама четири писмена задатака (у трајању од по једног часа), са исправкама, планирано је осам часова

Сабирање и одузимање (писмени поступак); Множење и дељење (писмени поступак); Својства рачунских операција (изражена формулама); Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом); Једначине и неједначине у скупу N_0; Разломци облика (m, n ≤ 10); Упоређивање разломака са једнаким бројиоцима; Једнакост разломака; Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима;	одузимања у скупу природних бројева; - својства сбирања и одузимања у скупу природних бројева; - олакшице при сабирању и одузимању; - једначине са сабирањем и одузимањем; - писмено сабирање и одузимање у скупу природних бројева; - усмено множење и дељење у скупу природних бројева; - писмено множење и дељење у скупу природних бројева; - једначине и неједначине са множењем и дељењем; - редослед рачунских операција; - одређивање вредности простих израза; - одређивање вредности сложених израза применом редоследа	**Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије** (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање назива географских појмова); **Човек – природно, друштвено и свесно биће (** Физичке промене у пубертету; **); Прошлост Србије(**Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанаки развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); **Ликовна култура – Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе** (Археолошки локалитети, замкови	вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; -реши једначине и неједначине и провери тачност решења; -реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; -процени вредност израза са једном рачунском операцијом; -одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; -прочита и запише разломке облика (m, n ≤ 10); -упореди разломке облика са једнаким бројиоцима или имениоцима;	-Тест; - Контролне вежбе; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијални тест - Полугоди шње тести- рање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици)	1МА.2.3.2. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.3.1.5. 1МА.3.3.1. 1МА.3.3.2.	

Децимални запис броја са две децимале; Сабирање и одузимање децималних бројева;	рачунских операција; - одређивање делова целине; - сабирање и одузимање разломака; - сабирање и одузимање децималних бројева; - решавање текстуалних задатака; - решавање проблемских задатака; - тематски задаци.	и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); Елементи сценографије); **Музичка култура – Слушање музике** (Музика у служби других медија); **Извођење музике (**Певање и свирање песама из нотног текста; Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима)**;** **Грађанско васпитање: Права потрошача (**Информације од значаја за потрошаче.Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Потрошачко друштво** (Стварне потребе и прекомерна потрошња);	-сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; -запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; -сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; -чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; -формира низ на основу упутства; -реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	-Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		

		Пројектна настава (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				
Геометраија Квадар и коцка; Површина квадрата и правоугаоника; Површина квадра и коцке; Запремина квадра и коцке;	-уочава и именује линије; - уочава и именује основна својства фигуре и тела; - именује геометријске облике и тела; - одеди и запише површину фигуре задатом јединицом мере;	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; пише скраћенице за јединице мере); **Математика – унутрапредметна повезаност (**	-именује елементе и опише особине квадра и коцке; -црта мреже и прави моделе квадра и коцке; -препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Цртежи; -Записи у свескама; -Евалуације; -Математички диктат; -Тест;	1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.3. 1МА.2.2.4. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3.	

	- израчуна обим квадрата, правоугаоника; - израчуна коцке и квадра; - изрази површину фигуре и тела одговарајућом јединицом за површину; - израчуна запремину тела; - изрази запремину тела одговарајућом јединицом за запремину;	природни бројеви и операције с њима); **Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије** (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање назива географских појмова); **Човек – природно, друштвено и свесно биће** **(**Физичке промене у пубертету)**;** **Прошлост Србије(**Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанаки развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); **Ликовна култура – Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе**	-прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; -израчуна површину квадрата и правоугаоника; -израчуна површину и запремину квадра и коцке; -реши проблемске задатке у контексту мерења. -запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; -сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; -чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; -реши задатак применом	- Контролне вежбе; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них стандарда; - Иницијa-лни тест - Полугоди шње тести- рање; -Годишње тестирање; -Системати-зације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима;	1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.	

		(Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); Елементи сценографије); **Грађанско васпитање: Права потрошача (**Информације од значаја за потрошаче.Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Потрошачко друштво** (Стварне потребе и прекомерна потрошња); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи	различитих начина представљања проблема;	- Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		

		једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				
Мерење и мере Мерење површине (m2, dm2, cm2, mm2, km2, ha, a); Мерење запремине (m3, dm3, cm3, mm3) ;	-именује јединице мере за дужину; - разликује јединице мере за дужину од јединица за површину; - именује јединице мере за површину; - уочава однос јединица мере за површину; - претвара јединице мере за површину из веће у мању и обратно; - именује јединице мере за запремину; - уочава однос јединица мере за запренуну; - претвара јединице мере за запремину из веће у мању и обратно;	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; пише скраћенице за јединице мере); **Математика – унутрапредметна повезаност** (природни бројеви и операције с њима); **Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије** (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање назива географских	-прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; -израчуна површину квадрата и правоугаоника; -израчуна површину и запремину квадра и коцке; -реши проблемске задатке у контексту мерења. -запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; -сабере и одузме децималне	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи- рано праћење ученика; -Цртежи; -Записи у свескама; -Евалуације; Математички диктат; -Тест; - Контролне вежбе; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено	1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.3. 1МА.2.2.4. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.	

	- користи скраћенице за писање јединица мера; - решава проблемске задатке са јединицама мере	појмова); **Човек – природно, друштвено и свесно биће (** Физичке промене у пубертету;); **Прошлост Србије(**Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанаки развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); **Ликовна култура – Споразумевање (**Споразу мевање сликом);**Наслеђе (** Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); Елементи сценографије); **Грађанско васпитање: Права потрошача (**Информације од значаја за потрошаче.Однос	бројеве са највише две децимале; -чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; -реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	сти образов них станда рда; - Иницијa-лни тест - Полугоди шње тести- рање; -Годишње тестирање; -Системати-зације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		

		цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Потрошачко друштво (** Стварне потребе и прекомерна потрошња); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				

ПРЕДМЕТ: Допунска настава математике РАЗРЕД: Четврти

Циљ: је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Задаци:

- ученици да усвоје основне математичке концепте, овладавају основним математичким процесима и вештинама, оспособљавају се за примену математичких знања и вештина и комуникацију математичким језиком;

- да ученици овладавају компетенцијама као што су комуникација, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња и компетенција за целоживотно учење;

- да ученици овладавају разноврсним техникама практичних и теоријских проблема, комуникацију математичким језиком, математичко резоновање и доношење закључака и одлука.

Годишњи фонд часова: 72

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
БРОЈЕВИ	-Читање и писање бројева до милион -Декадне јединице веће од милион. Бројеви већиод милион и њихове месне вредности -Јединице за површину, веће и мање од m² -Писмено сабирање и одузимање. Сабирање и одузимање у скупу N	- читање и писање бројева у скупу природних бројева; - месна вредност цифре у броју; - читање подататака из табела и графикона; - усмено сабирање и одузима природних бројева; - изводљиво-љивост сбирања и	- прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N0; - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.1.3.1. 1МА.1.3.2. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.2.3.1. 1МА.2.3.2. 1МА.3.1.1.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању садржаја математике -Формативно праћење; --Записи у свескама;

	-Површина правоугаоника и квадрата -Зависност збира од промене сабирака. Сталност збира -Једначине са сабирањем и одузимањем -Израчунавање површине коцке и квадра -Претварање већих јединица мере у мање јединице мере и обрнуто -Множење и дељење вишецифрених бројева једноцифреним бројем - Множење и дељење вишецифрених бројева двоцифреним бројем -Множење и дељење у скупу N -Зависност количника од дељеника и делиоца -Сталност количника	одузимања у скупу природних бројева; - својства сбирања и одузимања у скупу природних бројева; - олакшице при сабирању и одузимању; - једначине са сабирањем и одузимањем; - писмено сабирање и одузимање у скупу природних бројева; - усмено множење и дељење у скупу природних бројева; - писмено множење и дељење у скупу природних бројева; - једначине и неједначине са множењем и дељењем; - редослед рачунских операција; - одређивање вредности простих израза; - одређивање вредности сложених израза	сабирањем и одузимањем; - уочи делове целине и запише разломке	1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.3.1.5. 1МА.3.3.1. 1МА.3.3.2. 1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.2.2.1. 1МА.2.2.2. 1МА.2.2.3. 1МА.2.2.4. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.	

	-Редослед рачунских операција -Једначине -Разломци	применом редоследа рачунских операција; - одређивање делова целине; - сабирање и одузимање разломака; - сабирање и одузимање децималних бројева; - решавање текстуалних задатака; - решавање проблемских задатака; - тематски задаци.			
ГЕОМЕТРИЈА		-уочава и именује линије; - уочава и именује основна својства фигуре и тела; - именује геометријске облике и тела; - одреди и запише површину фигуре задатом јединицом мере;	-именује елементе и опише особине квадра и коцке; - прави моделе квадра и коцке; - користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; -израчуна површину квадрата и правоугаоника;	1МА.1.2.4. 1МА.2.2.3. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4. 1МА.3.2.5.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању садржаја математике -Формативно праћење; --Записи у свескама;

		- израчуна обим квадрата, правоугаоника; - израчуна коцке и квадра; - изрази површину фигуре и тела одговарајућом јединицом за површину; - израчуна запремину тела; - изрази запремину тела одговарајућом јединицом за запремину;	- израчуна површину и запремину квадра и коцке;		
МЕРЕ ЊЕ И МЕРЕ		- одеди и запише површину фигуре задатом јединицом мере; -изрази површину фигуре и тела одговарајућом јединицом за површину; - изрази запремину тела одговарајућом јединицом за запремину;	-прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине;	1МА.3.4.2.	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању садржаја математике -Формативно праћење; --Записи у свескама;

ПРЕДМЕТ: Додатна настава математике РАЗРЕД: Четврти

Циљ: Продубити и проширити математичка знања ученика, али има и шири значај: да омогући комплекснији приступ усвајању математичких садржаја; доприноси формирању и ширењу научног и дијалектичко-материјалистичког погледа на свет, да мотивише и подстиче на самосталан рад, развија код ученика способност логичког мишљења, развија стваралачко и логичко мишљење, оспособљава ученике за самообразовање.

Поред изразите општеобразовне функције додатна настава пружа ученицима могућност испољавања и развијања њихових математичких способности.

Додатна настава има и значајну васпитну функцију, позитивно утиче на интелектуално, радно, естетско и морално васпитање ученика.

Задаци:
- знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција;
- знају да решавају сложеније задатке помоћу једначина и дијаграма у скупу природних бројева;
- успешно решавају задатке логичке и комбинаторне задатке претварају јединице у мање и веће јединице мере;
- решавање сложених текстуалних задатака;
- примењују својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачун. олакшица;
- примењују стечена знања кроз решавање текстуалних проблемских задатака.

Годишњи фонд часова: 36

Тема	Садржај	Начини остваривања	Исходи	Стандарди	Начин праћења
Логички и комбинаторни задаци	Садржаји за реализовање додатне наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које	-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење	По завршеном разреду ученици ће бити у стању да: – користећи дијаграме, уочавају и решавају	Напредни ниво: 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у

	наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.	-Учествовање на такмичењима	математичке проблеме;	1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање	остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Природни бројеви и операције са њима			– користе бројевну полуправу, врше све четири рачунске операције;	Напредни ниво: 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени 1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Решавање сложених задатака			– читају, уочавају међусобну зависност датих података;	Напредни ниво: 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми 1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима

					-Давање бројчане оцене.
Проблеми превожења, пресипања, мерења		-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- мерити, пресипати, визуелно уочавати, маневрисати и тражити решење;	Напредни ниво: 1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности 1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Занимљиви задаци		-Индивидуални приступ -Тимски рад -Вршњачка едукација -Истраживачко учење -Учествовање на такмичењима	- уочавају,повезују, користећи стечена искуства решавају задатке;	Напредни ниво: 1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама	-Праћење и бележење ученичких постигнућа, интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.
Математичке игре			- бројалицама, поређењима, уочавају, решавају,	Напредни ниво: 1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички	-Праћење и бележење ученичких постигнућа,

			настављају дати низ ...	прикаже разломак b/a (b ≤ 10, a < b) 1МА.3.3.2. зна да израчуна део b/a (b ≤ 10, a < b) неке целине и користи то у задацима	интересовања, мотивације и способности у остваривању додатних садржаја математике -Праћење постигнућа на такмичењима -Давање бројчане оцене.

ПРЕДМЕТ: Природа и друштво РАЗРЕД: Четврти

Циљ учења јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему..

Задаци:
- код ученика развијати осећај богатства у различитостима међу припадницима различитих националности указивањем на постојање људи који славе другачије празнике, имају различите обичаје, културу становања, исхрану, облачење и сл.;
- да ученици развију уважавање различитости, толеранцију, хуманост, солидарност, емпатију;
- да ученици схвате да су и промене у њиховом и понашању њихових вршњака такође последица пубертета, али да ове промене не могу да буду изговор за непримерено понашање према другима;
- да ученици схвате безбедносне претње у дигиталном окружењу, односно на суочавање ученика са непримереним садржајима на интернету и адекватно реаговање (како и од кога ученик може да затражи помоћ);

Годишњи фонд часова: 72

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Природне и друштвене одлике Србије -Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута; -Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; -Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита; -Национални паркови Србије; -Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и	Читање текстова из уџбеника; Читање текстова из енцикло-педија; Истраживачки рад о обележјима државе; Певање државне химне; Цртеж (застава, грб);	**Природа и друштво** - Унутарпредметно повезивање садржаја (Србија некада и сада, становништво некада и сада, попис становништва, делатности некада и сада); **Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој	– одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи-рано праћење ученика; -Цртежи; -Записи у свескама; -Евалуације; -Тест; - Контролне вежбе;	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.6. 1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.2.1. 1ПД.2.2.2. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4. 1ПД.2.4.3. 1ПД.2.4.4. 1ПД.3.4.1. 1ПД.3.5.1.	Образовни стандарди се преклапају по тематским целинама

делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност) ; -Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима) ; -Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света) ;	Читање података са географске карте; Читање података из легенди, табеле, графикона; Цртање карте на квадратној мрежи; Пројектни задаци о одликама крајева; Истраживачки задаци; Венов дијаграм; ЖЗН табела; Чинквине; Кратак есеј; Мапе ума; Мождана олуја; Грозд појмова; Рад на задацима у уџбенику; Рад на задацима у радној свесци.	утисак и мишљење поштујући и другачије ставове); **Математика** (скуп природних бројева, читање и писање бројева, читање графикона и табела); **Ликовна култура – Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе (** Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); Елементи сценографије); **Музичка култура – Слушање музике (** Музика у служби других медија); **Извођење музике (**Певање и свирање песама из нотног текста; Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима);	карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; – у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса; – повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем;	-Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијални тест - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада;	1ПД.3.5.2.	

		Грађанско васпитање: Права потрошача (Информације од значаја за потрошаче.Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);	– планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	-Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		

Човек – природно и душтвено биће -Човек – природно, друштвено и свесно биће; -Физичке промене у пубертету; -Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји;	Читање текстова из уџбеника; Читање текстова из енцикло-педија; Истраживачки рад променама тела; Родна равноправност; Пројектни задаци о родној равноправности; Истраживачки задаци; Венов дијаграм; ЖЗН табела; Чинквине; Кратак есеј; Мапе ума; Мождана олуја; Грозд појмова; Рад на задацима у уџбенику; Рад на задацима у радној свесци.	**Природа и друштво** - Унутарпредметно повезивање садржаја; **Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове); **Математика** (скуп природних бројева, читање и писање бројева, читање графикона и табела); **Ликовна култура – Споразумевање (**Споразу мевање сликом);**Наслеђе** (Познати уметници и најзначајнија дела); **Музичка култура – Слушање музике** (Музика у служби других медија); **Грађанско васпитање: Право на здраву животну средину** Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој	– пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу.	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи-рано праћење ученика; -Цртежи; -Записи у свескама; -Евалуације; -Тест; - Контролне вежбе; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијал-ни тест - Полугоди шње тести-рање;	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. насељу 1ПД.1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2. 1ПД.2.5.3.	

		животној средини; право на одржив економски развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања животне средине; право на доступност информација о стању животне средине; **Мултикултуралност и интеркултуралност** Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. **Избеглице и мигранти** Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. **Сусретање култура**		-Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроцењивања личног рада и напредтка;		

		Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета. **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				
Материјали -Смеше (течности, храна, земљиште, ваздух); -Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање); -Наелектрисавање предмета од различитих материјала;	Читање текстова из уџбеника; Читање текстова из енцикло-педија; Истраживачки рад; Огледи и експерименти;	**Природа и друштво** - Унутарпредметно повезивање садржаја; **Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење	– идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаравњем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи-рано праћење ученика; -Цртежи;	1ПД.1.3.1. 1ПД.1.3.2. 1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.2. 1ПД.2.3.3.	

-Електрична проводљивост – проводници и изолатори; -Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству; -Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају); -Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале); -Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања; -Опасност и заштита од пожара.	Читање података из табеле, графикона; Попуњавање табела на основу праћења појава и тока експеримената; Цртање; Пројектни задаци; Истраживачки задаци; Венов дијаграм; ЖЗН табела; Чинквине; Кратак есеј; Мапе ума; Мождана олуја; Грозд појмова; Рад на задацима у уџбенику; Рад на задацима у радној свесци.	поштујући и другачије ставове); **Математика** (скуп природних бројева, читање и писање бројева, читање графикона и табела); **Ликовна култура – Споразумевање (**Споразу мевање сликом);**Наслеђе** (Познати уметници и најзначајнија дела); **Музичка култура – Слушање музике** (Музика у служби других медија); **Грађанско васпитање: Права потрошача (**Информације од значаја за потрошаче.Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Потрошачко друштво** (Стварне потребе и прекомерна потрошња); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима;	једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – планира своје дневне активности и	-Записи у свескама; -Евалуације; -Тест; - Контролне вежбе; -Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијалн и тест - Полугоди шње тести-рање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/	1ПД.2.3.4. 1ПД.2.3.5. 1ПД.2.3.6.	

		предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);	време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу;	тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		
Прошлост Србије -Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота); -Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота); -Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора);	Читање текстова из уџбеника; Читање текстова из енцикло-педија; Истраживачки рад о обележјима државе; Певање државне химне(Хеј Словени, Боже правде, Светосавска химна)	**Природа и друштво** - Унутарпредметно повезивање садржаја (Србија некада и сада, становништво некада и сада, попис становништва, делатности некада и сада); **Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење	– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Континуи-рано праћење ученика; -Цртежи; -Записи у свескама; -Евалуације; -Тест; - Контролне вежбе;	1ПД.1.6.1. 1ПД.1.6.2. 1ПД.1.6.3. 1ПД.1.6.4. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6. 1ПД.2.4.5. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.2. 1ПД.2.6.3. 1ПД.2.6.4. 1ПД.2.6.5. 1ПД.2.6.6. 1ПД.2.6.7. 1ПД.3.6.1.	

-Настанак и развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак – узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота); -Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).	Цртеж (застава, грб- некада и сада); Читање података са историјске географске карте; Читање података из легенди, табеле, графикона; Пројектни задаци о српској историји; Истраживачки задаци; Венов дијаграм; ЖЗН табела; Чинквине; Кратак есеј; Мапе ума; Мождана олуја; Грозд појмова; Рад на задацима у уџбенику; Рад на задацима у радној свесци.	поштујући и другачије ставове); **Математика** (скуп природних бројева, читање и писање бројева, читање графикона и табела); **Ликовна култура – Споразумевање (**Хералдика – застава, грб, печат; Споразу мевање сликом);**Наслеђе (** Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Познати уметници и најзначајнија дела); Елементи сценографије); **Музичка култура – Слушање музике (** Музика у служби других медија); **Извођење музике (**Певање и свирање песама из нотног текста; Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима); **Грађанско васпитање: Права**	ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима.	-Праћење израде домаћих задатака; -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Праћења нивоа остварено сти образов них станда рда; - Иницијални тест - Полугодишње тестирање; -Годишње тестирање; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада;		

		потрошача **(**Информације од значаја за потрошаче.Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача.Заштита потрошачких права); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);		-Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроце њивања личног рада и напредтка;		

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура РАЗРЕД: Четврти

Циљ: Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажајних информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних и друштвених закона;
- створити услове да ученик на сваком часу реализације садржаја користи технике и средства ликовно - визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, савремене и модерне уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелизације;
- развијати љубав према делима израженим у делима свих облика уметности;
- стварати потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чувања културних добара;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученик.

Годишњи фонд часова: 72

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Композиција Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура,	Организовање заједничког реализовања теме	**Ликовна култура- унутар предмета:** (Линија и површина, Сликарски материј и технике),	– поштује инструкције за припремање, одржавање и	Континуи-рано праћење ученика; -Цртежи;		

светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	(формирати групе, парове); - разговор са ученицима како би сваки ученик дошао до своје идеје, а на основу понуђеног ликовног садржаја; - објаснити основне карактеристике различитих техника; - мењати амбијент, али препустити и ученицима избор амбијента - повезивање ликовне уметности са искуствима из других области (етно, споменици, обичаји, одевање, музика) - организовање посета изложбама	**Српски језик**:(чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; **Математика** – Геометраија Квадар и коцка; Површина квадрата и правоугаоника; Површина квадра и коцке; Запремина квадра и коцке; **Природа и друштво: Човек – природно и друштвено биће** -Човек – природно, друштвено и свесно биће; -Физичке промене у пубертету; -Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји; **Музичка култура: Слушање музике** (Музика у служби других медија); **Физичко васпитање:** Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине (атлетика, спортска гимнастика,полигони)	одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела;	-Бројчано оцењивање; -Формативно праћење; -Записи у свескама; -Евалуација -Активност на часу; - Праћења остварености исхода учења; -Систематизације тема; -Чек листе за вредновање рада ученика у групном/ тимском раду; -Чек листа за самопроцену успешности рада; -Анализа (наставник, ученици) -Чек листа за вредновање рада групе/ тима; - Примена техника самопроцењивања личног рада и напретка;		

	- опажање сличности и разлика творевина природе и човека - организовање одељенске изложбе; - учешће у ликовним конкурсима; Користећи своја досадашња знања и искуства ученици ће из коришћење технике и средстава ликовног изражавања на часовима у школи и ван ње (посета изложби, галерија, музеја, културних добара...), а уз помоћ наставника остваривати програмске		– разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.			

	садржаје за четврти разред.					
СПОРАЗУМЕВАЊЕ Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом	Организовање заједничког реализовања теме (формирати групе, парове); - разговор са ученицима како би сваки ученик дошао до своје идеје, а на основу понуђеног ликовног садржаја; - објаснити основне карактеристике различитих техника; - мењати амбијент, али препустити и ученицима избор амбијента - повезивање ликовне уметности са искуствима из других области (етно, споменици, обичаји,	**Српски језик:** **-књижевност** школска лектира, **Језичка култура** -граматика и правопис **-Језичка култура** - Основни облици усменог и писменог изражавања - говорне вежбе **Језичке вежбе:** – допуњавање реченица **Природа и друштво** **– Природне и друштвене одлике Србије** -Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута; -Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; Физичке промене у пубертету; Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји); Прошлост Србије(Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанаки развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); **Музичка култура – Слушање музике** (Дела фолклорне				

	одевање, музика) - организовање посета изложбама - опажање сличности и разлика творевина природе и човека - организовање одељенске изложбе; - учешће у ликовним конкурсима; Користећи своја досадашња знања и искуства ученици ће из коришћење технике и средстава ликовног изражавања на часовима у школи и ван ње (посета изложби, галерија, музеја, културних	традиције српског и других народа; Музичка прича; Музика у служби других медија); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог); **Математика:Геометраија** Квадар и коцка; Површина квадрата и правоугаоника; Површина квадра и коцке; Запремина квадра и коцке;				

	добара...), а уз помоћ наставника остваривати програмске садржаје за четврти разред.					
НАСЛЕЂЕ Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела	Организовање заједничког реализовања теме (формирати групе, парове); - разговор са ученицима како би сваки ученик дошао до своје идеје, а на основу понуђеног ликовног садржаја; - објаснити основне карактеристике различитих техника; - мењати амбијент, али препустити и ученицима избор амбијента - повезивање ликовне	**Природа и друштво** - Унутарпредметно повезивање садржаја (Србија некада и сада, становништво некада и сада, попис становништва, делатности некада и сада); **Прошлост Србије** -Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота); -Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота); **Математика** (скуп природних бројева, читање и писање бројева, читање графикона и табела); **Српски језик: Народнепесме, бајке и приче** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове);				

	уметности са искуствима из других области (етно, споменици, обичаји, одевање, музика) - организовање посета изложбама - опажање сличности и разлика творевина природе и човека - организовање одељенске изложбе; - учешће у ликовним конкурсима; Користећи своја досадашња знања и искуства ученици ће из коришћење технике и средстава ликовног изражавања на часовима у школи и ван	**Демократско друштво** **Култура и традиција** Култура и традиција Културни идентитет Мултикултуралност и интеркултуралност Избеглице и мигранти Сусретање култура				

	ње (посета изложби, галерија, музеја, културних добара...), а уз помоћ наставника остваривати програмске садржаје за четврти разред.					
СЦЕНА Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије	Организовање заједничког реализовања теме (формирати групе, парове); - разговор са ученицима како би сваки ученик дошао до своје идеје, а на основу понуђеног ликовног садржаја; - објаснити основне карактеристике различитих техника; - мењати амбијент, али	**Српски језик: Говорне вежбе:** – Рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског/ драматизованог текста и сл; **Музичка култура – Слушање музике** (Дела фолклорне традиције српског и других народа; Музичка прича; Музика у служби других медија); **Извођење музике (** Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху; Певање и свирање песама из нотног текста; Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима; Народни инструменти нашег и других народа; Свирање инструменталних аранжмана на				

	препустити и ученицима избор амбијента - повезивање ликовне уметности са искуствима из других области (етно, споменици, обичаји, одевање, музика) - организовање посета изложбама - опажање сличности и разлика творевина природе и човека - организовање одељенске изложбе; - учешће у ликовним конкурсима; Користећи своја досадашња знања и искуства ученици ће из коришћење	дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука); **Музичко стваралаштво** (Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту); Креирање мелодије на одабрани текст); **Грађанско васпитање - Култура и традиција** (Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других); **Мултикултуралност и интеркултуралност (**Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима); **Сусретање култура** (Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета); **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);				

	технике и средстава ликовног изражавања на часовима у школи и ван ње (посета изложби, галерија, музеја, културних добара...), а уз помоћ наставника остваривати програмске садржаје за четврти разред.					

ПРЕДМЕТ: Музичка култура РАЗРЕД: Четврти

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетскогсензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Задаци: Развијати способности код ученика да комуницирају са другима кроз слушање, извођење и стварање музике као и способности да изражавају своје мисли и осећања кроз музику. Развој критичко-аналитичког мишљења, као и да науче како да артикулишу своје креативне и уметничке изборе. Развијати код ученика инвентивност и маштовитост у размишљању . Развијање комплетне личности ученика, Задатак наставе Музичке културе је непосредно укључивање ученика у музичке активности. Неговати искуствено учење кроз активно слушање музике, а лично музичко изражавање ученика кроз извођење музике и музичко стваралаштво.

Годишњи фонд часова: 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Начин остваривања програма је музичким, опажајним и сазнајним активности ученика. Музичке активности су говор у ритму, певање, свирање, покрет уз музику, слушање музике и	*Пројектна настава*- повезаност са одређеним пројектом и интегрисање садржаја два предмета *Српски језик*- појам: строфа *Српски језик*- Повезивање текстова домаће и школске лектире и њихово “покривање“ препорученим	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по	Препознавање, извођење и идентификовање музичких садржаја. -уложен труд ученика и напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима.		

	музичко стваралаштво. Композиције различитог карактера. Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора). Дела фолклорне традиције српског и других народа. Музичка прича. Музика у служби других медија. Музички бонтон. Музика и здравље.	композицијама класичне музике. *Српски језик*- Обрада темпа кроз песму „ Снег засипа“,врши се кроз међупредметну повезаност са Српским језиком кроз уочавање глагола у тексту песме и придодавање назива ознака темпа. Такође се песма обогаћује глаголским одредбама за начин уз уочене глаголе. *Српски језик*- Елементи драме- извођење (рецитовање и певање песме) по улогама. *Ликовна култура:* медијска писменост ученика- визуелне уметности:цртање стрипа на задати текст песме „Чобан тера овчице; Упућивање ученика на гледање филмова и дати линкови . *Ликовна култура:* Пећа и вук- позориште сенки;	боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених)			

		Природа и друштво: Упознавање света птица кроз њихово певање и посебне задатке у оквиру Истраживачке радионице, а уједно и утврђивање трајања тонова. *Природа и друштво* Завичају мој-песма која буди и развија дубока осећања према родном крају, допуњена са истраживачким задацима-Благо мог завичаја. Повезаност са садржајима Природе и друштва трећег и четвртог разреда. Понављање државне химне Боже правде, што доприноси развоју патриотизма и осећању припадности народу. *Природа и друштво* Музички бонтон-правила понашања током слушања и извођења музике спадају у развој кулурног понашања ученика и понашања	према литерарном садржају;			

		примереног одређеној ситуацији. Народна традиција: Народни инструменти, где постоји могућност проширити наставне садржаје елементима културе и традиције места где се налази школа. *Физичко и здравствено васпитање:* Упутства о правилном дисању, положају и држању тела током певања. *Физичко и здравствено васпитање:* Покрети осмишљени уз музичке композиције директно су повезани са предметом Физичко и здравствено васпитање где постоји доста простора за примену и коришћење ових садржаја. *Физичко и здравствено васпитање:* ученицима се дају битне информације о				

		томе како треба да се понашамо на великим прославама, у бучним просторима, како би сачували слух, глас, грло....				
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Начин остваривања програма је музичким, опажајним и сазнајним активности ученика. Музичке активности су говор у ритму, певање, свирање, покрет уз музику, слушање музике и музичко стваралаштво. Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху на	*Српски језик*- појам: строфа *Српски језик*- Повезивање текстова домаће и школске лектире и њихово “покривање“ препорученим композицијама класичне музике. *Пројектна настава*- повезаност са одређеним пројектом и интегрисање садржаја два предмета *Српски језик*- Изражајно и инпретативно читање текста песама, кроз примену музичких динамичких одредница- ***p, mp, f, mf*** *Српски језик*- Обрада темпа кроз песму „ Снег засипа“,врши се	– поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације: – учествује у школским приредбама и манифестацијама.	Препознавање, извођење и идентификовање музичких садржаја. -уложен труд ученика и напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима.		

	дечјим инструментима и/или на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука. Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (Andante. Moderato. Allegro). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму це1-це2. Тактирање у 3/4 и 4/4 такту. Це-	кроз међупредметну повезаност са Српским језиком кроз уочавање глагола у тексту песме и придодавање назива ознака темпа. Такође се песма обогаћује глаголским одредбама за начин уз уочене глаголе. *Српски језик*- Елементи драме- извођење (рецитовање и певање песме) по улогама. *Ликовна култура:* медијска писменост ученика- визуелне уметности:цртање стрипа на задати текст песме „Чобан тера овчице; Упућивање ученика на гледање филмова и дати линкови . *Ликовна култура:* Пећа и вук- позориште сенки; *Природа и друштво:* Упознавање света птица кроз њихово певање и посебне задатке у оквиру Истраживачке				

	дур лествица. Репетиција, прима и секонда волта.	радионице, а уједно и утврђивање трајања тонова. *Природа и друштво* Завичају мој-песма која буди и развија дубока осећања према родном крају, допуњена са истраживачким задацима-Благо мог завичаја. Повезаност са садржајима Природе и друштва трећег и четвртог разреда. Понављање државне химне Боже правде, што доприноси развоју патриотизма и осећању припадности народу. *Природа и друштво* Музички бонтон-правила понашања током слушања и извођења музике спадају у развој кулурног понашања ученика и понашања примереног одређеној ситуацији. *Математика:* представљање нотних трајања преко „погача“-разломака,				

		где је визуелно и сликовито приказано трајање нота и пауза. Сабирам ноте, правим једнакости, користим разломке и тако ученици брже схвате и усвоје трајање нота. Народна традиција: Народни инструменти, где постоји могућност проширити наставне садржаје елементима културе и традиције различитих националних мањина у земљи, у зависности од територије где се налази школа. *Физичко и здравствено васпитање:* Упутства о правилном дисању, положају и држању тела током певања. *Физичко и здравствено васпитање:* Покрети осмишљени уз музичке композиције директно су повезани са предметом Физичко и				

		здравствено васпитање где постоји доста простора за примену и коришћење ових садржаја. *Физичко и здравствено васпитање:* ученицима се дају битне информације о томе како треба да се понашамо на великим прославама, у бучним просторима, како би сачували слух, глас, грло....				
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Начин остваривања програма је музичким, опажајним и сазнајним активности ученика. Музичке активности су говор у ритму, певање, свирање, покрет уз музику, слушање музике и музичко стваралаштво.	*Српски језик*- Изражајно и инпретативно читање текста песама, кроз примену музичких динамичких одредница- ***p, mp, f, mf*** *Српски језик*- Елементи драме- извођење (рецитовање и певање песме) по улогама. *Ликовна култура:* медијска писменост		Препознавање, извођење и идентификовање музичких садржаја. -уложен труд ученика и напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима.		

	Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту). Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање мелодије на одабрани текст.	ученика- визуелне уметности:цртање стрипа на задати текст песме „Чобан тера овчице; Упућивање ученика на гледање филмова и дати линкови . *Пројектна настава*-повезаност са одређеним пројектом и интегрисање садржаја два предмета *Ликовна култура:* Пећа и вук-позориште сенки; *Природа и друштво:* Упознавање света птица кроз њихово певање и посебне задатке у оквиру Истраживачке радионице, а уједно и утврђивање трајања тонова. Народна традиција: Народни инструменти, где постоји могућност проширити наставне садржаје елементима културе и традиције места где се налази школа.-Правимо музичке инструменте				

		Физичко и здравствено васпитање: Покрети осмишљени уз музичке композиције директно су повезани са предметом Физичко и здравствено васпитање где постоји доста простора за примену и коришћење ових садржаја.				

ПРЕДМЕТ: Физичко и здравствено васпитање РАЗРЕД: Четврти

Циљ:. Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:
- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- стицање моторичких способности;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и
- суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине;
-задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање";
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

Годишњи фонд часова: 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичне вештине и игра у развоју моторичних особина.	**Српски језик** Језичка култура **Математика** Скуп природних бројева Разломци Мерење и мере **Природа и друштво** Сусрет с природом **Ликовна култура** Везивање облика (у равни и троди-мензионалном простору) Амбијент-сценски простор **Музичка култура** Извођење музике (певање , свирање) **ГВО** Дечја права су универзална, једнака за све	примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); –правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; –комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; –одржава равнотежу у различитим кретањима;	антропометријска мерења -ученик/ученица испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу, -ученик/ученица испољава заинтересованост за физичко вежбање, -праћење постигнутих резултата -анкета -интервју		

		Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи Живим демократију, демократска акција				
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ **Атлетика** **Спортска гимнастика** **Основе тимских, спортских и елементарних игара** **Плес и ритимика** **Пливање** **Полигони**	**Атлетика** Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој. **Спортска гимнастика** Основни садржаји Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови(прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора.	**Српски језик** Језичка култура **Математика** Скуп природних бројева Разломци Мерење и мере **Природа и друштво** Сусрет с природом **Ликовна култура** Везивање облика (у равни и троди-мензионалном простору) Амбијент-сценски простор **Музичка култура** Извођење музике (певање , свирање)	–правилно држи тело; –самостално коригује неправилно држање; –правилно подиже, носи и спушта терет; –изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; –изведе дечји и народни плес; –користи терминологију вежбања; –поштује правила понашања на вежбалиштима; –поштује мере безбедности током вежбања; –одговорно се односи према	антропометријска мерења -ученик/ученица испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу, -ученик/ученица испољава заинтересованост за физичко вежбање, -праћење постигнутих резултата -анкета -интервју		

	Вежбе равнотеже на шведској клупи и нискојгреди Проширени садржаји Вежбе на тлу:-летећи колут из места -састав. **Основе тимских, спортских и елементарних игара** Мини–рукомет. Футсал – „мали фудбал”. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јаџент. **Плес и ритимика** Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази **Пливање** Основна обука пливања. Скок на ноге.	**ГВО** Дечја права су универзална, једнака за све Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи Живим демократију, демократска акција	објектима, справама и реквизитима; –поштује и примени правила игре; –навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; –прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; -уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; -прати промене у сопственој тежини и висини;			

	Полигони Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.					
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА **Култура вежбања и Играња** **Здравствено Васпитање**	**Култура вежбања и Играња** Основна правила вежбања. Основна правила мини–– рукомета, футсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара.Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време. **Здравствено**	**Српски језик** Језичка култура **Математика** Скуп природних бројева Разломци Мерење и мере **Природа и друштво** Сусрет с природом **Ликовна култура** Везивање облика (у равни и троди-мензионалном простору) Амбијент-сценски простор **Музичка култура** Извођење музике (певање , свирање) **ГВО** Дечја права су универзална, једнака за све Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи	-сагледа резултате физичких способности; -препозна здравствено стање када не треба да вежба; -примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; -уредно одржава простор у коме живи и борави; -увиди значај правилне исхране за вежбање; -повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; -препозна лепоту покрета и кретања; -користи научена вежбања у	антропометријска мерења -ученик/ученица испољава позитиван став према физичком вежбању у свакодневном животу, -ученик/ученица испољава заинтересованост за физичко вежбање, -праћење постигнутих резултата -анкета -интервју		

	Васпитање Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.).	Живим демократију, демократска акција	рекреацији породице; -правилно реагује у случају повреде у школи; -вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; -учествује у предлагању садржаја и начина рада.			

ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање РАЗРЕД: Четврти

Циљ: Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Задаци:

У образовно-васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних група задатака:

Задаци који се односе на разумевање,усвајање следећих најважнијих појмова:

- дечја и људска права и слободе - познавање својих права, препознавањенајважнијих категорија дечјих и људских права, упознавање Конвенције о дечјим и људским правима, разумевање односа између људских права, демократије, мира и развоја;
- идентитет - разумевање појма идентитет, препознавање својих потреба и жеља, схватање себе у д друштвеном контексту, схватање разлике између појединачног и групног, мањинског и грађанског идентитета;
- друштвена одговорност -разумевање појма одговорности,схватање разликеизмеђу одговорности према себи, другим људима, заједници;
- различитост култура -познавање најважнијих обележја своје културе исхватање утицаја своје културе на лично понашање, разумевање узрока културних разлика и подстицање схватања да је различитост култура темељ богатства света, разумевање односа између културних разлика, људских права и демократије, препознавање и превазилажење стереотипа и предрасуда;
- једнакост -познавање појма једнакости у контексту расних,културних,националних, верских и других разлика;
- право и правда -разумевање значења појмова права и правде,схватањеодноса између права и правде; познавање улоге права у осигурању појединачне и друштвене сигурности, познавање основних последица непоштовања правних норми;
- мир, сигурност и стабилност -разумевање значења појмова мир,схватањеулоге коју сарадња и мирно решавање сукоба има за лични, национални и глобални развој, познавање неких основних поступака мирног решавања сукоба;

- демократија -познавање основних обележја демократског процеса иразумевање односа између демократије и дечјих и људских права.

Задаци који се односе на вештине и способности:

- примена појмова - примерена употреба појмова у комуникацији;
- критичко мишљење - преиспитивање утемељености информација,поставки и ставова;
- јасно и разговетно исказивање личних ставова;
- самостално доношење одлука и извођење закључака - одговорност упросуђивању и тумачењу;
- саосећајна комуникација - изношење својих осећања,потреба,мишљења ислушање, разумевање и уважавање туђих;
- истраживање - избор,прикупљање,критичка анализа и провера податакаиз више извора као начин решавања проблема;
- тимски рад - прилагођавање свога мишљења групи ради изналажењазаједничког решења;
- ненасилно решавање сукоба – дијалог, преговарање, аргументованоизлагање, који су усмерени према заједничким циљевима;
- руковођење - одговорно управљање групом према критеријуму општедобробити;
- учешће - укључивање у процес одлучивања од заједничког интереса.

Задаци који се односе на ставове и вредности:

- привржености демократским начелима и поступцима - дечја и људска права,
- једнакост, правда, друштвена одговорност,плурализам, солидарност, приватност;
- привржености мирољубивом, партиципативном и конструктивном решавању проблема;
- спремност на заступање и заштиту својих и туђих права;
- спремност на преузимање јавне одговорности за своје поступке;
- заинтересованост за свет око себе и отвореност према разликама;

- спремност на саосећање са другима и помоћ онима који су у невољи;
- спремност на супротстављање предрасудама, дискриминацији и неправди на свим нивоима.

Годишњи фонд часова: 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други на планети Земљи Планета Земља припада свима који на њој живе Право на здраву животну средину	Искуствено учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи а не преношење готових знања; Игровни контекст, тј. да кроз игру истражују разноврсна решења за проблеме са којима се суочавају; Метода партиципације и интеракције омогућава ученицима да стекну самопоуздање и да се поступно оспособе за разговетно изношење својих ставова и асертивни наступ пред другима, да прихвате тимски приступ решавању проблема и	Природа и друштво: Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита; Национални паркови Србије Српски језик: Књижевност, Читање с разумевањем, Језик Музичка култура: Извођење музике, Певање и свирање	По завршеном разреду ученик ће бити у стању да: – разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; – се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; – образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;	(Оцењивање ученика у Грађанском васпитању је описно) - редовност похађања наставе - начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како аргументује, евалуира, документује - квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у		

	да буду мотивисани за постизање циљева од заједничког интереса. метода рефлексије примерена је ситуацијама у којима се јављају супротстављени ставови и помаже ученицима да се испитивањем својих и туђих ставова и потреба одлепе од свог става кад је он кочница заједничком решењу, јача вештину доказног мишљења која је темељ процеса преговарања. Техникама рада: истраживачке методе (пројекти, анализе случаја),интерактивне методе (дискусија, расправа, преговарање, дијалог, интервју, дописивање, прикупљање помоћи), симулацијске методе (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање међукултурних односа), игровне методе (драматизација, игре	Ликовна култура: Споразумевање сликом		контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. - како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.		

	улога из прича, игре опуштања), стваралачке методе (олуја идеја, израда новина, писање писама или прилога за новине, обраћање локалној управи, израда плаката).					
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО **Култура и традиција** Култура и традиција Културни идентитет Мултикултуралност и интеркултуралност Избеглице и мигранти Сусретање култура	Искуствено учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи а не преношење готових знања; Игровни контекст, тј. да кроз игру истражују разноврсна решења за проблеме са којима се суочавају; Метода партиципације и интеракције омогућава ученицима да стекну самопоуздање и да се поступно оспособе за разговетно изношење својих ставова и асертивни наступ пред другима, да прихвате тимски приступ решавању проблема и	Природа и друштво: Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности); Грађани Србије (права и обавезе,демократски односи и интеркултуралност) Српски језик: Књижевност, Читање с разумевањем, Језик Ликовна култура: Споразумевање сликом; Споменици природе и споменици културе	– аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; – наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; – образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; – наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање	(Оцењивање ученика у Грађанском васпитању је описно) - редовност похађања наставе - начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како аргументује, евалуира, документује - квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима,		

	да буду мотивисани за постизање циљева од заједничког интереса. метода рефлексије примерена је ситуацијама у којима се јављају супротстављени ставови и помаже ученицима да се испитивањем својих и туђих ставова и потреба одлепе од свог става кад је он кочница заједничком решењу, јача вештину доказног мишљења која је темељ процеса преговарања. Техникама рада: истраживачке методе (пројекти, анализе случаја),интерактивне методе (дискусија, расправа, преговарање, дијалог, интервју, дописивање, прикупљање помоћи), симулацијске методе (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање међукултурних односа),	Музичка култура: Слушање музике; Извођење музике	различитих култура; – дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;	разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. - како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.		

	игровне методе (драматизација, игре улога из прича, игре опуштања), стваралачке методе (олуја идеја, израда новина, писање писама или прилога за новине, обраћање локалној управи, израда плаката).					
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Прекомерна потрошња Потрошачко друштво Медији и потрошачка култура Права потрошача	Искуствено учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи а не преношење готових знања; Игровни контекст, тј. да кроз игру истражују разноврсна решења за проблеме са којима се суочавају; Метода партиципације и интеракције омогућава ученицима да стекну самопоуздање и да се поступно оспособе за разговетно изношење својих ставова и асертивни наступ пред другима, да прихвате	Природа и друштво: Човек – природно, друштвено и свесно биће Српски језик: Језичка култура, Говорна култура Математика: Скуп природних бројева Ликовна култура: Елементи композиције Физичко и здравствено васпитање: Физичка и здравствена култура	– препознаје примере прекомерне потрошње; – препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; – критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; – процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета;	(Оцењивање ученика у Грађанском васпитању је описно) - редовност похађања наставе - начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како аргументује, евалуира, документује - квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у		

	тимски приступ решавању проблема и да буду мотивисани за постизање циљева од заједничког интереса. метода рефлексије примерена је ситуацијама у којима се јављају супротстављени ставови и помаже ученицима да се испитивањем својих и туђих ставова и потреба одлепе од свог става кад је он кочница заједничком решењу, јача вештину доказног мишљења која је темељ процеса преговарања. Техникама рада: истраживачке методе (пројекти, анализе случаја),интерактивне методе (дискусија, расправа, преговарање, дијалог, интервју, дописивање, прикупљање помоћи), симулацијске методе (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање			контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. - како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.		

	међукултурних односа), игровне методе (драматизација, игре улога из прича, игре опуштања), стваралачке методе (олуја идеја, израда новина, писање писама или прилога за новине, обраћање локалној управи, израда плаката).					
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ **Еколошка акција** Планирање и извођење еколошке акције	Искуствено учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи а не преношење готових знања; Игровни контекст, тј. да кроз игру истражују разноврсна решења за проблеме са којима се суочавају; Метода партиципације и интеракције омогућава ученицима да стекну самопоуздање и да се поступно оспособе за разговетно изношење својих ставова и асертивни наступ пред другима, да прихвате	Природа и друштво: Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света) Музичка култура: Извођење музике, Певање и свирање Ликовна култура: Материјали и технике	– испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; – учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	(Оцењивање ученика у Грађанском васпитању је описно) - редовност похађања наставе - начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како аргументује, евалуира, документује - квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе		

	тимски приступ решавању проблема и да буду мотивисани за постизање циљева од заједничког интереса. метода рефлексије примерена је ситуацијама у којима се јављају супротстављени ставови и помаже ученицима да се испитивањем својих и туђих ставова и потреба одлепе од свог става кад је он кочница заједничком решењу, јача вештину доказног мишљења која је темељ процеса преговарања. Техникама рада: истраживачке методе (пројекти, анализе случаја),интерактивне методе (дискусија, расправа, преговарање, дијалог, интервју, дописивање, прикупљање помоћи), симулацијске методе (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање међукултурних односа),			пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. - како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.		

	игровне методе (драматизација, игре улога из прича, игре опуштања),стваралачке методе (олуја идеја, израда новина, писање писама или прилога за новине, обраћање локалној управи, израда плаката).					

ПРЕДМЕТ: Верска настава РАЗРЕД: Четврти

Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе,да подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно. · Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

Циљ: Циљ Верске наставе, као изборног предмета, у оквиру основног образовања и васпитања јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и верских заједница које живе и делају на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета.

Тема-садржај	Начин остаривања	Корелација-међупредметна повезаност	Исходи-Постигнућа	Начин провере	Стандарди	Напомена
I – УВОД 1. Дружимо са Богом и светима – уводни час • Упознавање са садржајем програма и начином рада	-дијалошка -демонстративна -разговор		Когнитивни аспект: • стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда			

			• уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања Афективни аспект: • желети да активно учествује на часовима верске наставе			
II – ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР 2. Заједница је основ живота 3. Црква је наш избор 4. Црква је заједница са Светом Тројицом 5. Црква је циљ стварања света 6. Свет изван заједнице са Богом 7. Свет у заједници са Богом •Прича“Недостајати “(за заједницу као основ живота) Т. Телехтон •Песма Св. Владике Николаја „Заједничарење са небом “ •Одабрани одељци из књиге	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -демонстративна		Когнитивни аспект: • уочити важност постојања заједнице • уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; • уочити да је Црква слободна заједница у којој учествују само они који то желе; • знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница;	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање;		

„Из Ја-града у Тиград •Одломак из песме“Зимска идила“ Војислава Илића“			• знати да се заједница Бога, људи и природе зове Црква; • уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. Афективни аспект: • бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве • бити подстакнут да препознаје живот као дар Божји; • бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар.	• посматрање понашања ученика;		
III – ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ 8. Христос позива Апостоле 9. Вера основ заједнице 10. Апостоли позивају свет 11.Човек само срцем јасно види 12. Христос нас зове 13. Божић • Прилагођена и препричана новозаветна прича о Христовом	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка	Народна тадиција,српски језик,ликовна култура,грађанско васпитање-израда паноа,честитки, радионица, наставни дан-обицаји верски и народни -техничко и информатичко образовање(цртани филмови)	Когнитивни аспект: • уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави; • увидети да су апостоли људи који су слични нама; • уочити да је вера основ заједнице са Богом;	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање		

позиву Апостола • Новозаветна прича о ап. Петру када тоне • О делима Апостола • «Мали принц», А. С. Егзипери - одломци • Песма «Звезда се засја»			• увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; • разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); • Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ Афективни аспект: • бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет	Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		
IV – ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМА 14. Светитељи – сведоци љубави Божје 15. Свети Сава - путеводитељ у живот вечни 16. Успињање ка Христу (опис н.ј – прича о Закхеју) 17. Свети Симеон Богопримац - сусрет са Христом 18. Литургијско путовање	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -књижевни текст	Народна традиција,ликовна култура,грађанско васпитање,српски језик, -радионица, тематски дан,припрема сколске приредбе,паноа,одлазак у цркву. --техничко и информатичко образовање(цртани филмови)	Когнитивни аспект: • поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи; • увидети да су сви позвани да буду светиетљи; • уочити важност светитеља као наших узора за остваривање личног јединства са Богом; • знати какву важност Савине	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање		

заједнице свих светих • Прилагођена и препричана нека житија светих • Приче из живота Светога Саве • Приповест о Светом Сави, његовим делима и духовним подвизима . Указати на неке од најважнијих поука из књига које је Свети Сава написао (Житије Св. Симеона, Законоправило, Хиландарски типик, Студенички типик,) • Одломак из књиге Михајла Пупина „ Са пашњака до научењака“ (одломак у коме се говори о нашој вери и Светоме Сави) • Прича о Закхеју – препричана и прилагођена • Празник Сретење Господње • Св. Владика Николај			речи и дела имају за нас данас; • уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; • знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу са Богом; • препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. Афективни аспект: • бити подстакнут да следује светитељима Божјим и да буде добар човек; • бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину	ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		

одломак из „Небеске Литургије“						
V – ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА 19. На путу светости 20. Усавршавању нема краја 21. Пут ка вечности 22. Хришћанске врлине 23. Врлинослов – свети нас уче • Грех као промашај циља • Последице пада у грех • Обрада одабраних поглавља из књиге «Из Ти-града у Небески град» • Поуке светих: Григорије С. Петров ; • Васкршња прича дарови доброг мудраца Христу Спаситељу „Четврти мудрац“; • Свети Спиридон (прича о смирењу); • Свети Василије Острошки - (прича „Свечев лијек“); • Поуке владике	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка		Когнитивни аспект: • увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; • уочити да је грех наш погрешан избор; • увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; • увидети да без врлина нема љубави; • уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; • упознати најважније хришћанске врлине; • увидети да врлине нису човеку дате, већ да се за њих треба трудити;	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање ; • посматрање понашања ученика;		

Николаја • Св. Јустин Ћелијски („Срна у изгубљеном рају“ одломак из казивања белих срна			• увидети да се и врлине усавршавају. Афективни аспект: • бити подстакнут да следује светитељима Божјим; • бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине.			
VI - СА НАМА ЈЕ БОГ 24.Васкрсење и Педесетница 25. Црква је икона Царства Божијег 26. Црквена уметност - одсјај Царства Божијег • Педесетница – рођендан Цркве; • Молитва Царе небески; • Кроз одломке из јеванђелских текстова, допуњене фотографијама фресака, приказати домострој спасења	-разговор -демонстративна -текстуална -дијалошка -илустративно-демонстративна	Корелација са ликовном културом-цртање икона,Васкрсење	Когнитивни аспект: • уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; • упознати садржај молитве «Царе небески»; • увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље. Афективни аспект: • код ученика ће се развијати жеља	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање;		

			за очувањем природе; • бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима; • бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса четвртог разреда	• писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;		

ПРЕДМЕТ: Пројектна настава РАЗРЕД: Четврти

Циљ је образовно-васпитни рад којим се развијају опште међупредметне компетенције уз употребу информационо-комуникационих технологија, као и достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу, тако и у процесу учења.

Задаци:.
- да ученици кроз своја савремена схватања, наставу, учење, функцију образовања и сазнавања подрже кроз сарадничко деловање, коришћењем различитих извора информација и активности;
- да ученици повезују познато и непознато, уче помоћу примера, уче примењивањем, развоја процедуралних знања, коришћења информационих технологија, као и комбиновања конвергентног (логичког) и дивергентног (стваралачког) мишљења:
- да ученици траже решења путем проблемске и истраживачке наставе, и да потенцирају још и процедуре, планирање, евалуирање, презентовање резултата, коришћење савремених технологија на правилан начин и наравно, тимски рад, односно процес сарадње, који је изнад самог резултата у решавању проблема.

Годишњи фонд часова: 36

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Примена ИКТ – а у пројектној настави -Вишенаменска учионица - Трагање је знање	- Коришћење рачунара; - Трагање за сликама помоћу рачунара, - Трагање за текстовима прилагођене садржине помоћу рачунара.	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; разуме идеје књижевног дела; препричава, прича и	-правилно рукује ИКТ уређајима; - предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а;	-планирање -евалуирање -презентовање резултата -коришћење савремених технологија на правилан начин -тимски рад, односно процес		

- Покретне слике на радост публике - Ознаке за поклоне		описује на сажет и опширан начин; учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника) **Математика –** **(**геометрија) **Природа и друштво –** **(**дигитална безбедност**)** **Ликовна култура –** (симболи) **Музичка култура** (филмска музика) **Грађанско васпитање** (Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама)	-користи одговарајуће алатке програма за цртање и сачува свој цртеж; -уреди краћи текст и сачува га на рачунару; -направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; - користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог; - критички бира садржаје са интернета и затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима; - зна да наведе могуће последице на здравље услед	сарадње, који је изнад самог резултата у решавању проблема -снимак предавања, постављање чланка и фотографија за сајт школе		
Здравље - Бонтон - Култура живљења	- Коришћење рачунара; - Трагање за сликама помоћу рачунара, - Трагање за текстовима прилагођене садржине помоћу рачунара.	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак	неправилног коришћења дигиталних уређаја; - безбедно користи интернет	-очишћено двориште -мурали -фотографије -репортажа		

- Боље спречити него лечити - Воћне декорације		и мишљење поштујући и другачије ставове; разуме идеје књижевног дела; препричава, прича и описује на сажет и опширан начин; учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника,драмски текст) **Математика** (геометрија) **Природа и друштво** (човек – друштвено биће) **Физичко и здравствено васпитање** (у здравом телу здрав дух) **Ликовна култура** (илустрације) **Музичка култура** (слушање песама) **Грађанско васпитање** (ја и други на планети Земљи)	и по потреби пријави и/или затражи помоћ одраслог; - изабере материјал за рад; - да одреди намену ознаке за поклоне; - да користи одговарајућу сликарску технику; - да осмисли и креира изглед ознаке за поклоне; - развија смисао за естетику при стварању употребног предмета; -анализира декларацију производа; - препозна ознаке којима увтрђује да ли је производ еколошки; -препозна који производ је здравији за људску употребу; -препозна која је амбалажа производа	-намештај, саксије и фигуре животиња од рециклажног материјала -хранилице за птице - плакат - цвеће -презентација - игроказ -маске -костими -текстови, записи о животињама		
Историја и уметност - Трагови прошлости	- Коришћење рачунара; - Трагање за сликама помоћу рачунара,	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак		-снимак предавања - постављање чланка и		

-Разгледнице мога краја - Збирка споменика Србије - Рукотворине и умотворине	- Трагање за текстовима прилагођене садржине помоћу рачунара. - Коришћење рачунара; - Трагање за сликама помоћу рачунара, - Трагање за текстовима прилагођене садржине помоћу рачунара.	и мишљење поштујући и другачије ставове; пише скраћенице за јединице мере; епске песме); **Математика** (бројеви) **Природа и друштво** (прошлост Србије) **Физичко и здравствено васпитање** (кординација покрета) **Ликовна култура** (знаци симболи) **Музичка култура** (народне игре и песме) **Грађанско васпитање: (**култура и традиција)	биоразградива и погодна за рециклажу; - развија еколошку свест и одговоран однос према природи у складу са начелима одрживог развоја и шири еко-маркетинг: - прикупи пластичне боце као рециклажни материјал; - компонује приказ животне заједнице; - сарађује у групи; - хронолошки прикаже и изложи информације о догађајима из прошлости; -пронађе занимљивости и анегдоте из живота славних личности наше прошлости; - одглуми личност из прошлости	фотографија за сајт школе -процесни пано -изложба накита -демонстра-ција прављења накита (снимак) -фигуре од пластелина -ревија накита -фотографије -рамови за фотографије -апликације -процесни пано -ППТ презентације -минијатуре воћа од папира -воћни витраж		

		Српски језик (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; разуме идеје књижевног дела; препричава, прича и описује на сажет и опширан начин; учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника; описивање) **Математика** (мере и мерења) **Природа и друштво** (жива и нежива природа) **Физичко и здравствено васпитање** (различити облици кретања) **Ликовна култура** (пејзаж) **Музичка култура** (звуци у природи) **Грађанско васпитање:**	(монодрама, игроказ направи оригами фигуру); – истка вунени ћилим; –направи цветни аранжман (икебану), –направи изложбу радова; –направи електронски албум; – постави рад на сајт школе -организује предавање са гостом, предавачем; - сними делове предавања и направи ППТ; - прикупља примере историјских извора свога краја; -направи колекцију фотографија одевних комбинација (народне ношње);	-воћне салате - декорације за воће од папира и чачкалица -воћне играчке -изложба -фотографије - снимак изложбе -шематски приказ – „грозд”, поруке на плакату -скеч, костими, сценографија		

		(ја и други на планети Земљи; еколошка акција)	– научи ознаке за обележавање горивих материја; – примени основне мере заштите од пожара; - обликује природне материјале у сувенире; -направи хроношки приказ догађаја кроз збирке фотографија, презентацију, дипломе, записе и сл. - разуме како и зашто чувамо здравље; - зашто је важан систематски преглед; - које су заразне болести и како се преносе; - направи воћни аранжман; - направи пратеће декорације за послужење воћа; - направи играчку или украси			
Жива природа и екологија - Млади извиђачи - Очистимо школско двориште - Фина еко куповина - Од жара до пожара -Покажимо лице животне заједнице - Летопис нашег одељења	- Коришћење рачунара; - Трагање за сликама помоћу рачунара, - Трагање за текстовима прилагођене садржине помоћу рачунара.	**Српски језик** (чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; разуме идеје књижевног дела; препричава, прича и описује на сажет и опширан начин; учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника; описивање) **Математика** (мере и мерења) **Природа и друштво** (жива и нежива природа) **Физичко и здравствено васпитање** (различити облици кретања) **Ликовна култура** (пејзаж) **Музичка култура** (звуци у природи)	-апликације -процесни пано -ППТ презентације -минијатуре воћа од папира -воћни витраж -воћне салате - декорације за воће од папира и чачкалица -воћне играчке -изложба -фотографије - снимак изложбе -шематски приказ – „грозд”, поруке на плакату -скеч, костими, сценографија		

		Грађанско васпитање: (ја и други на планети Земљи; еколошка акција)	постојећу од делова воћа; - доприноси развоју сопствене и еколошке свести околине; - учествује у дечјем игроказу.			

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

СЕКЦИЈА: Еколошка РАЗРЕД: Други

Циљ:
Развијање еколошке културе ученика у најранијем узрасту кроз васпитавање за одговорно понашање и активно учешће у очувању природне равнотеже како своје непосредне околине тако и читаве планете.

Задаци:
- Проширивање стечених знања из области екологије.
- Примена стечених знања у свакодневном окружењу (шуми, ливади, парку, и свим осталим стаништима)
- Подстицање одговорног понашања према биљкама и животињама из окружења.
- Схватање значаја рационалне потрошње необновљивих извора енергије.
- Схватање значаја употребе обновљивих извора енергије за очување еколошке равнотеже.
- Увиђање загађености ваздуха, воде и земљишта и проучавање могућности за смањење и спречавање загађења.
- Обележавање еколошких датума.
- Уређивање школског простора.

Наставне теме	Садржај рада	Начин остваривања	Корелација са наставним предметима
1.Загађење ваздуха 2.Правилна (здрава) исхрана 3.Заштита воде од загађења	- Формирање еколошког кутка/паноа у школи - Уређење и оплемењивање радне и животне околине - Теренски рад и излети - Предавања стручних лица разних делатности	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација ; - Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ;	**природа и друштва** -Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; -Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита; -Национални паркови Србије; - ликовна култура - музичка култура -српски језик

4.Значај штедње 5.Рециклажа 6.биљке	- Практични радови ученика - Обележавање важних еколошких датума - Посете различитим институцијама – зоо-врт, ботаничка башта, акваријум... - Квизови, такмичења, изложбе. - Трибине, разговори, анкете, репортаже, презентације	- Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света) **српски језик** Основни облици усменог и писменог изражавања: – Препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); – Причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); – Описивање односа међу предметима, бићима и појавама; – Описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. **музичка култура** -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - повезује ритам са графичким приказом; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; **ликовна култура** **композиција** Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали. **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи једноставну презентацију користећи мултимедијалне

			садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог);

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

СЕКЦИЈА: Креативна радионица РАЗРЕД: Трећи

Циљ: могућност истраживања и изражавања стваралачких способности ученика кроз различите области и видове стварања, као и дружење у слободном и пријатном окружењу.У оквиру ових часова ученици ће изражавати своје способности кроз ликовне и литерарне радове, глуму, рецитовање, игру.

Оперативни задаци:

- развијати способност ученика за опажање ;

- развијати памћење, повезивање опажених информација, визуелно мишљење;

- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;

- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе разноврсне технике и средства изражавања;

- развијати ученикове потенцијале, те му помагати у самосталном изражавању;

- развијати љубав према вредностима; да осетљивост вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;

- развијати сензибилитет за лепо писање;

- развијати моторичке способности ученика.

Организациони облици рада: радионичарски, фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
ШКОЛА И КУЋНИ РЕД -Распоред часова - Кућни ред школе -Ја и други, одељењска заједница -Правила понашања и у школи и школском дворишту	Истраживање Прикупљање Креирање Радионице Разговор Анализа Провена Вредновање Презентовање Снимци (аудио и видео) Кооперативни рад Рад и групи и пару Самостални рад ученика Игровне активности Креативни рад	Час одељењског старешине (упознавање са кућним редом школе, временском динамиком, распоредом часова) Ликовна култура (ликовне технике и материјали) Српски језик (књижевни тесктови о школи и животу и раду у заједници)	Ученици: - користе разноврсне технике и средства изражавања; - схватају природне законитости друштвених појава; - развијају своје потенцијале; - самостално се изражавају; - вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу; - развијају моторичке способности	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		Интегративна настава Тематско планирање Пројекти (етвининг) Дан отворених врата Радионичарски родитељски састанци
	Истраживање	Природа и				

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ -Дечја недеља, права и обавезе детета -Здрава исхрана -Будуће занимање - Ненасилна комуникација	Прикупљање Креирање Радионице Разговор Анализа Провена Вредновање Презентовање Снимци (аудио и видео) Кооперативни рад Рад и групи и пару Самостални рад ученика Игровне активности Креативни рад	друштво (друштвене групе и живот у њима) Ликовна култура (ликовне технике и материјали) Српски језик (породици, животу у насељу, припадности групи, толеранцији, ненасилној комуникацији)	- користе разноврсне технике и средства изражавања; - схватају природне законитости друштвених појава; - развијају своје потенцијале; - самостално се изражавају; - вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу; развијају моторичке способности	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		Интегративна настава Тематско планирање Пројекти (етвининг) Дан отворених врата Радионичарски родитељски састанци
ЈА И ДРУГИ -Толеранција - Сличности и разлике (полне , узрасне, генерацијске) - Болести зависности (алкохолизам, наркоманија, пушење) -На путу ка успеху (радне навике)	Истраживање Прикупљање Креирање Радионице Разговор Анализа Провена Вредновање Презентовање Снимци (аудио и видео) Кооперативни рад Рад и групи и пару	Природа и друштво (човек свесно друштвено биће, Здрави стилови живота) Ликовна култура (ликовне технике и материјали) Српски језик (књижевни тесктови о толеранцији, хуманости,	- користе разноврсне технике и средства изражавања; - схватају природне законитости друштвених појава; - развијају своје потенцијале; - самостално се изражавају;	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду		Интегративна настава Тематско планирање Пројекти (етвининг) Дан отворених врата Радионичарски родитељски састанци

- Књига као извор знања - Стилови учења (методе и технике учења) - Типови личности	Самостални рад ученика Игровне активности Креативни рад	другарству, људстим вредностима)	- вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу; развијају моторичке способности	Резултати и продукти рада		
ПРАЗНИЦИ - Чувамо здравље - Новогдишња честитка - Безбедност (у саобраћају) - Помоћ други (подршка ученицима са слабијим постигнућима)	Истраживање Прикупљање Креирање Радионице Разговор Анализа Провена Вредновање Презентовање Снимци (аудио и видео) Кооперативни рад Рад и групи и пару Самостални рад ученика Игровне активности Креативни рад	Природа и друштво (човек свесно друштвено биће, Саобраћај и безбедност у јавном превозу) Ликовна култура (ликовне технике и материјали) Српски језик (књижевни тесктови охуманости, другарству, људстим вредностима)	- користе разноврсне технике и средства изражавања; - схватају природне законитости друштвених појава; - развијају своје потенцијале; - самостално се изражавају; - вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу; развијају моторичке способности	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		Интегративна настава Тематско планирање Пројекти (етвининг) Дан отворених врата Радионичарски родитељски састанци
РАД И УСПЕХ -Мој рад и мој успех - Дневни распоред активности -Моје слободно време	Истраживање Прикупљање Креирање Радионице Разговор Анализа Провена	Час одељењског старешине (методе и технике учења, методе за лакше учење)	- користе разноврсне технике и средства изражавања; - схватају природне законитости	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника		Интегративна настава Тематско планирање Пројекти (етвининг) Дан отворених врата

	Вредновање Презентовање Снимци (аудио и видео) Кооперативни рад Рад и групи и пару Самостални рад ученика Игровне активности Креативни рад	Ликовна култура (ликовне технике и материјали) Српски језик (језичка кулутура, писање састава, песама и других текстова на задату тему)	друштвених појава; - развијају своје потенцијале; - самостално се изражавају; - вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу; развијају моторичке способности	Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		Радионичарски родитељски састанци
МИ И ТЕХНОЛОГИЈА - Интернет, користи, опасности и заштита -ТВ опасности и користи - Безбедност (јавно место) -Ментално здравље (дан шале)	Истраживање Прикупљање Креирање Радионице Разговор Анализа Провена Вредновање Презентовање Снимци (аудио и видео) Кооперативни рад Рад и групи и пару Самостални рад ученика Игровне активности Креативни рад	Природа и друштво (човек свесно друштвено биће) Ликовна култура (ликовне технике и материјали) Српски језик (књижевни тесктови са интернета, интернет као ризница знања)	- користе разноврсне технике и средства изражавања; - схватају природне законитости друштвених појава; - развијају своје потенцијале; - самостално се изражавају; - вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу; развијају моторичке способности	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		Интегративна настава Тематско планирање Пројекти (етвининг) Дан отворених врата Радионичарски родитељски састанци

СЕКЦИЈА: Еколошка РАЗРЕД: Трећи

Циљ: Развијање еколошке културе ученика у најранијем узрасту кроз васпитавање за одговорно понашање и активно учешће у очувању природне равнотеже како своје непосредне околине тако и читаве планете.

Оперативни задаци :

- Проширивање стечених знања из области екологије.

- Примена стечених знања у свакодневном окружењу (шуми, ливади, парку, и свим осталим стаништима)

- Подстицање одговорног понашања према биљкама и животињама из окружења.

- Схватање значаја рационалне потрошње необновљивих извора енергије.

- Схватање значаја употребе обновљивих извора енергије за очување еколошке равнотеже.

- Увиђање загађености ваздуха, воде и земљишта и проучавање могућности за смањење и спречавање загађења.

- Обележавање еколошких датума.

- Уређивање школског простора.

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Загађење ваздуха	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација;	**Природа и друштво** -Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; -Типичне, ретке и угрожене врсте	Уче ник ће бити у стању да: - примењује стечена знања у свакодневном окружењу (шуми, ливади, парку, и	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника		

	- Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	биљака и животиња – значај и заштита; -Национални паркови Србије;	свим осталим стаништима); - Увиди загађеност ваздуха, воде и земљишта и проучимогућности за смањење и спречавање загађења;	Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		
Правилна (здрава) исхрана	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација ; - Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	**српски језик** Основни облици усменог и писменог изражавања: – Препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); – Причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); – Описивање односа међу предметима, бићима и појавама; – Описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. **музичка култура**	− уочи значај редовне и разноврсне исхране за правилно функционисање организма; − увиди разлику између значења термина редовна исхрана и разноврсна исхрана;	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		
Заштита воде од загађења	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација ; - Исписивање еколошких порука;		- примењује стечена знања у свакодневном животу; - одговорно се понаша; - увиди потребу сарадње људи у заједници ради	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада		

	- Израда тематских еколошких паноа ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	-пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - повезује ритам са графичким приказом; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; **ликовна култура композиција** Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике –	постизања заједничког циља;	групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		
Значај штедње	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација ; - Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	- Схвати значајрационалне потрошње необновљивих извора енергије; - разуме потребу извршавања обавеза свих чланова социјалне групе ради добробити	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		
Рециклажа	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација ; - Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ;	- Уређује простор око себе; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање		

	- Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.		појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		
Биљке	Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентација ; - Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе.		- одговорно се понаша према биљкама и животињама из окружења;	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Чек листе за праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати и продукти рада		

СЕКЦИЈА: Фолклорна РАЗРЕД: Трећи

Циљ: Да се кроз игру и песму ученицима приближи део традиције.

Оперативни задаци :

- Развијање и неговање народне традиције,стила здравог живота.
- Упознавање са различитим игарама и ношњама различитих народа
- Развијање љубави према песми и игри,толеранције,поштовања различитих народа и националних мањина,љубави према свом народу и личном интегритету,здравог и правилно развијеног тела
- Јачање самопоштовања, социјалних вештина
- Стицање основне играчке културе, поштовање различитог пола,припадности етичким мањинама

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
1.Упознавање са планом рада секције 2.Обичан кретни корак удесно и улево 3.Корак са привлачењем 4.Посета и учешће на фолклорном фестивалу „Разиграна Гружа“ 5.2-4.такт 6.Шетња обука 7. Шетња	Едукација Приредбе Концерти Јавни наступи	Народна традиција: Игре и обичаји наших народа и народности Природа и друштва -Прошлост Српски језик -Домаћа лектира	Ученик ће бити у стању да: - **да овлада основним елементима јавног наступа;** - познаје основне елементе дечјег фолклора; - игра дечје и народне игре,кола;	Ангажовање ученика Рад у групи Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Праћење рада групе и ангажовање појединачног		

8.Дивна,српско народно коло 9.Дуње ранке 10. Дуње ранке 11.Српско народно коло 12. Српско народно коло 13. Моравац,основни корак 14. Моравац,основни корак 15. Сплет игара по кореографији 16. Сплет игара по кореографији 17. Сплет игара по кореографији 18.Приредба-Нова година 19.Валцер корак 20.Окрет у валцеру 21.Валцер 22.Генерална проба 23.Осмомартовска приредба 24.Градске игре-корак са sadpsавањем 25. Градске игре-Бујерка		-Основни облици усменог и писменог изражавања Музичка култура -Ритам -Такт Дечије народне игре -Слушање народне музике -Певање народних песама Грађанско васпитање -Демократија -Права за децу	- развија координацију гипкости и меморисање одређених покрета – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – успоставља правилно држање тела; - примењује правилну технику дисања приликом играња; - развија осећај за ритам и способност играња у групи и појединачно; - одржава равнотежу у различитим кретањима,играма;	ученика у групном раду Резултати рада		

26. Градске игре-Бујерка 27. Градске игре-Српкиња 28. Градске игре-Официрско коло 29. Градске игре-вежбање 30.Приредба –Дан школе 31.Циганчица 32. Циганчица 33.7-8 такт у Ромској игри 34. 7-8 такт у Ромској игри 35.Генерална проба 36.Видовдански концерт			- уочава улогу делова тела у вежбању; – препозна лепоту покрета у вежбању; - поштује правила игре; – вреднује успех у вежбању; - уважава и негује традицију и обичаје свог и других народа;			

СЕКЦИЈА: Хор РАЗРЕД: Трећи

Циљ: Подстицати и развијати таленте код ученика за лепо певање,за упознавање народне музичке традиције и културе свог и других народа.

Оперативни задаци:

- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;

- развијање осетљивости за музичке вредности;

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);

- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;

- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);

- развијање критичког мишљења;

- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;

- упознавање занимања музичке струке.

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
Аудиција Формирање секције	Едукација Приредбе Концерти Јавни наступи	Природа и друштво -Прошлост Српски језик	Ученик ће бити у стању да: -пева по слуху песме различитог	Ангажовање ученика Рад у групи		

Припремање програма поводом приредбе Учешће на приредби Певање песама о зими и Светом Сави Припремање приредбе поводом Нове године Учешће на приредби Прослава Св Саве Певање песама о мајци Припремање приредбе поводом8.марта Учешће на приредби Обичајне песме У сусрет летњем распусту		Основни облици усменог и писменог изражавања Музичка култура -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; -повезује ритам са графичким приказом; -повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама;	садржаја и расположења; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању -развија осећај за ритам и способност певања у хору; -проширује знања и репертоар дечјих песама; -примењује правилну технику дисања; -разликује музичке изражајне елементе; -користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоцезвука; -да вежбањем стекну дисциплину која је	Евалуационе листе за ученике Евалуационе листе за наставника Праћење рада групе и ангажовање појединачног ученика у групном раду Резултати рада		

У сусрет новим ђацима првацима			потребна приликом певања; -да овлада основним елементима јавног наступа;			

СЕКЦИЈА: Црвени крст РАЗРЕД: Трећи

Циљ: да подстиче добровољност и општи осећај солидарности према свима којима је потребна помоћ и заштита; адекватно, благовремено и квалитетно одговорити на хуманитарне потребе у заједници.

Оперативни задаци:
- да ученици кроз своја савремена схватања стекну навику пружања помоћи ученицима са слабијом материјалном ситуацијом;

- да ученици пружају помоћ ученицима који долазе из породица са више деце;

- да ученици упознају установе и организације које се баве социјалним, здравственим и хуманитарним питањима;

- подизање свести ученика о себи,као савесном и корисном члану друштвене заједнице;

- развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности;

Организациони облици рада: фронтални облик рада, групни облик рада, рад у пару, индивидуални облик рада.

Тема – садржај	Начин остваривања	Корелација – међупредметна повезаност	Исходи	Начин провере	Стандарди	Напомена
* Формирање секције * Упознавање чланова секције са програмом рада * Акција**„Недеља безбедности деце у саобраћају“** * Отварање Д**ечје недеље** -Цртање кредом у боји * Акција **„Солидарност на**	Договор Предавање Разговор Практичан рад	**Српски језик** (учествује у предлагању садржаја и начина рада; чита са разумевањем различите врсте текстова;укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући	- омасовљавање чланства; ученици су мотивисани да буду чланови Црвеног крста; - организованоизвршавање задатака Црвеног крста; - континуирано залагање за остваривање и очување добре сарадње;	-увид у документацију(часове)који се евидентирају у дневнику осталих облика образовно – васпитног рада -продукти рада ученика -литерарни и ликовни радови		

делу“,прикупљање новчаних средства и одевних предмета * Хуманитарни крос **„Трка за срећније детињство“-** учешће и продаја картица -бројева * **Обележавање 16.новембара**, Међународног Дана толеранције * Разноврсне активности **Како помоћи старијим особама** * Обележавање 1. децембра, **Светског Дана борбе против сиде** * Писање литерарних и ликовних радова на конкурсима Црвеног крста Србије“**Крв живот значи**“ ***** Акција **„ Пакетић за осмех “** (припрема пакетића за Нову годину)	Усмено Излагање Практични и писани радови Усмено излагање Практични и писани радови Предавање Разговор Практичан рад	идругачије ставове; учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника) **Природа и друштво –** **(** сарађује са другима на заједничким активностима; Учествује у друштвено-корисним активностима уз подршку одраслих) **Ликовна култура –** (симболи) **Музичка култура** (Бранко Милићевић, Добар друг ти више вреди;)	- ученици препознајуи уважавају волонтерски рад			

* Акција **„ Пакетић за осмех “** (припрема пакетића за Светог Саву) *** Обележавање 31.јануара**, Дана борбе против дуванског дима * Организовати курсеве прве помоћи у млађим разредима * Укључити се у акцију **„Месец борбе против рака“** ***** Школско такмичење на тему:**„Шта знаш о Црвеном крсту“** *****Акција „друг-другу“**договор** око уџбеника за наредну школску годину ***** 7. април-**Међународни данздравља**; *** 22.април Дан планете Земља** ***Обележавање Недеље ЦК 8-15.05**.	Интернет Тестирање Договор Ликовни радови и литерарни радови Ликовни радови Интернет Едукативна радионица	**Физичко и здравствено васпитање** (правилно реагује у случају повреде у школи; поштује мере безбедности током вежбања) **Грађанско васпитање** (критички разматра појаву бацања хране и расипања воде)				

*Добровољни даваоци крви-11.мај * **31.мај Светски дан борбе против пушења**-ликовни радови *Акција **„Друг-другу“ размена** уџбеника за наредну школску годину - **„Недеља солидарности“**						

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

СЕКЦИЈА: Еколошка РАЗРЕД: Четврти

Циљ:

Развијање еколошке културе ученика у најранијем узрасту кроз васпитавање за одговорно понашање и активно учешће у очувању природне равнотеже како своје непосредне околине тако и читаве планете.

Задаци:

- Проширивање стечених знања из области екологије.
- Примена стечених знања у свакодневном окружењу (шуми, ливади, парку, и свим осталим стаништима)
- Подстицање одговорног понашања према биљкама и животињама из окружења.
- Схватање значаја рационалне потрошње необновљивих извора енергије.
- Схватање значаја употребе обновљивих извора енергије за очување еколошке равнотеже.
- Увиђање загађености ваздуха, воде и земљишта и проучавање могућности за смањење и спречавање загађења.
- Обележавање еколошких датума.
- Уређивање школског простора.

Годишњи фонд часова: 36

Наставне теме	Садржај рада	Начин остваривања	Корелација са наставним предметима
ЗАГАЂЕЊЕ ВАЗДУХА **ПРАВИЛНА-ЗДРАВА ИСХРАНА** **ЗАШТИТА ВОДЕ ОД ЗАГАЂЕЊА** **ЗНАЧАЈ ШТЕДЊЕ -РЕЦИКЛАЖА -БИЉКЕ**	1. Распоред рада, формирање групе, упознавање са циљевима и задацима 2. Обележавање светског дана заштите озонског омотача 16. септембар 3.Израда паноа на тему спречавање загађења ваздуха 4. 22. Септембар – дан чистих планина – предавање 5.4. Октобар – светски дан заштите животиња (1-7.октобра – светска недеља дивљих животиња). 6.Дани златне јесени – радионица 7.16.октобар – Дан здраве хране 3. обележавање дана здраве хране и дан заштите животиња (израда паноа и јеловника) 8.18. Октобар – дан пешачења (излет у природи) 9. Прављење кућица за птице – обележавање викенда храњења птица 10 3. Новембар обележавање дана чистог ваздуха 11. Ефекат стаклене баште 12. Какав ваздух желимо да удишемо (израда беџева и подела остих на великом одмору) 13.Прављење паноа 14. Обележавање дана планина	-Еколошке радионице; - Коришћење савремених наставних средстава путем презентацај ; - Исписивање еколошких порука; - Израда тематских еколошких паноа ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе.	**природа и друштва-** Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; -Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита; -Национални паркови Србије; - ликовна култура - музичка култура -српски језик Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света) **српски језик** Основни облици усменог и писменог изражавања:

	15.Значај земљишта за живи свет 16 Спречавање загађења земљишта 17. Обновљиви и необновљиви извори енергије 18. ЕКО контрола – ученици праве анкету и спроводе је у школи (тема: раци1онална потрошња и штедња) 19. 20. Национални дан без дувана. Презентација и радионица. 20.Радови у пластенику 21.Прирема за учешће на еколошким конкурсима 22. Вода извор живота 23.Обележавање светског дана заштите вода 24. Израда паноа „Чувати као кап воде на длану“ 25. Израда паноа „Шуме – плућа планете Земље“ 26. Дан здравља – гостујући предавач 27. Обележавање дана планете Земље 28. Писање порука на ЕКО зиду 29. Посета локалном екосистему – сакупљање биљака – прављење производа од биља 30. Прављење хербаријума од материјала сакупљеног на терену – радионица 31. Рециклажа 32. Сређивање школског дворишта поред школе 33. Национални паркови Србије (предавање)		– Препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); – Причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); – Описивање односа међу предметима, бићима и појавама; – Описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. **музичка култура** -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; -повезује ритам са графичким приказом; -повезује почетне тонове песама-модела и једноставних

	34.Утисци о раду секције – поруке за ЕКО зид 35.Изложба проузвода из пластеника 36.Квиз – научили смо на еколошкој секцији		наменских песама са бојама; **ликовна култура** **композиција** Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали. **Пројектна настава** (правилно рукује ИКТ уређајима; предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак и могућности употребе ИКТ-а; уреди краћи текст и сачува га на рачунару; направи

			једноставну презентацију користећи мултимедијалне садржаје; користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ одраслог).

СЕКЦИЈА: Фолклорна РАЗРЕД: Четврти

Васпитно образовни задаци:

-Упознавање са различитим игарама и ношњама различитих народа

-Развијање љубави према песми и игри,толеранције,поштовања различитих народа и националних мањина,љубави према свом народу и личном интегритету,здравог и правилно развијеног тела

-Неговање народне традиције,стила здравог живота

-Јачање самопоштовања, социјалних вештина

-Стицање основне играчке културе, поштовање различитог пола,припадности етичким мањинама

Годишњи фонд часова: 36

Наставне теме	Садржај рада	Начин остваривања	Корелација са наставним предметима
	1.Упознавање са планом рада секције 2.Обичан кретни корак удесно и улево 3.Корак са привлачењем 4.Посета и учешће на фолклорном фестивалу „Разиграна Гружа“ 5.2-4.такт 6.Шетња обука 7. Шетња 8.Дивна,српско народно коло 9.Дуње ранке 10.Дуње ранке 11.Српско народно коло 12.Српско народно коло 13.Моравац,основни корак	Едукација Концерти Приредбе Јавни наступи	Народна традиција: Игре и обичаји наших народа и народности Природа и друштва -Прошлост Српски језик -Домаћа лектира -Основни облици усменог и писменог изражавања

	14.Моравац,основни корак 15.Сплет игара по кореографији 16.Сплет игара по кореографији 17.Сплет игара по кореографији 18.Приредба-Нова година 19.Валцер корак 20.Окрет у валцеру 21.Валцер 22.Генерална проба 23.Осмомартовска приредба 24.Градске игре-корак са sadpsавањем 25.Градске игре-Бујерка 26.Градске игре-Бујерка 27.Градске игре-Српкиња 28.Градске игре-Официрско коло 29.Градске игре-вежбање 30.Приредба –Дан школе 31.Циганчица 32. Циганчица 33.7-8 такт у Ромској игри 34.7-8 такт у Ромској игри 35.Генерална проба 36.Видовдански концерт		Музичка култура -Ритам -Такт Дечије народне игре -Слушање народне музике -Певање народних песама ГВО -Демократија -Права за децу

СЕКЦИЈА: Хор РАЗРЕД: Четврти

Васпитно образовни задаци:

- развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа;

- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;

- развијање осетљивости за музичке вредности;

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);

- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;

- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);

- развијање критичког мишљења;

- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;

- упознавање занимања музичке струке

Годишњи фонд часова: 36

Наставне теме	Садржај рада	Начин остваривања	Корелација са наставним предметима
	Аудиција Формирање секције Припремање програма поводом приредбе Учешће на приредби Певање песама о зими и Светом Сави Припремање приредбе поводом Нове године	Едукација Приредбе Концерти Јавни наступи	**природа и друштва** -Прошлост **српски језик**

	Учешће на приредби Прослава Св Саве Певање песама о мајци Припремање приредбе поводом8.марта Учешће на приредби Обичајне песме У сусрет летњем распусту У сусрет новим ђацима првацима		Основни облици усменог и писменог изражавања **музичка култура** -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; -повезује ритам са графичким приказом; -повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; **ГВО**